Kalinga, Southern

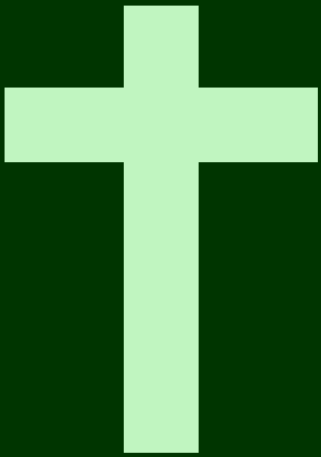

Kalinga, Southern: Na ukud Apudyus New Testament

Kalinga, Southern

Kalinga, Southern: Na ukud Apudyus New Testament

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kalinga, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files dated 8 May 2025
14356fa9-7e1b-5386-9d16-f8048ccafddd

Contents

Mateo 1
Marcos 47
Lucas 75
Juan 123
Apostoles 157
Roma 201
1 Corinto 223
2 Corinto 244
Galacia 257
Efeso 265
Filipos 273
Colosas 278
1 Tesalonica 283
2 Tesalonica 288
1 Timoteo 291
2 Timoteo 297
Tito 301
Filemon 304
Hebreo 306
Jaime 322
1 Pedro 327
2 Pedro 333
1 Juan 337
2 Juan 342
3 Juan 343
Juda 344
Nipaakammu 346

Na Mamfaruy Chamag Wi Inyug-is
Mateo

Na Nginkanà An Jesus Cristu
Luc. 3:23-38

1 Annayan mansùsùnufan na nginkanà an Jesu Cristu wi kanà David wi kanà ako
Abraham.
2-6a Nanipud an Abraham ingkanan Ali David, anchanayan lunap wi nansùnusùnub:
Abraham, Isaac, Jacob, Juda wi mansusunud, cha Fares an Zara wi Tamar na inacha,
Esrom wi Fares na amana, Aram, Aminadab, Naason, Salmon, Boaz wi Rahab na inana,
Obed wi Ruth na inana, Jesse ya Ali David.
6b-11 Ad nanipud an David ingkana ta timpuy nilayawan chachi kanà Israel wi naiyoy
ad Babilonia, anchanayan lunap wi nansùnusùnub: David, Solomon (wi na inana,
chi asawan Urias), Roboam, Abias, Asa, Josafat, Joram, Ozias, Joatam, Acaz, Ezekias,
Manases, Amon, Josias ya Jeconias wi mansusunud.
12-16 Ad nanipud ta sachi naiyayanchad Babilonia ingkana ta niyanaan Jesus,
anchanayan lunap wi nansùnusùnub: Jeconias, Salatiel, Zorobabel, Abiud, Eliakim,
Azor, Sadoc, Akim, Eliud, Eleazar, Matan, Jacob, ya Jose wi asawan Maria wi nan-inan
Jesus. À Jesus, siyan Cristu wi impustan Apudyus wi ipaalina ad asnay lutà manturay.
17 Siyan nanipud an Abraham ingkanan David, nasawaran à opat wi umapu. Ad
nanipud an David ingkana ta naiyayan chachi kanà Israel ad Babilonia, nasawaran akò
opat wi umapu. Ad nanipud ta sachi timpu ingkana ta niyanaan Cristu wi impustan
Apudyus wi umali, nasawaran akò opat wi umapu.

Na Niyanaan Jesu Cristu
Luc. 2:1-7

18 Amasnan nànàwa wi mipangkop ta niyanaan Jesu Cristu. À Maria wi inana,
nampagtachan Jose. Ngim na chaancha pù mantipunan, inakammun Maria wi nafukì
siya mipakapu ta mannakafalin na Ispiritun Apudyus.
19 Ngim à Jose wi pagtana, mamfaru ya lawingonay mafainan à Maria, pionay
mansinacha à maid osà mangakammu.
20 Ustuy mammomammò à Jose nu sinun in-inona, nampailan osay anghel Apudyus an
siya ta nan-in-inpana ad anana, “Siay Jose wi kanà David, achia mafain wi mangasawan
Maria, tan na nafukiyana, Ispiritun Apudyus na nangwa.
21 Iyanànan larai ad ngachananyù Jesus tan siyan manaraknib an chiayuy asin-
tatakuna ta machusaanyu kapu ta fasuryu.”
22 Nàwan anchanayà tumuttuwaan na impaifakan Apudyus ta profeta ta awi, wi
anana,
23 “Mafukin osay fafarasang wi foon pù nasagsakid, ad iyanànan larai wi maawakan
à Emmanuel” (Na miningna, “Annà Apudyus an chitau ta sana”).
24 Ad fummangon pù Jose, tinungparnan imfakan na anghel an siya, ad inasawanà
Maria.
25 Ngim achicha pu nantipun ingkanà ummanà. Ad na ummanaana, nginachanan Jose
na anà à Jesus.

2

Chachi Narpù Ad-adchayuwan Wi Ummoy Nangilan Jesus

1 Timpun ad na aaliyan Herod, niyanà à Jesus ad Betlehem wi osay ilid Judea. Na
sachi ko, chummatong ad Jerusalem na uchumi nangad-achar ta fituwon wi namparpu
ta apot ta sumingitan na init.
2 Ad inimuscha anani, “Sinun niyanaan na anà wi niyanà à man-alin chiayuy Judio?
Tan innilanin fituwon wi singyar na niyanaana ta sumingitan na init, ad sachin
ummaliyannisna ta chayawonnì siya.”
3 Chingngor pun Ali Herod na sachi, nalifuk na somsomòna ya uray akon chachi
uchumi iJerusalem.
4 Siyan impaarus Herod na losani pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog,
ad inimusnan chicha, “Sinun miyanaan na Cristu wi umali nu manturay?”
5 Ad ananchay summongfat, “Ilid Betlehem wi sakup Judea, tan siyan anan na inyug-is
na profeta ta awi wi anana,

6 ‘Na sachi kàiti ilid Betlehem wi sakup Judea,
namfalin à angatuwani ili ta losani il-ilid Judea,
tan siyan lumoswaan na mangituray
ta takù wi kanà Israel.’ ”
7 Sachi ad inyagkaaw Herod wi nangayag ta chachi kaili wi nangad-achar ta fituwon,
ad inimusnan chicha nu naanun ustuustuy lummoswaan na sachi fituwon. Ad
imfakachan siya.
8 Sachi ad impaligwatna chicha ta umoychad Betlehem ad anana, “Ing-ayu anapon na
sachi anà, ta nu ochasanyu, umaliyun saon ifaka ta inyà ako chayawon à siya.”
9-10 Ad lummigwatcha wi umoy ad Betlehem. Ingkawcha pun ta charan, amod na
lagsakcha tan nampaila ko asin na sachi fituwon wi innilacha ta chamuy lummigwatan-
cha. Siyan inun-unudchan sachi fituwon ingkanà ummillong ta fatug na iningkawan na
anà.
11 Ad linumnòcha ta sachi foroy, ad innilachan anà ya inanay Maria. Ad nampalin-
tumongchay nanayaw an siya. Ad in-archan atodchan siya wi nan-anginay falituk ya
fangfanguy insenso ya lana wi ananchay mirra.
12 Ad impain-inop Apudyus an chicha wi achicha pu mangulin an Herod, siyan
nangoychà safalì charan wi nangulin ta ilicha.

Na Nangifakwitanchan Jesus Ad Egipto

13 Lummayaw pun chachi nangad-achar ta fituwon, nampain-inop akon anghel
Apudyus an Jose ad anana, “Fumangon-ayu ta ilayawnun anà ya inana tan anapon
Herod na anà ta papatoyna. Siyan mamfakwit-ayud Egipto ad ingkaw-ayud aschi
ingkanà ifakà na lumayawanyu.”
14 Ad fummangon à Jose ad illayawnan man-ina ta sachi lafi wi ummoychad Egipto.
15 Ad iningkawchad Egipto ingkana ta natayan Herod.
Nàwa losan chachì tummuttuwaan na impaifakan Apudyus ta profeta ta awi wi anana,
“Inayakà na anàu ta lumayaw ad Egipto.”

Na Nampapatayan Herod Ta An-ananà

16 Inakammun pu Herod wi sinikapan chachi nangad-achar ta fituwon à siya, naam-
amod na og-otna. Ad illintogna wi mapatoy na losani an-ananà wi larai ad Betlehem
ya sinakupna wi mantawon à chuwa ya uray kurang à machuway tawon. Tan umoy à
chuway tawon na naparafas nanipud ta nail-an na fituwon wi imfakan chachi nangad-
achar ta fituwon.
17 Ad sachin tummuttuwaan na imfakan Jeremias wi profeta ta awi wi anana,
18 “Mamagngor na ngonot ad Rama
wi amochi ifil ya chomchom.
Ifilan Raquel chachi kanàna tan natoycha.
Ad achi pu maàarù
tan naamin natoy na kanàna.”

Na Lummayawanchad Egipto

19 Natoy pun à Herod, asin nampain-inop na anghel Apudyus an Jose ad Egipto,
20 ad anana, “Fumangon-a ta ilayawnun man-ina ta mangulin-ayud Israel, tan natoy
losan chachi maryad mangtoy ta annay anà.”
21 Siyan illayaw Jose na man-ina ad nangulinchad Israel.
22 Ngim chingngor pu Jose wi sinukatan Arkelao à amanay Herod wi man-ali ad Judea,
ummogyat wi umoy ad aschi. Siyan asin nipain-inop an siya wi Galilea na umayancha,
23 ad ummoycha finumroy ta osay ili wi ananchay Nazaret. Nàwan sachì tummut-
tuwaan na imfakan na profetas ta awi wi anancha, “Awakan na takù siyà iNazaret.”

3

Na Intudtuchun Juan Wi Mamfufunyag
Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Lummaus ad na am-annay tawon, iningkaw na osay larai wi nangngachan à
Juan wi anancha koy Mamfufunyag wi ummoy ta ikaw wi maid pu ili, ad illukinay
mangitudtuchu ta takuy mituntun-ud an siya.
2 Anana, “Masapur ifafawiyun lawingi oy-oyyoonyu, tan chanchanin mallukiyan na
Manturayan Apudyus!”
3 Na sachi Juan, siyan inug-ugkud Isaias wi profetan Apudyus ta awi, wi anana,
“Awad na osay taku ta ikaw wi maid pu ili,
wi mangip-ip-aw ta taku anani,

‘Annay chumatong na Apu.
Pafaruwonyun somsomòyu ya mansakanaayu
wi isun na mangikakatan ta charan
nu siya chumatong na Ali!’ ”
4 Na luput Juan, inafor wi chutchut na kamar, ya uglit na tàyadna, ad chuchun ya
chilun aannona.
5 Ad na ad-adchuwani taku, ummoycha chingngor na itudtuchuna, wi narpuchad
Jerusalem ya losani sakupon na provinsiya wi Judea ya losan akoy ili wi achani ta
Chawwang wi Jordan.
6 Ad imfafawichan fasurcha, ad finunyakan Juan chicha ta sachi chawwang.
7 Ngim na nangil-an Juan ta achuy Fariseo ya Saduceo wi ummoy an siya mam-
pafunyag, ananan chicha, “Apay, chiayuy nasikap! Sinun nangifakan chiayu wi
mampafunyag-ayu kay ta ilisiyun chusan Apudyus ta taku?
8 Masapur oyyoonyun sinuy mangipaila wi tuttuway namfafawiayu ta fasuryu.
9 Ad achiyu namnamaoni mailisiyun kachusaanyu ta mangwanaanyuy kanà Abraham
chiayu. Tan ifakà an chiayu, wi uray na anchanayay fatu, mafalini mamfalinon Apudyus
chichà kanà Abraham nu piona!
10 Na miyalikan na manusaan Apudyus ta taku, isù pannakur wi nififiyad wi manipur
ta ayu ta lamutna. Siyan losani ayu wi achi pu mamkas à mamfaru, masipur ad maskob.
11 Chanum yakan ifunyag-ù mangipaila wi namfafawiayu ta fasuryu. Ngim awad na
umali wi misukat an saon wi nangatngatu nu saon, wi kurangà à mansaniluna. À siya,
ifunyagnan chiayun Ispiritun Apudyus ya apuy.
12 Ad nu umali, ilasinnan mamfaruy taku ta lawing, wi isun na mantopà finayu wi
ilasinnan finayu ta chuki. Na finayu, iyarangna, ngim na chuki, mifallu ta apuy wi achi
pu masobsofan.”

Na Nafunyakan Jesus
Mar. 1:9-11; Luc. 3:21-22
13 Na sachi timpu, chummatong à Jesus wi narpud Galilea wi ummoy mampafunyag
an Juan ta sachi Chawwang wi Jordan.
14 Ngim ummisì à Juan, wi anana, “Sia kuman mamunyag an saon, ngim ummalian
saon pafunyag!”
15 Ngim summongfat à Jesus anani, “Sian mamunyag an saon, tan siyan mangwaanta
ta losani pion Apudyus.” Siyan nanay-ù Juan.
16 Nafunyakan pun à Jesus, lummoswa ta chanum, ad niwanit ad langit ad innilanan
Ispiritun Apudyus wi nan-osog lummap-oy an siya wi isù karupati.
17 Ad iningkaw na kinga wi narpud langit, wi anana, “Sanat na anàu wi ay-ayatò.
Maragsakanà an siya.”

4

Na Namachasan Satan An Jesus Makafasuron
Mar. 1:12-13; Luc. 4:1-13
1 Sachi ad impuyut na Ispiritun Apudyus à Jesus ta ikaw wi maid pu takù ingkaw ta
sachin mamachasan Satan an siya makafasuron.
2 Ad ta unog na opatpuruy padcha ta sachi wi foon pù nangnangan, siyan nafitifitil.
3 Siyan ummoy Satan padpachason à siya, wi anana, “Nu tuttuway anà sian Apudyus,
mamfarfalinom tinapoy na anchanayay fatu.”
4 Ngim sinongfatana anani, “Niyug-is ta ukud Apudyus wi, ‘Foon pu kà tinapoy afus
na ifiyag na taku, ngim masapurcha kon losani ukud Apudyus à mafiyakanchà ing-
ingkana.’ ”
5 Sachi ad inyoy Satan à Jesus ta tabfungan na Templo ta sachi naapudyusani ili wi
Jerusalem.
6 Ad ananan siya, “Nu tuttuway anà sian Apudyus, man-odchag-a, tan niyug-is ta ukud
Apudyus wi,
‘Filinon Apudyus na aanghelesnà mangayyuwan an sia,
siyan sìpawonchà sia,
ta uray na chapannu, achi pu masukat ta fatu.’ ”
7 Ad anan ako Jesus an siya, “Ngim niyug-is ako ta ukud Apudyus wi, ‘Achim
padpachason na Apum wi Apudyus.’ ”
8 Ad inyoy ako Satan à Jesus ta tànangani filig, ad impailanan mansabsafali wi
maiturayan ta luta ya kinafarucha.

9 Ad anana, “Paituray-u losan chachi an sia nu mampalintumong-a wi manayaw an
saon.”
10 Ad summongfat à Jesus anani, “Lumayaw-a Satan! Tan na niyug-is wi ukud
Apudyus, anana,
‘Maid uchum à chayawonyu
nu achi afus na Apuyu wi Apudyus,
ya afus akò siyà patkonyu!’ ”
11 Sachi ad lummayaw à Satan, ad ummoy na aangheles finadngan à Jesus.

Na Nallukiyan Jesus Nantudtuchuwan Ad Galilea
Mar 1:14-15; Luc. 4:14-15

12 Chingngor pun Jesus wi nifarud à Juan wi Mamfufunyag, nangulin ummoy ad
Galilea.
13 Ngim foon à iningkaw ad Nazaret ngim ummoy ad Capernaum wi achani ta sachi
Fayfay wi Galilea wi sakupon Zabulon ya Neftali.
14 Nàwan sachì tummuttuwaan na inukud Isaias wi profeta ta awi, wi anana,
15 “Mafadngan na takud Zabulon ya Neftali
wi chomang na sachi Chawwang wi Jordan
wi nan-apot ta Fayfay,
wi chichan foon pù Judio
wi ingkaw ta provinsiya wi Galilea!
16 Na amaschi wi taku,
isù iniingkawcha ta pangot kapu ta fasurcha,
ad sachin nisinaanchan Apudyus.
Ngim mamfaru ta sana
tan marawakan na somsomòcha
tan chummatong an chichan napigsay Silaw.”
17 Ad nanipud ta sachi, illukin Jesus wi mangiwarawag ta tudtuchuna anani, “Masapur
mamfafawiayu ta lawingi oy-oyyoonyu tan chanchanin milukiyan na Manturayan
Apudyus!”

Na Nangayakan Jesus Ta Opati Manatakufur À Mandisipulusna
Mar. 1:16-20; Luc. 5:1-11

18 Na nanadchadcharanan Jesus ta tarantag na sachi Fayfay wi Galilea, innilanan
chuway mansunud wi cha Simon wi ananchay Pedro ya Andres wi manakufur.
19 Ad anan Jesus an chicha, “Ichulinyunat ad mitun-ud-ayun saon ta sukatà na iwaaryu
ta mamatiyonyun takun saon.”
20 Ad nan-itaynanchan takufurcha ad nitun-udchan siya.
21 Naaaycha pù ait innilan ako Jesus na chuway mansunud wi cha Jaime an Juan ya
amachay Zebedeo wi iningkaw ta fangkacha, wi amatonchan takufurcha. Ad inayakan
ako Jesus chichay mansunud.
22 Ad nan-itaynanchà amacha ta fangka ad nitun-udchan Jesus.

Na Nantudtuchuwan Jesus Ya Nangaanana Ta Sakit
Luc. 6:17-19

23 Ad ummoy à Jesus ta ailiilid Galilea nantudtudtuchu ta sinagogacha wi
makimkimungan na Judio, ad inwarawarawagnan Mamfaruy Chamag mipangkop ta
Manturayan Apudyus. Ad inaanna kon nan-ob-ofot wi sakit ya likat na taku.
24 Ad nanchinamag na mipangkop an Jesus ta losani ilid Siria. Siyan inyoy na takun
siyan losani nasakit à nan-ob-ofot wi sakit, wi isun na nakafarfaray, nakartoy ya chachi
naayayong. Ad impaimfag Jesus chicha losan.
25 Ad ad-adchuwan na takuy nitun-ud an siya wi narpu ta provinsiya wi Galilea ya
Judea ya Decapolis ya Jerusalem ya chachi ili ta chomang na Chawwang wi Jordan.

5

Na Intudtuchun Jesus
Luc. 6:20-23

1 Innilan pu Jesus na ad-adchuwani taku, summang-at ta takudtud ad ummachuy, ad
naarus na disipulusnan siya.
2 Ad tinudtuchuwana chicha anani,
3 “Maragsak na takuy makaawat wi maid lobfongchay mangwa ta mamfaruwon
Apudyus nu achina chicha fadngan, tan mitatappicha ta Manturayan Apudyus!

4 “Maragsak akon takuy manochomchom mipakapu ta lawingi màmàwa, tan
paragsakon Apudyus chicha!
5 “Maragsak akon takuy mangipafafa ta long-agcha, tan adchon Apudyus chachi
impustanan chicha!
6 “Maragsak akon takuy siya kay pionchay oyyoon na pàwan Apudyus, tan fadngan
Apudyus chicha wi mangwa ta mapnokancha!
7 “Maragsak akon takuy manangngaasi ta asintatakuna, tan kaasiyan ako Apudyus
chicha!
8 “Maragsak akon takuy siya oy-oyyoonchan pion Apudyus wi maid lawing à
pangkopchay mangwa, tan ilanchà Apudyus à tapin na padcha!
9 “Maragsak akon takuy siya oy-oyyoonchan mampatarna ta taku, tan ifilang Apudyus
chichà an-ananàna!
10 “Maragsak akon takuy maparpalikatan kapu ta mangwaancha ta pion Apudyus, tan
mitapicha ta Manturayanad langit!
11 “Maragsak-ayuy main-insurtu ya maparpalikatan ya mifafain kapu ta manursuru-
tanyun saon.
12 Uray nu amaschin oyyoonchan chiayu, maragsak-ayu ko kay tan chakor na
kunkunayud langit. Tan amaschi kon napaspasamak ta chachi profetas ta awi.”

Na Nangiyalikan Jesus Ta Mamatì Asin Ya Silaw
Mar. 9:50; Luc. 14:34-35

13 Ad inturuy Jesus wi mantudtuchu, anana, “Isuayù asin ta losani taku ta lufung.
Ngim nu maaan na tamtam na asin, maid in-inon wi mangiyulin ta kinaasinna. Mifallu
ad chamchampiton na taku tan maid silfina.
14 “Ya isuayu kò silaw wi manlawag ta somsomò na losani takud asnay luta. Na aligna,
isuayù ili ta osay takudtud wi mamàila wi achi pu mafalini masar-iwan.
15 Ad maid pu ko takù paskichanan silaw ad tinab-unana, ngim ipatayna ta losan
masilawan na charò na foroy.
16 Ad amaschi kon linangyu, wi masapur mamàila ta taku. Tan na mangil-ancha ta
mamfaruy oyyoonyu, siyan mangichayawanchan Apudyus wi Amayud langit.”

Mipangkop Ta Lintog Apudyus Wi Inyug-is Moses
Mat. 24:34-35; Mar. 13:30-31; Luc. 21:32-33

17 Ad inturuy Jesus anani, “Achiyu anani ummalì aanon na Lintog wi inyug-is Moses
ya chachi tudtuchun na profetas, tan na ummaliyà, à tumuttuwaan na losani imfakan
na niyug-is.
18 Somsom-onyuna, achi pu mafarfaliwan na Lintog Apudyus. Tan uray nu chumatong
na pagpag na annayay luta ya langit, achi pu maaan uray na akàitan ta Lintog ingkanà
màwan losan.
19 Siyan sinumani sumurngasing ta uray kafafaan ta lintogna, ad siya kon itudtuchuna
ta uchum, mifilang à siyà kafafaan ta Manturayan Apudyus. Ngim nu sinun manungpar
ta losani Lintog Apudyus ya siya kon itudtuchuna ta uchum, mifilang à siyà nangatu ta
Manturayan Apudyus.
20 Siyan na ifakà an chiayu, achiayu pu mitapi ta Manturayan Apudyus nu achiyu pu
oyyoon na piona, wi isun chachi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Siyan masapur
mamfarun oyyoonyu nu oy-oyyooncha.

Na Intudtuchun Jesus Mipangkop Ta Og-ot
Mar. 11:25; Luc. 12:57-59

21 “Akammuyu wi nanipud ta awi siya nitudtuchun chitaun sachi lintog wi anana,
‘Achiayu pumatoy, tan na pumatoy, makuis ad machusa.’
22 Ngim na ifakà an chiayu ta sana, uray na umog-ot yakay ta furunna, makuis ako
kay. Ad na takuy manginsurtu ta furunna, micharum ta chachi nangangatuy kukunsisar.
Ad na takuy mangwanan ta furunnay, ‘Natingtingangan-a wi maid silfim!’ lobfongnay
mifallu ta apuy wi infierno.
23 Siyan nu awad ichatunyun Apudyus, ad simsimmòyu wi awad na lawingon na
furunyun chiayu,
24 taynanyun sachi ichatunyu ta sangwanan na altar ta ummoyyu kaukud na furunyuy
pinachuruwanyu ta man-asipakawan-ayu achiyuwot ichatun na pionyuy adchon an
Apudyus.
25 “Ad nu kaspangalikan awad mangicharum an chiayu, ing-ayu umuna makaukud
an siya, ta nu mafalin achiyu iyoy ta kuis. Tan nu mipasanguayu ta kuis, sikurachuy
ipaifarud chiayu ta pulis,

26 ad tuttuway achiayu pu miparufus ta fafalluchan ingkanà finayachanyun losani
murtayu.

Na Intudtuchun Jesus Mipangkop Ta Chagchakas
Mat. 18:8-9; Mar. 9:43-47

27 "Akammuyu kon nitudtuchu wi anana, 'Achiayu makachagchakas.'
28 Ngim na ifakà an chiayu ta sana, sinumani takuy mangila ta fufai ya simsimmònay
makasuyop an siya, isù nakachagchakas ta amaschi somsomòna.
29 Siyan nu makafasuranyun ilan na atayu, kulikuranyu ad imfalluyu! Tan un-unnoy
na makurangan na long-ag nu wachawad na long-agyu ad nifalluayud infierno.
30 Ad nu siya makafasuranyun oyyoon na imayu, lampokanyu ad imfalluyu! Tan un-
unnoy na mapukuranyu nu wachawad losan na long-agyu ad nifalluayud infierno.

Na Intudtuchun Jesus Mipangkop Ta Ichang
Mat. 19:3-12; Mar. 10:2-12; Luc. 16:18

31 "Akammuyu kon nitudtuchu wi anana, 'Nu ichangan na larain asawana, masapur
mangwà kasuratan na man-ichangancha.'
32 Ngim na ifakà an chiayu ta sana, sinumani larai wi mangichang ta asawana,
nakafasur, naragsig yakay nu nakararain asawana. Ad na nakafasurana, nakafasuronan
asawanay inichangana nu asin mangasawa. Ad siyan na larai wi nangasawan siya,
nakafasur ko.

Na Intudtuchun Jesus Mipangkop Ta Sapata

33 "Akammuyu ko wi nanipud ta awi, intudtuchun chachi aappuyu wi, 'Achiyu
surngasingon na insapatayu, tan masapur oyyoonyun sinumani insapatayun Apudyus
wi oyyoonyu.'
34 Ngim na ifakà an chiayu ta sana, achiayu umisapatà farangna nu awad ifakayu.
Achiyu isapatan langit, tan langit na umaachuyan Apudyus.
35 Ya isuna koy achiyu isapatan annay luta, tan siyan nipapattayan na ikina. Ad isuna
koy achiyu isapatan ili wi Jerusalem tan siyan finumroyan na angatuwani Ali.
36 Ad achiyu ko isapatan uruyu, tan foon à makàwaayù mamputilà winnu mangngitit
à uray osà fuùyu.
37 Na oyyoonyu kay, ifakayuy 'Oo' nu tuttuwa, winnu 'Foon' nu foon. Tan nu chog-
anyu, Satan na mismuy narpuwan na ichokayu.

Na Tudtuchun Jesus Mipangkop Ta Faros
Luc. 6:29-30

38 "Akammuyu kon nitudtuchun chitau wi anana, 'Na manyam-an ta atan na
asintatakuna, masapur mayam-an akon atana. Ad nu sinun manyam-an ta fafan na
asintatakuna, masapur mayam-an akon fafana.'
39 Ngim na ifakà an chiayu ta sana, achiayu fumaros ta uray sinuy mangwà lawing an
chiayu. Siyan nu awad manlipak ta apingyuy chiwawan, palipakyu kon chuwiki.
40 Ad nu awad mangicharum an chiayu ta aranchan silupyu, adchonyu kon agwana.
41 Ad nu awad takù pafuudnan ochonnan chiayù osay kilometro, uray fuuchonyù
chuway kilometro.
42 Adchanyun man-ochaw an chiayu, ya pafuruchanyun mamfurud an chiayu.

Na Tudtuchun Jesus Wi Anusantaun Mallawing An Chitau.
Luc. 6:27-28, 32-36

43 "Akammuyu kon tudtuchu wi anana, 'Masapur ay-ayatonyun fufurunyu ngim
kuraonyun mallawing an chiayu.'
44 Ngim na ifakà an chiayu ta sana, masapur ay-ayatonyun mallawing an chiayu, ya
masapur iluwaruwanyu kon mamarpalikat an chiayu.
45 Tan nu amaschin oyyoonyu, isuwonyun Amayud langit. Tan iparufusnan uminitan
na init à fumaruwan na losani taku, wi uray lawing ya mamfaru. Isun akon uchan,
adchona kò fumaruwan na losani taku, uray na mangwà lawing ya mangwà mamfaru.
46 Tan kunkunaan Apudyus chiayu nu afus na takuy mangayat an chiayù ay-ayatonyu?
Foon, tan uray chachi manchachakup à fukis wi manturtulli, amaschi kon oyyooncha.
47 Ad nu afus na fufurunyun makaug-ugkuchanyu wi laksikonyun uchum, sinun silfina
tan uray na achi pu mamati, amaschi kon oyyooncha!
48 Masapur iyustuustuyun oyyoonyu, wi isun na kinaustun na Amayud langit."

6

Man-annad-ayu Ta Achiayu Mamàpail-on

1 Ad inturuy Jesus wi mantudtuchu anani, “Man-annad-ayu ta achiyu ipàpaila na
takun mangwaanyu ta mamfaru. Tan nu siya kay mangwaanyun pionyuy ichayaw na
takù chiayu, foon pù kunkunaan chiayun Amataud langit.
2 “Siyan nu awad adchonyù fachang ta takuy makasapur, achiyu kuma ipàpaila
ta losani taku wi isun na oy-oyyoon chachi akinpapati wi mamàpail-on wi umoy
ta sinagoga ya arsa wi ipàpailachan mamfaruy oyyooncha ta machayawcha. Ngim
tuttuwan ifakà an chiayu, wi narpas na losani kunkunacha.
3 Ngim à chiayu, nu awad adchonyù fachangyu, ilanyu ta achiyu pu kuma ipaakammu
ta uray na mismuy furunyu wi mangatod-ayu,
4 ta iyagkaawyuy mangatod. Ad à Amatau wi mangiila ta losani achi pu maila,
kunkunaan chiayu.

Na Tudtuchun Jesus Mipangkop Ta Luwaru
Luc. 11:2-4

5 “Nu malluwaruayu, achiyu is-isuwwon na oyyoon na anchanay akinpapati wi
mamàpail-on! Tan pionchay umoy umagsad malluwaru ta sinagoga ya ikid na arsà
mangil-an na takun chicha. Tuttuwan ifakà an chiayu, wi narpas na losani kunkunacha.
6 Ngim à chiayu, nu malluwaruayu, lumnòayu ta kuwartuyu ad nan-onob-ayu wi
malluwaru an Amatau wi achi pu maila. Ad à Amatau wi losanna ilan na achi pu
maila, kunkunaan chiayù tapin na padcha.
7 “Ad nu malluwaruayu ko, achiyu anchuanchuwon na luwaruyu wi isun na oyyoon
na chachi maid pammaticha, wi anancha pun nu chongron Apudyus chicha kapu ta
kinaanchun na luwarucha.
8 Achiyu is-isuwwon na pinagruwarucha. Tan à Amatau, inaagkammunan masapuryu
uray nu chaanyu pù ifaka.
9 Siyan amasnaonyuy malluwaru:
‘Amanid langit,
machaychayaw kuman ngachannu.
10 Chumatong kuman manturayam ad asnay luta,
ya màwa kuman piom ad asnay lutà
isun na màwad langit.
11 Adchan chianì anonni ta finikat.
12 Pakawanon chiani ta lawingi iningwani,
à isun na mamakawananni ta chachi fumasur an chiani.
13 Ya ilisim chiani ta achiani pu maawis wi fumasur,
ya ilisim ako chiani ta sulisug Satan.’ ”
14 Ad inturuy ako Jesus anani, “Nu pakawanonyun mangwà lawing an chiayu,
pakawanon chiayu kon Amayud langit.
15 Ngim nu achiyu pu pakawanon chicha, foon pu kò pakawanon chiayun Apudyus.

Na Tudtuchun Jesus Mipangkop Ta Mallanganan Wi Mangan

16 “Nu mallangan-ayuy mangan kapu ta malluwaruwanyun Apudyus, achiyu is-
isuwwon chachi akinpapati wi obsonchan itchurachà mangil-an na taku wi mallangan-
chay mangan. Tuttuwan ifakà an chiayu wi narpas na losani kunkunacha.
17 Ngim chiayu, nu mallangan-ayuy mangan, manchar-up-ayu ya mansakaysay-ayu,
18 ta foon pù makailasin na taku wi mallangan-ayuy mangan, ta afus à Amayù
mangakammu. Tan à Amayu wi achi pu maila, iillanan losani nitataruy oyyoonyu, ad
kunkunaanà chiayù tapin na padcha.

Na Masonsonan Na Kinafaknang Ad Langit
Luc. 12:33-34

19 “Achiyu patpatkan na fumaknanganyud asnay luta ya manonsonanyu ta as-
inchuwan, tan machachail ako kay tan yam-anon na laoy ya lasti ya mafalin akoy
maakaw.
20 Ngim na oyyoonyu kuma, patpatkanyun pion Apudyus ta siyan manonson ta
kinafaknangyud langit, tan ad aschi, maid pu makachachail ya maid pu ko makaakaw.
21 Tan na katuttuwaan, sinumani patpatkanyu, kapilitani siya kon som-osom-onyu.”

Na Silaw Na Long-ag
Luc. 11:34-36

22 Sachi ad nan-alig à Jesus wi anana, “Na ata, siyan silaw na long-ag. Siyan nu maid
pu chufiktun na ata, isù losan nasilawan na long-ag.
23 Ngim nu awad chufiktun na ata, isù awad na long-ag ta pangot. Siyan nu pangot na
marpuwan na linang, isag pumangot.

Na Imfakan Jesus Mipangkop Ta Ouwa
Luc. 12:22-31; 16:13

24 “Maid pu takù chuwan mangituray an siya tan kapilitani ay-ayatonan osa ya
lawingonan osa, ya kapilitani patkonan osa ad achina pun na osa. Isuna ko an Apudyus
ya pilak, tan nu pilak na napatog an chiayu, sikurachuy achi pu mafalini patkam na
pion Apudyus.
25 “Siyan na ifakà an chiayu, achiayu machanakan mipangkop ta masapuryu ta
mafiyakanyu, isun na maan ya luput, tan napatpatog na fiyagyu nu maan, ya long-agyu
nu luput.
26 Ilanyun sissiwit, wi tumattattayapcha kay wi achicha pu mammura ya maid
apitoncha, ya maid pu ko ichulinchà masapurcha. Ad tamako ta asififiyagcha nù? Oo,
tan Amayud langit na mangayyuwan an chicha! Ad foon ayà napatpatog-ayu an Apudyus
nu anchanay sissiwit?
27 Ad na osa, maid pu iturung na chanag tan uray machanachanakan-ayu, maid itur-
ayna ta fiyagyu!
28 “Ad taayuko ko machanakan mipangkop ta usaronyuy luput? Ilanyun fokaw,
achicha pu man-iwaar winnu mallakà luputcha.
29 Ngim ifakà an chiayu wi namagmagkit na sabsafungcha nu afaruwani silup Solomon
wi siyan afaknangani Ali.
30 Siyan nu amaschin oyyoon Apudyus wi mangipafaru ta fokaw wi sin-aitan yakan
awachancha, maryawchà fikat ad maskobcha, sinchumallun somsomòna ta mipangkop
ta iluputyuy taku! Kurang na pammatiyu!
31 “Siyan achiayu machanakan ta mipangkop ta masapuryu wi ifiyagyu wi isun na
maan ya mainum ya luputyu,
32 tan amaschin som-osom-on na takuy foon pù mamati. Ngim chiayu, akammun na
Amayud langit wi masapuryu losan na amaschi.
33 Siyan na som-osom-onyu kuma, mipangkop ta Manturayan Apudyus ya mang-
waanyu ta piona. Tan nu amaschin patpatkanyu, nangamung à siyay mammammò ta
losani masapuryu.
34 “Siyan achiayu machanakan mipangkop ta mapasamak à fikat, tan para kò fikat na
màwaan na anchanaya. Tan tayuko chogchog-an na likatyu ta sana ta likatyù fikat?”

7

Achiyu Pafasuron Na Uchum
Luc. 6:37-38, 41-42

1 Ad inturuy Jesus wi mantudtuchu, anana, “Achiyu pafasuron na uchum ta achin pu
ko Apudyus pafasuron chiayu.
2 Tan na oyyoonyu ta uchum, siya kon oyyoon Apudyus an chiayu. Siyan na losani
oyyoonyu ta asintatakuyu, sachi kon oyyoon Apudyus an chiayu.
3 Na miyalikana, isù narawag na mangil-anyu ta aiti mukat ta atan na furunyu, ngim
foon pù mailasinyun nipapaktar wi mukatyu!
4 Mafalin aya wi anami, ‘Choo ta aanò na aiti mukatnu,’ ad annan nipapaktar wi
mukatyu?
5 Mamàpail-on-ayu! Siyan masapur unaonyu aanon na nipapaktar wi mukat ta atayu
ta lumawag na mangil-anyu wi mangaan ta aiti mukat na furunyu.
6 “Achiyu ipapilit itudtuchun ukud Apudyus ta takuy kattoi lawingonchay mangngor.
Na miyalikana, achiyu adchon na kanginaan ta asu, tan uray nu adchonyun siya, obfan
chiayu ko kay, ya achiyu ko adchon na napatog wi fongar ta forò, tan iwalischa ad
chinamchampitcha.

Achiyu Iwarang Wi Manchawat An Apudyus
Luc. 11:9-13

7 “Nu awad masapuryu, chawatonyun Apudyus ad adchonan chiayu. Nu
anaanaponyun pionyuy anapon, ochasanyu. Ad nu kongkongonyun liwangan, maib-at
an chiayu.
8 Tan losani manchawat an Apudyus, maatod na chawatona, ad na manganap ta
pionay anapon, ochasana, ya maib-at na liwangan ta sinumani mangkongkong.
9 Somsom-onyun annaya: uray à chiayuy aamma, nu manchawat na anàyù maan,
adchanyù fatu?
10 Ad nu manchawat à filis, adchanyù urog?

11 Siyan chiayuy managfasur, nu akammuyuy mangatod à mamfaru ta anàyu, sin-
umisag na oyyoon Amayud langit wi mangatod ta mamfaru ta sinumani manchawat an
siya.
12 “Na sinumani pionyuy oyyoon kuman takun chiayu, siya kuman oyyoonyun chicha,
tan sachin puntus na losani Lintog Moses ya intudtuchun chachi profetas ta awi.

Na Nalipit Wi Liwangan
Luc. 13:24

13 “Mangoy-ayu ta nalipiti liwangan, tan na mawwar-angi liwangan, manturung ad
infierno, ad kapu ta narakan sachi charan, achun mangoy.
14 Ngim kapu ta nalipit na liwangan wi maoy ad langit ya nalikat akon charan, siyan
ait na mangoy.

Na Oyyoon Na Osay Takun Mangifaka Ta Kinatatakuna
Luc. 6:43-44

15 “An-annachanyun chachi sinanprofetas wi takuy mangwanani ukud anu Apudyus
na itudtuchucha, ngim foon pun. Isuchà naanusi taku, ngim na katuttuwaan, yam-
anonchan pammatiyu.
16 Mailasincha tan na oy-oyyooncha siyan mangifaka ta kinatatakucha, wi na
miyalikancha, foon pù mafalini ifungan na tarurung na atunor! Ya foon pu kò mafalini
ifungan na tabfog na akit!
17 Ad na osa, na mamfaruy imong, mamfaru kon ifungana, ngim na lawingi imong,
lawing akon ifungana.
18 Tan maid mamfarù ifungan na lawing, ya maid ako lawing à ifungan na mamfaru.
19 Ad na imongi achi pu mamkas à mamfaru, masipur ad maskob.
20 Siyan na mangilasinanyu ta sinanprofeta, na oy-oyyooncha.”

Na Achi Pu Mitapi Ta Manturayan Apudyus
Luc. 13:25-27

21 Ad inturuy Jesus wi mantudtuchu, anana, “Foon pù losani maaapu an saon lumnò
ta Manturayan Apudyus, tan afus na chachi mangwa ta pion Ama ad langit.
22 Siyan nu chumtong na padchay manguisan Apudyus ta taku, achun umalin saon
mampangpangngaasi anani, ‘Apu, Apu, parnoon chiani! Tan mipakapu ta karobfongam,
intudtuchunin mipangkop an Apudyus, ad imparyawnin achuy farfaray na nakafarfaray,
ya nangwaani kò achù kaskaschaaw!’
23 Ngim na isongfat-un chicha, ‘Mantulituliayu! Maid akammù an chiayu. Lumayaw-
ayu!’

Na Chuway Mangkakaob Ta Foroy
Luc. 6:47-49

24 “Sinumani mangngor ta annay ifagfakà ya oyyoona, miyalig ta nararami taku wi
fatun nangisaachana ta foroyna.
25 Ad uray nu ummuchauchan pun ya nanurun na chawwang ya fummalifali, achi pu
nikur-ub na foroyna tan mampagchot na nisaachana.
26 “Ngim na takuy mangngor ta ifagfakà ya achina pu oyyoon, miyalig ta natingtin-
gangani taku wi insaadnan foroyna ta lagrakan.
27 Ad ummuchauchan pun ya nanurun na chawwang ya fummalifali, nikur-ub na
sachi foroy ad naamin niwànag!”

Na Karobfongan Jesus

28 Narpas pun Jesus imfakan anchanaya losan, naschaaw chachi takuy naarus ta
pinagtudtuchuna,
29 tan foon pù isun na pinagtudtuchun chachi mangitudtuchu ta Lintog, tan maila wi
annan karobfonganay mantudtuchu.

8

Impaimfag Jesus Na Osay Larai
Mar. 1:40-45; Luc. 5:12-16

1 Nan-osog pù Jesus ta takudtud wi nantudtuchuwana, ad-adchuwan na takuy naarus
nitun-ud an siya.
2 Ad na sachi, iningkaw na osay larai wi nakollakong na long-agna, wi ummoy an
Jesus nampalintumong ta sangwananna, wi anana, “Apu, patiyò wi annan karobfongami
mangaan ta annayay sakit-u, siyan nu kaasiyanà, paimfakonà.”

3 Sachi ad inyaragwad Jesus na imanan siya, ad anana, “Oo, kaasiyà sia. Maaan na
sakitnu!” Ad naanimfag à siya.
4 Ad finilin Jesus à siya wi anana, “Achim ug-ugkuchon ta sinuman, ngim ing-a
mampaila ta pachi, ad manchatun-a tan sachin illintog Moses à manuttuwaan na taku
wi naaan na amaschi wi sakit.”

Impaimfag Jesus Na Sanilun Na Kapitan Na Surchachu

5 Narpas pun na sachi, ummoy à Jesus ad Capernaum, ad na sumungachana ta sachi
ili inafot na osay kapitan na surchachu wi iRoma an Jesus wi nampangpangngaasi, wi
anana,
6 “Apu, nasakit na sanilù. Awad ad foroy wi amod na sakitna wi achi pu makaisi, tan
akin-ottoyon.”
7 Ad anan Jesus, “Umalì paimfakon à siya.”
8 Ngim anan na kapitan, “Apu, mafainà wi mammangilin sia. Umanay yakan ukudnù
mampaimfag ta sanilù.
9 Tan maawatà na mipangkop ta karobfongan, tan uray saoni kapitan, masapur patiyò
na ifakan na apù. Ad na susurchachuy iturayà, patiyoncha kon ifakà, tan nu ifakà ta osa,
‘Ing-a!’ umoy, ad nu ifakà ta osa, ‘Umalia!’ umali ko. Ad nu ifakà ako ta sanilù, ‘Oyyoom
na sanat!’ oyyoona ko! Ad sinchumalluy màwan ifakam tan annan karobfongam.”
10 Naschaaw à Jesus ta nangngorana ta imfakana, ad anana ta takuy umun-un-unud
an siya, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi maid pu inchasà à isun na impappatin na anna
ta losani chokatauy kanà Israel.
11 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi ad-adchuwan na foon pù Judio wi marpu ta arutaruta
wi umoy makaragsak ancha Abraham, Isaac ya Jacob ta Manturayan Apudyus ad langit.
12 Ngim chachi Judio wi piniliyan Apudyus wi mitapi kuma ta Manturayana,
kaachuwan an chichan mipaoy ta sachi ikaw wi amod na pangotna, ad sachin
asiiifilancha ya asingangarotngotan na fafacha kapu ta kinalikatna.”
13 Ad anan Jesus ta kapitan, “Lumayaw-a, tan na patiyom wi màwan chiayu, màwa.”
Ad sachin ustuy ummimfakan na sanilun na kapitan.

Achun Takuy Impaimfag Jesus
Mar. 1:29-34; Luc. 4:38-41

14 Sachi ad ummoy à Jesus ta foroycha Pedro ad innilanan atukangan Pedro wi
nifafàsar wi amod na panatingna.
15 Ad inognan Jesus na imana ad naaan na panatingna, siyan fummangon ad
sinakunganà siya.
16 Mummaschom pun, inchatong na taku an siyan ad-adchuwani nakafarfaray. Ad
inaminna imparyaw na farfaraycha ta ukudna, ya impaimfagna kon losani nasakit.
17 Iningwana losan chachì tumuttuwaan na inukud Isaias wi profeta ta awi wi anana,
“Siyan nangaan ta losani sakittau, ya finnosna finuud na likattau.”

Na Kinalikat Na Sumurutan An Jesus
Luc. 9:57-62

18 Na nangil-an Jesus ta ad-adchuwani takuy naarus an siya, imfakana ta chachi
disipulusna ta umoycha losan ta chomang wi tarantag na fayfay.
19 Ad iningkaw na osay sikuchi mangitudtuchu ta Lintog wi ummoy an Jesus, ad anana,
“Misturu, mifurunà an sia ta uray sinumani umayam.”
20 Ad sinongfatan Jesus à siya anani, “Na mutit, annan afutchay ingkawancha, ad na
sissiwit, anna kon sùfutchay ingkawancha. Ngim à saoni namfalin taku, maid pu foroy-ù
sumpuwà. Ad mitun-ud-a ko kay?”
21 Ad anan akon osay disipulus Jesus, “Apu, inyà yan ilofon à Ama.”
22 Ngim anan Jesus an siya, “Ikad na chachi maid pu pammaticha, wi niyalig à natoy,
wi mangilofon ta isuchay natoy. Ngim sia, sumurut-an saon.”

Na Nangipakin-an Jesus Ta Fali
Mar. 4:35-41; Luc. 8:22-25

23 Sachi ad namfangkacha Jesus ya disipulusna.
24 Nangkinawacha pun ta fayfay, nammaag fummalì napigsa. Ad nganngani milutong
na fangka. Ngim nasusuyop à Jesus.
25 Siyan finangon na disipulusnà siya, wi anancha, “Apu, saraknifam chiani! Annay
milutongtau!”
26 Ad fummangon à Jesus, ad pinakinònan fali ya challuyun. Ad asin tummuyong na
fayfay. Ad anana, “Taayuko machanakan? Tayukò saon achi piyaron?”

27 Ad naschaawcha losan wi mamfufurun, ad anancha, “Sinun kintatakun na annay
taku, wi uray na fali ya challuyun, patkonchà siya!”

Na Nangiparyawan Jesus Ta Farfaray Na Chuway Larai
Mar. 5:1-20; Luc. 8:26-39

28 Chummatong pu cha Jesus ta chomang na sachi fayfay wi sakupon Gadareno, sinib-
at na chuway takù Jesus, wi narpucha ta lorobnan. Nakafarfaraycha, ad kaog-ogyatcha,
siyan maid pu makaturod wi mangoy ta sachi charan.
29 Ad nampoawcha anani, “Siay anà Apudyus, sinun oyyoom an chiani? Umalim
palikatan à chiani wi chaan pù chumatong na ustuy timpuna?”
30 Na sachi, niyaspur wi iningkaw na achani wi ad-adchuwani forò wi asisusubsub.
31 Siyan nampangpangngaasin chachi aran an Jesus, wi anancha, “Nu iparyawnù
chiani, ipaoynù chiani ta anchachiyay forò.”
32 Ad anan Jesus an chicha, “Ing-ayu nù!” Siyan tinaynanchan chachi taku ad
ummoycha nallonog ta forò. Ad chachi forò, asitotodchàcha wi ummoy lumayug ta
chopras ad losancha naanud ta fayfay.
33 Na takuy namanfantay ta forò, ummawidcha losan ummoy ta ili, ad impacham-
agchan losani napaspasamak ta chachi forò ya uray chachi takuy nakafarfaray.
34 Ad lummigwat na losani taku wi umoy mangilan Jesus. Ad na nangchasanchan
Jesus, nampangpangngaasichan siya ta lumayaw kuma ta sachi ilicha.

9

Impaimfag Jesus Na Osay Naayayong
Mar. 2:1-12; Luc. 5:17-26

1 Ad asincha Jesus namfangka wi nanchormang nangulin ta ilina.
2 Ad na iningkawancha ta sachi ili, inchatong na uchumi takun siyan osay naayayong
wi nifafàsar. Ad inakammun pu Jesus wi napigsan pammaticha, anana ta naayayong,
“Sunud, lumagsak-a! Napakawan na fasurnu!”
3 Iningkaw na uchumi mangitudtuchu ta Lintog wi nan-asiakitùtù anani, “Apay,
iyisunan long-agnan Apudyus!”
4 Ngim à Jesus, inakammunan somsomòcha, siyan anana, “Tamako ta lawing na
somsomòyun saon?
5 Sinun mallanlanuy à ifaka, ‘Napakawan na fasurnu,’ winnu, ‘Lumigwat-a ta
manadcharan-a’?
6 À saon wi namfalin taku, panoknokà an chiayu wi annan karobfongà ad asnay luta
wi mamakawan ta fasur.” Ad anana ta sachi naayayong, “Lumigwat-a, ad inaram na
ofognu ad lumayaw-a!”
7 Ad lummigwat na sachi naayayong ad lummayaw.
8 Ad chachi ad-adchuwani takuy nangiila, naschaawcha wi amod akon ogyatcha, ad
chinaychayawchà Apudyus kapu ta nangadchana ta karobfongan na taku wi mangwa
ta amaschi.

Na Nangayakan Jesus An Mateo À Mandisipulusna
Mar. 2:13-17; Luc. 5:27-32

9 Na lummayawan Jesus ta sachi ili, innilanan osay manchachakup à fukis wi
nangngachan à Mateo wi ummaachuy ta pisinana. Ad anan Jesus an siya, “Mitun-ud-an
saon.”
Ad narnigwat à Mateo wi nitun-ud.
10 Na nanganancha Jesus ya chachi disipulusna ta foroycha Mateo, ummoy ako nakaan
na achuy fufurun Mateo wi manchachakup à fukis ya uchumi takuy managfasur.
11 Ad na nangil-an na uchumi Fariseo an chicha, inimuscha ta disipulus Jesus,
“Tamakon Apuyu, makaan ta kakassanay taku?”
12 Chingngor pu Jesus chicha, sinongfatana chichà alig, anana, “Na takuy maid sakitna,
foon pù masapurchan chuktur. Siya makasapur na nasakit.
13 Anaponyun mining na annayay niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, ‘Foon pù
ichatuchatunyun saon na patkà ngim siya patkà na mangaasiyanyu ta asintatakuyu.’ ”
Ad anan ako Jesus, “Na ummaliyà ad asnay luta, foon à tudtuchuwà na mamfaruy taku
ngim siya ummaliyà na tudtuchuwà na managfasur.”

Mipangkop Ta Mallanganani Mangan
Mar. 2:18-20; Luc. 5:33-35

14 Sachi ad ummoy na uchumi pasurut Juan wi Mamfufunyag inimus an Jesus,
“Tamakò chiani ta Fariseo, kanayun-ani mallangani mangan, ngim achi pun na
disipulusnu?”
15 Ad nan-alig à Jesus wi summongfat, anana, “Mansasàuy lawan takuy makakasar
nu awad an chichan larai wi mikasar? Achicha pun! Ngim chumatong na timpuy
milayawan na nikasar an chicha, ad sachin mallangananchay mangan.”

Mipangkop Ta Tudtuchun Jesus
Mar. 2:21-22; Luc. 5:36-39

16 Ad asin nan-alig à Jesus wi anana, “Maid pu takù itàrupnan lukaki luput ta pallos.
Tan nu kumsin na lukaki luput, am-amchonan nakissay.
17 Ad maid pu ko mangifungufung à inafuyu ta chachaani uglit wi isù amutu, tan
fumtak na sachi uglit ad mifallun fayas ad losancha machachail. Ngim na inafuyuy siya
mifungufunganan àoyyay uglit wi amutu, maid machachailancha.”

Impaimfag Jesus Na Osay Fufai Ya Tinakunan Osay Fafarasang
Mar. 5:21-43; Luc. 8:40-56

18 Man-ukuukud pù Jesus, chummatong na osay pangpangun na sinagogan na Judio
ad nampalintumong an siya wi anana, “Àotoy na anàuy fafarasang. Ngim nu umalim
agpachan à siya, umuli mataku!”
19 Ad lummigwatcha Jesus ya disipulusna wi nitun-ud an siya.
20 Ad niyaspur wi iningkaw na osay fufai wi nasakit à chumarachara ta unog na
nasawaran à chuway tawon. Ad ummoy ta odchokan Jesus ad inagpachanan pagpag
na silupna,
21 tan na somsomòna, “Uray nu agpachà yakan silupna, umimfakà.”
22 Sachi ad nantuwilì Jesus ad innilanà siya, ad anana, “Sunud, papigsaom na som-
somònu! Tan mipakapu ta pammatim an saon, umimfag-a.” Ad sachin ummimfakana.
23 Chummatongcha pu Jesus ta foroy na sachi pangpangu, linumnò à Jesus, ad amod
na ifil ya ngonot na namakungun.
24 Siyan anana, “Lumawaayu losan! Tan foon pù natoy na annay fafarasang.
Nasusuyop yakay!” Ngim inam-amangchà siya.
25 Lummawa pun na taku losan, linumnò à Jesus ta kuwartuy iningkawan na natoy
ad inognanan imana, ad fummangon chi fafarasang.
26 Ad na sachi iningwan Jesus, nanchinamag ta sachi losani ili.

Impaimfag Jesus Na Chuway Nakurap

27 Lummayaw à Jesus ta sachi, ad na nanadchadcharanana iningkaw na chuway
nakurap wi nitun-ud an siya, wi nampoapoaw anani, “Siay kanà David, kaasiyan
chiani!”
28 Sachi ad wi linumnò à Jesus ta osay foroy, nakarnò akon chachi nakurap. Ad ananan
chicha, “Patiyonyu wi mafalini makaaanà ta kurapyu?”
“Oo, Apu,” ananchay summongfat.
29 Ad inognan Jesus na atacha ad anana, “Siyan màwan chiayun patiyonyuy màwa!”
30 Ad na sachi, makailacha. Ad finilin Jesus chicha anani, “Achiyu ifagfaka ta
sinuman!”
31 Ngim lummayawcha ad impachamagcha ta atakutaku ta sachi ili.

Impaimfag Jesus Na Osay Naumor

32 Na lummayawan na chachi chuway naaan na kurapcha, inyoy akon uchum an Jesus
na osay takuy inumor na farfarayna.
33 Ad imparyaw Jesus na aran, ad nakaningan sachi larai. Ad siyan naschaaw losan
na takuy naarus, wi anancha, “Maid pu innilataù amasna ad asnay Israel!”
34 Ngim anan chachi Fariseo, “Karobfonganay mangiparyaw ta aran tan na ap-apun
na aran na nangatod ta karobfongana.”

Kinaasiyan Jesus Na Taku
Luc. 10:2

35 Ad kinagkagkaay Jesus na ailiili ta sachi wi nantudtuchu ta sinagoga wi
makimkimungancha. Inwarawagnan Mamfaruy Chamag mipangkop ta Manturayan
Apudyus, ya inaannan nan-ob-ofot wi sakit na taku.
36 Ad na nangil-ana ta takuy ad-adchuwan, amod na kaasinan chicha tan kakkaasicha,
ya maid akammuchà mampaturungancha tan isuchà pannilu wi maid pu mangayyuwan
an chicha.
37 Ad ananay nan-alig ta disipulusna, “Achun maani ngim ait na man-ani.

38 Siyan chawatonyun Apudyus wi ngin-uwa ta annay ani ta umifaun à achù man-ani.”

10

Na Nanutukan Jesus Ta Apostolesnay Nasawaran À Chuwa
Mar. 3:13-19; Luc. 6:12-16

1 Inarus Jesus na disipulusnay nasawaran à chuwa ad inadchana chichà karobfongan
à mangiparyaw ta aran ya mampaimfag ta losani karasi wi sakit.
2 Anchanayan ngachan na chachi nasawaran à chuway apostolesna: Simon wi
ananchay Pedro ya sunudnay Andres; cha Jaime an Juan wi anà Zebedeo;
3 ya Felipe an Bartolome, ya Tomas, ya Mateo wi nanchachakup à fukis; Jaime wi anà
Alfeo, ya Tadeo,
4 ya Simon wi ananchay Mangipapakat, ya Judas Iscariote wi siyan nangifififik an Jesus.

Na Namaunan Jesus Ta Disipulusna Mantudtuchuwon
Mar. 6:7-13; Luc. 9:1-6; 10:1-2

5 Sachi ad imfaun Jesus chachi nasawaran à chuway disipulusna wi anana, “Ing-ayu
mantudtuchu, ngim achiayu umoy ta ilin na foon à Judio ya uray il-ili ad Samaria.
6 Ngim ing-ayu ta kailiyanyuy kanà Israel wi isuchà pannilu wi natarà.
7 Ing-ayu itudtuchu wi chanchani milukin Manturayan Apudyus wi uullayoncha.
8 Innadchò na karobfonganyu wi paimfakonyun nasakit, wi uray nafuratung, ipauliyu
takuwon na natoy, ya iparyawyu kon aran ta nakafarfaray. Maid pu fayad na
karobfongan wi inawatyu, siyan achiyu pafayad na sinumani ifachangyu.
9 Achiayu mamfarun à pilak uray siping,
10 ya achiayu mampasiing. Achiayu ko mangawit à mansukatanyù luput ya uray
sapatus, ya achiayu ko mansur-ud. Tan na iyiwaaranyu chichan mangamung ta
masapuryu.
11 “Ad nu chumatong-ayu ta sinumani ili, anaponyu nu sinun maryad wi mammangilin
chiayu ta sachin ingkawanyu ingkanà lumayawanyu.
12 Nu lumnòayu ta osay foroy, chawatonyun finchisyun Apudyus ta chachi nginforoy.
13 Ad nu pionchay mangiliyon chiayu, tuttuway finchisyunan Apudyus chicha. Ngim
nu lawingoncha, man-uwayun finchisyun Apudyus.
14 Ad nu kaspangalikan awad foroy winnu illì maid pu mammangilin chiayu ya
achicha pu chongron na itudtuchuyu, tòakonyun tapuk ta ikiyu ta lumayawanyù
mangakammuwancha wi ikadcha ta machusaancha.
15 Ifakà an chiayu wi nu chumatong na Padchay Manguisan Apudyus ta taku, sin-
umamod na chusan na amaschi nu chusan chachi lawingi takud Sodoma ya Gomorra.”

Na Liglikat Wi Umchas
Mar. 13:9-13; Luc. 12:11-12, 15-17; 21:12-17

16 Ad inturuy Jesus anani, “Chongronyuna! Ifaun-u chiayu ta chachi lawingi taku
wi isuayù pannilu wi umoy miyamung ta kaog-ogyati atap wi asu. Siyan masapur
tanchaananyun oyyoonchan chiayu, ngim pafaruwonyun oyyoonyun chicha.
17 An-annachanyu tan awad na uchumi taku wi maniliw an chiayu ad icharum chiayu
ta kurti, ad impaabchoycha ko chiayu ta sinagogacha.
18 Ad kapu ta pammatiyun saon, ipasanguchà chiayu ta chachi nangangatuy turay ta
maimfistikar-ayu. Ngim sachin wayayuy mangifakan chicha, ya uray chachi foon pù
Judio, ta Mamfaruy Chamag mipangkop an saon.
19 Ad nu maimfistikar-ayu, achiayu machanakan mipangkop ta ifakayu ya isongfatyu,
tan na sachi timpu, mipaakammun chiayun ustù ifakayu.
20 Tan foon pu kà chiayun marpuwan na ifakayu, tan Ispiritun Apudyus wi Amataun
mangipaspasmò an chiayu.
21 “Ad na sachi timpu, uray na mansusunud, man-asifififikcha ta mapatoy na sunudcha.
Ya uray akon man-aama ya man-iina, man-asipinnatoycha.
22 Ad kuraon chiayu ta losani taku kapu ta pammatiyun saon. Ngim sinumani
mangipapati ta pammatina ingkanà anungusna, chichan masaraknifan à ing-ingkana.
23 Nu palikatan chiayu ta osay ili, umawid-ayu ta safali ili. Ngim ifakà an chiayu wi
achiayu pu makasutup ta annayay pàwà an chiayu ta losan ilid Israel ad mangulinà,
saoni namfalin taku.”
24 Sachi ad nan-alig à Jesus ta mapasamak an chicha, anana, “Maid pu matudtuchuwan
à nangatngatu nu mantudtuchu, ya maid pu ko sanilù nangatngatu nu nginsanilun siya.
25 Siyan kapilitan wi sinumani mapasamak ta mantudtuchu, mapasamak ako ta
sachi tudtuchuwana. Isun akon sanilu, tan sinumani mapasamak ta nginsanilun siya,

sikurachuy mapasamak akon siya. Siyan saoni Apuyu, nu kuraonà ta taku wi ananchay
saon à Beelzebub anu wi ap-apun na aran, sinchumallun mangkuraanchan chiayuy
disipulus-u.”

Na Ustuy Umogyatan Na Taku
Luc. 12:2-7

26 Inturuy Jesus anani, “Achiayu umogyat kuma ta taku. Tan na losani achi pu maila
ta sana, mipailà tapin na padcha. Ya losani nitataru ta sana, mallotaw nu chumatong
na timpuna.
27 Siyan na losani intudtuchù ta aafusanyu, ya intupkà an chiayu, masapur ipagngoryu
ta losani taku wi uray ip-awyu.
28 Ya achiayu ko umogyat ta chachi mamatoy ta long-ag, tan achicha pu makàtoy ta
alichodwa. Ngim siya umogyatanyu kumà Apudyus, tan karobfonganay mangifallu ta
long-ag ad infierno wi mitapi kon alichodwa.
29 Panunutonyun somsomò Apudyus an chiayu, tan uray na sissiwit wi tansu kan
nginan na chuwa, maid pu matoy à uray osa nu foon pù iparufus Amatauy Apudyus.
30 Ad sinchumallù chiayu, tan uray na fuùyu, finilang Apudyus.
31 Siyan achiayu kuma umogyat ta sinuman tan napatpatog-ayu an Apudyus nu achuy
sissiwit!”

Na Manàchor An Cristu Ya Mangilifak An Siya
Mar. 8:38; Luc. 9:26; 12:8-9

32 Inturuy Jesus anani, “Sinumani manàchor ta sangwanan na taku wi saon na Apuna,
tàchorà ako siya an Ama ad langit.
33 Ngim sinumani mangilifak an saon ta sangwanan na taku, ilifak-u kò siya an Ama
ad langit.”

Foon Pù Nawnawan Mamatiyan An Jesu Cristu
Luc. 12:51-53; 14:26-27

34 Ad anana ko, “Achiyu somsom-on wi ummalì turnuson na losani taku ta luta, tan
foon pù turnus na inyalì ngim lifuk.
35 Tan inyalì na man-asikuraan na man-aama ya man-iina ya uray na man-at-atukanga.
36 Ad na kangliitani afusur na osay taku, awad ako kay ta faryanna.
37 “Sinumani mamatpatog ta mangayatana ta chachakkorna nu ayatnan saon, maid
pu karobfonganay mifilang à disipulus-u. Isun akon takuy mamatpatog ta mangayatana
ta an-ananàna nu ayatnan saon, maid pu ko karobfonganay mifilang à disipulus-u.
38 Ya sinuman akoy mangwanani sumurut an saon, ngim achina pu maanusan na
likatna uray siyan iyatoyna, maid pu ko karobfonganay mifilang à disipulus-u.
39 Tan na takuy mangan-annad ta fiyagnad asnay luta, matoy ako kay. Ngim na takuy
iyaw-awannan fiyagna kapu ta pammatinan saon, maatod an siyan makafiyakanan
Apudyus à ing-ingkana.”

Na Pinagkunkunan Apudyus Ta Taku
Mar. 9:41

40 Inturuy Jesus anani, “Sinumani manlispitun chiayu, lispituwonà ako. Ad nu sinun
manlispitun saon, lispituwona kon nangifaun an saon.
41 Ya sinuman akoy manlispitu ta mangitudtuchu ta ukud Apudyus tan siyan
iwaarna, makunkunaan à isun na kunkunan na sachi mangitudtuchu. Isun akon
sinumani manlispitu ta mamfaruy taku kapu ta kinafaruna, makunkunaan akò isun
na kunkunana.
42 Ya uray sinumani mamainum à mantakaliyong wi chanum ta uray afafaani mamatin
saon kapu ta namatiyanan saon, kapilitani makunkunaan.”

11

Na Songfat Jesus Ta Chachi Imfaun Juan Wi Mamfufunyag
Luc. 7:18-35

1 Limpas pun Jesus finilin na chachi nasawaran à chuway disipulusna, lummayaw wi
ummoy ta il-ili wi niyachani nantudtuchu.
2 Na sachi timpu, nifafarud à Juan wi Mamfufunyag. Ad chingngorna pun na ining-
ingwan Jesus, imfaunnan uchumi disipulusnà umoy man-im-imus an Jesus.
3 Ad inimuschan Jesus, “Ifakam nu sian uullayonni wi impustan Apudyus wi umali,
winnu awad safali?”

4 Ad anan Jesus an chicha, “Mangulin-ayun Juan ifakan chichingngoryu ya inniilayu
wi iningwà,
5 wi na nakurap, makailacha, ya na napilay, makachadcharancha, ya na nakollakong,
ummimfagcha, ya na naturong, makachongorcha, ya uray na natoy, ummulicha nataku.
Ad chachi kakapus, miwarawag an chichan Mamfaruy Chamag.
6 Ad ifakayu kon siya wi naragragsak chachi foon pù manchuwachuwa ta pammaticha
wi saon na finaun Apudyus!”
7 Lummayaw pun chachi disipulus Juan, imfakan Jesus ta takun mipangkop an Juan
anani, “Na ummayanyu nangil-an an Juan ta iningkawana ta sachi ikaw wi maid pu
foroy, sinun ummoyyu innila? Ananyu pun nin nu siyan isù kurun wi chupachupaliyon
na fidfid!
8 Ad nu foon, sinun ummoyyu innila nù? Taku wi nansilup à afaruwan? Ngim foon à
nansilup à amaschi tan foroy na Alin ingkawan na nakasilup à amaschi!
9 Siyan sinun ummoyyu innila nù? Osay profetan Apudyus? Na katuttuwaana, siya
ummoyyu innilan profetan Apudyus. Ngim ifakà an chiayu wi Juan na kangrunaan wi
profeta,
10 tan siyan sachi takuy mismun imfakan na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
‘Awad na osay taku wi ifaun-u unaon nu sia ta umoyna mansakanaon na taku ta
chongronchà sia.’
11 Ad tuttuwan ifakà an chiayu wi maid pu takù niyanà ad asnay lutà nangatngatu
nu Juan wi Mamfufunyag. Ngim na afafaan ta Manturayan Apudyus, mifilang à
nangatngatu nu Juan kapu ta pammatinan saon.
12 Ad nanipud ta chamchamun na nantudtuchuwan Juan, achun maryad wi mangipa-
pilit wi mitapi ta Manturayan Apudyus, ya sinchumallun iningwan na uchum wi maryad
wi mangipapilit wi mitapi.
13 Na Manturayan Apudyus, siyan puntus na losani imfakan chachi profetas nanipud
ta awi ya ingkana ta lummoswaan Juan. Ya siya kon pangkop na Lintog wi inyug-is
Moses.
14 Siyan nu patiyonyun losani imfakacha, siya maawatanyu wi à Juan, siyà Elias wi
nifakay mangulin.
15 “Naingaan-ayu, siyan maawatanyu kuman annay chingngoryu!”
16 Ad inturuy Jesus anani, “Sinun mangiyisuwà ta taku ta annay sillumunap? Iyalig-u
chichà isù an-ananà wi man-in-innangu wi nampoapoaw ta akin-annàcha,
17 ‘Tinupayyanin kangsa ngim achiayu pu managni! Siyan sinukatannì chomchom
ngim achiayu pu makachomchom!’
18 Tan na ummaliyan Juan, nallangarangani mangan ya foon pù umminum à fayas,
ad inam-amsiw na takù siya wi magwoncha nakafarfaray à siya!
19 Ngim à saoni namfalin taku, ummaliyà pu ko wi foon pù mallanganà wi mangan,
ya makaikainumà à fayas, inamsiwà ako wi magwonà lawotan ya sallimongan! Ya
magwonà ako fufurun na manchachakup à fukis ya uchumi managfasur! Ngim uray
nu amaschi, mipaila ko kan kinaraing Apudyus, tan na lisortan na oyyoona, siyan
manuttuwaan ta kinaustuna.”

Chachi Achi Pu Mamati
Luc. 10:13-15

20 Na taku ta chachi ili wi nangipail-an Jesus ta kaachuwan wi kaskaschaaw, foon pù
mamfafawicha ta fasurcha, siyan inomorana chicha anani,
21 “Kakkaasiayuy iCorazin ya iBetsaida! Isag-ayu kakkaasi nu chachi foon pù Judio wi
iTiro ya iSidon, tan nu aschin nangipail-à ta kaskaschaaw wi isun na impailà ta iliyu,
nanchapchapurcha kuma ya nansilupchà sakù mangipail-ancha ta mamfafawiyancha!
22 Ngim ifakà an chiayu wi nu chumtong na Padchay Mangkuisan Apudyus ta losani
taku, sin-umisag na chusayu nu chusan chachi iTiro ya iSidon!
23 Ad à chiayuy iCapernaum, namnamayu nin wi machayaw-ayù ikad ad langit, ngim
naillachuayu tan mifalluayud infierno kapu ta achiyu pu mamfafawiyan! Tan nu siya
kuma nangipail-à ad Sodoma ta kaskaschaaw wi isun na impailà ta iliyu, namfafawicha
siya ad kassiya kuma ta sana.
24 Ngim ifakà an chiayu wi nu chumtong na Padchay Mangkuisan Apudyus ta losani
taku, sin-umisag na chusayu nu chusan chachi iSodoma.”

Na Man-illongan Na Makaawat Mipangkop An Jesu Cristu
Luc. 10:21-22

25 Sachi ad nalluwarù Jesus anani, “Ama wi Ap-apu ad langit ya asnay luta,
manyamanà an sia tan impakaawatnun katuttuwaan mipangkop an saon ta takuy foon
pù naachar wi achim pu impakaawat ta nan-araing ya naachar.
26 Siyan manyamanà an sia Ama tan siyan piom wi màwa.”
27 Inturuy Jesus wi man-ukud, “Impiyar Ama na losani awad an saon. Maid pu uchum
à nangakammu ta kina-Apudyus-u nu achi afus à Ama wi Apudyus. Ya maid pu ko
uchum à nangakammu an Ama wi Apudyus nu achi afusà wi Anàna ya losani takuy
piliyà à mangipakaawatà ta mipangkop an siya.”
28 Ad anana ko, “Chiayuy losani napoblimaan ya naungar kapu ta likat, umaliayun
saon ta man-illongò chiayu.
29 Ya chongronyun tudtuchù ta acharonyun mipangkop an saon, ta tumarnaayu ya
lumangpaw na somsomòyu. Tan à saon, naanusà ya foon à mangwaà à malikatan na
taku.
30 Ya achiayu pu malikatan wi mangwa ta pàwà an chiayu tan foon à nalikat.”

12

Mipangkop Ta Safachuy Ngingillinan
Mar. 2:23-28; Luc. 6:1-5

1 Na namingsani Safachuy ngingillinan na Judio, nangoycha Jesus ya disipulusna
ta pappayaw wi namur-an à wheat wi isù pakoy. Ad kapu ta nafitil na disipulusna,
lummapidchà utimancha.
2 Ad na nangil-an na uchumi Fariseo an chichay nan-utim, ananchan Jesus, “Ilam na
annay oyyoon na disipulusnu, surngasingonchan Lintogtau wi mipalit na mallapid ta
Safachu!”
3 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, “Achiyu pu nafasan iningwacha David ya
fufurunna ta nafitilancha ta awi?
4 Tan linumnò ta sachi mangngachani foroy Apudyus ad inaranan tinapoy wi nichatun
an Apudyus, wi ipalit na Lintog à anoncha tan afus kuman papachì mangan, ad innancha
ta fufurunna.
5 Ad foon pu kò finasayun Lintog wi inyug-is Moses mipangkop ta papachi wi man-
iwaar ta Templo? Tan Sinafachuy surngasingoncha kon ngingillinani man-illongan, tan
man-iw-iwaarcha ta sachi. Ngim foon pun met à mifilangchì fasurcha.
6 Ifakà an chiayun katuttuwaan, wi awad ta sanan chiayun osay napatpatog nu sachi
Templo.
7 Na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, ‘Foon pù ichatuchatunyun saon na patkà ngim
siya patkà na mangachakuwanyu ta fufurunyu.’ ” Ad anan ako Jesus, “Nu naawatanyu
kuman mining na sachi, achiyu pu kuma pafasuron na anchanay foon à fummasur.
8 Tan à saon wi namfalin taku, annan karobfongà wi mangifaka ta sinuy màwa ta
Safachuy ngingillinan.”

Na Nampaimfakan Jesus Ta Ima Wi Naayayong
Mar. 3:1-6; Luc. 6:6-11

9 Sachi ad nangaw-ascha Jesus ummoy ta osay sinagoga wi maar-arusan na Judio.
10 Ad niyaspur wi iningkaw na osay larai wi naayayong na osay imana. Ya
iningkaw akon uchumi man-anaanap à mangicharumanchan Jesus, ad ananchan siya,
“Masurngasing na Lintogtau nu paimfakon na sakit ta Safachuy ngingillinan?”
11 Ad anan Jesus wi summongfat, “Ad nu chiayu, nu awad panniluyù nafituwan ta
Safachu, achiyu pu umoy aran?
12 Ad, napatpatog na taku nu pannilu! Siyan foon à masurngasing na Lintogtau ta
mamadngantau ta taku uray Safachuy ngingillinan.”
13 Sachi ad anan Jesus ta larai wi naayayong na imana, “Uyachom na imam.” Ad
inuyadna, ad ummimfag wi isun na osa.
14 Ad lummayaw chachi Fariseo ta umoycha puranuwon na mamatayanchan Jesus.

Na Niyug-is Wi Mipangkop An Jesus

15 Inakammun pu Jesus na mipangkop ta puranucha, lummayaw ta sachi, ya ad-
adchuwan na takuy nitun-ud an siya. Ad impaimfagnan losani nasakit,
16 ya finilinna chicha ta achicha kuma ifagfakan mipangkop an siya.
17 Amaschin iningwana ta tumuttuwaan na sachi impaifakan Apudyus an Isaias wi
profeta ta awi, wi anana,
18 “Annayan chinutukà à fabfaun-u,
wi siyan ay-ayatò

ya siya kon mangiparagsak an saon.
Adchò na Ispiritù an siya
ta siyan umoy mangiwarawag ta mamfaruwò
ta losani taku ta ailiili.
19 Foon à makasukob ya foon à ipoawnan ifakana.
Ya foon pu kò makais-isì ta aachuwan na taku.
20 Achina pu ko am-amchon
na chachi nakapsut na pammaticha.
Ya naanus ta chachi mailayusan,
ya achina pu iwarang na oy-oyyoona
ingkanà mangafak na ustu ta losani lawing.
21 Ya siya ko afus na namnamaon
na losani takù masaraknifancha."

Na Nangiyisuwanchan Jesus An Beelzebub Wi Satan
Mar. 3:20-30; Luc. 11:14-23

22 Sachi ad inyoychan Jesus na osay takuy kinurap ya inumor Satan. Ad imparyaw Jesus na aran, ad makakinga ya makaila chi larai.
23 Ad naschaaw losan na nangila ta iningwan Jesus, ad anancha, "Mafalini siyan sachi kanà David wi uullayontau?"
24 Ngim chingngor pun chachi Fariseo na inukud chachi taku, sinongfatancha anani, "Mafalini iparyawnan aran, tan à Beelzebub wi ap-apun na aran, siyan nangatod ta karobfonganay mangiparyaw ta aran."
25 Inaagkammun Jesus na som-osom-oncha, siyan sinongfatana chichà alig, wi anana, "Uray sinuy turay, nu foon à mantitimpuyug na takucha wi kanayuncha mantintinnanung wi mampapatoy, narakan mayam-anancha. Ad nu maid timpuyug na simfaryan winnu sin-umili, wi kanayuncha mantintinnanung wi mansusukob, mansisiyancha.
26 Isuna ko nu ananyuy Satan na nangatod ta korobfongà wi mangiparyaw ta aran, tan nu tuttuwachi, wi mantantanungcha wi aran mangkukufat, kapilitani mayam-an na manturayancha!
27 Siyan nu ananyuy Beelzebub wi ap-apun na aran na nangatod ta karobfongà wi mangiparyaw ta aran, kattoi siya kon nangatod ta karobfongan chachi fufurunyu wi mangiparyaw ta aran! Tan na oyyoon na fufurunyu, sachi kuman mamanoknok an chiayu wi nangkurang na somsomòyu!
28 Siyan foon à Beelzebub na nangatod ta karobfongà wi mangiparyaw ta aran, tan Ispiritun Apudyus na nangatod. Ad siyan mangakammuwanyu wi nar-us chummatong na Manturayan Apudyus ad asnay luta.
29 "Maid pu makarnò ta foroy na oschorani taku wi mangara ta ochonna nu achina unaon faruchan na oschorani taku achiwot manamsam ta ochonna.
30 "Sinumani takuy achi pu miyamfuruy an saon, siyan fumusur an saon. Ya sinumani achi pu fumachang an saon ta oyyoò, siyan kumukuran saon.
31 Siyan ifakà an chiayu, sinumani fasur na taku wi uray na mangifag-ancha ta lawing mipangkop an Apudyus, mafalini mapakawan. Ngim na fasur wi achi pu mapakawan, na mangifag-an ta lawing mipangkop ta Ispiritun Apudyus.
32 Siyan sinumani mangifakà lawing mipangkop an saoni namfalin taku, mafalini mapakawan. Ngim na sinumani mangifakà lawing mipangkop ta Ispiritun Apudyus, achi pu mafalini mapakawan ta sana ya ing-ingkana."

Maimatunan Na Kinatatakun Na Taku Ta Pinag-ukudcha
Mat. 7:16-20; Luc. 6:43-45

33 Sachi ad nan-alig à Jesus wi anana, "Na mamfaruy imong, mamfaru kon fungana. Ngim na lawingi imong, kapilitani lawing na fungana. Siyan maimatunan na kinafarun na ayu ta fungana.
34 Isun akon chiayu, tan milarasin wi isuayù urog! Tan mafalini ifakayun mamfaru wi lawing-ayu? Tan tuttuwa wi na awad ta somsomò siya kon ifakan na tupò.
35 Na mamfaruy taku, mamfarun oy-oyyoona tan mamfarun som-osom-ona. Ngim na lawingi taku, lawing akon oy-oyyoona tan lawing na som-osom-ona.
36 "Mafalini sikurachuwonyu wi nu chumatong na Padchay Mangkuisan Apudyus ta losani taku, masapur wi waschi osa songfatanan Apudyus na losani inukudna wi maid kutùna.
37 Tan na losani inukudyu, sachin mangifaka ta machusaanyù tapin na padcha winnu foon."

Na Nangipapilitancha Nampàwaan An Jesus À Kaskaschaaw
Mar. 8:11-12; Luc. 11:29-32

38 Sachi ad na uchumi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog, ananchan Jesus, “Misturu,
umipailaà kaskaschaaw an chianì manuttuwaanni nu sinua.”
39 Ngim sinongfatan Jesus chicha anani, “Chiayuy taku ta sanay lunap, lawing-ayu
tan nan-awichanyù Apudyus. Ad apay mampail-onà à kaskaschaaw? Maid pu uchum à
kaskaschaaw à ipailà an chiayu nu achi afus na sachi singyar wi nàwan Jonas wi profeta
ta awi.
40 Tan à Jonas, iningkaw ta fukat na ikan ta unog na turuy padcha ya lafi. Isun ako
saoni namfalin taku, wi milofonà ta luta ta unog na turuy padcha.
41 Nu chumtong na Padchay Makuisan na losani taku, pafasuron chiayu ta chachi
tinudtuchuwan Jonas ad Nineve, tan namfafawicha ta nangngorancha ta intudtuchun
Jonas. Ngim à chiayu, safali tan uray annaà ta sana wi nangatngatu nu Jonas achiyu pu
chongron na itudtuchù an chiayu!
42 Ad na sachi koy Padchay Makuisan na losani taku, lumoswa kon sachi fufai wi Ali
ta awi ad Seba ad pafasuron chiayuy taku ta sanay lunap, tan uray nu ad-adchayuwan
na namfiyasiyana, ummoyna ikattò chongron na kinaraing wi intudtuchun Ali Solomon.
Ngim à chiayu, uray annaà ta sana wi nangatngatu nu Solomon, achiyu pu chongron na
itudtuchù an chiayu!”

Na Makafarfarayan Na Taku Asin
Luc. 11:24-26

43 Inturuy Jesus wi nan-alig, anana, “Nu lumayaw na aran ta osay nakafarfaray,
umoyna kagkaayon na ikaw wi maid pu fumroy wi man-anap à ingkawana. Ad nu
kaspangalikan maid pu ochasana,
44 somsom-ona, ‘Mangulinà ta sachi takuy narpuwà.’ Ad nu mangulin ya ochasanay
mamfaru ya nacharus wi maid pu ingkaw,
45 umoy man-ayag à pitù furunna wi sillumawing nu siya, ad mallonogcha losan ta
sachi taku. Siyan na nàwa ta sachi taku ta anungusna, sin-umisag nu chamu. Amaschin
màwan chiayuy lawingi taku ta sanay lunap.”

Na Ifilang Jesus À Inana Ya Susunudna
Mar. 3:31-35; Luc. 8:19-21

46 Na sachi nantudtuchuwan Jesus ta chachi taku, chummatong na inan Jesus ya
susunudna, ad impaayagchà siya.
47 Siyan imfakan na osay taku an Jesus, “Anchanat anun inam ya susunudnud paway,
ad paayagchà sia.”
48 Ad sinongfatan Jesus anani, “Oo, ngim foon pu kà chichan ifilang-ù inà ya susunud-
u!”
49 Ad intuchunan chachi disipulusna ad anana, “Chicha kon ifilang-ù inà ya susunud-u!
50 Tan sinumani mangwa ta pion Ama ad langit, chicha kon ifilang-ù susunud-u ya
iinnà.”

13

Na Nangiyalikan Jesus Ta Luta Wi Nawakawakan À Fuor
Mar. 4:1-9; Luc. 8:4-8

1 Ad na sachi padcha, lummawà Jesus ta foroy ad ummoy ummachuy ta tarantag na
fayfay ad nantudtuchu ta taku.
2 Ad kapu ta ummad-adchuwan na takuy naarus, nan-atun ummachuy ta fangka ad
ummagsad na taku ta tarantag.
3 Ad achun inyaligna wi intudtuchun chicha.
Anana, “Iningkaw na osay taku wi ummoy nawwakawag à fuor.
4 Ad na nawwakawakana, nanchissun uchum ta charan ad ummon sissiwit innan.
5 Na uchumi fuor, nanchissu ta fattufattu wi ait na luta, siyan nallasun summimitan-
cha.
6 Ngim umminit pun naryawcha ad narangucha tan maid pu lummamutancha.
7 Na uchumi fuor, nanchissu ta tartallurung ad tummufucha. Ngim inilung na
tarurung.
8 Ngim na uchumi fuor, nanchissu ta malloma ad tummufucha. Ad namungacha losan
wi singkasut na fungan na uchum, ya onompuru ya turumpurun uchum.”
9 Ad inyanungus Jesus anani, “Naingaan-ayu, siyan somsom-onyu kuman mining na
alig-u!”

Na Pangkop Na Nangusaran Jesus Ta Alig
Mar. 4:10-12; Luc. 8:9-10

10 Sachi ad ummoy na disipulus Jesus an siya, ad anancha, “Apay pasig alig na
pinagtudtuchum an chicha?”
11 Ad insuplikar Jesus wi anana, “Losani chaan pù maakammuwan wi mipangkop
ta Manturayan Apudyus wi nailangitan, afus-ayù mipaakammuwana wi foon pù
mipaakammu ta uchum.
12 Tan na takuy mamati ya awad na maawatancha, machog-achog-an na maawatan-
cha. Ngim na takuy foon pù mamati, maaan na uray aiti naawatana.
13 Siyan na pangkop-uy mangusar ta alig ta itudtuchù an chicha, tan uray itotollongcha
achicha pu ilasin, ya uray nu chochongroncha, achicha pu atinguron, siyan achicha pu
maawatan.
14 Siyan chichan tummuttuwaan na sachi imfakan Isaias wi profeta ta awi, wi anana,
‘Uray nu itatanoongcha chongron,
achicha pu maawatan.
Ad uray nu itotollongcha,
achicha pu mailasin.
15 Tan na anchanayay taku,
nar-us tummangkin na urucha,
ad isù tinumranchan ingacha
ya kinikimitchan atacha.
Tan nu foon pù amaschiyoncha,
mafalini chongronchan ifakà ya ilanchan ipailà,
ya mafalini maawatancha kon ustu,
ad siyan kapilitani mansakungchan saon
ta pakawanò na fasurcha.’
16 “Ngim chiayu, nakasat-ayu tan makailasin-ayu ta ilanyu ya maawatanyun chon-
gronyu.
17 Ad masikurachuyu wi achun profetas ya uchumi naapudyusani taku ta awi wi
maryad mangila ta annay iillanyu ya mangngor ta chochongronyu, ngim fooncha pù
naparufusan.”

Insuplikar Jesus Na Alig Na Nawwakawag
Mar. 4:13-20; Luc. 8:11-15

18 Sachi ad anana, “Chongronyuna ta maawatanyun mining na alig-u mipangkop ta
nawwakawag.
19 Na isun na nanchissuwan na fuor ta charan, chichan takuy nangngor ta mipangkop
ta Manturayan Apudyus ngim achicha pu atinguron, ad ummoy Satan inallilaw na
chingngorcha.
20 “Na isun na nanchissuwan na fuor ta fattufattu, chichan takuy naragsak wi
nangamfuruy ta ukud Apudyus ta nangngorancha.
21 Ngim foon pù lummamut ta somsomòcha, siyan foon à nanakus. Tan inumchas
pun na napoblimaancha ya napalikatancha kapu ta namatiyancha, achicha pu nakaanus
siyan inwarangcha.
22 “Ad na isun na nanchissuwan na fuor ta tartallurung, chichan takuy nangngor
ta ukud Apudyus ngim isù nailung na chingngorcha. Tan kapu ta patkanchan
mangar-ancha ta masapurcha ta annay mafiyakancha ta sana, ya kapu ko ta pionchay
fumaknang, sachin isù nangilung ta somsomòcha an Apudyus, siyan maid pu nafalinan
na pammaticha.
23 “Ad na isun na nanchissuwan na fuor ta malloma, chichan takuy nangngor ta
ukud Apudyus ad pinaticha, siyan namungan pammaticha, wi singkasut na imfungan
na uchum, ya onompuru ya turumpurun uchum.”

Inyalig Jesus Na Charus

24 Sachi ad asin nan-alig à Jesus an chicha. Anana, “Na miyalikan na Manturayan
Apudyus, amasna. Nan-osò na osay taku ta lutanà mamfaruy pakoy.
25 Ngim na sillafiyan wi nasusuyop losan na taku, ummoy na afusurna winalisan à
charus na sachi pakoy ad lummayaw.
26 Ad tummufu pun na mura ad namusfus, mailasin akon charus wi tummufu.
27 Ad na sasannilun na ngin-uwa, ummoycha imfakan siya, anancha, ‘Apu, maid met
nilauk ta inyosònu, ad tamako ta amod na charus?’
28 Ad anan na apucha, ‘Awad na afusur wi nangiwalis ta charus.’ Sachi ad inimus
chachi sasannilu, ‘Ad piom nu ing-ani charusan?’

29 Ngim ananay summongfat, ‘Foon, ta achi mitapi mifakut na pakoy.
30 Siyan uray nu ngannuwana. Ad nu timpun na inyàani, ifakà ta man-ani ta unaoncha
charusan ad pinsutcha ad singkobcha, achichaot aniyon na pakoy ad inautcha inyoy ta
arang-u.’ ”

Inyalig Jesus Na Fuor Wi Mustard
Mar. 4:30-32; Luc. 13:18-19

31 Sachi ad asin nan-alig à Jesus wi anana, “Na osay miyalikan na Manturayan
Apudyus, amasna. Immuran na osay takun fuor wi mustard ta umana.
32 Ad uray nu akàitan ta losani fuor, nu chummakor siyan achakran ta losani mura ad
namfalin ayu wi manùfutan na sissiwit na pangana.”

Inyalig Jesus Na Yeast
Luc. 13:20-21

33 Ad asin ako nan-alig à Jesus wi anana, “Na osay miyalikan na Manturayan Apudyus,
amasna. Isun na mangitumayan na fufai ta yeast ta sillatay arina ingkanà fumtar losan
na arina.”

Na Pangkop Jesus Wi Nangusar Ta Alig
Mar. 4:33-34

34 Kanayuni alig na usaron Jesus wi mantudtuchu ta takuy naaruarus an siya.
35 Amaschin iningwana ta tumuttuwaan na sachi imfakan na profetan Apudyus ta
awi, wi anana,
“Alig na losani usarò nu awad ifakà an chicha,
tan siyan mangitudtuchuwà ta chachi foon pù
nipaakammu nanipud ta nàwaan na lufung.”

Insuplikar Jesus Na Alig Na Charus

36 Tinaynan pu Jesus chachi taku, linumnò ta foroy ad nakarnò akon disipulusnan
siya, ad anancha, “Isuplikarnun mining na inyalignuy charus.”
37 Ad anan Jesus wi nangisuplikar, “Na miyalikan na sachi nangiyosò ta ustuy pakoy,
saoni namfalin taku.
38 Na minur-ana, siyan annay luta. Ad na chachi ustuy pakoy, chichan ustuy mitapi ta
Manturayan Apudyus. Ngim na charus, chichan takuy mitapin Satan.
39 Ad na sachi afusur wi nangiwalis ta charus, Satan. Ad na miyalig ta inyàani,
anungus na padcha ta annay luta. Ad na chachi man-ani, aangheles Apudyus.
40 Ad na isun na nàwa ta charus wi naugpun ad naskob, amaschi kon màwa ta takù
anungus na padcha.
41 Tan à saoni namfalin taku, ifaun-un aangheles-ù umoy mangarus ta losani takuy
mangwà makafasuran na uchum, ya chachi mangwamangwà lawing, ta achicha pu
michoka ta Manturayan Apudyus.
42 Ad mifallucha ta apuy wi kumilakilab, ad asiaayom-omcha ya asingangarotngot na
fafacha ta kinalikatcha.
43 Ngim na takun Apudyus, ingkawcha ta Manturayan Amachay Apudyus wi
asililinangchay isù init.
“Naingaan-ayu, siyan somsom-onyu kuman imfakà!”

Inyalig Jesus Na Kinuruub Wi Falituk Ya Perlas

44 Asin akò Jesus nan-alig wi anana, “Na osay miyalikan na Manturayan Apudyus, isun
na kinuruub wi inchasan na osay taku ta osay luta. Ad asinna tinab-unan ta lagsakna
ad ummoyna ingngina losan na ùuwana ad pinagkulinna nginin-an na sachi luta.
45 “Ad na osay miyalikan akon Manturayan Apudyus, isun na amusanti wi man-
anaanap à ngin-anà man-afaruy perlas.
46 Iningkaw ad na osay inchasanay isag napatog, lummayaw ad ingnginanan losani
ùuwana ad nginin-anan sachi napatog wi perlas.”

Inyalig Jesus Na Takufur

47 Inturuy Jesus anani, “Na miyalikan na chachi mitapi ta Manturayan Apudyus, isun
na mangitop-aran na manatakufur ta takufurcha ta fayfay ya akarakarasin natakufurani
ukachiw.
48 Ad nu napnun takufur, kuykuyoncha wi iyoy ta tarantag ad piniliyanchan mamfaruy
ukachiw ad inigkacha ta iigkaancha. Ngim na lawingi ukachiw, imfallucha.
49 Amaschin màwa ta anungus wi padcha, tan umalin aangheles aruson na lawingi
taku ta misiyancha ta chachi mamfaruwon Apudyus,

50 ad ifallucha chicha ta sachi apuy wi kumilakilab, ad asiaayom-omcha ya asingan-
garotngot na fafacha.”

Mipangkop Ta Tudtuchun Jesus Ya Lintog Moses

51 Sachi ad inimus Jesus ta chachi disipulusna, “Ad, maawatanyu losan chachi?”
“Oo, naawatanni,” ananchay summongfat.
52 Ad ananan chicha, “Chachi sikuchi mangitudtuchu ta Lintog, nu patiyonchan
intudtuchù mipangkop ta Manturayan Apudyus, miyisucha ta takuy kumplitun ùuwana
wi akammunan oyyoonay mangusar ta chachi chachaan wi tinawidna, ad akammuna
koy mangusar ta chachi àara.”

Na Kailiyan Jesus, Achicha Pu Patkon À Siya
Mar. 6:1-6; Luc. 4:16-30

53 Narpas pu Jesus imfakan anchanay alig, lummayaw
54 ad nangulin ta ilina wi Nazaret. Ad na sachi, ummoy nantudtuchu ta sinagoga, ad
na takuy naarus, naschaawcha ta nangngoranchan siya. Anancha, “Sinun nangar-ana
ta kinaraingna ya karobfonganay mangwà kaskaschaaw?
55 Anà chi mangkakaob à siya? Ya Marian inana, wi susunudna cha Jaime ancha Jose
an Simon ya Judas?
56 Ad anchana kon chitaun losani susunudnay fubfufai! Ad sinu kon nangacharana ta
amaschi losan nù?”
57 Ad siyan achicha pu patkon à siya.
Sachi ad anan Jesus an chicha, “Tuttuway uray sinuy ili wi umayan na profetan
Apudyus, lispituwon na takù siya. Ngim na mismuy kailiyana ya uray na faryanna,
achicha pu lispituwon à siya.”
58 Ad maid in-inon Jesus wi mangwà kaskaschaaw ad ilina, tan achicha pu patkon à
siya.

14

Na Natayan Juan Wi Mamfufunyag
Mar. 6:14-29; Luc. 9:7-9

1 Na sachi timpu, chingngor Ali Herod na mipangkop an Jesus.
2 Ad anana ta chachi mangupisinaona, “Na sachi Jesus, mismuy Juan wi Mamfufunyag
wi ummuli nataku, tan sachin karobfonganay mangwà kaskaschaaw.”
3 Na sachi Herod, siyan nampatiliw an Juan ya nangipafarud an siya. Amaschin
iningwana mipakapun Herodias wi asawan na sunudnay Felipe,
4 tan imfakafakan Juan an Herod anani, “Maid karobfongam wi mangasawan
Herodias!”
5 Siyan pion Herod wi patoyon à siya, ngim ummogyat ta chachi Judio tan na
kaachuwan an chicha, pinatichay profetan Apudyus à siya.
6 Ngim chummatong pun na padchay manayawancha ta niyanaan Herod, nansaran
anà Herodias wi fafarasang ta sangwanan na losani nakaragragsak. Ad naragsakan à
Herod,
7 siyan insapatana ta sachi fafarasang wi adchonan sinumani chawatonan siya.
8 Ad kapu ta intudtuchun inana, anana ta Ali, “Adchom an saon na urun Juan wi
Mamfufunyag wi mapapallangkan!”
9 Summauy à Herod, ngim kapu ta sachi insapatana ya mafain ako ta chachi mangilina,
imfakana wi màwan chawatona.
10 Ad impasiwatnan urun Juan ta fafalluchan.
11 Ad naichatong ta sachi fafarasang na naparangkan wi urun Juan ad innadchonan
inana.
12 Sachi ad, ummoy chachi disipulus Juan innaran lachagna ad illofoncha, ad
ummoychan Jesus ifakan napasamak.

Na Namaanan Jesus Ta Limay Lifu Wi Taku
Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-15

13 Chinamag pu Jesus na napasamak an Juan, lummayaw wi namfangkay ummoy
tummalin ta osay lukar wi maid pu taku. Ngim chinamag pun na taku ta ailiilin
ummayana, ummun-unudcha nanadcharan ta tarantag na fayfay.
14 Ad lummogsad pù Jesus ta fangka, innilanan chachi ad-adchuwani taku, ad amod
na kaasinan chicha, siyan impaimfagna losan na nasakit an chicha.

15 Mummaschom pun, umoy na disipulusnan siya ad anancha, “Mummaschom, ad
maid pu foroy ad asna. Siyan fuarom chicha ta umoycha mangnginà anoncha ta
anchachi il-ili.”
16 Ngim anan Jesus, “Foon à masapur lumayawcha. Paananyu chicha!”
17 Ad sinongfatancha anani, “Ngim afus na annay limay tinapoy ya chuway filis à
awad!”
18 Ad anana, “Iyaliyu ta anna.”
19 Sachi ad impaachuynan taku ta tappu. Ad innaranan chachi limay tinapoy ya
chuway filis, ad nantangad ad langit wi manyaman an Apudyus. Sachi ad pinotpotlànan
tinapoy ad impaiwarasna impafillay ta disipulusna ta taku.
20 Ad losancha nabsug wi nangan. Ad napnun nasawaran à chuway langngay ta
nasawar wi nafun-ani chinakup na disipulusna.
21 Na filang na lallarai wi nangan, nasuruk à limay lifu wi foon à nifilang na fubfufai
ya an-ananà.

Na Nanadcharanan Jesus Ta Lafaw Na Chanum
Mar. 6:45-52; Juan 6:15-21

22 Narpas pun na sachi namaanan Jesus ta chachi taku, nallukanonan disipulusna ta
fangka ta umunacha chumormang ta fayfay. Ad pinaryawnan chachi taku.
23 Sachi ad nanakachà Jesus ta takudtud wi ummoy tummalin nalluwaru. Ad na sachi
lummafi, os-osàan à Jesus ta takudtud.
24 Ngim na sachi timpu, nangkinawan fangka ta fayfay, ad sachin mamparpalikatancha
wi mangiturung ta fangka tan ituptuppiyà na challuyun ya aptiaptiwon na amochi fidfid.
25 Machamaan pun, ummoy à Jesus an chicha wi nanadchadcharan ta lafaw na
chanum.
26 Ad na nangil-anchan siya wi manadchadcharan ta lafaw na chanum, ummogyatcha
tan anancha pun nu aran, siyan nantukingcha.
27 Siyan nakaningà Jesus an chicha, “Achiayu machanakan! Saonna! Achiayu
umogyat!”
28 Ad summongfat à Pedro wi anana, “Apu, nu tuttuway sia, manadcharanonà ako ta
lafaw na chanum ta umaliyà an sia!”
29 “Waynu!” anan Jesus. Ad lummogsad à Pedro ta fangka ad nanadcharan ta lafaw
na chanum wi umoy an Jesus.
30 Ngim linìnana pun na napigsay fidfid, ummogyat ad cham-anay lumnod, siyan
ananay nampoaw, “Apu, fadnganà!”
31 Sachi ad chakusi chinòmaan Jesus na imana ad anana, “Apay achiyà piyaron? Apay
nanchuwachuwaa?”
32 Sachi ad nallukancha ta fangka ad sachi kon kumminoan na fidfid.
33 Ad losan na disipulus Jesus wi iningkaw ta fangka, chinaychayawchà siya anani,
“Tuttuway sian anà Apudyus!”

Na Nampaimfakan Jesus Ta Nasakit Ad Genesaret
Mar. 6:53-56

34 Nakafallasiwcha pun ta fayfay, chummatongchad Genesaret.
35 Ad immatunan na takù Jesus, siyan nanchinamag ta ailiili. Ad inyoycha losan na
nasakit an siya.
36 Ad nampangpangngaasichan siya ta iparufusna kuma wi uray agpachan chachi
nasakit na pagpag na silupna. Ad na losan nangagpad, ummimfagcha.

15

Tudtuchun Na Iyaawi
Mar. 7:1-13

1 Sachi ad chummatong na uchumi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog wi narpud
Jerusalem, ad ummoychan Jesus inimus anani,
2 “Tamakon disipulusnu, surngasingonchan achawiyantau wi intudtuchun na iyaawi?
Tan achicha pu mamfuru nu mangancha!”
3 Ad summongfat à Jesus anani, “Apay achiyu pu tungparon na Lintog Apudyus wi
siya oognanyun sikuchi achawiyanyu?
4 Tan anan na Lintog Apudyus, ‘Chayawom na amam ya inam,’ ad ‘Sinumani
mangarawag ta amana ya inana, masapur mapatoy.’
5 Sachin ustuy nilintog, ngim iwalinyuchi tan itudtuchuyu wi uray nu awad iturung
na taku ta amana ya inana, ngim nu ananay ‘Para an Apudyus,’

6 foon anù masapur chinayawnan amana ya inana wi fumachang an chicha. Ngim na
mangwaan ta amaschi, siya iwalinyun lintog Apudyus, ad siya oognanyun achawiyanyu.
7 Akinpapatiayu! Ad tuttawan sachi imfakan Apudyus ta awi mipangkop an chiayu,
wi inyug-is Isaias wi profeta, wi anana.
8 'Na anchanayay taku, tupòcha kan
manayawanchan saon,
wi maid pu ustù somsomòchan saon.
9 Siyan maid silfin na manayawanchan saon,
tan siya itudtuchuchan achawiyancha
wi ing-ingwan na taku ad ananchay filin-u nu!' "

Na Makafasuran Na Taku
Mar. 7:14-23

10 Sachi ad impaachanin Jesus na chachi ad-adchuwani taku, ad anana, "Inaagyu
chongron ta maawatanyu!
11 Foon pù siya mamparwing ta taku an Apudyus na lumnò ta tupòna wi anona, ngim
siya mangiparwing na lumawa ta tupòna wi ifungangayna."
12 Napannos ad, ummoy na disipulusnan siya ad anancha, "Kattoi nasukatan na chachi
Fariseo ta nangngorancha ta imfakam!"
13 Ad nan-alig à Jesus wi summongfat, wi anana, "Losani mura wi foon pù Amà ad
langit na nangimura, mafakutcha losan.
14 Siyan achiayu machanakan an chicha, tan isuchà nakurap wi mangipuyut ta
isuchay nakurap! Tan nu ipuyut na nakurap na isuna koy kurap, kapilitani losancha
mafituwan."
15 Ad anan Pedro, "Isuplikarnun mining chi inyalignu."
16 Ad anan Jesus, "Achiyu pu ko maawatan?
17 Achiyu pu maawatan wi na losani lumnò ta tupò na taku ad inùmunna, umoy ta
fuwangna ad nangaw-as?
18 Ngim na ifungangayna, narpuchi ta somsomòna ad siyan makafasuran na taku an
Apudyus.
19 Tan na somsomò siyan marpuwan na losani lawing, isun na pumatoy, managchakas
ya mangwà amaschi wi linuruku, ya isun akon akaw, churun ya manturtulli ta taku.
20 Chichan mangiparwing ta taku an Apudyus wi foon pù siya mangiparwing na
achicha pu mamfuruwan wi mangan."

Na Pammatin Na Osay Fufai
Mar. 7:24-30

21 Lummayaw à Jesus ta sachi ili ad ummoy ta sakupon Tiro ya Sidon.
22 Ad iningkaw na osay fufai wi iCanaan wi foon à Judio, wi ummoy an Jesus. Ad
ananay nangip-aw, "Apu! Kanà David! Kaasiyanà, tan maparpalikatan na anàuy
fafarasang, tan nakafarfaray."
23 Ngim foon pù summongfat à Jesus an siya. Ad ummoy na disipulusnan siya inàarù
anani, "Uray nu oyyoom na chawatona, ta umayaw, tan sumitong à mituntun-ud!"
24 Ad anan Jesus wi summongfat, "Oo, ngim nifaunà yakay à para ta chachi kanà Israel
wi isuchà natarà wi pannilu."
25 Ngim ummoy ako kan sachi fufai nampalintumong ta sangwanan Jesus ad anana,
"Apu, fadnganà!"
26 Ad nan-alig à Jesus wi anana, "Foon pù mafalin wi ipaan na anon na anà ta asu."
27 Ad anan ako chi fufai wi summongfat, "Tuttuwanat, Apu, ngim mafalini anon akon
asu na chachà na anà."
28 Siyan anan Jesus an siya, "Tuttuway napigsan pammatim! Siyan màwan sanati
chawatom." Ad na sachi anayun, ummimfag na fafarasangna.

Impaimfag Jesus Na Ad-adchuwani Taku

29 Lummayaw pù Jesus, nangoy ta tarantag na fayfay wi Galilea ad nanakacha ta osay
takudtud ad ummachuy.
30 Ad nitun-ud akon ad-adchuwani taku wi nangiyoy ta fufurunchay nan-ob-ofot na
sakitcha wi wachawad na napilay, naayayong, nakurap, naumor ya uchumi nasakit, ad
impasanguchan Jesus. Ad impaimfagna chicha losan.
31 Siyan naschaaw losan chachi naaamung, tan innilachay makachadcharan na
napilay ya naayayong, ya makailan nakurap, ya kumingan chachi naumor. Siyan
losancha chinayaw à Apudyus wi siyan ummapuwan chachi kanà Israel.

Na Namaanan Jesu Ta Opat Lifuy Taku
Mar. 8:1-10

32 Sachi ad inayakan Jesus na disipulusna ad anana, “Maachakuwanà ta anchanay
taku tan atlun padchacha ta sana wi ingkaw an chitau, ad naamin na faruncha. Ngim
lawingò wi mamaryaw an chicha wi achicha pu mangan, tan awni ad nu masikingancha
ta charan.”
33 Ad inimus na disipulusnan siya, “Ngim sinun mangar-antaù ipaantau ta annay
kinaachucha, wi maid pu foforoy ta annay ikaw?”
34 Ad inimus Jesus an chicha, “Am-an na tinapoy wi awad an chiayu?”
“Pitu kay, ya aiti filis wi man-akàit,” ananchay summongfat.
35 Sachi ad impaachuy Jesus losan na taku ta luta,
36 ad innaranan pituy tinapoy ya chachi filis, ad nanyaman an Apudyus. Sachi ad
pinotpotlàna impaiwaras ta disipulusna ta taku.
37 Ad losancha nabsug wi nangan. Ad pituy langngay na naamin napnu ta nafun-an
wi chinakup na disipulusna.
38 Na filang na lallarai wi nangan, ummoy à opat lifu wi foon à nifilang na fubfufai ya
an-ananà.
39 Sachi ad pinaryaw Jesus na taku achiwot mamfangka wi umoy ta sakup Magadan.

16

Impapilitchà Jesus Mampàwaon À Kaskaschaaw
Mar. 8:11-13; Luc. 12:54-56

1 Iningkaw na uchumi Fariseo ya Saduceo wi ummoy an Jesus ad pachasonchay
sikapan à siya. Siyan mampàwaonchà siyà kaskaschaaw à manuttuwaancha wi
Apudyus na nangifaun an siya.
2 Ngim inyalig Jesus wi summongfat, anana, “Nu masiut na init, ilasinyuy mamfarun
tarun à fikat nu manlidlidchaka ad langit.
3 Ad nu figfikat wi ilanyuy manlidlidchaka ya manliblibfuu, ilasinyuy umuchan. Apay
mafalini ilasinyun singyar na kinafarun na padcha ngim achiayu pu makailasin ta
isingyar Apudyus ta anchanayay màmàwa ta chokanninay timpu!
4 Kattoi lawing na taku ta annay lunap, tan nan-awichanchà Apudyus! Mampàwaayù
kaskaschaaw à mangil-anyu ta kinasasaad-u, ngim maid pu mipailan chiayù singyar nu
achi afus na isun na nàwan Jonas ta awi.”
Sachi ad lummayaw à Jesus wi tinaynanà chicha.

Na Nangiyalikan Jesus Ta Tudtuchun Na Fariseo Ya Saduceo
Mar. 8:14-21

5 Nanchormangcha pu Jesus ta fayfay, naliwatan na disipulusna wi namfarun.
6 Ad anan Jesus an chicha, “Tanchaananyun yeast na chachi Fariseo ya Saduceo.”
7 Ad anan na disipulusnay nan-uukud, “Imfakana nin yakay tan maid inawittaù
tinapoy.”
8 Ngim inakammun Jesus na uukuchoncha, siyan anana, “Tayuko man-is-isian na
kinamaid na tinapoytau? Chaanyu pù saon piyaron?
9 Chaanyu pu mailasin na karobfongà? Naliwatanyun limay tinapoy wi impaan-u ta
chachi takuy nasuruk à limay lifu? Am-an na langngay na chinakupyuy nafun-an?
10 Isun akon pituy tinapoy wi impaan-u ta chachi takuy nasuruk à opat lifu, am-an
akon langngay na chinakupyuy nafun-an?
11 Apay achiyu pu naawatan wi foon à tinapoy na inug-ugkud-u an chiayu? Tan na
imfakà, tanchaananyun sachi miyalig à yeast na Fariseo ya Saduceo!”
12 Ad na sachi, naawatan chachi disipulusna wi foon pù yeast wi milauk ta tinapoy
na ug-ugkuchona, tan siya itudtuchù an chiayu na tanchaananyun sachi tudtuchun na
Fariseo ya Saduceo wi ilaukcha ta ustuy mitudtuchu.

Na Imfakan Pedro Mipangkop An Jesus
Mar. 8:27-30; Luc. 9:18-21

13 Nichaumcha pu Jesus ta sakup Cesarea Filipos, inimusna ta disipulusna, “Sinun
mammammoan na takun saoni namfalin taku?”
14 Ad anancha, “Anan na uchum wi sia nù Juan wi Mamfufunyag wi ummuli nataku.
Ad anan akon uchum wi sia nù Elias wi nangulin, ad na uchum, ananchay sià Jeremias
winnu safali wi profeta.”
15 Sachi ad inimusnan chicha, “Chiayu ngay, sinun manomsom-anyu?”

16 Ad summongfat à Simon Pedro, anana, “Sian Cristu wi impustan Apudyus wi umali
manturay, wi sian anà na mafifiyyag wi Apudyus.”
17 Ad anan Jesus an siya, “Siay Simon wi anà Juan, maragsak-a tan foon pù takun
nangipaakammun sia ta sanat, ngim Ama wi awad ad langit na nangipaspasmò an sia.
18 Siyan na ifakà an sia, Pedro: miyalig-à fatu, tan na sanati imfakam wi mipangkop
an saon, sachin isù panad tan sachin masapur mamfatayan na losani mamatin saon. Ad
maid pu makaafak an chicha, wi uray na matayan.
19 Ad ipiyar-un sian turfì na Manturayan Apudyus. Siyan sinumani ipalitnud asnay
luta, mipalit ako ad langit. Ad na iparufusnud asnay luta, miparufus ako ad langit.”
20 Sachi ad finilin Jesus na disipulusna ta achicha ifagfaka wi siyan Cristu wi impustan
Apudyus wi umali.

Na Nangifag-an Jesus Mipangkop Ta Mapalikatana Ya Matayana
Mar. 8:31-9:1; Luc. 9:22-27

21 Nanipud ta sachi, illukin Jesus wi mangifaka ta disipulusnan mipangkop ta màwan
siya. Anana, “Masapur inyà ad Jerusalem ad palikatanà ta chachi mamangpanguwon
na Judio ya pangpangun na papachi ya chachi mangitudtuchu ta Lintog. Ad mapatoyà,
ngim na miyatluy padcha umuliyà mataku.”
22 Sachi ad intalin Pedro à Jesus ad inomoranà siya anani, “Apu, foon pu kumà iparufus
Apudyus wi màwanat an sia!”
23 Ad nansakung à Jesus an Pedro wi anana, “Lumayaw-a, Satan! Tan sian manipod
ta pion Apudyus wi màwan saon. Tan na somsomònu, foon à narpun Apudyus ngim
somsomò yakan taku.”

Na Sumurutan An Jesus

24 Sachi ad anan Jesus ta disipulusna, “Sinumani maryad wi sumurut an saon, masapur
foon pù makaka ta fiyagnad asnay luta, tan masapur oyyoonan piò, uray sachin iyatoyna.
25 Tan sinumani makaka ta fiyagnad asnay luta, matoy ako kay. Ngim nu sinun foon
à makaka ta fiyagna kapu ta pammatinan saon, uray matoy maatod an siyan fiyag wi
mannaynayun.
26 Tan sinun silfin na mangin-uwaan na osay taku ta losani awad ta luta nu ifallun
Apudyus à siya? Tan foon à umanay na kinafaknang na takù ifayadna ta makafiyakana
an Apudyus.
27 Tan à saoni namfalin taku, mangulinà à tapin na padcha wi mifurun na aangheles-u
ya sumilingà ta kinafarun Ama wi Apudyus. Ad sachin mangadchà ta sufalit na losani
iningwan na taku.
28 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi awad na uchum an chiayu ta sana wi asifiyag wi
mangilan saoni namfalin taku nu umaliyà manturay.”

17

Na Nangipail-an Jesus Ta Kina-Apudyusna
Mar. 9:2-13; Luc. 9:28-36

1 Lummaus ad na omomi padcha, inayakan Jesus cha Pedro ya Jaime an Juan wi
mansunud ad inyoyna chicha intalin ta osay filig.
2 Ad na nangiil-anchan Jesus ta sachi, nafaliwan na itchurana, wi na fosarna
summiling wi isù init, ad na silupna summilisiling wi putilaan.
3 Sachi ad innilacha cha Moses an Elias wi makaug-ugkud an Jesus.
4 Ad nan-ukud akò Pedro wi ananan Jesus, “Apu, mamfaru tan annaani! Tan nu piom,
mangwaanì turù sikay à mamfubfuwaanyu ancha Moses ya Elias.”
5 Na sachi man-ukuukuchan Pedro, ninapnapan na sumilingi lifuù chicha. Ad
chingngorchan kinga wi narpu ta sachi lifuu, wi anana, “Sanan Anàu wi ay-ayatò, wi
mangiparagsak an saon. Chongronyù siya!”
6 Na nangngoran na disipulus ta sachi kinga, nallùfubcha kapu ta amochi ogyatcha.
7 Sachi ad ummoy Jesus inagpachan à chicha wi anana, “Lumigwat-ayu. Achiayu
umogyat!”
8 Ad nantangadcha pun afus à Jesus à iningkaw.
9 Na nan-oskancha ta filig, finilin Jesus chicha anani, “Achiyu ifagfaka na innilayu,
ingkanà saoni namfalin taku umuliyà mataku.”
10 Sachi ad inimus na disipulus Jesus, “Tamako anan na chachi mangitudtuchu ta
Lintog wi masapur umuna nu umalì Elias?”
11 Ad anan Jesus wi summongfat, “Oo, tuttuway umunà Elias umali ta isakanan
umaliyà.

12 Ngim nar-us ummalì Elias, ad foon à illasin na takù siya, siyan iningwachan
pionchay oyyoon an siya. Ad amaschi kon oyyoonchan saoni namfalin taku.”
13 Ad na sachi, naawatan na disipulusna wi siya inug-ugkud Jesus na mipangkop an
Juan wi Mamfufunyag.

Na Nangiparyawan Jesus Ta Farfaray Na Osay Fafaru
Mar. 9:14-29; Luc. 9:37-43

14 Nangulincha pun ta iningkawan na ad-adchuwani taku, ummoy an Jesus na osay
larai nampalintumong ta sangwanana,
15 ad anana, “Apu, kaasiyam na anàuy fafaru wi nakartoy! Amod na maparpalikatana
tan kankanayuni mampatug ta apuy winnu chanum nu kìnaonachi.
16 Ad inyoy-u ta disipulusnu ngim achicha pu makaaan ta sakitna.”
17 Ad summongfat à Jesus anani, “Chiayuy taku ta sana, ummakon pammatiyu! Naina
kon iniingkawà ya anus-un chiayu ya achiayu pu mamati! Iyaliyun sanati anà ta anna!”
18 Sachi ad inomoran Jesus na aran wi farfaray na anà, ad lummayaw na aran, ad na
sachi anayun ummimfag chi anà.
19 Ummaw-awni ad ummoy na disipulus Jesus an siya inyag-agkaaw ad anancha,
“Tamako ta achiani pu nakaparyaw ta sachi aran?”
20 Ad anan Jesus, “Achiayu pun tan kurang na pammatiyu. Tuttuwan ifakà an chiayu,
wi nu awad pammatiyù uray ait wi isun na akàit na akàitani fuor wi mustard, uray
ananyu ta annayay filig, ‘Man-atun-a ta annat!’ ad tuttuway man-atun, tan maid achi
mafalin an chiayu!
21 Ngim na amaschi wi aran, maid pu makaparyaw nu achi afus na mallangan wi
mangan ya malluwaru an Apudyus.”

Na Asin Nangifag-an Jesus Mipangkop Ta Matayana
Mar. 9:30-32; Luc. 9:43-45

22 Naaruscha pu Jesus ta disipulusna ad Galilea, ananan chicha, “Saoni namfalin taku,
mipurangà ta takuy
23 mamatoy an saon, ngim na miyatluy padcha umuliyà mataku.”
Ad summauy na disipulusna ta nangngorancha.

Na Namfayachan Jesus Ta Fukis

24 Chummatongcha pu Jesus ta disipulusna ad Capernaum, ummoy an Pedro na
manchachakup à fukis wi mifayad ta Templo, ad inimusna, “Foon à mamfayfayad na
misturuyu ta fukis ta Templo?”
25 “Mamfayfayad met!” anan Pedro wi summongfat.
Ad na linumnoan Pedro ta foroy, anan Jesus an siya, “Simon, sinun somsomònu?
Sinun mamfukison na Alid asnay luta, sikuchi takuna winnu chachi kaili wi narpù safali
wi ili?”
26 “Chachi kaili wi narpù safali wi ili,” anan Pedro.
Ad anan ako Jesus, “Oo, tuttuwa, siyan foon pu kumà mamfayad na sikuchi takud
asna.
27 Ngim uray foon à kailitau, achifali uray nu fayachantau ta achi pu lumawing na
somsomò na anchanay taku. Siyan ing-a mamungwit ta anchi fayfay, ad na umunay
màna, taangom na tupòna ad awad na pilak wi umanay à ifukista. Ad aram ya ummoynu
finayachan na fukista.”

18

Na Mifilang À Angatuwan
Mat. 5:29-30; Mar. 9:33-37; Luc. 9:46-48

1 Na sachi timpu, inimus na disipulus an Jesus anani, “Sinun angatuwan ta takuy
iturayan Apudyus?”
2 Sachi ad inayakan Jesus na osay anà impasangun chicha,
3 ad anana, “Tuttuwan ifakà, wi masapur faliwanyun somsomòyu ta miyisu ta
somsomò na annayay anà wi maid pu somsom-onà ngumatuwana. Tan nu achiyu pun,
kattoi achi pu mafalini mitapiayu ta Manturayan Apudyus.
4 Tan na angatuwani taku ta Manturayan Apudyus, siyan mangipafafa ta long-agna
wi isun na annay anà.”

Na Mangwà Makafasuran Na Uchum

5 Inturuy Jesus anani, “Sinumani takuy patkanan nafafay taku wi isun na annay anà
mipakapu ta pammatinan saon, patkana kò saon.

6 Ngim sinumani mangwà makafasuran na isun na anchanay an-ananà wi mamatin
saon ta man-awichanchà saon, kattoi amod na machusaanà tapin na padcha, tan un-
unnoy na matàchan na fakangnà chakoran à fatu ta sana ad nitub-ung ta fayfay.
7 Kakkaasin taku ta annay luta wi maawis ad nan-awichanchà Apudyus! Ngim sikud
ako kay wi màwan amaschi. Ngim sinkumaasi na takuy nangawis à man-awichan na
asintatakuna an Apudyus!
8 "Nu kaspangalikan imayu winnu ikiyun mangwà man-awichanyun Apudyus,
lampokanyu ad imfalluyu! Tan un-unnoy na uray pukur winnu pilay wi makafiyag
an Apudyus, nu wachawad na ima ya iki wi mifallu ta sachi mannaynayuni apuy à
ing-ingkana.
9 Ad nu kaspangalikan atayun mangwà man-awichanyun Apudyus, kulikuram ad
imfalluyu! Tan un-unnoy na furching wi makafiyag an Apudyus nu wachawad na ata
wi mifallu ta sachi infierno wi mannaynayuni apuy à ing-ingkana.
10 "Siyan man-annad-ayu ta achiyu amsiwon na uray osay nafafay taku isun na
anchanayay an-ananà. Tan tuttuway na aangheles ad langit wi mangayyuwan an chicha,
kanayuncha iingkaw ta sangwanan Ama ad langit.
11 Tan à saoni namfalin taku, ummaliyà ad asnay luta ta saraknifà na managfasur ta
achicha mifallu ad infierno."

Na Nangiyalikan Jesus Ta Natarà Wi Pannilu
Luc. 15:3-7

12 Sachi ad nan-alig à Jesus wi anana, "Sinun somsomòyù oyyoon na osay taku, wi
singkasut na panniluna ad natarà na osa? Sikurachuy taynanan siyampuru ya siyam ta
purag ad ummoyna inanap na sachi os-osàan wi natarà.
13 Ad nu ochasana, tuttuway chakchakor na lagsakna ta sachi osa nu lagsakna ta chachi
siyampuru ya siyam wi foon pù natarà.
14 Isun akon Amataud langit tan lawingonan awad osà mifallu wi uray na kafafaan wi
taku."

Na Oyyoontau Ta Furuni Makafasur An Chitau

15 Inturuy Jesus anani, "Nu awad furunnù nakafasur an sia, ing-a maos-osa makaukud
an siya ad imfakam na iningwana. Ngim masapur afus-ayu kay wi chuwa wi maid
uchum. Ad nu chongronan imfakam, mamfaru tan nangulinom na ustuy somsomòna.
16 Ngim nu kaspangalikan achina pu chongron na imfakam, man-ayag-à osa winnu
chuwà mamfurunnu ta asin-ayu umoy ta chichan manàchor ta katuttuwaan.
17 Ngim nu kaspangalikan achina pu ko kay chongron chiayu, ifakayu ta losani mamati
ta maam-amunganyu ta fumachangcha ko. Ad nu kassiyay achina pu chongron na losani
fufurunyu, ifilangyù siyà isù achi pu mamati winnu isun na manchachakup à fukis wi
nakuruk.
18 "Ifakà an chiayun katuttuwaan, wi sinumani ipalityud asnay luta, mipalit ako ad
langit. Ad sinumani iparufusyud asnay luta, miparufus ako ad langit.
19 "Ad na osay ifakà an chiayu, nu awad chawatonyun Apudyus wi uray chuwaayu
kay, nu mantimpuyukonyun somsomòyu wi manchawat, oyyoon Ama wi nailangitan na
pionyuy chawaton.
20 Tan uray nu afus na chuwa winnu turun maamung mipakapu ta pammatichan saon,
awachà akoy makaamung an chicha."

Na Màwa Ta Takuy Achi Pu Mamakawan Ta Furunna

21 Sachi ad inimus Pedro an Jesus anani, "Apu, mangam-an na mamakawanà ta
fumasur wi furun-un saon? Mangampituwon?"
22 Ad anan Jesus wi summongfat, "Foon à mangampitu kay, tan mangampituy puru
na pitu.
23 Tan amasnan Manturayan Apudyus ad langit, wi na miyalikana, na osay Ali
simsimmòna wi manutar ta am-amung na utang na sasanniluna.
24 "Illukina pun wi mantutar, inyoychan siyan osay saniluna wi nakautang an siyà
alifulifu.
25 Ngim kapu ta achi pu makafayad ta utangna, siyan imfakan chi Ali wi masapur
mainginacha losan wi simfaryan à mansaniluwon na uchum, ya maingina kon losani
ùuwacha, à mifayad ta utangna.
26 Ngim nampalintumong na sachi sanilu ta sangwanan na Ali wi nampangpangn-
gaasin siya anani, 'Apu, mangaasia ta wayaanà wi man-anap à ifayad-u ta losani utang-
u!'
27 Ad kinaasiyan na Alì siya, siyan pinakawanna kay à siya ta losani utangna.

28 “Ngim lummawa pun chi sanilu, inafotnan osay chokanay sanilu wi nakautang an
siyà singkasut yakay. Ad chinòmaana ad illukinay koslon à siya wi anana, ‘Fayacham
na losani utangnu!’
29 Ad nampalintumong akon sachi chokanay sanilu wi nampangpangngaasi wi anana,
‘Mangaasia ta wayaanà wi man-anap à ifayad-u, ad fayachà met laing!’
30 Ngim achina pu kinaasiyan à siya tan impafarudna ingkana nù fayachana losan na
utangna.
31 “Innilan pun na uchumi sanilun iningwana, lummawing na somsomòcha ad
ummoycha ta Ali impilit na losani iningwana.
32 Ad impaayag na Ali chi sanilu, ad ananan siya, ‘Kattoi lawing-a, wi maid silfin na
kinasanilum! Tan à saon, pinakawan-un losani utangnun saon tan nangkakkaasia.
33 Ad apay achim pu kinaasiyan na chokami sanilù isun na nangaasiyà an sia?’
34 Ad ummog-ot chi Ali ad impaifarudnà siya ta mapalikatan ingkanà fayachanan
losani utangna.”
35 Sachi ad inyanungus Jesus na ukudna anani, “Amaschin oyyoon Ama wi nailangitan
an chiayu nu achiyu pu kattò pakawanon na fufurunyu.”

19

Na Tudtuchun Jesus Mipangkop Ta Ichang
Mat. 5:31-32; Mar. 10:1-12; Luc. 16:18

1 Narpas pun Jesus intudtuchun losan chachi, lummayaw ta sachi provinsiyay Galilea
ad nanchormangcha ta chawwang wi Jordan wi umoy ta sakup Judea.
2 Ad ad-adchuwan na takuy nitun-ud an siya, ad impaimfagnan losani nasakit.
3 Ad ummoy akon uchumi Fariseo an siya wi mamachas manikap an siya, wi anancha,
“Iparufus na Lintogtau nu ichangan na larain asawana wi uray farangnan lasunna?”
4 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, “Achiyu pu finasan niyug-is wi ukud Apudyus ta
awi, wi ananay na chamu wi nangwaana ta taku, iningwanan larai ya fufai.
5 Ad anan ako Apudyus, ‘Kapu ta sachi, taynan na larain chakorna ad nitipun ta
asawana, ad sachin mamfalinanchà osay long-ag.’
6 Ad manipud ta sachi, foon à chuwan long-agcha tan nantipunchà osay long-ag. Siyan
maid pu karobfongan na taku wi mangichang ta sinumani nantipunon Apudyus.”
7 Ad inimus akon Fariseo, “Siyan tan-akon nù Moses imparufus, tan illintogna met
wi na larai, nu mangiyug-is à kasuratan à mangichangana ta asawana, mafalini
ichangana?”
8 Ad anan ako Jesus, “Na chamun na lufung, maid amaschi, ngim kapu ta
kinatangkinyu imparufus Moses na mangichanganyu ta asawayu.
9 Ngim na ifakà an chiayu, sinumani larai wi mangichang ta asawana, wi foon à
kapu ta nakachagchakasan na sachi fufai na mangichanganan siya, makafasur à siyà
chagchakas nu mangasawà safalì fufai.”
10 Ad anan na disipulusna, “Siyan nu amasnat na man-asawa, un-unnoy nù nu achitau
pu mangasawa.”
11 Ngim anan Jesus wi summongfat, “Ngim achi pu losan na taku makàwa ta amasnat,
tan afus chachi mangipiyaran Apudyus à mangwa.
12 Tan nangkarakarasin lasun na achin pu na larai mangasaw-an. Tan na uchum,
nisisikud an chicha, ad na uchum, kapu ta nakapuncha. Ad na uchum, anusanchay
achi pu mangasawa ta asikasuwonchay mangiwarawag ta mipangkop ta Manturayan
Apudyus. Siyan sinumani makaanus ta anchanaya, oyyoona kuma.”

Na Naminchisyunan Jesus Ta An-ananà
Mar. 10:13-16; Luc. 18:15-17

13 Sachi ad iningkaw na uchumi nangiyoy ta an-ananàchan Jesus ta paipataycha
kuman imanan chicha ya iluwaruwanà chicha, ngim ingkimaun na disipulusna chicha.
14 Ngim anan Jesus, “Masapur iparufusyun umaliyan na an-ananà an saon, ya achiyu
ipalit, tan piyaronchà saon, ad isun an chicha na afusi mitapi ta Manturayan Apudyus
ad langit.”
15 Sachi ad impataynan imana ta chachi an-ananà achiwot lumayaw.

Na Faknangi Larai
Mar. 10:17-31; Luc. 18:18-30

16 Na osay padcha, iningkaw na osay larai wi ummoy an Jesus, ad anana, “Misturu,
sinun mafarù oyyoò ta makafiyakà à mannaynayun an Apudyus?”

17 Ad inimus Jesus, “Tam-ako imuson na mipangkop ta mamfaru? Tan os-osàan na
mamfaru wi siyà Apudyus. Siyan nu piomi makafiyag an siyà ing-ingkana, oyyoom na
losani illintogna.”
18 Ad inimusna, “Sinun filinnay masapur oyyoò?”
Ad anan ako Jesus, “Achia pumatoy à taku, Achia mamufai, Achia man-akaw, Achim
istikuwan na foon à tuttuwà,
19 Masapur lispituwom na amam ya inam, ya Ay-ayatom na asintatakum à isun na
mangay-ayatam ta long-agnu.”
20 Ad summongfat chi larai wi anana, “Tinungpar-u losan, ad sinu kon kurang-u?”
21 Ad anan Jesus, “Nu piomi maid mangkurangam, ing-a inginan losani ùuwam ad
inadchom na nginana ta kakapus, ta langit na maugpunan na kinafaknangnu. Ad umalia
mitun-ud an saon.”
22 Ngim na nangngoran chi larai ta sachi, lummayaw wi nansasàuy tan amod na
faknangna.
23 Sachi ad anan Jesus ta disipulusna, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi isag nalikat na
mitapiyan na fafaknang ta Manturayan Apudyus.
24 Tan mallanlanuy na lumnoan na kamar ta afut na tanud nu mitapiyan na faknang
ta Manturayan Apudyus.”
25 Na nangngoran na disipulusna ta sachi, naschaawcha ad anancha, “Ad sinu nù na
mafalini masaraknifan?”
26 Ad intotollong Jesus chicha ad anana, “Nu taku kan mangwa ta makafiyakanchan
Apudyus, tuttuway achi pu mafalin. Ngim nu Apudyus na mangwa, mafalin tan maid
achi pu mafalin an siya.”
27 Sachi ad nan-ukud à Pedro wi anana, “Chiani ngay, tinaynannin losani ùuwanì
summurutannin sia. Ad makunkunaan-ani?”
28 Ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi saoni namfalin taku, nu chumtong
na tumùchuwà wi manturay à tapin na padcha, tumùchuayu ko ta chachi nasawaran à
chuway aachuyan wi makaturay an saon. Ad chiayu kon manguis ta losani kanà chachi
nasawaran à chuway anà Israel.
29 Ad sinumani nanaynan ta foroyna, susunudna, amana, inana, an-ananàna, ya
lutana kapu ta summurutanan saon, ad-achun maatod an siya nu sachi tinaynana. Ad
foon pu kò afuschi, tan makafiyag an Apudyus à ing-ingkana.
30 Ngim na osa koy ifakà, adchuwan na isù nangatu ta sana wi fumafà tapin na padcha.
Ya chachi isù nafafa ta sana, ngumatuchà tapin na padcha.”

20

Na Intattangchan Apudyus Ta Maiwaarona

1 Ad anan Jesus wi nan-alig, “Na Manturayan Apudyus, isun na osay takuy achun
murana. Siyan naafigkat ummoy nanangchan.
2 Iningkaw ad na inchasana, nakaturag an chicha wi adchonan tangchan ta osay
padcha, ad ummoyna nan-iwaaron chicha.
3 “Chummikas pun asin ako ummoy ta maaruarusan na taku ad innilanan uchumi
maag-agsad wi maid oyyooncha.
4 Ad ananan chicha, ‘Ing-ayu ko makaiwaar ta murà ta tangchanà chiayù ustuustuy
tangchanyu.’ Ad ummoycha.
5 “Mummamatù pun, asin ako ummoy nanangchan à uchum, ad isun akon iningwana
ta mantalliing.
6 “Ar-arkaw pu ko, ummoy ako ta sachi maaruarusan na taku ad inchasana kon maag-
agsad ad anana kon chicha, ‘Tayuko taraon na padcha wi arkawonyu kay iingkaw ta
annà otom?’
7 Ad anancha, ‘Maid nanangchan an chiani.’ Ad ananan chicha, ‘Ing-ayu nù
makaiwaar ta chachi man-iwaarò.’
8 “Mummaschom pun, anan na nginluta ta kapatasna, ‘Arusom na nan-iiwaar ta
fayacham na tangchancha, ad ilukim ta nangudchi wi chummatong ingkana ta chachi
naafigkat.’
9 Siyan chachi nangiluki ta ar-arkaw, natangchananchà tangchan ta osay padcha.
10 Siyan nachauman ad chachi naafigkat, anancha pun nu ad-achun tangchancha ngim
natangchanancha ko kay à tangchan ta osay padcha.
11 Siyan ngummayngayutngutcha ta nangawatancha ta tangchancha, ad nallilicha ta
nginluta wi anancha,

12 'Tamako ta miyisun tangchanni ta chachi adchatong wi osa kay uras na ummi-
waarancha ad pinadchani wi ummiwaiwaar ta amochi init?'
13 Ad anan na nginluta ta osan chicha, 'Furun, foon pù linukù chiayu tan siya met na
nantuturakantau.
14 Siyan aranyun na tangchanyu ad lumayaw-ayu. Tan piò wi man-iisuwon na
tangchanyu ta chachi adchatong.
15 Siya ipalityun amasnay oyyoò wi mangastu ta pilak-u? Winnu maapos-ayu tan
mancharaà?' "
16 Ad inyanungus Jesus anani, "Na chachi isù nafafa ta sana, chichan mangatù tapin
na padcha. Ad chachi isù nangatu ta sana, fumafachà tapin na padcha."

Pitlun Jesus Wi Nangifaka Ta Matayana
Mar. 10:32-34; Luc. 18:31-34

17 Na nanadchadcharanancha Jesus wi umoy ad Jerusalem, intalin Jesus na disipulus-
nay nasawaran à chuwa, ad ananan chicha,
18 "Chongronyuna! Anna puni intaud Jerusalem. Ad sachin mantiliwanchan
saoni namfalin taku. Ad mipurangà ta chachi pangpangun na papachi ya chachi
mangitudtuchu ta Lintog, ad masintinsiyaà à mapatoy.
19 Ad mipurangà ako ta chachi foon pù Judio, ad am-amangonà ya abchoyonà akon
chicha ya ìlansaà ta kros ta matoyà. Ngim na miyatluy padcha, umuliyà mataku."

Na Chawat Na Inacha Jaime An Juan
Mar. 10:35-45

20 Sachi ad ummoy na asawan Zebedeo ya anànay chuwa an Jesus. Ad nampalintu-
mong chi fufai ta sangwanan Jesus wi mangifaka ta pionay chawaton.
21 Ad anan Jesus an siya, "Sinun ifakam?"
Ad ananay summongfat, "Nu chumtong na manturayam, mafalin wi makaachuy na
annay chuway anàun sia, wi ipaachuynun osa ta apot ta chiwawannu ya osa ta apot ta
chuwikim?"
22 Ad anan Jesus wi summongfat an chichay mansunud, "Foon à maawatanyun
chawatonyu. Makaanus-ayu ta likat wi isun na likat wi mipachas an saon?"
"Oo, mafalinni," ananchay summongfat.
23 Ad anan ako Jesus, "Tuttuway maanusanyun isun na liglikat-u. Ngim foon à saon na
mampili nu sinun tumùchu ta apot ta chiwawan-u ya chuwikì, tan Aman nangisakana
ta aachuyan à para ta chachi mangadchana."
24 Chingngor pun chachi simpuruy disipulus na mipangkop ta chawaton chi chuway
mansunud, ummog-otcha an chicha.
25 Siyan inarus Jesus chicha losan ad tinudtuchuwana chicha anani, "Akammuyu wi
na turay ad asnay luta, amod na pinagmancharcha ta chachi iturayancha. Ya uray chachi
nan-angatu, mancharoncha kon chachi asintatakucha.
26 Ngim foon kumà mafalin na amaschin chiayu. Tan nu sinun maryad an chiayu wi
ngumatu, masapur mamfalinonan long-agnà mansanilu ta fufurunna.
27 Ad nu awad ako maryad an chiayù mamfalin angatuwan, masapur mamfalinonan
long-agnà isù afafaan wi sanilun na uchum.
28 Isun saoni namfalin taku, foon à ummaliyà ad asnay luta ta pafachangà ta taku,
ngim ummaliyà ta fadngà chicha. Ya ummaliyà akò matoy à subfut na fasur na takuy
ad-adchuwan."

Na Nangaanan Jesus Ta Kurap Na Chuway Taku
Mar. 10:46-52; Luc. 18:35-43

29 Na lummayawancha Jesus ya disipulusna ad Jerico, ad-adchuwan na nitun-ud an
chicha.
30 Ad niyaspur wi iningkaw na chuway nakurap wi umaachuy ta ikid na sachi arsa wi
ayoncha. Ad chingngorcha pun wi Jesus na lumaus, illukichay nampoaw anani, "Siay
kanà David! Kaasiyan chiani!"
31 Ngim inomoran na takù chicha ta kuminòcha, ngim inam-amodcha impauy anani,
"Apu! Kanà David! Kaasiyan chiani!"
32 Sachi ad ummillong à Jesus ad ananan chicha, "Sinun pionyù oyyoò an chiayu?"
33 Ad anancha, "Apu, makailaani kuma!"
34 Ad kinaasiyan Jesus chicha ad inagpachanan atacha, ad chakusi naaan na kurapcha,
ad nitun-udchan siya.

21

Na Anungus Na Ummayan Jesus Ad Jerusalem
Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Chanchanicha pu Jesus ad Jerusalem, chin-umanchan filig wi Olivo, wi achanid
Betfage wi ili. Ad na sachi, impaunan Jesus na chuway disipulusna, wi anana,
2 "Umunaayu umoy ta anchi ili ta chomang ad sachin mangchasanyu ta osay
nipupungod wi afayu wi naayyufuwan. Obfachonyu ad inyaliyusna.
3 Ad nu awad mangwanani tayukonnat obfachon, ifakayu wi masapur na Apuyu, ad
man-itay-una."
4 Nàwan sachì tumuttuwaan na imfakan na osay profeta ta awi, wi anana,
5 "Ifakayu ta takud Jerusalem wi Sion,
Ilanyu! Annat wi marungay na Aliyu!
Imfafanan long-agna wi nangaabfayu
ta ayyufun na afayu."
6 Sachi ad ummoy chachi chuway disipulus ad iningwachan imfakan Jesus an chicha.
7 Ad inchatongchan sachi afayu wi naayyufuwan, ad inyap-apchan kunsurcha ta ochog
na afayu ad nangafayù Jesus.
8 Ad ad-adchuwan akon takuy nangiyap-ap ta kunsurcha ta arsa wi ayona, ta arsa wi
ayona, ad na uchum ako, summongpatchà pingin na allilison ad inyap-apcha ko ta arsa.
9 Ad na losani takuy umunauna ya mituntun-ud an Jesus, asipapauycha anani,
"Chayawontaun annay Kanà David! Chayawontaù siyay ummali wi narpun Apudyus!
Chayawontaù Apudyus wi Angatuwan!"
10 Ad na chummatngan Jesus ad Jerusalem, ummoy losan na taku ilan wi nan-
asiimuscha, "Sinu kon sanat?"
11 Ad summongfat chachi nituntun-ud wi anancha, "Siyà Jesus wi profetan Apudyus,
wi narpud Nazaret ad Galilea."

Ummoy À Jesus Ta Templo
Mar. 11:15-19; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-22

12 Sachi ad ummoy à Jesus ta Templo ad imparyawnan losani mallakraku ya
mangngingina wi iningkaw. Ad inaminna linitwad na lamisaan chachi mansusukat à
pilak ya aachuyan chachi mallakrakù karupati.
13 Ad ananan chicha, "Niyug-is na ukud Apudyus wi, 'Na Templò, mausar à
luruwwaruwan.' Ngim annay namfalinonyù mallukuwanyu ta asintatakuyu!"
14 Sachi ad linumnò chachi nan-akurap ya nan-apilay ta Templo wi mampaila an Jesus,
ad impaimfagnà chicha.
15 Ad chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog, ummog-otcha ta
nangil-ancha ta iningwan Jesus wi kaskaschaaw, ya na nangngorancha ta ipaupauy na
an-ananà ta charò na Templo anani, "Chayawontaun annay Kanà David!"
16 Ad ananchan Jesus, "Achim pu chochongron na ipaupauy na anchanay an-ananà?"
"Chochongrò met!" anan Jesus. Ad anana ko, "Achiyu pu finasan sachi niyug-is wi
ukud Apudyus wi anana, 'Tinudtuchuwam na anchanay an-ananà wi manaychayaw an
siyà ustuustu.' "
17 Sachi ad tinaynan Jesus chicha wi lummayaw wi ummoy ummiyan ad Betania.

Na Naranguwan Na Imongi Ikus
Mar. 11:12-14, 20-24

18 Nafikat pun wi mangulinan Jesus ad Jerusalem, kinìnanan fitilna.
19 Ad innilanan osay imong wi ikus ta ikid na arsa, ad ummoyna innila nu awad
fokasna. Ngim maid, afus na karumfuwani tufu. Sachi ad anana ta sachi imong, "Achia
pu asin mamungà ing-ingkana!" Ad nachisan narangun sachi imong.
20 Ad na nangil-an na disipulusna, naschaawcha ad anancha, "In-inona koy nachisan
yakay narangu?"
21 Ad anan Jesus, "Tuttuwan ifakà an chiayu, wi nu Apudyus yakan piyaronyu wi maid
chuwachuwayu, mafalini makàwaayu ko ta isun na iningwà ta annayay imongi ikus. Ad
foon pù afuschi tan uray ifakayu ta anchi filig, 'Man-atun-a ta anchi fayfay,' ad tuttuway
màwa.
22 Tan nu afus à Apudyus à piyaronyu, adchona losan na iluwaruyu."

Na Naimfistikaran Na Karobfongan Jesus
Mar. 11:27-33; Luc. 20:1-8

23 Ad nangulin à Jesus ta Templo. Ad na nantudtuchuwana, ummoy an siyan
chachi pangpangun na papachi ya chachi namangpanguwon na Judio. Ad inimuscha,

"Sinun karobfongam wi mangwa ta amaschi? Ad sinun nangatod ta karobfongam wi mangwaschi?"
24 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, "Achì ifakan nangatod ta karobfongà wi mangwa ta amaschi nu masongfatanyu yan na imusò an chiayu.
25 Sinun narpuwan na karobfongan Juan wi mamfunyag? Narpun Apudyus winnu taku?"
Ad nan-uupngacha anani, "Sinun ifakatau? Nu anantauy 'Narpun Apudyus,' anana kon chitauy 'Tayukon nù achi pinatì Juan?'
26 Ngim nu anantauy 'Narpu ta taku,' kaog-ogyat tan awad nin oyyoon na takun chitau, tan patiyoncha losan wi profetà Juan."
27 Siyan ananchay summongfat, "Taw-an, maid akammuni."
Ad anana kon chicha, "Siyan nu amasnat, achì pu ko ifakan chiayu nu sinun narpuwan na karobfongà wi mangwa ta oy-oyyoò."

Na Alig Jesus Mipangkop Ta Chuway Mansunud
28 Sachi ad nan-alig à Jesus wi anana, "Sinun somsomòyu ta annaya? Iningkaw na osay taku wi chuwan anànay lallarai. Ad anana ta panguru, 'Anà, ing-a man-iwaar ta tarun ta sana.'
29 Ngim ananay summongfat, 'Lawingò,' tan natangkin. Ngim napapannos ad namfafawi wò umoy.
30 Ad ummoy akon sachi ama imfaka ta uchichi ta umoy ako man-iwaar. Ad anan chi uchichi, 'Oo, inyà Ama.' Ngim foon à ummoy.
31 Sinun nanungpar ta pàwan na ama ta chachi chuwa?"
Ad summongfatcha anani, "Panguru."
Ad linawakan Jesus chicha anani, "Tuttuwan ifakà an chiayu wi na lawingi takuy isun chachi manchachakup à fukis ya chachi puta, umun-unacha nu chiayu wi mitapi ta Manturayan Apudyus.
32 Tan ummalin pu Juan wi Mamfufunyag, impaakammunan ustuy oyyoonyu ta mifilang-ayù mamfaruy taku, ngim achiyu pu tinuttuwà siya. Ngim chachi man-chachakup à fukis ya puta, tinuttuwachà siya. Ngim uray nu iniilayun namfaliwancha, achiayu pu namfafawi à manuttuwaanyu kon siya."

Na Alig Na Man-afang Ta Luta
Mar. 12:1-12; Luc. 20:9-18; 1 Ped. 2:6-8
33 Sachi ad anan Jesus, "Chongronyun annayay alig-u. Iningkaw na osay taku wi nammurà grapes. Ad inaradna linìwos, ad ummafut ako ta fatu à mamosposana ta fungana nu fayasoncha. Ad impàwana kon tànangani sikay à ingkawan na mamanfantay. Sachi ad impàwana kò fuwa ta safali wi taku ad lummayaw wi ummoy namfiyasi.
34 "Timpun ad na inyàapit, imfaunnan sasanniluna ta umoycha makafuwa.
35 Ngim chachi man-afang ta lutana, chinòmaanchan sasanniluna ad inabchoychan osa, ya pinatoychan osa, ad fininfintugchan osa.
36 Ad asin ako namfaun chi nginlutà ad-achu ta sasannilu nu chachi chamu. Ad iningwacha kon isun na iningwacha ta ummuna.
37 Ad na anungusna, imfaunnan mismuy anàna tan anana pun nu singnanchà siya tan anàna.
38 Ngim intap pun chachi nangwà fuwa na anànay marungay, nan-uupngacha anani, 'Anchiyan anànay mangilàsun ta annay luta. Siyan patoyontau ta man-uwataun làsunna!'
39 Ad chinòmaanchà siya ad inyoycha ta lasin na arad ad pinatoycha.
40 "Siyan nu chumatong akon nginluta, sinun somsomòyù oyyoona ta chachi man-afang?"
41 Ad ananchay summongfat, "Sikurachuy patoyona chachi arwingan ad ipàwana ta uchumi nalimpiw wi mangatod ta ustuy fuwana."
42 Ad anan Jesus akon chicha, "Ad achiyu pu finasan niyug-is wi ukud Apudyus wi mipangkop ta annaya? Tan anana,
'Na fatuy inchulin na mangkakaob
wi ananchay maid silfina,
sachin nàwà apatkan wi mipon-ad.
À Apudyus na nangwa ta annaya,
ad isag kaskaschaaw à maila!'
43 "Siyan ifakà an chiayu, wi foon à chiayuy Judio na iturayan Apudyus, tan isukatna chiayù safali wi mamtog ta pàwana.

44 Ad na mipangkop ako ta sachi fatu, nu awad maodchag an siya, mapmaptod. Ad nu
awad maodchakan ta sachi fatu, matampù wi isù chapur.”
45 Na nangngoran na pangpangun na papachi ya Fariseo ta alig Jesus, naawatancha
wi chichan inyaligna,
46 siyan pionchay chòmaan à siya. Ngim achicha pun tan ummogyatcha ta chachi
takuy ad-adchuwan, tan imfilangchà Jesus à profetan Apudyus.

22

Na Nangiyalikan Jesus Ta Kasar
Luc. 14:15-24

1 Ad asin akò Jesus nan-alig wi nantudtuchu ta taku. Anana,
2 “Na Manturayan Apudyus, miyalig ta osay Ali wi nangisakana ta lagsak wi
mangkasaran na anànay fafaru.
3 Ad imfaunnan sasannilunà umoy mangayag ta chachi takuy nar-usna inimfitar. Ngim
lawingonchay umoy makakasar!
4 Ad namfaun ako ta sasannilunay uchum wi ananay namilin, ‘Ing-ayu ifaka ta chachi
naimfitar wi nisakanan maan. Impapartì na fakà ya man-apoponar wi ayyufu, siyan
umalicha kuma makakasar!’
5 Ngim chachi naimfitar, achicha pu atinguron. Ad ummoy na osa ta tarunna, ya
ummoy akon osa ta tinchaanna,
6 ad na uchum ako, impachòmacha chachi nafaun wi sasanniluna ad imfafaincha ya
pinatoycha chicha.
7 “Chingngor pun Ali na nànàwa, ummog-ot ad imfaunnan susurchachuna ta umoycha
patoyon chachi pummatoy, ad impaskobna kon ilicha.
8 Sachi ad anan na Ali ta sasannilunay uchum, ‘Losan nisakanan annay lagsak-u, ngim
chachi naimfitar maid pu karobfongancha makaragsak.
9 Siyan ing-ayu ta ar-arsa ad imfitaronyun sinumani takuy ilanyu.’
10 Ad ummoy chachi sasanniluna ta ar-arsa nan-imfitar ta losani takuy uray lawing ya
mamfaru, siyan napnun sachi mangkasaranchà taku.
11 “Ad ummoy na Ali ilan na takuy naarus, ad nan-il-anan osay taku wi foon à nan-usar
à ustuy silup wi usaron na umoy makakasar.
12 Ad inimus na Ali an siya anani, ‘Furun, taako umalisna makakasar wi foon pù
nan-usar-à silup na umoy makakasar?’ Ngim akikinnò chi taku.
13 Sachi ad imfakan Ali ta sasanniluna, ‘Faruchonyun imana ya ikina ad imfalluyud
lasin wi mamfulingot, ta sachin umakaakana ya ngumarotngotan na fafana ta likatna.’ ”
14 Sachi ad inanungusan Jesus na ukudna anani, “Ad-adchuwan na naimfitar, ngim ait
na mapiliyan.”

Na Nan-imusanchan Jesus Mipangkop Ta Fukis
Mar. 12:13-17; Luc. 20:20-26

15 Sachi ad lummawa chachi Fariseo ta umoycha man-uukud à manikapanchan Jesus
ta awad mangicharumanchan siya.
16 Siyan ummifauncha ta uchumi pasurutcha wi Fariseo ya uchumi takun Herod ta
umoycha ifakan Jesus, “Misturu, akammuni wi maid turtulliyam à taku, ya itudtuchum
akon katuttuwaan wi pion Apudyus wi pàwa ta taku, ya foon akò atingurom na sinuy
ukuchon na takun sia, tan maid pu laksikom à taku wi uray sinun kinasasaadcha.
17 Siyan ifakam nù nu sinun somsomònu wi mipangkop ta annaya. Surngasingontaun
Lintogtauy Judio nu mamfayadtaù fukis ta Ali ad Roma, winnu foon?”
18 Ngim inaagkammun Jesus na sikapcha, siyan ananan chicha, “Chiayuy akinpapati,
taayuko sumiksikkap an saon?
19 Umipailaayù parata wi ifayadyu ta fukis!”
Ad ummipailachà osà parata.
20 Ad inimus Jesus an chicha, “Sinun nginfosar ya nginngachan ta anna?”
21 “Ali Cesar,” ananchay summongfat.
Ad anan Jesus an chicha, “Siyan nu amasnat, adchonyun Cesar na uwana. Ngim ilanyu
ko ta adchonyun Apudyus losan na para an siya.”
22 Na nangngorancha ta sachi, natataagcha ad lummayawcha.

Mipangkop Ta Umuliyan Na Taku Matakuwan
Mar. 12:18-27; Luc. 20:27-40

23 Na sachi padcha, ummoy na uchumi Saduceo an Jesus. Na Saduceo, foon pù
patiyoncha wi umuli matakun natoy.

24 Ad ananchan siya, “Misturu, intudtuchun Moses wi nu nangasawan osay larai ad
natoyi maid anàna, masapur asaw-on na sunudnan nafaru ta umanàcha kumà mifilang
à anà na sachi natoyi sunudna.
25 Nu kaspangalikan awad pitù lallaraì mansusunud, ad nangasawan panguru, ad
natoyi maid anàcha. Ad inasawan miyagwa na nafaru.
26 Ngim amaschi kon napasamak an siya. Ya isun akon napasamak ta miyatlu ingkanà
losan chachi pitu.
27 Ad na anungusna natoy akon fufai.
28 Siyan nu umuli matakun natoy, sinun ustuy ngin-asawa ta fufai nù? Tan losancha
inasawà siya!”
29 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, “Oo, ngim naillachuayu! Tan achiyu pu
maawatan na niyug-is wi ukud Apudyus ya mannakafalinna.
30 Tan nu umulin taku mataku, maid man-as-asawa tan mamfalincha isù aangheles
ad langit.
31 Ad na mipangkop ako ta umuliyan na taku matakuwan, achiyu pu finasan sachi
niyug-is wi ukud Apudyus an chiayu? Anana,
32 ‘Saon à Apudyus wi chaychayawoncha Abraham, Isaac ya Jacob.’ Ad sachin
manuttuwaana wi uray natoycha Abraham ta sachi timpu, asififiyagchad langit wi
manaychayaw an Apudyus.”
33 Na nangngoran chachi ad-adchuwani naarus ta sachi, naschaawcha ta itudtuchuna.

Na Apatkani Filin Apudyus
Mar. 12:28-34; Luc. 10:27

34 Chingngor pun na Fariseo wi pinakinò Jesus chachi Saduceo, losancha nantitipun
ummoy an Jesus.
35 Ad na osan chicha wi mangitudtuchu ta Lintog, inyagsadnay manikap an Jesus wi
anana,
36 “Misturu, sinun apatkan ta Lintogtau?”
37 Ad sinongfatan Jesus anani, “Masapur ay-ayatom à Apudyus ta patingkan na
somsomònu ya losani oy-oyyoom ya losani kinaraingnu.
38 Sanan angatuwani filin Apudyus ya apatkan.
39 Ad na misùnub, isuna ko tan ananay masapur ay-ayatom na asintatakum à isun na
mangayatam ta long-agnu.
40 Na anchanay chuway Lintog Apudyus, chichan namfasaran na losani lintog wi
inyug-is Moses ya intudtuchun chachi profetas.”

Mipangkop An Cristu
Mar. 12:35-37; Luc. 20:41-44

41 Na sachi naarusan na Fariseo, inimus Jesus an chicha,
42 “Sinun somsomòyu mipangkop an Cristu wi impustan Apudyus wi ipaalina? Sinun
nginkanà an siya?”
Ad ananchay summongfat, “Kanà David.”
43 “Oo, siya,” anan Jesus, “ngim nu amasnat, tan-ako David anani Cristun Apuna nù?
Tan na inukud David wi impaspasmò na Ispiritun Apudyus, anana,
44 ‘À Apudyus wi Apu, anana ta Apù:
Tumùchua ta apot ta chiwawan-u
ingkanà ipaafak-un losani afusurnu.’
45 Siyan nu inawakan David à Cristù Apuna, in-inon David wi nginkanà akon Cristu?”
46 Ngim maid pu makasongfat an Jesus. Siyan nanipud ta sachi timpu, maid pu
makaturod asin mamachas wi manikap an siya.

23

Na Namafasuran Jesus Ta Chachi Mangitudtuchu Ta Lintog Ya Fariseo
Mar. 12:38-40; Luc. 11:39-51; 20:45-47

1 Sachi ad anan Jesus ta chachi takuy naaarus ya disipulusna,
2 “Na chachi mangitudtuchu ta Lintog ya chachi Fariseo, chichan napiyar à mangi-
tudtuchu ta Lintog Apudyus wi inyug-is Moses.
3 Siyan masapur patkonyun losani itudtuchucha, ngim achiyu pàpàwatan na oy-
oyyooncha, tan achicha pu oyyoon na itudtuchucha.
4 Isù ipafuudcha ta takun chagsonani amod à mafuud, ad achicha pù ait fadngan
chicha.

5 Ya losani oy-oyyooncha, oyyooncha kay à mangipàpail-ancha ta taku ta
machayawcha. Tan iyug-ischan uchumi ukud Apudyus à man-achakkor ad ifofodcha
ta ichaycha ya tàraycha! Ya mallagragkoyloy akon silupcha!
6 Ya pipioncha koy chichan machayaw ta sinuy lagsak, ya chichan umachuy ta
afaruwani aachuyan ta sinagoga.
7 Ya pioncha koy malispitu ta aallusan na taku, ya pioncha koy maawakan à 'Misturu.'
8 Ngim à chiayu, achiyu iparufus na maawakanyu 'Misturu,' tan man-iisuayuy
mansusunud, ya os-osàan yakan Misturuyu tan afusà.
9 Achiyu ko awakan na sinumani takù 'Ama' ta annay luta, tan os-osàan na Amatau
wi awad ad langit.
10 Achiyu ko iparufus wi maawakan-ayù 'Apu,' tan saon yakan Apuyu wi saon na
Cristu wi impustan Apudyus wi umali manturay.
11 Ad na angatuwan an chiayu, masapur siya kon tumuturung an chiayu.
12 Ya sinumani mangipangatu ta long-agna, fumafa. Ngim sinumani mangipafafa ta
long-agna, ngumatu."
13 An inturuy Jesus anani, "Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog.
Akinpapatiayu! Tan tipochonyun mitapiyan na taku ta Manturayan Apudyus, tan na
achiyu pu mitapiyan, chooyu lingalingon chachi man-anap à mitapiyancha!
14 "Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Akinpapatiayu!
Tayuko siksikkapan na anchanay nafarù mangar-anyu ta ùuwacha, ad malluwaruayù
anchuanchù manab-unyu ta oy-oyyoonyu. Siyan kapu ta sachi, maam-amod na
machusaanyu.
15 "Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Akinpapatiayu! Tan
fallasiwonyun fayfay ya kagkagkaayonyun losani luta ta awad awisonyù uray os-osàan à
mandisipulusyu. Ad nu naawisyu, inam-amodyu wò akon kachusaana nu kachusaanyu.
16 "Kakkaasiayu, chiayuy isù puyut wi nakurap! Isun na itudtuchuyu wi, 'Nu Templon
isapatan na mansapata, achifali uray nu achina pu oyyoon na insapatana, ngim nu
mansapata ta sachi falituk wi awad ta Templo, masapur nu wi oyyoona tan fasurna nu
nu achina pun.'
17 Tuttuway natingtingangan-ayu wi nakurap! Tan apay napatpatkonyun falituk nu
Templo wi nampasantu ta sachi falituk?
18 Ya itudtuchuyu koy nu altar na isapatan na mansapata, achifali uray nu achina
pu oyyoon na insapatana, ngim nu mansapata ta michatun ta altar, masapur nu wi
oyyoonan insapatana tan fasurna nu nu achina pun!
19 Tuttuway maid akammuyu! Tan apay napatpatkonyun michatun nu altar wi
mampapatog ta sachi michatun an Apudyus?
20 Siyan na ifakà an chiayu, sinumani mangisapata ta altar, foon pù afus na sachì
insapatana tan insapatana kon losani ingkaw wi nichatun.
21 Isun akon Templo. Nu sachin isapatan na taku, foon pu kà Templon insapatana tan
insapatana kò Apudyus wi iingkaw.
22 Ad nu langit na isapatan na taku, insapatana kon manturayan Apudyus ya à
Apudyus ako wi turay ta sachi.
23 "Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Akinpapatiayu! Tan
mangatod-ayù pagkapurun na charusi mamparamnaw ta maan, ngim inwalinyun
napatpatog wi itudtuchun na lintog, wi masapur malimpiw na oyyoonyu, ya masapur
achakuwanyun asintatakuyu, ya masapur ako wi mapipiyyar-ayu. Amaschin masapur
oyyoonyu kuma ya achiyu ko lausan na uchum.
24 "Tuttuway isuayù nakurap wi mangipuyut ta uchum! Naannad-ayu wi manungpar
ta chachi foon à napatoki lintog ngim naturod-ayuy achi pu manungpar ta chachi
napatpatog!"
25 "Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Akinpapatiayu!
Iwaiwasanyun lafaw na tasayu ya pingkanyu wi mamàila ngim na charòna wi achi
pu maila, nanapnù kinurukyu ya kinamkamanyu ta taku.
26 Tuttuway isuayù nakurap, chiayuy Fariseo! Tan masapur unaonyu iwasan na
charò na tasayu ta kaisawnay achi pu maila, siyan kapilitani pumor-as akon lafawnay
mamàila.
27 "Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Akinpapatiayu! Tan na
osay miyalikanyu, isuayù pantiyung wi naar-arkusan wi mamfarun mail-ana ta taku,
ngim na katuttuwaana, nanapnud charònà tung-ar ya lachag wi marmarpos.
28 Amaschiayu tan mamfaruayu ta sangwanan na taku, ngim na somsomòyu, losan
tuli ya lawing.

29 “Kakkaasiayu, chiayuy Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog. Akinpapatiayu! Tan
finarfaruyun pantiyung wi para ta tung-ar na chachi profetas wi natoy ta awi, ya inar-
arkusanyu kon pantiyung na mamfaruy taku.
30 Ad ananyu koy nu iningkaw-ayu kuma ta timpun na atattakuwan chachi profetas,
foon pù nichokaayu ta namatayan na aappuyun chicha.
31 Ngim sachin mangipudnuwanyu wi kanà chiayu ta chachi namatoy ta chachi
profetas ta awi!
32 Choowot ikangputyun sachi nar-usi illukin na aappuyu!
33 Tuttuway isuayù urog wi isù tinawidyun losani lawing. Amod à ananyuy mailisiyun
mifalluwanyud infierno.
34 “Siyan ifafagkà an chiayun oyyoonyu, tan umifaunà à profetas ya uchumi nan-
araing ya uchumi mangitudtuchun chiayu. Ngim patoyonyun uchum, ilansayun uchum
ta kros, abchoyonyun uchum ta sinagoga, ya palikatanyu chicha ta ailiili.
35 Ad na lisortan na oy-oyyoonyu, chuchussaon Apudyus chiayu, wi chiayun
mangikaru ta chusan na napatayan na losani takuy maid ingwachà lawing nanipud
ta namatayanchan Abel wi mamfaruy taku ingkanan Zacarias wi anà Barakias wi
pinatoyyu ta namforaatan na Templo ya altar.
36 Tuttuwan ifakà an chiayuy taku ta annay sillumunap, chiayun mangikaru ta chusan
na losani amaschi wi nàwa!”

Na Ayat Jesus Ta Chachi iJerusalem
Luc. 11:34-35

37 Sachi ad anan Jesus, “O Jerusalem, chiayuy iJerusalem, amod na somsomòun chiayu!
Tan chiayun nangtoy ta profetas ya namisong ta chachi finaun Apudyus à manudtuchun
chiayu! Naina kon naryachà wi mangaruarus kuman chiayu wi isun na manaofan na
manù ta isiwna, ngim ummisìayu!
38 Siyan na sana, ikadyu kay nu maid pu mangayyuwan an chiayu.
39 Ad manipud ta sana, maid asin mangil-anyun saon ingkana ta padchay mangifag-
anyuy, ‘Chayawontaun annay ummali wi narpun Apudyus.’ ”

24

Mipangkop Ta Mayam-anan Na Templo
Mar. 13:1-2; Luc. 21:5-6

1 Lummawa pù Jesus ta Templo, nichaum na disipulusnan siya ad illukicha ukuchon
an siyan kinafarun na Templo ya foforoyi nampalìwos.
2 Ad anan Jesus, “Mamàila tuwan kinafaruna, ngim tuttuwan ifakà an chiayu, wi
chumatong na padchay maamin mikur-ub siyan maid pu mataynan à uray osa ta
tuping.”

Liglikat À Tapin Na Padcha
Mar. 13:3-13; Luc. 21:7-19

3 Ingkaw pu Jesus ta filig wi Olivo ummachuy, ummoy na disipulusnan siya tummalin,
ad inimuscha, “Mafalin wi ifakam an chiani nu maanun màwaan na sachi imfakam ad
kanad, ya sinu kon mangakammuwanni ta mangulinam ya mangakammuwanni ko ta
anungus wi padcha?”
4 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Man-annad-ayu ta achiayu pu maallilaw ta
uchum,
5 tan lumoswan ad-adchuwani takuy mangwanani chicha nù Cristu wi impustan
Apudyus wi manturay! Ya ad-adchuwan na allilawoncha.
6 Ya chamchamakonyun kukufat, ya chamakonyu kon man-asikinnufat anu ta achayuy
il-ili. Ngim achiayu umogyat, tan masapur màwan amaschi, ngim foon pù sachin
anungus wi padcha.
7 Tan man-asikinnufat na losani turay ta annay lufung. Ad mangkukufat akon sin-
umili. Ad manita ko ya amod akon ingki ta ailiili.
8 Ngim na anchanaya losan, lugrukin yakan liglikat wi isun na sikab na lukin na
mangkumut.
9 “Kuraon chiayu ta losani takud asnay luta kapu ta pammatiyun saon, ad tiliwoncha
chiayu ya palikatan chiayu ya patoyon chiayuy uchum.
10 Ad kapu ta sachi, ad-adchuwan an chiayun man-awichanan pammatina, ya man-
asififikcha ya man-asikuracha ko.
11 Ad lumoswa kon ad-adchuwani sinanprofetas wi mangallilaw ta achu.

12 Ad kapu ta pumigpigsan lawingi màmàwa ad asnay luta, maaan na ayat na
kaachuwani taku ta fufuruncha.
13 Ngim sinumani mangipapati ta pammatina ingkanà anungusna, chichan masaraknifan à ing-ingkana.
14 Ad na Mamfaruy Chamag wi mipangkop ta Manturayan Apudyus, mipaakammu ta
losani taku ta arutaruta achiwot chumatong na anungus na asinchuwan.”

Na Lumoswaan Na Isag Kaog-ogyat
Mar. 13:14-23; Luc. 21:20-24

15 Ad inturuy Jesus anani, “Lumoswa kon isag kaog-ogyat wi mailayu wi sachin inukud
Daniel wi profeta ta awi. (Chiayuy mamasa ta annaya, maawatanyu kuman miningna!)
Nu ilanyù siyay umagsad ta naapudyusani ikaw,
16 masapur umawid chachi ingkaw ad Judea wi umoy mantaru ta filfilig.
17 Ad na takuy niyaspur wi awad ta otop na foroyna, achi pu kuma lumnò mangarà
sinuman ta ùuwana, ngim ichakusna umawid.
18 Ad isun akon takuy niyaspur nasiput, achi pu kuma mangulin ta foroyna umoy
mangarà uray luputna, tan ichakusna kuma umawid.
19 Kakkaasin chachi mafuki ya chachi mantakifi ta sachi timpu!
20 Siyan iluwaruyun Apudyus ta achi pu kuma michammu ta timpun na akilid winnu
timpun na iillongan!
21 Tan amod na likat na sachi timpu, wi maid pu miyisuwana nanipud ta lugrukin na
losan ingkana ta sana. Ad maid pu ko amaschì asin mipachas ad asnay lutà isun na
sachi malikatan na taku.
22 Ad nu achin pu Apudyus inaanan na chachi padchay màwaan na anchanaya,
matoy na losani taku. Ngim kapu ta kaasina ta losani chinutukana, inaananan padchay
màwaan na anchanayay likat.
23 “Ad nu awad ako mangawanani, ‘Ilanyu, annayan Cristuy impaalin Apudyus wi
manturay!’ winnu, ‘Anchiyà siya!’ achiyu patiyon.
24 Tan lumoswan uchumi sinan-Cristu ya sinanprofetas wi mangwanani chicha nun
piniyar Apudyus, ad mangwachà kaskaschaaw ya singyar à mangallilawancha ta taku,
wi nu mafalin, allilawonchan uray chachi chinutukan Apudyus.
25 Siyan somsom-onyuna, tan impachaan-un chiayu imfaka ta achiayu pu kuma
maallilaw.
26 “Ad nu awad mangifakan chiayuy, ‘Awad anu ta tanap!’ achiyu umoy ilan. Ad nu
ananchay, ‘Anchi mantataru!’ achiyu patiyon.
27 Tan saoni namfalin taku, na miyalikan na umaliyà, isun na ilat, wi nu sumlit maid
achi mangila tan linanganan sumingitan na init ingkana ta masiutana.
28 “Ya sinumani ikaw na natoy, sachin maarusan na sissiwit wi mangan ta lachag.”

Na Mangulinan Jesus
Mar. 13:24-27; Luc. 21:25-28

29 Inturuy Jesus anani, “Na marpasan na anchanayay liglikat, makorkor na losani
mailad langit, tan fumulingot na init, ya achi pu sumrag na furan. Ya uray na fituwon,
mayaayàcha.
30 Ad na sachi ko, lumoswad langit na singyar na umaliyà. Siyan man-ifil na losani
taku kapu ta amochi ogyatcha ta mangil-anchan saoni namfalin taku wi iyaliyà ta lifuu
wi marpud langit, ad maila kon mannakafalin-u ya sumilingà ta kina-Apudyus-u.
31 Ad na sachi ko, mipakingan sachi chakorani pupu, ad sachin timpuy mangifaunà ta
aangheles-u wi umoy mangarus ta losani takuy chinutukan Apudyus ta sinumani ili ta
luta.”

Na Maachar Ta Sachi Imong Wi Ikus
Mar. 13:28-31; Luc. 21:29-33

32 Ad anan ako Jesus, “Acharonyun itudtuchun na imongi ikus. Akammuyu wi nu
mangutar ya mamingi, chanchanin chakun.
33 Isuna ko, nu ilanyuy màwan losani inukud-u, akammuwonyu wi chanchanin
mangulinà ad asnay luta.
34 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi foon pù losan matoy na taku ta annay lunap ad màwan
losani inukud-u.
35 Ad uray maumas losan na mailad langit ya asnay luta, achi pu mabmab-os na losani
inukud-ù ing-ingkana, tan masapur matungpar losan.”

Maid Pu Mangakammu Ta Uras Wi Mangulinan Jesus
Mar. 13:32-37; Luc. 17:26-30, 34-36

36 Ad anan ako Jesus, “Maid pu mangakammu ta padcha winnu uras wi màwaan na
anchanay losani inukud-u. Tan uray chachi aangheles ad langit ya saoni Anà Apudyus,
maid pu osà mangakammu nu achi afus à Ama.
37 Na mangulinà ad asnay luta, isun na nàwa ta timpun Noe,
38 tan na sachi timpu, maid somsomò na taku wi awad na mapasamak, tan nanganan-
gancha ya umminuinumcha ya nan-as-asawacha ingkana ta sachi linumnoancha Noe ta
papur.
39 Ad maid pu illasinchà màwa ad nammaag nalitap ad asnay luta ad naamincha
naanud. Ad sachin isun na màwa ta mangulinà.
40 Tan na sachi timpu, nu awad chuwà laraì masiput, maaran osa ya mataynan na osa.
41 Ad isuna ko nu awad chuwà fufaì mamfayu, maaran osa ya mataynan akon osa.
42 Siyan tatanchaananyu ta mansakanaayu, tan foon à akammuyun padchay mangulinan na Apuyu.
43 Na miyalikana, nu akammun na nginforoy na ustuy uras na umaliyan na man-akaw
ta foroyna, kapilitani sakanaonan chumatngana ta maid pu maakaw ta foroyna.
44 Siyan amaschiyonyu wi masapur mansakanaayu tan à saoni namfalin taku,
mangulinà ta timpuy foon à namnamaonyuy chumatngà.”

Na Mapiyar Wi Sanilu Ya Foon
Luc. 12:41-48

45 Inturuy Jesus wi nan-alig anani, “Sinun mangilasinanyu ta mapiyar ya nanakman wi
sanilu? Siyan piniyar na ap-apuna wi mangayyuwan ta fufurunnay sanilu ya mamaan
an chicha nu timpun na inyòoan.
46 Ad maragragsakan na sachi sanilu nu aspuron na apunà siyay mangwa ta losani
nipiyar an siya!
47 Tan tuttuwan ifakà an chiayu, wi na kinapiyarna, siya kon mangipiyaran na apuna
ta losani ùuwana.
48 Ngim nu foon à mapipiyyar na sachi sanilu, wi siya somsomònan mafayag na
mangulinan na apuna,
49 ya ilukinay mamalikat ta fufurunnay sanilu, ya makàakàan ya makàikàinum ta
sallimongan.
50 Ngim na osay padcha, machanatong na apuna ta timpuy foon à namnamaonay
chumatngana.
51 Siyan kapilitani chusaon na apunà siya ad itapinà siya ta machusaan na chachi
akinpapati. Ad sachin amochi likat wi asiaayom-omcha ya ngumarotngotan na fafacha
ta likatna.”

25

Na Nangiyalikan Jesus Ta Simpuruy Fabfafarasang

1 Inturuy Jesus wi anana, “Na Manturayan Apudyus ta chumatngà, miyalig ta
simpuruy fabfafarasang wi waschi osa nangawit à silawna wi umoy mangafot ta larai
wi mangasawa.
2 Na lima an chicha, natingtingangancha, ngim na fufurunchay lima, nanakmancha.
3 Na chachi natingtingangan, nangawitchà silaw ngim maid inawitchà ikas à
iyutupcha.
4 Ngim chachi nanakman, nangawitchà ikas à iyutupcha ta silawcha.
5 Ad kapu ta nataktak na larai wi chumatong, nanchùchùmogcha ad nasuyopcha.
6 “Kawan pun na lafi, iningkaw na nangip-aw wi anana, ‘Annay marungay na larai wi
mangasawa! Ing-ayu sib-aton à siya!’
7 Ad fummangon chachi fabfafarasang ad insakanachan silawcha.
8 Ad chachi limay natingtingangan, nan-ochawcha ta chachi fufuruncha, wi anancha,
‘Adchan chianì ikas tan annay maamin na ikas na silawni.’
9 Ngim anan chi lima, ‘Foon, tan isù kurang an chitau losan. Siyan ing-ayu kay
ngumina ta tinchaan à usaronyu.’
10 Siyan lummigwat chachi natingtingangan wi umoy ngumina. Ngim nasiutcha pun,
chummatong chi larai wi uullayoncha. Siyan chachi limay nakasakana, nakarnòchan
siya ad nallaragsakcha, ad inyonobchan liwangan.
11 “Napapannos ad chummatong ako chachi limay fabfafarasang, ad ananchay
mangkobkob, ‘Apu, Apu! Ib-atnu ad!’
12 Ngim summongfat chi larai wi mangasawa anani, ‘Foon, tan maid akammù an
chiayu.’ ”

13 Ad inyanungus Jesus anani, “Siyan nu amaschi, masapur makasakanaayu tan maid
akammuyu ta uras winnu padcha wi chumatngà.”

Na Miyalikan Chachi Awad Na Nipiyar An Chicha
Luc. 19:11-27

14 Ad inturuy Jesus wi anana, “Na miyalikan akon Manturayan Apudyus ta mangulinà,
isun na osay taku wi ummoy namfiyasi ta achayu, wi na lummigwatana, inayakanan
saniluna ad impiyarna impad-on an chichan ùuwana,
15 wi impiyarnan chichan insikun ta lobfongcha. Siyan na osa, impiyarnan limay lifuy
falituk wi pilak, ad na miyagwa, impiyarnan chuway lifu, ad na miyatlu, impiyarnan
sillifu. Sachi ad lummigwat wi ummoy namfiyasi.
16 “Na saniluy nipiyaran na limay lifu, inyamusantina ad nangkanar à limay lifu.
17 Isun akon sachi nipiyaran na chuway lifu ad nangkanar akò chuway lifu.
18 Ngim chi nipiyaran na sillifu, illofonna intaru.
19 “Nafayafayag pun chummatong na apucha ad impaayagna chicha ta akammuwonan
iningwacha ta sachi impiyarnan chicha.
20 Ad na sachi nipiyaran na limay lifu, nisangun siya ad impurangna chi inoognana,
ad anana, ‘Apu, limay lifun annay kanar-u ta sachi impiyarnun saon.’
21 Ad anan chi apucha, ‘Kattoi mamfarua ya mapiyar-à sanilu. Siyan kapu ta ustun
iningwam wi nangchon ta uray ait, ipiyar-un chakor wi katad an sia. Waynu makaragsak
an saon!’
22 “Sachi ad ummoy akon sachi nipiyaran na chuway lifu, ad impurangna chi
inoognana, ad anana, ‘Apu, chuway lifun annay kanar-u ta sachi impiyarnun saon.’
23 Ad anan chi apucha, ‘Ustun iningwam. Kattoi mamfarua ya mapiyar-à sanilu! Siyan
kapu ta ustun iningwam wi nangchon ta uray ait, ipiyar-un chakor wi katad an sia.
Waynu makaragsak an saon!’
24 “Sachi ad ummoy akon sachi nipiyaran na sillifu, ad ananay manlasun, ‘Apu,
akammù wi istriktua tan man-uwam na liningtanan na uchum wi isù apitom na foon
pù immuram.
25 Ad sachin ummogyatà an sia, siyan illofon-u intarun pilaknu ta achi pu matarà.
Siyan annayan ustuy pilaknu.’
26 Ngim anan na apuchan siya, ‘Lawing-a ya masachut-à sanilu! Tan nu akammum wi
man-uwà na liningtanan na uchum wi isù apitò na foon pù immurà,
27 siyan apay achim pu impaangkat ta awad kuma ait à paanànà arà ta annay
nangulinà?’
28 Ad anana ta osay saniluna, ‘Aram na sanati impiyar-un siya ad inadchom ta sachi
nangchon ta simpuruy lifu.
29 Tan na mapipiyyar wi taku, machogchog-an na maatod an siya ingkanà sumawar.
Ngim na takuy foon à mapipiyyar, maaan na uray aiti awad an siya.’
30 Ad anana ko, ‘Siyan na oyyoonyu ta annay maid silfinay sanilu, ifalluyù siya ta sachi
lukar wi fulingotan ta man-ayoayom-om ta sachi ya ngumarongarotngot akon fafana.’ ”

Na Anungus Wi Makuisan Na Taku

31 Ad inturuy Jesus anani, “Saoni namfalin taku, na mangulinà ad asnay luta, mifurunà
ta losani aangheles ad mamàilan kinachayaw-u. Ad na sachi, tumùchuwà wi manturay
ya manguis ta losan.
32 Siyan mipasangun saon na losani takud asnay luta. Ad man-agwaò chichà isun na
maninaan na mampapastor ta panniluna ta karchingna.
33 Siyan chachi mamfaruy taku wi miyalig à pannilu, igkà chicha ta apot ta chiwawan-
u. Ngim chachi lawingi taku wi miyalig à karching, igkà chicha ta apot ta chuwikì.
34 “Ad à saoni Ali, ifakà ta chachi ingkaw ta apot ta chiwawan-u, ‘Wayyu, chiayuy
fininchisyunan Ama, ta mitapiayu ta annay manturayà wi nisasagkanà ingkawanyu
nanipud ta nàwaan na lufung.
35 Tan na iningwayun saon, pinaananà ta nafitilà, ya pinainumanà ta nauwawà, ya
minangiliyà ta foforoyyu uray kailiyà.
36 Ya sinilupanà ta namfofodchangà, ya finarfaruwà ta nasakità, ya finusitaà ta
nifaruchà.’
37 Ad sumongfat na takuy nifilang à mamfaru, wi anancha, ‘Apu, maid met innilanì
nafitilam ad pinaananni sia! Ya maid ako innilanì nauwawam ad pinainumanni sia!
38 Ad maid ako nammangiliyannin sia wi kailia, winnu namfofodchangam ad
sinilupannì sia!
39 Ya maid met ako innilanì nasakitam ad finarfarunì sia, winnu nafarucham ad
finusitanì sia!’

40 “Ad à saoni Ali, anai sumongfat an chicha, ‘Tuttuwan ifakà an chiayu, wi uray sinuy
iningwayu ta uray na kafafaani mamatin saon, isù saon na nangwaanyu ta sachi!’
41 “Ad ifakà ta chachi taku ta apot ta chuwikì, ‘Lumayaw-ayu, chiayuy machuchusa,
tan mifalluayu ta mannaynayuni apuy wi nisasagkanà mifalluwan Satan ya chachi
aanghelesna!
42 Tan nafitilà pun, achiyà pu pinaanan, ya nauwawà pun, achiyà pu pinainuman.
43 Ummoyà pun ta iliyu, achiyà pu minangili, ya namfofodchangà pun, achiyà pu
sinilupan. Ya nasakità pun, achiyà pu finarfaru, ad nafaruchà pun, achiyà pu finusita.’
44 Ad ananchay sumongfat, ‘Apu, maid met innilanì nafitilam ya nauwawam ya
nampamangiliyam ya namfofodchangam ya nasakitam winnu nafarucham, ad achini
pu sia finadngan!’
45 Ad à saoni Ali, songfatà chicha anani, ‘Tuttuwan ifakà an chiayu, wi na achiyu pu
namadngan ta uray na kafafaani mamatin saon, isù saon na achiyu pu finadngan.’
46 Siyan mipaoy losan na anchanaya ta mannaynayuni likat à machusaanchà ing-
ingkana. Ngim chachi nifilang à mamfaru, makafiyagchan Apudyus à ing-ingkana.”

26

Na Man-uukuchanchà Mamatoyanchan Jesus
Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Narpas pu Jesus intudtuchun losan chachi, anana ta disipulusna,
2 “Akammuyu wi chaan chuway padcha ad fiyastay mangiyakasmoan ta nallausan
na aangheles ta aapputaud Egipto. Ad na timpun na fiyasta, saoni namfalin taku,
mipurangà ta uchum ad ipailansachà saon ta kros.”
3 Ad na sachi ko, naarus na chachi pangpangun na papachi ya chachi mamangpangu-
won na Judio ta foroy Caifas wi Angatuwani Pachi,
4 ad nan-uupngacha nu sinun in-inonchay maniliw ya mamatoy an Jesus à foon pu
kumà maakammuwan.
5 Ngim anancha, “Achitau pu ichammu oyyoon ta timpun na fiyasta, tan makuru nin
na taku.”

Na Nangipail-an Na Osay Fafarasang Ta Ayatnan Jesus
Mar. 14:3-9; Juan 12:1-8

6 Sachi ad iningkawcha Jesus ad Betania ta foroy Simon, wi nakollakong ta sin-
arkawan.
7 Ad na manganancha, linumnò na osay fafarasang wi nangaw-awit à futilya wi nàwa
ta ananchay alebaster wi fatuy iigkaan à nanginà lana, ad insiitna ta urun Jesus.
8 Ad na nangil-an na disipulusna, lummawing na somsomòcha ad ngummunun-
gunucha anani, “Tanako chachailon na lana?
9 Mingina kuma tan nangina, ta awad maatod ta kakapus!”
10 Ngim à Jesus, inakammunan ug-ugkuchoncha, siyan ananan chicha, “Apay
chillawonyun annay fafarasang? Mamfaru met na iningwana!
11 Ad nu mipangkop ta fumadnganyu ta kakapus, kanayuncha awad. Ngim à saon,
foon à mafayag na ingkawà ad asnay luta.
12 Tan na annay nangisiitana ta lana ta long-ag-u, nangisakanaana ta milobnà.
13 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi na losani mitudtuchuwan na Mamfaruy Chamag ad
asnay luta, machamag akon iningwan na annay fafarasang à masmasmoana.”

Na Nangilakuwan Judas An Jesus
Mar. 14:10-11; Luc. 22:3-6

14 Sachi ad à Judas Iscariote wi osay disipulus Jesus, ummoy ta chachi pangpangun na
papachi,
15 ad inimusna, “Am-an na mamayadyun saon nu ipachòmà à Jesus an chiayu?” Ad
fummilangchà turumpuruy pilak ad inadchonchan siya.
16 Ad nanipud ta sachi, illukin Judas wi man-anap à wayanay mangifififik an Jesus.

Na Anungus Na Nan-ooanancha Jesus Ya Disipulusna
Mar. 14:12-21; Luc. 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30

17 Sachi ad wi chamuy padchan na fiyastay manganan na Judio ta tinapoy wi achi
pu fumtar, ummoy na disipulus an Jesus inimus anani, “Sinun mangisakanaanni ta
manganantaù mangiyakasmoantau ta nallausan na anghel ta aapputau ta awi?”
18 Ad anan Jesus an chicha, “Ing-ayud aschi Jerusalem ad sib-atonyun osay takuschi,
ad ifakayun siya wi, anan na Misturu wi chanchanin matayana, siyan foroyyu nun
mangananni ta annay fiyastay Mangiyakasmoan.”

19 Ad lummigwat na disipulus Jesus ummoy iningwan losani imfakana ad in-
sakanachan manganancha ta sachi fiyasta.
20 Mummaschom pun nan-ooancha Jesus ta disipulusna.
21 Ad na nanganancha, anan Jesus an chicha, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi awad na
osan chiayu wi mangifififik an saon.”
22 Ad summauycha losan, ad nasin-ossacha inimus an siya, “Apu, saon na anam?”
23 Ad anan Jesus wi summongfat, “Awad an chiayuy aufung-u ta sanan mangifififik an
saon.
24 À saoni namfalin taku, mapatoyà tan sachin imfafagkan na niyug-is wi ukud
Apudyus, ngim kakkaasin takuy mangifififik an saon, tan un-unnoy akon nu achi pu
niyanà!”
25 Sachi ad kummingà Judas, wi siyan mangifififik an Jesus, wi anana, “Apu, saon lawan
anam?”
Ad anan Jesus, “Oo, siyan anam.”

Na Lugrukin Na Manomsom-an an Jesus
Mar. 14:22-26; Luc. 22:15-20; 1 Cor. 11:32-35

26 Na nanganancha ko, innaran Jesus na tinapoy ad nanyaman an Apudyus, ad
pinotpotlàna ad innadchona ta disipulusna, wi anana, “Aranyuna ad innanyu. Sanan
long-ag-u.”
27 Ad inarana kon sintasay fayas ad asin nanyaman an Apudyus, ad inadchonan chicha
wi anana, “Uminum-ayu losan ta annaya.
28 Sanan charà wi mifùfù à manguras ta fasur na takuy ad-adchuwan, ya sana kon
mampanoknok ta impustan Apudyus.
29 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi achiyà pu asin uminum à fayas ingkanà chumatong
na padchay makainumà an chiayu ta àoyyay fayas ta Manturayan Apudyus.”
30 Ad nangkantachà chaychayaw an Apudyus, ad lummawacha wi ummoy ta filig wi
Olivo.

Na Nangifag-an Jesus Ta Mangilifakan Pedro An Siya
Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38

31 Sachi ad anan Jesus an chicha, “Na sanay lafi, umawid-ayu losan wi taynanyù
saon, tan sachin niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, ‘Patoyò na mampapastor ad
mansississiyan losan na panniluna.’
32 Ngim nu umuliyà mataku, umunaà umoy ad Galilea nu chiayu ta aschin man-asiil-
antau.”
33 Sachi ad anan Pedro an Jesus, “Uray nu taynan sia ta anchanay uchum, foon à taynà
sia!”
34 Ngim anan Jesus an Pedro, “Tuttuwan ifakà an sia, wi nu chaan pun na awitan
manullaù à lafi, namitluwonà illifak.”
35 Ngim summongfat à Pedro wi anana, “Achì pu sia ilifak, uray nu makàtoyà an sia!”
Ad sachi kon imfakan losan na disipulusna.

Na Nalluwaruwan Jesus Ad Getsemani
Mar. 14:32-42; Luc. 22:39-46

36 Sachi ad ummoycha Jesus ta disipulusna ta sachi lukar wi ananchay Getsemani, ad
anan Jesus an chicha, “Umachuy-ayu yan ta anna ta inyà malluwaru ta anchi.”
37 Ad intalinna cha Pedro ya chachi mansunud wi anà Zebedeo, ad summauy wi
malifuk na somsomòna.
38 Ad ananan chicha, “Amod na somsomòu wi isù siyan iyatoy-u. Ingkaw-ayu ta anna
ta fantayanà.”
39 Ad ummadchayang à ait ad nallùfub ta luta wi malluwaru anani, “Ama, nu mafalin
kuma, ilisim à saon ta annay likat wi sangsanguwò. Ngim uray nu amasnan chawatò,
piò wi matungpar kan piom wi màwa, wi foon pu kà piò.”
40 Sachi ad nangulin à Jesus ta chachi turuy disipulusna ad inchasana chichay
nasusuyop. Ad ananan Pedro, “Apay, achi pu mafalini fantayanà à uray osay uras?
41 Achiayu kuma masuyop ta malluwaruayu ko ta achiayu pu maawis wi makafasur.
Tuttuway annan somsomòyuy mangwa ta ustu, ngim maafak-ayu ta kinakapsut na long-
agyu.”
42 Sachi ad asin ummadchayang à Jesus wi umoy malluwaru anani, “Ama, nu achi
mafalini mafaliwan na annay màwan saon wi malikatà, siyan màwan piom.”
43 Sachi ad asin nangulin ta chachi turu ad inchasana chichay nasusuyop wi amod na
suyopcha.

44 Ad tinaynana kay chicha wi ummoyna ko ipitluy mangiluwaru ta isun na luwaruna
ta chamu.
45 Ad asin nangulin ta ingkawan na disipulusna ad anana, “Kassiyaayu kay wi
nasusuyop? Noy! Annay nachauman na timpu, wi saoni namfalin taku, mipurangà
ta managfasur.
46 Siyan fumangon-ayu ta intau, tan anchiyan mangifififik an saon!”

Na Natiliwan Jesus
Mar. 14:43-50; Luc. 22:47-53; Juan 18:3-12

47 Sachi ad wi man-ug-ugkud à Jesus, chummatong à Judas wi siyan osa ta
chachi nasawaran à chuway disipulusna, wi nifurun akon siyan ad-adchuwani takuy
nasabsabliyan ya napangpang-oan, wi chichan imfaun na pangpangun na papachi ya
chachi namangpanguwon na Judio.
48 À Judas, imfakanan singyar na mangifififikanan Jesus, wi anana, “Na takuy kayyomò,
siyan tiliwonyu!”
49 Sachi ad ummoy à Judas an Jesus ad anana, “Apu!” Ad kinayyomnà Jesus.
50 Ad anan Jesus an siya, “Furun, sinun kakaram?”
Sachi ad ummachanin chachi takuy naniliw an Jesus.
51 Ad linùpus na osay disipulus Jesus na sablina ad piningasnan ingan na sanilun na
Angatuwani Pachi.
52 Sachi ad inomoran Jesus à siya wi anana, “Ibroynun sablim! Tan nu sablin usarom
à isaraknibnu, sabli kon mangtoychan sia.
53 Apay, achim pu akammu wi nu manchawatà an Amà turung, man-ifaunnà alifulifù
aangheles à manaraknib an saon?
54 Ngim nu amaschin oyyoò, in-inon na tumuttuwaan na niyug-is wi ukud Apudyus
wi ananay masapur màwan amasna?”
55 Sachi ad anan Jesus ta chachi takuy ad-adchuwan, “Akkawanà ta masapur
mansasabliayu ya mampapang-òayu wi umali maniliw an saon? Finikati nan-
tudtudtuchuwà an chiayu ta Templo, ad apay achiyà pu tiniliw ta sachi nù?
56 Ngim masapur màwan amasna ta tumuttuwaan na inyug-is chachi profetas ta awi
wi ukud Apudyus.”
Sachi ad ummawid losan na disipulusna wi tinaynanchà siya.

Na Nipasanguwan Jesus Ta Kukunsisar
Mar. 14:53-65; Luc. 22:54-71; Juan 18:13-24

57 Chachi naniliw an Jesus, inyoychà siya ta foroy Caifas wi Angatuwani Pachi, wi
sachin naarusan na namangpanguwon na Judio ya mangitudtuchu ta Lintog.
58 Ngim à Pedro, nan-ag-agkaaw wi nitun-ud an chicha ingkana kay ta paway na
foroy na Angatuwani Pachi, ad ummoy nakaachuy ta chachi kuwarcha ta ilana nu sinun
màwan Jesus.
59 Chachi pangpangun na papachi ya losani kukunsisar, nan-anapchà ipafasurchan
Jesus ta awad lasunchay mamatoy an siya.
60 Ngim maid pu inchasancha, uray nu am-an na charumchan siya. Ngim anungusna
ad ummagsad na chuwa anani,
61 “Na sanati taku, ananay anna nun karobfonganay mamaas ta Templon Apudyus ad
asinna patàchoron ta unog na turuy padcha.”
62 Sachi ad ummagsad na Angatuwani Pachi ad ananan Jesus, “Apay maid isongfatnu
ta anchanay ipafasurchan sia? Winnu tuttuwan imfakacha?”
63 Ngim ingkikinnò à Jesus. Ad asin na Angatuwani Pachi anan an siya, “Ta sangwanan
Apudyus wi natataku, mancharò sia ta songfatam na imusò an sia: sian tuttuway Cristu
wi Anà Apudyus, wi uullayonni?”
64 Ad anan Jesus wi summongfat, “Tuttuwan imfakam. Ngim ifakà an chiayu losan,
nu marpas na annay màwan saon, mailayù saoni namfalin taku wi umaachuy ta apot
ta chiwawan Apudyus wi Mannakafalin. Ad mailayu kon mangulinà wi marpud langit
wi iyaliyà ta lifuu!”
65 Chingngor pun na Angatuwani Pachin imfakan Jesus, kinissaynan silupna ta amochi
og-otna, wi anana, “Sinu kon annaya, wi iyalignan long-agnà Apudyus! Foon à masapur
awad uchum à anapontaù mangistiku ta fasurna! Tan losantau chingngor na sachi wi
inukudna wi iyalignan long-agnà Apudyus!
66 Ad sinun kasomsom-anyu?”
Ad ananchay summongfat, “Mapatoy kuma.”
67 Ad tinubfaanchan fosarna ad chinanugchà siya. Ad na uchum ako, finungutchan
atana ad linipakcha anani,

68 “Nu tuttuway sian Cristuy impaalin Apudyus, ifakam na nanlipak an sia!”

Na Nangilifakan Pedro An Jesus
Mar. 14:66-72; Luc. 22:56-62; Juan 18:15-27

69 Na sachi, nakaachuy à Pedro ta paway, ad ummoy an siyan osay fafarasang wi sanilun na Angatuwani Pachi, ad anana, “Sia kon osay furun Jesus wi iGalilea.”
70 Ngim illifak Pedro ta sangwanancha losan anani, “Maid akammù ta sanati ug-ugkuchom.”
71 Ad ummoy ta liwangan na sachi paway. Ngim iningkaw akon osay fafarasang wi sanilu wi nangilan siya, ad anana ta chachi naag-agsad, “Annaya kon osay furun Jesus wi iNazaret.”
72 Ad asin Pedro illifak wi ananay insapata, “Kattoi maid akammù ta sanati taku!”
73 Napapannos pun ummoy an siyan chachi naag-agsad wi anancha, “Kattoi sian osan chicha tan maimatunan na ingkigkingam!”
74 Ad anan Pedro wi nangisapata, “Uray chusaonà an Apudyus nu foon à tuttuwan ifakà, maid pu akammù ta sanati taku!”
Ad natanullaù na awitan ta sachi.
75 Ad nasnasmò Pedro na imfakan Jesus an siya, wi anana, “Nu chaan pun na awitan manullaù, namitluwonà illifak.” Ad chakusi lummayaw à Pedro wi amod na somsomònay nan-ifil.

27

Nipasangù Jesus An Pilato
Mar. 15:1; Luc. 23:1-2; Juan 18:28-32

1 Figfikat pun asin naarus losan chachi pangpangun na papachi ya chachi namang-panguwon na Judio nan-uukud nu sinun in-inonchay mampapatoy an Jesus.
2 Siyan kinachilaanchan imana ad inyoycha impurang an Pilato wi fifinnachur.

Na Natayan Judas
Apost. 1:18-19

3 À Judas, wi siyan nangifififk an Jesus, inakammuna pun wi nasintinsiyaan à Jesus wi mapatoy, namfafawi siyan inyulinnan sachi turumpuruy pilak ta chachi pangpangun na papachi ya chachi namangpanguwon na Judio.
4 Ad anana, “Nakafasurà tan imfifik-un takuy maid pu fasurna!”
“Maid pu ay-ayannisnat! Ikadnu!” ananchay summongfat.
5 Ad intop-ar Judas na pilak ta Templo ad lummayaw ummoy nan-otoy.
6 Ad chachi pangpangun na papachi, chinakupchan pilak ad anancha, “Mipalit ta Lintogtau nu iyamungtaun annay pilak ta Templo tan fayad na fiyag na taku.”
7 Siyan na lisortan na nan-uukuchancha, ingnginacha ta lutan na osay takuy manchichiwin à fanga ta awad lorobnan na kaili wi foon pù Judio.
8 Ad nanipud ta sachi, nangachanan na sachi lutà “Lutan na Chara” tan sachin narpuwan na nginana.
9 Ad sachin tummuttuwaan na imfakan Jeremias wi profeta ta awi, wi anana, “Na turumpuruy pilak wi inapufaran na chachi kanà Israel à ustuy fayadna, innaracha
10 ad ingnginacha ta sachi lutan na manchichiwin, wi sachin imfakan Apudyus wi màwa.”

Na Nangimfistikaran Pilato An Jesus
Mar. 15:2-5; Luc. 23:3-5; Juan 18:33-38

11 Sachi ad impasanguchà Jesus an Pilato wi fifinnachur, ad anan Pilato an siya, “Sia nun Alin na Judio.”
“Siyan anam,” anan Jesus wi summongfat.
12 Ngim achin pu Jesus songfatan na ipafasur na chachi pangpangun na papachi ya chachi namangpanguwon na Judio.
13 Siyan anan Pilato an siya, “Tam-ako achi songfatan na anchanay ipafasurchan sia?”
14 Ngim ingkikinnò à Jesus wi maid insongfatna wi uray osa ta impafasurchan siya, ad siyan naschaawan na Fifinnachur.

Na Nasintinsiyaan Jesus À Mapatoy
Mar. 15:6-15; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16

15 Tinawoni timpun na fiyastay Mangiyakasmoan, siyan achawiyan na fifinnachur wi umiparufus à osà farud wi chawaton na taku.

16 Ad na sachi timpu, niyaspur wi iningkaw na osay farud wi nanchinamag na
kinarawingna wi nangngachan à Jesus Barrabas.
17 Siyan naarus pun na takuy ad-adchuwan, inimus Pilato an chicha anani, “Sinun
pionyù iparufus-u, Jesus Barrabas winnu Jesus wi ananchay Cristu?”
18 Sachin imfakan Pilato tan inaagkammuna wi aposchan nangicharumanchan Jesus.
19 Na ummaachuyan Pilato ta aachuyani mangkuisana ta taku, inawatnan surat
asawana wi anana, “Achim fiyangan na sanati takuy maid pu fasurna, tan ummogyatà
ta in-inop-u ta lafi ta mipangkop an siya.”
20 Ngim chachi pangpangun na papachi ya chachi namangpanguwon na Judio,
inawischan takuy naarus ta siya paiparufuschà Barrabas ya ipapatoychà Jesus.
21 Ngim inimus Pilato an chicha, “Sinun pionyuy iparufus-u ta annay chuwa?”
Ad losancha anan, “Barrabas!”
22 Ad inimus ako Pilato an chicha, “Ad sinu kon oyyoò an Jesus wi ananchay Cristu wi
impaalin Apudyus?”
Ad losancha anan, “Ilansayù siya ta kros!”
23 Ad anan ako Pilato, “Tamako? Sinun iningwanay lawing à milansaana ta kros?”
Ngim chinakorcha impauy anani, “Ilansayù siya ta kros!”
24 Illasin Pilato wi maid silfin na ifagfakana, ad isù makurucha, siyan nampaarà
chanum ad namfuru ta sangwanancha losan, ad anana, “Sanan mangakammuwanyu
wi maid fiyang-u ta mangtoyanyu ta annay taku! Siyan nangamung-ayu!”
25 Ad losancha summongfat anani, “Nangamung-ani ta kanàni nu kachusaannin
mangtoyanni!”
26 Sachi ad imparufus Pilato à Barrabas, ad impaabchoynà Jesus, ad impurangnà siya
ta chachi mangilansa.

Na Nanginsurtuwan Na Susurchachu An Jesus
Mar. 15:16-20; Juan 19:2-3

27 Ad na susurchachun Pilato, inyoychà Jesus ta foroy na fifinnachur, ad linìwos losan
na surchachù siya.
28 Ad finchanganchà siya ad sinilupanchà siyà mancharaag à isù silup na Ali.
29 Ad fummaliugchà lassilassì isù koronana ad impayunguschan siya, ad ummigkacha
kò sur-ud ta chiwawani imana. Ad nampalintumongcha ta sangwanana wi nanginsurtun
siya anani, “Ta matakuà ing-ingkana, siay Alin na Judio!”
30 Ad tinubtubfaanchà siya, ad inarachan sur-udna ad impang-òcha ta uruna.
31 Ad limpascha pun inin-insurtù siya, sinukatanchan sachi insilupchan siya ta sikuchi
silupna. Sachi ad illayawchà siya wi umoy mangilansan siya ta kros.

Na Nilansaan Jesus Ta Kros
Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27

32 Na lummawaancha ta ili, inafotchan osay taku wi nangngachan à Simon wi iCirene.
Ad impafuudchan kros Jesus an siya.
33 Ad nichaumcha ta osay lukar wi ananchay Golgota (na miningna, “Fàag”).
34 Ad inadchanchà Jesus à fayas à naraukan à apku, ngim inissimana pun achina pu
inumon.
35 Sachi ad illansachà siya ta kros, ad namfinnunutcha nu sinun mangin-uwa ta
luputna.
36 Ad ummachuycha wi namantay an siya.
37 Ad innigkacha ko ta kros ta uulluwan Jesus na inyug-ischay impafasurchan siya,
anana, “Annayà Jesus wi Alin na Judio.”
38 Ad illansacha kon chuway akkawan inchorag an Jesus wi osa ta apot ta chiwawanna
ya osa ta apot ta chuwikina.
39 Na takuy lummaus ta sachi, asiwiwingiwingcha wi nanginsurtun Jesus, wi anancha,
40 “Na! Anam met wi faasom na Templo ad asinnu patàchoron ta unog na turuy
padcha! Siyan saraknifam na long-agnu! Ad nu tuttuway anà sian Apudyus, lumogsad-
a ta sanati krosnu!”
41 Ad isun akon iningwan chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog
ya chachi namangpanguwon na Judio, wi inin-insurtucha kò siya anani,
42 “Finadnganan uchum, ngim achi pu makafachang ta long-agna! Ad anana met wi
siyan Alin na kanà Israel! Siyan nu lumogsad ta krosna, patiyontau wi narpun Apudyus!
43 Piyarona nù Apudyus, ya anana koy anà anu Apudyus. Siyan ilantau ud nu pion
Apudyus wi manaraknib an siya ta sana!”
44 Ad uray chachi koy akkawan wi nailansa ko ta kros, sachi kon iningwachay
manginsurtun siya.

Na Natayan Jesus
Mar. 15:33-41; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30
45 Mamatù ad, fummulingot losan na luta ingkana ta ar-arkaw.
46 Ad na sachi, nampoaw à Jesus wi anana, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Na mining na imfakana, “Apudyus-u, Apudyus-u, tam-akò saon man-awichan?”
47 Chingngor pun chachi naag-agsad na imfakan Jesus, anan na uchum, “Ayakanà Elias!”
48 Sachi ad nanodchà na osa wi ummoy nangarà ispongha ad illunongna ta ilom ad impàtanna ta paur ta supsupan Jesus.
49 Ngim ingkimaun na uchum anani, “Awniyan, ta ilantau nu umalin Elias saraknifan à siya!”
50 Ad asin nampoaw à Jesus, ad sachin anungus na angosna.
51 Ad na sachi, nan-agwa nakissay na sochorani kurtina wi nitatayyun ta Templo wi nanipud ta ngatu ingkana ta chora. Ad nanita kò napigsa ad natlà na chakorani fatu.
52 Ad naib-at akon lobrofon, ad ad-adchuwan na takun Apudyus wi nan-ootoy wi ummuli nataku,
53 ad tinaynanchan lofoncha. Ad ummuli pu ko natakù Jesus, losancha ummoy ad Jerusalem, wi ad-adchuwan na takuy nangilan chicha ta sachi.
54 Ad na kapitan ya chachi susurchachuna wi namafantay an Jesus, ummogyatcha ta nangil-ancha ta losani nànàwa ya nallìnaancha ta chita, ad anancha, “Tuttuway siyan Anà Apudyus!”
55 Ad iningkaw akon ad-adchuwani fubfufai wi nan-oottap, wi chichan nitun-ud wi fummachang an Jesus ta narpuwanchad Galilea.
56 Iningkaw an chicha cha Maria Magdalena, Maria wi inacha Jaime an Jose, ya asawan ako Zebedeo.

Na Nilobnan Jesus
Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42
57 Mummaschom pun, chummatong na osay faknang wi iyArimatea wi mangngachan à Jose. Siya kon osay summurut an Jesus.
58 Ad ummoyna chinawat an Pilato na lachag Jesus, ad intay-un Pilato.
59 Ad impas Jose na lachag Jesus ta kros ad finussungna ta lukaki uros.
60 Ad inyoyna illofon ta attukutukanay lofon. Ad linikadnan chakorani fatu intumar ta liwangan na lofon, ad lummayaw.
61 Ad cha Maria Magdalena ya osay Maria, iningkawcha wi ummaachuy ta sangwanan na lofon.

Na Namantayancha Ta Lofon Jesus
62 Nafikat pun ta Safachuy ngingillinan, naarus chachi pangpangun na papachi ya Fariseo ta foroy Pilato,
63 ad ananchan siya, “Apu, nasnasmònin imfakana ta atattakuwan na sachi tuliyani ananay umuli nu mataku ta miyatluy padcha.
64 Siyan mamfaru nin nu umifaun-à umoy mamantay wi ustuustu ta lofonna ingkana ta miyatluy padcha, ta achin pun na disipulusna umoy ilayaw na lachagna ad ananchay ummuli nataku. Ad nu màwan amaschi, sillumawing nu umachun maturtulliyan wi taku nu chamu.”
65 Ad inapufaran Pilato anani, “Oo, anchanat na susurchachu, siyan iyoyyu chicha ta narmancha fantayan.”
66 Ad ummoycha ad nangwachà singyar ta liwangan na lofon ta akammuwoncha nu awad umoy mangib-at, ad impafantaycha ustuustu.

28

Na Ummuliyan Jesus Natakuwan
Mar. 16:1-10; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10
1 Na amfikat na sachi Safachuy ngingillinan ta wiswisnit ta Chumingku, lummigwatcha Maria Magdalena ya sachi osay Maria wi umoy mangila ta lofon.
2 Sachi ad nanità napigsa ad nan-osog na osay anghel Apudyus wi narpud langit ad linikadnan tangob na lofon ad ummachuyana.
3 Na itchurana, isag sumiling wi isù ilat, ad na silupna, putilaan.
4 Ad na nangil-an chachi kuwarcha, namaypayogpogcha ta ogyatcha, ad nalitwadchay isù natoy.

5 Ngim anan na anghel ta fubfufai, “Achiayu umogyat. Akammù wi ummaliyu ilan à
Jesus wi nailansa ta kros.
6 Ngim maid ad asna tan ummuli nataku wi siyan imfakanan chiayu. Wayyu ta ilanyun
nifanatana.
7 Ad kanasonyu ta ing-ayu ifaka ta disipulusna, wi tuttuway ummuli natakù Jesus ad
umuna umoy nu chicha ad Galilea ta aschin mangil-anchan siya! Achiyu maliwatan na
imfakà an chiayu.”
8 Ad nan-itaynanchan lofon, wi annan ogyatcha ngim naragsakcha ko kapu ta
chingngorcha. Ad nanodchàcha wi umoy mangifaka ta disipulusna.
9 Ngim inafotchà Jesus, ad ananan chicha, “Fumarun somsomòyu!” Ad nampalintu-
mongcha ta sangwanana wi inognanchan ikina wi manayaw an siya.
10 Ad anan Jesus an chicha, “Achiayu umogyat. Ngim ing-ayu ifaka ta losani susunud-u
ta umoychad Galilea ta aschin mangil-anchan saon.”

Na Lasun Na Nanguwarchan Jesus

11 Lummayaw pun na fubfufai ta lofon, na uchumi surchachuy nanguwarcha ta lofon,
ummoycha ta ili imfaka ta chachi pangpangun na papachi na losani nànàwa.
12 Ad chachi pangpangun na papachi, inaruscha chachi namangpanguwon na Judio,
ad nan-uukudcha nu sinun oyyooncha. Ad pinasuksukanchan susurchachù achù pilak
ta isulibchan nànàwa.
13 Ad ananchay namilin an chicha, “Amasnan ifakayu ta taku. Nasusuyop-ayu pun ta
lafi, ummalin disipulusna innaran lachagna.
14 Achiayu machanakan nu chamakon na fifinnachur na nàwa, tan nangamung-ani
wi mangisuplikar an siya ta losan, ta achi chiayu pafasuron.”
15 Ad innaran chachi susurchachun pilak ad tinungparchan nifakan chicha. Ad
nanipud ta sachi, sachin nanchinamag ta losani Judio.

Na Nampail-an Jesus Ta Disipulusna
Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-49; Juan 20:19-23; Apost. 1:6-8

16 Ad chachi disipulus Jesus wi nasawaran à osa, ummoycha ta takudtud ad Galilea wi
sachin imfakan Jesus à manib-atanan chicha.
17 Ad innilacha pun à siya, chinayawchà siya, uray nu manchuwachuwan uchum nu
tuttuway Jesus.
18 Sachi ad ummachanì Jesus an chicha anani, “Nipiyar an saon na fiyang ta losani
awad ad langit ya asnay luta.
19 Siyan ifaun-u chiayù umoy ta ailiili ta luta ta tudtuchuwanyun losani taku ta
mamatichan saon ta mandisipulus-u chicha. Ad funyakanyu chicha ta ngachan Ama
wi Apudyus, ya saoni Anàna, ya Ispirituna.
20 Ya itudtuchuyun chicha ta tungparonchan losani imfakà an chiayu. Ya sosom-onyuy
iingkawà an chiayù ing-ingkana.”

Na Mamfaruy Chamag Wi Inyug-is
Marcos

Na Intudtuchun Juan Wi Mamfufunyag
Mat. 3:1-12; Luc. 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Annayan Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesu Cristu wi Anà Apudyus.
2 Na nilukiyana siyan tummuttuwaan na inyug-is na profetay Isaias,
"Anan Apudyus, 'Awad na osay taku
wi ifaun-u unaon nu sia
ta umoyna mansakanaon na taku ta chongronchà sia.'
3 Ingkaw à siya ta ikaw wi maid pu ili,
wi mangip-ip-aw ta taku. Anana,
'Annay chumatong na Apu.
Pafaruwonyun somsomòyu ya mansakanaayu,
wi isun na mangikakatan ta charan
nu chumatong na Ali.' "
4 Ad nampailà Juan ta ikaw wi maid pu ili namfunyafunyag ya nantudtudtuchu ta taku, wi anana, "Masapur ifafawiyun fasuryu ya mampafunyag-ayu, ad pakawanon Apudyus chiayu."
5 Ad ummoy na ad-adchuwani takuy chingngor à Juan, wi narpuchad Jerusalem ya ailiili ta provinsiya wi Judea. Ad imfafawichan fasurcha, ad finunyakan Juan chicha ta Chawwang wi Jordan.
6 Na luput Juan, inafor wi chutchut na kamar, ya uglit na tàyadna, ad chuchun ya chilun aannona.
7 Ad ananay nangiwarwarawag ta taku, "Awad na umali wi misukat an saon wi nangatngatu nu saon, wi kurangà à mansaniluna.
8 Chanum yakan ifunyag-un chiayu, ngim à siya, ifunyagnan chiayun Ispiritun Apudyus."

Na Nafunyakan Jesus
Mat. 3:13-17; Luc. 3:21-22

9 Na sachi timpu, chummatong à Jesus wi narpud Nazaret wi ili ta provinsiya wi Galilea, ad ummoy nampafunyag an Juan ta sachi Chawwang wi Jordan.
10 Lummoswa pù Jesus ta chanum, innilanay niwanit ad langit ad na Ispiritun Apudyus, nan-osog lummap-oy an siya wi isù karupati.
11 Ad iningkaw na kinga wi narpud langit, wi anana, "Sian anàu wi ay-ayatò. Maragsakanà an sia."

Na Namachasan Satan An Jesus Makafasuron
Mat. 4:1-11; Luc. 4:1-13

12 Sachi ad chinisan na Ispiritun Apudyus pin-oy à Jesus ta ikaw wi maid pu takù ingkaw.
13 Ad sachin namachasan Satan an siya makafasuron ta unog na opatpuruy padchay iningkawana ta sachi. Ad-adchuwan akon man-àachap ta sachi, ngim finadngan na aangheles à siya.

Na Nangayakan Jesus Ta Opati Manatakufur À Mandisipulusna
Mat. 4:12-22; Luc. 4:14-15; 5:1-11

14 Nifarud pun à Juan wi Mamfufunyag, nangulin à Jesus ad Galilea nangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag wi narpun Apudyus.
15 Intudtuchuna, "Chinumtong na matuttuwaan na imfakan Apudyus, siyan chan-chanin milukiyan na Manturayana! Fafawiyonyun fasuryu ya patiyonyun annayay Mamfaruy Chamag!"
16 Na osay padcha, nanadchadcharan à Jesus ta tarantag na Fayfay ad Galilea, ad innilanan chuway mansunud wi cha Simon an Andres wi manakufur.
17 Ad ananan chicha, "Ichulinyunat ad mitun-ud-ayun saon ta sukatà na iwaaryu ta mamatiyonyun takun saon."
18 Ad nan-itaynanchan takufurcha ad nitun-udchan siya.
19 Naaaycha pù ait, innilana kon chuway mansunud wi cha Jaime an Juan wi anà Zebedeo, wi iningkawcha ta fangka wi amatonchan takufurcha.

20 Ad nan-iyayagnà chicha, ad nitun-udcha kon siya wi tinaynanchà amacha ta fangka
ya chachi tinangchanancha.

Na Osay Larai Wi Nakafarfaray
Luc. 4:31-37

21 Sachi ad ummoycha Jesus ad Capernaum. Ad na Safachuy ngingillinan na Judio,
linumnò à Jesus ta sinagogan na Judio nantudtuchu.
22 Ad naschaaw na losani nangngor ta pinagtudtuchuna, tan foon pù isun na
pinagtudtuchun chachi mangitudtuchu ta Lintog, tan maila wi annan karobfonganay
mantudtuchu.
23 Ad na sachi, linumnò ako ta sachi sinagoga na osay larai wi nakafarfaray.
24 Ad impoawna anani, "Siay Jesus wi iNazaret, sinun oyyoom an chiani? Ummalià
manachail an chiani? Akammù à sia, wi sian sachi naapudyusan wi impustan Apudyus
wi umali!"
25 Ngim impakinò Jesus na aran, "Kuminòa! Taynam na sanati finarfaraynu!"
26 Ad na aran, inwokawognan sachi larai ad kummingà chakoran, pun lummayaw.
27 Ad losan chachi nangiila, naschaawcha ad nan-asiimuscha, "Sinu kon anna?
Adchatuy tudtuchu! Annan karobfongana, tan mafalinna paryawon na aran, ad
patkonchà siya!"
28 Sachi ad nanchinamag na mipangkop an Jesus ta losani ilid Galilea.

Achun Takuy Impaimfag Jesus
Mat. 8:14-17; Luc. 4:38-41

29 Sachi ad lummawacha Jesus ta sinagoga, ad ummoycha ancha Jaime ya Juan ta
foroycha Simon an Andres.
30 Nasakit na atukangan Simon, wi amod na panatingna, siyan imfakachan siya.
31 Ad ummoy à Jesus ta nasuypana ad inognanan imana wi namangon an siya, ad
naaan na panatingna. Ad sinakunganà chicha.
32 Mummaschom pun, inchatong na takun siyan losani nasakit ya nakafarfaray.
33 Ad losan na taku ta sachi ili, naaruscha ta paway na sachi foroy.
34 Ad inaan Jesus na nangkarakarasi wi sakit na achuy taku, ya pinaryawna kon achuy
aran, ad impakinòna kon aran tan inakammucha wi siyan Cristu.

Na Nantudtuchuwan Jesus Ad Galilea
Luc. 4:42-44

35 Anna puni machanchani mawisnit, fummangon à Jesus ad ummoy naos-osa
nalluwaru ta ikaw wi maid pu takù ingkaw.
36 Ngim ummun-unudcha Simon ya fufurunna wi nanganaanap an siya,
37 ad inchasancha pun, ananchan siya, "Imuson sia ta losan taku."
38 Ngim ananan chicha, "Masapur intau ta uchumi ili ta inyà ako tudtuchuwan chicha,
tan siyan pangkop na ummaliyà ad asnay luta."
39 Ad ummoy à Jesus ta ailiilid Galilea nantudtudtuchu ta taku ta sinagogacha ya
namparyaw ta aran wi farfaray.

Impaimfag Jesus na Osay Larai
Mat. 8:1-4; Luc. 5:12-16

40 Iningkaw na osay nakollakong wi ummoy nampalintumong wi nampangpangn-
gaasin siya, ad anana, "Patiyò wi annan karobfongami mangaan ta annayay sakit-u,
siyan nu kaasiyanà, paimfakonà."
41 Ad kinaasiyan Jesus à siya ad inyaragwadnan imanan siya, ad anana, "Oo, kaasiyà
sia. Maaan na sakitnu!"
42 Ad naanimfag à siya ad fummaru.
43 Ad finilin Jesus à siya, "Lumayaw-a.
44 Achim ug-ugkuchon ta sinuman, ngim ing-a mampaila ta pachi, ad manchatun-a
tan sachin illintog Moses à manuttuwaan na taku wi naaan na sakitnu."
45 Ngim lummayaw pun, inwarawarawagnan iningwan Jesus an siya, siyan ad-
adchuwan na takuy nangngor ta mamfaruy ining-ingwan Jesus. Siyan achì pu Jesus
mampaila umoy ta ili, ad inaptiwna ta ikaw wi maid pu taku. Ad ummon takun siya wi
narpu ta ailiili.

2

Impaimfag Jesus Na Osay Naayayong
Mat. 9:1-8; Luc. 5:17-26

1 Naarkawanan ad, namagkulin à Jesus ad Capernaum, ad nanchinamag wi chummatong.
2 Siyan naarus na ad-adchuwani taku ta foroy ingkanà maid pu màkawan na uchum uray na sòfan. Ad intudtuchun Jesus na ukud Apudyus an chicha.
3 Ad chummatong akon opati lallarai wi fillikanchan osay naayayongi larai ta ipasangucha kuman Jesus.
4 Ngim maid pu in-inonchay mangiyachanin siya an Jesus tan nanapnun taku. Siyan inafutanchan otop na foroy wi fatug Jesus, ad inchòorachan nifafàsar wi naayayong ta sangwanana.
5 Ad inakammun pu Jesus wi napigsan pammatichan siya, anana ta naayayong, "Sunud, napakawan na fasurnu."
6 Ngim na uchumi mangitudtuchu ta Lintog wi ummaachuy ta sachi, nanasiakitùtùcha anani,
7 "Sinun karobfongan na sanat wi iyisunan long-agnan Apudyus! Tan maid makapakawan ta fasur nu achi afus à Apudyus!"
8 Ngim inakammun Jesus na somsomòcha, siyan ananan chicha, "Tamako ta amaschin somsomòyu?
9 Sinun mallanlanuy à ifaka, 'Napakawan na fasurnu,' winnu 'Lumigwat-a, aram na ofognu ad manadcharan-a'?
10 À saon wi namfalin taku, panoknokà an chiayu wi annan karobfongà ad asnay luta wi mamakawan ta fasur."
11 Ad anana ta sachi naayayong, "Ifakà an sia, lumigwat-a, aram na ofognu ad lumayaw-a!"
12 Ad na nangiil-an na losani takun siya, lummigwat pun innaranan ofogna ad lummayaw. Ad naschaawcha losan, ad chinaychayawchà Apudyus anani, "Maid pun innilataù isun na annaya!"

Na Nangayakan Jesus An Levi À Mandisipulusna
Mat. 9:9-13; Luc. 5:27-32

13 Ad ummoy asin à Jesus ta tarantag na Fayfay wi Galilea. Ad naarus na achuy takun siya, ad tinudtuchuwanà chicha.
14 Ad na lummayawana ta sachi, innilanà Levi wi anà Alfeo wi ummaachuy ta pisinanay manchachakup à fukis. Ad anan Jesus an siya, "Mitun-ud-an saon." Ad narnigwat à Levi wi nitun-ud an siya.
15 Anna puni mangancha Jesus ya disipulusna ta foroycha Levi, ummoy ako nakaan na achuy fufurun Mateo wi manchachakup à fukis ya uchumi takuy managfasur, tan ad-adchuwan na nitun-ud an siya.
16 Ad na nangil-an na uchumi mangitudtuchu ta Lintog, wi Fariseo ko, wi nakaan à Jesus ta managfasur ya manchachakup à fukis, inimuscha ta disipulusna, "Tamako makaan ta kakassanay taku?"
17 Chingngor pu Jesus chicha, sinongfatana chichà alig, anana, "Na takuy maid sakitna, foon pù masapurchan chuktur. Siya makasapur na nasakit. Na ummaliyà ad asnay luta, foon à tudtuchuwà na mamfaruy taku ngim siya ummaliyà na tudtuchuwà na managfasur."

Mipangkop Ta Mallanganani Mangan
Mat. 9:14-15; Luc. 5:33-35

18 Na namingsani nallangan wi nangan na disipulus Juan wi Mamfufunyag ya chachi Fariseo, ummoy na uchumi taku an Jesus ad inimuscha, "Na disipulus Juan ya chachi disipulus na Fariseo, mallanganchay mangan, ngim tamakon disipulusnu foon pù mallanganchay mangan?"
19 Ad nan-alig à Jesus wi summongfat, anana, "Mallangan lawan takuy makakasar wi mangan nu awad an chichan larai wi mikasar? Mangancha met! Tan nu awad an chichan larai wi mikasar, foon pù mallanganchay mangan.
20 Ngim chumatong na timpuy milayawan na nikasar, ad sachin mallangananchay mangan."

Mipangkop Ta Tudtuchun Jesus
Mat. 9:16-17; Luc. 5:36-39

21 Ad asin nan-alig à Jesus wi anana, "Maid pu takù itàrupnan lukaki luput ta pallos. Tan nu kumsin na lukaki luput, maakusut na tàrup ad am-amchonan nakissay.

22 “Maid pu ko mangifungufung à inafuyu ta chachaani uglit wi isù amutu, tan
fumtak na uglit ad mayam-an na uglit ya mifallu kon fayas. Ngim na inafuyu, siya
mifungufunganan àoyyay uglit wi amutu.”

Mipangkop Ta Safachuy Ngingillinan
Mat. 12:1-8; Luc. 6:1-5

23 Na namingsani Safachuy ngingillinan na Judio, nangoycha Jesus ya disipulusna ta
pappayaw wi namur-an à wheat wi isù pakoy, ad lummapid na disipulusnà utimancha.
24 Ad anan na Fariseo an Jesus, “Ilam, tamako ta amaschiyoncha wi mipalit ta
Lintogtau nu Safachu?”
25 Ad anan Jesus an chicha, “Achiyu pu nafasan iningwacha David ya fufurunna ta
nafitilancha ta awi?
26 Tan linumnò ta sachi mangngachani foroy Apudyus ad inaranan tinapoy wi
nichatun an Apudyus, wi ipalit na Lintog à anoncha tan afus kuman papachì mangan,
ad innancha ta fufurunna. (Na sachi timpu, Abiatar na Angatuwani Pachi.)”
27 Ad anan ako Jesus, “Masapur maawatanyu wi na Safachuy ngingillinan, iningwan
Apudyus à fumaruwan na taku, wi foon pù iningwanan takù fumaruwan na ngingilli-
nan.
28 Ad à saoni namfalin taku, annan karobfongà wi mangifaka ta sinuy màwa ta uray
Safachuy ngingillinan.”

3

Na Larai Wi Naayayong Na Imana
Mat. 12:9-14; Luc. 6:6-11

1 Na osay Safachu, linumnò akò Jesus ta sinagogan na Judio. Ad niyaspur wi iningkaw
na osay larai wi naayayong na osay imana.
2 Ad iningkaw akon uchumi man-anaanap à mangicharumanchan Jesus, siyan
sinipsiputancha nu paimfakonan larai ta Safachuy ngingillinan.
3 Ad anan Jesus ta sachi larai, “Waynu ta annay sangwanan.”
4 Ad anan Jesus an chicha losan, “Sinun iparufus na Lintogtau wi màwa ta Safachu?
Mangwataù mamfaru winnu lawing? Takuwontaun taku winnu patoyontau?” Ngim
akikinnòcha.
5 Ad linangrangana chicha losan, wi ummog-ot ta nangil-anan chicha, ngim um-
machaku kon chicha tan achicha pu matudtuchuwan. Sachi ad anana ta larai, “Uyachom
na imam.” Ad inuyadna, ad fummarun imana.
6 Ad lummayaw chachi Fariseo ad ummoycha ta takun Herod puranuwon na
mamatayanchan Jesus.

Na Ad-adchuwani Taku Ta Tarantag Na Fayfay

7 Ummoycha Jesus ya disipulusna ta tarantag na fayfay, ad nitun-ud akon ad-
adchuwani taku wi narpud Galilea, Judea,
8 Jerusalem ya Idumea, ya iningkaw akon uchum wi narpu ta chomang na chawwang
wi Jordan ya uchumi narpu ta sakupon Tiro ya Sidon. Ummalicha losan ilan à Jesus tan
chingngorchan ining-ingwana.
9 Ad kapu ta aachun na taku, imfakan Jesus ta disipulusna ta isakanachan fangkà
ingkawana ta achi pu maslikan ta chachi taku.
10 Tan kapu ta nangaanana ta achuy sakit, ad-adchuwan na uchumi nasakit wi
nansusulig an siya ta agpachancha kumà siya.
11 Ad chachi koy nakafarfaray wi nangilan siya, nampalintumongcha ta sangwanana
ad nampoawcha anani, “Sian anà Apudyus!”
12 Ngim finilinna chachi farfaray ta achicha kuma ifagfakan na mipangkop an siya.

Na Nanutukan Jesus Ta Apostolesnay Nasawaran À Chuwa
Mat. 10:1-4; Luc. 6:12-16

13 Ummoy summang-at à Jesus ta osay takudtud, wi inayakanan takuy pilliyana, ad
ummoychan siya.
14 Ad chinutukanan nasawaran à chuwà mamfurunna, ta chichan ifaunna wi umoy
mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag. Ad nginadnana chichà apostoles,
15 Ad inadchanà chichà karobfongan à mangiparyaw ta aran wi farfaray.
16 Anchanayan chinutukanay nasawaran à chuwa: Simon (nginachanan Jesus à siyà
Pedro);
17 cha Jaime an Juan wi anà Zebedeo (nginachanan Jesus chichà Boanerges, wi na
miningna, “Anà na Ichur”);

18 Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Jaime wi anà Alfeo, Tadeo, Simon wi
ananchay Mangipapakat,
19 ya Judas Iscariote wi siyan nangififik an Jesus.

Na Nangiyisuwanchan Jesus An Beelzebub Wi Satan
Mat. 12:22-32; Luc. 11:14-23; 12:10

20 Sachi ad lummayaw à Jesus, ad asin akon ad-adchuwani taku naarus, siyan à Jesus
ya disipulusna, maid pun in-inonchay nangan.
21 Chingngor ad na faryannan ining-ingwana, ummoycha ta ilayawcha kumà siya, tan
anan na uchumi taku wi natingtingangan anù Jesus!
22 Ad na uchumi mangitudtuchu ta Lintog wi narpud Jerusalem, anancha ko,
"Nakafarfaray à Jesus ta pangpangun na aran wi Beelzebub, ad siyan nangatod an Jesus
ta karobfonganay mangiparyaw ta aran!"
23 Ad inarus Jesus na taku, ad nan-alig wi anana, "Mafalini iparyaw Satan na long-
agna?
24 Uray sinuy turay, nu foon à mantitimpuyug na taku, wi kanayuncha mantintinna-
nung wi mampapatoy, foon pù chumakus wi mauummung à osà ili.
25 Ad nu maid timpuyug na simfaryan, wi kanayuncha mantintinnanung wi man-
susukob, mansisiyancha.
26 Ad nu makapatoy à Satan ta akin-aaranna, wi maid pu timpuyugcha, kapilitani
maafakcha losan ad mapagpag na karobfongancha.
27 "Maid pu makarnò ta foroy na oschorani taku wi mangara ta ochonna nu achina
unaon faruchan na oschorani taku achiwot manamsam ta ochonna.
28 "Tuttuwan ifakà an chiayu, na losani fasur na taku, mafalini mapakawan, wi uray
na mangifag-ancha ta lawing mipangkop an Apudyus.
29 Ngim na mangifakà lawing mipangkop ta Ispiritun Apudyus, achi pu mafalini
mapakawan à ing-ingkana."
30 Imfakanan sachi tan iningkaw na uchumi nangifaka wi Satan anun narpuwan na
karobfongana, wi foon pu nù Ispiritun Apudyus.

Na Ifilang Jesus À Inana Ya Susunudna
Mat. 12:46-50; Luc. 8:19-21

31 Sachi ad chummatong na inan Jesus ya susunudna, ad iningkawcha ta paway wi
nangipaayag an Jesus.
32 Ad na achuy taku wi naarus an siya, imfakachan siya, "Noy! Anchanat anun inam
ya susunudnud paway, ad paayagchà sia."
33 Ad sinongfatana anani, "Oo, ngim foon pu kà chichan ifilang-ù inà ya susunud-u."
34 Ad linangrangana chachi nakaachuy an siya, ad anana, "Chicha kon ifilang-ù inà ya
susunud-u!
35 Tan sinumani mangwa ta pion Apudyus, chicha kon ifilang-ù susunud-u ya iinnà!"

4

Na Nangiyalikan Jesus Ta Luta Wi Nawakawakan À Fuor
Mat. 13:1-9; Luc. 8:4-8

1 Asin akò Jesus ummoy nantudtuchu ta tarantag na fayfay. Ad kapu ta ad-adchuwan
na takuy naarus, linumnò à Jesus ta osay fangka ad sachin tummùchuwana, ad iningkaw
na taku ta tarantag wi manchongor.
2 Ad achun intudtuchunan chicha wi nan-alig. Ad na nantudtuchuwanan chicha,
anana,
3 "Chongronyuna! Iningkaw na osay taku wi ummoy nawwakawag à fuor.
4 Ad na nawwakawana, nanchissun uchumi fuor ta charan ad ummon sissiwit innan.
5 Na uchumi fuor, nanchissu ta fattufattu wi ait na luta, siyan nallasun summimitan-
cha.
6 Ngim umminit pun naryawcha ad narangucha tan maid pu lummamutancha.
7 Na uchumi fuor, nanchissu ta tartallurung ad tummufucha. Ngim inilung na
tarurung, siyan achi pun namusfus.
8 Ngim na uchumi fuor, nanchissu ta malloma ad kanasan na tummufuwancha, ad
namungacha losan wi turumpurun fungan na uchum, ya onompuru ya singkasut na
uchum."
9 Ad inyanungus Jesus anani, "Naingaan-ayu, siyan somsom-onyu kuman mining na
alig-u!"

Na Pangkop Na Nangusaran Jesus Ta Alig
Mat. 13:10-17; Luc. 8:9-10

10 Naab-afus pù Jesus, ummoy na uchumi nangngor ya chachi nasawaran à chuway
disipulusnan siya, ad inimuscha nu sinun mining na aligna.
11 Ad anana, "Losani chaan pù maakammuwan wi mipangkop ta Manturayan
Apudyus, afus-ayù mipaakammuwana. Ngim chachi uchum wi achi pu mamati, alig
yakan mifakan chicha.
12 'Uray iillancha, achicha pu ilasin.
Ya uray chochongroncha, achicha pu maawatan.
Tan nu anaponcha ta maawatancha, mansakungchan Apudyus,
ad pakawanona chicha.' "

Insuplikar Jesus Na Alig Na Nawwakawag
Mat. 13:18-23; Luc. 8:11-15

13 Sachi ad anan Jesus an chicha, "Nu achiyu pu maawatan na annayay alig, sinun
in-inonyu wi mangawat ta uchumi alig-u?
14 Na miyalikan na fuor wi niwakawag, ukud Apudyus.
15 Ad na isun na nanchissuwan na fuor ta charan, chichan takuy nangngor ta ukud
Apudyus, ngim chakusi ummoy Satan inallilaw na chingngorcha.
16 Ad na isun na nanchissuwan na fuor ta fattufattu, chichan takuy naragsak wi
nangamfuruy ta ukud Apudyus ta nangngorancha.
17 Ngim foon pù lummamut an chicha, siyan foon à nanakus. Tan inumchas pun na
napoblimaancha ya napalikatancha kapu ta namatiyancha, achicha pu nakaanus siyan
inwarangcha.
18 Ad na isun na nanchissuwan na uchumi fuor ta tartallurung, chichan takuy
nangngor,
19 ngim isù nailung na chingngorcha. Tan kapu ta patkanchan mangar-ancha ta
masapurcha ta annay mafiyakancha ta sana, ya kapu ko ta pionchay fumaknang, ya
pionchay manonsosonson ta sinuman, sachin isù nangilung ta somsomòcha an Apudyus,
siyan maid pu nafalinan na pammaticha.
20 Ngim na isun na nanchissuwan na uchumi fuor ta malloma, chichan takuy nangngor
ta ukud Apudyus ad pinaticha, siyan namungan pammaticha, wi turumpurun imfungan
na uchum, ya onompuru ya singkasut na uchum."

Foon Pù Matab-unan Na Silaw
Luc. 8:16-18

21 Ad anan ako Jesus wi nan-alig, "Nu awad mamaskid ta silaw, tab-unana ta kasun?
Winnu igkana ta chukun na katli? Foon pun, tan mipatay ta ustuy papattayana!
22 Somsom-onyuna, na losani nitataru ta sana, mallotaw à tapin na padcha. Ya uray
na losani foon pù maakammuwan ta sana, chumatong akon mipaakammuwana.
23 Nu naingaan-ayu, maawatanyu kuman annay chingngoryu!"
24 Ad anana kon chicha, "Masapur tatanchaananyun annayay ifakà, wi na oyyoonyu
ta uchum, sachi kon oyyoon Apudyus an chiayu, ngim sin-umamod na inyòoyyana.
25 Tan na takuy mangwa ta chongrona, machog-achog-an na maawatana. Ngim na
takuy foon pù oyyoonan chingngorna, maaan na uray aiti naawatana."

Na Alig Na Sumimitan Na Fuor

26 Ad asin nan-alig à Jesus wi anana, "Na osay miyalikan na Manturayan Apudyus,
isun na osay taku wi ummoy nawwakawag à fuor ta lutana.
27 Ad nasuyop ta linafi ad fummangon ta finigfikat. Ad na murana, summimit ya
chumakochakor, ngim foon pù akammun chi taku nu sinun in-inon na tummufuwana.
28 Na luta, siyan nangipatufu ta murà mamungaana, wi na chamu, sumimit ad mailan
tufuna. Sachi ad illukinay mafuki achiwot mamusfus.
29 Ad nu nar-um, ummoyna inani tan timpun na inyàani."

Na Alig Na Fuor Wi Mustard
Mat. 13:31-34; Luc. 13:18-19

30 Sachi ad inimus Jesus, "Sinun miyisuwan na Manturayan Apudyus? Sinun ustuy
miyalikana?
31 Na osay miyalikana, amasna. Nimuran osay fuor wi mustard, wi akàitan ta losani
fuor, ta luta.
32 Ngim nu chumakor, siyan achakran ta losani mura, wi man-anachun pangana, ad
mamfalini manùfutan na sissiwit."

33 Amaschi kon nangitudtuchuwan Jesus ta ukud Apudyus wi alig na achù usarona, ta
awad an chicha nu maawatancha.
34 Kanayuni alig na usaronay manudtuchun chicha, ngim nu ummafuscha ta
disipulusna, insuplikarnan chichan mining na losani inyaligna.

Na Nangipakin-an Jesus Ta Fali

35 Mummaschom pun ta sachi padcha, imfakan Jesus ta disipulusna, "Manchormang-
tau."
36 Sachi ad tinaynanchan ad-adchuwani taku, ad nallukancha ta fangka wi um-
maachuyan Jesus. Ad iningkaw akon uchumi namfangka wi nitun-ud an chicha.
37 Napapannos ad, nammaag fummalì napigsa. Ad nasàchusàchuwan na fangkà
chanum ta amochi challuyun ingkanà nganngani milutong.
38 Ngim namupungngan wi nasuyop à Jesus ta audchiyan na fangka. Siyan finan-
gonchà siya ad anancha, "Misturu, apay achim pu mangwaani annay milutongtau?"
39 Ad fummangon à Jesus ad pinakinònan fali ya challuyun, ad asin tummuyong na
fayfay.
40 Sachi ad anan Jesus ta disipulusna, "Taayuko machanakan? Chaanyu pu kà saon
piyaron?"
41 Ad naschaawcha losan, ad nan-asiakitùtùcha, anani, "Sinun annay taku, wi uray
na fali ya challuyun, patkonchà siya?"

5

Na Nangiparyawan Jesus Ta Farfaray Na Larai
Mat. 8:28-34; Luc. 8:26-39

1 Ad chummatongcha ta chomang na sachi fayfay, wi sakupon Gerasa.
2 Ad lummogsad pun à Jesus ta fangka, nisib-at an siyan osay larai wi nakafarfaray,
wi narpu ta lorobnan,
3 wi sachin iningkawana. Oschoran à siya, wi maid pu makakachilan siya.
4 Tan uray nu makachilaan na imana ya ikina, koskosatonan kachilana. Maid pu osà
nakaipukod an siya.
5 Ad na pinadcha ya linafi, nangkagkagkaay ta lobrofon ya filfilig wi nampoapoaw, ya
sinukasukatnan long-agna ta fatu.
6 Ngim intapna pun à Jesus, nanodchà ummoy nampalintumong an siya.
7-8 Ad anan Jesus ta aran wi farfaray na larai, "Lumayaw-an siya, siay aran!" Ad na
aran, impoawna anani, "Jesus wi Anà Apudyus wi Angatuwan, sinun oyyoom an saon?
Mampangpangngaasiyà mipakapun Apudyus ta achiyà palikatan!"
9 "Sinun ngachannu?" inimus Jesus.
Ad summongfat chi nakafarfaray wi anana, "Kaachuwan na ngachan-u, tan ad-
adchuwan-ani!"
10 Ad nampangpangngaasi ta achicha kuma miparyaw ta sachi ili.
11 Na sachi, niyaspur wi iningkaw na ad-adchuwani forò wi asisusubsub ta takudtud.
12 "Ipaoynù chiani ta anchachiyay forò ta awad ingkawanni," ananchay nampang-
pangngaasi.
13 Ad imparufus Jesus. Ad tinaynanchan sachi larai, ad ummoycha nallonog ta chachi
forò wi nasuruk à chuway lifu. Ad asitotodchàcha wi ummoy lummayug ta chopras ad
naanudcha losan ta fayfay.
14 Na takuy namanfantay ta forò, ummawidcha losan ad impachamagcha ta ili ya
foforoy wi nampalìwos. Sachi ad lummigwat na achuy taku wi ummoy nangila ta
nàwaana.
15 Ad na chummatnganchan Jesus, innilachan sachi larai wi tinaynan na aran wi
nakasilup ya tummutùchu wi fummarun somsomòna. Ad ummogyatcha losan.
16 Sachi ad asin chachi nangiila inisturyan nànàwa ta sachi nakafarfarayi larai ya forò.
17 Ad nampangpangngaasichan Jesus ta lumayaw kuma ta sachi ilicha.
18 Ad na sumaayana ta fangka, nan-àarù chi larai wi nakafarfaray ta mifurun akon
siya.
19 Ngim inisì Jesus wi anana, "Ing-a ta ilim, ta ifakam ta aagkim na losani iningwan
Apudyus wi namachang an sia ya nangachakuwanan sia."
20 Ad lummayaw chi larai wi ummoy ta il-ili ta sakup Decapolis ad inisturyanan losani
iningwan Jesus an siya. Ad naschaaw losan na taku wi nangngor.

Impaimfag Jesus Na Osay Fufai Ya Tinakunan Osay Fafarasang
Mat. 9:18-26; Luc. 8:40-56

21 Nangulin pù Jesus wi namfangka ta chomang na fayfay, ad-adchuwan na takuy
naarus an siya ta tarantag.
22 Ad chummatong akon osay pangpangun na sinagogan na Judio, wi nangngachan à
Jairo, ad innilana pun à Jesus, nampalintumong an siya
23 ad nampangpangngaasi wi anana, "Akin-ottoyon na anàuy fafarasang. Ngim nu
umalim agpachan à siya, maaan na sakitna ad mataku!"
24 Ad nifurun à Jesus an siya. Ad ad-adchuwan akon nitun-ud an Jesus wi
mansususulig.
25 Iningkaw akon osay fufai wi nasakit à chumarachara ta unog na nasawaran à
chuway tawon.
26 Inag-akasan na ad-adchuwani chuktur à siya, ad naamin nakastun ùuwana, ngim
naam-am-amod na sakitna.
27 Ngim chingngornan mipangkop an Jesus, siyan ummoy niyamung ta uchumi taku,
28 tan na somsomòna, anana, "Uray nu agpachà yakan silupna, umimfakà."
29 Ad na nangagpachana ta silup Jesus, chakusi inwarangnay chumara, ad nalìnana
wi naaan na sakitna.
30 Ad à Jesus, linìnana wi nausar na karobfongana, siyan nantuwili ad inimusna ta
taku, "Sinun nangagpad ta silup-u?"
31 Ad anan na disipulusna, "Tammako imuson na nangagpad an sia, wi ad-adchuwan
na takuy mansususulig?"
32 Ngim nallangrangà Jesus wi manganap nu sinun nangagpad an siya.
33 Ad kapu ta inakammun chi fufain nàwan siya, namaypayogpog ta ogyatna ad
ummoy nampalintumong an Jesus, ad imfakanan katuttuwaan.
34 Siyan anan Jesus an siya, "Sunud, mipakapu ta pammatim an saon, ummimfag-a.
Siyan fumarun somsomònu. Achi pu umulin sakitnu."
35 Na nan-ug-ugkuchan Jesus, chummatong na osay fabfaun wi narpu ta foroycha Jario,
ad ananan Jairo, "Nar-us natoy na anànu, siyan apay taktakontaun Misturu?"
36 Ngim foon pù atinguron Jesus na imfakacha, tan ananan Jairo, "Achia machanakan.
Piyarom à saon."
37 Ad impalit Jesus na mitun-uchan na taku naraksig cha Pedro ya Jaime an Juan wi
mansunud.
38 Ad na chummatngancha ta foroy Jairo, innilan Jesus wi asiiifilcha wi maid
anungnungana.
39 Ad linumnò à Jesus ad charom, ad inimusna ta chachi taku, "Sinun oyyoonyuy maid
anungnungana ya tayuko asiiifil? Foon pù natoy na fafarasang. Nasususyop yakay!"
40 Ngim inam-amangchà siya. Sachi ad imparawana chicha, ad inayakanan ama ya
inan chi natoy, ya chachi turuy disipulusna, ad ummoycha ta charom wi nifafannatan
na natoy.
41 Ad inognanan imana ad anana, "Talita kum!" Na mining na sachi, "Anà, ifakà an
sia, fumangon-a!"
42 Ad nafanangon à siya, ad nanadcharan. (Nasawaran à chuwan tawonna.) Ad isag
naschaaw na chakorna.
43 Ngim finilin Jesus chicha losan ta achicha ifagfakan nàwa, ad anana kon chicha,
"Paananyù siya."

6

Na Kailiyan Jesus, Achicha Pu Patkon À Siya
Mat. 13:53-58; Luc. 4:16-30

1 Lummayaw à Jesus ta sachi ili ad nangulin ad ilina wi nakaoy akon disipulusna.
2 Ad na Safachuy ngingillinan, ummoy à Jesus ta sinagoga wi nantudtuchu. Ad na
achuy taku, naschaawcha ta pinagtudtuchuna. Ad anancha, "Sinun nangacharana ta
sanati itudtuchuna? Ya sinu kon nangar-ana ta kinaraingna ya karobfonganay mangwà
kaskaschaaw?
3 Siyan sachi mangkakaob, wi anà Maria, wi sunudcha Jaime, Joses, Judas ya Simon!
Ad anchana ko ad asnan susunudnay fubfufai!" Ad achicha pu patkon à siya.
4 Siyan anan Jesus an chicha, "Tuttuway uray sinuy ili wi umayan na profetan
Apudyus, lispituwon na takù siya. Ngim na mismuy kailiyana ya uray na aagkina ya
faryanna, achicha pu lispituwon à siya."
5 Siyan kapu ta achicha pu patkon à siya, maid in-inonay mangwà kaskaschaaw ta
sachi. Ààiyut yakan nasakit wi inagpachana, ad naaan na sakitcha.
6 Ad naschaaw à Jesus tan achi pun na taku mamatin siya.

Na Namaunan Jesus Ta Disipulusna Mantudtuchuwon
Mat. 10:5-15; Luc. 9:1-6

Sachi ad kinagkagkaay Jesus na ailiili ta sachi wi nantudtuchu.
7 Ad inarusna chachi nasawaran à chuway disipulusna, ad innadchonan chichan
karobfongancha wi mangiparyaw ta aran wi farfaray na taku, ad sininchuwwana finaun
chicha.
8 Finilinnà chicha, “Achiayu mangaw-it à uray sinuman ta mamfiyasiyanyu, afus na
sur-udyu. Achiayu mangawit à anonyu, achiayu mampasiing, ya achiayu ko mamfarun
à pilak.
9 Mansapatus-ayu, ngim achiayu mangawit à sukat na luputyu.”
10 Ad anana kon chicha, “Nu awad mammangilin chiayu, ingkaw-ayu ta foroyna
ingkanà lumayawanyu ta sachi ili.
11 Ad nu kaspangalikan awad ilì maid pu mammangilin chiayu ya achicha pu chongron
na itudtuchuyu, tòakonyun tapuk ta ikiyu ta lumayawanyù mangakammuwancha wi
ikadcha ta machusaancha!”
12 Ad ummoycha itudtuchu ta taku wi masapur mamfafawicha ta fasurcha.
13 Ad imparyawchan ad-adchuwani aran ta nakafarfaray, ad linankanchan achuy
nasakit ad impaimfagcha chicha.

Na Natayan Juan Wi Mamfufunyag
Mat. 14:1-12; Luc. 9:7-9

14 À Ali Herod, chingngornan mipangkop an Jesus, tan ug-ugkuchon na takun ining-
ingwana. Anan na uchumi taku, “Siyà Juan wi Mamfufunyag wi ummuli nataku, tan
sachin karobfonganay mangwà kaskaschaaw.”
15 Ad anan na uchum, “Siyà Elias.”
Ad na uchum ako, anancha, “Siyan osay profeta wi isun chachi profetas ta awi.”
16 Ngim chingngor pun Ali Herod na amaschi, anana, “Siyà Juan wi impasiwat-u!
Ummuli nataku!”
17 Na sachi Herod, siyan nampatiliw an Juan ya nangipafarud an siya. Amaschin
iningwana mipakapun Herodias wi asawan na sunudnay Felipe, tan inasawan ako
Herod à siya.
18 Siyan imfakafakan Juan an Herod anani, “Maid karobfongam wi mangasawa ta
asawan na sunudnu!”
19 Ad kapu ta sachi imfakan Juan, isag Herodias linawing à Juan, ad pionay papatoy à
siya. Ngim maid pu in-inona,
20 tan à Herod, ummogyat an Juan tan illasinna wi mamfarù Juan ya naapudyusan ako.
Siyan finafantayanà siya. Ngim na nangngorana ta itudtuchun Juan, pionay chongron à
siya uray nakulikur na somsomòna.
21 Ngim chummatong na wayan Herodias. Tan na padchay manayawancha ta
niyanaan Herod, impasakanan Herod na chakor wi lagsak ad inimfitarnan losani
fufurunnay turay na kufilnu ya papangat na susurchachu, ya nangangatuy takud Galilea.
22-23 Ad nansaran anà Herodias wi fafarasang, ad naragsakancha Herod wi mamfu-
furun. Siyan anan Herod an siya wi nansapata, “Uray sinuy piom, ifakam an saon ta
adchò an sia, wi uray na kogwan na kina-alì!”
24 Sachi ad lummawan sachi fafarasang ad ummoyna inimus an inana, “Sinun
chawatò?”
Ad na insongfat inana, “Chawatom na urun Juan wi Mamfufunyag.”
25 Ad napanagkulin chi fafarasang an Herod, ad anana, “Na piò, adchom an saon ta
sana na urun Juan wi Mamfufunyag, wi mapapallangkan!”
26 Nansasàuy à Herod ta sachi, ngim kapu ta insapatana ta sangwanan na losani
mangilina, mafain à Herod wi mangisì.
27 Siyan finaunnan osay surchachuna wi kuwarcha ta umoy mangara ta urun Juan.
Siyan ummoyna siniwat na urun Juan ta fafalluchan.
28 Ad inchatongna inadchon na uru wi naparangkan ta fafarasang. Ad chi fafarasang,
innadchonan inana.
29 Chingngor ad na disipulus Juan na nàwan siya, ummoycha inaran lachagna ad
illofoncha.

Na Namaanan Jesus Ta Limay Lifuy Taku
Mat. 14:13-21; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-15

30 Ad nangulin na apostoles an Jesus ad imfakachan losani iningwacha ya in-
tudtuchucha.

31 Kapu ta ad-adchuwan na takuy nanchatochatong, maid pu wayachay mangan, siyan
anan Jesus ta chachi disipulusna, “Intau tumalin ta mafalini man-illongtaù ait.”
32 Ad lummayawchay namfangka wi ummoy tummalin ta osay lukar.
33 Ngim immatunan na achuy takun nallurukan ta fangkay lummayaw. Siyan na ad-
adchuwani taku wi narpu ta ailiili, nanodchàcha wi innoychan tarantag ad ummunacha
chummatong ta lukar wi umayancha Jesus.
34 Lummogsad pù Jesus ta fangka, innilanan chachi ad-adchuwani taku, ad amod na
kaasinan chicha tan isuchà pannilu wi maid pu mangayyuwan an chicha. Sachi ad
illukinay nanudtuchun chichà achu.
35 Anna puni mummaschom, ummon disipulusnan siya, ad anancha, “Mummaschom,
ad maid pu foroy ad asna.
36 Siyan fuarom chicha ta umoycha mangnginà anoncha ta anchachi il-ili ya foforoy.”
37 Ngim sinongfatana chicha anani, “Chiayun mamaan an chicha.”
Ad anancha, “Piom wi ing-ani mangnginà tinapoy à pasar na chuwangkasut à pilak à
ipaannin chicha?”
38 “Ing-ayu ilan nu am-an na tinapoy wi awad an chiayu,” anan Jesus.
Innilacha pun anancha, “Awad na limay tinapoy ya chuway filis.”
39 Sachi ad impaachuy Jesus ar-arubfunon na taku ta tappu.
40 Siyan nasillimmampuru ya nasingkakasut na osay ugpuni ummachuy ta tappu.
41 Ad innaran Jesus na limay tinapoy ya chuway filis, ad nantangad ad langit wi
nanyaman an Apudyus. Sachi ad pinotpotlànan tinapoy ya filis ad impaiwarasna
impafillay ta disipulusna ta taku.
42 Ad losancha nabsug wi nangan.
43 Ad napnun nasawaran à chuway langngay ta nasawar wi nafun-ani tinapoy ya filis
wi chinakup na disipulusna.
44 Na filang na lallarai wi nangan, nasuruk à limay lifu wi foon à nifilang na fubfufai
ya an-ananà.

Na Nanadcharanan Jesus Ta Lafaw Na Chanum
Mat. 14:22-33; Juan 6:16-21

45 Narpas pun na sachi namaanan Jesus ta chachi taku, nallukanonan disipulusna ta
fangka ta umunacha chumormang ta fayfay wi umoy ad Betsaida. Ad pinaryawnan
chachi taku.
46 Sachi ad nanakachà Jesus ta takudtud wi ummoy nalluwaru.
47 Lummafi ad, nangkinawan fangka ta fayfay, ad os-osàan à Jesus ta takudtud.
48 Ad intapna wi namparpalikatancha wi nangiturung ta fangkacha tan aptiaptiwon
na amochi fidfid. Machamaan ad, ummoy à Jesus an chicha wi nanadchadcharan ta
lafaw na chanum. Na somsomòna, lausana chicha.
49-50 Ngim na nangil-anchan siyay nanadchadcharan ta fayfay, nampauycha ta
ogyatcha tan anancha pun nu aran! Ngim nakaningan chicha, wi anana, “Achiayu
umogyat. Saonna!”
51 Sachi ad nakafangkan chicha, ad kumminò na fidfid. Ad naschaaw losan na
disipulusna,
52 tan achicha pu naawatan na mining na nampaachuwan Jesus ta tinapoy. Isù achi
pu lumnò ta somsomòchan losani innilacha.

Na Nampaimfakan Jesus Ta Nasakit Ad Genesaret
Mat. 14:34-36

53 Nakafallasiwcha pun ta fayfay, chummatongchad Genesaret, ad insingodchan
fangkacha.
54 Lummogsadcha pun, nan-iyimatun na takù Jesus,
55 siyan nanodchàcha wi ummoy ta losani foforoy impachamag wi chummatong à
siya. Ad inyoy na takun chachi nasakit ta sinuy chongronchay ayona.
56 Siyan uray sinuy ili wi umayan Jesus, anchanan nasakit wi inyoy na taku ta aal-
lusancha, ad nampangpangngaasichan siya ta iparufusna kuma wi uray agpachanchan
pagpag na silupna. Ad na losani nangagpad, ummimfagcha.

7

Tudtuchun Na Iyaawi
Mat. 15:1-20

1 Na osay padcha, ummalin uchumi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog wi narpud
Jerusalem, ad naaruscha naamung an Jesus.

2 Ad innilacha wi na uchumi disipulusna, foon pù tinungparchan achawiyanchay
Judio, wi nu mangancha mamfurucha umuna.
3 (Tan na losani Judio, sinchumallun Fariseo, achicha pu mangan nu foon à
mafuruwancha, wi sachin manungparancha ta intudtuchun na aappucha.
4 Ya achicha pu ko anon na sinumani mangin-an nu foon pun à farfarancha unaon.
Achu kon uchumi achawiyancha wi tungparoncha, wi isun na inyùuras ta tasa, fanga
ya kanchilu.)
5 Ad chachi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog, inimuschan Jesus, "Tamakon
disipulusnu, foon pù tungparonchan achawiyantau wi intudtuchun na iyaawi, wi
achicha pu mamfuruy mangan?"
6 Ad ananan chicha, "Tuttuwan sachi imfakan Apudyus ta awi mipangkop an chiayuy
akinpapati, wi inyug-is Isaias wi profeta, wi anana,
'Na anchanay taku, tupòcha kan
manayawanchan saon,
wi maid pu ustù somsomòchan saon.
7 Siyan maid silfin na manayawanchan saon,
tan siya itudtuchuchan achawiyancha
wi ing-ingwan na taku
ad ananchay filin-u nu!'
8 Inwalinyun filin Apudyus ta siya tungparonyun achawiyanyu wi narpu kay ta somsomò
na taku.
9 "Tuttuway naraing-ayu wi mangiwalin ta Lintog Apudyus ta siya oognanyun sikuchi
achawiyanyu!
10 Tan anan Moses, 'Chayawom na amam ya inam,' ad 'Sinumani mangarawag ta
amana ya inana, masapur mapatoy.'
11 Sachin ustuy nilintog, ngim iwalinyuchi tan itudtuchuyu wi uray iturung na taku ta
amana ya inana, ngim nu ananay 'Korban na annaya' (na mining na 'Korban,' 'Para an
Apudyus'),
12 mapasinsiya wi foon pu nù masapur wi fadngana chicha.
13 Siyan na itudtuchuyu, inwalinyun lintog Apudyus. Ad achu kon oy-oyyoonyu wi
amaschi."
14 Sachi ad asin Jesus impaachanin chachi ad-adchuwani taku, ad anana, "Chiayu
losan, inaagyu chongron ta maawatanyu!
15 Foon pù siya mamparwing ta taku an Apudyus na lumnò ta tupòna wi anona, ngim
na marpu ta taku sachi mangiparwing an siya.
16 Nu naingaan-ayu, maawatanyu kuman annay chingngoryu!"
17 Napannos ad, tinaynan Jesus chachi taku ad ummoy linumnò ta foroy. Ad na
disipulusna, inimuschan siya nu sinun mining na inyaligna.
18 Ad anan Jesus, "Achiyu pu ko maawatan? Achiyu pu maawatan wi sinumani lumnò
ta tupò na taku ad inùmunna, foon pù sachin mangiparwing an siya an Apudyus?
19 Tan foon pù umoy ta somsomòna ngim umoy ta fuwangna ad nangaw-as." (Na
nangifag-ana ta sachi, impakaawatna wi losan na maan, maid arwinganan Apudyus.)
20 Ad inturuyna anani, "Na somsomò, siyan marpuwan na mangiparwing ta taku an
Apudyus.
21 Tan na somsomò, siyan marpuwan na losani lawing, isun na chagchakas, akaw,
pumatoy,
22 kamkam, ya losani oyyooni lawing. Na somsomò siya kon marpuwan na sinumani
linuruku wi turtulli, apos, pasorod, pas-ar ya uchumi linuruku.
23 Losani amaschi wi lawingi marpu ta somsomò na taku, chichan mangiparwing ta
taku an Apudyus."

Na Pammatin Na Osay Fufai
Mat. 15:21-28

24 Ad lummayaw à Jesus ta sachi ili ad ummoy ta sakupon Tiro. Ad linumnò ta osay
foroy, wi na kakarana, achi pu maakammuwan na ingkawana. Ngim foon à mafalin tan
chingngor na taku.
25-26 Na osay fufai wi foon à Judio, wi niyanà ad Fenisia wi sakupon Siria, chingngorna
wi awad à Jesus. À siya, nakafarfaray na anànay fafarasang. Siyan ummoy an Jesus
nampalintumong nampangpangngaasi ta iparyawna kuman farfaray na anàna.
27 Ad nan-alig à Jesus wi ananan siya, "Masapur mapaanan umunan an-ananà achiwot
na asu. Foon pù mafalin wi ipaan na anon na anà ta asu."

28 Ad sinongfatana anani, “Tuttuwanat, Apu, ngim uray na asu ta chukun na lamisaan,
mafalini anonchan chachà na an-ananà!”
29 Ad anan Jesus an siya, “Naun-unan na songfatnu! Uray lumayaw-a. Tinaynan na
aran na anànu!”
30 Chummatong pun chi fufai ad foroycha, inchasanan anàna wi nifafàsar ta katli, wi
maid pu farfarayna.

Na Nangaanan Jesus Ta Turong Ya Umor Na Osay Larai

31 Ad lummayawcha Jesus ta sakup Tiro, ad nangoychad Sidon ya sakupon Decapolis
ad nanàpuscha ummoy ta fayfay ad Galilea.
32 Ad na sachi, iningkaw na osay larai wi naturong ya naumor, ad inyoy na uchumi
takù siyan Jesus ad nampangpangngaasicha ta agpachana kuma ta umimfag.
33 Sachi ad intalin Jesus à siya ad inigkanan kammatna ta ingan chi larai, ad
tinubfaanan kammatna ad iyid-onna ta chilan na larai.
34 Sachi ad nantangad à Jesus ad langit, ad nan-angngos à napapannos, ad anana ta
larai, “Epfata!” (Na mining na sachi, “Machiyat-a!”).
35 Sachi ad naaan na turongna ya umorna, ad naun-unan na kingana.
36 Ad finilin Jesus na chachi taku ta achicha ifagfakan na iningwana, ngim uray nu
filifilinona chicha, sinchumalluy ifagfagfakacha.
37 Ad losan na nangngor, isagcha naschaaw, wi anancha, “Mamfaru losan na oy-
oyyoona! Tan manchongronan naturong ya pakingaonan naumor!”

8

Na Namaanan Jesus Ta Opat Lifuy Taku
Mat. 15:32-39

1 Naarkawanan ad, naarus akon ad-adchuwani taku an Jesus. Ad naamin pun na
faruncha, inayakan Jesus na disipulusna ad ananan chicha,
2 “Maachakuwanà ta anchanay taku tan atlun padchacha ta sana wi ingkaw an chitau,
ad naamin na faruncha.
3 Ngim nu paryawò chichay nafitil, masikingancha ta charan tan narpun uchum ta
ad-adchayuwan.”
4 Ad inimus na disipulusnan siya, “Ngim sinun mangar-antaù ipaantau ta anchanayay
ad-adchuwan ta annay tummatalini ili?”
5 Ad inimusnan chicha, “Am-an na tinapoy wi awad an chiayu?”
“Pitu kay,” ananchay summongfat.
6 Sachi ad impaachuy Jesus losan na taku ta luta. Ad innaranan pituy tinapoy
ad nanyaman an Apudyus, ad pinotpotlàna impaiwaras ta disipulusna ta taku. Ad
inwarascha.
7 Ad iningkaw akon aiti filis wi man-akàit, siyan nanyaman à Jesus an Apudyus ad
impaiwarasna ko ta disipulusna.
8 Ad losancha nabsug wi nangan. Ad pituy langngay na naamin napnu ta nafun-an wi
chinakup na disipulusna.
9 Na filang na takuy nangan, ummoy à opat lifu.
10 Ad pinaryaw Jesus na taku, ad namfangkacha Jesus ya disipulusna wi ummoy ta
sakup Dalmanuta.

Na Nampàwaan Na Fariseo An Jesus À Kaskaschaaw
Mat. 12:38-39; 16:1-4; Luc. 11:29-32

11 Chummatong na uchumi Fariseo an Jesus nakafatfatang ta sikapancha kumà siya.
Siyan mampàwaonchà siyà kaskaschaaw à manuttuwaancha nu tuttuway Apudyus na
nangifaun an siya.
12 Nan-angngos à Jesus à napapannos, ad anana, “Tamakon annay lunap,
mampàwachà kaskaschaaw à mangil-ancha ta kinasasaad-u? Ngim na ifakà an chiayu,
maid pu mipailà singyar ta annay lunap!”
13 Sachi ad tinaynana chicha, ad asin namfangka wi ummoy ta chomang na fayfay.

Na Nangiyalikan Jesus Ta Tudtuchun Na Fariseo Ya Herod
Mat. 16:5-12

14 Na disipulus Jesus, naliwatanchay namfarun, ad afus na osay tinapoy wi awad ta
fangka.
15 Ad anan Jesus an chicha, “Tanchaananyun yeast Herod ya chachi Fariseo.”
16 Ad anan na disipulusnay nan-uukud, “Imfakana nin yakay tan maid pu tinapoytau.”

17 Ngim inakammun Jesus na uukuchoncha, siyan ananan chicha, “Tayuko man-is-
isian na kinamaid na tinapoytau? Natangkin na somsomòyu tan achiyu pu maawatan
ya mailasin na mipangkop ta karobfongà?
18 Annat na atayu, ngim achiyu pu inilan iningwà? Ya annat akon ingayu, ngim maid
pu chongronyu ta inukud-u? Ad naliwatanyun
19 namotpotlaà ta limay tinapoy wi namaan ta chachi limay lifuy taku? Am-an na
langngay na chinakupyuy nafun-an?”
Ad ananchan siya, “Nasawaran à chuwa.”
20 Ad anan ako Jesus, “Ad na namotpotlaà ta pituy tinapoy wi namaan ta chachi opat
lifuy taku, am-an akon langngay na chinakupyuy nafun-an?”
Ad anancha ko, “Pitu.”
21 Ad ananan chicha, “Ad chaanyu pù maawatan?”

Na Nangaanan Jesus Ta Kurap Na Osay Larai
22 Chummatongcha pun ad Betsaida, inyoy na uchumi takun osay nakurap an Jesus,
ad nampangpangngaasicha ta agpachanà siya.
23 Ad iniwid Jesus chi nakurap ad inyoyna ta ikid na ili, ad tinubfaanan atana ad
inagpachana. Ad inimusnan siya, “Awad itollongnu?”
24 Nallangranga chi larai ad anana, “Oo, makailaà ta taku, ngim isuchà ay-ayu wi
manadchadcharan.”
25 Ad asin Jesus inagpachan na atana, ad nallangranga chi larai wi naaan na kurapna,
ad pummadcha isag na nangil-ana ta asinchuwan.
26 Ad pinaryaw Jesus à siya ta umoy ad foroycha, ad ananay nangifilin, “Achia
mangulin ta anchi ili.”

Na Imfakan Pedro Mipangkop An Jesus
Mat. 16:13-20; Luc. 9:18-21
27 Ad nanadcharancha Jesus ya disipulusna wi umoy ta il-ili wi sakupon Cesarea
Filipos. Ingkawcha ad ta charan, inimusnan chicha, “Sinun mammammoan na takun
saon?”
28 Ad anancha, “Anan na uchum wi sia nù Juan wi Mamfufunyag wi ummuli nataku.
Ad anan akon uchum wi sia nù Elias wi nangulin. Ad na uchum, ananchay sia nun osay
profeta.”
29 Ad inimusnan chicha, “Ad chiayu ngay? Sinun mammammoanyu?”
Ad summongfat à Pedro, wi anana, “Sian Cristu.”
30 Sachi ad finilin Jesus chicha, “Achiyu ifagfaka ta uchumi takun mipangkop an saon.”

Na Nangifag-an Jesus Mipangkop Ta Matayana
Mat. 16:21-23; Luc. 9:22
31 Sachi ad illukin Jesus wi mangifaka ta disipulusna ta màwan siya, anana, “À saoni
namfalin taku, masapur mapalikatanà ya kuraonà ta chachi mamangpanguwon na Judio
ya pangpangun na papachi ya chachi mangitudtuchu ta Lintog. Ad mapatoyà, ngim na
miyatluy padcha, umuliyà mataku.”
32 Illawagnay nangisuplikar ta sachi an chicha. Sachi ad intalin Pedro à Jesus ad
inomoranà siya mipangkop ta sachi imfakana.
33 Ngim nansakung à Jesus ta chachi disipulusna ad inomoranà Pedro anani,
“Lumayaw-a, Satan! Tan na somsomònu, foon à narpun Apudyus, ngim somsomò yakan
taku!”

Na Sumurutan An Jesus
Mat. 16:24-28; Luc. 9:23-27
34 Sachi ad inayakan Jesus na chachi ad-adchuwani taku ya disipulusna, ad ananan
chicha, “Sinumani maryad wi sumurut an saon, masapur foon pù makaka ta fiyagnad
asnay luta, tan masapur oyyoonan piò, uray sachin iyatoyna.
35 Tan sinumani makaka ta fiyagnad asnay luta, matoy ako kay. Ngim nu sinun foon
à makaka ta fiyagna kapu ta pammatinan saon ya mipakapu ko ta Mamfaruy Chamag,
uray matoy maatod an siyan fiyag wi mannaynayun.
36 Tan sinun silfin na mangin-uwaan na osay taku ta losani awad ta luta nu ifallun
Apudyus à siya?
37 Tan foon à umanay na kinafaknang na takù ifayadna ta makafiyakana an Apudyus.
38 Ad sinumani taku wi mafain wi manàchor an saon ya intudtuchù, ta sanay timpuy
maid pammatin na kaachuwan ya amod na kinarawing na taku, mafainà ako wi
manàchor an siya nu mangulinà. Tan saoni namfalin taku, furnanà ta aangheles
Apudyus nu mangulinà wi sumilingà ta kinachayaw Ama.”

9

1 Ad anana kon chicha, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi awad na uchum an chiayu ta
sana wi asififiyag wi achi pu matoy ingkanà ilanchan Manturayan Apudyus wi chakor
na mannakafalin na manturayana.”

Na Nangipail-an Jesus Ta Kina-Apudyusna
Mat. 17:1-13; Luc. 9:28-36

2 Lummaus ad na onomi padcha, inayakan Jesus cha Pedro ya Jaime an Juan ad
inyoyna chicha intalin ta osay filig. Ad na nangiil-anchan Jesus, nafaliwan na itchurana,
3 ad na silupna sumilisiling wi putilaan, wi maid miyisuwan na kinaputilàna ta losani
ingkaw ta luta.
4 Sachi ad innilacha cha Elias an Moses wi makaug-ugkud an Jesus.
5 Ad nan-ukud akò Pedro wi ananan Jesus, “Apu, mamfaru tan annaani! Mangwaanì
turù sikay à mamfubfuwaanyu ancha Moses an Elias.”
6 Amaschin imfakan Pedro tan maid akammunà ustù ifakana tan kapu ta amochi
ogyatcha!
7 Ad ninapnapan na osay lifuù chicha, ad chingngorchan kinga wi narpu ta sachi lifuu,
wi anana, “Sanan Anàu wi ay-ayatò. Chongronyù siya!”
8 Sachi ad nallangrangacha pun afus à Jesus à iningkaw.
9 Na nan-oskancha ta filig, finilin Jesus chicha anani, “Achiyu ifagfaka na innilayu,
ingkanà saoni namfalin taku umuliyà mataku.”
10 Ad pintogchan filinna, ngim nan-asiimuscha nu sinun mining na ananay matoy ya
umuli mataku.
11 Ad inimuschan siya, “Tamako anan na chachi mangitudtuchu ta Lintog wi masapur
umuna nu umalì Elias?”
12-13 Ad ananan chicha, “Oo, tuttuway umunà Elias umali ta isakananan umaliyà. Ad
na katuttuwaana, nar-us ummalì Elias ad iningwan na takun sinuy lawing wi pionchay
oyyoon an siya, wi sachin niyug-is wi màwan siya. Ya awad akon niyug-is wi mipangkop
an saoni namfalin taku, wi masapur mapalikatanà ya maamsiwà ako ta taku.”

Na Nangiparyawan Jesus Ta Farfaray Na Osay Fafaru
Mat. 17:14-21; Luc. 9:37-43

14 Na nangulinancha ta ingkawan na uchumi disipulus, innilachan ad-adchuwani
taku wi naay-allium an chicha. Ya iningkaw akon uchumi mangitudtuchu ta Lintog
wi nakasongsongfat ta uchumi disipulus Jesus.
15 Innilan pun na takù Jesus wi marungay, isagcha nataag ad nanodchàchay umoy
mangafot an siya.
16 Ad inimus Jesus ta disipulusna, “Sinun nansosongfatanyun chicha?”
17 Ad kummingan osay larai wi niyaslang ta sachi kimung, wi anana, “Misturu, inyalì
na annay anàuy fafaru an sia, tan nakafarfaray, wi sachin naumorana.
18 Ad nu chumatong na farfarayna, ipatugnan long-agna ta luta, ya mantatarfutab
na tupòna ya nginawingawinan fafana, ad manguntarag na long-agna. Imfakà ta
disipulusnu ta iparyawcha kuman farfarayna, ngim achicha pu makàwa.”
19 Ad anan Jesus an chicha, “Chiayuy taku ta sana, naina kon iniingkawà an chiayu ya
anus-un chiayu ya achiayu pu mamati? Iyaliyu ta anna!”
20 Ad inyoychan fafaru ta sangwanana. Ngim innilan pun na aran à Jesus,
nanguntarakona chi fafaru, ad nipatug à siya ta luta wi namfallifallin, ad nantatarfutab
na tupòna.
21 Ad inimus Jesus ta aman na anà, “Naanun nallukiyan na amasnaana?”
“Nanipud ta afan-ogna,” ananay summongfat.
22 “Ad na aran, kankanayunna mantop-aron ta apuy ya chanum ta mangtoyna kuman
siya. Siyan nu makàwaa, achakuwam ya turungam chiani!”
23 Ad anan Jesus an siya, “Tammako anani, Nu makàwaà? Maid achi mafalin à oyyoon
na taku nu mamati.”
24 Ad nakaningan aman chi fafaru ad anana, “Oo, patiyò, ngim fadnganà tan kurang
na pammatì!”
25 Innilan pu Jesus wi ummachuachun takuy naaarus, inomoranan aran, wi anana,
“Ifakà an siay aran wi nanurong ya nangumor ta annayay fafaru, lumayaw-an siya ya
achia mangur-ulin!”
26 Sachi ad nampauy na aran ad nanguntarakonan fafaru ad lummayaw. Ad isù lachag,
siyan anan chachi taku, “Natoy!”
27 Ngim inognan Jesus na imana wi nampasiad an siya.

28 Sachi ad linumnòcha Jesus ya disipulusna ta osay foroy, ad inimuschan siya
inyakitùtù, “Taaniko achi pu nakaparyaw ta sachi aran?”
29 Ad anan Jesus, “Na amaschi wi aran, maid pu makaparyaw nu achi afus na luwaru.”

Na Asin Nangifag-an Jesus Mipangkop Ta Matayana
Mat. 17:22-23; Luc. 9:43-45

30 Lummayawcha Jesus ta sachi ili ad nangoychad Galilea. Linawing Jesus wi
maakammuwan na ingkawana,
31 tan awad na itudtuchuna ta disipulusna anani, “Saoni namfalin taku, mipurangà ta
takuy mamatoy an saon, ngim na miyatluy padcha umuliyà mataku.”
32 Achicha pu naawatan na mining na inukudna, ngim ummogyatchay nangimus an
siya.

Na Mifilang À Angatuwan
Mat. 18:1-5; Luc. 9:46-48

33 Ad chummatongcha Jesus ad Capernaum, ad linumnòcha ta osay foroy. Ad inimus
Jesus, “Sinun nan-is-isianyu ta charan?”
34 Ngim akikinnòcha, tan nan-is-sìcha ta charan nu sinun angatuwan an chicha.
35 Sachi ad tummùchù Jesus ad impatùchuna kon disipulusnay nasawaran à chuwa,
ad ananan chicha, “Sinumani maryad wi ngumatu, masapur ipafafanan long-agna wi
isù ifilangnan long-agnà sanilun na losani fufurunna.”
36 Sachi ad inayakanan osay anà impasangun chicha, ad inàlinà siya ad ananan chicha,
37 “Sinumani patkanan nafafay taku wi isun na annay anà mipakapu ta pammatinan
saon, patkana kò saon. Ad sinumani mangipatog an saon, patkana kon sachi nangifaun
an saon.”

Na Foon Pù Mangukuran Chitau Siyan Furuntau
Luc. 9:49-50

38 Ad anan Juan an siya, “Misturu, innilanin osay taku wi nangiparyaw ta aran ad
imfoswaynan ngachannu, ad impalitni tan foon met à furuntau.”
39 Ngim anan Jesus an chicha, “Achiyu ipalit na amaschi, tan sinumani mangwà
kaskaschaaw wi mangifosway ta ngachan-u, foon à lawing na pangkopnay mangifaka
ta ngachan-u.
40 Tan sinumani foon pù mangukuran chitau, siyan furuntau.
41 Tuttuwan ifakà an chiayu, uray sinumani mamainum à chanum an chiayu kapu ta
pammatiyun saon wi Cristu, kapilitani makunkunaan.

Na Mangwà Makafasuran Na Uchum
Mat. 18:6-9; Luc. 17:1-2

42 “Sinumani mangwà makafasuran na isun na anchanay an-ananà wi mamatin saon
ta man-awichanchà saon, kattoi amod na machusaanà tapin na padcha, tan un-unnoy
na matàchan na fakangnà chakoran à fatu ta sana ad nitub-ung ta fayfay.
43-44 Siyan nu kaspangalikan imayun mangwà man-awichanyun Apudyus, lam-
pokanyu ad imfalluyu! Tan un-unnoy na uray pukur wi makafiyag an Apudyus, nu
wachawad na ima wi mifallud infierno wi mannaynayuni apuy.
45-46 Ad nu kaspangalikan ikiyun mangwà man-awichanyun Apudyus, lampokanyu ad
imfalluyu! Tan un-unnoy na uray pilay wi makafiyag an Apudyus, nu wachawad na iki
wi mifallud infierno.
47 Ad nu kaspangalikan atayun mangwà man-awichanyun Apudyus, kulikuram! Tan
un-unnoy na furching wi makafiyag an Apudyus ta Manturayana nu wachawad na ata
wi mifallud infierno,
48 wi awachan na likat wi achi pu miwarang ya apuy wi achi pu matoy.
49 “Nu maasinan na michatun an Apudyus à mangawatana, amaschi kuman maasinan
na takù apuy.
50 Mamfarun asin, ngim nu maaan na tamtamna maid in-inon wi mangiyulin ta
kinaasinna. Siyan isu kumà naasinan na mamfurfurnanyu ta maturnus-ayu.”

10

Na Tudtuchun Jesus Mipangkop Ta Ichang
Mat 5:31-32; 19:1-12; Luc. 16:18

1 Lummayaw pù Jesus ta sachi ili, ummoy ta provinsiya wi Judea, ad nanchormang ta
Chawwang wi Jordan. Ad asin naarus na ad-adchuwani takun siya, ad tinudtuchuwana
chichà isun na sikuchi ining-ingwana.

2 Ad ummoy akon uchumi Fariseo an siya wi mamachas manikap an siya, ad anancha,
“Iparufus na Lintogtau nu ichangan na larain asawana?”
3 Ad inimusnan chicha, “Sinun illintog Moses mipangkop ta ichang?”
4 Ad anancha, “Anan Moses wi nu mangiyug-is na larai à kasuratan à mangichangana
ta asawana, mafalini ichangana.”
5 Ad anan Jesus an chicha, “Kapu ta kinatangkinyu inyug-isnan amaschi.
6 Ngim na chamu wi nangwaan Apudyus, ta taku, iningwanan larai ya fufai.
7 Ad kapu ta sachi, taynan na larain chakorna ad nitipun ta asawana,
8 ad sachin mamfalinanchà osay long-ag. Siyan foon à chuwan long-agcha tan
nantipunchà osay long-ag.
9 Siyan maid pu karobfongan na taku wi mangichang ta sinumani nantipunon
Apudyus.”
10 Sachi ad linumnòcha Jesus ta foroy, ad inimus akon disipulusnan mipangkop ta
ichang.
11 Ad ananan chicha, “Sinumani larai wi mangichang ta asawana ad mangasawà safali,
makafasur à siyà chagchakas ta chamuy asawana.
12 Ad nu ichangan na fufain asawana ad mangasawà safali, makachagchakas ako.”

Na Naminchisyunan Jesus Ta An-ananà
Mat. 19:13-15; Luc. 18:15-17

13 Sachi ad iningkaw na uchumi nangiyoy ta an-ananà an Jesus ta agpachana kuma,
ngim ingkimaun na disipulusna chicha.
14 Ngim innilan pu Jesus, ummog-ot ad anana ta disipulusna, “Masapur iparufusyun
umaliyan na an-ananà an saon. Achiyu ipalit, tan piyaronchà saon, ad isun an chicha
na afusi mitapi ta Manturayan Apudyus.
15 Tuttuwan ifakà an chiayu, sinumani achi pu mangipafafa ta long-agna ta
mamatiyanan Apudyus, wi isun na afafan na anchanayay an-ananà, achi pu mafalin
wi mitapi ta Manturayan Apudyus.”
16 Sachi ad inàlinan chachi an-ananà, ad impataynan imanan chicha wi naminchisyun.

Na Faknangi Larai
Mat. 19:16-30; Luc. 18:18-30

17 Na lummigwatan Jesus wi umoy mangkagkaay, nanodchà na osay larai wi ummoy
nampalintumong an siya, ad inimusnan siya, “Mamfaruy Misturu, sinun masapur oyyoò
ta makafiyakà à mannaynayun an Apudyus?”
18 Ad inimus Jesus an siya, “Tam-ako anani mamfaruwà? Tan maid uchum à mamfaru
nu achi afus à Apudyus.
19 Akammum na filin Apudyus: ‘Achia pumatoy à taku, Achia mamufai, Achia man-
akaw, Achim istikuwan na foon à tuttuwa, Achia mangkuruk, ya Masapur lispituwom
na amam ya inam.’ ”
20 Ad sinongfatana anani, “Misturu, tinungpar-u losan nanipud ta afan-og-u.”
21 Naay-ayatan à Jesus wi nangitotollong an siya, ad anana, “Os-osàan yakan kurangnu,
siyan ing-a inginan losani ùuwam ad inadchom na nginana ta kakapus, ta langit na
maugpunan na kinafaknangnu. Ad umalia mitun-ud an saon.”
22 Ngim na nangngorana ta sachi, lummayaw wi nansasàuy tan amod na faknangna.
23 Ad nansakung à Jesus ta disipulusna ad anana, “Isag nalikat na mitapiyan na
fafaknang ta Manturayan Apudyus!”
24 Naschaaw na disipulusna ta nangngorancha ta sachi. Ngim inturuy Jesus wi anana,
“An-ananà, tuttuway nalikat na mitapiyan na taku ta Manturayan Apudyus!
25 Tan mallanlanuy na lumnoan na kamar ta afut na tanud nu mitapiyan na faknang
ta Manturayan Apudyus.”
26 Ad naam-amod naschaaw na disipulusna, ad ananchan siya, “Ad sinu nù na mafalini
masaraknifan?”
27 Ad intotollong Jesus chicha ad anana, “Nu taku kan mangwa ta makafiyakanchan
Apudyus, tuttuway achi pu mafalin. Ngim nu Apudyus na mangwa, mafalin tan maid
achi mafalin an Apudyus.”
28 Sachi ad nan-ukud à Pedro wi anana, “Chiani ngay, tinaynannin losani ùuwanì
sumurutannin sia.”
29 Ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi nu sinun nanaynan ta foroyna,
winnu susunudna, winnu inana, winnu amana, winnu an-ananàna winnu lutana kapu
ta sumurutanan saon ya mangiwarawakana ta Mamfaruy Chamag,
30 ad-achun maatod an siya ta annay atattakuna nu sachi tinaynana. Tan maatod
an siyan ad-achuy fumroyana, mansunudna, man-inana, man-amana, man-anàna, ya

manlutana, ngim mamparpalikat ta annay lufung. Ngim makafiyag an Apudyus à ing-
ingkana.
31 Ngim na osa koy ifakà, ad-adchuwan na isù nangatu ta sana wi fumafà tapin na
padcha. Ya chachi isù nafafa ta sana, ngumatuchà tapin na padcha."

Pitlun Jesus Wi Nangifaka Ta Matayana
Mat. 20:17-19; Luc. 18:31-34

32 Ad na nanadchadcharanancha ta charan wi umoy ad Jerusalem, namapangngù
Jesus. Ad naschaaw na disipulusnay nitun-ud an siya. Ad chachi koy takuy nituntun-ud
an chicha, ummogyatcha.
Ad intalin Jesus na disipulusnay nasawaran à chuwa, ad asinna ko imfakan chichan
màwan siya.
33 Ad anana, "Chongronyuna! Anna puni intaud Jerusalem. Ad sachin mantiliwanchan
saoni namfalin taku. Ad mipurangà ta chachi pangpangun na papachi ya chachi
mangitudtuchu ta Lintog, ad masintinsiyaà à mapatoy. Ad mipurangà ako ta chachi
foon à Judio.
34 Ad am-amangonà ya tubfaanà ya abchoyonà an chicha. Ad patoyonà akon chicha.
Ngim na miyatluy padcha, umuliyà mataku."

Na Chawatcha Jaime An Juan Wi Mansunud
Mat. 20:20-28

35 Sachi ad ummachanicha Jaime an Juan, wi anà Zebedeo, an Jesus, ad ananchan siya,
"Misturu, awad na pionni wi oyyoom kumà para chiani."
36 Ad anan Jesus, "Sinun pionyu?"
37 Ad ananchan siya, "Nu chumtong na machaychayawi manturayam, parufusam
kumà chiani wi makaachuy an sia, osa ta apot ta chiwawannu ya osa ta apot ta
chuwikim."
38 Ad anan Jesus wi summongfat, "Foon à maawatanyun chawatonyu. Makaanus-ayu
ta likat wi isun na likat wi mipachas an saon? Ad maiturodyuy matoy à isun na iyatoy-
u?"
39 Ad ananchan siya, "Oo, mafalinni."
Ad anan Jesus an chicha, "Tuttuway maanusanyun likat wi isun akon mipachas an
saon, ya iturodyu ko wi matoy à isun na iyatoy-u.
40 Ngim foon à saon na mampili nu sinun tumùchu ta apot ta chiwawan-u ya chuwikì,
tan Apudyus na nangisakana ta aachuyan à para ta chachi mangadchana."
41 Chingngor pun chachi simpuruy disipulus na mipangkop ta chawatoncha Jaime an
Juan, ummog-otchan chicha.
42 Siyan inarus Jesus chicha losan ad tinudtuchuwana chicha anani, "Akammuyun
oyyoon chachi manturay ad asnay luta, wi amod na pinagmancharcha ta chachi
iturayancha. Ya uray chachi nan-angatu, mancharoncha kon chachi asintatakucha.
43 Ngim foon kumà mafalin na amaschin chiayu. Tan nu sinun maryad an chiayu wi
ngumatu, masapur mamfalinonan long-agnà mansanilu ta fufurunna.
44 Ad nu awad ako maryad an chiayù mamfalin angatuwan, masapur mamfalinonan
long-agnà isù afafaan wi sanilun na uchum.
45 Isun saoni namfalin taku, foon pù ummaliyà ad asnay luta ta pafachangà ta taku,
ngim ummaliyà ta fadngà chicha. Ya ummaliyà akò matoy à subfut na fasur na takuy
ad-adchuwan."

Na Nampaimfakan Jesus An Bartimeo Wi Nakurap
Mat. 20:29-34; Luc. 18:35-43

46 Chummatongcha Jesus ya disipulusna ad Jerico. Ad na lummayawancha ta sachi,
ad-adchuwan akon takuy nitun-ud an chicha. Ad niyaspur wi iningkaw na osay
mamparpalimus wi nakurap wi ummaachuy ta ikid na arsa. Bartimeo na ngachanna,
wi anà Timeo.
47 Chingngorna pun wi Jesus wi iNazaret na lumaus, illukinay nampoaw anani, "Jesus!
Siay kanà David! Kaasiyanà!"
48 Ngim achun nangomor an siya ta kuminò kuma, ngim inam-amodna impauy anani,
"Siay kanà David, kaasiyanà!"
49 Sachi ad ummillong à Jesus ad anana, "Ayakanyù siya." Siyan inayakanchan sachi
nakurap anani, "Lumagsak-a! Sumiad-a, tan ipaayagnà sia."
50 Ad nan-iyaannan kunsurna ad narnigwat wi ummoy an Jesus.
51 Ad anan Jesus an siya, "Sinun piom à oyyoò an sia?"
Ad anan na nakurap an siya, "Apu, piò wi makaila."

52 Ad anan Jesus an siya, “Uray nu, ing-a. Kapu ta annay pammatim an saon naaan
na kurapnu.”
Ad chakusi naaan na kurapna, ad nitun-ud an Jesus ta charan.

11

Na Nanchayawanchan Jesus Ta Linumnoanad Jerusalem
Mat. 21:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Chanchanicha pun ad Jerusalem, chin-umanchan filig wi Olivo, wi achanid Betfage
ya Betania wi ili. Ad na sachi, impaunan Jesus na chuway disipulusna,
2 wi anana, “Umunaayu umoy ta anchi ili ta chomang, ad na lumnoanyu ta ili,
ochasanyun nipupungod wi ayyufun na afayu wi chaan pù maafayuwan. Obfachonyu
ad inyaliyusna.
3 Ad nu awad mangwanani tayukonnat obfachon, ifakayu wi masapur na Apuyu ad
man-itay-una.”
4 Ad ummoycha ad inchasanchan ayyufu ta arsa wi nipupungod ta sawang na osay
foroy. Ad inobfadcha.
5 Ad na uchumi takuy naag-agsad ta sachi, anancha, “Tayuko obfachon na sanati
ayyufu?”
6 Ad imfakachan sachi impaifakan Jesus an chicha, ad intay-un chachi taku.
7 Sachi ad inyoychan ayyufu an Jesus, ad inyap-apchan kunsurcha ta ochog na ayyufu
ad nangafayù Jesus.
8 Ad achu kon takuy nangiyap-ap ta kunsurcha ta arsa wi ayona, ad na uchum ako,
summongpatchà pingin na allilison ad inyap-apcha ko ta arsa.
9 Ad chachi taku wi umunauna ya mituntun-ud an Jesus, asipapauycha anani,
“Chayawontaù Apudyus! Chayawontaù siyay ummali wi narpun Apudyus!
10 Chayawontaù siya tan siyan mangituray ta pinakaalin na Aputauy David! Chaya-
wontaù Apudyus wi Angatuwan!”
11 Ad na chummatngancha Jesus ad Jerusalem, linumnò à Jesus ta Templo. Linan-
grangana pun na losani iningkaw, ummoycha ta disipulusnay nasawaran à chuwa ad
Betania wi ummiyan, tan mummaschom.

Na Naranguwan Na Imongi Ikus
Mat. 21:18-19

12 Nafikat ad wi mangulincha wi narpud Betania, nafitil à Jesus.
13 Ad intapnan osay imong wi ikus wi karumfuwan, ad ummoyna innila nu awad
fokasna. Ngim maid, tan afus na tufu, tan chaan pun na imfubfungana.
14 Sachi ad anana ta sachi imong, “Manipud ta sana, maid pu mangan ta fungam!”
Ad chingngor na disipulusnan imfakana.

Ummoy À Jesus Ta Templo
Mat. 21:12-17; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-22

15 Chummatongcha pun ad Jerusalem, ummoy à Jesus ta Templo ad imparyawnan
mallakraku ya mangngingina wi iningkaw. Ad inaminna linitwad na lamisaan chachi
mansusukat à pilak ya aachuyan chachi mallakrakù karupati,
16 ad impalitna kon chachi mamfufuud wi mangoy ta charò na Templo.
17 Ad ananay nanudtuchun chicha, “Niyug-is na ukud Apudyus wi, ‘Na Templò, mausar
à luruwwaruwan na losani taku ta iliili.’ Ngim annay namfalinonyù mallukuwanyu ta
asintatakuyu!”
18 Chingngor pun chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog na
ingwan Jesus, illukichay nan-anap à mangtayanchan siya. Ummogyatchan siya tan
naschaaw losan na takuy nangngor ta itudtuchuna.
19 Mummaschom pun, tinaynancha Jesus na sachi ili.

Na Maachar Ta Sachi Imongi Ikus
Mat. 21:20-22

20 Na nanadcharanancha Jesus ta figfikat, innilachan sachi imong wi ikus wi narangu,
uray na puunna.
21 Ad sisimmò Pedro na imfakan Jesus, siyan ananan Jesus, “Misturu, ilam! Narangun
annay imongi ikus wi inarwakam!”
22 Ad anan Jesus, “Piyaronyù Apudyus.
23 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi sinumani mangifaka ta anchi filig, ‘Man-atun-a ta
anchi fayfay,’ ad nu patiyona wi màwachi, wi maid pu chuwachuwan na somsomòna,
tuttuway màwa.

24 Siyan ifakà an chiayu, sinumani chawatonyu ta malluwaruwanyu, patiyonyu wi
naatod an chiayu, ad tuttuway maatod.
25 Ngim nu malluwaruayu, masapur pakawanonyun sinumani nangwà lawing an
chiayu ta pakawanon akon Amayud langit na iningwayuy lawing.
26 Tan nu foon pù pakawanonyun chachi nangwà lawing an chiayu, foon pu kò
pakawanon chiayu ta Amayud langit."

Na Naimfistikaran Na Karobfongan Jesus
Mat. 21:23-27; Luc. 20:1-8

27 Ad nangulincha Jesus ad Jerusalem. Na nanadcharanan Jesus ta charò na Templo,
ummoy an siyan chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog ya chachi
namangpanguwon na Judio.
28 Ad inimuschan siya, "Sinun karobfongam wi mangwa ta amaschi? Sinun nangatod
ta karobfongam wi mangwaschi?"
29 Ad summongfat à Jesus wi anana, "Achì ifakan nangatod ta karobfongà wi mangwa
ta amaschi nu masongfatanyu yan na imusò an chiayu.
30 Ifakayun saon nu sinun narpuwan na karobfongan Juan wi mamfunyag. Narpun
Apudyus winnu taku?"
31 Ad nan-uupngacha anani, "Sinun ifakatau? Nu anantauy 'Narpun Apudyus,' anana
kon chitauy 'Tayukon nù achi pinatì Juan?'
32 Ngim anantauy 'Narpu ta taku'?" Ngim ummogyatcha ta taku, tan patiyoncha losan
wi tuttuway profetà Juan.
33 Siyan sinongfatanchà Jesus, "Taw-an, maid akammuni."
Ad anan ako Jesus an chicha, "Siyan nu amasnat, achì pu ko ifakan chiayu nu sinun
narpuwan na karobfongà wi mangwa ta oy-oyyoò."

12

Na Alig Na Man-afang Ta Luta
Mat. 21:33-46; Luc. 20:9-19

1 Sachi ad nan-alig à Jesus wi ananan chicha, "Iningkaw na osay taku wi nammurà
grapes. Ad inaradna linìwos, ad ummafut ako ta fatu à mamposposana ta fungana nu
fayasoncha. Ad impàwana kon tànangani sikay à ingkawan na mamanfantay. Sachi ad
impàwana kò fuwa ta safali wi taku ad lummayaw wi ummoy namfiyasi.
2 Timpun ad na inyàapit, imfaunnan saniluna wi umoy makafuwa.
3 Ngim chachi man-afang ta lutana, chinòmaancha ad inabchoychà siya, ad im-
paryawcha wi maid pu inadchoncha.
4 Sachi ad asinna ko imfaun na osay saniluna, ngim sin-umisag na iningwachan siya
nu sachi ummuna, tan finaagchan uruna ad iningwachà afàfàinan an siya.
5 Ngim imfaun akon nginlutan osa, ad pinatoychà siya. Ad amaschi kon iningwacha
ta losani sanilu wi nafaun, wi inabchoychan uchum ya pinatoycha kon uchum.
6 "Siyan na anungusna, maid faunonà uchum, afus na anànay ay-ayatona. Ad
imfaunna tan anana pun nu singnanchà siya.
7 Ngim nan-uupnga chachi man-afang anani, 'Anchiyan anànay mangilàsun ta annay
luta. Siyan patoyontau ta man-uwataun làsunna!'
8 Ad chinòmaanchà siya ad pinatoycha, ad imfalluchan long-agna ta lasin na arad.
9 "Sinun oyyoon chi nginluta an chicha? Sikurachuy umoyna patoyon chicha, ad
ipàwanà fuwa ta uchum.
10 Achiyu pu finasan niyug-is wi ukud Apudyus wi mipangkop ta annaya? Tan anana,
'Na fatuy inchulin na mangkakaob
wi ananchay maid silfina,
sachin nàwà apatkan wi mipon-ad.
11 À Apudyus na nangwa ta annaya,
ad isag kaskaschaaw à maila!' "
12 Na nangngoran na pangpangun na Judio ta alig Jesus, naawatancha wi chichan
inyaligna, siyan pionchay chòmaan à siya, ngim ummogyatcha ta chachi takuy ad-
adchuwan, siyan tinaynanchà siya ad lummayawcha.

Na Nan-imusanchan Jesus Mipangkop Ta Fukis
Mat. 22:15-22; Luc. 20:20-26

13 Nifaun na uchumi Fariseo ya uchumi takun Herod ta umoycha sikapan à Jesus ta
ukudna ta awad mangicharumanchan siya.

14 Ad ummoychan siya imfaka, “Misturu, akammuni wi maid turtulliyam à taku, wi
foon pù atingurom na sinuy ukuchon na takun sia. Ad maid pu laksikom à taku wi uray
sinun kinasasaadcha, wi afus na katuttuwaan à itudtuchum wi pion Apudyus wi pàwa ta
taku. Siyan annan imusonnin sia. Surngasingontaun Lintogtauy Judio nu mamfayadtaù
fukis ta Ali ad Roma, winnu foon?”
15 Ngim inakammun Jesus na kinasilibcha, siyan ananan chicha, “Tayuko sumiksikkap
an saon? Umipailaayù osà parata ta ilà.”
16 Ad ummipailachà osa, ad inimusnan chicha, “Sinun nginfosar ya nginngachan ta
anna?”
Ad anancha, “Ali Cesar.”
17 Ad anan Jesus an chicha, “Siyan adchonyun Cesar na uwana. Ngim ilanyu ko ta
adchonyun Apudyus losan na para an siya.”
Ad naschaawcha losan ta insongfat Jesus.

Mipangkop Ta Umuliyan Na Taku Matakuwan
Mat. 22:23-33; Luc. 20:27-40

18 Sachi ad ummoy na uchumi Saduceo an Jesus. Na Saduceo, foon pù patiyoncha wi
umuli matakun natoy. Ad ananchan siya,
19 “Misturu, inyug-is Moses wi nu nangasawan osay larai ad natoyi maid anàna,
masapur asaw-on na sunudnan nafaru ta umanàcha kumà mifilang à anà na sachi
natoyi sunudna.
20 Nu kaspangalikan awad pitù lallaraì mansusunud, ad nangasawan panguru, ad
natoyi maid anàcha.
21 Siyan inasawanan miyagwa na nafaru, ngim natoy ako wi maid pu ko anàcha. Ya
isun akon napasamak ta miyatlu,
22 ingkanà losan chachi pitu, natoycha losan wi maid pu anàcha. Ad na anungusna
natoy akon fufai.
23 Siyan nu umuli matakun natoy, sinun ustuy ngin-asawan siya? Tan losanchay pitu
inasawà siya.”
24 Ad anan Jesus an chicha, “Oo, ngim kattoi naillachuayu, tan achiyu pu maawatan
na niyug-is wi ukud Apudyus ya mannakafalinna.
25 Tan nu umulin taku mataku, maid man-as-asawa tan mamfalincha isù aangheles
ad langit.
26 Ad na mipangkop ako ta umuliyan na taku matakuwan, achiyu pu finasan sachi
inyug-is Moses wi nifakan siya ta nangil-ana ta kummilafan na imong? Tan anan
Apudyus an siya, ‘Saon à Apudyus wi chaychayawoncha Abraham, Isaac ya Jacob.’
27 Ad sachin manuttuwaana wi uray natoycha Abraham ta sachi timpu, asifiiyagchad
langit wi manaychayaw an Apudyus. Siyan isag-ayu naillachu!”

Na Apatkani Filin Apudyus
Mat. 22:34-40; Luc. 10:25-28

28 Iningkaw ta sachin osay mangitudtuchu ta Lintog wi nanangngor ta chachi Saduceo
wi nan-is-isì. Ad chingngorna ko wi ustun insongfat Jesus an chicha, siyan inimusnan
siya, “Na losani filin Apudyus, sinun apatkan?”
29 Ad anan Jesus, “Na apatkani filin, anana: ‘Chiayuy kanà Israel, chongronyuna! À
Apudyus wi Aputau, siyan afus à man-aputau.
30 Ad masapur ay-ayatom à Apudyus ta patingkan na somsomònu ya losani oyyoonyu
ya losani kinaraingnu ya losani karobfongam.’
31 Ad na misùnub, anana, ‘Masapur ay-ayatom na asintatakum à isun na mangayatam
ta long-agnu.’ Maid pu uchum à filin à napatpatog nu anchanayay chuwa.”
32 Ad anan na mangitudtuchu ta Lintog an siya, “Tuttuwan imfakam, Misturu! Tan
tuttuwa wi na Aputau, afus à siyà Apudyus, ya maid pu uchum à Apudyus nu achi afus
à siya.
33 Ad tuttuway masapur wi chayawontaù siya ta losani somsomòtau ya losani
kinaraingtau ya losani karobfongantau. Ad masapur ko wi ay-ayatontaun asintatakutaù
isun na mangayatantau ta long-agtau. Isag napatpatog na mamatkan ta anchanayay filin
nu manchatunan na losani michatun an Apudyus.”
34 Illasin Jesus wi nanakman chi larai kapu ta kinaustun na songfatna, ad ananan siya,
“Foon à nalikat na manturayan Apudyus an sia.”
Ad nanipud ta sachi, maid pu makaturod wi asin mansarudsud an Jesus.

Mipangkop An Cristu
Mat. 22:41-46; Luc. 20:41-44

35 Na nantudtuchuwan Jesus asin ta Templo, inimusna, “Tamako itudtuchun chachi
mangitudtuchu ta Lintog wi na Cristu wi ipaalin Apudyus wi manturay, kanà David à
siya?
36 Tan à David, impaspasmò na Ispiritun Apudyus an siyan imfakana wi,
‘À Apudyus wi Apu, anana ta Apù:
Tumùchua ta apot ta chiwawan-u,
ingkanà ipaafak-un losani afusurnu.’
37 Siyan nu inawakan David à Cristù Apuna, in-inon David wi nginkanà akon Cristu?”

Na Namafasuran Jesus Ta Chachi Mangitudtuchu Ta Lintog
Mat. 23:6-7, 14; Luc. 20:45-47

Ad-adchuwan na taku wi naragsak wi manchongor an Jesus.
38 Ad na sachi nanudtuchuwanan chicha, anana, “Annachanyun chachi mangi-
tudtuchu ta Lintog. Tan à chicha, pipionchay ikagkagkaay na silupchay lagkoyloy, ya
pipioncha koy malispitu ta taku ta aallusancha.
39 Ya pipioncha koy chichan umachuy ta afaruwani aachuyan ta sinagoga ya chichan
machayaw ta sinuy lagsak.
40 Ad siksikkapanchan anchanay nafaru à mangar-ancha ta ùuwacha, ad mal-
luwaruchà anchuanchù manab-uncha ta oy-oyyooncha! Siyan kapu ta sachi, maam-
amod na machusaancha!”

Na Nangadchan Na Nafaru Ta Pilakna
Luc. 21:1-4

41 Sachi ad tummùchù Jesus ta chomang na iigkaan à pilak ta Templo, ad intotollong-
nan takuy mangigkà pilak. Ad-adchuwan na fafaknangi takuy nangigkà achù pilak.
42 Ad linumnò akon osay kapus wi nafaru, ad chuwa kay siping na inigkana.
43 Sachi ad inarus Jesus na disipulusna, ad ananan chicha, “Tuttuwan ifakà an chiayu,
wi ifilang Apudyus à chakchakor na inigkan na sachi nafaruy kapus nu losan wi inigkan
chachi uchumi nangigka.
44 Tan chachi uchum, siya kay innadchonchan ait ta sawaroncha, ngim à siya, uray
kapus, innadchona losan na iningkaw an siya wi usarona kumà iyatakuna.”

13

Mipangkop Ta Mayam-anan Na Templo
Mat. 24:1-2; Luc. 21:5-6

1 Na lummawaan Jesus ta Templo, anan na osay disipulusnan siya, “Misturu, ilam na
afarun na annay Templo, wi man-afafarun fatu wi nausar ta nàwaana!”
2 Ad anan Jesus an siya, “Oo, man-afafarucha ya man-achakkor, ngim chumatong na
padchay maamin mikur-ub, siyan maid pu mataynan uray osa ta sikud wi ikawna.”

Liglikat À Tapin Na Padcha
Mat. 10:17-22; 24:3-14; Luc. 21:7-19

3 Ingkaw pu Jesus ummachuy ta filig wi Olivo wi chomangon na Templo, ummoycha
Pedro, Jaime, Juan ya Andres an siya tummalin. Ad inimuschan siya,
4 “Mafalin wi ifakam an chiani nu maanun màwaan na sachi imfakam ad kanad, ad
sinu kon mangakammuwanni wi nganngan in màwaancha?”
5 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Man-annad-ayu ta achiayu pu maallilaw ta
uchum.
6 Tan lumoswan ad-adchuwani takuy mangwanani chicha nù Cristu! Ya ad-adchuwan
na allilawoncha.
7 Ad nu chamakonyun kukufat, ya chamakonyu kon man-asikinnufat anu ta achayuy
il-ili, achiayu umogyat. Tan masapur màwan amaschi, ngim foon pù sachin anungus wi
padcha.
8 Tan man-asikinnufat na losani turay ta annay luta. Ad mangkukufat akon sin-umili.
Ad manita ko ta ailiili, ya amod akon ingki. Ngim na anchanaya losan, lugrukin yakan
liglikat wi isun na sikab na lukin na mangkumut.
9 “Masapur wi man-annad-ayu. Tan micharum-ayu ta korti, ad maabchoy-ayu ta
sinagogacha. Ad mipasanguayu ko ta chachi nangangatuy turay kapu ta pammatiyun
saon. Ngim sachin wayayuy mangifakan chicha ta Mamfaruy Chamag mipangkop an
saon.
10 Na Mamfaruy Chamag, masapur wi mipaakammu ta losani taku ta arutaruta.

11 Ad nu matiliw-ayu ya micharum-ayu ta korti, achiayu machanakan ta isongfatyu,
tan na sachi timpu, mipaakammun chiayun ustù ifakayu. Tan foon pu kà chiayun
marpuwan na ifakayu, tan Ispiritun Apudyus na mangipaspasmò an chiayu.
12 "Na sachi timpu, uray na mansusunud, man-asifififikcha ta mapatoy na sunudcha, ya
uray akon man-aama ya man-iina, man-asipinnatoycha.
13 Ad kuraon chiayu ta losani taku kapu ta pammatiyun saon. Ngim sinumani
mangipapati ta pammatina ingkanà anungusna, chichan masaraknifan à ing-ingkana."

Na Lumoswaan na Isag Kaog-ogyat
Mat. 24:15-28; Luc. 21:20-24

14 Ad inturuy Jesus anani, "Ad mailayun sachi isag kaog-ogyat wi umagsad ta ikaw
wi foon pu kumà umagsachana. (Chiayuy mamasa ta annaya, maawatanyu kuman
miningna!) Nu ilanyuchi, masapur umawid chachi ingkaw ad Judea wi umoy mantaru
ta filfilig.
15 Ad na takuy niyaspur wi awad ta otop na foroyna, achi pu kuma lumnò ta foroyna
mangarà sinuman, ngim ichakusna umawid.
16 Ad isun akon takuy niyaspur nasiput, achi pu kuma mangulin ta foroyna umoy
mangarà uray luputna, tan ichakusna kuma umawid.
17 Kakkaasin chachi mafuki ya chachi mantakifi ta sachi timpu!
18 Siyan iluwaruyun Apudyus ta achi pu kuma michammu ta timpun na akilid!
19 Tan na likat na sachi timpu, maid pu miyisuwan na kinalikatna nanipud ta lugrukin
na nangwaan Apudyus ta losan, ad maid pu ko amaschì mipachas ad asnay lutà isun na
sachi.
20 Ad nu achin pu Apudyus inaanan na chachi padchay màwaan na anchanaya,
matoy na losani taku. Ngim kapu ta kaasina ta losani chinutukana, inaananan padchay
màwaan na anchanayay likat.
21 "Ad nu awad ako mangwanani, 'Ilanyu, annayan Cristuy impaalin Apudyus wi
manturay!' winnu, 'Anchiyà siya!' achiyu patiyon.
22 Tan lumoswan uchumi sinan-Cristu ya sinanprofetas wi mangwanani chicha nun
piniyar Apudyus, ad mangwachà kaskaschaaw ya singyar à mangallilawancha ta taku,
wi nu mafalin, allilawonchan uray chachi chinutukan Apudyus.
23 Siyan man-annad-ayu, tan impachaan-un chiayu imfaka ta achiayu pu kuma
maallilaw."

Na Mangulinan Jesus
Mat. 24:29-31; Luc. 21:25-28

24-25 Inturuy Jesus anani, "Nu marpas na chachi liglikat, makorkor na losani mailad
langit, tan fumulingot na init, ya achi pu sumrag na furan. Ya uray na fituwon,
mayaayàcha.
26 Ad sachin mangil-anchan saoni namfalin taku, wi iyaliyà ta lifuu, ad maila kon
mannakafalin-u ya sumilingà ta kina-Apudyus-u.
27 Ad sachi kon timpuy mangifaunà ta aangheles wi umoy ta arutaruta mangarus ta
losani takuy chinutukan Apudyus."

Na Maachar Ta Sachi Imong Wi Ikus
Mat. 24:32-35; Luc. 21:29-33

28 Ad anan ako Jesus, "Acharonyun itudtuchun na imongi ikus. Akammuyu wi nu
mangutar ya mamingi, chanchanin chakun.
29 Isuna ko, nu ilanyuy màwan anchanayay inukud-u, akammuwonyu wi chanchanin
mangulinà ad asnay luta.
30 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi foon pù losan matoy na taku ta annay lunap ad màwan
losani inukud-u.
31 Ad uray maumas losan na mailad langit ya asnay luta, achi pu mabmab-os na losani
inukud-ù ing-ingkana, tan masapur matungpar losan."

Maid Pu Mangakammu Ta Uras Wi Mangulinan Jesus
Mat. 24:36-44

32 Ad anan ako Jesus, "Maid pu mangakammu ta padcha winnu uras wi màwaan na
anchanay losani inukud-u. Tan uray chachi aangheles ad langit ya saoni Anà Apudyus,
maid pu osà mangakammu nu achi afus à Ama.
33 Siyan tatanchaananyu ta mansakanaayu, tan foon à akammuyun màwaan na
anchanaya.

34 Na chumatngà, miyalig ta osay taku wi ummoy namfiyasi ta achayu, wi na
lummigwatana, impiyarna ta sasannilunan losani fiyang na oyyooncha. Ad finilinnan
man-aanchog ta man-annad wi manguwarcha.
35 Isun akon chiayu, tatanchaananyu ta mansasagkanaayu, tan isuayù man-aanchog
wi foon pù akammuna nu sinun uras na mangulinan na Apuna, maschom, winnu kawan
na lafi, winnu machamaan, winnu figfikat.
36 Siyan mansasagkanaayu ko, ta nu mangulinà achì pu kuma ochasan chiayuy isù
nasusuyop na pammatiyu.
37 Siyan na ifakà an chiayu, siya kon ifakà ta losani taku: Masapur sasagkanaonyun
mangulinà!”

14

Na Man-uukuchanchà Mamatoyanchan Jesus
Mat. 26:1-5; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Chaan chuway padcha ad fiyastay Mangiyakasmoan ya fiyastay mangananchà
tinapoy wi achi pu fumtar, ad nan-uupnga chachi pangpangun na papachi ya
mangitudtuchu ta Lintog nu sinun in-inonchay maniliw ya mamatoy an Jesus à foon
pu kumà maakammuwan.
2 Ngim anancha, “Achitau pu ichammu oyyoon ta timpun na fiyasta, tan makuru nin
na taku.”

Na Nallankan Na Fufai Ta Urun Jesus
Mat. 26:6-13; Juan 12:1-11

3 Sachi ad iningkawcha Jesus ad Betania ta foroy Simon, wi nakollakong ta sin-
arkawan. Ad na manganancha, linumnò na osay fafarasang wi nangaw-awit à futilya wi
nàwa ta fatuy ananchay alebaster wi iigkaan à fangfanguy lana wi nangina wi ananchay
nardo. Ad pintodnan fakang na futilya ad insiitna ta urun Jesus.
4 Ngim na uchumi iningkaw ta sachi foroy, lummawing na somsomòcha ad
ngummunungunucha anani, “Tanako chachailon na lana?
5 Mingina kumà pasar na turungkasut à pilak ta awad maatod ta kakapus!” Ad
chinillawchà siya.
6 Ngim anan Jesus, “Sachi! Achiyu fiyangan à siya. Mamfaru met na iningwana.
7 Ad nu mipangkop ta fumadnganyu ta kakapus, kanayuncha awad, siyan farangnan
fumadnganyun chicha. Ngim à saon, foon à mafayag na ingkawà ad asnay luta.
8 Iningwanan mafalinnay oyyoon, inunana linankan na long-ag-ù sakanan na milobnà.
9 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi na losani mitudtuchuwan na Mamfaruy Chamag ad
asnay luta, machamag akon iningwan na annay fafarasang à masmasmoana.”

Na Nangilakuwan Judas An Jesus
Mat. 26:14-16; Luc. 22:3-6

10 Sachi ad à Judas Iscariote, wi siyan osa ta chachi nasawaran à chuway disipulus
Jesus, ummoyna inturag ta chachi pangpangun na papachi na mangifififikanan Jesus.
11 Ad naragsakcha wi nangngor ta imfakan Judas, ad impustachay fayachanchà siya.
Ad illukinay man-anap à wayanay mangifififik an Jesus.

Na Anungus Na Nan-ooanancha Jesus Ya Disipulusna
Mat. 26:17-25; Luc. 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30

12 Sachi ad wi chamuy padchan na fiyastay manganan na Judio ta tinapoy wi
achi pu fumtar, wi siya kon ustuy mamartiyancha ta pannilu wi maan ta padchay
Mangiyakasmoan, anan na disipulusnan siya, “Sinun umayanni mangisakanaan ta
manganantaù mangiyakasmoantau ta nallausan na anghel ta aapputau ta awi?”
13 Ad imfaunnan chuway disipulusna wi anana, “Ing-ayud aschi Jerusalem, ad sib-
atonyun osay larai wi man-aagtù simfangà chanum. Siyan mitun-uchanyu.
14 Ad na foroy wi lumnoana, ifakayu ta nginforoy, ‘Anan na Misturu, Sinun awachan
na kuwartu wi mangananni ta disipulus-u ta annay fiyastay Mangiyakasmoan?’
15 Ad ituchunan osay chakor wi kuwartu ta miyagway karachun na foroyna wi
wachawad na losani masapur, ad sachin mangisakanaanyu ta manganantau.”
16 Ad lummigwat na chuway disipulus wi ummoy ta ili, ad inchasanchan losani
imfakan Jesus, siyan insakanachan manganancha ta sachi fiyasta.
17 Mummaschom pun, chummatongcha Jesus ya disipulusna.
18 Ad na nanganancha, anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi awad na osan
chiayuy makaan ta sana wi mangifififik an saon.”
19 Ad summauycha losan, ad nasin-ossacha inimus an siya, “Saon na anam?”

20 Ad ananan chicha, “Siyan osan chiayuy nasawaran à chuwa wi aufung-u ta sana.
21 À saoni namfalin taku, mapatoyà tan sachin imfafagkan na niyug-is wi ukud
Apudyus, ngim kakkaasin takuy mangifififik an saon, tan un-unnoy akon nu achi pun
niyanà!”

Na Lugrukin Na Manomsom-an An Jesus
Mat. 26:26-30; Luc. 22:14-20; 1 Cor. 11:23-26

22 Na nanganancha ko, innaran Jesus na tinapoy ad nanyaman an Apudyus, ad
pinotpotlàna ad innadchona ta chachi disipulusna, wi anana, “Aranyuna. Sanan long-
ag-u.”
23 Ad inarana kon sintasay fayas, ad asin nanyaman an Apudyus, ad inadchonan
chicha, ad nan-at-attafancha ininum.
24 Ad ananan chicha, “Sanan charà wi mifùfù à manguras ta fasur na takuy ad-
adchuwan, ya sana kon mampanoknok ta impustan Apudyus.
25 Ad tuttuwan ifakà an chiayu, wi achiyà pu asin uminum à fayas ingkanà chumatong
na padchay uminumà à àoyyay fayas ta Manturayan Apudyus.”
26 Ad nangkantachà chaychayaw an Apudyus, ad lummawacha wi ummoy ta filig wi
Olivo.

Na Nangifag-an Jesus Ta Mangilifakan Pedro An Siya
Mat. 26:31-35; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38

27 Sachi ad anan Jesus an chicha, “Umawid-ayu losan à awni wi taynanyù saon, tan
sachin niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, ‘Patoyò na mampapastor ad mansississiyan
losan na panniluna.’
28 Ngim nu umuliyà mataku, umunaà umoy ad Galilea nu chiayu ta aschin man-asiil-
antau.”
29 Sachi ad anan Pedro an siya, “Uray nu taynan sia ta anchanay uchum, foon à taynà
sia!”
30 Ngim anan Jesus an siya, “Tuttuwan ifakà an sia, wi nu chaan pun na awitan ipigwa
manullaù à lafi, namitluwonà ilifak.”
31 Ngim inaadchin Pedro anani, “Achì pu sia ilifak, uray nu makàtoyà an sia!”
Ad sachi kon imfakacha losan.

Na Nalluwaruwan Jesus Ad Getsemani
Mat. 26:36-46; Luc. 22:39-46

32 Sachi ad ummoycha Jesus ta sachi lukar wi ananchay Getsemani, ad anan Jesus ta
disipulusna, “Umachuy-ayu yan ta inyà malluwaru.”
33 Ad intalinna cha Pedro, Jaime ya Juan ad summauy wi malifuk na somsomòna.
34 Ad ananan chicha, “Amod na somsomòu wi isù siyan iyatoy-u. Ingkaw-ayu ta anna
ta fantayanà.”
35 Ad ummadchayang à ait ad nallùfub ta luta wi nalluwaru wi nu mafalin kuma, achi
pun mituruy na likat wi màwan siya.
36 Anana, “Ama, maid achi pu mafalin an sia. Siyan ilisim à saon ta annay likat wi
sangsanguwò. Ngim uray nu amasnan chawatò, piò wi matungpar kan piom wi màwa,
wi foon pu kà piò.”
37 Sachi ad nangulin à Jesus ta chachi turu, ad inchasana chichay nasususyop. Ad
ananan Pedro, “Simon, nasuyop-a? Achi pu mafalini fantayanà à uray osay uras?
38 Achiayu kuma masuyop ta malluwaruayu ko ta achiayu pu maawis wi makafasur.
Tuttuway annan somsomòyuy mangwa ta ustu, ngim maafak-ayu ta kinakapsut na long-
agyu.”
39 Sachi ad asin ummadchayang à Jesus ad nalluwarù isun na linuwaruna ta chamu.
40 Sachi ad asin nangulin an chicha, ad inchasana chichay nasususyop, tan amod na
suyopcha. Ad finangon Jesus chicha, ad maid pu akammuchà isongfatchan siya.
41 Pitluna pun wi nangulin, ananan chicha, “Kassiyaayu kay wi nasususyop? Noy!
Annay nachauman na timpu, wi saoni namfalin taku, mipurangà ta managfasur.
42 Siyan fumangon-ayu ta intau, tan anchiyan mangifififik an saon!”

Na Natiliwan Jesus
Mat. 26:47-56; Luc. 22:47-53; Juan 18:1-14

43 Na man-ukuukuchan Jesus, nachanatong à Judas wi siyan osa ta chachi nasawaran
à chuway disipulusna, wi nifurun akon siyan ad-adchuwani taku wi nasabsabliyan ya
napangpang-oan, wi chichan imfaun na pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta
Lintog ya chachi namangpanguwon na Judio.

44 À Judas, imfakanan singyar na mangifififikanan Jesus, wi anana, “Na takuy kayyomò,
tiliwonyu ya ilayawyuy makukuwwarchaan.”
45 Chummatongcha pun, ummoy à Judas an Jesus, ad anana, “Apu!” Ad kinayyomnà
siya.
46 Sachi ad tiniliwcha ipupukod à Jesus.
47 Ngim na osay furunnay ummaagsad, linùpusnan sablina ad piningasnan ingan na
sanilun na Angatuwani Pachi.
48 Sachi ad inimus Jesus an chicha, “Akkawanà ta masapur masabsabliyan-ayu ya
mapangpang-oan-ayu wi umali maniliw an saon?
49 Finikati iyamuamungà an chiayu ta mantudtuchuwà ta Templo ad apay achiyà pu
tiniliw ta sachi nù? Ngim masapur màwan amasna ta tumuttuwaan na niyug-is wi ukud
Apudyus.”
50 Sachi ad ummawid losan na disipulusna wi tinaynanchà siya.
51 Ad iningkaw ako ta sachin osay fafaru wi nan-aagkoy à yapitan à luput, wi nitun-ud
an siya. Ad pinachaschay tiliwon akò siya,
52 ngim tinaynanan akoyna ad ummawid wi namfofodchang.

Na Nipasanguwan Jesus Ta Kukunsisar
Mat. 26:57-68; Luc. 22:63-72; Juan 18:13-14, 19-24

53 Ad inyoychà Jesus ta foroy na Angatuwani Pachi, ad naarus ako losan na
pangpangun na papachi ya chachi namangpanguwon na Judio ya mangitudtuchu ta
Lintog.
54 À Pedro, nan-ag-agkaaw wi nitun-ud an chicha ingkana ta paway na foroy na
Angatuwani Pachi, ad nakaachuy ta chachi kuwarcha wi nakaanichu.
55 Chachi pangpangun na papachi ya losani kukunsisar, nan-anapchà ipafasurchan
Jesus ta awad lasunchay mamatoy an siya, ngim maid pu inchasancha.
56 Ad-adchuwan na nangicharum à turtulli mipangkop an siya, ngim nansafasafalin
inug-ugkudcha.
57 Ad ummagsad akon uchumi lallarai wi nanturtulli mipangkop an siya.
58 Anancha, “Chingngornin imfakana wi faasona nun annayay Templo wi ingwan na
taku, ad mampatàchor à osa ta unog na turuy padcha wi foon à takun mangwa.”
59 Ngim uray achun nanturtulli mipangkop an Jesus, foon pù man-aamfuruy na
imfakacha.
60 Sachi ad ummagsad na Angatuwani Pachi ta sangwanancha losan, ad inimusnan
Jesus, “Apay maid isongfatnu ta anchanay ipafasurchan sia?”
61 Ngim ingkikinnò à Jesus wi achi pu summongfat. Ad asin na Angatuwani Pachi
inimus an siya, “Sian tuttuway Cristu wi Anà na machayawi Apudyus? Sian impustan
Apudyus wi umali manturay?”
62 Ad anan Jesus, “Oo, saon. Ad mailayù saoni namfalin taku wi umaachuy ta apot ta
chiwawan Apudyus wi Mannakafalin. Ad mailayu kon mangulinà wi marpud langit wi
iyaliyà ta lifuu!”
63 Ad na sachi, ummog-ot na Angatuwani Pachi, siyan kinissaynan silupna, ad anana,
“Foon à masapur awad uchum à anapontaù mangistiku ta fasurna!
64 Tan losantau chingngor na sachi inukudna, wi iyalignan long-agnà Apudyus! Sinun
ananyu nù?”
Ad inamfuruyancha losan anani, “Sachin fasurna, ad mapatoy kuma!”
65 Ad na uchum an chicha, tinubfaanchà siya, ad finungutchan atana ad linipakchà
siya, wi anancha, “Ifakam na nanlipak an sia!” Ad uray na kuwarcha, linipakcha kò
siya.

Na Nangilifakan Pedro An Jesus
Mat. 26:69-75; Luc. 22:54-62; Juan 18:15-18, 25-27

66 À Pedro, iningkaw ta nanchoray paway. Ad chummatong na osay fafarasang wi
sanilun na Angatuwani Pachi,
67 ad innilana pun à Pedro wi nan-aannichu, intotollongnà siya, ad anana, “Sian osay
furun Jesus wi iNazaret.”
68 Ngim illifakna anani, “Maid akammù ta ug-ugkuchom. Achì pu maawatan.” Ad
ummoy ta liwangan na paway. Sachi ad nanullaù na osay awitan ta pokan na tullaù.
69 Ad asin ako innilan chi sanilù siya, ad imfakana ko ta chachi naag-agsad, “Annaya
kon osay furuncha!”
70 Ngim asin ako Pedro illifak. Napapannos ad, anan akon chachi naag-agsad, “Kattoi
sian osan chicha, tan iGalilea-a ko.”

71 Ngim ananay nangisapata, “Uray chusaonà an Apudyus nu foon pù tuttuwan ifakà,
maid pu akammù ta sanati taku wi ug-ugkuchonyu!”
72 Ad ta sachi, impigwan na awitan nanullaù, ad nasnasmò Pedro na imfakan Jesus
an siya, “Nu chaan pun na awitan ipigwa manullaù, namitluwonà illifak.” Ad nan-ifil à
Pedro wi amod na somsomòna.

15

Nipasangù Jesus An Pilato
Mat. 27:1-2, 11-14; Luc. 23:1-5; Juan 18:28-38

1 Figfikat pun, asin naarus losan chachi pangpangun na papachi ya chachi namang-
panguwon na Judio ya chachi mangitudtuchu ta Lintog ya losan chachi kukunsisar, ad
nan-uukudcha nu sinun oyyoonchan Jesus. Siyan kinachilaanchan imana ad inyoycha
impurang an Pilato.
2 Ad anan Pilato an siya, “Sia nun Alin na Judio.”
“Siyan anam,” anan Jesus wi summongfat.
3 Ad chachi pangpangun na papachi, ad-adchuwan na impafasurchan siya.
4 Ad inimus ako Pilato an siya, “Maid pu isongfatnu ta anchanay ad-adchuwani
ipafasurchan sia?”
5 Ngim ingkikinnò à Jesus wi maid insongfatna. Siyan naschaaw à Pilato.

Na Nasintinsiyaan Jesus À Mapatoy
Mat. 27:15-26; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16

6 Tinawoni timpun na fiyastay Mangiyakasmoan, siyan achawiyan Pilato wi umiparu-
fus à osà farud nu sinun piliyan na Judio.
7 Na sachi timpu, niyaspur wi iningkaw na uchumi nifarud wi pummatoy ta timpun
na nanguruwancha ta kufilnu, wi na osan chicha, Barrabas.
8 Siyan naarus pun na takuy ad-adchuwan, imfakachan Pilato wi umiparufus kumà
farud wi siyan achawiyana.
9 Ad anan Pilato an chicha, “Pionyu wi iparufus-un annay Aliyuy Judio?”
10 Sachin imfakan Pilato tan inaagkammuna wi apos na pangpangun na papachin
nangicharumanchan Jesus.
11 Ngim chachi pangpangun na papachi, sinugsukanchan takuy naarus ta siya
paiparufuschà Barrabas.
12 Ad inimus ako Pilato an chicha, “Ad sinu kon oyyoò ta annayay ananyuy Aliyuy
Judio?”
13 Ad inip-awcha anani, “Ilansayù siya ta kros!”
14 Ad inimus ako Pilato an chicha, “Tamako? Sinun iningwanay lawing à milansaana
ta kros?”
Ad chinakorcha impauy anani, “Ilansayù siya ta kros!”
15 Siyan à Pilato, imparufusnà Barrabas ta paragsakonan chachi taku. Ad impaab-
choynà Jesus, ad impurangnà siya ta susurchachu ta ilansachà siya ta kros.

Na Nanginsurtuwan Na Susurchachu An Jesus
Mat. 27:27-31; Juan 19:1-5

16 Sachi ad imparnò na susurchachù Jesus ta foroy na fifinnachur, ad inayakancha kon
losani fufurunchay surchachu.
17 Ad sinilupanchà siyà mancharaag à isù silup na Ali. Ad fummaliugchà lassilassì isù
koronana ad impayunguschan siya.
18 Ad sinaruchuchà siya wi nanginsurtun siya, wi anancha, “Ta matakuà ing-ingkana,
siay Alin na Judio!”
19 Ad pinang-òchan uruna ad tinubtubfaanchà siya. Ad nampalintumongcha ta
sangwanana wi akinchachayaw an siya.
20 Limpascha pun inin-insurtù siya, sinukatanchan sachi mancharaag wi insilupchan
siya ta sikuchi silupna. Sachi ad illayawchà siya wi umoy mangilansan siya ta kros.

Na Nilansaan Jesus Ta Kros
Mat. 27:32-44; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27

21 Na lummawaancha ta ili, inafotcha ta charan na osay taku wi iCirene, wi
nangngachan à Simon, wi amacha Alejandro an Rufo. Jerusalem na ustuy umayana
wi narpu ta payawna, ngim impafuudchan siyan kros Jesus.
22 Ad inyoychà Jesus ta osay lukar wi ananchay Golgota (na miningna, “Fàag”).
23 Ad inadchanchà siyà fayas à naraukan à akas wi mirra, ngim achina pu inumon.
24 Ad illansachà siya ta kros, ad namfinnunutcha nu sinun mangin-uwa ta luputna.

25 Machanchani chumikas na nangilansaanchan siya ta krosna.
26 Ad iningkaw na niyug-is ta krosna, wi impafasurchan siya, anana, “Alin na Judio.”
27 Ad iningkaw akon chuway akkawan wi illansacha inchorag an Jesus wi osa ta apot
ta chiwawanna ya osa ta apot ta chuwikina.
28 Na nàwaan na sachi, à tumuttuwaan na sachi niyug-is ta awi, wi anana, “Nitaurung
ta akkawan.”
29 Na takuy lummaus ta sachi, asiwiwingiwingcha wi nanginsurtun Jesus, wi anancha,
“Akunu! Anam met wi faasom na Templo ad asinnu patàchoron ta unog na turuy
padcha!
30 Siyan saraknifam na long-agnu, ad lumogsad-a ta sanati krosnu!”
31 Ad isun akon iningwan chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog,
nan-uukudchay nanginsurtun Jesus, anancha, “Finadnganan uchum, ngim achi pu
mamachang ta long-agna!
32 Iillantau kay na annay Alitau nuy kanà Israel nu lumogsad à mangil-antaù
mamatiyantau wi siyan Cristu wi impaalin Apudyus!” Ad uray chachi koy nilansa,
ininsurtucha kò siya.

Na Natayan Jesus
Mat. 27:45-56; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30

33 Mamatù ad, fummulingot losan na luta ingkana ta ar-arkaw.
34 Ad na sachi, nampoaw à Jesus wi anana, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Na mining na
imfakana, “Apudyus-u, Apudyus-u, tam-akò saon man-awichan?”
35 Chingngor pun chachi naag-agsad na imfakan Jesus, anan na uchum, “Chongronyu,
ayakanà Elias!”
36 Ad nanodchà na osa wi ummoy nangarà ispongha ad illunongna ta ilom ad impaotna
ta paur ta supsupan Jesus, ad anana, “Awniyan, ta ilantau nu umalin Elias ichòorà siya
ta kros!”
37 Ad asin nampoaw à Jesus, ad natoy.
38 Ad na sochorani kurtina wi nitatayyun ta Templo, nan-agwa nakissay wi nanipud
ta ngatu ingkana ta chora.
39 Ad na kapitan na surchachu wi nanasakung an Jesus, innilana pun na natayan Jesus,
anana, “Tuttuway siyan Anà Apudyus!”
40 Iningkaw akon uchumi fubfufai wi nan-oottap. Na uchum an chicha, cha Maria
Magdalena, Salome ya Maria wi inacha Jaime wi chakanchan ya Jose.
41 Chichan nituntun-ud an Jesus wi fummachang an siya ta iningkawanad Galilea. Ad
iningkaw akon achuy fubfufai wi nitun-ud an siya ta ummayanad Jerusalem.

Na Nilobnan Jesus
Mat. 27:57-61; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42

42 Mummaschom pun, wi sachin mangisakanaan na Judio ta losani masapurcha para
ta Safachuy ngingillinan,
43 chummatong na osay iyArimatea wi mangngachan à Jose. Siyan osay malispituy
kunsisar na Judio, ya siya kon osay man-uullay ta milukiyan na Manturayan Apudyus.
Ad inturod Jose wi ummoy an Pilato chinawat na lachag Jesus.
44 Naschaaw à Pilato wi nangngor wi narpas natoy à Jesus, siyan impaayagnan kapitan
na surchachu à manuttuwaana wi natoy à Jesus.
45 Ad na kapitan na surchachu, imfakanay tuttuway natoy à Jesus. Siyan imparufus
Pilato à Jose wi umoy mangara ta lachag Jesus.
46 Ad ngumminà Jose à mamputilà à uros ad impasnan lachag Jesus ta kros ad
finussungna ta uros, ad inyoyna illofon ta lofoni tinukutukanchay fatu. Ad linikadnan
chakorani fatu intumar ta liwangan na lofon.
47 Ad cha Maria Magdalena ya Maria wi inan Joses, innilacha kon nilobnan Jesus.

16

Na Ummuliyan Jesus Natakuwan
Mat. 28:1-10; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Narpas pun na Safachuy ngingillinan, ummoycha Maria Magdalena ya Salome ya
Maria wi inan Jaime ngumminà fangfangu ta ilanogcha ta lachag Jesus.
2 Ad figfikat pun ta asini nafikat wi Chumingku, ummoycha ta nilobnan Jesus.
3 Ad na nanadcharanancha ummoy, nan-asiimuscha anani, “Sinun mallikad ta fatuy
tangob na lofon?”

4 Ngim na nichaumancha ta lofon, innilachan fatuy tangobnay chakoran wi niyad-
chayang nalikad ta liwangan.
5 Ad linumnòcha ta lofon ad innilachan osay isù fafaru wi nansilup à mamputilà, wi
ummaachuy ta apot ta chiwawancha. Ad ummogyatchay nangilan siya.
6 Ad ananan chicha, "Achiayu umogyat. Akammù wi ummaliyu ilan à Jesus wi
iNazaret wi nailansa ta kros. Ngim maid ad asna tan ummuli nataku! Ilanyun
nangifanatanchan siya.
7 Siyan ing-ayu ifakan Pedro ya chachi uchumi disipulusna wi umuna umoy à Jesus
ad Galilea ta sachin mangil-anchan siya, wi sachin imfakanan chicha ta sin-arkawan."
8 Ad nanodchàchay lummayaw ta sachi lofon wi namaypayogpogcha ta amochi
ogyatcha. Ad maid pu imfakacha ta uray sinuman kapu ta ogyatcha.

Na Nampail-an Jesus An Maria Magdalena
Mat. 28:9-10; Juan 20:11-18

9 Na ummuliyan Jesus natakuwan ta figfikat ta Chumingku, Maria Magdalena na
chamuy nampail-ana, wi siyan namaryawana ta pituy aran.
10 Ad ummoy Maria imfaka ta chachi fufurun Jesus wi asiluruway nangichomchom
an siya.
11 Ngim uray chingngorcha wi ummuli natakù Jesus, ad innilan Maria, achicha pu
tuttuwaon.

Na Nampail-an Jesus Ta Chuway Fufurunna
Luc. 24:13-35

12 Ad nampaila kò Jesus ta chuway fufurunna wi manadcharan wi umoy ta osay ili,
ngim safalin nampail-anan chicha.
13 Ad nangulincha wi nangifaka ta chachi fufuruncha, ngim achicha pu ko tuttuwaon
chicha.

Na Nampail-an Jesus Ta Disipulusna
Mat. 28:16-20; Luc. 24:36-49; Juan 20:19-23; Apost. 1:6-8

14 Na anungusna, nampaila kò Jesus ta chachi nasawaran à osay disipulusna ta nan-
ooanancha. Ad inomorana chicha tan natangkin na urucha wi achicha pun tuttuwaon
chachi nangilan siya ta ummuliyana natakuwan.
15 Ad anana kon chicha, "Ing-ayu itudtuchu na Mamfaruy Chamag mipangkop an saon
ta losani taku ta lufung.
16 Ad sinumani mamati ya mafunyakan, makafiyag an Apudyus à ing-ingkana. Ngim
sinumani achi pu mamati, ifallun Apudyus à siya ta machusaanà ing-ingkana.
17 Chachi mamati, maadchanchà karobfonganchay mangwà kaskaschaaw, tan mi-
pakapu ta karobfongà makaparyawcha ta aran wi farfaray, ya mafalin ako wi man-
ukudchà safalì ukud.
18 Ya uray nu ognanchan urog winnu inumonchan ochot, maid ananan chicha. Ad nu
agpachanchan nasakit, umimfagcha."

Na Nipangatuwan Jesus Ad Langit
Luc. 24:50-53; Apost. 1:9-11

19 Narpas pun na sachi imfakan Apu Jesus an chicha, nipangatud langit, ad tummùchu
ta apot ta chiwawan Apudyus.
20 Ad chachi disipulusna, ummoycha intudtuchu na Mamfaruy Chamag ta ailiili. Ad
iniingkaw akò Apu Jesus wi mamachang an chicha, ad inadchona kon karobfonganchay
mangwà kaskaschaaw à manuttuwaan na taku wi katuttuwaan na itudtuchucha.

Na Mamfaruy Chamag Wi Inyug-is
Lucas

Surat Lucas An Teofilo

1 Apu Teofilo, akammuta wi achun nangip-ippong wi nangiyug-is mipangkop ta
iningwan Jesus ta iningkawanad asnay luta.
2 Inyug-ischan chingngorcha ta inug-ugkud chachi nangiila ta nànàwa nanipud ta
lukina, wi chichan nangisursuru ta Mamfaruy Chamag an chitau.
3 Siyan, Apu, kapu ta ninarmà inachar losan na anchanayay nàwa nanipud ta
nilukiyancha, simsimmòuy mamfaru nu narmà wi mangisurat an sia,
4 à mangakammuwam ta katuttuwaan na nitudtuchun sia. Ad amasnan nàwaana.

Na Nipaakammuwan Na Miyanaan Juan Wi Mamfufunyag

5 Na timpun na manturayan Ali Herod ad Judea, iningkaw na osay pachin na Judio wi
nangngachan à Zacarias, wi kanà Abias wi miyawaruy sùnub wi pachi. Na asawanay
Elisabet, kanà Aaron wi ap-apun na papachi.
6 Na anchanay man-asawa, mamfarucha an Apudyus tan tinungparcha losan na
lintogna ya tudtuchuna.
7 Ngim maid pu anàcha tan fasig à Elisabet, ya narakarakaycha.
8-9 Na osay padchay nan-iwaaran Zacarias wi pachi ta Templo, namfinfinnunut na
papachi tan sachin ukalichà mangil-ancha nu sinun lumnò ta charom na Templon
Apudyus ta timpun na malluwaruwan. Ad Zacarias na nafunut, siyan linumnò à siyà
mam-u ta insenso.
10 Ad na nam-uwana ta insenso, iningkaw na takuy ad-adchuwan ta lasin wi
malluwaru.
11 Sachi ad, nampailan Zacarias na osay anghel Apudyus, wi ummagsad ta apot ta
machiwawan ta pupùwan à insenso.
12 Ad nataag à Zacarias ta nangil-ana ta anghel, ad naosyawan.
13 Ngim kummingan sachi anghel, wi anana, “Zacarias, achia umogyat! Tan chingngor
Apudyus na luwaruyu. Umanà na asawam wi Elisabet à larai, ad ngachananyù siyà Juan.
14 Lumagsak-ayu mipakapun siya, ya uray na achuy taku!
15 Ad à Apudyus, ifilangnà siyà nangatu. Manipud ta mifùnakana, makarong-ag na
Ispiritun Apudyus an siya. Ad masapur achi pu uminum à isun na fayas winnu sinumani
sumalimong.
16 Ad mipakapun siya, mansakung na achuy kanà Israel an Apudyus ta umapuchan
siya.
17 Ad sakanaonan chumatngan na Aputau, wi na oyyoona, isun na sachi profeta
wi Elias ta awi, wi isun akon karobfongana. Tan mantitimpuyukonan somsomò na
man-aama, ad faliwanan somsomò na takuy achi pu mamati, ta miyisun somsomòcha
ta somsomò na mamfaruy taku. Sachin mangisakanaana ta takù mangngorancha ta
Apucha nu umali.”
18 Ngim anan Zacarias ta sachi anghel, “Sinun manuttuwaà wi màwan sanati
ifagfakam? Tan narakarakay-ani wi man-asawa.”
19 Ad anan na anghel, “Saon à Gabriel wi ingkaw ta sangwanan Apudyus. Ad imfaunà
an siya wi umali mangifakan sia ta annayay mamfaruy chamag.
20 Ngim kapu ta achim pu tinuttuwan imfakà, achia pu makakinga ingkanà màwaan
na annay imfakà. Tan tuttuway chumatong na ustuy timpuy màwaana.”
21 Na takuy nanguullay an Zacarias, naschaawcha tan nafayag ad charom na Templo.
22 Ngim lummawa pù Zacarias, naawatancha wi awad na impailan Apudyus an siya
ad charom, tan achi pu makakinga, wi imana kan insingsingyarna.
23 Narpas pun na iwaar Zacarias ta Templo, nangulin ad ilicha.
24 Ad naarkawanan ad, nangngilin à Elisabet, siyan iniingkaw ad foroychà limay furan.
25 Ad anana, “Tuttuway inachakuwanà an Apudyus, tan inaannan mifafainà tan annan
anàu!”

Na Nipaakammuwan Na Miyanaan Jesu Cristu

26 Na miyanomi furan ta fukin Elisabet, imfaun Apudyus na anghel wi Gabriel wi
umoy ad Nazaret wi osay ilid Galilea.
27 Iningkaw na umoyna ifaka ta osay fafarasang wi nangngachan Maria. À Maria,
nipagta ta osay larai wi nangngachan Jose, wi osay kanà Ali David.

28 Nampaila pun na anghel an Maria, anana, “Lumagsak-a! Annat à Apudyus an sia
ad fininchisyunanà sia!”
29 Naos-osyawan à Maria ta nangngorana ta imfakan na anghel, ad som-osom-ona nu
sinun mining na inukudna.
30 Ad anan na anghel an siya, “Achia umogyat, Maria! Annayan mangichayawan
Apudyus an sia:
31 Mafukia, ad umanàà larai, ad ngachananyù siyà Jesus.
32 Mapatog à siya ya maawakan à Anà Apudyus wi Angatuwan, ya ipatawid Apudyus
an siyan kinaalin David wi apuna ta awi.
33 Siyan man-Ali ta losani kanà Jacob à ing-ingkana, wi maid pu mapagpakan na
manturayana!”
34 Ad anan Maria ta sachi anghel, “Ngim fafarasangà, ya maid pu nakasuyop an saon
à larai. In-inon na màwaan na ug-ugkuchom?”
35 Ad summongfat na anghel, anana, “Umalin Ispiritun Apudyus an sia, ad mafukia
kapu ta karobfongan Apudyus. Siyan na anà wi iyanànu, maakammuwan wi maid pu
fasurna, ad maawakan à Anà Apudyus.
36 Somsom-om à Elisabet, wi akim, wi ananchay fasig. Ngim uray nu amaschi, onom
furan na fukina ta sana, uray narakay.
37 Sachin mail-ana wi maid achi mafalin an Apudyus.”
38 Ad anan ako Maria, “Saniluwà an Apudyus. Siyan màwa losan na imfakam an
saon.” Sachi ad lummayaw na anghel.

Ummoy Maria Finisità Elisabet

39 Naarkawanan ad, lummigwat à Maria ad kinankanasnay ummoy ta osay ili ta filfilig
ta provinsiya wi Judea.
40 Chummatong pun, linumnò ta foroycha Zacarias ad finagfakanà Elisabet.
41 Chingngor pun Elisabet na kingan Maria, nan-isin fukina. Ad impaspasmò na
Ispiritun Apudyus an Elisabet,
42 ad chinakornan kinganay mangwanan an Maria, “Ta losani fufai, sian chinutukan
Apudyus wi mangadchanà afaruwan, ad machaychayaw na anà wi iyanànu!”
43 Ad anana ko, “Sinun kinatatakù wi annay umali fumisitan saon na inan na Aputau?
44 Tan chingngor-u pun na kingam, nan-isin fukì ta tottoròna.
45 Ad maragsak-a ko, tan pinatim wi tumuttuwan losani imfakan Apudyus an sia!”

Na Manayawan Maria An Apudyus

46 Sachi ad anan Maria,
“Chaychayawò à Apudyus,
47 ya naragsakà ako mipakapun siyay Manaraknib an saon,
48 tan simsimmoà an siya wi kafafaan ta takuna!
Siyan manipud ta sana, anan na losani taku wi nakasatà,
49 tan à Apudyus wi Mannakafalin, kaskaschaaw na iningwanan saon.
Tuttuway machaychayaw à siya wi maid fasurna.
50 Achakuwana losan na takuy mangiyafain an siya ta arunarunap nanipud ta
chamchamu
ya ingkanà anungus na lufung.
51 Na iningwana, sachin mangipail-ana ta karobfongana.
Ad kinassawnan puranun na losani mamàpail-on.
52 Impafafanan nangangatuy ali,
ad impangatunan nafafa.
53 Chachi manchawat à fachang, achun inadchonay mamfaru an chicha.
Ngim chachi nanat-op ta kinafarucha, imparyawnà chicha wi maid inadchona.
54 Tinungparnan sachi impustana ta aapputau ta awi,
ad fafadngan chitauy kanà Israel.
55 Foon à maliwatanan sachi impustanan Abraham ya losani kanàna,
tan achakuwan chitaù ing-ingkana.”
56 Ummoy à turuy furan na iningkawan Maria an Elisabet achiyot lumayaw.

Na Niyanaan Juan Wi Mamfufunyag

57 Nachauman pun na umanaan Elisabet, inyanànan larai.
58 Ad chingngor pun na charchar-agna ya aagkina wi inachakuwan Apudyus à siya,
nakaragsakchan siya.
59 Na awarun padchan na anà, ummoycha impasingyar à manungparancha ta Lintog.
Ad na uchum, pionchay ingachan à Zacarias wi ngachan na amana,

60 ngim anan na inana, “Foon, Juan na mangngachanna.”
61 Ad anancha, “Tamako, tan maid pu akiyù nginngachan à Juan!”
62 Sachi ad insingyarchay mangimus an amana nu sinun pionay ipangachan ta anàna.
63 Ad insingyarnay mampaarà mangug-isana, ad inyug-isna, “Na ngachanna, Juan.”
Ad naschaawcha losan!
64 Ad na sachi, nakakingà Zacarias, ad nan-ukud wi nanaychayaw an Apudyus.
65 Ad naschaaw losan na charchar-agcha. Ad losan na taku ta filfilig ad Judea,
chinamagcha kon losani nàwa.
66 Ad losan chachi nangngor, som-osom-oncha nu, “Sinu nin na mamfalinan na
sanati anà nu chumakor?” Amaschin somsomòcha tan narawag wi annan karobfongan
Apudyus an siya.

Na Nangifag-an Zacarias Ta Impaspasmò Apudyus

67 Ad naatod na Ispiritun Apudyus nakarong-ag an Zacarias wi aman Juan, ad
imfakanan impaakammun Apudyus, anana,
68 “Chayawontaù Apudyus wi Aputauy kanà Israel,
tan annay ummali wi mamachang an chitauy takuna ad sinaraknifanà chitau.
69 Tan imparoswanan osay mannakafalin à manaraknib an chitau,
wi kanà na sanilunay Ali David.
70 Ad impaakammuna ta chachi naapudyusani profetasna ta awi na impustana.
71 Na osay impustana, saraknifanà chitau
ta afusurtau ya karobfongan na losani mallawing an chitau.
72 Na osa koy impustana ta aapputau, achakuwanà chicha
ad sosom-onan inturagnan chicha.
73-74 Na impustanan Abraham wi aputau,
insapatana wi saraknifanà chitau losan ta afusurtau
ta maid umogyatantauy mangwa ta piona,
75 tapnu maid makafasurantau ya miyustuustun oyyoontau,
ta sanay atattakutau.”
76 Ad nan-ukud akò Zacarias ta anàna, wi anana,
“Siay anàu, maawakan-à osay profetan Apudyus wi Angatuwan.
Ad sian paunaon Apudyus mampasakanaon ta taku ta chumatngan na Aputau.
77 Ad sian mangipaakammu ta taku wi masaraknifancha
nu ipakawanchan fasurchan siya.
78 Tan à Apudyus, masayaaw ya isag naanus,
ad na manaraknifanan chitau, isun na sumingitan na init.
79 Isù iingkawtau ta pangot tan amod na ogyattau wi matoy.
Ngim nu chumatong na Aputau, lawakanà chitau ad pafaruwonan somsomòtau ta
mitimpuyugtaun Apudyus.”
80 Ad chummakor na anàcha, ad pummigsan somsomònan Apudyus. Ad ummoy
iningkaw ta ikaw wi maid pu umili ingkana ta timpun na mangilukiyanay mantudtuchu
ta chachi kanà Israel.

2

Na Niyanaan Jesus
Mat. 1:18-25

1 Na sachi timpu, illintog Augusto wi Ali ad Roma, wi masapur mampalistan losani
taku ta manturayana ta sikuchi ilin na aappucha.
2 Na sachi chamuy milistaan na taku, timpun na namfifinnachuran Kirenio ad Siria.
3 Siyan waschi osay taku umoy mampalista ta sikuchi ilin na aappuna.
4 Siyan lummigawat à Jose ad Nazaret wi ili ad Galilea, wi umoy ad Betlehem wi ili ad
Judea, tan siyan niyanaan na apuna wi Ali David.
5 Nakaoy akò Maria wi nipagtay man-asawana. Akin-annaon à Maria,
6 ad na iningkawanchad Betlehem, siyan timpuy umanaana.
7 Ngim maid pu kuwartù ingkawancha ta farangnay foroy ta sachi, siyan iningkawcha
ta sikay wi papàanan ta ayam. Ad inyanà Maria na panguruy anàna wi larai. Ad
inursana ad imfàsarna ta atutung.

Na Nampail-an Na Aangheles Ta Chachi Mampapastor

8 Na sachi ili, anchanan uchumi mampapastor ta pannilu ta puppurag, wi lafiyonchay
fafantayan na pannilucha.
9 Ad naanagsad nampailan osay anghel Apudyus an chicha, ad nalinangancha ta
sumiling wi lawag wi narpun Apudyus ad langit. Isagcha ummogyat,

10 ngim anan na anghel an chicha, “Achiayu umogyat! Tan ummaliyà wi mangipagngor an chiayu ta mamfaruy chamag wi mamparagsak ta losani taku.
11 Na sanay lafi, niyanà ta ilin David na Sumaraknib ta taku. Siyan Cristu wi Apu!
12 Na manuttuwaanyu, ochasanyun anà wi naursan wi mifafàsar ta atutung.”
13 Sachi ad nampailan ad-adchuwani anghel ad langit, ad chinaychayawchà Apudyus, wi anancha,
14 “Machaychayaw à Apudyus ad langit wi angatuwan!
Farfaruwonan somsomò na losani takud asnay luta wi mamparagsak an siya.”
15 Lummayaw pun na aangheles wi namagkulin ad langit, nan-uukud chachi mampapastor, wi anancha, “Intaud Betlehem ilan na sachi nàwa, wi impaakammun Apudyus an chitau.”
16 Siyan inaw-awaychay ummoy, ad inchasancha cha Maria an Jose ya sachi anà wi nifafàsar ta atutung.
17 Ad na nangil-anchan siya, impaakammucha losan na imfakan na anghel mipangkop an siya.
18 Ad naschaaw losan na nangngor ta imfakan chachi mampapastor.
19 Ad à Maria, nasnasmòna losan na anchanaya ad simmosimmònan losani nànàwa.
20 Ad nangulin chachi mampapastor ta puppurag wi manaychayaw an Apudyus mipakapu ta losani innilacha ya chingngorcha, tan tuttuway nàwa losan na imfakan na anghel an chicha.

Na Nangngachananchan Jesus
21 Na awarun padchana wi timpun na masingyaran na anà, nginachananchà siyà Jesus wi sachin imfakan na anghel ta chaan pun na inana mangngilinan.

Na Nangiyayanchan Jesus Ta Templo
22 Chummatong ad na timpu wi manungparancha Maria an Jose ta illintog Moses à macharusan na fufai wi ummanà, ummoychad Jerusalem wi inawitcha kò Jesus ta umoycha iparang an Apudyus,
23 tan niyug-is ta ukud Apudyus wi, “Na panguruy anà wi larai, masapur miparang an Apudyus.”
24 Na osay pangkop na ummayancha ta Templo, umichatunchà chuwà karupati winnu chuwà amaschì sissiwit, wi sachi kon manungparancha ta lintog Apudyus.
25 Na sachi timpu, iningkaw ad Jerusalem na osay marmarong-ag wi mangngachan Simeon. Mamfarun achawiyana tan patpatkonan lintog Apudyus, ya siya kon osay manguullay ta masaraknifan na chokanay kanà Israel. Iniingkaw akon Ispiritun Apudyus an siya,
26 ad impakaawatnan Simeon wi achi pu matoy ingkanà ilanan Cristu wi impustan Apudyus wi umali.
27 Na sachi timpu, impuyut na Ispiritun Apudyus à siya ta Templo. Ad sachi kon timpuy nangilon-ancha Jose an Jesus ta Templo ta matungpar na Lintog mipangkop ta niyanà.
28 Ad na nangil-an Simeon ta sachi anà, inàlina ad nanyaman an Apudyus wi anana,
29 “Apu, uray iparufusnun matayà ta sana, tan annay tummuttuwan
impustam an saoni nafafay takum.
30 Tan innilà à siya wi manaraknib ta taku,
31 wi siyan simsimmònu ipaakammu ta losani taku:
32 Siyan mallawag ta somsomò chachi foon pù kanà Israel, wi mampaakammun chicha ta piomi pàwa.
Ad siya kon mangipachayaw an chiani wi takum wi kanà Israel.”
33 Naschaaw na inan Jesus ya amana ta nangngorancha ta inukud Simeon mipangkop an siya.
34 Ad fininchisyunan Simeon chicha, ad anana kon Maria wi inan Jesus, “Na annay anànu, chinutukan Apudyus à siya, ad mipakapun siya mayam-an ya mifallu na achuy kanà Israel, ngim achu kon masaraknifan mipakapun siya. Siyan singyar Apudyus wi kuraon na achuy taku,
35 ad sachin mangipaakammuwancha ta nitataruy somsomòchay lawing. Ad à sia wi inana, mansasauy-a kapu ta màwan siya.”
36 Ad iningkaw ako ta sachi na osay profeta wi madmad-an wi mangngachan Ana wi anà Fanuel wi kanà Aser. À Ana, pituy tawon na nangasaw-ana,
37 wi nafaru, ad umoy à warumpuru ya opat na tawonna. Kanayun iniingkaw à Ana ta Templo wi manaychayaw an Apudyus ya malluwaru ta finikat ya linafi, ya mallangan wi mangan à simfofotang.

38 Na sachi uras, inafotna cha Jesus, siyan naam-amod na nanyamananan Apudyus.
Ad nanipud ta sachi inukudnan mipangkop an Jesus ta losani takuy manguullay ta sachi
manaraknib an chichay kanà Israel.

Na Nangulinanchad Nazaret

39 Kinangput pun cha Jose an Maria na losani filin ta lintog Apudyus, nangulinchad
Nazaret wi ilichad Galilea.
40 Ad chummakor na anà ta sachi, ad pummigsan somsomòna. Naraing akò siya, ad
finadngan Apudyus à siya.

Na Nangchasanchan Jesus Ta Templo

41 Na namingsan ta makatawon, ummoy na inan Jesus ya amana ad Jerusalem
nakakimkimung ta Fiyastay Mangiyakasmoan, tan sachin nangiyakasmoancha ta
nallausan na anghel Apudyus ta chachi kanà Israel ad Egipto ta awi.
42 Nasawaran pù chuwan tawon Jesus, nakaoy ako wi umoy makafiyasta.
43 Narpas pun na fiyasta, lummayaw na amana ya inana wi mangulin ad ilicha. Ngim
achicha pu akammu wi nataynan na anàchay Jesus ad Jerusalem,
44 tan anancha pu kay nu nifurog à siya ta fufuruncha. Ad pinadchachay
manadchadcharan ad iyukudchà siya ta sachi furogcha wi fufuruncha ya aagkicha,
45 ngim maid pu inchasancha. Siyan namagkulinchad Jerusalem anapon à siya.
46 Na atlun padchana, inchasanchà siya wi nakaam-ammung ta mimisturun na Judio
ta Templo, wi manchochongngor ya man-im-imus an chicha.
47 Na losani manchongor an siya, naschaawcha ta kinaraingnay sumongfat ta losani
inimuschan siya.
48 Ad naschaaw akon amana ya inana ta nangil-anchan siya, ad anan na inana, "Anàu,
amod na chanagnin amam wi manganap an sia. Tam-ako oyyoon na amaschin chiani?"
49 Ngim summongfat à Jesus, "Tamako masapur anaponà? Inakammuyu kuma wi
masapur awachà ta foroy Ama."
50 Ngim foon pù naawatanchan inukud Jesus.
51 Sachi ad nifurun à Jesus an chicha wi nangulin ad Nazaret, ad pintognan losani
pàwacha. Ad à inana, simmosimmòna losan na nànàwa.
52 Ad à Jesus, chummakor ad pummigpigsan kinaraingna. Ad inay-ayat na losani takù
siya, ad à Apudyus, isag maragsakan an siya.

3

Na Nantudtuchuwan Juan Wi Mamfufunyag
Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Juan 1:19-28

1-2 Na miyasimpuru ya limay tawon na nanturayan Ali Tiberio ad Roma, iningkaw na
impaspasmò Apudyus an Juan, wi anà Zacarias, ta iningkawana ta ikaw wi maid pu
umili. Na sachi timpu, Poncio Pilato na fifinnachur ad Judea, Herod na nanturay ad
Galilea, Felipe wi sunudnan nanturay ad Iturea ya Traconite, ad Lisanias na nanturay
ad Abilene. Na angatuwani papachin na Judio ta sachi tawon, cha Anas an Caifas.
3 Ad nangkagkagkaay à Juan ta losani sakup na Chawwang wi Jordan mantudtuchu
ta taku, wi anana, "Masapur ifafawiyun lawingi oy-oyyoonyu, ya mampafunyag-ayu, ad
pakawanon Apudyus chiayu."
4 Amaschin matungparan na inyug-is Isaias wi profetan Apudyus ta awi, wi anana,
"Awad na osay taku ta ikaw wi maid pu ili,
wi mangip-ip-aw ta taku anani,
'Annay chumatong na Apu.
Pafaruwonyun somsomòyu ya mansakanaayu,
wi isun na mangikakatan ta charan
nu siya chumatong na Ali.
5 Maafab losan na challug
ya matanap losan na takudtud ya filig.
Malinchong na charan wi namparpalikku
ya miparuum na arsa wi lasurasung,
6 ta losan na taku ilan
na mansaraknifan Apudyus!' "
7 Ad-adchuwan na takuy ummoy pafunyag an Juan, ngim illasinna pun na som-
somòcha, anana, "Apay, chiayuy nasikap! Sinun nangifakan chiayu wi mampafunyag-
ayu kay ta ilisiyun chusan Apudyus ta taku?

8 Masapur oyyoonyun sinuy mangipaila wi tuttuway namfafawiayu ta fasuryu.
Ad achiyu namnamaoni mailisiyun kachusaanyu ta mangwanaanyuy kanà Abraham
chiayu. Tan ifakà an chiayu, wi uray na anchanayay fatu, mafalini mamfalinon Apudyus
chichà kanà Abraham nu piona!
9 Na miyalikan na manusaan Apudyus ta taku, isù pannakur wi nififiyad wi manipur
ta ayu ta lamutna. Siyan losani imong wi achi pu mamkas à mamfaru, masipur ad
maskob."
10 Ad nan-im-imus na takun Juan, wi anancha, "Ad sinun oyyoonni nù?"
11 Ad na insongfat Juan an chicha, anana, "Na takuy chuwan silupna, masapur
adchonan osa ta takuy maid pun silupna. Isuna ko, na takuy awad anona, masapur
adchana kon takuy maid pun anona."
12 Ummoy akon uchumi manchachakup à fukis an Juan mampafunyag, ad inimuscha,
"Misturu, sinu kon oyyoonni nù?"
13 Ad anana, "Achiyu parabsan na fayad na fukis na taku."
14 Ad inimus akon uchumi surchachun siya, "Chiani ngay, sinu kon oyyoonni?"
Ad ananan chicha, "Achiyu palikatan na takù mangar-anyu ta pionyu, ya achiyu
pafasuron na taku nu foon pù katuttuwaan. Mat-op-ayu kuma ta suwilchuyu."
15 Na nangngoran na taku an Juan, isagcha som-osom-on na chumatngan na Cristu wi
impustan Apudyus wi umali manturay, ad na somsomòcha, siya nin à Juan.
16 Siyan anan Juan an chicha, "Awad na umali wi misukat an saon wi nangatngatu
nu saon, wi kurangà à mansaniluna. Chanum yakan ifunyag-un chiayu, ngim à siya,
ifunyagnan chiayun Ispiritun Apudyus ya apuy.
17 Ad nu umali, ilasinnan mamfaruy taku ta lawing, wi isun na mantopà finayu wi
ilasinnan finayu ta chuki. Na finayu, iyarangna, ngim na chuki, mifallu ta apuy wi achi
pu masobsofan."
18 Siyan nangkarakarasin pinagtudtuchun Juan ta taku ta Mamfaruy Chamag à
mamatiyancha kuma.
19 Ngim ingkimaun Juan à Herod wi Fifinnachur, tan pillos Herod à Herodias wi
asawan na sunudna, ad achu kon iningwanay lawing.
20 Ngim inam-amod Herod na fummasurana, tan impafarudnà Juan.

Na Nafunyakan Jesus
Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11

21 Na osay padchay nafunyakan na achuy taku, finunyakan ako Juan à Jesus. Ad na
nalluwaruwan Jesus, niwanit ad langit,
22 ad na Ispiritun Apudyus, nan-osog lummap-oy an siya wi isù karupati. Ad iningkaw
na kinga wi narpud langit, wi anana, "Sian anàu wi ay-ayatò. Maragsakanà an sia."

Na Nginkanà An Jesus
Mat. 1:1-17

23 Na nallukiyan Jesus wi nantudtuchuwan, naturumpurun tawonna. Ad na somsomò
na taku, anancha pun nu siyan anà Jose. À Jose, anà Eli
24 wi anà Matat. À Matat, anà Levi. Ad à Levi, anà Melke, wi anà Jane wi anà Jose.
25 À Jose, anà Matatias, wi anà Amos. À Amos, anà Nahum, wi anà Esli wi anà Nagi.
26 À Nagi, anà Maat wi anà Matatias. Ad à Matatias, anà Semei wi anà Jose, ad à Jose,
anà Juda.
27 À Juda, anà Joanan, wi anà Resa. Ad à Resa, anà Zorobabel wi anà Sealtiel, wi anà
Neri.
28 À Neri, anà Melke wi anà Addi. Ad à Addi, anà Cosam wi anà Elmodam, wi anà Er.
29 À Er, anà Josue wi anà Eliezer, wi anà Jorim. Ad à Jorim, anà Matat wi anà Levi.
30 À Levi, anà Simeon wi anà Juda, ad à Juda, anà Jose. Ad à Jose, anà Jonan wi anà
Eliakim.
31 À Eliakim, anà Milea wi anà Mena, wi anà Matata. Ad à Matata, anà Natan wi anà
David.
32 À David, anà Jesse wi anà Obed. Ad à Obed, anà Boaz wi anà Salmon, wi anà Naason.
33 À Naason, anà Aminadab wi anà Admin, wi anà Arni. Ad à Arni, anà Esrom wi anà
Faris, wi anà Juda.
34 À Juda, anà Jacob wi anà Isaac. Ad à Isaac, anà Abraham. Ad à Abraham, anà Tare
wi anà Nacor.
35 À Nacor, anà Serug wi anà Ragau, wi anà Peleg. Ad à Peleg, anà Heber wi anà Sara.
36 À Sara, anà Cainan wi anà Arfaxad, wi anà Sem. Ad à Sem, anà Noe wi anà Lamec.

37 À Lamec, anà Metusela wi anà Enoc, wi anà Jared. Ad à Jared, anà Mahalaleel wi
anà Cainan.
38 À Cainan, anà Enos wi anà Set. Ad à Set, anà Adam wi anà Apudyus.

4

Na Namachasan Satan An Jesus Makafasuron
Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13

1 Nafunyakan pù Jesus, tinaynanan sachi Chawwang wi Jordan, ad na Ispiritun
Apudyus wi iingkaw an siya, impuyutna ta ikaw wi maid pu takù ingkaw.
2 Ad sachin namachasan Satan an siya makafasuron ta unog na opatpuruy padcha.
Na sachi timpu, foon pù nangnangan à Jesus, siyan nafitifitil à siya ta anungusna.
3 Siyan anan Satan an siya, "Nu tuttuway anà sian Apudyus, mamfarfalinom tinapoy
na annayay fatu."
4 Ad sinongfatan Jesus à siya anani, "Niyug-is ta ukud Apudyus wi, 'Foon pu kà tinapoy
afus na ifiyag na taku.' "
5 Sachi ad, inyoy Satan à Jesus ta tànangani filig, ad na sachi anayun inaminna
impailan siyan losani mansabsafali wi maiturayan ta luta.
6-7 Ad anan Satan an siya, "Nu chayawonà, adchò an sian karobfongam wi manturay
ta ailiili ya kinafaknangcha. Mafalin-u adchon ta sinumani chutukà, tan niyawatchan
saon."
8 Ad sinongfatan Jesus à siya anani, "Na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, 'Maid
uchum à chayawonyu nu achi afus na Apuyu wi Apudyus, ya afus akò siyà patkonyu!' "
9 Ad inyoy ako Satan à Jesus ta tabfungan na Templo ad Jerusalem. Ad ananan siya,
"Nu tuttuway anà sian Apudyus, man-odchag-a,
10 tan niyug-is ta ukud Apudyus wi, 'Filinon Apudyus na aanghelesnà mangayyuwan
an sia.'
11 Ad niyug-is ako wi, 'Sìpawonchà sia, ta uray na chapannu, achi pu masukat ta
fatu.' "
12 Ngim sinongfatan Jesus à siya anani, "Ngim niyug-is ako wi, 'Achim padpachason
na Apum wi Apudyus.' "
13 Limpas pu Satan padpachason à Jesus makafasuron, tinaynanà Jesus ingkanà asinna
ko pachason nu matimpuwan na màwaana.

Na Nangilukiyan Jesus Nantudtuchuwan Ad Galilea
Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15

14 Nangulin à Jesus ad Galilea, wi iingkaw na karobfongan na Ispiritun Apudyus an
siya. Ad nanchinamag na mipangkop an siya ta losani nampalìwos wi ili.
15 Nantudtudtuchu ta chachi sinagoga wi makimkimungan na Judio, ad chinayaw
losan na takù siya.

Foon À Patkon Na Kailiyan Jesus À Siya
Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6

16 Ad ummoy à Jesus ad Nazaret wi chummakrana, ad na Safachu wi ngilinon na Judio
wi man-iwaar, ummoy ta sinagoga wi makimkimungan na Judio, tan sachin achawiyana.
Ad summiad à Jesus wi mamfasa ta ukud Apudyus,
17 ad inyawatchan siyan nibruy inyug-is Isaias wi profeta ta awi. Finìyadna pun
piniliyanan fasaona. Ad na finasana,
18 "Annan saon na Ispiritun Apudyus
tan chinutukanà an siya
à mangipaakammu ta mamfaruy chamag
ta losani takuy maid mafalincha.
Ad imfaunà wi mangipagngor ta takuy isù nafarud
wi miparufuscha,
ya takuy nakurap
wi maaan na kurapcha,
ya takuy maparpalikatan wi miparufuscha ko.
19 Ad na ifakà ako,
chummatong na timpuy
mangipail-an Apudyus ta achakuna ta taku."
20 Ad linuut pun Jesus na nibru, inyulinna ta takuy nangatod an siya, ad tummùchu.
Ad losan na takuy iningkaw ta sinagoga, immomoschoanchà siya.

21 Ad ananan chicha, “Sanay nangngoranyu ta sanati ukud Apudyus, siyan tummut-
tuwana.”
22 Ad nas-omcha losan an siya, ad nataagcha ta kinafarun na inukudna. Ad anancha,
“Ngim anà met Jose na sanat!”
23 Ad anan Jesus an chicha, “Kapilitani ifakayun saon na annayay ukud wi, ‘Chuktur,
akasam yan na long-agnu.’ Tan pionyu koy pàwan saon ta annay ustuy ilì na isun na
kaskaschaaw wi chingngoryuy iningwà ad Capernaum.
24 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi na profeta, achi pu malispitu ta kailiyana.
25 Chongronyuna: Na timpun Elias wi profeta, achi pun ummuchan ad asnay Israel
ta unog na turuy tawon ya kogwa, ad naamin naurat na taku ta annay luta. Siyan
ad-adchuwan na kakkaasi wi nafaru ta sachi timpu.
26 Ngim foon pù pin-oy Apudyus à Elias an chicha à mafadngancha, ngim finaunnà
siya ta fadnganan osay nafaru wi foon à Judio wi ingkaw ad Serepta wi sakupon Sidon.
27 Ad na timpun ako Eliseo wi profeta, achun Judio ad asnay Israel wi nafuratung;
ngim maid pu naaan na sakitcha naraksig na sakit Naaman wi foon à Judio, wi iSiria.”
28 Na nangngoran chachi iningkaw ta inyalig Jesus, naaliling-otcha tan naawatanchay
chichan ug-ugkuchona.
29 Ad lummigwatcha ad linagkicha inyoy ta lasin na ili wi chopras wi iniliyancha. Na
pangkopcha, odchakonchà siya ta chopras,
30 ngim nalliwot à Jesus ta takuy ad-adchuwan ad lummayaw.

Osay Larai Wi Nakafarfaray
Mar. 1:21-28

31 Sachi ad ummoy à Jesus ad Capernaum wi osay ili ta provinsiyay Galilea,
ad nantudtudtuchu ta taku ta sinagoga wi makimkimungan na Judio ta Safachuy
ngingillinan.
32 Ad naschaaw na losani nangngor ta pinagtudtuchuna, tan maaawwatan wi annan
karobfongana.
33 Na osay Safachu, iningkaw ta sinagoga na osay larai wi nakafarfaray, ad impoawna
anani,
34 “Siay Jesus wi iNazaret, sinun oyyoom an chiani? Ummalià manachail an chiani?
Akammù à sia, wi sian sachi naapudyusan wi impustan Apudyus wi umali!”
35 Ngim impakinò Jesus na aran, wi anana, “Kuminòa! Taynam na sanati finar-
faraynu!” Sachi ad impatug na aran na larai ta sangwanan na takuy naaarus achinaot
taynan na larai wi maid nasukat.
36 Losan chachi nangiila, naschaawcha ad nan-ag-akitùtùcha, “Sinu kon annay
tudtuchu wi mannakafalin, tan uray na aran, mafalinna paryawon!”
37 Ad nanchinamag na mipangkop an Jesus ta ailiili ta sachi.

Achun Takuy Impaimfag Jesus
Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34

38 Lummawa pù Jesus ta sachi sinagogan na Judio, ummoy ta foroycha Simon. Nasakit
na atukangan Simon, wi amod na panatingna, ad impafachangchan siya.
39 Siyan ummoy à Jesus ta nasuypana ad imfakanay maaan na panatingna, ad
naanimfag. Ad fummangon ad sinakunganà chicha.
40 Mummaschom pun, inyoy na taku losan na fufurunchay nasakit à nansabsafali an
Jesus. Ad inturpun Jesus inagpachan chicha, ad ummimfagcha losan.
41 Pinaryawna kon aran wi farfaray na achuy taku, ad na lummayawan chachi aran,
inip-awcha anani, “Sian anà Apudyus!” Ngim impakinòna chicha tan inakammucha wi
siyan Cristu wi impustan Apudyus wi umali.

Na Nantudtuchuwan Jesus Ta Sachi
Mar. 1:35-39

42 Wiswisnit pun ta nafikat, lummigwat à Jesus wi ummoy naos-osa ta ikaw wi maid
pu takù ingkaw. Ngim napannos pun, ummon achuy taku inanap à siya, ad inchasancha
pun impachaschay tawichan à siya ta achi lumayaw.
43 Ngim ananan chicha, “Taynà chiayu, tan masapur inyà ako ta uchumi ili itudtuchu
na Mamfaruy Chamag mipangkop ta Manturayan Apudyus, tan siyan pangkop na
nangifaunan Apudyus an saon ta annay luta.”
44 Ad ummoy à siya nantudtuchu ta sinagogan na Judio ta provinsiya wi Galilea.

5

Na Nangayakan Jesus Ta Chamuy Mandisipulusna
Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20

1 Na osay padcha, ummaagsad à Jesus ta tarantag na Fayfay wi Genesaret wi
mantudtuchu ta ukud Apudyus, ad ummafuyut na takuy ad-adchuwan tan pionchay
chongron na itudtuchuna.
2 Ad innilan Jesus na chuway fangka ta ikid na fayfay wi maid ingkaw à manakufur,
tan lummogsadcha ta sàsaanchan takufurcha.
3 Siyan ummoy à Jesus ta osa, wi uwan Simon, ad imfakana ta itùyudnà ait. Ad
tummùchù Jesus wi nantudtuchu ta taku.
4 Narpas pun nantudtuchu, anana kon Simon, "Ipaoynun fangka ta arobngan na
chanum ad manakufur-ayu ta awad aranyù ukachiw."
5 Ad anan Simon, "Oo, Apu, ngim linabrafini wi nanakufur ad maid pu osà inarani.
Ngim nu siyan anam, manakufurà."
6 Siyan nanakufurcha ad ad-adchuwan na ukachiw wi nàna ad tikangay makissay na
takufur.
7 Siyan inayakanchan fufuruncha wi iningkaw ta osay fangka ta fadnganchà chicha.
Fummachangcha pun, napnun chuway fangka wi tikangaycha milutong ta chagson na
ukachiw.
8 Sachi ad naawatan Simon Pedro na nàwa, ad nampalintumong ta sangwanan Jesus,
ad anana, "Apu, taynanà tan managfasurà!"
9 Naschaawcha Simon wi mamfufurun ta aachun na ukachiw wi tinakufurancha.
10 Naschaaw akon fufurun Simon wi cha Jaime an Juan wi anà Zebedeo. Sachi ad anan
Jesus an Simon, "Achia umogyat, tan manipud ta sana, sukatà na iwaarnu ta mamatiyom
na takun saon."
11 Intàchangcha pun na fangkacha ta tarantag, tinaynancha losan ad nitun-udchan
Jesus.

Impaimfag Jesus Na Osay Larai
Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45

12 Na namingsan, iningkaw à Jesus ta osay ili wi iningkawan akon osay larai wi nakol-
lakong. Ad na nangil-anan Jesus, ummoy nampalintumong wi nampangpangngaasin
siya, wi anana, "Apu, patiyò wi annan karobfongami mangaan ta annayay sakit-u, siyan
nu kaasiyanà, paimfakonà."
13 Sachi ad inyarawwad Jesus na imanan siya, ad anana, "Oo, kaasiyà sia. Maaan na
sakitnu!" Ad naanimfag à siya.
14 Ad finilin Jesus à siya wi anana, "Achim ug-ugkuchon ta sinuman na annay iningwà
an sia. Ngim ing-a mampaila ta pachi ad manchatun-an Apudyus tan sachin illintog
Moses à manuttuwaan na taku wi naaan na sakitnu."
15 Ngim nanchinamag na mipangkop an Jesus, siyan ummachuachun ummoy
maamuamung wi manchongor an siya ya mampaaan ta sakitcha.
16 Ngim nu simfofotang ummoy à Jesus naos-osa malluwaru.

Impaimfag Jesus Na Osay Naayayong
Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12

17 Na osay padchay nantudtuchuwan Jesus ta osay foroy, iningkaw na natùtùchu wi
uchumi mangitudtuchu ta Lintog ya naachar wi Fariseo. Narpucha ta ailiili ta provinsiya
ad Galilea ya Judea ya narpu kon uchum ad Jerusalem. Ad na sachi koy timpu, iniingkaw
na karobfongan Apudyus an Jesus wi mangaan ta sakit.
18 Sachi ad inchatong na uchumi lallarai na fillikanchay larai wi naayayong, ad
ipachascha illò ta ipasangucha kuman Jesus.
19 Ngim maid pu in-inonchay mangiyachanin siya tan nanapnun taku. Siyan
ummoycha inafutan na otop na foroy ta uulluwan Jesus ad inchòorachan naayayong
ta sangwanana.
20 Ad inakammun pu Jesus wi napigsan pammatichan siya, anana ta naayayong,
"Furun, napakawan na fasurnu."
21 Ngim chachi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog, nan-asiakitùtùcha anani, "Sinun
kinatatakun na sanat wi iyisunan long-agnan Apudyus! Tan maid makapakawan ta
fasur nu achi afus à Apudyus!"
22 Inakammun Jesus na somsomòcha, siyan ananan chicha, "Tamako ta amaschin
somsomòyu?

23 Sinun mallanlanuy à ifaka, ‘Napakawan na fasurnu,’ winnu ‘Lumigwat-a ta
manadcharan-a’?
24 À saon wi namfalin taku, panoknokà an chiayu wi annan karobfongà ad asnay luta
wi mamakawan ta fasur.” Ad anana ta sachi naayayong, “Ifakà an sia, lumigwat-a, ad
aram na ofognu ad lumayaw-a!”
25 Ad narnigwat à siya ta sangwanancha losan, ad inaranan ofogna ad lummayaw wi
manchaychayaw an Apudyus.
26 Ad naschaawcha losan wi nangiila, ya ummogyatcha ko. Ad chinaychayawcha kò
Apudyus wi anancha, “Maid pu miyisuwan na innilatau ta sanay padcha!”

Na Nangayakan Jesus An Levi À Mandisipulusna
Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17

27 Sachi ad, lummayaw à Jesus, ad innilanan osay manchachakup à fukis, wi
nangngachan à Levi, wi ummaachuy ta pisinana. Ad anan Jesus an siya, “Mitun-ud-
an saon.”
28 Ad tinaynan Levi na asinchuwan, ad lummigwat wi nitun-ud an Jesus.
29 Ad pinarnusan Levi à Jesus ta foroyna, ad iningkaw akon achuy fufurun Levi wi
manchachakup à fukis ya uchum akoy taku.
30 Ad na nangil-an na uchumi Fariseo, ya uchumi mangitudtuchu ta Lintog wi Fariseo
ko, ta sachi, chinillawchan disipulus Jesus, wi anancha, “Taayuko makaan ya makainum
ta manchachakup à fukis ya kakassanay takuy managfasur?”
31 Ad sinongfatan Jesus chichà alig, anana, “Na takuy maid sakitna, foon pù
masapurchan chuktur. Siya makasapur na nasakit.
32 Na ummaliyà ad asnay luta, foon à tudtuchuwà na mamfaruy taku ngim siya
ummaliyà na tudtuchuwà na managfasur.”

Mipangkop Ta Mallanganani Manganan
Mat. 9:14-15; Mar. 2:18-20

33 Iningkaw akon uchumi taku wi ummoy an Jesus, wi anancha, “Na disipulus Juan,
kanayuncha mallangan wi mangan ta malluwaruwancha, ya amaschi kon oyyoon
na uchumi disipulus na Fariseo, ngim tamakon disipulusnu foon pù mallanganchay
mangan?”
34 Ad nan-alig à Jesus wi summongfat, anana, “Mallangan lawan takuy makakasar wi
mangan nu awad an chichan larai wi mikasar? Mangancha met!
35 Ngim chumatong na timpuy milayawan na nikasar an chicha, ad sachin mallan-
gananchay mangan.”

Mipangkop Ta Tudtuchun Jesus
Mat. 9:16-17; Mar. 2:21-22

36 Ad asin nan-alig à Jesus an chicha, wi anana, “Maid pu takù mangissay ta lukak wi
silup ad intàrupna ta pallos, tan chachailona kan lukak wi luput, ad foon pù miparay ta
pallosi silup.
37 “Ad maid pu ko mangifungufung à inafuyu ta chachaani uglit wi isù amutu, tan
fumtak na sachi uglit ad mayam-an na uglit ya mifallu kon fayas.
38 Ngim na inafuyu, masapur siya mifungufunganan àoyyay uglit wi amutu.
39 Na nangiluwam ta chachaani fayas, lawingonan àifungufungi fayas, tan anana nu,
‘Mampiyan chachaan!’ ”

6

Mipangkop Ta Safachuy Ngingillinan
Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28

1 Na namingsani Safachuy ngingillinan na Judio, nangoycha Jesus ya disipulusna ta
pappayaw wi namur-an à wheat wi isù pakoy. Na nanadchadcharanancha, lummapid
na disipulusnà utimancha.
2 Ad anan na uchumi Fariseo, “Tamako ta amaschiyonyu wi mipalit ta Lintogtau nu
Safachu?”
3 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, “Achiyu pu nafasan iningwacha David ya
fufurunna ta nafitilancha ta awi?
4 Tan linumnò ta sachi mangngachani foroy Apudyus ad inaranan tinapoy wi nichatun
an Apudyus, wi ipalit na Lintog à anoncha tan afus kuman papachì mangan, ad innancha
ta fufurunna.”
5 Ad inanungusan Jesus na imfakana, wi anana, “À saoni namfalin taku, annan
karobfongà wi mangifaka ta sinuy màwa ta Safachuy ngingillinan.”

Na Larai Wi Naayayong Na Imana
Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6

6 Na osay Safachu, linumnò akò Jesus ta sinagogan na Judio wi nantudtuchu. Ad
niyaspur wi iningkaw na osay larai wi naayayong na imanay chiwawan.
7 Ad iningkaw akon uchumi mangitudtuchu ta Lintog na Judio ya uchumi Fariseo wi
man-anaanap à mangicharumanchan Jesus, siyan sinipsiputancha nu awad paimfakona
ta Safachuy ngingillinan.
8 Ngim à Jesus, inaagkammunan somsomòcha, ad anana ta larai, "Waynu ta annay
sangwanan." Ad ummoy na larai.
9 Ad anan Jesus an chicha losan, "Annan imusò an chiayu. Sinun iparufus na Lintogtau
wi màwa ta Safachu? Mangwataù mamfaru winnu lawing? Takuwontaun taku winnu
patoyontau?"
10 Ad linangrangana chicha losan, ad anana ta larai, "Uyachom na imam." Ad
inuyadna, ad ummimfag.
11 Ad chachi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog, naaliling-otcha ad nan-uukudcha nu
sinun oyyoonchan Jesus.

Na Nanutukan Jesus Ta Apostolesnay Nasawaran À Chuwa
Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19

12 Napannos pun, summang-at à Jesus wi umoy malluwaru ta takudtud, ad linabrafi-
nay malluwarun Apudyus.
13 Wiswisnit pun, inarusnan chachi sumursurut an siya ad chinutukanan nasawaran
à chuwa ad nginadnana chichà apostoles.
14 Na ngachancha: Simon wi nginadnanà Pedro ya sunudnay Andres; cha Jaime an
Juan wi mansunud; Felipe an Bartolome,
15 ya Mateo, Tomas, Jaime wi anà Alfeo, Simon wi ananchay Mangipapakat,
16 Judas wi anà Jaime, ya Judas Iscariote wi siyan nangifififik an Jesus.

Na Nantudtuchuwan Jesus Ya Nangaanana Ta Sakit
Mat. 4:23-25

17 Nan-osog pun cha Jesus ya apostolesna ta takudtud, ummillongcha ta osay tanap, ad
iningkaw akon achuy sumursurut an Jesus, ya ad-adchuwani takuy narpud Jerusalem
ya provinsiyay Judea ya il-ili ad Tiro ya Sidon wi achani ta fayfay.
18 Na pangkopcha losan wi ummoy, chongronchan ukud Jesus ya paaanchan sakitcha.
Ad iningkaw akon uchumi nakafarfaray, ad niparyaw na farfaraycha.
19 Ad losan na taku, umafuafuyut ta agpachanchà siya tan annan karobfongana wi
uray nu agpachancha kà siya, maaan na sakitcha. Siyan ummimfag losan na nasakit.

Na Tuttuway Naragsak Ya Kakkaasi
Mat. 5:1-12

20 Sachi ad nansakung à Jesus ta disipulusna ad ananay mantudtuchu,
"Maragsak-ayu, chiayuy isù maid mafalinna ta sana,
tan mitatappiayu ta Manturayan Apudyus!
21 Chiayuy isù nafitil ta sana, maragsak-ayu ko tan fafadngan Apudyus chiayu ta mapnok-
ayu!
Chiayuy mansasàuy ta sana, maragsak-ayu tan faliwan Apudyus na sauyyù lagsak!
22 "Ad chiayuy mamatin saon, maragsak-ayu nu kuraon na takù chiayu ya achicha
pu ifilang à chiayu ya insurtuwonchà chiayu, ya uray nu ifafainchà chiayu, kapu ta
pammatiyun saoni namfalin taku.
23 Nu amaschin màwan chiayu, manottoròayu, ya manachòayu ta lagsakyu tan chakor
na kunkunayud langit. Na oyyoonchan chiayu, isun akon iningwan na aappucha ta
anchachi profetas ta awi.
24 Ngim kakkaasiayuy fafaknang tan annay lutan pagpag na mallaragsakanyu!
25 Ya kakkaasiayu koy nanabsug ta sana,
tan lìnaonyun amochi fitil à tapin na padcha!
Ad kakkaasiayu koy asiaamang ta sana,
tan manomchom-ayu ya man-ifil-ayù tapin na padcha!
26 "Tuttuway kakkaasiayu nu chayawon losan na takù chiayu, tan chachi manay-
chayaw an chiayu ta sana, kanà chachi nanayaw ta chachi sinanprofetas ta awi."

Na Oyyoonyu Ta Takuy Kumuran Chiayu
Mat. 5:38-48; 7:12

27 Inturuy Jesus wi nan-ukud, anana, "Na ifakà an chiayu, masapur ay-ayatonyun uray
chachi kumuran chiayu. Ya oyyoonyun mamfaru ta chachi mallawing an chiayu.

28 Na takuy mangarawag an chiayu, chawatonyun achakun Apudyus an chicha. Ad
iluwaruwanyu chachi mamarpalikat an chiayu.
29 Nu awad manlipak ta apingyu, palipakyu kon fisà. Ad nu awad mangara ta silupyu,
paarayu kon agwana.
30 Adchanyun man-ochaw an chiayu, ad nu awad mangara ta ùuwayu, achiyu paiyulin.
31 Na pionyuy oyyoon kuman takun chiayu, siya kuman oyyoonyun chicha.
32 "Nu afus yakan takuy mangay-ayat an chiayù ay-ayatonyu, namnamaonyuy
makunkunaan-ayu? Tan uray chachi lawingi taku, ay-ayatoncha kon mangay-ayat an
chicha!
33 Ad nu afus yakan mangwà mamfarun chiayù mangwaanyu ko ta mamfaru,
namnamaonyuy makunkunaan-ayu? Tan uray chachi lawingi taku, amaschi kon
oyyooncha!
34 Ad nu afus yakan chachi sikurachuwonyuy annan isubratchà pafuruchanyu,
namnamaonyuy makunkunaan-ayu? Tan uray chachi lawingi taku, pafuruchanchan
fufurunchay managfasur nu awad namnamaonchà isubratna!
35 Ngim chiayu, masapur ay-ayatonyun mallawing an chiayu, ya oyyoonyun mamfaru
an chicha. Pafuruchanyun mamfurud an chiayu uray nu achicha pu iyulin. Tan nu
amaschiyonyu, chakor na kunkunayu, ad mifilang-ayù aannà Apudyus wi Angatuwan.
Tan à Apudyus, oyyoonan mamfaru ta uray lawingi taku ya uray chachi achi pu
manyaman an siya.
36 Masapur sumayaaw-ayu tan mansayaaw à Apudyus wi Amayu."

Achiyu Pafasuron Na Uchum
Mat. 7:1-5

37 Ad inturuy Jesus wi nan-ukud, anana, "Achiyu pafasuron na uchum ta achin pu ko
Apudyus pafasuron chiayu. Achiyu anani nakafasur ta uchum, ta achin Apudyus ifakan
fasuryu. Pakawanonyun asintatakuyu ta pakawanon ako Apudyus chiayu.
38 Mangatod-ayu ta uchum ad awad akon adchon Apudyus an chiayu, wi ad-achun
adchonan chiayu nu inadchonyu, tan sumawar ingkanà achiayu pu makad-on. Siyan na
oyyoonyu ta asintatakuyu, sachi kon oyyoon Apudyus an chiayu."
39 Ad nan-alig à Jesus an chicha wi anana, "Achi pu mafalini ipuyut na nakurap na
isunay nakurap, tan kapilitani losancha mafituwan.
40 Ya maid pu ko matudtuchuwan à nangatngatu nu mantudtuchu, ngim nu
kangputona acharon na mitudtuchun siya, miyisu ta nantudtuchun siya."
41 Ad nan-alig akò Jesus wi anana, "Isù narawag na mangil-anyu ta aiti mukat ta atan
na furunyu, ngim foon pù mailasinyun nipapaktar wi mukatyu!
42 Mafalin aya wi anami, 'Choo, sunud, aanò na aiti mukatnu,' ad annan nipapaktar wi
mukatyu? Mamàpail-on-ayu! Siyan masapur unaonyu aanon na nipapaktar wi mukat
ta atayu, ta lumawag na mangil-anyu wi mangaan ta aiti mukat na furunyu."

Na Mangimatunan Ta Kinatatakun Na Taku
Mat. 7:16-20; 12:33-35

43 Asin nan-alig à Jesus, wi anana, "Na mamfaruy imong, achi pu mamungà lawing,
ad ako maid pu lawing à imong à mamungà mamfaru.
44 Tan maimatunan na kinafarun na ayu ta fungana. Tan kapilitani foon pù mafalini
ifungan na tarurung na atunor! Ya foon pu kò mafalini ifungan na tabfog na akit!
45 Na miyalikana, na mamfaruy taku, mamfarun oy-oyyoona tan mamfarun som-
osom-ona. Ngim na lawingi taku, lawing akon oy-oyyoona tan lawing na som-osom-ona.
Tan tuttuwa wi na awad ta somsomò siya kon ifakan na tupò."

Na Chuway Mangkakaob Ta Foroy
Mat. 7:24-27

46 Inturuy Jesus wi nan-ukud, "Tayuko anan wi saon na Apuyu ad achiyu pu oyyoon
na ifakà an chiayu?
47 Sinumani sumurut an saon ya mangngor ta ifagfakà, ya oyyoona, amasnan
miyalikana.
48 Miyalig ta nararami taku wi mangkaob à foroyna. Finòanan luta ingkanà
inchasanan chapin-ay ad sachin nangisaachana. Uray nanurun na chawwang ya
chinussuk na chanum na foroy, achi pu mikur-ub tan mampagchot na nisaachana.
49 Ngim na takuy mangngor ta ifagfakà ya achina pu oyyoon, miyalig ta taku wi foon à
nararam, wi insaadnan foroyna ta lagrakan. Chinussuk pun na chanum na sachi foroy,
nikur-ub ad naamin niwànag!"

7

Impaimfag Jesus Na Sanilun Na Kapitan Na Surchachu
Mat. 8:5-13

1 Limpas pun Jesus na intudtuchuna ta chachi taku, ummoy ad Capernaum.
2 Iningkaw ta sachin osay foon à Judio wi kapitan na susurchachu wi iRoma, ad amod
na sakit na osay sanilunay ay-ayatona, wi akin-ottoyon.
3 Ad chingngorna pun wi awad à Jesus, imfaunnan uchumi pangpangun na Judio ta
umoycha ayakan à Jesus ta umoyna kuma paimfakon na saniluna.
4 Inchasancha pun à Jesus, inàarùcha anani, "Mamfarun sachi kapitan, ya karobfon-
ganay mafadngan,
5 tan ay-ayatonà chitauy Judio, ad siya kon nampàwa ta osay sinagoga wi
makimkimungantau."
6 Ad nitun-ud à Jesus an chicha. Ad chanchanicha pun ta foroy na kapitan, sinib-
atchan uchumi kakayyomna wi umoy mangiluslus an siya, ad imfakachan impaifakana,
"Apu, achì pu kuma taktakon sia, tan mafainà wi mammangilin sia,
7 ya achì pu ko karobfongan wi makakakayam an sia. Umanay yakan ukudnù
mampaimfag ta sanilù.
8 Tan maawatà na mipangkop ta karobfongan, tan uray saoni kapitan, masapur patiyò
na ifakan na apù. Ad na susurchachuy iturayà, patiyoncha kon ifakà, tan nu ifakà ta
osa, 'Ing-a!' umoy, ad nu ifakà ta osa, 'Umalia!' umali ko. Ad nu ifakà ako ta sanilù,
'Oyyoom na sanat!' oyyoona met! Ad sinchumallù sia tan annan karobfongam."
9 Naschaaw à Jesus ta nangngorana ta imfakacha. Siyan intuwilina ta takuy ad-
adchuwan wi umun-unud an siya wi anana, "Tuttuway maid pu inchasà à isun na
impappatin na anna ta losani chokatauy kanà Israel."
10 Nangulin pun chachi nafaun ta foroy na kapitan, inchasanchan sanilunay um-
mimfag.

Na Nangipauliyan Jesus Nanakuwan Ta Natoyi Anà

11 Napapannos pun, ummoycha Jesus ya disipulusna ta osay ili wi Nain, ad nakaoy
akon ad-adchuwani taku.
12 Ummachanicha pun ta liwangan na sachi ili, inafotchan ad-adchuwani nakafurog
ta osay nafaru wi umoycha ilofon na osay natoy. Fafarun natoy wi os-osàani anà na
sachi nafaru.
13 Innilan pun Apu Jesus chi nafaru, inachakuwanà siya ad anana, "Achia man-ifil."
14 Sachi ad ummoyna inagpachan na lungun, ad ummillong na namuud. Ad anana,
"Fafaru! Fumangon-a!"
15 Ad fummangon na natoy ad kumminga, ad impurang Jesus à siya an inana.
16 Ad ummogyat losan na nangiila ad chinayawchà Apudyus, wi anancha, "Lum-
moswan chitaun osay nangatuy profeta! Impailan Apudyus na man-aachakuna ta
takuna!"
17 Ad nanchinamag na mipangkop an Jesus ta losani ili wi sakupon Judea ya il-ili wi
nampalìwos ad Judea.

Na Songfat Jesus Ta Disipulus Juan Wi Mamfufunyag
Mat. 11:2-19

18 Imfakan pun na disipulus Juan an siya mipangkop an Jesus ya losani nàwa,
19 imfaunnan chuwà umoy mangimus an Apu Jesus nu siyan sachi impustan Apudyus
wi umali winnu awad urayonchà safali.
20 Ad chummatongcha pun an Jesus, ananchan siya, "Imfaun chianin Juan wi
Mamfufunyag ta imusonnin sia nu sian uullayonni wi impustan Apudyus wi umali,
winnu awad urayonnì safali?"
21 Na sachi timpu, impaimfag Jesus na achuy takuy nasakit à nangkarakarasi wi
sakit, ya imparyawna kon aran wi farfaray na uchum, ya inaanna kon kurap na achuy
nakurap.
22 Ad sinongfatanan chachi chuway nafaun, wi anana, "Mangulin-ayun Juan ifakan
losani innilayu ya chingngoryu wi iningwà, wi na nakurap, makailacha, ya na
napilay, makachadcharancha, ya na nakollakong, ummimfagcha, ya na naturong,
makachongorcha, ya uray na natoy, ummulicha nataku. Ad chachi kakapus, miwarawag
an chichan Mamfaruy Chamag.
23 Ad ifakayu kon siya wi naragragsak chachi foon pù manchuwachuwa ta pammaticha
wi saon na imfaun Apudyus!"

24 Lummayaw pun chachi fabfaun Juan, imfakan Jesus ta naarusi takun mipangkop
an Juan. Anana, “Na ummayanyu nangil-an an Juan ta iningkawana ta sachi ikaw
wi maid pu umili, sinun ummoyyu innila? Ananyu pun nin nu siyan isù kurun wi
chupachupaliyon na fidfid.
25 Ad nu foon, sinun ummoyyu innila nù? Taku wi nansilup à afaruwan? Ngim foon
à nansilup à amaschi tan foroy na Alin ingkawan na nakasilup à amaschi!
26 Siyan sinun ummoyyu innila nù? Osay profetan Apudyus? Na katuttuwaana, siya
ummoyyu innilan profetan Apudyus. Ngim ifakà an chiayu wi Juan na kangrunaan wi
profeta,
27 tan siyan sachi takuy mismuy imfakan na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
‘Awad na osay taku wi ifaun-u unaon nu sia ta umoyna mansakanaon na taku ta
chongronchà sia.’
28 Ad tuttuwan annayay ifakà an chiayu wi maid pu takù niyanà ad asnay lutà
nangatngatu nu Juan. Ngim na afafaan ta Manturayan Apudyus, mifilang à nangatngatu
nu Juan kapu ta pammatinan saon.”
29 Naragsak losan na takuy nangngor an siya, wi uray akon chachi manchachakup à
fukis. Chichan namtog ta imfakan Apudyus ad nampafunyagchan Juan.
30 Ngim chachi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog na Judio, linawingchan pion
Apudyus an chicha, siyan achicha pu mampafunyag an Juan.
31 Inturuy Jesus wi nan-ukud, anana, “Sinun mangiyisuwà ta taku ta annay
sillumunap?
32 Iyalig-u chichà isù an-ananà wi man-in-innangu wi nampoapoaw ta akin-annàcha,
‘Tinupayyanin kangsa ngim achiayu pun managni! Siyan sinukatannì chomchom ngim
achiayu pu makachomchom!’
33 Tan na ummaliyan Juan wi Mamfufunyag, nallangarangan wi mangan ya foon pù
umminum à fayas, ad inam-amsiwyù siya wi magwonyu nakafarfaray à siya!
34 Ngim à saoni namfalin taku, ummaliyà pu ko wi foon pù mallanganà wi mangan,
ya makaikainumà à fayas, inamsiwà ako wi magwonà lawotan ya sallimongan! Ya
magwonà ako fufurun na manchachakup à fukis ya uchumi managfasur!
35 Ngim uray nu amaschi, losan na takuy mamatin Apudyus, chichan mangipaila ta
kinaustun na kinaraing Apudyus.”

Na Nangayakan Simon Wi Fariseo An Jesus

36 Na osay padcha, inayakan na osay Fariseo à Jesus ta mangan ta foroycha. Ad ummoy
à Jesus nakaan.
37 Iningkaw ako ta sachi ilin osay fufai wi puta. Ad chingngorna pun wi awad à Jesus
wi mangan ta foroy na sachi Fariseo, ummoy ako wi nangawit à fangfanguy lana wi na
ikawna, nàwa ta fatu wi alabaster.
38 Linumnò na sachi fufai ad ummagsad ta odchokan Jesus, ad nan-ifil wi tummodtod
na luwana ta chapan Jesus. Ad pinunasana ta fuùna, ad inapupuynan chapanna à
mangipail-ana ta lispituna, achinaot isiit na lanog ta chapanna.
39 Ngim na nangil-an na sachi Fariseo ta sachi, anana ta somsomòna, “Nu kattoi profetà
Jesus, inakammuna kuma na kinatatakun na sanati fufai wi mangagpad an siya, ad
ingkimauna.”
40 Sachi ad kummingà Jesus wi anana ta sachi Fariseo, “Simon, awad na ifakà an sia.”
“Oo, sinun ifakam Apu?” anan chi Fariseo.
41 Ad nan-alig à Jesus wi anana, “Iningkaw na osay larai wi nan-utangan na chuway
larai, wi limampurun inutang na osa, ya limangkasut na inutang chi osa.
42 Ad kapu ta achicha pu makafayad, pinasinsiyana chicha. Siyan annan imusò an sia:
Na chachi chuway nan-utang, sinun chakchakor na ayatna ta sachi nampautang nù?”
43 Ad anan Simon, “Chi chakchakor nin akon nipasinsiyan siya.”
Ad anan Jesus, “Oo, siya!”
44 Ad tinuwilina chi fufai ad anana kon Simon, “Sachin miyalikan na annayay fufai!
Tan na linumnoà ta annay foroyyu, maid impaaram à chanum à mamfarfar-u wi siyan
ukalitau. Ngim à siya, imfarfarnan luwana ta chapan-u ad pinunasana ta fuùna.
45 Ad à sia, foon pu kò finàwarnù saon ta linumnoà. Ngim à siya, nanipud ta
linumnoana achina pu iwarang wi nangapupuy ta chapan-u.
46 Ad akò sia, foon pù linankam na urù wi siya kon ukalitau, ngim à siya, inaminna
linankan na chapan-ù nanginay lana wi fangfangu.
47 Siyan ifakà an sia, na chakor wi ayat na annayay fufai an saon, sachin manuttuwaan
wi napakawan na achuy fasurna. Ngim na takuy ait yakan napakawan wi fasurna, ait
akon ipailanay ayatnan saon.”

48 Sachi ad anan Jesus ta sachi fufai, “Napakawan tuwan fasurnu.”
49 Ngim chachi uchumi makaan, anancha ta somsomòcha, “Sinu kon sanati taku, wi
mamakawan ta fasur?”
50 Ad anan ako Jesus ta sachi fufai, “Kapu ta namatiyam an saon, nasaraknifan-a, siyan
fumarun somsomònu.”

8

Na Fubfufai Wi Nitun-ud An Jesus

1 Napannos pun, asin ummoy à Jesus nangkagkagkaay ta ailiili wi mantudtuchu
ta Mamfaruy Chamag mipangkop ta Manturayan Apudyus. Ad nifurun akon siyan
disipulusnay nasawaran à chuwa
2 ad nitun-ud akon uchumi fubfufai wi chichan nangiparyawan Jesus ta aran ya
impaimfagna ko ta sakitcha. À Maria Magdalenan osa wi siyan nangiparyawan Jesus ta
pituy aran.
3 Ya iningkaw akò Juana, wi na asawanay Cusa, mamfafantay ta ùuwan Ali Herod.
Ya iningkaw akò Susana ya achu koy fubfufai wi losancha fadngan cha Jesus ta sinuy
mafalinchay ifachang.

Na Nangiyalikan Jesus Ta Luta Wi Nawakawakan À Fuor
Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9

4 Ad ummoy an Jesus na ad-adchuwani taku wi narpu ta ailiili. Sachi ad wi nan-ar-
aruscha, nan-alig à Jesus wi anana,
5 “Iningkaw na osay taku wi ummoy nawwakawag à fuor. Ad na nawwakawakana,
nanchissun uchum ta charan ad chinamchampit na taku ya innan na sissiwit.
6 Ad na uchumi fuor, nanchissu ta fattufattu wi ait na luta, ad uray nu summimitcha,
naamincha naryaw tan mag-anan.
7 Ad na uchumi fuor, nanchissu ta tartallurung ad tummufucha. Ngim inilung na
tarurung.
8 Ngim na uchumi fuor, nanchissu ta malloma ad tummufucha, ad namungà ad-
adchuwan.”
Ad inanungusan Jesus na inukudna, wi anana, “Naingaan-ayu, siyan somsom-onyu
kuman mining na alig-u!”

Na Pangkop Na Nangusaran Jesus Ta Alig
Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12

9 Sachi ad inimus na disipulus Jesus nu sinun mining na aligna.
10 Ad anana, “Losani chaan pù maakammuwan wi mipangkop ta Manturayan
Apudyus, afus-ayù mipaakammuwana wi foon pù mipaakammu ta uchum, tan alig
yakan mifakan chicha. Tan uray itotollongcha, achicha pu imatunan. Ad uray
chochongroncha, achicha pu maawatan.”

Insuplikar Jesus Na Alig Na Nawwakawag
Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20

11 Inturuy Jesus wi nan-ukud, anana, “Annayan mining na alig-u. Na miyalikan na
fuor, ukud Apudyus.
12 Ad na isun na nanchissuwan na fuor ta charan, chichan takuy nangngor ta
ukud Apudyus, ngim ummoy Satan inallilaw na chingngorcha ta achicha pu patiyon
à masaraknifancha.
13 “Na isun na nanchissuwan na fuor ta fattufattu, chichan takuy naragsak wi
nangamfuruy ta ukud Apudyus ta nangngorancha. Ngim foon pù lummamut ta
somsomòcha, tan sin-aitan yakan namatiyancha. Tan inumchas pun na napalikatancha,
inwarangcha.
14 “Na isun na nanchissuwan na fuor ta tartallurung, chichan takuy nangngor ta
ukud Apudyus ngim isù nailung na chingngorcha kapu ta chanagcha ta masapurcha,
ya kinafaknang, ya pionchay lumam-ay na fiyagcha.
15 “Ad na isun na nanchissuwan na fuor ta malloma, chichan takuy nangngor ta ukud
Apudyus ad impapatichay manungpar, uray malikatancha wi mangwa ta pion Apudyus
wi pàwan chicha. Siyan isù ad-adchuwan na ifungacha.”

Foon Pù Matab-unan Na Silaw
Mar. 4:21-25

16 Asin nan-alig à Jesus wi anana, “Maid pu takù paskichanan silaw ad tinab-unana
winnu igkana ta chukun na katli. Tan ipatayna ta ustuy papattayana ta mamàila ta
takuy lumnò.”
17 Ad anan ako Jesus, “Somsom-onyuna, na losani nitataru ta sana, mallotaw à tapin
na padcha. Ya uray akon losani foon pù maakammuwan ta sana, chumatong akon
mipaakammuwana.
18 “Siyan tantanchaakanyu wi manchongor ta ifakà, tan na takuy mangwa ta
chongrona, machog-achog-an na maawatancha. Ngim na takuy foon pù oyyoonan
chingngorna, maaan na uray aiti naawatana.”

Na Ifilang Jesus À Inana Ya Susunudna
Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35

19 Sachi ad chummatong na inan Jesus ya susunudna, ngim achicha pu makaachani
an Jesus kapu ta ad-adchuwani naam-ammung.
20 Siyan imfakan na osay taku an Jesus, “Anchanat anun inam ya susunudnud paway,
ad paayagchà sia.”
21 Sachi ad anan Jesus an chicha losan, “Sinumani manchongor ta ukud Apudyus ya
patkona, chicha kon ifilang-ù inà ya susunud-u.”

Na Nangipakin-an Jesus Ta Fali
Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41

22 Na osay padcha, namfangkacha Jesus ya disipulusna. Ad anan Jesus an chicha,
“Chormangontaun fayfay.” Ad lummigwatcha.
23 Ad na nanchormangancha, nasuyop à Jesus. Nangkinawacha pun ta fagwang, nam-
maag fummalì napigsa, ad nantuptuppiyà na challuyun ta fangka ingkanà nganngani
milutong.
24 Siyan finangon na disipulus Jesus à siya, wi anancha, “Apu, Apu, annay
milutongtau!”
Ad fummangon à Jesus ad pinakinònan fali ya challuyun, ad asin tummuyong na
fayfay.
25 Ad anan Jesus ta disipulusna, “Tayukò saon achi piyaron?”
Ngim naschaawcha ya ummogyatcha, ad nan-ag-akitùtùcha anani, “Sinun annay taku,
wi uray na fali ya challuyun, patkonchà siya!”

Na Nangiparyawan Jesus Ta Farfaray Na Larai
Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20

26 Sachi ad inturuycha Jesus ya disipulusnay namfangka wi umoy ta sachi sakupon
Gerasa wi nichomang ad Galilea.
27 Ad lummogsadcha pun, nisib-at an Jesus na osay larai wi iGerasa wi nakafarfaray.
Nafayag na namfofodchangana ya achi pu umapun ta foroyna tan lorobnan na
iingkawana.
28-29 Tan na sachi larai, chumanatong na farfarayna, ad uray nu faruchoncha wi
kachilaanchan imana ya ikina, torangona ad impaawid na aran à siya ta ikaw wi maid
pu foroy. Ngim na nangil-anan Jesus, nampauy ad nallùfub ta sangwanana ta ogyatna,
ad impoawna anani, “Siay Jesus wi Anà Apudyus wi Angatuwan, sinun oyyoom an
saon? Mangaasia ta achiyà palikatan!” Amaschin imfakana tan imfakan Jesus ta aran
ta lumayaw ta sachi larai.
30 Sachi ad inimus Jesus an siya, “Sinun ngachannu?”
Ad summongfat na nakafarfaray wi anana, “Kaachuwan na ngachan-u.” Sachin
imfakana tan ad-adchuwan na farfarayna.
31 Ad nampangpangngaasicha ta achicha kuma mipaoy ta fitu wi maid pagpag na
acharomna à machusaancha.
32 Na sachi, niyaspur wi iningkaw na ad-adchuwani forò wi asisusubsub ta takudtud.
Siyan nampangpangngaasin chachi aran an Jesus ta iparufusna kuman umatunancha
ta chachi forò, ad imparufus Jesus.
33 Sachi ad tinaynanchan sachi larai ad ummoycha nallonog ta forò, ad asitotodchàcha
wi ummoy lumayug ta chopras ad naanudcha losan ta fayfay.
34 Na takuy namanfantay ta forò, na nangil-ancha ta napasamak, ummawidcha losan
ad impachamagcha ta ili ya foforoy wi nampalìwos.
35 Sachi ad lummigwat na taku wi umoy mangila ta nàwaana, ad na chummatngan-
chan Jesus, inchasanchan sachi larai wi tinaynan na aran, wi nakasilup ya fummarun
somsomòna, wi tummutùchu ta sangwanan Jesus. Ad ummogyatcha losan.

36 Sachi ad asin chachi ustuy nangiila inisturyan losani nàwa ta nangiparyawan Jesus
ta aran.
37 Siyan losan chachi iGerasa, nampangpangngaasichan Jesus ta lumayaw kuma ta
ilicha tan amod na ogyatcha. Siyan namfangkacha Jesus wi lumayaw.
38 Ad na larai wi lummayawan na farfarayna, nan-àarù ta mifurun ako, ngim inisì
Jesus wi anana,
39 "Mangulin-a ta ilim ta isturyaom na losani iningwan Apudyus wi namachang an
sia."
Sachi ad lummayaw chi larai ad inisturyana ta losani linausanan iningwan Jesus an
siya.

Impaimfag Jesus Na Osay Fufai Ya Tinakunan Osay Fafarasang
Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43

40 Nangulin pù Jesus ta chomang na fayfay, naragsak na achuy taku wi nanguullay an
siya.
41 Ad na sachi, chummatong akon osay pangpangun na sinagogan na Judio, wi à
Jairo na ngachanna. Ad nampalintumong an Jesus wi nampangpangngaasi ta umoy
ad foroycha,
42 tan akin-ottoyon na os-osàani anànay fafarasang, wi nasawaran à chuwan tawonna.
Siyan lummigwat à Jesus, ad nakaoy akon achuy taku wi mansususulig an siya.
43 Na osan chicha, osay fufai wi nasakit à chumarachara ta unog na nasawaran à
chuway tawon. Ad naamin nakastun ùuwana ta chuchuktur, ngim maid pu nakaaan ta
sakitna.
44 Ad ummoy ta odchokan Jesus ad inagpachanan pagpag na silupna, ad chakusi
inwarangnay chumara.
45 Ad inimus Jesus, "Sinun nangagpad an saon?"
Ngim maid nangifaka. Ad anan Pedro, "Apu, siya nangagpad an sian anchanay
mansususulig wi achuy taku!"
46 Ngim anan Jesus, "Awad na kakaran na osay nangagpad an saon, tan linìnà wi
nausar na karobfongà."
47 Sachi ad naawatan chi fufai wi naakammuwan na iningwana, siyan ummoy
nampalintumong an Jesus, wi namaypayogpog ta ogyatna, ad imfakana ta sangwanan
na losani taku na pangkopnay nangagpad an siya, wi sachin naaanan na sakitna.
48 Ad anan Jesus an siya, "Sunud, mipakapu ta pammatim an saon, ummimfag-a, siyan
fumarun somsomònu."
49 Na nangug-ugkuchan Jesus ta sachi, chummatong na osay fabfaun wi narpu ta
foroycha Jairo, ad ananan Jairo, "Uray achitau taktakon na Misturu, tan nar-us natoy na
anànu."
50 Ngim na nangngoran Jesus ta sachi, ananan Jairo, "Achia machanakan. Piyaronà
ad matakun anànu."
51 Chummatongcha pun ta foroy, impalit Jesus na lumnoan na taku naraksig cha Pedro
an Jaime ya Juan, ya ina ya aman na natoy.
52 Losan na takuy namakungun, asiiifilcha ya manomchomcha. Ngim anan Jesus an
chicha, "Achiayu man-ifil, tan foon pù natoy na annay fafarasang. Nasusuyop yakay!"
53 Ngim inam-amangchà siya tan inaagkammuchay natoy.
54 Ngim inognan Jesus na iman na natoy ad anana, "Anà, fumangon-a!"
55 Ad ummulin angosna ad nafanangon, ad imfakan Jesus ta paanancha.
56 Ad naschaaw na chakorna, ngim finilin Jesus chicha ta achicha ifagfakan nàwa.

9

Na Namaunan Jesus Ta Dispulusna Mantudtuchuwon
Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13

1 Na osay padcha, inarus Jesus na nasawaran à chuway disipulusna ad innadchonan
chichan karobfongancha wi mangiparyaw ta aran wi farfaray na taku ya mangaan ta
saksakit na taku.
2 Ad imfaunna chicha ta umoycha itudtuchun mipangkop ta Manturayan Apudyus ya
paimfakonchan nasakit.
3 Ananan chicha, "Achiayu mangawit à uray sinuman ta mamfiyasiyanyu: achiayu
manur-ud, achiayu mampasiing, ya achiayu mamfarun à pilak ya uray anonyu ya luput
à sukatyu.
4 Ad nu sinun mammangilin chiayu, ingkaw-ayu ta foroyna ingkanà lumayawanyu ta
sachi ili.

5 Ad nu awad ilì maid pu mammangilin chiayu, tòakonyun tapuk ta ikiyu ta
lumayawanyu ta sachi ili à mangakammuwancha wi ikadcha ta machusaancha.”
6 Ad lummigwatcha ad ummoycha kinagkagkaay na ailiili wi nangitudtuchu ta
Mamfaruy Chamag ya nan-aan ta sakit na taku.

Na Nakulikuran Na Somsomò Herod
Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29

7 Na sachi, à Herod wi Ali ad Galilea, chingngorna pun na mipangkop ta losani
iningwan Jesus, nakulikur na somsomòna tan anan na uchumi taku wi ummuli nu
natakù Juan wi Mamfufunyag.
8 Ad na uchum, anancha koy nangulin na sachi profeta wi Elias. Ad anan akon uchum
wi ummuli natakun osay taku wi profeta ta awi.
9 Ngim anan Herod, “Impasiwat-u met à Juan, siyan sinun sanati ug-ugkuchoncha
nù?” Ad pipionay mangilan Jesus.

Na Namaanan Jesus Ta Limay Lifu Wi Taku
Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Juan 6:1-14

10 Nangulin pun chachi apostoles wi imfaun Jesus, imfakacha losan na iningwacha.
Sachi ad inayakan Jesus chicha ta umoycha kuma tumalin ta osay ili wi Betsaida. Ad
lummigwatcha.
11 Ngim chinamag pun na takun ummayana, ummun-unudcha ad marmaryad à
Jesus an chicha. Siyan tinudtuchuwana chichà mipangkop ta Manturayan Apudyus,
ya impaimfagna kon losani nasakit.
12 Masiut pun na init, ummoy na disipulus Jesus an siya ad anancha, “Fuarom na taku
ta umoycha man-anap à anoncha ya umiyanancha ta anchachi il-ili ya foforoy tan maid
pu maan ad asna.”
13 Ngim anan Jesus an chicha, “Chiayun mamaan an chicha.”
Ad sinongfatancha anani, “Ngim afus na limay tinapoy ya chuway filis à awad. Sinun
inginanì anon na anchanayay takuy ad-adchuwan?”
14 Tan na filang na lallarai wi iningkaw, nasuruk à limay lifu wi foon à nifilang na
fubfufai ya an-ananà.
Sachi ad anan Jesus ta disipulusna, “Ar-arubfunonyu chichà sillimmampuru.”
15 Tummùchucha pu losan,
16 inaran Jesus na limay tinapoy ya chuway filis, ad nantangad ad langit wi manyaman
an Apudyus. Sachi ad pinotpotlàna ad impaiwarasna impafillay ta disipulusna ta taku.
17 Ad losancha nabsug wi nangan. Ad napnun nasawaran à chuway langngay ta
nasawar wi nafun-ani chinakup na disipulusna.

Na Imfakan Pedro Mipangkop An Jesus
Mat. 16:13-20; Mar. 8:27-30

18 Na osay padchay nalluwaruwan Jesus ta naab-afusana, ummoy na disipulusnan
siya, ad inimusnan chicha, “Sinun mammammoan na takun saon?”
19 Ad anancha, “Anan na uchum wi sia nù Juan wi Mamfufunyag wi ummuli nataku.
Ngim anan akon uchum wi sia nù Elias wi nangulin. Ad na uchum, ananchay sia nun
osay profeta wi ummuli nataku.”
20 “Ad chiayu ngay?” anan Jesus. “Sinun mammammoanyu?”
Ad summongfat à Pedro, wi anana, “Sian Cristu wi impustan Apudyus wi umali
manturay.”
21 Sachi ad finilin Jesus chicha ta achicha ifagfaka ta uchum.

Na Imfakan Jesus Mipangkop Ta Matayana
Mat. 16:21-23; Mar. 8:31-33

22 Ad imfakana kon chicha, “À saoni namfalin taku, masapur mapalikatanà ya
kuraonà ta chachi mamangpanguwon na Judio ya pangpangun na papachi ya chachi
mangitudtuchu ta Lintog. Ad mapatoyà, ngim na miyatluy padcha, umuliyà mataku.”

Na Sumurutan An Jesus
Mat. 16:24-28; Mar. 8:34-9:1

23 Sachi ad imfakan Jesus an chicha losan, “Sinumani maryad wi sumurut an saon,
masapur foon pù makaka ta fiyagnad asnay luta, tan masapur oyyoonan piò, uray sachin
iyatoyna.
24 Tan sinumani makaka ta fiyagnad asnay luta, matoy ako kay. Ngim nu sinun foon
à makaka ta fiyagna kapu ta pammatinan saon, uray matoy maatod an siyan fiyag wi
mannaynayun.

25 Tan sinun silfin na mangin-uwaan na osay taku ta losani awad ta luta nu ifallun
Apudyus à siya?
26 Ad sinumani taku wi mafain wi manàchor an saon ya intudtuchù, mafainà ako wi
manàchor an siya nu mangulinà. Tan saoni namfalin taku, nu mangulinà, sumilingà ta
kinachayaw-u ya kinachayaw Ama ya chachi aanghelesna.
27 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi awad na uchum an chiayu ta sana wi asifififyag wi
achi pu matoy ingkanà ilanchan Manturayan Apudyus."

Na Nangipail-an Jesus Ta Kina-Apudyusna
Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8

28 Lummaus pun na sinchumingkuwan nanipud ta nangukuchan Jesus ta sachi,
inayakana cha Pedro an Juan ya Jaime ad ummoycha nanakacha ta filig. Ad nalluwarù
Jesus.
29 Ad na nalluwaruwan Jesus, nafaliwan na itchuran na fosarna, ad na silupna,
sumilisiling wi putilaan.
30 Sachi ad innilacha ko cha Moses an Elias wi makaug-ugkud an Jesus,
31 wi sumiling akon luputcha. Na inug-ugkudcha, mipangkop ta matayan Jesus ad
Jerusalem à manungparana ta losani pion Apudyus.
32 Ngim nasuyopcha Pedro wi mamfufurun, tan amod na suyopcha. Ngim napapannos
ad fummangoncha ad innilachan sumilingan Jesus ya chachi chuway larai wi nakaagsad
an siya.
33 Ad na lummayawan chi chuwa, anan Pedro an Jesus, "Apu, mamfaru tan annaani!
Mangwaanì turù sikay à mamfubfuwaanyu ancha Moses an Elias." Amaschin imfakana
tan maid akammunà ustù ifakana.
34 Na sachi man-ukuukuchan Pedro, nallifuu ad ninapnapanà chicha, ad ummogy-
atcha.
35 Ad chingngorchan kinga wi narpu ta sachi lifuu, wi anana, "Sanan Anàu wi
chinuchuttukà à manturay. Chongronyù siya!"
36 Nakangput pun na sachi kumminga, ummafus à Jesus. Ad maid nangifagfag-an na
disipulusna ta mipangkop ta innilacha.

Na Nangiparyawan Jesus Ta Farfaray Na Osay Fafaru
Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27

37 Nafikat pun nan-osogcha Jesus ta turuy furunna, ad inafot na ad-adchuwani takù
chicha,
38 ad nampauy na osay niyaslang an chicha wi anana, "Apu, mangaasia ta ilam na
anàuy fafaru, wi os-osàan à anàni!
39 Tan nu chumatong na farfarayna, mampauyonà siya ad manguntarag à siya, ad
mantatarfutab na tupòna. Parpalikatan na aran na long-agna ingkanà lumayawana.
40 Ad nampangpangngaasiyà ta disipulusnu ta iparyawcha kuma ngim achicha pu
makàwa."
41 Ad summongfat à Jesus anani, "Chiayuy taku ta sana, ummakon pammatiyu? Naina
kon iniingkawà ya anus-un chiayu!" Ad anan Jesus ta sachi larai, "Iyalim na fafarum."
42 Ngim na mangiyayana, impatug na aran à siya ta luta, ad nanguntarakonà siya.
Siyan inomoran Jesus na aran ad imparyawna, ad ummimfag na fafaru, ad impurang
Jesus à siya an amana.
43 Ad losan na taku ta sachi, naschaawchay nangila ta karobfongan Apudyus wi maid
miyisuwana.

Na Asin Nangifag-an Jesus Mipangkop Ta Matayana
Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32

Na naschaawan chachi taku kapu ta innilacha, anan Jesus ta disipulusna,
44 "Sosom-onyun annayay ifakà an chiayu. Saoni namfalin taku, mipurangà ta safali
wi taku."
45 Ngim achicha pu naawatan tan foon à naapuutancha ad ummogyatchay mangimus
an siya.

Na Mifilang À Angatuwan
Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37

46 Na osay padcha, nansosongfat chachi disipulus nu sinun angatuwan an chicha.
47 Ngim inakammun Jesus na somsomòcha, siyan inayakanan osay anà ta michapat
an siya,

48 ad ananan chicha, “Sinumani patkanan nafafay taku wi isun na annay anà
mipakapu ta pammatinan saon, patkana kò saon. Ad sinumani mangipatog an saon,
patkana kon sachi nangifaun an saon. Tan na kafafaan an chiayu, siya kon angatuwan.”

Na Foon Pù Mangukuran Chitau Siyan Furuntau
Mar. 9:38-40

49 Sachi ad anan Juan an Jesus, “Apu, innilanin osay taku wi nangiparyaw ta aran ad
imfoswaynan ngachannu, ad impalitni tan foon pù furuntau.”
50 Ngim anan Jesus an chicha losan, “Achiyu ipalit na amaschi, tan sinumani foon pù
kumuran chitau, siyan furuntau.”

Na Taku Ta Osay Ilid Samaria, Ipalitchan Umayan Jesus Ad Ilicha

51 Nganngani pun na mangulinan Jesus ad langit, simsimmònay umoy ad Jerusalem.
52 Ad imfaunna impaunan uchumi fabfaunna ta osay ili ta provinsiyay Samaria ta
umoycha mansakanaon na taku ta chumatngan Jesus.
53 Ngim na taku ta sachi ili, achicha pu parnoon à Jesus tan narawag wi Jerusalem na
umayana wi ilin na Judio.
54 Chingngor pun cha Jaime an Juan na nàwa, ananchan Jesus, “Apu, ifakataun
Apudyus ta odchakana chichà apuy ta maskobcha?”
55 Ngim nansakung à Jesus ad inomoranà chicha.
56 Ad ummoychà safalì ili.

Na Kinalikat Na Sumurutan An Jesus
Mat. 8:19-22

57 Na nanadchadcharanancha, iningkaw na osay nangwanan an Jesus, “Mifurunà an
sia ta uray sinumani umayam.”
58 Ad sinongfatan Jesus à siya anani, “Na mutit, annan afutchay ingkawancha, ad na
sissiwit, anna kon sùfutchay ingkawancha. Ngim à saoni namfalin taku, maid pu foroy-ù
sumpuwà. Ad mitun-ud-a ko kay?”
59 Ad anan ako Jesus ta osa, “Sumurut-an saon.”
Ngim anan na sachi taku, “Apu, inyà yan ilofon à Ama.”
60 Ngim anan Jesus an siya, “Ikad na chachi maid pu pammaticha, wi niyalig à natoy,
wi mangilofon ta isuchay natoy. Ngim sia, ing-a kay ta ipagngornun mipangkop ta
Manturayan Apudyus.”
61 Ad anan akon osa, “Apu, surutò sia, ngim inyà yan mampakacha ta faryan-u.”
62 Ad anan ako Jesus an siya, “Sinumani malluki wi sumurut an saon ya
manchuwachuwan somsomòna, maid silfina ta Manturayan Apudyus.”

10

Na Namaunan Jesus Ta Pitumpuru Ya Chuwa

1 Sachi ad piniliyan Jesus na pitumpuru ya chuwa wi larai ad sininchuwwana impauna
ta sinumani ili wi somsom-onay umayan,
2 ad ananay nan-alig an chicha, “Achun maani ngim ait na man-ani. Siyan
chawatonyun Apudyus wi ngin-uwa ta annay ani ta umifaun à achù man-ani.”
3 Ad impaligwat Jesus chicha wi anana, “Ing-ayu! Ifaun-u chiayu ta chachi lawingi
taku, wi isuayù pannilu wi umoy miyamung ta kaog-ogyati atap wi asu.
4 Achiayu mamfarun à pilak ya uray na sukat na sapatusyu, ya achiayu mampasiing
ya achiayu makaukud ta taku ta charan.
5 Nu lumnòayu ta osay foroy, unaonyu ifaka ta chachi ingkaw wi finchisyunan
Apudyus chicha.
6 Ad nu pionchay mammangilin chiayu, tuttuway mafinchisyunancha. Ngim nu
lawingoncha, ichauliyun imfakayu.
7 Ad nu minangili chiayu, ingkaw-ayu ta sachi foroy. Achiayu man-attuattun
ya achiayu mangamilì anonyu, tan sachin isù labfuyu. Tan na takuy man-iwaar,
karobfonganay maadchan à masapurna.
8 Ad nu sinun ili wi chaumanyu ya minangili chiayu, anonyun sinumani isakungchan
chiayu.
9 Aanonyun sakit na losani nasakit ta sachi ili, ya ifakayu ko ta losani taku wi
nganngani chumatong na Manturayan Apudyus an chicha.
10 Ngim nu awad ilì chatngonyù maid mammangilin chiayu, ingkaw-ayu ta pappaway-
cha ad ifakayun chicha,

11 'Uray na tapukyu wi pinum-ot ta chapanni, pùpuannì mangakammuwanyu wi
ikadyu ta machusaanyu. Ngim maawatanyu kuma wi tuttuway nganngani chumatong
na Manturayan Apudyus an chiayu, ngim linawingyu!' "
12 Inturuy Jesus wi man-ukud, anana, "Ifakà an chiayu wi nu chumtong na manguisan
Apudyus ta losani taku, sin-umisag na chusan na taku ta sachi ili nu chusan chachi
iSodoma!"

Chachi Achi Pu Namati
Mat. 11:20-24

13 Inturuy Jesus wi anana, "Kakkaasiayuy iCorazin ya iBetsaida! Isag-ayu kakkaasi nu
chachi foon pù Judio wi iTiro ya iSidon, tan nu aschin nangipail-à ta kaskaschaaw wi
isun na impailà ad iliyu, nanchapchapurcha kuma ya ummaachuychay nansilup à saku
à mangipail-ancha ta mamfafawiyancha.
14 Ngim nu chumtong na manguisan Apudyus ta losani taku, sin-umisag na chusayu
nu chusan chachi iTiro ya iSidon!
15 À chiayuy iCapernaum, namnamayu nin wi machayaw-ayu ikad ad langit, ngim
naillachuayu tan mifalluayud infierno kapu ta achiyu pu mamfafawiyan!"
16 Sachi ad anan Jesus ta chachi disipulusna, "Sinumani mamati ta ukuchonyu,
patiyona kò saon. Ngim nu sinun mallawing an chiayu, lawingona kò saon, ad sikurachu
koy lawingonan nangifaun an saon."

Na Nangulinan Chachi Pitumpuru Ya Chuwa

17 Na nangulinan chachi pitumpuru ya chuway imfaun Jesus, amod na lagsakcha. Ad
ananchan Jesus, "Apu, uray aran, imparyawni ta nangifoswayanni ta ngachannu!"
18 Ad anan Jesus an chicha, "Oo, tan innilà na naafakan Satan wi apun na aran, wi
naodchag wi isù ilat wi nasaslit wi narpud langit.
19 Chongronyuna! Innadchà chiayù karobfonganyu ta afakonyu losan na karobfongan
Satan wi afusuryu, ta uray kuschanyun urog ya kayyaman, maid mapasamak. Siyan
maid pu makaafak an chiayu.
20 Ngim foon pu kumà siya maragsakanyun mangafakanyu ta aran, tan siya kuma
maragsakanyun nilistaan na ngachanyud langit."

Na Maragsakan Jesus
Mat. 11:25-27; 13:16-17

21 Na sachi timpu, imparagsak na Ispiritun Apudyus à Jesus, ad illuwarun Jesus, "Ama,
wi Ap-apu ad langit ya asnay luta, manyamanà an sia tan impakaawatnun katuttuwaan
mipangkop an saon ta takuy foon pù naachar wi achim pu impakaawat ta nan-araing
ya naachar. Siyan manyamanà an sia Ama tan siyan piom wi màwa."
22 Inturuy Jesus wi man-ukud, "Impiyar Ama na losani awad an saon. Maid pu uchum
à nangakammu ta kina-Apudyus-u nu achi afus à Ama wi Apudyus. Ya maid pu ko
uchum à nangakammu an Ama wi Apudyus nu achi afusà wi Anàna ya losani takuy
piliyà à mangipakaawatà ta mipangkop an siya."
23 Sachi ad nansakung à Jesus ta chachi disipulusna ad inyagkaawnan chicha imfaka,
anani, "Nakasat-ayu tan makailasin-ayu ta ilanyu!
24 Tan tuttuway achun profetas ya Ali ta awi wi maryad mangila ta annay iillanyu ya
mangngor ta chochongronyu, ngim fooncha pù naparufusan."

Na Alig Mipangkop Ta Mansayaaw Wi Kaili
Mat. 22:34-38; Mar. 12:28-30; Rom. 13:8-14

25 Na osay padcha, na osay mangitudtuchu ta Lintog, inyagsadnay manikap an Jesus
wi anana, "Misturu, sinun oyyoò à makafiyakà an Apudyus à ing-ingkana?"
26 Ad sinongfatan Jesus à siya, "Sinun anan na niyug-is wi Lintogtau? Sinun naawatam
ta finasam?"
27 Ad summongfat na larai, wi anana, "Masapur ay-ayatom à Apudyus ta patingkan
na somsomònu ya losani oy-oyyoom ya losani karobfongam ya losani kinaraingnu. Ya
masapur ay-ayatom na asintatakum à isun na mangayatam ta long-agnu."
28 Ad anan Jesus an siya, "Ustu met na songfatnu. Aammaschiyom ta makafiyag-à
ing-ingkana."
29 Ngim na sachi mangitudtuchu ta Lintog, foon à pionay mafàinan à siya, siyan
inimusna ko, "Ngim sinun uchumi taku wi masapur ay-ayatò?"
30 Ad nan-alig à Jesus wi anana, "Na osay padcha, iningkaw na osay larai wi narpud
Jerusalem wi man-osog umoy ad Jerico. Ingkaw ad ta charan, inuyutan na akkawan
à siya, ad chinatarchà siya ad inarachan losani ochonna wi uray na luputna, ad
tinaynanchà siya wi akin-ottoyon.

31 “Sachi ad, niyaspur wi nangoy akon osay pachin na Judio ta sachi charan. Ngim na
nangil-ana ta sachi nachatar wi larai, linausana kà siya.
32 Ad nangoy ako ta sachi charan na osay Judio wi kanà Levi wi siyan osay
fumabfachang ta Templo. Ad na nangil-ana ta sachi iSamaria wi nachatar, ummagsad
yakà ait ad tinaynana.
33 “Ngim napannos pun, chummatong na osay iSamaria wi foon pun à kailiyantau. Ad
na nangil-ana ta sachi nachatar, inachakuwanà siya.
34 Siyan ummoyna inakasan na sukatnà lana ya fayas, ad finofodna achinaot man-
gafayuwon ta afayuna ad inyoynà siya ta osay maafangan wi foroy, ad finafantayanà
siya ta sachi lafi.
35 Nafikat pun, innadchonan pilak ta nginforoy ad ananan siya, ‘Fantayam à siya, ad
nu mangkurang na annay pilak, chog-à nu mangulinà.’ ”
36 Sachi ad inimus Jesus ta sachi mangitudtuchu ta Lintog, “Na somsomònu ta chachi
turu, sinun nangipaila ta ustuy pinag-ayat ta sachi nachatar?”
37 Ad summongfat à siya, wi anana, “Siya nangipaila ta ayatna chi larai wi
ummachakun siya.”
Ad anan Jesus an siya, “Oo, siyan ing-a ad amaschiyom ako.”

Na Namisitaan Jesus Ancha Marta An Maria

38 Na nanadchadcharanancha Jesus, nichaumcha ta osay ili, ad minangilin na osay
fufaì siya wi Marta na ngachanna.
39 Ad iningkaw akon osay sunud Marta wi mangngachan à Maria, wi ummoy
tummùchu ta sangwanan Jesus wi manchongor ta itudtuchuna.
40 Ad lummawing na somsomò Marta tan os-osàan à siyay man-iwaar, siyan ummoy an
Jesus ad ananan siya, “Apu, isù finay-ananà an sia, wi afusà wi mangisakana ta anonyu
tan tinaynanà an sunud-u. Ifakam ud an siya ta fadnganà!”
41 Ngim anan Apu Jesus an siya, “Marta, narafos na chanagnu mipangkop ta sinumani
màmàwa.
42 Ngim os-osàan yakan masapur wi afaruwan, ad sachin piniliyan Maria, ad achi pu
maaan an siya.”

11

Tudtuchuwan Jesus Na Disipulusnà Pinagruwaru
Mat. 6:9-13; 7:7-11

1 Na namingsan, wi narpasan Jesus nalluwaruwan ta osay lukar, anan na osay
disipulusnan siya, “Apu, tudtuchuwam chianì pinagruwaru wi isun na nanudtuchuwan
Juan ta disipulusna.”
2 Ad anan Jesus an chicha, “Nu malluwaruayu, amasnan oyyoonyu:
‘Amani,
machaychayaw kuman ngachannu.
Chumatong kuman manturayam ad asnay luta.
3 Adchan chianì anonni ta finikat.
4 Pakawanon chiani ta fasurni,
à isun na mamakawananni ta losani
fumasur an chiani.
Ya ilisim chiani
ta achiani pu maawis wi fumasur.’ ”
5 Ad nan-alig à Jesus wi anana, “Nu awad osan chiayù umoy ta fufurunna uray kawan
na lafi, ad anam an siya wi, ‘Furun, pafuruchanà ad à turuy fussung à tinapoy,
6 tan adchatong na osay furun-u wi mamfiyasi ad maid pu ipaan-u an siya!’
7 Ad nu anan na furunnu, ‘Tumaktak-a kay tan losan-ani nasuyop ya narpas-ani
nanchaig. Maid fumangofangon!’
8 Ngim uray amaschin ifakana, sikurachuy fumangon ta adchonan imusom, wi foon
pù mipakapu kay tan furunnù siya, ngim kapu ta foon pù mafain-a wi man-imuimus.
9 Ad somsom-onyun miyalikana, nu awad masapuryu, chawatonyun Apudyus ad ad-
chonan chiayu. Nu anaanaponyun pionyuy anapon, ochasanyu. Ad nu kongkongonyun
liwangan, maib-at an chiayu.
10 Tan losani manchawat an Apudyus, maatod na chawatona, ad na manganap ta
pionay anapon, ochasana, ya maib-at na liwangan ta sinumani mangkongkong.
11 “Somsom-onyun annaya: uray à chiayuy aamma, nu manchawat na anàyù filis,
adchanyù urog?
12 Ad nu manchawat à iprug, adchanyù kayyaman?

13 Siyan chiayuy managfasur, nu akammuyuy mangatod à mamfaru ta anàyu, sin-
umisag na oyyoon Amayud langit wi mangatod ta mamfaru! Tan à siya, adchonan
Ispirituna ta sinumani manchawat an siya."

Na Nangiyisuwanchan Jesus An Beelzebub Wi Satan
Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27

14 Na osay padcha, imparyaw Jesus na osay aran wi nangumor ta osay taku. Ad na
lummayawan na aran, nakakingan sachi larai, ad siyan naschaaw losan na nangiila.
15 Ngim anan na uchum, "Karobfonganay mangiparyaw ta aran tan à Beelzebub wi
ap-apun na aran, siyan nangatod ta karobfongana!"
16 Ad iningkaw akon uchum wi pionchay manikap an Jesus, siyan imfakacha ta
mangwà kaskaschaaw à manuttuwaancha wi Apudyus na narpuwan na karobfongana.
17 Ngim inaagkammun Jesus na somsomòcha, siyan sinongfatana chichà alig, wi
anana, "Uray sinuy turay, nu foon à mantitimpuyug na takucha wi kanayuncha
mantintinnanung wi mampapatoy, narakan mayam-anancha. Ad nu maid timpuyug
na simfaryan, mansisiyancha.
18 Isuna ko nu kufaton Satan na akin-aaranna, kapilitani mayam-an na mantu-
rayancha. Amaschin ifakà tan ananyuy Beelzebub na nangatod ta karobfongà wi
mangiparyaw ta aran.
19 Ngim nu siyan nangatod ta karobfongà, kattoi siya kon nangatod ta karobfongan
chachi fufurunyu wi mangiparyaw ta aran! Tan na oyyoon na fufurunyu, sachi kuman
mamanoknok an chiayu wi nangkurang na somsomòyu!
20 Siyan foon à Beelzebub na nangatod ta karobfongà wi mangiparyaw ta aran,
tan Apudyus na nangatod. Ad siyan mangakammuwanyu wi nar-us chummatong na
Manturayan Apudyus ad asnay luta.
21 "Miyalig à Satan ta takuy oschoran wi nan-ar-armas wi fafantayanan foroyna, ad
maid pu makaakaw ta ochonna.
22 Ngim nu umalin osay naos-oschor nu siya wi kufatona ya inafakna, ilayawna losan
na armasnay ananay iyafakna ad fingfingayona ta fufurunnan losani sinamsamna."
23 Ad anan ako Jesus, "Sinumani takuy achi pu miyamfuruy an saon, siyan fumusur
an saon. Ya sinumani achi pu fumachang an saon ta oyyoò, siyan kumukuran saon."

Na Makafarfarayan Na Taku Asin
Mat. 12:43-45

24 Inturuy Jesus wi nan-alig, anana, "Nu lummayaw na aran ta osay nakafarfaray,
umoyna kagkaayon na ikaw wi maid pu fumroy wi man-anap à ingkawana. Ad nu
kaspangalikan maid pu ochasana, somsom-ona, 'Mangulinà ta sachi takuy narpuwà.'
25 Ad nu mangulin ya ochasanay mamfaru ya nacharus,
26 umoy man-ayag à pitù furunna wi sillumawing nu siya, ad mallonogcha losan ta
sachi taku. Siyan na nàwa ta sachi taku ta anungusna, sin-umisag nu chamu."

Na Tuttuway Lagsak

27 Na nangug-ugkuchan Jesus ta sachi, iningkaw na osay fufai wi niyaslang ta takuy
ad-adchuwan, ad anana, "Kattoi maragsak na fufai wi nangiyanà an sia ya namasusun
sia!"
28 Ad summongfat à Jesus wi anana, "Oo, ngim maragragsak chachi mangngor ta ukud
Apudyus ad patkoncha!"

Na Nangipapilitancha Nampàwaan An Jesus À Kaskaschaaw
Mat. 12:38-42; Mar. 8:11-12

29 Na sachi ummafuyutan na taku an Jesus, anana, "Lawing na taku ta sanay lunap!
Apay mampail-onà à kaskaschaaw? Maid pu uchum à kaskaschaaw à ipailà an chiayu
nu achi afus na sachi singyar wi nàwan Jonas ta awi.
30 Tan na nàwan Jonas, sachin nanuttuwaan chachi iNineve wi tuttuway Apudyus na
nangifaun an siya. Ad amaschi kon màwan saon à manuttuwaan akon taku ta sana wi
Apudyus na nangifaun an saon.
31 Nu chumtong na Padchay Makuisan na losani taku, lumoswan sachi fufai wi Ali ta
awi ad Seba ad pafasuron chiayuy taku ta sanay lunap, tan uray nu ad-adchayuwan na
namfiyasiyana, ummoyna ikattò chongron na kinaraing wi intudtuchun Ali Solomon.
Ngim à chiayu, uray annaà ta sana wi nangatngatu nu Solomon, achiyu pu chongron na
itudtuchù an chiayu!
32 Ad na sachi koy Padchay Makuisan na losani taku, pafasuron chiayu ta chachi
tinudtuchuwan Jonas ad Nineve, tan namfafawicha ta nangngorancha ta intudtuchun

Jonas. Ngim à chiayu, safali tan uray annaà ta sana wi nangatngatu nu Jonas, achiyu pu chongron na itudtuchù an chiayu!”

Na Silaw Na Long-ag
Mat. 5:15; 6:22-23

33 Inturuy Jesus wi man-alig, anana, “Maid pu takù mamaskid ta silaw ad sinar-iwana winnu tinab-unana, ngim ipatayna ta ustuy papattayana ta mailan sinumani lumnò.
34 Na ata, siyan silaw na long-ag. Siyan nu maid pu chifiktun na ata, isù losan nasilawan na long-ag. Ngim nu awad chifiktun na ata, isù awad na long-ag ta pangot.
35 Siyan am-ammaanyu ta achi pumangot na lawag ta long-agyu.
36 Ngim nu losan nasilawan na long-ag wi maid ait à pangotna, lumawag na manomsom-anyu wi isù nasilawan-ayu ta mamfaruy silaw.”

Na Namafasuran Jesus Ta Chachi Fariseo Ya Mangitudtuchu Ta Lintog
Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40

37 Narpas pù Jesus nan-ukud, inayakan na osay Fariseo à siya ta makaan ta foroyna, ad linumnò pun tummùchu wi mangan.
38 Ngim naschaaw na Fariseo ta nangil-anan Jesus tan achina pu tungparon na lintogcha, wi nu mangancha mamfurucha umuna.
39 Siyan nan-alig à Jesus an siya, wi anana, “Chiayuy Fariseo, iwaiwasanyun lafaw na tasayu ya pingkanyu wi mamàila ngim na somsomòyu wi achi pu maila, nanapnù kinurukyu ya kinamkamanyu ta taku.
40 Fokon-ayu! Tan achiyu pu akammu wi iningwan ako Apudyus na charom na long-ag wi achi pu maila, foon pu kà afus na mamàilà iningwana.
41 Faliwanyu yan na somsomòyu ta fadnganyun asintatakuyuy kakapus, tan nu fumarun sachi achi pu maila, kapilitani fumaru kon sachi mamàila.
42 “Kakkaasiayuy Fariseo! Tan uray mangatod-ayù pagkapurun na charusi mamparamnaw ta maan, iwalinyun napatpatog tan foon à nalimpiw na oy-oyyoonyu ya foon à ay-ayatonyù Apudyus. Amaschin masapur oyyoonyu kuma ya achiyu ko lausan na uchum.
43 “Tuttuway kakkaasiayu, chiayuy Fariseo! Tan pipionyuy chiayun umachuy ta afaruwani aachuyan ta sinagoga, ad pionyu koy malispitu ta aallusan na taku.
44 Kakkaasiayu, tan isuayù lofon wi foon pù namarkaan, wi kuskuschan na taku tan achicha pu ilasin.”
45 Sachi ad, anan na osay mangitudtuchu ta Lintog an Jesus, “Misturu, na mangifag-am ta amasnat, nitapiani ko nainsurtu!”
46 Ad sinongfatan Jesus à siya anani, “Kakkaasiayu ko, chiayuy mangitudtuchu ta Lintog! Tan subsubraanyun lintog ad parpalikatanyun taku ta mangipapilitanyu mampatungparan. Isù ipafuudyun chagsonani amod à mafuud, ad achiyu pù ait fadngan chicha.
47 Kakkaasiayu! Tan finarfaruyun pantiyung wi nilobnan na tung-ar na chachi profetas wi pinatoy na aappuyu ta awi.
48 Ad sachin mangipail-anyu wi apufaranyu kon iningwan chachi aappuyu ta awi, tan chichan namatoy ta profetas ad chiayun mampafaru ta pantiyungcha.
49 Ad sachin tummuttuwaan na imfakan Apudyus ta kinaraingna wi anana, ‘Umifaunà à profetas ya uchumi fabfaun an chicha. Ngim patoyonchan uchum ya palikatancha kon uchum.’
50 Siyan chiayuy taku ta annay sillumunap, chiayun mangikaru ta chusan na napatayan na losani profetas nanipud ta nàwaan na annay lufung,
51 wi nanipud ta namatayanchan Abel ingkanan Zacarias wi napatoy ta namforaatan na altar ya Templo. Oo, tuttuwan ifakà an chiayuy taku ta annay sillumunap, wi chiayun mangikaru ta chusan na losani amaschi wi nàwa!
52 “Kakkaasiayu, chiayuy mangitudtuchu ta Lintog, tan sinillaanyun somsomò na takuy manganap ta katuttuwaan mipangkop an Apudyus, tan uray chiayu, achiyu pu parnoon na katuttuwaan mipangkop an siya ta somsomòyu, ad ipalityu kon mangiparnoan na uchum!”
53 Lummayaw pù Jesus ta sachi foroy, chachi mangitudtuchu ta Lintog ya Fariseo, isagcha chinillaw à siya. Ad maid achicha sarudsuchon
54 à manikapancha kuma ta awad ait à masaw-aana ta ukudna ta awad mampafasuranchan siya.

12

Na Miparoswaan Na Nitataru Wi Somsomò
Mat. 10:26-27

1 Na sachi, ummachuachun takuy naarus, ad makamkammurawchay alifulifu wi man-
ip-ipitcha. Ad anan Jesus ta disipulusna, "Tanchaananyu ta achiyu pàpàwatan na
achawiyan na Fariseo wi akinpapaticha wi miyalig ta yeast.
2 Tan tuttuway losani achi pu maila ta sana, mipailà tapin na padcha. Ya losani nitataru
ta sana, mallotaw nu chumatong na timpuna.
3 Siyan losani ukuchonyu ta pangot, mipadlaw ta padcha, ad losani intupkayu ta
aafusanyu, mipagngor ta sangwanan na losani takù tapin na padcha."

Na Ustuy Umogyatan Na Taku
Mat. 10:28-31

4 Ad inturuy Jesus wi anana, "Na ifakà an chiayuy fufurun-u, achiayu umogyat ta
chachi mamatoy ta long-ag, wi sachin pagpag na lobfongcha.
5 Ngim siya umogyatanyu kumà Apudyus, tan nu otyonan long-ag, annan karobfon-
ganay mangifallu ad infierno wi sachin machusaan na taku. Siyan Apudyus na ustuy
ogyatanyu!
6 "Panunutonyun somsomò Apudyus an chiayu, tan uray na sissiwit wi mangin-an na
limà chuway siping, maid pu osà maliwatan Apudyus.
7 Ad sinchumallù chiayu, tan uray na fuùyu, finilang Apudyus. Siyan achiayu kuma
umogyat ta sinuman tan napatpatog-ayu an Apudyus nu achuy sissiwit!"

Na Manàchor An Jesus Ya Mangilifak An Siya
Mat. 10:19-20, 32-33; 12:31-32; Mar. 3:28-29; 8:38

8 Inturuy Jesus wi man-ukud, anana, "Sinumani manàchor ta sangwanan na taku wi
saon na Apuna, sikurachuy saon wi namfalin taku, tàchorà ako siya ta sangwanan na
aangheles Apudyus.
9 Ngim sinumani mangilifak an saon ta sangwanan na taku, à saoni namfalin taku,
ilifak-u kò siya ta sangwanan chachi aangheles Apudyus.
10 "Sinumani mangifakà lawing mipangkop an saoni namfalin taku, mafalini ma-
pakawan. Ngim na mangifakà lawing mipangkop ta Ispiritun Apudyus, achi pu mafalini
mapakawan.
11 "Nu icharumchà chiayu ta sinagoga ya fifinnachur ya nan-angatuy turay, achiayu
machanakan mipangkop ta isongfatyu ya ifakayu,
12 tan na sachi uras, ipaspasmò na Ispiritun Apudyus an chiayun ustù ifakayu."

Na Alig Na Osay Faknang

13 Sachi ad nan-ukud an Jesus na osay larai ta sachi amung, wi anana, "Misturu,
mafalin nu ifakam ta sunud-u ta mamfingayannin tinawidni?"
14 Ngim sinongfatan Jesus à siya anani, "Maid pu fiyang-u wi mangilintog an chiayu
winnu mamingay ta làsunyu!"
15 Ad inturuy Jesus wi mantudtuchu ta chachi taku, anana, "Man-annad-ayu ta achiayu
maawis wi mangkamkam, tan uray nu summawar na kinafaknang na osay taku, foon
pù amaschin fumaruwan na mafiyakana."
16 Sachi ad nan-alig à Jesus wi anana, "Na namingsan, iningkaw na osay faknangi larai
wi nagkasan na murana.
17 Ad namnammò na sachi faknang, 'Sinun in-inò tan nanapnun arang-u ad maid
mangigkaà ta achuy apit-u?
18 Amasnan oyyoò. Faasò na arang-u ta pachakrò ta awad mangigkaà ta losani apit-u
ya ochon-u.
19 Ad som-osom-ò ako, Nakasatà, tan summawar losan na masapur-ù atawwotawwon,
siyan achiyà pu asin man-iwaar! Mangamanganà, uminuinumà, ya lagragsakò na fiyag-
u!'
20 Ngim na sachi, anan Apudyus ta sachi taku, 'Ningning-a! Tan sanay lafin matayam,
ad sinun mangin-uwa ta anchanayay kinakomam?' "
21 Sachi ad inyanungus Jesus anani, "Amaschin màwa ta takuy mangkakokakom à
kinafaknang ad asnay luta, ngim maid somsomònan Apudyus."

Na Oyyoon Apudyus Ta Takuy Mamiyar An Siya
Mat. 6:25-34

22 Sachi ad anan Jesus ta chachi disipulusna, "Siyan na ifakà an chiayu, achiayu
machanakan mipangkop ta masapuryu ta mafiyakanyu, isun na maan ya luput.

23 Tan napatpatog na fiyagyu nu maan, ya long-agyu nu luput.
24 Ilanyun sissiwit. Achicha pu mammura ya maid apitoncha, ya maid pu ko
mangigkaancha ta masapurcha. Ad tamako ta asifififiyagcha nu? Oo, tan Apudyus na
mangayyuwan an chicha! Ad napatpatog-ayu an Apudyus nu sissiwit!
25 Ad na osa, maid pu iturung na chanag tan uray machanachanakan-ayu, maid itur-
ayna ta fiyagyu!
26 Siyan nu achiayu pu makàwa ta amaschì uray ait, taayuko machanakan mipangkop
ta uray farangna?
27 Ilanyun mantutufun na fokaw. Achicha pu man-iwaar winnu mallakà luputcha,
ngim ifakà an chiayu wi namagmagkit na sabsafungcha nu afaruwani silup Solomon wi
afaknangani Ali.
28 Siyan nu amaschin oyyoon Apudyus wi mangipafaru ta fokaw wi sin-aitan yakan
awachancha, tan uray awad ta sana, maryawchà fikat ad maskobcha, sinchumallun
somsomòna ta mipangkop ta iluputyuy taku! Kurang na pammatiyu!
29 "Achiyu kuma som-osom-on na masapuryù ifiyagyu wi isun na maan ya mainum,
ya achiayu machanakan ta amaschi,
30 tan amaschin som-osom-on na taku ta annay lufung wi foon pù mamati. Ngim
chiayu, akammun Apudyus wi Amayu wi masapuryu losan na amaschi.
31 Siyan na som-osom-onyu kuma, mipangkop ta Manturayan Apudyus, tan nu
amaschin patpatkanyu, nangamung à siyay mammammò ta losani masapuryu."

Na Masonsonan Na Kinafaknang Ad Langit
Mat. 6:19-21

32 Inturuy Jesus wi mantudtuchu ta disipulusna, anana, "Achiayu umogyat uray
ààiyut-ayu, tan naragsak à Apudyus wi mangitapin chiayu ta Manturayana.
33 Siyan inginayun ùuwayu ta iturungyun nginana ta kakapus, tan sachin manonso-
nanyu ta kinafaknangyud langit. Tan nu sachin manonsonanyu, maid pu maksayan ta
kinafaknangyu tan maid makaakaw ya maid makachachail.
34 Tan na katuttuwaan, sinumani patpatkanyu, kapilitani siya kon som-osom-onyu."

Na Manasagkanaan Na Takuy Manguullay Ta Mangulinan Jesus

35-36 Inturuy Jesus wi man-ukud, wi anana, "Masapur makasakanaayu, uray sinun
mapasamak, wi na miyalikana isuayù sasannilu wi manguullay ta apucha wi ummoy
nakakasar, wi nansilupcha ya nangongogkan na silawcha, ta nu mangulin na apucha ad
mangkobkob, chakusi ib-atcha.
37 Ad maragragsakan chachi sasannilu wi ochasan na apucha chichay nakasakana
wi foon pù nasusuyopcha! Tuttuway aanonan kunsurna ad ipatùchuna chicha ad
pinaananà chicha.
38 Uray nu kawan na lafin chumatngana, winnu nganngani mafikat, nu ochasana
chichay nakasakana, maragragsakancha!"
39 Asin ako nan-alig à Jesus, wi anana, "Somsom-onyu kon anna, wi nu inakammun na
nginforoy na ustuy uras na umaliyan na man-akaw ta foroyna, kapilitani tatanchaakana
ta maid pu maakaw ta foroyna.
40 Siyan amaschiyonyu ko wi masapur makasakanaayu, tan à saoni namfalin taku,
mangulinà ta timpuy foon à namnamaonyuy chumatngà."

Na Mapiyar Wi Sanilu Ya Foon
Mat. 24:45-51

41 Sachi ad anan Pedro an Jesus, "Apu, chiani kay disipulusnun mangifag-am ta sanat
winnu losan na taku?"
42 Ad anan Apu Jesus wi nan-alig, "Sinun mangilasinanyu ta mapiyar ya nanakman wi
sanilu? Siyan piniyar na ap-apuna wi mangayyuwan ta fufurunnay sanilu ya mamaan
an chicha nu timpun na inyòoan.
43 Ad maragragsakan na sachi sanilu nu aspuron na apunà siyay mangwa ta losani
nipiyar an siya!
44 Tan tuttuwan ifakà an chiayu, wi na kinapiyarna, siya kon mangipiyaran na apuna
ta losani ùuwana.
45 Ngim nu siya somsomò na sachi sanilun mafayag na mangulinan na apuna, ya
ilukinay mamalikat ta fufurunnay sanilu uray fubfufai ya lallarai, ya makàakàan ya
makàikàinum ya masallisallimong,
46 machanatong na apuna ta timpuy foon à namnamaonay chumatngana. Siyan
kapilitani chusaon na apunà siya ad itapinà siya ta machusaan na losani foon à mamati.

47 “Na takuy akammunan pion na apunay pàwa ngim achina pu oyyoon winnu achi
pu mansakana, amod na masaplitana.
48 Ngim na takuy maid pu akammuna ta pion na apuna, ad nangwa kò lawing, ait na
masaplitana. Tan na takuy achun nipiyar an siya, kapilitani achun songfatana. Ad na
takuy ad-achun nipiyar an siya, ad-achu kon songfatana.”

Na Mansisinaan Na Taku Mipakapun Jesus
Mat. 10:34-36

49 Sachi ad asin nan-alig à Jesus wi anana, “Na ummaliyà ad asnay luta, sogkò na
sinuman. Ad sapay kuma ta nar-us kummilab!
50 Masapur chumatong na maparpalikatà, ad asngaà wi mammammò ingkanà
marpasana.
51 Ananyu pun nin nu ummalì turnuson na losani taku ta luta! Ngim foon pun, tan
ummaliyà à mansisinaan na taku ya mangkukuraancha.
52 Siyan manipud ta sana, amasnan màwa. Nu liman simfaryan, kuraon na turu na
chuwa, ya kuraon akon chuwa na chachi turu.
53 Uray na man-aama, man-asikuracha, ya isuna kon man-iina ya man-at-atukanga,
tan mangkikinnuracha losan.”

Na Achi Pun Na Taku Mangilasinan Ta Mipangkop An Jesus
Mat. 16:2-3

54 Ad nan-alig akò Jesus ta chachi ad-adchuwan, wi anana, “Nu ilanyuy mangmangn-
gitit na lifuu, akammuyuy umuchan, ad tuttuway umuchan!
55 Ad nu malìnayun poyaaw wi namparpud lakud, chooyu anani malikat à fikat, ad
tuttuway malikat!
56 Chiayuy akinpapati! Apay mafalini ilasinyun singyar na kinafarun na tarun ngim
achiayu pu makailasin ta isingyar Apudyus ta anchanayay màmàwa ta chokanninay
timpu?”

Aligruwonyun Kasusyu
Mat. 5:25-26

57 Ad inturuy Jesus anani, “Taayuko achi makasomsomò à mamfarù màwa?
58 Nu kaspangalikan awad mangicharum an chiayu ta korti, pachasonyu yan ta
patingkan na karobfonganyu wi aligruwon, ta achiayu pu kuma mipasangu ta kuis,
tan nu ipasanguchà chiayu ta kuis, ipurangnà chiayu ta pulis ad imfarud chiayu.
59 Ad nu mifarud-ayu, achiayu pu miparufus ta fafalluchan ingkanà finayachanyun
losani murtayu.”

13

Na Kaog-ogyati Lisortan Na Fasur

1 Na sachi koy timpu, iningkaw na uchumi taku wi ummoy nangifakan Jesus ta
nampapatayan Pilato ta uchumi iGalilea ta nangichatunancha ta animar an Apudyus.
2 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, “Apay, kapu ta amaschin napatoyancha, siya
somsomòyun sachin manuttuwaanyuy sin-umisagcha managfasur nu uchumi iGalilea?
3 Tuttuway foon! Ngim na ifakà an chiayu, nu achiyu pu man-awichan na lawingi
oy-oyyoonyu, amaschi kon arawing na matayanyu.
4 Ya mipangkop ako ta natayan chachi simpuru ya waruy natapilan ta nikur-ufan chi
tànangani foroy ad Siloe, siya somsomòyun sachin manuttuwaanyuy sillumawing na
fasurcha nu losani uchumi iningkaw ad Jerusalem?
5 Foon pu ko! Ngim tuttuwan annay ifakà an chiayu, wi nu achiyu pu man-awichan
na fasuryu, amaschi kon arawing na matayanyu.”

Na Alig Na Ayuy Ikus Wi Achi Pu Mamunga

6 Sachi ad asin nan-alig à Jesus wi anana, “Iningkaw na osay taku wi tummufun osay
ayu wi ikus ta lutana. Ad umoumoyna ilan nu awad lawa fungana, ad maid.
7 Siyan anana ta man-iiwaarona ta lutana, ‘Na! Atlun tawon-u ta sanay umali mangila
nu awad fungan na annay ayu, ad maid. Pokpokonta! Tan nu iingkaw, chachailona kan
luta.’
8 Ngim summongfat na man-iiwaarona, ‘Apu, anusanta urayon à sintawon ta aufà na
puunna ad inafunuwà,
9 ad nu mamungà tawon, mamfaru. Ngim nu achi pun, pokpokonta.’ ”

Na Nampaimfakan Jesus Ta Osay Nafùung Uray Safachuy Ngingillinan Na Judio

10 Na namingsani Safachuy ngingillinan, nantudtuchù Jesus ta osay sinagoga wi
makimkimungan na Judio.
11 Ad niyaspur wi iningkaw akon osay fufai wi nafùung, wi finùung na aran, wi
ummoy à masawaran à waruy tawon na nafùungana.
12 Innilan pu Jesus à siya, inayakanà siya wi anana, “Ina, maaan na sakitnu!”
13 Ad inagpachanà siya, ad nalinchong na umagsachana, ad chinayawnà Apudyus.
14 Ngim naaliling-ot na mangipangpangu ta sachi sinagoga, tan Safachuy ngingil-
linan na nampaimfakan Jesus ta sachi nasakit. Siyan anana ta chachi naaamung,
“Tamakonna? Onom padcha met na mafalini umiwaaran ta sinchumingkuwan. Sachi
kuman umaliyanyu mampaimfakan, ta foon pù Safachuy ngingillinan!”
15 Ad sinongfatan Jesus à siya anani, “Chiayuy akinpapati! Uray Safachu, nu mauwaw
na fakayu winnu afayuyu, painumanyu.
16 Ngim maid somsomòyu ta annay kailiyanyu wi kanà ako Abraham, wi simpuru
ya waruy tawon na namalikatan Satan an siya, ad siya ananyun lawing nu maaan na
sakitna tan Safachu!”
17 Ad chachi mallawing an Jesus, nafàinancha ta songfatna. Ngim isag naragsak na
takuy ad-adchuwan ta losani kaskaschaaw wi iningwana.

Na Alig Na Fuor Wi Mustard
Mat. 13:31-32; Mar. 4:30-32

18 Sachi ad inimus Jesus, “Sinun miyisuwan na Manturayan Apudyus à mangiyalikà?
19 Na osay miyalikana, amasna. Immuran na osay takun fuor wi mustard ta umana.
Ad chummakor ad namfalin ayu wi manùfutan na sissiwit na pangana.”

Inyalig Jesus Na Yeast
Mat. 13:33

20 Ad asin ako nan-alig à Jesus wi anana, “Ad sinu kon mangiyalikà ta Manturayan
Apudyus?
21 Isun na mangitumayan na fufai ta yeast ta sillatay arina ingkanà fumtar losan na
arina.”

Na Nalipit Wi Liwangan
Mat. 7:13-14, 21-23

22 Sachi ad inturuynay umoy ad Jerusalem, wi nantudtudtuchu ta taku ta il-ili wi
innoyna.
23 Ad iningkaw na osay nangimus an siya, wi anana, “Apu, ààiyut yakan takuy
masaraknifan?”
Ad summongfat à Jesus à alig, wi anana,
24 “Ipapatiyuy mangoy ta nalipiti liwangan tan siyan lumnoanyud langit, tan ad-
adchuwan na takuy safalin oyyooncha wi mamachas lumnò ngim achicha pu makarnò.
25 Tan na nginforoy, nu illausna inyonob na liwangan maid fotlon na narsin. Ad uray
nu umaagsad-ayu wi mangkobkokobkob ya mampoapoaw anani, ‘Apu, ib-atam à chiani!’
siya isongfat na nginforoy, ‘Maid pu akammù an chiayu nu sinun narpuwanyu!’
26 Ad àaruonyu anani, ‘Chianin nakàakàan ya nakain-inum an sia, ad ilini kon
nantudtuchuwam!’
27 Ngim isaradna anani, ‘Maid pu akammù an chiayu nu sinun narpuwanyu.
Lumayaw-ayu losan, lawing na oy-oyyoonyu!’
28 Ad na mangil-anyu ta aapputauy cha Abraham an Isaac ya Jacob, ya losan chachi
profetas Apudyus, wi nitatappicha losan ta Manturayan Apudyus, man-ifil-ayu ya
ngumarotngotonyun fafayu tan mifalluayuy achi pu mitapi!
29 Ngim na takuy mitapi ta Manturayan Apudyus, farangnan marpuwancha wi ailiili
wi uray na foon à Judio, mitapicha ko wi makaragragsak an Apudyus.
30 Siyan somsom-onyuna: Na takuy nafafa ta sana, chichan nangatù tapin na padcha.
Ngim na takuy isù nangatu ta sana, chichan nafafà tapin na padcha.”

Na Ayat Jesus Ta Chachi iJerusalem
Mat. 23:37-39

31 Na sachi timpu, chummatong na uchumi Fariseo, ad ananchan Jesus, “Un-unnoy
nin nu lumayaw-ad asna, tan pion Ali Herod wi mamatoy an sia.”
32 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, “Ing-ayu ifaka ta sachi masikap, wi na sanay
timpu, ituruy-u wi paryawon na aran wi farfaray ya mampaimfag ta nasakit, tan foon
à mafayag ad kangputò na oyyoò.
33 Siyan masapur ituruy-un pangkop-u ta sanay timpu, tan maid safalì matayan na
profeta nu achi afus ad Jerusalem.”

34 Sachi ad anan Jesus, “O Jerusalem, chiayuy iJerusalem, amod na somsomòun chiayu!
Tan chiayun nangtoy ta profetas ya namisong ta chachi finaun Apudyus à manudtuchun
chiayu! Naina kon naryachà wi mangaruarus kuman chiayu wi isun na manaofan na
manù ta isiwna, ngim ummisìayu!
35 Siyan na sana, ikadyu kay nu maid pu mangayyuwan an chiayu. Tan manipud ta
sana, maid asin mangil-anyun saon ingkana ta padchay mangifag-anyuy, ‘Chayawontaun
annay ummali wi narpun Apudyus.’ ”

14

Nan-aan Akò Jesus À Sakit Ta Safachuy Ngingillinan

1 Na namingsani Safachu, inimfitar na osay nangatuy Fariseo à Jesus ta umoy makaan
ad foroycha. Ad na uchumi taku ta sachi, sipsiputanchà siya nu sinun oyyoona
2 tan iningkaw akon osay larai wi nallotlotog.
3 Sachi ad inimus Jesus ta chachi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog anani,
“Masurngasing na Lintogtau nu paimfakon na sakit ta uray Safachuy ngingillinan?”
4 Ngim akikinnòcha. Siyan inagpachan Jesus na nasakit ad inaannan sakitna, ad
imfakana ta lumayaw.
5 Sachi ad anana ko ta chachi manipsiput, “Somsom-onyuna, wi nu mafituwan na
anàyu winnu fakayu ta Safachu, achiyu pu lawa umoy aran?”
6 Ngim maid pu isongfatcha ta sachi.

Na Oyyoon À Mampafafaan Ta Long-ag

7 Illasin pu Jesus wi mampilin uchum ta chachi inimfitar na sachi Fariseo à
tumùchuwanchà afaruwan à uùchuwan, tinudtuchuwan Jesus chicha losan wi ananay
nan-alig,
8 “Nu maimfitartà makakasar, achita kuma tumùchu ta apatkani uùchuwan, tan nu
awad naimfitar à nangatngatu nu chita,
9 mafainta nu umalin sachi nan-imfitar an chita ad ananay, ‘Umachuyan na annati
nangatuy takun anna.’ Ad isagta mafainan wi umoyta umachuy ta ikid.
10 Siyan na oyyoon kuma, nu ayakan chita wi makaragsak, tumùchuta ta ikid, ta
ikad na nan-imfitar wi mangwanan, ‘Umaliasna tan annayan farfaruy uùchuwan.’ Nu
amaschin màwa, machayawta ta sangwanan losan chachi uchumi naimfitar.
11 Tan sinumani mangipangatu ta long-agna, mipafafa, ngim sinumani mangipafafa
ta long-agna, ngumatu.”
12 Sachi ad anan Jesus ta sachi nan-imfitar an siya, “Nu kaspangalikan mampartiay
mallagsak, achim imfitaron afus yakan kakayyomnu ya susunudnu ya aagkiyu ya fafak-
nangi chachar-agyu, tan mafalinchay sumufalit, siyan isù mafayachan na iningwam tan
parnusancha kò sia.
13 Ngim na oyyoom, nu mallagsak-a, imfitarom na kakapus ya chachi napilay ancha
nakurap,
14 tan nu amaschiyom, mafinchisyunan-a tan achicha pu makasufalit. Ad siya
manufalit à Apudyus ta padchay umuliyan matakuwan na mamfaruy taku.”

Na Alig Na Chakor Wi Lagsak
Mat. 22:1-10

15 Chingngor pun na osay makaan an Jesus ta intudtuchuna, anana, “Isag maragsak
chachi makaragsak ta Manturayan Apudyus ad langit!”
16 Ad sinongfatan Jesus à siyà alig wi anana, “Na namingsan, iningkaw na osay taku
wi mamparagsak à chakor, siyan nan-imfitar à ad-adchuwan à umali kuma makaragsak.
17 Ad narpas pun nisakana losan, finaunnan saniluna ta umoyna ifaka ta chachi
inimfitarna ta umalicha, tan nisakana losan.
18 Ngim chachi naimfitar, asilarasunchà achicha pu umayan. Na osa, anana,
‘Pangaasim tan achiyà pu makaali tan awad na angnginginà wi payaw, ad masapur
inyà yan ilan.’
19 Ad na osa ko, anana, ‘Pangaasim tan achiyà pu makaali, tan angnginginaà à simpurù
luwang, siyan inyà yan chicha pachason.’
20 Ad na osa ko, anana, ‘Àasawaà, siyan achiyà pu makaali.’
21 “Sachi ad nangulin na sanilu ad imfakana losan na lasuncha ta apuna. Ad naaliling-
ot na apuna, ad anana ta saniluna, ‘Kanasom ta ing-a ta losani charan ya ar-arsa ta annay
ili ad uray sinuy ochasam, ayakam losan ta umalicha makaragsak wi uray na kakapus
ya napilay ancha nakurap.’

22 “Narpas pun na sachi, nangulin akon sachi sanilu ad anana, ‘Apu, pintog-un
imfakam, ngim anna ko kan màkawan.’
23 Siyan anan akon apuna, ‘Siyan ing-a ko ta uray ad-adchayuwani lukar, ad àaruom
ta takuschi ta umalicha ko makaragsak ta mapnu kuman annay foroy-u.
24 Tan kattoi maid pu osa ta chachi ummunay naimfitar à manimsim ta annay
nisakana!’ ”

Na Alikatan Na Sumurutan An Jesus
Mat. 10:37-38

25 Na namingsan wi ad-adchuwan na takuy mituntun-ud an Jesus, nansakung à Jesus
an chicha ad anana,
26 “Sinumani maryad wi mamfalin disipulus-u, masapur wi chakchakor na ayatnan
saon nu ayatna ta amana ya inana ya uray asawana ya an-ananàna ya susunudna, ya
uray akon long-agna, tan nu achi pu makàwa ta amaschi, achi pu mafalini mandisipulus-
u.
27 Ya sinuman akoy achina pu maturochan na losani likat na sumurutanan saon, uray
siyan iyatoyna, achi pu ko mafalini mandisipulus-u.
28 “Amasnan aligna. Nu kaspangalikan awad mampatàchor à chakor à foroy, unaona
som-osom-on na kastuwona ta akammuwona nu umanay na pilaknà mangkangputana
ta sachi foroy.
29 Tan nu achina pun, ad illukinay mampatàchor ad naamin nakastun pilakna wi achi
pu makakangput, am-amangon na losani mangilan siya tan kurang na mafalinna.
30 Ad amsiwoncha anani, ‘Illukinay nampatàchor ad achi pu makakangput!’
31 “Ad na osay aligna, nu kaspangalikan awad osà Ali wi simpuruy lifun surchachuna,
achina pu umoy ikufat ta akin-aalina wi chuwampuruy lifun surchachuna nu achina
pun unaon som-osom-on nu lobfongnay makaafak ta sachi afusurna winnu achi pun.
32 Ad nu ilasinna wi kurangchà makakufat, umifaun à umoy mangimus ta afusurna
tan chaancha pù lumigwat nu sinun pionà mantitimpuyukancha.”
33 Ad inyanungus Jesus anani, “Isun akon chiayu, sinumani mangwanani sumurut an
saon, masapur mammammò yan, tan achi pu mafalin wi sumurut na takun saon nu
achina pu fay-anan na losani awad an siya.”

Na Niyalikan Na Sumurut An Jesus À Asin
Mat. 5:13; Mar. 9:50

34 Asin nan-alig à Jesus à miyalikan chachi sumurut an siyà asin, anana, “Mamfarun
asin, ngim nu maaan na tamtamna, maid in-inon wi mangiyulin ta kinaasinna.
35 Siyan maid silfina uray nu usaron à afunu, siyan mifallu kay. Naingaan-ayu, siyan
somsom-onyu kuman mining na alig-u!”

15

Na Natarà Wi Pannilu
Mat. 18:12-14

1 Na namingsan wi nanudtuchuwan Jesus ta taku, ummoy na manchachakup à fukis
ya uchumi takuy achi pu mantungpar ta lintog manchongor an siya.
2 Iningkaw akon uchumi Fariseo ya mangitudtuchu ta Lintog na Judio. Ad ngum-
mayngayutngutcha, wi anancha, “Apay naragsak na annayay taku wi makafurfurun ta
managfasur ya makaan akon chicha!”
3 Siyan nan-alig à Jesus an chicha, wi anana,
4 “Nu kaspangalikan awad osan chiayù singkasut na panniluna ad natarà na osa.
Sinun oyyoona? Taynanan siyampuru ya siyam ta purag ad ummoyna inanap na sachi
natarà ingkanà ochasana.
5 Ad nu inchasana, fuuchona wi amod na lagsakna
6 ad ichatongna ta foroyna. Ad siyan ayakanan fufurunna ya chachar-agna aruson, wi
anana, ‘Mallaragsaktau tan inchasà na natarà wi pannilù!’
7 Amaschi kon maragsakan chachi iingkaw ad langit nu mamfafawin uray os-osàani
managfasur, nu lagsakcha ta siyampuru ya siyam wi mamfaruy taku wi foon pu nù
masapur mamfafawicha.”

Na Natarà Wi Parata

8 Inturuy Jesus wi nan-alig, anana, “Ad nu kaspangalikan awad osà fufaì simpurun
pilaknay parparata, ad natarà na osa, sinun oyyoona nù? Paskichanan silaw ad
ammaana sagkitan na foroynà manganapana ingkanà ochasana.

9 Ad nu inchasana, ayakanan fufurunna ya chachar-agna aruson, ad ananan chicha,
'Mallaragsaktau tan annay inchasà na pilak-uy natarà!'
10 Amaschi kon maragsakan chachi aangheles Apudyus nu mamfafawin uray os-osàani
managfasur."

Na Natarà Wi Fafaru

11 Inturuy ako Jesus wi nan-alig, anana, "Na namingsan, iningkaw na larai wi chuwan
anànay fabfafaru.
12 Na osay padcha, anan na uchichi an amana, 'Ama, adchom na làsun-u ta sana.'
Siyan nan-agwaon na amachan ùuwanan chichay chuwa.
13 "Naarkawanan ad, ingnginan chi uchichin làsunna ad lummayaw wi inawitnan
pilakna, ad ummoy ta achayuy ili ad kinastuna losan na pilakna ta linuruku.
14 Naamin pun na losani awad an siya, niyaspur wi chinumtong na pakikad wi urat
ta sachi ili, siyan nafitifitil à siya.
15 Siyan napilit wi ummoy nakarabfu ta osay mannarun ta sachi ili. Ad na iwaarna,
mamapaan ta forò.
16 Ad kapu ta fitilna, pionay anon uray na fungan na ayu wi aannon na forò nu mafalin,
tan foon à paananchà siya.
17 "Anungusna pun, chinumtong na ustuy somsomòna, ad anana, 'Losan chachi
mallabfuwon Ama, masawar na anoncha, ad annaà yakay wi tikangay matoy à fitil!
18 Mangulinà an Ama ad ifakà an siya, Ama, nakafasurà an chiayun Apudyus.
19 Siyan uray nu maid karobfongà wi mifilang à anànu, mangaasia ta aranà à
makarabrabfun sia.'
20 Sachi ad lummigwat wi umoy an amana.
"Na marungayana, intap na amanà siya, ad nakaasi wi nangilan siya. Siyan nanodchà
wi ummoy nanib-at ad finàwarna ta lagsakna.
21 Ad anan chi fafaru, 'Ama, nakafasurà an chiayun Apudyus, siyan maid karobfongà
wi mifilang à anànu.'
22 Ngim anan na amana ta sasanniluna, 'Kanasonyu! Iyaliyun afaruwani luput ta
isilupna. Ad mansapatusonyu kò siya, ya singsinganyu.
23 Ya aranyu kon apunorani ayyufun na fakatau ad partiyonyù mallagragsakantau!
24 Tan anà pun nu natoy na annay fafarù, ngim annay natattaku. Anà pun nu natarà,
ngim annay nangulin.' Sachi ad illukichay mallaragsak.
25 "Napapannos pun, nangulin na panguruy anàna wi narpu ta pappayaw. Chanchani
ad ta foroycha, chingngornan mangkankanta ya mantatachò.
26 Siyan inayakanan osay sanilu ad inimusna nu sinun oy-oyyooncha.
27 Ad anan chi sanilu, 'Nangulin na sunudnu, siyan impapartin amayun apunorani
ayyufun na faka ta lagsakna ta nangulinan na sunudnu wi natattaku wi maid lawing à
napasamak an siya.'
28 Ad ummog-ot chi panguru ad achi pu lumnò ta foroy. Siyan lummawan amana
ummoy inàarù ta lumnò.
29 Ngim sinongfatanà amana, 'Ilam, nan-iwaarà à atawwotawwon, à isù sanilum,
wi maid pu linabrabsing-ù imfakam, ad maid pu impapartim à uray osà karching à
mallaragsakanni ta fufurun-u!
30 Ngim na annayay narukuy anànu, lummayaw wi kinastuna losan na ùuwam ta
puta. Ad siyan impartiyam à apunorani ayyufu.'
31 'Anàu,' anan na amana, 'kanayun-a iingkaw an saon, siyan na losani awad na saon,
uwam ako.
32 Ngim na sana, masapur mallaragsaktau ta pailataun tottoròtau, tan anà pun nu
natoy na sunudnu, ngim annay natattaku. Anà pun nu natarà, ngim annay nangulin.' "

16

Na Iningwan Na Nasikap À Fumaruwan Na Fiyagna

1 Sachi ad asin nan-alig à Jesus ta disipulusna, wi anana, "Na namingsan, iningkaw na
osay faknang wi nangipiyar ta losani ùuwana ta osay man-iwaarona. Ngim chinamag
na sachi faknang wi kaskastuwonan sachi nipiyar an siya.
2 Siyan impaayagnà siya ad anana, 'Sinu kon chongrò wi oy-oyyoom? Aminom ilistan
losani iningwam mipangkop ta impiyar-un sia, tan iparyaw-u sia.'
3 Siyan som-osom-on na sachi taku nu sinun ustù oyyoona. Ad anana ta somsomòna,
'Sinun in-inò wi mafiyag, tan annay iparyawà ta apù, tan nakapsutà wi mantarun ya
mafainà wi mampalimus.

4 Amasnan oyyoò, ta uray nu iparyawà ta man-iwaarà, mafalini mangiliyonà ta foforoy
na uchum!'
5 "Sachi ad inayakana losan na nakautang an apuna ad sinin-ossana inimus anani,
'Am-an na utangnu ta apù?'
6 Ad sinongfatan na osa, 'Singkasut wi lata wi lana.' Ad anan chi niparyaw, 'Annayan
listaan na utangnu. Siyan pilmaam ta obsontà limampuru kan utangnu.'
7 Ad inimusna ko ta osa, 'Am-an akon utangnu ta apù?' Ad sinongfatana, 'Sillifuy
kafan wi finayu.' Ad anan chi niparyaw, 'Annayan listaan na utangnu. Siyan pilmaam
ta obsontà warungkasut yakan fayacham.'
8 "Napannos pun, illasin na apunan kinasikap na sachi niparyaw, ad chinayawnan
kinaraingnay nangisakanà fumaruwanà tapin na padcha." Ad anan ako Jesus,
"Tuttuway chachi achi pu mamatin Apudyus, sillumaingcha mipangkop ta ifiyagcha ta
sana nu chachi mamati."

Uchumi Tudtuchun Jesus

9 Inturuy Jesus wi mantudtuchun chicha, anana, "Na itudtuchù an chiayu, usaronyun
kinafaknangyud asnay lutà mamfurfurunanyu, ta nu marpas na mausarana, iparnò
chiayud langit wi mafiyakanyù ing-ingkana.
10 "Sinumani napiyar wi mangchon ta kàkàit wi nipiyar an siya, mapiyar ako wi
mangchon ta chakor. Ad isuna kon sachi achi pu napiyar wi mangchon ta kàkàit wi
nipiyar an siya, kapilitani achi pu ko mapiyar wi mangchon ta chakor.
11 Siyan nu achiayu pu mapiyar wi mangchon ta pilak ad asnay luta, sin-umisag wi
achiayu pu mapiyar wi mangchon ta tuttuway kinafaknang ad langit.
12 Tan nu foon pù mapiyar-ayù mangchon ta ùuwan na uchum, achi pu maatod an
chiayun ustuy man-uwayù tapin na padcha."
13 Sachi ad asin nan-alig à Jesus wi anana, "Na sanilu, achi pu mafalin wi chuwan
umapuwana tan kapilitani ay-ayatonan osa ya lawingonan osa. Ya kapilitani patkonan
osa ad achina pun na osa. Isuna ko nu pilak na napatog an chiayu, achi pu mafalini
patkam na pion Apudyus."
14 Chingngor pun chachi Fariseo na sachi intudtuchun Jesus, inam-amangchà siya tan
siya ay-ayatonchan pilak.
15 Siyan anan Jesus an chicha, "À chiayu, ipàpailayu kan kinafaruyu ta sangwanan na
taku, ngim akammun Apudyus na tuttuway awad ta somsomòyu. Tan chiayuy taku, na
patpatkonyu, kaisawchi an Apudyus."
16 Ad anan ako Jesus, "Na Lintog wi inyug-is Moses ya chachi profetas ta awi,
sachin natungpar ingkana ta ummaliyan Juan wi Mamfufunyag. Sikud wi mifagfakan
Mamfaruy Chamag mipangkop ta Manturayan Apudyus, ya achun mangipapilit wi
mitapi.
17 Ngim achiyu anani mab-os na uray akàitani lintog Apudyus, tan mallaslasun
maumasan na annay luta ya langit nu maaanan uray na akàitani lintog Apudyus."
18 Ad anan ako Jesus, "Sinumani larai wi mangichang ta asawana ad nangasawà safali,
makafasur, ad na larai wi mangasawa ta sachi fufai wi inichangana, makachagchakas
ta sachi fufai."

Na Faknangi Larai Ya Lazaro Wi Kapus

19 Ad inturuy Jesus wi mantudtuchu, anana, "Na namingsan, iningkaw na osay larai
wi isag faknang wi man-afafaru ya nanginginan silupna ya kanayun mamparagsak à
chakor.
20 Ad iningkaw akon osay kapus wi Lazaro na ngachanna wi nakakator na long-agna.
À Lazaro, finikati nifafàsar ta sawang na sachi faknang,
21 ta uray nu fugtan na sachi faknang na anona nu awad machachà ta lamisaanna. Ad
na asu, chilchilanchan kakatorna.
22 "Na osay padcha, natoy na sachi kapus ad illayaw na aangheles à siya, ad ummoycha
inchar-ag an Abraham à makaragsak ad langit. Na sachi ko, natoy akon sachi faknang
ad illofoncha,
23 ad nipaoy ad Hades wi ingkawan na natoy wi maparpalikatan isag.
"Ad nantangad na sachi faknang ad intapnà Abraham ta ad-adchayuwan ya Lazaro
wi nicharchar-ag an siya.
24 Ad nampoaw chi faknang wi anana, 'Ama Abraham! Achakuwanà! Pailunongnun
iman Lazaro ta chanum ad ifaunnù siya ta itodtodna ta chilà ta tumakaliyong, tan
nalikatanà ta atung na annay apuy!'

25 Ngim anan Abraham, ‘Anàu, sosom-om na iningkawam ad luta. Naram-ay na
imfibfiyagnu, ngim na fiyag Lazaro, kakkaasì siya. Ngim na sana, naragragsak à Lazaro
ad asna. Ad à sia, maparpalikatan-a.
26 Ad foon pu kà afuschi tan annat na lofongani kitang wi namorchà an chitau, siyan
uray awad maryad umalid asnat, achi pu mafalin tan maid ayona. Ya isuna koy sinuy
awad ad asnat, achi pu makachormang wi umalid asna.’
27 Sachi ad anan chi faknang, ‘Nu amasnat, Apu, ipangpangngaasim ta ifaunnù Lazaro
ta foroy Ama,
28 tan awad na limay susunud-u, ta umoyna kuma warningan chicha ta faliwanchan
oy-oyyooncha ta achicha kuma mipaali ta annay ikaw na amochi likat.’
29 Ngim anan Abraham, ‘Ngim awad an chichan sachi inyug-is Moses ya chachi
profetas ta awi à mawarningancha kuma nu chongroncha.’
30 ‘Oo, Apu,’ anan na sachi faknang, ‘ngim achicha pu patiyon! Ngim nu awad ummuli
natakù natoy à umoy mangifakan chicha, sikurachuy man-awichanchan lawingi oy-
oyyooncha.’
31 Ngim anan ako Abraham, ‘Nu achicha pu patiyon na inyug-ischa Moses ya chachi
profetas, uray nu awad umuli mataku achi pu maawis na somsomòcha.’ ”

17

Na Mangwà Makafasuran Na Uchum
Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42

1 Sachi ad anan Jesus ta chachi disipulusna, “Tuttuway sikud wi maawis na takù man-
awichanchan Apudyus. Ngim sinkumaasin takuy mangwà makafasuran na uchum,
2 tan kattoi amod na machusaanà tapin na padcha, tan un-unnoy na matàchan na
fakangnà chakoran à fatu ta sana ad nitub-ung ta fayfay.
3 Siyan an-annachanyun oyyoonyu!
“Nu awad makafasur an sia, omoram, ad nu fafawiyona, pakawanom.
4 Ya uray mangampitun makafasuranan sia ta osay padcha, ya mangampitu ko umali
mampapakawan, masapur pakawanonyu.”

Mipangkop Ta Pammati

5 Sachi ad anan chachi apostoles an Apu Jesus, “Papigsaom kuman pammatini.”
6 Ad anan Apu Jesus, “Nu awad pammatiyù uray isun na akàit na akàitani fuor
wi mustard, mafalini ananyu ta annayay ayu, ‘Mafakut-a ad nimuraa ta fayfay!’ ad
tuttuway màwa.”

Na Fiyang Na Sanilu

7 Inturuy Jesus wi man-ukud, anana, “Nu kaspangalikan awad osan chiayù awad
sanilunà mancharnò winnu man-ayyuwan ta pannilu. Ad nu tummàchang ta foroynu
wi narpu ta payaw, foon pù siya ifakam an siya, ‘Kanasom ta mangan-a!’
8 Sikurachuy foon à amaschin ifakam, tan siya ifakam an siya, ‘Sukatam na silupnù
mamfaru ad insakanam na anò umuna achiawot mipasali.’
9 Ad achi pu ko manyaman na nginsanilu ta namtokan na sanilu ta losani pàwana.
10 Ad isuna kon chiayu nu pintogyu losan na imfakan Apudyus, achiyu anani
machayaw-ayu tan siya ingwayu kan fiyangyu.”

Impaimfag Jesus Na Simpuruy Lallarai

11 Inturuycha Jesus wi umoy ad Jerusalem, ad nangoycha ta namforaatan Samaria ya
Galilea.
12 Ad na linumnoancha ta osay ili, sinib-atchan simpuruy lallarai wi losancha
nafuratung. Ad niyadchayangchay ummagsad
13 wi nampoaw an Jesus anani, “Apu Jesus! Achakuwan chiani!”
14 Innilan pu Jesus chicha, anana, “Ing-ayu pailan long-agyu ta papachi à manut-
tuwaancha wi naaan na sakityu.”
Ad na manadcharanchay umoy, naaan na sakitcha.
15 Ad na nangil-an na osa wi naaan na sakitna, napanagkulin an Jesus wi inip-ip-awnan
chayawnan Apudyus.
16 Ad nampalintumong à siya ta sangwanan Jesus wi manyaman an siya. Na sachi
larai, foon pù Judio tan kaili wi iSamaria.
17 Sachi ad anan Jesus, “Simpuruchay ummimfag. Ad ummayan na siyam?
18 Tamako ta osa kan annay larai, wi foon pù Judio, afus yakà namagkulin nanyaman
an Apudyus?”

19 Sachi ad anan Jesus an siya, “Lumigwat-a ta ing-a lumayaw. Kapu ta pammatim,
naaan na sakitnu.”

Na Màwaan Na Milukiyan Na Manturayan Apudyus
Mat. 24:23-28, 37-41

20 Sachi ad inimus na uchumi Fariseo an Jesus, “Maanun mallukiyan na Manturayan
Apudyus?” Ad sinongfatan Jesus anani, “Maid ustù mail-an na mallukiyan na
Manturayana.
21 Ya maid pu ko mangwanani, ‘Ilanyu, tan annayan Manturayan Apudyus!’ winnu,
‘Anchiya!’ Tan na Manturayan Apudyus, awad an chiayu ngim foon à maila tan
somsomò yakan iturayana.”
22 Sachi ad anana ta disipulusna, “Chumatong na timpuy pipionyuy mangila kuma ta
mangulinà, saon wi namfalin taku, ngim achiyu pu mailan sachi timpu.
23 Siyan nu awad takù mangwanani, ‘Ing-ayuschi, tan anchiya!’ winnu, ‘Umaliayusna,
tan annaya!’ achiyu umoy ilan.
24 Tan saoni namfalin taku, na umaliyà, isun na sumlitan na ilat wi maid achi mangila
tan linangana losan na luta.
25 Ngim masapur maparpalikatanà yan ta taku ta annay sillumunap wi achiyà pu
ifilang an chicha.
26 Na oyyoon na taku ta mangulinà ad asnay luta, isun na nàwa ta timpun Noe.
27 Tan na timpun Noe, nangananganchа ya umminuinumcha ya nan-as-asawacha
ingkana ta sachi linumnoancha Noe ta papur. Ad nammaag nalitap ad asnay luta ad
naamincha naanud.
28 Ad isun akon nàwa ta timpun Lot. Na taku ta sachi, asiooancha ya asiiinumcha ya
asilarakucha, ya asimumuracha ko ya asikakaobchà foroy.
29 Ngim na padchay lummayawancha Lot ta ilichay Sodoma, anan pun na taku nu maid
mapasamak, ngim naodchag na apuy ya asupli wi narpud langit, ad naamin naskob na
asinchuwan, uray taku.
30 Ad na mipangkop an saoni namfalin taku, amaschi kon màwa wi anan pun na taku
nu maid mapasamak ad nangulinà!
31 “Na sachi padcha, na takuy niyaspur wi awad ta otop na foroyna, achi pu kuma
umoy lumnò mangarà sinuman ta ùuwana, ngim ichakusna umawid. Ad isun akon
takuy niyaspur nasiput, achi pu kuma mangulin umoy ta foroyna.
32 Sosom-onyun nàwa ta asawan Lot!
33 “Na takuy siya som-osom-onan mafiyakana ta annay luta, matoy ako kay. Ngim na
takuy mamtog an saon uray sachin iyatoyna, maatod an siyan mannaynayuni fiyag an
Apudyus.”
34 Ad anan ako Jesus, “Ifakà akon chiayu, nu lafin mangulinà ya awad nanchar-ag
nasuyop, maaran osa ya mataynan na osa.
35 Ad nu awad chuwà fufaì mamfayu, maaran osa ya mataynan akon osa.
36 Ad nu awad chuwà laraì nasiput, maaran osa ya mataynan akon osa.”
37 Sachi ad inimus na disipulusna, “Sinun màwaanninat, Apu?”
Ad anan Jesus wi nan-alig, “Sinumani ikaw na natoy, sachin maarusan na sissiwit wi
mangan ta lachag.”

18

Na Alig Na Nafaru Ya Kuis

1 Sachi ad nan-alig à Jesus ta chachi disipulusnà natudtuchuwancha, ta kanayuncha
kuma malluwaru ya achicha pu machischismaya.
2 Anana, “Na namingsan, iningkaw na kuis ta osay ili wi maid ogyatnan Apudyus ya
maid pu ko fainna ta asintatakuna.
3 Ad na sachi koy ili, iningkaw na osay nafaru wi umoumoy ta kuis mampafachang wi
anana, ‘Fadnganà, ta achiyà afakon ta asangù!’
4 Ad nafayag wi achin pun na kuis atinguron à siya. Ngim na anungusna, nas-à na
kuis siyan anana ta somsomòna, ‘Uray maid ogyat-un Apudyus ya maid fain-u ta taku,
5 fadngà na annay nafaru ta maid tumaktak ya maid angongonot à umaliali!’ ”
6 Ad anan ako Jesus, “Somsom-onyun iningwan na kuis, uray nu lawingi taku.
7 À Apudyus wi afaruwan, sin-umisag na oyyoonay sumufalit ta chachi mantakuna nu
padchaoncha ya lafiyoncha wi manchawat an siya.
8 Ifakà an chiayu wi chisanona fadngan chicha. Ngim à saoni namfalin taku, nu
mangulinà, awad ochasà à namatin saon?”

Na Alig Na Fariseo Ya Manchachakup À Fukis

9 Sachi ad asin nan-alig à Jesus ta takuy nanapnok ta kinafarucha ya man-iyaamisnan
uchumi taku.
10 Anana, “Na namingsan, iningkaw na chuway larai wi ummoy ta Templo malluwaru.
Fariseo na osa, ad na osa, osay manchachakup à fukis.
11 Na charom na Templo, ummagsad chi Fariseo wi naos-osa wi malluwaru, wi
anana, ‘Apudyus, manyamanà an sia tan foon pù isù na uchumi taku, wi losancha
mangkamkam ta sinuman ya narukucha ya mamufaicha. Ya manyamanà ako tan foon
pù isù na annay manchachakup à fukis.
12 Tan saon, mamigwaà mallangan wi mangan ta chinumingku, ya adchò an sian
pagkapurun na losani awad an saon.’
13 “Ngim na sachi manchachakup à fukis, ummadchayang wi ummaagsad, ad achi
pu mantangad ad langit tan mafain, ad tugtugtukonan far-uungnà mamfafawiyana ta
fasurna. Ad anana, ‘Apudyus, achakuwanà kuma tan managfasurà!’
14 Ad na ifakà an chiayu, siya mamfaruwon Apudyus na manchachakup à fukis,
wi foon pù sachi Fariseo. Tan sinumani mangipangatu ta long-agna, fumafa. Ngim
sinumani mangipafafa ta long-agna, ngumatu.”

Na Naminchisyunan Jesus Ta An-Ananà
Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16

15 Sachi ad iningkaw na uchumi nangiyoy ta an-ananàchan Jesus ta agpachana kuma
wi maminchisyun. Ngim na nangil-an chachi disipulusna, ingkimaucha chicha.
16 Ngim impaiyachanin Jesus na an-ananà, ad anana ta chachi fufurunna, “Masapur
iparufusyun umaliyan na an-ananà an saon, ya achiyu ipalit, tan piyaronchà saon, ad
isun an chicha na afusi mitapi ta Manturayan Apudyus.
17 Tuttuwan ifakà an chiayu, wi sinumani achi pu mangipafafa ta long-agna ta
mamatiyanan Apudyus, à isun na afafan na anchanayay an-ananà, achi pu mafalin
wi mitapi ta Manturayan Apudyus.”

Na Faknangi Larai
Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31

18 Ad iningkaw na osay pangpangun na Judio wi nangimus an Jesus, anana, “Siay
mamfaruy Misturu, sinun oyyoò ta makafiyakà à mannaynayun an Apudyus?”
19 Ad inimus Jesus, “Tam-ako anani mamfaruwà? Maid uchum à mamfaru nu achi
afus à Apudyus.
20 Akammum na filin Apudyus: ‘Achia mamufai, Achia pumatoy à taku, Achia man-
akaw, Achim istikuwan na foon à tuttuwa, ya Masapur lispituwom na amam ya inam.’ ”
21 Ad summongfat na larai wi anana, “Tinungpar-u losan nanipud ta afan-og-u.”
22 Ad chingngor pun Jesus na sachi, anana, “Os-osàan yakan kurangnu wi masapur
oyyoom. Inginam na losani ùuwam ad inwarasnun nginana ta kakapus ta langit na
maugpunan na kinafaknangyu. Ad umalia mitun-ud an saon.”
23 Ngim na nangngorana ta sachi, summauy tan amod na faknangna.
24 Na nangil-an Jesus ta summauyana, anana, “Isag nalikat na mitapiyan na fafaknang
ta Manturayan Apudyus!
25 Tan mallanlanuy na lumnoan na kamar ta afut na tanud nu mitapiyan na faknang
ta Manturayan Apudyus.”
26 Sachi ad anan chachi nangngor, “Ad sinu nù na mafalini masaraknifan?”
27 Ad anan Jesus, “Na achi pu mafalini oyyoon na taku, mafalini oyyoon Apudyus.”
28 Ad anan ako Pedro an siya, “Chiani ngay, tinaynannin losani ùuwanì sumurutannin
sia.”
29 Ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi nu sinun nanaynan ta foroyna,
winnu asawana, winnu susunudna, winnu chachakkorna winnu an-ananànà mangi-
warawakana mipangkop ta Manturayan Apudyus,
30 ad-achun maatod an siya ta annay atattakuna nu sachi tinaynana. Ad makafiyag
akon Apudyus à ing-ingkana.”

Pitlun Jesus Wi Nangifaka Ta Matayana
Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34

31 Sachi ad intalin Jesus na disipulusnay nasawaran à chuwa, ad ananan chicha,
“Chongronyuna! Anna puni intaud Jerusalem, sachin màwaan na losani inyug-is na
profetas ta awi mipangkop an saoni namfalin taku.
32 Tan mipurangà ta chachi foon pù Judio, ad am-amangonà ya insurtuwonà ya
tubfaanà an chicha.

33 Ya abchoyonà ad patoyonà akon chicha. Ngim na miyatluy padcha, umuliyà
mataku.”
34 Ngim chachi disipulusna, achicha pu maawatan na inukudna, tan isù naunog na
pionay ifaka, siyan achi pu lumnò ta somsomòcha.

Na Nangaanan Jesus Ta Kurap Na Osay Palimus
Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52

35 Sachi ad wi chanchanicha Jesus ad Jerico, iningkaw na osay nakurap wi ummaachuy
ta ikid na arsa wi mamparpalimus ta losani lumaus.
36 Ad na nangngorana ta lumausan na ad-adchuwani taku, inimusna, “Sinu kon
sanat?”
37 “Lumaus à Jesus wi iNazaret,” anancha.
38 Ad inip-awna anani, “Jesus! Siay kanà David! Kaasiyanà!”
39 Ad chachi taku wi mamangpangu, inomoranchà siya ta kuminò, ngim inam-amodna
impauy anani, “Siay kanà David, kaasiyanà!”
40 Sachi ad ummillong à Jesus ad impaayagnan sachi nakurap. Ummachani pun,
inimus Jesus an siya,
41 “Sinun piom à oyyoò an sia?”
“Apu,” anana, “piò wi makaila.”
42 Ad anan Jesus an siya, “Siyan makailaa! Tan kapu ta annay pammatim an saon
naaan na kurapnu.”
43 Ad chakusi naaan na kurapna, ad nitun-ud an Jesus wi manaychayaw an Apudyus.
Ad losan chachi taku, chinayawcha kò Apudyus ta nangil-ancha ta sachi nàwa.

19

Jesus An Zakeo

1 Sachi ad nangoy à Jesus ad Jerico.
2 Ad iningkaw ta sachin osay faknang wi larai wi Zakeo na ngachanna, wi osay ap-apun
chachi manchachakup à fukis.
3 Ad pionay ilan à Jesus ta akammuwona nu sinù siya, ngim achi pu makaila kapu ta
aachun na taku ya ab-afobfà siya.
4 Siyan nanodchà ad ummarab ta osay ayu ta pakailanà Jesus nu lumaus.
5 Nichaum ad à Jesus ta sachi ayu, nantangad ad anana, “Zakeo, kanasomi lumogsad,
tan masapur mangiliyonà an sia.”
6 Ad kinankanas Zakeo wi lummogsad, ad amod na lagsaknay mammangilin Jesus.
7 Ngim losan chachi nangiila, ngummayngayutngutcha wi anancha, “Apay mampa-
mangilin sanat ta osay managfasur?”
8 Ad anan Zakeo an Jesus ta sangwanan na losan, “Apu! Adchò na kogwan na fanyakà
ta kakapus, ad sinumani kinuruk-u, mangampatò fayachan an siya.”
9 Ad anan Jesus an siya, “Sanan padchay nanaraknifan Apudyus an chiayuy simfaryan,
ad sia kon ustuy kanà Abraham.
10 Tan à saoni namfalin taku, ummaliyà ad asnay luta ta anapò na managfasur ta
saraknifà chicha ta achicha pu mifallud infierno.”

Na Alig Na Falituk Wi Pilak
Mat. 25:14-30

11 Na nangngoran na taku ta imfakan Jesus, chanchanichad Jerusalem, ad anancha
pun nu ngannganin milukiyan na Manturayan Apudyus. Siyan nan-alig à Jesus,
12 wi anana, “Na namingsan, iningkaw na osay pangat wi ummoynan kinaalina aran
ta achayuy ili. Ad nu mangulin, ilukinay manturay.
13 Na chaanna pun lumigwatan, inayakanan sasannilunay simpuru ad impiyarna
impad-on an chichan sin-ossay falituk wi pilak, ad anana, ‘Paachuwonyuna ingkanà
mangulinà.’
14 Ngim na kailiyana, lawingonchà siya, siyan impaun-unudchan uchum à umoy
mangifaka wi, ‘Lawingonnì siyà man-alini.’
15 “Ngim innaran chi pangat na kinaalina, ad nangulin, ad impaayagna chachi
sasanniluna wi nangipiyarana ta pilak ta akammuwona nu sinun iningwacha.
16 Ad nisangun osa wi anana, ‘Apu, simpurun kanar-u ta falituknu.’
17 Ad anan chi Ali, ‘Kattoi mamfaruà sanilu. Siyan kapu ta ustun iningwam wi
nangchon ta uray ait, ipaituray-un sian simpuruy ili.’
18 “Sachi ad nisangu kon miyagwa, wi anana, ‘Apu, liman kanar-u ta falituknu.’
19 Ad anan chi Ali an siya, ‘Ipaituray-un sian limay ili.’

20 “Sachi ad nisangu kon osa, wi anana, ‘Apu, annayan falituknu. Finussung-ù pangyu intarpon
21 tan ummogyatà an sia, tan akammù wi istriktua, wi man-uwam na liningtanan na uchum wi isù apitom na foon pù immuram.’
22 Sachi ad anan chi Ali, ‘Lawing-à sanilu! Na sanati ug-ugkudnu, siyan mangipaila ta fumasuram, tan nu inakammum wi istriktuwà, wi man-uwaà na liningtanan na uchum, wi isù apitò na foon pù immurà,
23 apay achim pu impaangkat ta awad kuma ait à paanànà arà ta annay nangulinà?’
24 Sachi ad anana ta chachi ummaagsad ta sachi, ‘Aranyun pilakna ad inadchonyu ta sachi mangchon ta simpuru.’
25 ‘Oo, Apu,’ anancha, ‘ngim awad met na simpuru an siya!’
26 Siyan anana, ‘Oo, ngim ifakà an chiayu, wi na mapipiyyar wi taku, machogchog-an na maatod an siya. Ngim na takuy foon à mapipiyyar, maaan na uray aiti awad an siya.’
27 Ad anana ko, ‘Ad chachi afusur-u wi mallawing an saon à man-alicha, iyaliyusna ad patoyonyu ta sangwanan-u!’ ”

Na Machayawan Jesus Ta Nichaumanad Jerusalem
Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Juan 12:12-19

28 Narpas pun na alig Jesus, inturuyna wi umoy ad Jerusalem.
29 Ad chanchanicha pun, chin-umanchan filig wi Olivo, wi achanid Betfage ya Betania wi ili. Ad impaunan Jesus na chuway disipulusna,
30 wi anana, “Umunaayu umoy ta anchi ili ta chomang, ad na lumnoanyu ta ili, ochasanyun nipupungod wi ayyufun na afayu wi chaan pù maafayuwan. Obfachonyu ad inyaliyusna.
31 Ad nu awad mangwanani tayukonnat obfachon, ifakayu wi masapur na Apuyu.”
32 Ad ummoycha, ad inchasanchan losani imfakan Jesus.
33 Ad na nangobfachancha ta ayyufu, anan na ngin-uwa, “Tayukonnat obfachon?”
34 Ad anancha, “Masapur na Aputau.”
35 Ad inchatongchan Jesus, ad inyap-apchan kunsurcha ta ochog na ayyufu ad nangafayuwonchà Jesus.
36 Ad na nangafayuwan Jesus, inyap-ap akon takun silupcha ta arsa wi ayona.
37 Na nan-oskancha ta sachi filig wi Olivo, wi nganngnicha chumatong ad Jerusalem, illukin losan na chachi ad-adchuwan wi summurut an Jesus wi manyaman an Apudyus, ya inip-ip-awchan chaychayawchan siya kapu ta losani kaskaschaaw wi innilacha wi iningwan Jesus. Anancha,
38 “Chayawontaun annay Alitau wi narpun Apudyus! Tan mipakapun siya, makatimpuyugtaun Apudyus ad langit, siyan chayawontaù Apudyus!”
39 Sachi ad kummingan uchumi Fariseo wi niyas-aslang ta kimung, ad ananchan Jesus, “Apu, pakin-om na anchanayay disipulusnu!”
40 Ad sinongfatan Jesus chicha, “Na ifakà an chiayu, nu mipakinòchay manayaw an saon, uray na anchanayay fatu mapilitchay mampauy wi manaychayaw an saon!”

Na Nangifilan Jesus Ta iJerusalem

41 Na ummachaniyan Jesus ad Jerusalem, intapnan ili ad inifilanan taku ta sachi ili,
42 wi anana, “Chiayuy iJerusalem, maawatanyu kuma ta sanay padcha na kasapuranyù makatimpuyukanyun Apudyus! Ngim chaanyu pu akammuwon, ad nilaus!
43 Chumtong na timpuy lìwoson chiayu ta afusuryu. Isotoncha urumon chiayu ad maid in-inonyu wi umawid.
44 Ad aminoncha yam-anon na annay iliyu ya losan akoy taku wi ingkaw. Aminoncha iwalis na fatu ta maid pu mataynan ta tuping. Sachin màwan chiayu tan achiyu pu pakan-anun ummaliyan Apudyus wi mamachang an chiayu!”

Ummoy À Jesus Ta Templo
Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Juan 2:13-22

45 Sachi ad ummoy à Jesus ta Templo, ad imparyawnan mallakraku wi iningkaw.
46 Ad ananan chicha, “Niyug-is na ukud Apudyus wi, ‘Na Templò, mausar à luruwwaruwan,’ ngim annay namfalinonyù mallukuwanyu ta asintatakuyu!”
47 Ad finikati umoumoy à Jesus ta Templo mantudtuchu. Ad chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog, ya chachi namangpanguwon na taku, losancha anaanapon na mangtoyanchan siya.
48 Ngim maid pu in-inoncha tan losan na taku isag pipion wi mamangngor ta itudtuchuna.

20

Na Naimfistikaran Na Karobfongan Jesus
Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33

1 Na osay padchay mantudtuchuwan Jesus ta taku ta Templo, wi mangipagngor ta
Mamfaruy Chamag mipangkop an Apudyus, ummoy akon siyan chachi pangpangun na
papachi ya mangitudtuchu ta Lintog, ya chachi namangpanguwon na Judio,
2 ad anancha, "Ifakam an chiani nu sinun karobfongam wi mangwa ta amaschi. Sinun
nangatod ta karobfongam wi mangwaschi?"
3 Ad sinongfatan Jesus chicha anani, "Awad yan na imusò an chiayu. Songfatanyuna.
4 Sinun narpuwan na karobfongan Juan wi mamfunyag? Narpun Apudyus winnu
taku?"
5 Sachi ad nan-uukudcha wi anancha, "Sinun ifakatau? Nu anantauy 'Narpun
Apudyus,' anana kon chitauy 'Tayukon nù achi pinatì Juan?'
6 Ngim nu anantauy 'Narpu ta taku,' fintukon chitau ta anchanayay taku, tan
patiyoncha losan wi profetà Juan."
7 Siyan ananchay summongfat, "Taw-an! Maid akammuni nu sinun narpuwan na
karobfongana."
8 Ad anan ako Jesus an chicha, "Siyan nu amasnat, achì pu ko ifakan chiayu nu sinun
narpuwan na karobfongà wi mangwa ta oy-oyyoò."

Na Alig Na Man-afang Ta Luta
Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12

9 Sachi ad nan-alig à Jesus ta chachi taku, wi anana, "Iningkaw na osay taku wi
nammura ta lutanà grapes. Sachi ad, impàwanà fuwa ta safali wi taku ad lummayaw
wi ummoy namfiyasi.
10 Timpun ad na inyàapit, imfaunnan saniluna wi umoy makafuwa. Ngim chachi
man-afang ta lutana, inabchoychà siya ad imparyawcha wi maid pu inadchoncha.
11 Sachi ad asinna ko imfaun na osay saniluna, ngim sin-umisag na iningwachan siya
nu sachi ummuna, tan inabchoychà siya ad iningwachà afàfàinan ad imparyawcha wi
maid pu ko inadchoncha.
12 Ngim uray amaschin nàwa, asin ako namfaun chi nginluta. Ngim finaagchà siya ad
imparyawcha.
13 "Sachi ad anan chi nginluta, 'Sinu kon in-inò? Ifaun-un annay anàu wi ay-ayatò tan
singnanchà siya!'
14 Ngim intap pun chachi nangwà fuwa na anàna, nan-uupngacha anani, 'Anchiyan
anànay mangilàsun ta annay luta. Siyan patoyontau ta man-uwataun làsunna!'
15 Ad inyoycha ta lasin na arad ad pinatoycha.
"Siyan sinun oyyoon chi nginluta an chicha?
16 Sikurachuy umoyna patoyon chicha, ad ipàwanà fuwa ta uchum."
Chingngor pun na takun sachi, anancha, "Sapay kuma ta achi pu màwan amaschi!"
17 Ad intotollong Jesus chicha, wi anana, "Nu achi pu màwachi, sinun somsom-onyù
miturungan na sachi niyug-is wi anana,
'Na fatuy inchulin na mangkakaob,
wi ananchay maid silfina,
sachin nàwà apatkan wi mipon-ad.'
18 Sinumani taku wi maodchag ta sachi fatu, mapmaptod. Ad nu awad maodchakan ta
sachi fatu, matampù wi isù chapur."
19 Chachi mangitudtuchu ta Lintog ya pangpangun na papachi, pionchay maniliw
an Jesus ta sachi, tan naawatancha wi chichan inyaligna. Ngim achicha pun tan
ummogyatcha ta chachi takuy ad-adchuwan.

Na Nan-imusanchan Jesus Mipangkop Ta Fukis
Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17

20 Sachi ad inanapchan mawayaancha wi manikap an Jesus. Siyan pinasuksukanchan
uchumi taku ta ituttuwachay mansarudsud, tan na pioncha, masaw-à kumà Jesus ta
ukudna ta awad mangicharumancha ta fifinnachur.
21 Siyan ummoycha an Jesus ad anancha, "Misturu, akammuni wi ustun itudtuchum
ya uray na losani ug-ugkuchom. Ya akammuni ko wi maid pu laksikom à taku uray sinun
kasasaadcha, tan itudtuchum afus yakan katuttuwaan wi pion Apudyus an chitau.
22 Siyan annan imusonnin sia. Surngasingontaun Lintogtauy Judio nu mamfayadtaù
fukis ta Ali ad Roma winnu foon?"
23 Ngim illasin Jesus na silibcha, ad ananan chicha,

24 “Umipailaayù osà parata. Ad sinun nginfosar ya nginngachan ta annay niyug-is?”
Ad anancha, “Ali Cesar.”
25 Ad anan Jesus an chicha, “Siyan nu amasnat, adchonyun Cesar na uwana. Ngim
ilanyu ko ta adchonyun Apudyus losan na para an siya.”
26 Siyan achicha pu makasilifan an siya ta man-uukudna ta sangwanan na taku. Ad
nataagcha ko wi mangngor ta songfatna, siyan kumminòcha.

Mipangkop Ta Umuliyan Na Taku Matakuwan
Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27

27 Ummoy na uchumi Saduceo an Jesus, wi chichan foon pù mamati wi umuli matakun
natoy. Ad ananchan siya,
28 “Misturu, inyug-is Moses wi nu nangasawan osay larai ad natoyi maid anàna,
masapur asaw-on na sunudnan nafaru ta umanàcha kumà mifilang à anà na sachi
natoyi sunudna.
29 Nu kaspangalikan awad pitù lallaraì mansusunud, ad nangasawan panguru, ad
natoyi maid anàcha.
30 Siyan inasawan miyagwa na nafaru, ngim amaschi kon napasamak an siya.
31 Ya isun akon napasamak ta miyatlu ingkanà losan chachi pitu, natoycha losan wi
maid pu anàcha.
32 Ad na anungusna natoy akon fufai.
33 Siyan nu umuli matakun natoy, sinun ustuy ngin-asawa ta fufai nù? Tan losanchay
pitu inasawà siya.”
34 Ad anan Jesus an chicha, “Na taku ta annay luta ta sana, man-as-asawacha.
35 Ngim na takuy mifilang à annan karobfonganchay umuli mataku, wi umoy ad langit,
maid man-as-asawa,
36 tan mamfalincha isù aangheles wi achi pu matoy à ing-ingkana. Siyan chichan anà
Apudyus tan ummuliyona chicha tinaku.
37 Ad na mipangkop ako ta umuliyan na taku matakuwan, awad na inyug-is Moses wi
nifakan siya ta nangil-ana ta kummilafan na imong, ad siyan tumuttuwaan na umuliyan
na taku matakuwan. Tan na nifakan siya, À Apudyus, siyan chaychayawoncha Abraham,
Isaac ya Jacob à Apudyuscha.
38 Ad sachin manuttuwaana wi asififiyagchad langit wi manaychayaw an Apudyus.
Tan nu natoycha kay ad sachi, in-inoncha nù wi manayaw an Apudyus?”
39 Sachi ad anan na uchumi mangitudtuchu ta Lintog, “Apu, mamfarun songfatnu!”
40 Amaschin anancha tan maid turodchay asin man-im-imus an siya.

Mipangkop An Cristu
Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37

41 Sachi ad inimus Jesus ta chachi taku, “Tachako anani na Cristu wi ipaalin Apudyus
wi manturay, kanà David à siya?
42 Tan à David, inyug-isna ta sachi nibrunay Salmo wi,
‘À Apudyus wi Apu, anana ta Apù:
Tumùchua ta apot ta chiwawan-u
43 ingkanà ipaafak-un losani afusurnu.’
44 Siyan nu awakan David à Cristù Apuna, in-inon David wi nginkanà an Cristu?”

Na Namafasuran Jesus Ta Chachi Mangitudtuchu Ta Lintog
Mat. 23:5-7, 14; Mar. 12:38-40

45 Na mangngoran chachi taku ta intudtuchun Jesus, anana ta disipulusna,
46 “Annachanyun chachi mangitudtuchu ta Lintog. Tan à chicha, pipionchay
ikagkagkaay na silupchay lagkoyloy, ya pipioncha koy malispitu ta taku ta aallusancha.
Ya pipioncha koy chichan umachuy ta afaruwani aachuyan ta sinagoga ya chichan
machayaw ta sinuy lagsak.
47 Ad siksikkapanchan anchanay nafaru à mangar-ancha ta ùuwacha, ad mal-
luwaruchà anchuanchù manab-uncha ta oy-oyyooncha! Siyan kapu ta sachi, maam-
amod na machusaancha!”

21

Na Nangadchan Na Nafaru Ta Pilakna
Mar. 12:41-44

1 Sachi ad nallangrangà Jesus, ad innilana chachi nan-afaknang wi nangigkà pilak ta
iigkaan à pilak ta Templo.
2 Ad innilana kon osay nafaru wi kapus, wi chuwa kay siping na inigkana.

3 Sachi ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi ifilang Apudyus à chakchakor na
inigkan na sachi nafaruy kapus nu losan wi inigkan chachi uchum.
4 Tan chachi uchum, siya kay innadchonchan ait ta sawaroncha, ngim à siya, uray
kapus innadchona losan na iningkaw an siya wi usarona kumà iyatakuna.”

Mipangkop Ta Mayam-anan Na Templo
Mat. 10:17-18; 24:1-14; Mar. 13:1-13

5 Na uchumi disipulus Jesus, ug-ugkuchonchan mipangkop ta kinafarun na Templo, tan
man-afaru na fatu wi nausar ta nàwaana, ya afaruwan na losani michatun an Apudyus
ta sachi. Siyan anan Jesus,
6 “Losan na mailayu, chumatong na padchay maamin mikur-ub, siyan maid pu
mataynan à uray osa ta sikud wi ikawna.”

Liglikat À Tapin Na Padcha

7 Sachi ad inimus na disipulusna, “Misturu, maanun màwaan na sachi imfakam? Ad
sinu kon mangakammuwanni wi nganngani màwa?”
8 Ad anan Jesus, “Man-annad-ayu kuma ta achiayu pu maallilaw ta uchum, tan
lumoswan ad-adchuwani takuy mangwanani chicha nù Cristu! Ad anancha ko, ‘Sanan
ustuy timpuna!’ Ngim achiyu suruton chicha.
9 Ad nu chamakonyun kukufat ya kuru, achiayu umogyat, tan masapur umunay
màwan amaschi, ngim foon pù sachin anungus wi padcha.”
10 Ad inturuyna anani, “Man-asikinnufat na losani turay ta annay lufung. Ad
mangkukufat akon sin-umili.
11 Ad manita ko ya maingki ya mapistin ailiili. Ad awad akon mipailad langit wi kaog-
ogyati singyar wi nakaskaschaaw.
12 “Ngim na chaampunan na amaschi màwaan, tiliwon chiayu ya palikatan chiayu.
Ad masumaryaayu ko ta sinagogan na Judio ad imfarud chiayu. Ad kapu ta pammatiyun
saon, mipasanguayu ta chachi nangangatuy turay.
13 Ad sachin wayayuy mangifaka ta Mamfaruy Chamag mipangkop an saon.
14 Papigsaonyun somsomòyu ta sana ta achiayu machanakan ta isongfatyu nu
chumatong na amaschi,
15 tan paifakà na ukuchonyu ya adchò na kinaraingyu, siyan achi pu makasongfat na
afusuryu, ya afakonyu chicha losan ta maid in-inonchay kumontaran chiayu.
16 Ngim na sachi koy timpu, uray na chachakkoryu ya susunudyu, ya aagkiyu ya
fufurunyu, ififik chiayu. Siyan na uchum an chiayu, mapatoy.
17 Ad kuraon chiayu ta losani taku kapu ta pammatiyun saon.
18 Ngim uray nu sinun màwan chiayu, foon pù taynan chiayun Apudyus, tan uray na
simforas wi fuùyu, foon pù iparufus Apudyus wi matarà.
19 Siyan mangipapatiyanyu ta pammatiyu, ad makafiyag-ayun Apudyus à ing-
ingkana.”

Na Nangukuchan Jesus Mipangkop Ta Mayan-anan Jerusalem
Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19

20 Ad inturuy Jesus anani, “Nu ilanyu wi linìwos na achuy surchachud Jerusalem,
siyan akammuwonyu wi nganngnanin mayam-anana ya maafakan na ingkaw.
21 Siyan chachi ingkaw ad Judea, masapur umawidcha wi umoy mantaru ta filfilig.
Ya chachi ingkaw ad Jerusalem, masapur mamfakwitcha. Ya losan chachi ingkaw ta
tattarun, achicha pu kuma mangulin ta ili.
22 Tan sachin timpuy manusaan Apudyus ta losani machusà matungparan na losani
niyug-is ta awi.
23 Siyan kakkaasin chachi nafuki ya chachi mantakifi ta sachi timpu! Tan maid achi
mipachas à likat tan siyan timpun na manusaan Apudyus ta taku ta annay luta.
24 Mapatoy na uchum ya milayaw akon uchum ta ad-adchayuwani ili à mifarud. Ad
na annay ilin na Judio wi Jerusalem, yamyam-anon na foon pù Judio ingkanà pagpakon
Apudyus na manturayancha.

Na Mangulinan Jesus
Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27

25 “Na sachi koy timpu, kaog-ogyat na màwa ta init ya furan ya uray fituwon. Ad na
annay luta, maid miyisuwan na ogyat na atakutaku tan sumafalin fayfay wi pumigsan
challuyunna ya mamagngor na akungiyongna.
26 Matarà na somsomò na taku ta ogyatcha ta manguullayancha nu sinun asin màwa
ta annay luta, tan makorkor na losani mailad langit.

27 Ad sachin mangil-anchan saoni namfalin taku, wi iyaliyà ta lifuu, ad maila kon
mannakafalin-u ya sumilingà ta kina-Apudyus-u.
28 Siyan nu milukin anchanayay màwa, masorkag-ayu ya papigsaonyun somsomòyu
tan nganngnanin masaraknifanyu ta losani likat."

Na Alig Na Imongi Ikus
Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31

29 Sachi ad nan-alig à Jesus an chicha, wi anana, "Somsom-onyun imongi ikus ya
uchum akoy ayu.
30 Akammuyu wi nu mangutar, chanchanin chakun.
31 Isuna ko, nu ilanyuy màwan anchanayay inukud-u, akammuwonyu wi chanchanin
milukiyan na Manturayan Apudyus.
32 "Tuttuwan ifakà an chiayu, wi foon pù losan matoy na taku ta annay lunap ad
màwan losani inukud-u.
33 Ad uray maumas losan na mailad langit ya asnay luta, achi pu mabmab-os na losani
inukud-ù ing-ingkana, tan masapur matungpar losan."

Masapur Makasakanan Taku

34 Inturuy Jesus wi anana, "Man-annad-ayu ta achiyu un-unnoyon na malla-
gragsakanyu ya makainumanyu, ya ilanyu ko ta achi marafos na chanagyu mipangkop
ta probleman na annay mafiyakan, tan awni ad ananyu pun nu chaan na padchay
mangulinà ad foon à makasakanaayu.
35 Tan na mangulinà, maid pu mismù mangakammu ta losani taku ta arutaruta.
36 Siyan tatanchaananyu ya iluruwaruyun Apudyus ta papigsaonan somsomòyu ta
mafalinyuy maanusan losan na mapasamak, ya ta mamfarun misanguwanyun saoni
namfalin taku."
37 Finikati umoy à Jesus ta Templo mantudtuchu, ad minaschom akoy umoy umiyan
ta Filig wi Olivo.
38 Ad finigfikati umoy na losani taku ta Templo mangngor ta itudtuchuna.

22

Na Man-uukuchanchà Mamatoyanchan Jesus
Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Juan 11:45-53

1 Sachi ad nganngnanin timpun na fiyastay mangananchà tinapoy wi achi pu fumtar,
wi siya kon fiyastay ananchay Mangiyakasmoan.
2 Ad chachi mangitudtuchu ta Lintog ya pangpangun na papachi, nan-uupngacha
nu sinun in-inonchay mamatoy an Jesus à foon pu kumà maakammuwan, tan
ummogyatchà makuru na taku.

Na Nangilakuwan Judas An Jesus
Mat. 26:14-16; Mar. 14:10-11

3 Sachi ad finarfaray Satan à Judas Iscariote wi osa ta chachi nasawaran à chuway
disipulus Jesus.
4 Siyan ummoy Judas inturag ta chachi pangpangun na papachi ya uchumi kapitan na
kuwarcha ta Templo na mangifififikanan Jesus.
5 Siyan naragsakcha ad nantuturagcha wi fayachanchà siya.
6 Ummamfuruy à Judas ad illukinay man-anap à wayanay mangifififik an Jesus à foon
pu kumà maakammuwan ta taku.

Na Anungus Na Nan-ooanancha Jesus Ya Disipulusna
Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Juan 13:21-30

7 Naarkawanan ad, chummatong na padchay manganan na Judio ta tinapoy wi achi pu
fumtar, wi siya kon mamartiyancha ta pannilu wi maan ta padchay Mangiyakasmoan.
8 Ad imfaun Jesus cha Pedro an Juan, wi anana, "Ing-ayu isakanan manganantau ta
sanay fiyastay Mangiyakasmoan."
9 Ad inimuschan siya, "Sinun ustù mangisakanaanni?"
10 Ad anana, "Nu lumnòayud aschi Jerusalem, sib-atonyun osay larai wi man-aagtù
simfangà chanum. Siyan mitun-uchanyu. Ad na foroy wi lumnoana,
11 ifakayu ta nginforoy wi, 'Anan na Misturu, Sinun awachan na kuwartu wi
mangananni ta disipulus-u ta annay fiyastay Mangiyakasmoan?'
12 Ad ituchunan osay chakor wi kuwartu ta miyagway karachun na foroyna wi
wachawad na losani masapur, ad sachin mangisakanaanyu ta manganantau."

13 Ad lummigwatcha ad inchasanchan losani imfakan Jesus, siyan insakanachan
manganancha ta sachi fiyasta.
14 Chummatong pun na ustuy timpun na manganancha ta sachi fiyasta, nan-ooancha
Jesus ta chachi nasawaran à chuway apostolesna.
15 Ad ananan chicha, “Isag-u pion wi makaan an chiayu ta annayay fiyastay
Mangiyakasmoan ta chaanà pu mapalikatan!
16 Tan tuttuway achiyà pu asin makaragsak ta annay fiyasta ingkanà tumuttuwan
niyalikana ad langit ta Manturayan Apudyus.”
17 Sachi ad, innaran Jesus na sintasay fayas, ad nanyaman an Apudyus, ad ananan
chicha, “Aranyuna ad mamfanfansanyu inumon,
18 tan na ifakà an chiayu, manipud ta sana achiyà pu asin uminum à fayas ingkanà
chumatong na Manturayan Apudyus.”
19 Ad innarana kon osay tinapoy ad asin nanyaman an Apudyus, ad pinotpotlàna
ad innadchonan chicha, wi anana, “Sanan long-ag-u wi michatun à mangilisin chiayu.
Anonyunà mangiyakasmoanyun saon.”
20 Narpascha pun wi nangan, innadchonan fayas an chicha, wi anana, “Na annay
fayas, siyan singyar na àooyyay turag Apudyus ta takuna, ad na charà nu matoyà, siyan
matuttuwaan na sachi turag, tan na charà, mifùfù à para an chiayu.
21 “Ngim chongronyu yan! Awad an chitausnan osay makaan wi mangifififik an saon!
22 À saoni namfalin taku, mapatoyà tan sachin imfafagkan Apudyus, ngim kakkaasin
takuy mangifififik an saon!”
23 Sachi ad nan-asisarudsudcha nu sinun mangwan chicha ta amaschi.

Na Taku Wi Ifilang Jesus À Nangatu

24 Sachi ad nansusukob chachi disipulus Jesus nu sinun angatuwan an chicha.
25 Siyan anan Jesus an chicha, “Na turay ad asnay luta, amod na pinagmancharcha ta
chachi iturayancha. Ad chachi turay wi annan karobfongancha, ad ichayawchan long-
agcha wi mangwanani chicha nun mamachang ta taku.
26 Ngim foon kumà mafalin na amaschin chiayu, tan na angatuwan an chiayu,
masapur ifafanan long-agnà isù kafafaan wi afachang na uchum. Ad na pangat an
chiayu, masapur mamfalin isù kafafaan wi mansilfi ta uchum.
27 Sinun nangatngatu ta somsomòyu, na takuy tumùchu wi mangan winnu chi
manakung an siya? Chi nasakungan wi tumutùchu. Ngim uray nu apuyù saon, isuwà à
saniluyu. Ad amaschin turachonyu.
28 “Fufurun-u, tuttuway inan-anusanyu kon losani likat-u.
29 Siyan na isun na nangadchan Ama an saon ta karobfongà wi manturay, amaschi
kon mangadchà an chiayu ta karobfonganyu wi manturay.
30 Ad mitatappiayun saon ta manturayà wi makainum ya makaufung an saon, ya
chiayun manguis ta asintatakuyuy Judio wi kanà chachi nasawaran à chuway anà Jacob
wi ananchay Israel.”

Na Nangifag-an Jesus Ta Mangilifakan Pedro An Siya
Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Juan 13:36-38

31 Sachi ad anan Jesus an Pedro, “Simon! Chongromna! Chinawat Satan ta miparufus
na mamachasanan chiayu losan, ta ilana nu awad an chiayun milasin à isun na
milasinan na chuki ta fokas.
32 Ngim illuwaruwà sia, Simon, ta achi pu matarà na pammatim an saon. Ad nu asin-a
mansakung an saon, papigsaom na pammatin na fufurunnu.”
33 Ngim anan Pedro, “Apu, nakasakanaà uray nu mifaruchà ya makàtoyà an sia!”
34 Ad anan Jesus, “Oo, ngim na katuttuwaana, Pedro, nu chaan pun na awitan
manullaù à lafi, namitluwonà illifak.”

Na Awiton Na Umoy Mantudtuchu

35 Sachi ad anan Jesus ta chachi disipulusna, “Na nangifaunà an chiayu ta sin-arkawan
wi maid inaw-awityù pilak ya pasiing ya uray sapatusyu, nakurangan na masapuryu?”
“Foon met,” anancha.
36 “Ngim safali ta sana,” anan Jesus, “tan na sana, nu sinun awad pilakna, masapur
awitona, ya masapur mampasiing ako. Ad nu sinun maid kamanna, inginana kuman
silupnà kamanna.
37 Kattoi masapur tumuttuwan sachi niyug-is wi ukud Apudyus mipangkop an saon, wi
anana, ‘Nitaurung ta akkawan,’ tan matungpar losan na niyug-is mipangkop an saon.”
38 Ad anan na disipulusna, “Apu, ilam! Annayan chuway kaman!”
“Umanaynat!” anan Jesus.

Na Nalluwaruwan Jesus Ad Olivo Wi Filig
Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42

39 Ad lummayawcha Jesus ta chachi disipulusna wi ummoy ta Filig wi Olivo tan sachin
umayaayana nu maschom.
40 Chummatongcha pun, anan Jesus an chicha, “Malluwaruayu ta achiayu pu maawis
wi makafasur.”
41 Sachi ad inachayuwana chicha, ad nampalintumong wi malluwaru,
42 wi anana, “Ama, nu siyan piom, ilisim à saon ta annay likat wi sangsanguwò. Ngim
uray nu amasnan chawatò, pìo wi matungpar kan piom wi màwa, wi foon pu kà piò.”
43 Sachi ad nampailan siyan osay anghel wi narpud langit wi namachang an siya.
44 Ad naam-amod na somsomò Jesus wi isù iyatoyna, ad sin-umisag na illulluwaruna,
wi na lingotna, isù chara wi tumodtod ta luta.
45 Narpas pun na luwaruna, summiad ad nangulin ta ingkawan na disipulusna ad
inchasana chichay nasusuyop tan amod na somsomòcha.
46 Ad ananan chicha, “Taayuko nasusuyop? Fumangon-ayu ta malluwaruayu ta
achiayu maawis wi fumasur.”

Na Naniliwanchan Jesus
Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Juan 18:2-11

47 Na man-ukuukuchan Jesus, chummatong na ad-adchuwani taku, wi impuyut Judas
wi osan chichay nasawaran à chuway disipulus Jesus. Ad ummoy à Judas an Jesus ad
kinayyomnà siya.
48 Ad anan Jesus, “Judas, namfalinom singyar na ayat à singyar na fifik ta mangifififikam
an saoni namfalin taku?”
49 Ad illasin pun chachi fufurun Jesus na nànàwa, inimuschan Jesus, “Apu, faakonni
chicha?”
50 Ad na osa, piningasnan chiwawani ingan na sanilun na Angatuwani Pachi.
51 Ngim anan Jesus, “Sachi! Akayyunat!” Ad inaranan ingan chi nafaag ad impar-ogna.
52 Sachi ad anan Jesus ta chachi ummali mangaran siya, wi chichan pangpangun na
papachi ya kakapitan na susurchachu ta Templo ya chachi mamangpanguwon na Judio,
“Akkawanà, ta masapur masabsabliyan-ayu ya mapangpang-oan-ayu wi umali maniliw
an saon?
53 Finakati miyas-aslangà an chiayu ta Templo, ad apay achiyà pu tiniliw ta sachi nù?
Ngim sanan timpun na manturayan na lawing, siyan sachin miparufusanyu wi mangwa
ta oyyoonyu.”

Na Nangilifakan Pedro An Jesus
Mat. 26:57-75; Mar. 14:53-72; Juan 18:15-27

54 Sachi ad tiniliwchà Jesus, ad inyoychà siya ta foroy na Angatuwani Pachi. Ad à
Pedro, nan-ag-agkaaw wi nitun-ud an chicha.
55 Nan-apuy na taku ta kawan na paway na foroy, siyan ummoy à Pedro nakaanichu
an chicha.
56 Ad na nangil-an na osay fafarasang wi sanilu an Pedro wi makaanichu, intotollongna
ad anana, “Sanat akon osay furun Jesus!”
57 Ngim illifak Pedro, wi anana, “Foon, fafarasang! Maid akammù an siya!”
58 Napannos pun iningkaw akon osay larai wi nangimatun an Pedro, an anana, “Sia
met na osan chicha!”
Ngim anan Pedro, “Foon!”
59 Ad lummaus pu kon osay uras, immatunan akon osay laraì Pedro, ad impapilitna
anani, “Kattoi siyan osay furun Jesus, tan maiimmatunan wi iGalilea!”
60 Ngim anan ako Pedro, “Maid pu akammù ta ug-ugkuchom!”
Ad na sachi man-ukuchan Pedro, natanullaù na awitan.
61 Ad nantuwilì Jesus wi nangilan Pedro, ad nasnasmò Pedro na imfakan na Apunan
siya wi anana, “Nu chaan pun na awitan manullaù à lafi, namitluwonà illifak.”
62 Ad lummayaw à Pedro wi amod na somsomònay nan-ifil.

Na Nangamsiwancha Ya Nanugtukanchan Jesus
Mat. 26:67-68; Mar. 14:65

63 Chachi nanguwarchan Jesus, inam-amsiwchà siya ad linipakcha ko.
64 Ad finungutchan atana ad inimuscha, “Sinun nanlipak an sia? Ifakam!”
65 Ya achu kon imfakacha wi nanginsurtun siya.

Na Nipasanguwan Jesus Ta Kukunsisar
Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Juan 18:19-24

66 Figfikat pun, naamung chachi namangpanguwon na Judio ya pangpangun na
papachi ya mangitudtuchu ta Lintog, ad impasanguchà Jesus an chichay kukunsisar.
67 Ad anancha, “Ifakam an chiani! Sian Cristu wi uullayonni?”
Ad sinongfatan Jesus chicha, wi anana, “Uray nu ifakà, achiyu pu tuttuwaon.
68 Ad nu awad akon sarudsuchò an chiayu, achiyu pu ko songfatan.
69 Ngim nu marpas na annay màwan saon, à saoni namfalin taku, tumùchuwà ta apot
ta chiwawan Apudyus wi mannakafalin.”
70 Ad anancha losan, “Ad sian anà Apudyus?”
Ad anana, “Siyan ananyu.”
71 Ad anancha, “Na! Maid asintau anapon à fasurna, tan chingngortau met losan na
imfakana wi umanay à iyatoyna!”

23

Na Nipasanguwan Jesus An Pilato
Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Juan 18:28-38

1 Sachi ad lummigwatcha losan ad inyoycha impasangù Jesus an Pilato wi fifinnachur.
2 Ad imfakachan losani pangpangnuchay lawing wi ingwan anu Jesus. Anancha,
“Chingngornin annay larai ta mangawisana ta kailiyanni ya ipalitnan mamfayachancha
ta fukis ta Emperador. Ad anana koy siya nun Cristu wi impustan Apudyus wi umalì
man-alitau.”
3 Sachi ad anan Pilato an siya, “Sia nun Alin na Judio.”
“Siyan anam,” anan Jesus wi summongfat.
4 Sachi ad imfakan Pilato ta chachi pangpangun na papachi ya losan chachi takuy
naaarus, “Maid met inchasà à fasur na annay laraì umanay à matoyana.”
5 Ngim impapilitcha anani, “Nantudtudtuchun sanat ta losani ilid asnay Judea, wi
imparpunad Galilea, wi aw-awisonan taku ta kuruwonchan kufilnu, ad na sana, annay
chummatong ako ad asnay Jerusalem.”

Na Nipasanguwan Jesus An Herod

6 Chingngor pu Pilato na imfakacha, inimusna, “¡Galilea lawan annay larai?”
7 Ad inakammuna pun wi narpù Jesus ta sakupon na iturayan Herod, impaoynà Jesus
an siya tan niyaspur wi iningkaw à Herod ad Jerusalem ta sachi timpu.
8 Ad à Herod, naragsak wi mangilan Jesus tan nafayag wi pionay mangilan siya kapu
ta losani chingngorna wi mipangkop an siya. Ad piona koy mangilà kaskaschaaw à
oyyoon Jesus.
9 Siyan nan-im-imus à Herod an Jesus, ngim ingkikinnò à Jesus wi maid insongfatna.
10 Ad chachi pangpangun na papachi ya mangitudtuchu ta Lintog, inam-amodchan
nangipafasuranchan Jesus.
11 Siyan à Herod ya susurchachuna, ininsurtuchà Jesus ya imfafaincha ko. Ad na
anungusna, sinilupanchà siyà mamfaru ad inyulincha an Pilato.
12 Ad nanipud ta sachi padcha, nangkayyomcha Herod an Pilato, uray nu nam-
fusurchay sikud.

Na Nasintinsiyaan Jesus À Mapatoy
Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Juan 18:38-19:16

13 Sachi ad impaarus Pilato chachi pangpangun na papachi ya mamangpanguwon na
taku ya uchum akoy taku,
14 ad ananan chicha, “Impasanguyun annay takun saon, ad imfakayu wi aw-awisonan
taku. Siyan inimfistikar-ù siya ta sangwananyu, ngim maid pu inchasà à iningwanà isun
na ipafasuryun siya.
15 Ad isun ako Herod, maid pu ko inchasanà kafasurana, tan nangulinonà siya an
chitau. Siyan maila wi maid pun ingwan na annay laraì umanay à matayana.
16 Siyan paabchoy-u kà siya ad imparufus-u.”
17 Amaschin anan Pilato tan kakangayna wi tinawoni umiparufus à osa ta farud ta
timpun na fiyastay Mangiyakasmoan.
18 Ngim chachi takuy naaamung, asipopoawcha wi anancha, “Patoyom à siya, ta
Barrabas na iparufusnu!”
19 (Na sachi Barrabas, nifarud tan nitipun nakakuru ta kufilnud Jerusalem, ya
iningkaw akon pinatoynay taku.)
20 Ngim à Pilato, pionay iparufus kumà Jesus, siyan pinachasnay mangawis ta taku.
21 Ngim inip-awcha anani, “Ilansayù siya ta kros! Ilansayù siya ta kros!”

22 Sachi ad impitlun Pilato pinachas wi mangàarù an chicha, wi anana, “Tamako?
Sinun ingwanay lawing à milansaana ta kros? Tan maid met inchasà à fasurnà umanay
à mapatoyana! Winnu paabchoy-u kà siya ad imparufus-u?”
23 Ngim inip-ip-awcha wi mangipapilit wi milansà Jesus ta kros. Ad na anungusna,
intay-un Pilato.
24 Ad sinintinsiyaanà Jesus à mapatoy, wi sachin chawatcha.
25 Ad imparufusnà Barrabas, wi siyan nifafarud kapu ta pummatoyana ya nangu-
ruwana ta kufilnu, tan siyan pionchay miparufus. Ad impurangnà Jesus an chicha ta
oyyoonchan sinumani pionchay oyyoon an siya.

Na Nilansaan Jesus Ta Kros
Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Juan 19:17-27

26 Ad illawachà Jesus, ad inafotcha ta charan na osay taku wi nangngachan à Simon
wi iCirene. Jerusalem na ustuy umayana wi narpu ta payawna, ngim impafuudchan
siyan kros Jesus ad ituntun-udnan siya.
27 Ad-adchuwan na takuy nituntun-ud an Jesus, wi nitapi kon uchumi fubfufai wi
asiiifil ya asitutuking mipakapu ta màmàwan siya.
28 Ad nantuwilì Jesus an chicha ad anana, “Chiayuy fubfufai wi iJerusalem, achiyu
kumà saon ifilan ta siya kay ifilanyun long-agyu ya an-ananàyu.
29 Tan chumtong na amochi likat ad asna, wi mangwanaan na taku, ‘Nakasat chachi
fubfufai wi maid anàcha, wi foon à nafugfuki ya maid pu tinagtakificha!’
30 Tan kapu ta amochi likat ta sachi timpu, chawaton na taku ta uray na filfilig ya
takudtud, tapilancha chicha ta mitarucha kuma.
31 Tan ilanyu, nu amaschin mapalikatà wi maid pu fasur-u, sin-umamod na
mapalikatanyu ya kanàyu wi managfasur!”
32 Iningkaw akon chuway pumappatoy à mitapi mapatoy an Jesus.
33 Ad na nichaumancha ta osay lukar wi ananchay “Fàag,” illansachà Jesus ta kros,
ad illansacha ko namfuwaon chi chuway pumappatoy ta kroscha, na osa ta apot ta
chiwawan Jesus ya osa ta apot ta chuwikina.
34 Narpas pun na sachi, anan Jesus, “Ama, pakawanom chicha tan maid maawatancha
ta oy-oyyooncha.”
Na susurchachu wi iningkaw, namfinnunutcha nu sinun mangin-uwa ta luputna.
35 Ad ummaagsad na taku wi nampapalliu, ad chachi namangpanguwon na Judio
inin-insurtuchà Jesus anani, “Finadnganan uchum, siyan fadngana kuman long-agna
nu tuttuway siyan Cristu wi chinutukan Apudyus!”
36 Ad inamsiw akon susurchachù siya, wi painumancha siyà ilom,
37 ad anancha, “Noy! Nu tuttuway sian alin na Judio, apay achim saraknifan na long-
agnu nù?”
38 Iningkaw na niyug-is ta kros ta uulluwan Jesus, wi anana, “Annayan Alin na Judio.”
39 Na osay pumappatoy wi nichar-ag nilansa an Jesus, ininsurtuna kò siya, wi anana,
“Nu tuttuway sian Cristu wi impustan Apudyus, saraknifam na long-agnu ya chiani ko!”
40 Ngim chi osay pumappatoy, inomorana chi osa, wi anana, “Maid ogyatnun Apudyus?
Nilansatau losan,
41 ngim à chita, lobfongta met wi mapatoy ta chusan na iningwata, ngim na sanat,
maid pun ingwanà lawing.”
42 Sachi ad, ananan Jesus, “Apu Jesus, somsom-onà ad nu umalia manturay!”
43 Ad anan Jesus, “Ipustà an sia, wi na sanay padcha, mitapian saon ad langit.”

Na Natayan Jesus
Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Juan 19:28-30

44 Mamatù ad, fummulingot losan na luta ingkana ta ar-arkaw.
45 Ad na sochorani kurtina wi nitatayyun ta Templo, nan-agwa nakissay.
46 Ad nampoaw à Jesus wi anana, “Ama, ipurang-un sian alichodwà!” Imfakana pun
na sachi, natoy.
47 Na nangil-an na kapitan na susurchachu ta losani nàwa, chinayawnà Apudyus, wi
anana, “Tuttuway maid kafasuran na annay larai!”
48 Ad chachi takuy iningkaw wi nampapalliu, innilacha pun na losani nàwan Jesus,
asisasauychay lummayaw.
49 Ngim losan chachi fufurun Jesus, ya chachi fubfufai wi nitun-ud an siya ta
narpuwanchad Galilea, ummaagsadcha ta niyadchayang wi nampapalliu ta losani
nànàwa.

Na Nilobnan Jesus
Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Juan 19:38-42

50-51 Iningkaw ad Jerusalem na osay larai wi Jose na ngachanna wi iyArimatea wi osay
ili ta provinsiyay Judea. Machayaw à Jose tan naakammuwan na kinafaruna, ad siya
kon osay man-uullay ta milukiyan na Manturayan Apudyus. Ngim uray nu siyan osay
kunsisar na Judio, achina pu inamfuruyan na simsimmòcha oyyoon an Jesus.
52 Ummoy Jose an Pilato chinawat na lachag Jesus. Ad intay-una.
53 Ad impasnan lachag Jesus ta kros, ad finussungnà uros ad inyoyna illofon ta
attutukutukanchay fatuy lofon wi maid nilobrofon.
54 Na timpun na nilobnana, nganngani masiut na init wi sachin milukiyan na padchay
ngingillinan na Judio wi Safachu.
55 Na fubfufai wi nituntun-ud an Jesus ta narpuwanchad Galilea, nitun-udchan Jose
ad innilachan lofon Jesus ya nangilobnancha ta lachagna.
56 Sachi ad lummayawcha wi ummoycha insakanan fangfanguy tufu ya lana wi milafu
ta lachag.
Nafikat pun wi Safachu, nangkakayamcha man-illong tan siyan lintogchay Judio.

24

Na Ummuliyan Jesus Natakuwan
Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Juan 20:1-10

1 Wiswisnit pun ta Chumingku, lummigwat chachi fubfufai wi ummoy ta lofon, wi
inawitchan fangfangu wi insakanacha.
2 Nichaumcha ad ta lofon, innilachan fatuy tangob na lofon wi niyadchayang nalikad
ta liwangan.
3 Siyan linumnòcha, ad maid inchasanchà lachag Apu Jesus.
4 Ad ummaagsadcha wi napasar, ad nakaagsad akon chuway larai wi sumiling na
luputcha.
5 Ad chachi fubfufai, nampalintumongcha ta ogyatcha. Ad anan chachi larain chicha,
"Tayuko anapon na natattaku ta ikaw na natoy?
6 Maid à siya ta anna tan ummuli nataku. Naliwatanyu nin na imfakanan chiayu ta
iningkawanad Galilea,
7 wi anana, 'À saon wi namfalin taku, masapur mipurangà ta chachi lawingi taku ya
milansaà ta kros, ad na miyatluy padcha umuliyà mataku.' "
8 Ad sachin nangiyakasmoan chachi fubfufai ta imfakan Jesus,
9 siyan nangulincha ta ili ad imfakacha losan chachi ta disipulus Jesus wi simpuru ya
osa, ya losan chachi uchumi fufuruncha.
10 Na ngachan chachi fubfufai, cha Maria Magdalena, Juana, Maria wi inan Jaime,
ya iningkaw akon uchum. Imfakacha losan na innilacha ya chingngorcha ta chachi
apostoles.
11 Ngim achicha pu tuttuwaon chicha, tan anancha pun nu maid kutù na ug-
ugkuchoncha.
12 Ngim à Pedro, narnigwat wi nanodchà ummoy ta lofon. Nichaum ad, nayyuung wi
nangila ta charomna, ad afus yakan fussung à iningkaw. Siyan nangulin ta foroy, wi
naschaaw wi mammomammò nu in-inon na nàwaana.

Na Nanib-atan Na Chuwa An Jesus Ta Nanadcharananchad Emaus
Mar. 16:12-13

13 Na sachi padcha, lummigwat na chuwa ta chachi sumurut an Jesus wi umoy ad
Emaus wi nasuruk à simpuru ya chuway kilometron aachayunad Jerusalem.
14 Ad na nanadcharananchа, inug-ugkudchan losani napasamak.
15 Ad na nan-ug-ugkuchancha, inchasan Jesus chicha ad nifurun an chicha,
16 ngim achicha pu makailasin an siya.
17 Ad anan Jesus an chicha, "Sinu kon ug-ugkuchonyuy manadcharan?"
Ad ummillongchay mangngunguspoy.
18 Ad anan na osa wi nangngachan Cleopas, "Adchachatong-ad Jerusalem, wi afus-a
kà foon à nangngor ta losani nàwa ta sanay timpu?"
19 Ad inimus Jesus, "Sinuman?"
Ad anancha, "Chachi napasamak an Jesus wi iNazaret. À siya, naakammuwan wi
profetan Apudyus, wi lispituwon Apudyus ya uray na taku. Ya impailanan karobfongana
wi mantudtuchu ta losani intudtuchuna, ya nangwa kò kaskaschaaw.

20 Ngim chachi pangpangun na papachitau ya mamangpanguwontau, impurangchà
siya an Pilato ad sinintinsiyaanà matoy, siyan illansachà siya ta kros.
21 Ngim chiani, ananni pun nu siyan manaraknib an chitauy kanà Israel! Ngim lawing
ta miyatluy padchanan sana nanipud ta nàwan siya.
22 Nataag-anid kanad ta inisturyan na uchumi fufurunni wi fubfufai, tan naawisnitcha
ummoy ta lofon,
23 ad maid anun lachagna. Ad nangulinchay nangifakan chiani wi innilacha nun
aangheles wi nangifakan chicha wi ummuli natakù Jesus!
24 Siyan ummoy akon uchumi fufurunni wi nangila ta lofon, ad na inchasancha, isun
akon inisturyan chachi fubfufai, ngim maid pu innilachan Jesus."
25 Sachi ad anan Jesus an chicha, "Maid pu akammuyu! Tan apay mansikab na
manuttuwaanyu ta losani imfakan chachi profetas ta awi!
26 Achiyu pu maawatan wi masapur mapalikatan na Cristu wi impustan Apudyus wi
umali achinaot ochasan na machayawana."
27 Sachi ad insuplikar Jesus losan na niyug-is ta awi mipangkop an siya, wi illukina ta
inyug-is Moses ingkana ta inyug-is losan na profetas.
28 Sachi ad wi ummachanicha ta ili wi umayancha, isù mangaw-as à Jesus wi lumayaw,
29 ngim tinawichanchà siya wi anancha, "Umiyan-asna, tan mummaschom ad
mafulingtan-a." Siyan nanchakas Jesus ad nakarnò an chicha ta foroy.
30 Ad na nan-ooanancha, inaran Jesus na tinapoy ad nanyaman an Apudyus, ad
pinotlàna ad innadchonan chicha.
31 Ad sachin nangilasinancha wi siyà Jesus, ngim nammaag wi maid à siya.
32 Sachi ad anancha, "Kattoi naragsak na somsomòta ta nangug-ugkuchana ta
charan ta nangisuplikarana ta sachi niyug-is wi ukud Apudyus, ad sana kan ustuy
mangawatanta!"
33 Ad narnigwatcha wi nangulin ad Jerusalem, ad inchasanchan chachi nasawaran à
osay disipulus Jesus, wi nakaamung akon uchum.
34 Ad anancha, "Tuttuway ummuli natakun Aputau! Ad nampailan Simon!"
35 Sachi ad inisturyachan losani nàwa ta nafurkancha ya nangilasinanchan Jesus ta
namotlaana ta tinapoy.

Na Nampail-an Jesus Ta Disipulusna
Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Juan 20:19-23; Apost. 1:6-8

36 Ad na sachi nan-ug-ugkuchancha, nampailà Apu Jesus ta kawacha, ad ananan
chicha, "Fumarun somsomòyu!"
37 Ngim isagcha ummogyat, tan anancha pun nu aran.
38 Ngim anan Jesus an chicha, "Taayuko umogyat? Tamako ta manchuwachuwaayu
mipangkop an saon?
39 Ilanyun imà ya ikì! Saon na! Agpachanà ta mat-op-ayu, tan maid pun met long-ag
na aran! Ngim mailayun long-ag-u."
40 Sachi ad impailan Jesus na imana ya ikina.
41 Ad naragsakcha ya naschaawcha, ngim uray nu amaschi, isù foon pù tuttuwa. Siyan
inimus Jesus an chicha, "Awad maan ta manganà?"
42 Ad sinakunganchà siyà nautù ukachiw,
43 ad innanna ta sangwanancha.
44 Sachi ad ananan chicha, "Losani napasamak an saon, imfakafakà ta iningkawà an
chiayu, tan masapur wi matungpar losan na niyug-is mipangkop an saon nanipud ta
inyug-is Moses ya chachi profetas ya uray na niyug-is ta chachi kankanta wi Salmo."
45 Sachi ad linawakanan somsomòcha ta maawatanchan losani niyug-is ta awi wi ukud
Apudyus.
46 Ad anana kon chicha, "Annayan niyug-is mipangkop an saon: Masapur mapalikatan
na Cristu, wi siyan impustan Apudyus wi umali, ya mapatoy, ngim na miyatluy padcha
umuli mataku.
47 Ya niyug-is ako wi masapur mitudtuchun annay chamag mipangkop ta mam-
fafawiyan na taku ta mapakawan na fasurcha mipakapun siya. Siyan mitudtuchuchi
ta losani taku ta ailiili wi milukid asnay Jerusalem.
48 Ad chiayun mangistiku ta katuttuwaan na losani nàwa.
49 Ad foon pù mafayag ad ipaalì an chiayun sachi impustan Ama wi mipaali ko, wi
Ispirituna. Ngim masapur ingkaw-ayud asnay ili ingkanà chumatongchin chiayu, tan
siyan mannakafalin wi marpud langit."

Na Nipangatuwan Jesus Ad Langit
Mar. 16:19-20; Apost. 1:9-11

50 Sachi ad imfurog Jesus chicha ingkanad Betania. Chummatongcha ad, intay-ag Jesus
na imana ad fininchisyunanà chicha.
51 Ad na naminchisyunanan chicha, nipangatù siya ad langit wi tinaynanà chicha.
52 Ad chinaychayawchà siya, ad nangulinchay asilaragsak ad Jerusalem.
53 Ad finikati umoycha ta Templo wi manaychayaw an Apudyus.

Na Mamfaruy Chamag Wi Inyug-is Juan

1-2 Na chamu wi chaan pun na lufung màwaan, iningkaw na Ukud wi siyà Jesu Cristu,
wi siyan mangipaila ta kina-Apudyus Apudyus. Na sachi Ukud, iniingkaw an Apudyus,
ya siya ko kà Apudyus.
3 Chinutukan Apudyus à siyà mangwa ta losan, ad nàwan losan mipakapun siya.
4 Siyan narpuwan na fiyag na losani matattaku, ya siya kon Silaw wi manlawag ta
somsomò na taku.
5 Na sachi naawakan à Silaw, lawakanan pangot wi ingkawan na taku, ad na pangot,
achi pu makaafak an siya.

Na Chamchamun Na Mipagngoran Na Mipangkop An Jesus

6 Iningkaw na osay larai wi impaligwat Apudyus, wi nangngachan à Juan.
7 Impaligwat Apudyus à mangifaka ta atakutaku mipangkop ta sachi naawakan à
Silaw. Istikuwanà siya ta mamati kuman taku.
8 Foon à Juan na manlawag ta somsomò na taku, ngim siyan ummali nangifaka ta
mipangkop ta sachi Silaw.
9 Tan awad na osay umali, wi siyan tuttuway Silaw wi manlawag ta somsomò na losani
takud asnay luta.
10 Ngim ummali pun ad asnay lutay iningwana, foon pù illasin na taku wi siyan Cristu.
11 Ad uray na kailiyana, foon pù namfiyanganchà siya.
12 Ngim na losani namiyang an siya, ya namatin siya, innadchan Apudyus chichà
karobfonganchay mamfalin anàna.
13 Na mamfalinan na takù anà Apudyus, foon à takun mangwa, ya foon à miyisu ta
sikud wi miyanaan na taku, tan Apudyus na mangwà mamfalinan na takù anàna.
14 Na sachi Ukud, namfalin taku ad iningkaw an chitau. Na losani imfakana, tuttuwa,
ad na losani iningwana, impailanan achakuna ta taku. Innilani kon kina-Apudyusna
tan siyan mismuy anà Amanay Apudyus.
15 Tinàchoran ako Juan à siya, wi anana, “Siya chi imfagfakà an chiayu ta nangifag-à,
‘Na misukat an saon, nangatngatu nu saon tan à siya, iniingkaw uray ta chaan-u pù
miyanaan.’ ”
16 Maid miyisuwan na achakuna ta taku, tan achaachakuwan chitaù ing-ingkana.
17 À Moses, siyan nangifakan chitau ta lintog Apudyus, ngim à Jesu Cristu, siyan
nangipaila ta achakun Apudyus an chitau ya katuttuwaan mipangkop an siya.
18 Maid pu takù nangilan Apudyus, siyan maid pu mangipakaawat ta taku mipangkop
an siya. Ngim na sikud wi Anàna wi isuna, wi iniingkaw an Apudyus, siyan
nangipakaawat ta taku mipangkop an Amana.

Na Imfakan Juan Wi Mamfufunyag
Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-18

19 Annayan nangifag-an Juan wi Mamfufunyag ta mipangkop an Jesus. Na pangpangun
na Judio ad Jerusalem, namfaunchà papachi ya uchumi tumurung an chicha à umoy
mangimus an Juan nu sinù siya.
20 Ad à Juan, foon à insulibna, tan imfakanan katuttuwaan, “Foon à saon na Cristu wi
uullayontau.”
21 Ad anancha ko, “Ad sinua man? Winnu sià Elias wi ananchay asin umali?”
Ngim anana ko, “Foon à saon.”
Ad anancha ko, “Winnu sian sachi profetay uullayonni?”
Ad anan ako Juan, “Foon à saon.”
22 Ad inimuscha asin, “Ad sinua nù? Ifakam ud nu sinua, ta awad ako ifakani ta chachi
nangifaun an chiani.”
23 Sachi ad insongfat Juan na sachi inyug-is Isaias wi profeta ta awi, wi anana, “Saon
na sachi iniingkaw ta ikaw wi maid pu foroy, wi mangip-ip-aw anani, ‘Sakanaonyun
chumatngan na Apu.’ ”
24 Sachi ad, chachi imfaun na Fariseo an Juan,
25 anancha, “Nu foon à sian Cristu, ya foon akò sian Elias, winnu sachi profetay
uullayonni, apay mamfunyag-a nù?”
26 Ad summongfat à Juan wi anana, “Chanum yakan ifunyag-u, ngim awad an chiayu
ta sanan osay takuy chaanyu pù akammuwon.

27 Siyan misukat an saon. Nangatngatu nu saon, wi amochà à miyisun siya.”
28 Nàwa losan na sachi ad Betania, ta fisà na Chawwang wi Jordan wi namfunyafun-
yakan Juan.

Na Pannilu Wi Michatun An Apudyus

29 Nafikat ad, innilan Juan à Jesus wi marungay, ad anana, “Ilanyu, anchiyan Pannilu
wi innadchon Apudyus à mapatoy à fayad na fasur na losani takud asnay luta!
30 Siyan imfakà wi misukat an saon, wi nangatngatu nu saon, tan à siya, iniingkaw ta
chaan-u pù miyanaan.
31 Uray saon ta chamu, foon pu kò immatunà na kinatatakuna. Ngim na sana, na
pangkop-uy mamunyag ta takù chanum, ta mipaakammu an chitauy kanà Israel wi
siyan imfaun Apudyus.”
32-33 Ad imfakan ako Juan, “Na chamu, tuttuway foon pù immatunà na kinatatakuna.
Ngim à Apudyus wi nangifaun an saon à mamfunyag à chanum, imfakanan saon, ‘Na
takuy ilam wi sum-opan na Ispiritù, siyan mangifunyag ta takù Ispiritù.’ Ad na sana,
akammù à siya tan innilà na Ispiritun Apudyus, wi isù karupati wi narpud langit, wi
sinum-op ingkaw an siya.
34 Ad kapu ta innilà, tàchorà wi siyan tuttuway Anà Apudyus.”

Na Ummunay Nandisipulus Jesus

35 Asin ako nafikat, iningkaw à Juan ya chuway disipulusna,
36 ad innilanà Jesus wi lumaus, ad anana, “Anchiyan Pannilu wi innadchon Apudyus.”
37 Chingngor ad chachi chuway disipulus Juan na imfakana, tinun-udchà Jesus.
38 Ad nantuwilì Jesus ad innilanà chichay mituntun-ud, ad anana, “Sinun anaponyu?”
Ad summongfatcha, wi anancha, “Misturu, sinun ingkawam?”
39 Ad anan Jesus, “Intau ta ing-ayu ilan.” Ad nifurunchan siya wi umoycha ilan na
iingkawana, ad linaficha iningkaw an siya.
40 Na osay nitun-ud an Jesus, Andres wi sunud Simon Pedro.
41 Ad inaw-awaynay ummoy nanganap an sunudnay Simon ad imfakanan siya,
“Inchasannin Cristu.” (Na mining na sachi ngachan wi Cristu: Na impustan Apudyus wi
umalid asnay luta manturay.)
42 Sachi ad inyoy Andres na sunudnay Simon an Jesus.
Ad na nangil-an Jesus an siya, anana, “Siay Simon wi anà Juan, ngachanà sià Cefas.”
(Na ngachan wi Cefas, isun Pedro wi na miningna, falintuukan.)

Na Nangayakan Jesus Ancha Felipe An Natanael

43-44 Nafikat ad, simsimmò Jesus wi umoy ad Galilea. Inchasanà Felipe, wi iBetsaida,
wi kailiyancha Andres an Pedro. Ad anan Jesus an siya, “Mifurun-an saon!”
45 Sachi ad inanap ako Felipè Natanael, ad imfakanan siya, “Inchasannin sachi takuy
inyug-is Moses ta nangiyug-isana ta Lintog wi siya kon takuy inyug-is chachi profetas ta
awi. Na ngachanna, Jesus wi iNazaret, wi anà Jose.”
46 Summongfat à Natanael, anana, “Apay, awad mamfarù takù narpud Nazaret?”
Ad anan Felipe, “Umalia ta inta ilan.”
47 Sachi ad wi innilan Jesus à Natanael wi marungay, anana, “Annayan osay taku wi
maid silibna, siyan tuttuway kanà Israel!”
48 Sachin inimus Natanael, “In-inon na nangakammuwam an saon?”
Ad anan Jesus, “Innilà siay tummutùchu ta puun na ayuy ikus ta chaan pun Felipe
mangchasan an sia.”
49 “Apu, sian Anà Apudyus,” anan Natanael, “ya sia kon Alini wi kanà Israel.”
50 Ad anan ako Jesus, “Afus yakan nangifag-à wi innilà siay tummutùchu ta puun na
ayu, ad siyan mamatiyam wi saon na Cristu? Ad-achun kaskaschaaw wi mailayu nu
anna!”
51 Ad anana kon chicha losan, “Tuttuwan ifakà an chiayu, wi mailayuy miwanit ad
langit, ya mailayu kon aangheles Apudyus wi mamagpagkulin an saoni namfalin taku.”

2

Na Kasar Ad Cana

1 Narpas pun na chuway padcha, iningkaw na kasar ad Cana wi sakup Galilea. Ad
ummoy nakakasar na inan Jesus.
2 Ad naimfitar akò Jesus ya chiani wi disipulusna.
3 Naamin pun na fayas, imfakan na inan Jesus an siya, “Naamin na fayas.”
4 Ad anan Jesus, “Ina, foon à masapur ifakam na oyyoò, tan ikad-u kay. Tan chaan pù
chumatong na timpuy mangipail-à ta karobfongà.”

5 Ngim imfakan inana ta sasannilu, “Uray sinuy ifakanan chiayu, oyyoonyu.”
6 Na paway na foroy, iningkaw na onomi finatuy amutu wi sillimman lataan à chanum.
Sachin fufulluwan na Judio ta kaisaw tan siyan ukalicha.
7 Ad anan Jesus ta sasannilu, “Punuwonyun anchanayay amutù chanum.” Ad
pinnucha.
8 Sachi ad, anan Jesus an chicha, “Law-onyu ad ing-ayu ipasimsim ta pangpangun na
kasar.” Ad iningwacha.
9-10 Ad sinimsiman na pangpangu na chanum wi namfalin fayas, ad impaayagnan
mangasaway larai, ad anana, “Tamako? Siya met ukalin umunan mampiyay fayas,
ta nu masalimong na taku, sachin misukatan na foon à isag mampiya. Ngim sia,
safalin iningwam tan nanganungusom na mampiya!” Sachin imfakana tan foon pù
inakammunan narpuwan na mampiyay fayas, ngim chachi sanilun nangakammu.
11 Sachin iningwan Jesus ad Cana wi ili ta sakup Galilea, wi chamuy kaskaschaaw wi
iningwanà mangipail-ana ta mannakafalinna. Ad namatin chachi disipulusnan siya.
12 Ad narpas pun na sachi, ummoy à Jesus ya inana ya susunudna ya chachi
disipulusna ad Capernaum, ad iningkawchad aschì am-annay padcha.

Ummoy À Jesus Ta Templo
Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luc. 19:45-46

13 Chanchanin Fiyastay Mangiyakasmoan ta nallausan na anghel ta aappuni wi Judio
ad Egipto, siyan ummoy à Jesus ad Jerusalem.
14 Na sachi, ummoy ta Templo ad inchasanan mallarakù faka, pannilu ya karupati, ya
mansusukat à pilak wi tummutùchu ta lamisaancha.
15 Ad nangwà Jesus à abchoy ad chinogchogna imparyaw na losani faka ya pannilu
ta Templo, ad linitwadna kon lamisaan na chachi mansusukat à pilak ad niwalis na
pilakcha.
16 Imfakana ko ta mallarakù karupati, “Ilayawyun anchanayay ilakrakuyu! Apay,
mamfalinonyun foroy Ama à larakkuwan?”
17 Na nangil-anni wi disipulus Jesus ta iningwana, simsimmònin sachi niyug-is wi ukud
Apudyus ta awi, wi anana, “Isù mapalikatanà kapu ta apos-uy mangiila ta oyyoonchay
achicha pu lispituwon na foroynu, Apudyus.”
18 Sachi ad anan chachi pangpangun na Judio an Jesus, “Sinun kaskaschaaw à oyyoom
à manuttuwaanni wi awad karobfongam wi mangwa ta sanat?”
19 Ad anan Jesus wi summongfat, “Nu yam-anonyun annayay Templo, patàchorò ta
miyatluy padcha.”
20 Ad anan chachi Judio, “Apay, namnamam wi afus na turuy padchà mangi-
patàchoram ta annayay Templo? Ummoy à opatpuru ya onomi tawon na nàwaana!”
21 Ngim foon à sachi Templo wi foroy na ug-ugkuchon Jesus, tan inyalignan Templo à
long-agna.
22 Na sachi, chiani wi disipulusna, achini pu naawatan na imfakan Jesus, ngim ummuli
pù Jesus nataku, simsimmònin imfakana ad pinatinin losani imfakana ya losan akoy
niyug-is wi ukud Apudyus.

Na Akammun Jesus Mipangkop Ta Kinatatakun Na Taku

23 Na iningkawan Jesus ad Jerusalem ta timpun na Fiyastay Mangiyakasmoan, achun
namatin siya ta nangil-ancha ta kaskaschaaw wi iningwana.
24 Ngim foon à mapnok à Jesus ta ananchay namatiyanchan siya, tan inaagkammunan
somsomò na losani taku.
25 Siyan foon à masapur wi awad mangitudtuchun siya ta kinatatakun na taku, tan
inaagkammunan awad ta somsomòcha.

3

Jesus An Nicodemo

1 Iningkaw na osay Fariseo wi turay na Judio, wi nangngachan à Nicodemo.
2 Na osay lafi, ummoy an Jesus, ad anana, “Misturu, akammuni wi Apudyus na
nangifaun an sia wi mantudtuchu, tan maid makàwa ta anchanayay kaskaschaaw wi
oy-oyyoom nu maid à Apudyus an siya.”
3 Ad anan Jesus wi summongfat, “Tuttuwan ifakà an sia: Achi pu mafalini mitapin
taku ta Manturayan Apudyus nu foon pù asin miyanà.”
4 “In-inon na nakotongi larai wi asin miyanà?” anan Nicodemo. “Apay, mafalini
mangulin ta fuwang na inana ad asin miyanà?”

5 Ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an sia: Achi pu mafalini mitapin taku ta Manturayan
Apudyus, uray niyanà ta sikud wi miyanaana, nu foon à asin miyanà ta Ispiritun
Apudyus.
6 Na takuy iyanà na taku, siyan anà na sachi taku. Ngim na takuy asin miyanà, wi
Ispiritun Apudyus na mangiyanà an siya, siya kon anà Apudyus.
7 Achia maschaaw ta annayay mangifag-à wi masapur asin-ayu miyanà.
8 Nalikat à maawatanyun miyanaan ta Ispiritun Apudyus, ngim màwa tan oyyoon
na Ispiritun Apudyus. Na miyalikana, isun na poyaaw wi ayonan pionay ayon nu
mamoyaaw. Maid akammuyù narpuwana ya umayana, ngim kikìnaonyun lumausana.”
9 Ad anan Nicodemo, “Sinu kon annayay achì pu maawatan?”
10 Ad anan Jesus an siya, “Tam-ako achi maawatan na annaya, wi nangatuay
manudtuchun chitauy kanà Israel?
11 Siya ifakà an sian katuttuwaan, siya ukuchò na akammù ya innilà ngim achiyu pu
tuttuwaon!
12 Ilam, nu achiyu pu tuttuwaon na ifakà an chiayu mipangkop ta màmàwad asnay
luta, sinchumallu nu ifakà na mipangkop ad langit.
13 Maid pu uchum à takù ummoy ad langit nu achi afus à saoni namfalin taku, tan
siyan narpuwà.
14 “Na nangisabrutan Moses ta sinan-urog ta pusti à manakuwana ta taku ta timpun
na nanadchadcharanancha ta awi, amaschi kon misabrutà.
15 Ad sinuy mamatin saon, maadchan à mannaynayuni fiyag.”
16 Kapu ta amod na ayat Apudyus ta taku, impaalinan os-osàani Anàna wi matoy ad
asnay luta, ta nu sinun mamatin siya, achi pu mifallu tan makafiyag an siyà ing-ingkana.
17 Foon à manusaan Apudyus ta takun namaunana ta Anàna ta luta, ngim finaunna
ta awad manaraknib ta taku.
18 Siyan sinumani mamatin siya, achi pu machusa. Ngim na foon pù mamati,
nifafagkan machusaana kapu ta achina pu mamatiyan ta Anà Apudyus.
19 Annayan kachusaan na taku: Ummalin Anà Apudyus ad asnay luta ta lawakanan
somsomò na taku. Ngim na taku, un-unnoyonchan pangot nu sachi lawag tan lawing
na oy-oyyooncha.
20 Sinumani takuy mangwà lawing, kapilitani lawingonan lawag ya achi pu umamfu-
ruy ta lawag tan mailan kinarawingna.
21 Ngim na takuy mangwa ta ustu, siyan maryad wi umamfuruy ta sachi lawag, ad
sachin mail-ana wi oyyoonan pion Apudyus.

Na Imfakan Juan Mipangkop An Jesus

22 Narpas pun na sachi, à Jesus ya chiani wi disipulusna, ummoy-ani ta provinsiya wi
Judea, ad iningkaw-anid aschi mamfunyag ta taku.
23 À Juan wi Mamfufunyag, iningkaw ad Enon wi achanid Salem tan achun chanum
ta sachi, ad finunyakana chachi takuy umoy an siya pafunyag.
24 Na sachi timpu, chaan pù mifarud à Juan.
25 Na sachi, nakasongsongfat na uchumi disipulus Juan ta osay Judio mipangkop ta
funyag.
26 Siyan ummoy chachi disipulus Juan an siya, ad imfakachan siya, “Misturu, na sachi
taku wi impachamagnun chiani, wi namfurunnu ta iningkawantau losan ta chomangon
Jordan, mamfunyag ako ta sana, ad siyan umayan losan na taku!”
27 Ngim summongfat à Juan, wi anana, “Achiayu maschaaw ta amaschi, tan maid pu
takù makàwa ta oyyoona nu foon pù iparufus Apudyus.
28 Chingngoryun imfagfakà wi foon à saon na Cristu, ngim nipaunaà wi mangifaka ta
taku ta mansakanachay mamatin siya.
29 Na miyisuwana, isun na larai wi mangasawa ta fufai wi siyan mansakungan
na sachi wi fufai, foon pù sachi mangwa ta man-asaw-ancha. Ad na sachi nangwa,
chochongronan ifakan na sachi larai, ad maragsakan ta mantipunan na man-asawa.
Siyan isù saon na nangwà nangasaw-an na sachi larai, ad naragsakà wi mangiila ta
umayan na taku an Jesus.
30 Tan à siya, kapilitani ngumatngatu, ngim à saon, fumafaà.”

Na Sachi Narpud Langit

31 Ad inturuy Juan wi anana, “Na sachi narpud langit, siyan angatuwan. Ngim na
narpud asnay luta, taku kay wi annay luta kan pagpag na akammuna. Ngim na sachi
narpud langit, nangatngatu nu losani ingkaw ta annay luta.
32 Ya ifakana kon losani innilana ya chingngorna, ngim sin-oosa kan mamatin siya.

33 Ngim na mamatiyan na losani mamati, sachin mangipail-ancha wi patiyoncha ko
wi tuttuwan inukud Apudyus.
34 Na sachi imfaun Apudyus, maid uchum à ug-ugkuchona nu achi afus na ukud
Apudyus, tan iingkaw na Ispiritun Apudyus an siya.
35 Amod na ayat Apudyus wi Ama an Jesus wi Anàna, siyan impiyarnan sinuman an
siya.
36 Siyan sinumani mamati ta Anàna, makafiyag an Apudyus à ing-ingkana. Ngim
sinumani foon pù mamatin siya, achi pu makafiyag an Apudyus tan chusaon Apudyus
à siyà ing-ingkana."

4

Na Namatiyan Na Osay Fufai Wi iSamaria

1 Na chachi Fariseo, chingngorcha wi ad-achun summurut an Jesus ya finunyakana
nu finunyakan Juan wi Mamfufunyag.
2 Ngim na katuttuwaan, maid pu finunyakan Jesus, tan chiani wi disipulusna afus na
namfunyag.
3 Ngim chingngor pu Jesus na ug-ugkuchoncha, lummayaw-ani ad Judea ad nangulin-
ani ta sakup Galilea.
4 Ad nangoy-ani ta provinsiya wi Samaria.
5 Ad chummatong-ani ta osay ilid Samaria, wi Sicar, wi achani ta sachi lutay innadchon
Jacob an anànay Jose ta awi,
6 wi siya kon awachan na sachi fufun wi inaufan Jacob. Ad à Jesus, tummùchu ta
sachi tan naungar ta nanadcharananni, tan akimmamatuon.
7-8 Ngim à chiani wi disipulusna, ummoy-ani ta ili nguminà anonni.
Na sachi timpu, ummoy na osay fufai wi iSamaria manàchu ta sachi fufun, ad anan
Jesus an siya, "Mafalini uminumà ta sanati sinàchum?"
9 Naschaaw chi fufai, tan na Judio, achicha pu usaron na tasan na iSamaria. Siyan
anana, "Tamakò siay Judio, man-achaw-à chanum an saon wi iSamaria?"
10 Ad summongfat à Jesus wi anana, "Nu inakammum na mafalini adchon Apudyus an
sia, ad nu inakammum ako nu sinuwà wi man-achaw à chanum an sia, sian man-achaw
an saon ta adchà sià chanum wi nu inumom, foon pù asin-a mauwaw à ing-ingkana."
11 Ad anan na fufai, "Apu, maid mangkaudnu ta annayay chanum, ad lofongan na
annayay fufun? Ad sinun mangar-am ta chanum wi anami nu inumò, foon pù asinà
mauwaw?
12 Tan na annayay fufun, finòan na aputauy Jacob ta awi ad imparàsunnan chitau. Ya
sana kon nanakun chichay man-aama ya uray animarna. Ad anami nangatngatua nu
siya wi napatpatog na chanumnu?"
13 Ad summongfat à Jesus, "Losani takuy manginum ta chanum na annayay fufun,
asincha mauwaw.
14 Ngim na manginum ta chanum wi adchò, foon pù asin mauwaw à ing-ingkana, tan
na chanum wi adchò, makarong-ag an siyà isù chagsi wi achi pu madchù, ad adchona
kon mannaynayuni mafiyakanan Apudyus."
15 Sachi ad anan na fufai, "Apu, adchanà ta sanati chanum ta achiyà pu mauwaw ya
achiyà pu ko umalialid asna manàchu."
16 Ad anan Jesus, "Ing-a ayakan à asawam ta umaliayud asna."
17 "Maid pu asawà," anan na fufai.
Ad anan Jesus, "Tuttuwan imfakam wi maid pu asawam,
18 tan liman inasawam, ya na sachi iingkaw an sia ta sana, foon pù ustuy asawam.
Siyan tuttuwan imfakam wi maid pu asawam."
19 Ad anan na fufai, "Apu, mailasin-u wi profetaa.
20 Ngim na aappuni ta awi, annayay filig na nanaychayawanchan Apudyus. Ngim
chiayuy Judio, ananyuy Jerusalem na ustuy manaychayawan na taku an Apudyus."
21 Sachi ad anan Jesus ta fufai, "Patiyom kuman ifakà, wi chumatong na timpuy foon
à annayay filig ya foon akò Jerusalem na manaychayawan na taku an Ama wi Apudyus.
22 Chiayuy iSamaria, maid akammuyù Apudyus wi ananyuy chaychayawonyu. Ngim
à chiani wi Judio, akammunin chayawonni, tan na Judio, chichan fumùnakan na
manaraknib ta losani taku.
23 Ngim chummatong na timpuna, wi manipud ta sana, sinumani manayaw an Ama
wi Apudyus à ustu, masapur chayawonà siya ta tuttuway somsomòna wi foon pu kà
tupòna, tan sachin pion Ama wi oyyoon na manayaw an siya.

24 Tan à Apudyus, ispiritu wi achi pu maila, siyan chachi manayaw an siya, masapur
foon à ipàpàilacha tan marpu kay ta somsomò wi sachin marpuwan na tuttuway
chayaw."
25 Sachi ad anan na fufai, "Akammù wi à tapin na padcha, umalin sachi impustan
Apudyus wi ipaalina, wi ananchay Cristu. Ad à siya, itudtuchunan losani maid
akammutau."
26 Ad imfakan Jesus an siya, "Saon wi makaukud an sia, saon na Cristu."
27 Sachi ad, chummatong-ani wi disipulus Jesus. Ad nataag-ani wi nangchas an Jesus
wi nakaukud ta fufai. Ngim maid nansarudsud an chiani nu sinun masapur na sachi
fufai winnu tamako nakaukud à Jesus an siya.
28 Sachi ad, tinaynan na sachi fufain sasàchuwana ad ummoy ta ili. Ad imfakana ta
taku,
29 "Wayyu, intau ilan na anchi larai wi nangifakan saon ta losani iningwà. Siya nin
na Cristu!"
30 Sachi ad lummigwatcha losan wi umoy mangilan Jesus.
31 Na sachi ko, àaruonnì Jesus, wi ananni, "Apu, taako achi mangan!"
32 Ngim summongfat à siya, "Awad na innan-u wi maid akammuyu."
33 Ad nan-asisarudsud-ani, anani, "Awad nangiyalì innanna?"
34 Ngim nan-alig à Jesus, wi anana, "Na anò, siyan mangwaà ta pion Apudyus wi
nangifaun an saon, ya mangangputà mangwaan ta sachi impiyarnan saon.
35 "Awad na ananyu wi nu marpas na opat furan, siyan inyàani. Ngim na ifakà an
chiayu, sanan inyàani. Tan ilanyun anchanayay takuy umali, wi isuchà nar-umi pakoy,
wi sana kuman mamatiyanchan saon!
36 Ya chachi takuy umoy mangitudtuchu ta mamatiyan na uchum, isuchà man-ani, ya
à chicha, matangchanancha. Ya foon pu kò afuschi, tan mannaynayun na aniyoncha.
Ad na mammura, isun na man-ani wi losancha maragsak.
37 Tan tuttuwan ifakachay, 'Na uchum, chichan mammura, ad na uchum ako, chichan
man-ani.'
38 Siyan ifaun-u chiayù umoy mangani ta immuran na uchum. Ad sachin mitapiyanyu
ta iningwacha."
39 Achun iSamaria wi namatin Jesus ta sachi ili kapu ta nangifag-an na sachi fufai wi
imfakan Jesus na losani iningwana.
40 Siyan chummatong pun na chachi iSamaria an Jesus, tinawichanchà siya ad
iningkaw à naawwa.
41 Ad ummad-adchuwan akon namatin Jesus ta nangngorancha ta intudtuchuna.
42 Ad imfakacha ta sachi fufai, "Foon pu kà sachi inug-ugkudnun pummatiyanni tan
chingngornin ustuy intudtuchuna, ad sinikurachuni wi siyan tuttuway imfaun Apudyus
à manaraknib ta losani taku."

Na Nangaanan Jesus Ta Sakit Na Anà Na Pangat

43 Narpas pun na chuway padcha, lummigwat-ani wi umoy ad Galilea wi chummakran
Jesus.
44 Mipangkop ta ummayannid aschi, anan Jesus, "Uray sinuy profeta, foon à chayawon
na kailiyanà siya."
45 Ngim chummatong-ani pun ad Galilea, naragsak na taku wi mangilan Jesus, tan à
chicha, nakafiyastachad Jerusalem ad innilacha losan na kaskaschaaw wi iningwanad
aschi.
46 Sachi ad, nangulin-anin Jesus ad Cana wi sakup Galilea, wi sachin namfalinonan
chanum à fayas. Ad niyaspur wi iningkaw ta sachin osay pangat wi nasakit na anàna
ad Capernaum.
47 Chingngorna ad wi awad à Jesus ad Galilea, wi narpud Judea, ummoyna inayakan
à siya ta umoy kuma ad Capernaum ta aanonan sakit na anànay akin-ottoyon.
48 Ad anan Jesus an siya, "Tuttuway foon pù mamatiayu nu maid ilanyù singyar ya
kaskaschaaw?"
49 Ngim anan na pangat, "Apu, ipangpangngaasim ta umalia ta achi matoy na anàu!"
50 Anan Jesus an siya, "Ing-a, tan naaan na sakit na anànu!"
Ad pinatinan imfakan Jesus, ad lummayaw.
51 Ad na ummayawana, sinib-atnan sasannilunay ummoy mangifaka wi kumminò na
sakit na anàna!
52 Ad sinarudsudna nu sinun uras wi kummin-an na sakitna, ad anancha, "Mantalliing
ad karabyan, sachin naaanan na puchutna."

53 Ad simsimmò na sachi ama chi ustuustuy uras wi nangifag-an Jesus an siya, “Naaan
na sakit na anànu.” Siyan losanchay simfaryan, namatichan Jesus.
54 Sachin miyagway kaskaschaaw wi iningwan Jesus ad Galilea, nanipud ta nangulinanchad Galilea wi narpud Judea.

5

Na Nangaanan Jesus Ta Sakit Ad Betsata

1 Naarkawanan ad, ummoy-anin Jesus ad Jerusalem makafiyasta ta osay fiyastani wi
Judio.
2 Ad Jerusalem, awad na osay puung wi na ngachanna ta Hinebreo wi ukud, Betsata.
Na sachi puung, achani ta liwangan na ili wi mangiparnoancha ta pannilu, ad nalìwos
à limà sigsigkay
3 wi umichungan chachi achuy takuy nan-ob-ofot na sakitcha: anchanan nakurap,
napilay ya naayayong. Iingkawcha uullayon na mantipyaawan na chanum,
4 tan nu simfofotang, man-osog anun anghel Apudyus ad mantipyaawonan sachi
puung, ad na umuna umoy ta sachi nantipyaaw wi chanum, maaan anun uray sinuy
sakitna.
5 Ad iningkaw na osay larai wi ummoy à turumpuru ya waruy tawon na nasakitana.
6 Ad innilan Jesus à siya ad illasinnay nafayag na nifafannatana, ad anana, “Piom wi
maaan na sakitnu?”
7 “Oo, Apu,” anan na sachi nasakit, “ngim maid pu manurung an saon wi umoy
ta puung nu mantipyaaw na chanum, ad kapu ta mamàanun kunay-uy umoy,
maunnaunnaanà nu chaanà pu michaum ta chanum.”
8 Sachi ad anan Jesus an siya, “Fumangon-a ad aram na ofognu ya nanadcharan-a!”
9 Ad na sachi, naaan tuwan sakitna, siyan finuudnan ofogna pun nanadcharan.
Na nàwaan na sachi, Safachu, wi ngingillinani padchan na Judio wi man-iwaar.
10 Siyan chachi pangpangun na Judio, inomoranchan sachi naaan na sakitna, anancha,
“Ngingillinantaun sana, siyan mipalit ta Lintogtaun mamuucham ta ofognu.”
11 Ad summongfat na sachi naaan na sakitna, wi anana, “Oo, ngim na sachi takuy
nangaan ta sakit-u, siyan nangifakan saon wi fuuchò na ofog-u ya manadcharanà.”
12 Ad inimuscha, “Sinun kinatatakun na sachi, wi nangifakan sia ta amaschi?”
13 Ngim na sachi naaan na sakitna, maid akammuna nu sinù Jesus, tan lummayaw à
Jesus tan ad-adchuwan na takuy niyamung.
14 Napapannos pun, inchasan Jesus à siya ta Templo, ad anana, “Ilam, fummarun long-
agnu tan naaan na sakitnu, siyan iyakaynuy fumasur tan sin-umamod na asin màwan
sia.”
15 Sachi ad, lummayaw na sachi larai ad ummoyna imfaka ta chachi pangpangun na
Judio wi Jesus na nangaan ta sakitna.
16 Siyan chachi pangpangu, illukichay palikatan à Jesus kapu ta nangaanana ta sakit
ta timpun na ngingillinan.
17 Ngim sinongfatan Jesus à chicha, “À Ama wi Apudyus, foon à man-illong ta iwaarna,
ad amaschiyà ako.”
18 Ad naam-amod na og-ot chachi pangpangun na Judio an Jesus, ad pionchay mamatoy
an siya kapu ta nanurngasingana ta ngilin ya kapu ko ta mangiyisuwana ta long-agnan
Apudyus ta nangifag-ana wi Apudyus anun Amana.

Na Fiyang Jesus Wi Anà Apudyus

19 Sachi ad anan Jesus ta chachi Judio, “Tuttuwan ifakà an chiayu: saoni Anà Apudyus,
maid pu fugtungà oyyoon, tan siya oyyoò yakan innilà wi oy-oyyoon Ama. Siyan na
losani oyyoon Ama, siya kon oyyoò.
20 Tan à Ama, ay-ayatonà saoni Anàna, siyan na losani oyyoona, ipailana kon saon. Ya
awad akon ipàwanan saon wi isag kaskaschaaw nu sachi innilayu à maschaawanyu.
21 Tan à Ama, mafalini ipaulinan fiyag na natoy. Siyan uray saoni Anàna, mafalin
akoy takuwò na sinuy taku wi piò wi takuwon.
22 Ya foon pu kò Aman manguis ta taku, tan piniyarnà saon à manguis ta losani taku,
23 ta chayawon losan na takù saon wi isun na manayawanchan Ama. Siyan sinumani
achi pu manayaw an saon, foon pu kò chayawonà Ama wi nangifaun an saon.
24 “Tuttuwan ifakà an chiayu: sinumani mangngor ta itudtuchù ya mamatin siyay
nangifaun an saon, makafiyag an Apudyus à ing-ingkana. Ya achi pu ko machusa tan
illisiyanan mifalluwana, tan annan fiyagnay narpun Apudyus.

25 Tuttuwan ifakà an chiayu: chummatong na timpu wi manipud ta sana, chachi isù
nanattoy an Apudyus, nu chongronchan ifakà wi Anà Apudyus ad pinaticha, takuwò
chicha ta makafiyagchan Apudyus à ing-ingkana.
26 À Ama, siyan narpuwan na fiyag. Ad piniyarnà saon wi Anànà marpuwan akon
fiyag.
27 Ad impiyarna kon saon na karobfongà wi manguis ta taku, tan à saon, namfalinà
taku.
28 Achiayu maschaaw ta annayay ifakà wi chumatong na timpuy uray na losani
nilofon, chongronchan ukud-u,
29 ad umulicha mataku. Siyan na losani nangwà mamfaruwon Apudyus,
makafiyagchan siyà ing-ingkana. Ngim na losani nangwà lawingon Apudyus,
makafiyagcha kò ing-ingkana ta kachusaancha."

Na Mangistiku An Jesus

30 Ad inturuy Jesus wi mangifaka, "Saon, siya kay oyyoò na nipiyar an saon. Siyan
maid pu oyyoò à sinuman nu foon pù maatod na karobfongà wi mangwa. Ad na
manguisà ta taku, turachò akon ifakan Ama, siyan kapilitani nalimpiw na manguisà
ta taku tan maid pu fugtungà oyyoon ngim siyan pion na nangifaun an saon.
31 "Nu saon afus na mangistiku ta long-ag-u, maid pu manuttuwan saon.
32 Ngim awad na osay mangistiku an saon, ya akammù wi ifakanan katuttuwaan
mipangkop an saon wi siyà Apudyus.
33 Iningkaw akon imfaunyu wi nangimus an Juan mipangkop an saon, ad imfakana
kon katuttuwaan.
34 Foon pù kasapurà na takù mangistiku an saon, ngim na nangipaspasmoà an chiayu
ta imfakan Juan, ta mamatiayu kuma ta masaraknifan-ayu.
35 Tan na miyalikan Juan, silaw wi nangongogkan, ngim sin-aitan yakan naryachanyu
ta lawagna tan sin-aitan na naryachanyu ta imfakana.
36 Ngim awad na mangistiku an saon ta sana wi napatpatog nu sachi nanàchoran Juan
an saon, wi chichan oy-oyyoò wi impiyar Ama wi oyyoò. Ad chichan manuttuwaan wi
siyan nangifaun an saon ad asnay luta.
37 Ad à Ama wi nangifaun an saon, mangistiku kon saon. Ngim chiayu, maid pu
chingchingngoryu ta ukudna ya maid pu ko innil-ilayù itchurana.
38 Ad maid pu iningkaw à ukudna ta somsomòyu tan foon pù patiyonyù saon wi
imfaunna.
39 Siya achaacharonyun niyug-is wi ukud Apudyus, tan na somsomòyu, sachin
mitapiyanyun siya, ngim siya kon mangifaka ta mipangkop an saon!
40 Ngim uray nu amaschi, achiayu pu mamatin saon ta makafiyag-ayu an Apudyus à
ing-ingkana.
41 "Achì pu anapon na machayawà ta taku.
42 Ngim akammù na kinatatakuyu, wi maid pu ayatyu an Apudyus.
43 Saon, ummaliyà ad asnay luta wi à Aman namiyar an saon. Ngim achiyà pu ifilang
an chiayu. Ngim nu kaspangalikan awad takù fummugtung umali, wi piniyarnan long-
agna, sachin ifilangyu.
44 In-inonyuy mamatin saon, wi siya anaponyun manayawan na takun chiayu ad
achiyu pu anapon na manayawan Apudyus an chiayu.
45 Achiyu anan wi saon na mampafasur an chiayu an Ama wi Apudyus, tan à Moses
wi manamnamayu, siyan mampafasur an chiayu tan foon pù tuttuwaonyun inyug-isna.
46 Tan nu tinuttuwayun inyug-is Moses, tuttuwaonyu kò saon, tan na inyug-isna,
mipangkop an saon.
47 Ngim kapu ta achiyu pu tuttuwaon na inyug-isna, kapilitani achiyu pu kò saon
tuttuwaon!"

6

Na Namaanan Jesus Ta Limay Lifu Wi Taku
Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17

1 Sachi ad, nanchormang-anin Jesus ta Fayfay wi Galilea wi anancha koy Tiberias;
2 ad ad-adchuwan na takuy nitun-ud kapu ta nangil-ancha ta kaskaschaaw wi
iningwan Jesus ta nangaanana ta sakit.
3 Ad tinakachanin Jesus na osay takudtud, ad ummaamuy-ani.
4 Na sachi timpu, machanchanin padchay Mangiyakasmoan.
5 Ad nallangrangà Jesus, ad innilana chachi ad-adchuwani takuy marungay, ad ananan
Felipe, "Sinun ngumin-antaù umanay à anon na anchanayay taku?"

6 Inakammun Jesus na oyyoona, ngim na nangimusana, ta akammuwonan somsomò
Felipe.
7 Ad anan Felipe, “Uray nu mangkastutaù chuwangkasut à pilak, foon à umanay ta
manimsimancha.”
8 Sachi ad nan-ukud à Andres wi sunud Pedro, wi anana,
9 “Annan osay fafaruy namfarun à limà tinapoy ya chuwà filis. Ngim umanay lawachì
para ta anchanayay takuy ad-adchuwan?”
10 Ad anan Jesus an chiani, “Paachuyonyun taku.” Sachi ad ummachuycha losan ta
tappu. Ummoy à limay lifun lallarai, wi foon à mifilang na fubfufai ya an-ananà.
11 Ad innaran Jesus na tinapoy ad nanyaman an Apudyus achinaot pafillay ta takù
anoncha. Ad amaschi kon iningwana ta filis, ad nabsug losan na takuy ad-adchuwan.
12 Nangancha pun, imfakan Jesus an chiani wi disipulusna, “Chakuponyun funacha ta
maid machachail.”
13 Ad chinakupnin funan na taku, ad nasawaran à chuway langayan napnu ta nafun-
an ta sachi limay tinapoy.
14 Na nangil-an chachi taku ta sachi kaskaschaaw wi iningwan Jesus, anancha, “Siyan
sachi profetay uullayontau wi anan Apudyus wi ipaalina ad asnay luta!”
15 Inakammun Jesus na somsomò chachi taku wi tikangaycha ipatut à siya man-aliyon,
siyan tinaynana chicha ad naos-osa wi ummoy ta osay takudtud.

Na Nanadcharanan Jesus Ta Lafaw Na Chanum
Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52

16 Mummaschom pun, ummoy-ani wi disipulusna ta tarantag na fayfay.
17 Fummulingot ad, chaan pù mangulin à Jesus, siyan nallukan-ani ta fangka wi
manchormang ad Capernaum.
18 Na nallurugkananni, chummatong na napigsay fali, siyan mantiptipyaaw na
chanum.
19 Onom ad wi kilometron chinormangni, innilanì Jesus wi manadchadcharan ta lafaw
na chanum wi umachanin chiani, ad ummogyat-ani isag.
20 Ad nan-ukud à Jesus wi anana, “Saonna! Achiayu umogyat!”
21 Ad naragsak-ani wi mangiparnò an siya. Na sachi ko, chummatong-ani ta tarantag
na ili wi umayanni.

Na Nanganapan Na Taku An Jesus

22 Na sachi wi nafikat, chachi takuy nataynan ta chomang, illasincha wi os-osàan yakan
fangka wi iningkaw ta sachi ta maschom, wi sachi kon nallukananni wi disipulus Jesus,
ad inakammucha koy foon à nakarukan à Jesus.
23 Ad chummatong na uchumi fangka wi narpud Tiberias, ta achani ta ikaw wi
namaanan Jesus ta chachi ad-adchuwan ta narpasana nanyamanan an Apudyus.
24 Ad kapu ta naakammuwan ta chachi nataynan wi taku wi maid à Jesus, ya maid-ani
ko wi disipulusna, nallukancha ta fangka ad nanchormangcha wi ummoy ad Capernaum
wi manganap an Jesus.

Na Maan Wi Iyatakù Ing-ingkana

25 Chummatongcha ad ta chomang, inchasanchà Jesus ad anancha, “Misturu, naanun
ummaliyam sina?”
26 Ad anan Jesus an chicha, “Payuko anaanapon à saon? Tuttuwan ifakà an chiayu:
maid uchum à manganapanyun saon nu achi afus na sachi iningwà wi nabsukanyu, wi
foon à kapu ta naawatanyun puntus na iningwà.
27 Foon pu kumà maan wi mabsukanyun afusi anaanaponyu, tan mapapog. Ngim
na anaponyu kuma, sachi maan wi mannaynayun wi sachi mangatod ta mafiyakan an
Apudyus à ing-ingkana. Ad sachin maan wi adchò an chiayu, tan sachin impiyar Ama
wi Apudyus an saoni namfalin taku, à oyyoò.”
28 Siyan anan chachi taku an Jesus, “Sinun in-inonni nù ta oyyoonnin pion Apudyus?”
29 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Na pion Apudyus wi oyyoonyu, masapur
patiyonyù saon tan saon na imfaunna.”
30 Ad anancha, “Ngim sinun oyyoom wi kaskaschaaw ta awad manuttuwaanni à
mamatiyannin sia? Awad kuman ipailam,
31 tan ilam, na chachi aapputau ta awi, iningkaw na sachi manna wi anoanoncha ta
iningkawancha ta ikaw wi nanadchadcharanancha. Tan na niyug-is, anana, ‘Pinaanana
chichà maan wi narpud langit.’ ”

32 Ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu: na sachi innadchon Moses, foon pù
tuttuway maan wi narpud langit. Tan na adchon Ama ta sana, sachin tuttuway maan
wi narpud langit.
33 Na maan wi innadchon Apudyus ta sana wi langit na narpuwana, sachin mamiyag
ta takù ing-ingkana.”
34 Ad anan chachi takun siya, “Apu, adchom an chianin annay maan kanayun.”
35 Sachi ad illawag Jesus na inukudna wi anana, “Saon na maan wi mamiyag ta takù
ing-ingkana, ad na miyalikana, sinumani mamatin saon, achi pu mafitil ya achi pu ko
mauwaw.
36 Ngim tuttuwan sachi imfakà an chiayu, wi uray ilailanyun oyyoò, foon pù patiyonyu.
37 Ngim na losani takuy piniliyan Ama à mamatin saon, tuttuway mamaticha. Ya losani
mamatin saon, akseptarò chicha losan.
38 Tan saoni narpud langit, foon à ummaliyà ad asnay luta wi mangwa kay ta piò, tan
ummaliyà à mangwa ta pion na sachi nangifaun an saon.
39 Ad na piona, ta losani piniliyanà mamatin saon, maid pu osà matarà an chicha, ya
ta ipaulì chicha losan takuwon nu chumatong na anungus na padcha.
40 Tan pion Ama wi na losani mamati wi saon na Anàna ya saon akon patkoncha,
makafiyag an saon à ing-ingkana, tan ipaulì chicha takuwon ta sachi anungus wi
padcha.”
41 Na nangngoran na taku ta inukud Jesus, wi siyan maan wi narpud langit,
ngummayutngutcha.
42 Ad anancha, “Tuttuway Jesus na annaya, wi anàcha Maria an Jose wi akammutau.
Siyan apay ananay narpù siyad langit nù?”
43 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Achiayu ngumayngayutngut,
44 tan maid pu osà mamatin saon nu foon à Ama wi nangifaun an saon na manurung
ta somsomònà mamatiyana. Ad chachi mamatin saon, ipaulì chicha takuwon nu
chumatong na anungus na padcha.
45 Awad akon inyug-is na profetas ta awi, wi anancha, ‘Tudtuchuwan Apudyus na
losani taku.’ Siyan sinumani takuy mangngor ta imfakan Ama ad pinaticha, kapilitani
mamati kon saon.
46 Achì pu anani awad takù nangilan Ama ad langit, tan saon yakan nangilan siya, tan
siyan narpuwà.
47 Tuttuwan ifakà an chiayu: sinumani takuy mamatin saon, makafiyag an Apudyus
à ing-ingkana,
48 tan saon na maan wi mangatod à mannaynayun à fiyag.
49 Na aappuyu ta awi, innanchan sachi manna ta iningkawancha ta ikaw wi
nanadchadcharanancha, ngim isunay natoycha.
50 Ngim sinumani mangan ta mannaynayuni maan wi tuttuway narpud langit, achi
pu matoy à ing-ingkana.
51 Saon na mannaynayuni maan wi narpud langit. Siyan sinumani mangan ta annayay
maan, makafiyag an Apudyus à ing-ingkana. Ad na maan wi adchò an siya, long-ag-u
wi siyan maatod à mamiyag ta losani takud asnay luta.”
52 Imfakan pu Jesus na sachi, nansusukob chachi taku, wi anancha, “Sinun in-inon na
annayay takuy mangipaan ta long-agnan chitau?”
53 Ad anan Jesus an chicha, “Tuttuwan ifakà an chiayu: nu achiyu pu anon na long-
ag-uy anà Apudyus wi namfalin taku, ya nu achiyu pu ko inumon na charà, achi pu
mafalin wi makafiyag-ayun Apudyus.
54 Ngim sinumani mangan ta long-ag-u ya manginum ta charà, makafiyag an Apudyus
à ing-ingkana, ya ipaulì akon fiyagna nu chumatong na anungus na padcha.
55 Tan na long-ag-u, sachin tuttuway maan, ad na charà, sachin tuttuway mainum, wi
mamiyag ta takù ing-ingkana.
56 Siyan sinumani mangan ta long-ag-u ya manginum ta charà, ingkaw an saon à
ing-ingkana ya ingkawà akon siya.
57 À Ama wi nangifaun an saon, sikud wi natattaku. Ad mipakapun siya, nisikud akon
natakuwà. Siyan sinumani mangan ta long-ag-u, mafiyag akò ing-ingkana tan saon na
mamiyag an siya.
58 Siyan saon na ustuy maan wi narpud langit, wi foon à isun na sachi maan wi innan
chachi aappuyu wi isunay natoycha. Tan na sinumani mangan an saon, makafiyag an
Apudyus à ing-ingkana.”
59 Imfakan Jesus na anchanaya ta nantudtuchuwana ta sinagoga wi makimkimungan
na Judio ad Capernaum.

Na Ukud Jesus Wi Manaku Ta Takù Ing-ingkana

60 Na achuy mamatin Jesus, chingngorcha ad na sachi intudtuchuna, ngummayan
somsomòcha, ad anancha, “Sinu kon mamangngor ta annayay ifakanay nalikat à
somsom-on?”
61 Ngim à Jesus, inakammuna wi ngummayngayutngutcha, siyan anana, “Afus
yakayna, ad inyakayyuy mamatin saon?
62 Sinu kon somsomòyu nu ilanyù saoni namfalin taku, wi mamagkulin ad langit wi
narpuwà?
63 Tan na narpuwan na mannaynayuni fiyag na taku, siyan Ispiritun Apudyus, wi maid
silfin na losani oyyoon na taku. Ya chachi imfakà an chiayu, sachin mangawatanyu ta
Ispiritun Apudyus ya sachi kon mamiyag an chiayù ing-ingkana.”
64 Nanipud ta chamu, inakammun Jesus nu sinun achi pu mamatin siya, ad
inakammuna kon mangifififik an siya. Siyan anana ko, “Ngim awad na uchum an chiayu
wi foon à mamatin saon.
65 Ad sachin nangifag-à an chiayu wi maid osà mamatin saon nu foon à Aman
manurung ta somsomòna wi mamati.”
66 Nanipud ta sachi, achun nangiwarang wi mitun-ud an Jesus wi nan-awichanchà
siya.
67 Siyan anan Jesus an chiani wi simpuru ya chuway disipulusna, “À chiayu, iwarangyu
koy mituntun-ud an saon?”
68 Ad summongfat à Simon Pedro wi anana, “Apu, sinun safalì mitun-uchanni nù? Sia
afus na mangitudtuchu ta mipangkop ta mannaynayuni mafiyakan an Apudyus.
69 Siyan sinikurachuni wi sian Anà Apudyus wi impaalinad asnay luta wi manturay.”
70 Sachi ad anan Jesus, “Saon, piniliyà chiayuy simpuru ya chuwa, ngim awad na osan
chiayuy inuwan Satan!”
71 Siya imfakan Jesus na mipangkop an Judas wi anà Simon Iscariote, tan uray siyan
osan chichay simpuru ya chuway disipulus Jesus, siyan mangifififik an siya.

7

Cha Jesus Wi Mansusunud

1 Nanipud ta sachi, foon pù mangkagkaay à Jesus ta provinsiya wi Judea, tan
inakammuna wi anaanapon chachi pangpangun na Judio na mamatoyanchan siya. Siya
kan provinsiya wi Galilean nangkagkaayana.
2 Machanchanin osay fiyastan na Judio wi ananchay “Sikay”,
3 ad anan na susunud Jesus an siya, “Taako achi lumigwat wi umoy makafiyasta ad
Judea ta ipailam na kaskaschaaw ta chachi sumurut an sia?
4 Tan maid takù mangitaru ta oy-oyyoona nu pionay mampaakammu ta long-agna.
Siyan nu kaskaschaaw na oyyoom, ipailam ako ta atakutaku!”
5 Amaschin imfakan na susunud Jesus tan uray à chicha, chaancha pù mamatin siya.
6 Sachi ad anan Jesus an chicha, “Oo, ngim chaan pù chumatong na ustuy timpu wi
mampail-à. Ngim à chiayu, mafalin wi farangnan timpuy mampail-anyu,
7 tan na takud asnay luta, foon à kuraon chiayu. Ngim saon, kuraonà an chicha tan
ifakà na kinarawing na oy-oyyooncha.
8 Siyan ing-ayu makafiyasta. Foon pù mifurunà an chiayu, tan chaan pù chumatong
na ustuy mampail-à.”
9 Sachin imfakan Jesus ad nataynan ta provinsiya wi Galilea.

Na Ummayan Jesus Makaragsakan

10 Sachi ad wi lummigwat na susunudna wi umoy makafiyasta, nan-ag-agkaaw nitun-
ud à Jesus.
11 Chachi pangpangun na Judio wi nakafiyasta, anaanaponchà Jesus, wi anancha,
“Sinun awachan Jesus?”
12 Ad-adchuwan na taku ta sachi fiyasta wi nangiyakasaas ta mipangkop an siya. Na
uchum, anancha, “Mamfarù Jesus.” Ngim na uchum, anancha, “Foon, tan turtulliyanan
taku.”
13 Ngim chachi mangug-ugkud ta mipangkop an Jesus, foon à ipagngorchan ifakacha
tan ummogyatcha ta pangpangun na Judio.
14 Nangkinawa ad na fiyasta, ummoy à Jesus ta Templo wi mantudtuchu.
15 Ad isag naschaaw chachi pangpangun na Judio, ad anancha, “Sinun nangacharana
ta amasnay kinaraingna, wi foon pù man-uswila?”
16 Ad anan Jesus an chicha, “Na itudtuchù, foon à somsomòun narpuwana tan narpun
Apudyus wi nangifaun an saon.

17 Ad sinumani takuy maryad mangwa ta pion Apudyus, mailasinna wi à Apudyus na
marpuwan na itudtuchù, wi foon à somsomòun narpuwana.
18 Tan na takuy siya itudtuchuna afus na narpu ta somsomòna, kapilitani siya kay
anaponan machayawana. Ngim na takuy manganap à machayawan na nangifaun an
siya, siyan nalimpiw wi maid turtullina."
19 Ad anana ko, "À Moses na nangatod ta lintog Apudyus an chitau. Ngim maid mamtog
an chiayu ta sachi lintog, tan apay anaanaponyun mamatoyanyun saon nù?"
20 Ad summongfat chachi taku wi anancha, "Narapang-a! Sinun mammammò wi
mamatoy an sia?"
21 Sachi ad anan Jesus, "Afus na nangaanà ta sakit na osay taku, ad nataag-ayu.
22 Ngim chiayu, markaanyu met na an-ananàyu uray nu Safachuy ngingillinan, tan
sachin imfakan Moses wi màwa, ngim foon à Moses na nangiluki tan tinawidna ta
aappuna.
23 Siyan nu mafalini mipamarkan anà ta ngingillinani Safachu ta achi masurngasing
na sachi illintog Moses, taayuko umog-ot kapu ta nangaanà ta sakit na osay taku ta
Safachu, à fumaruwan na fiyagna?
24 Achiyu anani lawing na iningwà, ta anaponyun kinafaruna."

Narpù Jesus An Apudyus?

25 Sachi ad, anan na uchumi takud Jerusalem, "Sanat na takuy anaanapon na
papangattau ta patoyoncha nu!
26 Ad apay annaya met wi mantudtuchu ta sangwanan na taku ad maid oyyoonchan
siya nù? Winnu nat-opcha wi tuttuway siyan Cristu wi impustan Apudyus wi umali?
27 Ngim nu umalin Cristu, maid anu mangakammù marpuwana, ngim na sanati taku,
akammutaun narpuwana."
28 Sachi ad wi nantudtudtuchù Jesus ta Templo, chinakornan kingana, wi anana,
"Tuttuway akammuyun narpuwà ya kinatatakù? Tan foon à fummugtungà wi ummalid
asnay luta, tan finaunà ta sachi Katuttuwaan. Ngim chiayu, foon pù akammuyù siya.
29 Ngim à saon, akammù à siya tan siyan narpuwà ya siyan nangifaun an saon."
30 Imfakan pu Jesus na sachi, pion chachi pangpangu wi maniliw an siya, ngim maid
pu nangwa tan chaan pu chumatong na timpuna.
31 Ngim uray amaschin somsomò na uchum, achu ko kan namatin siya, ad anancha,
"Siyan kattoi Cristu wi impustan Apudyus, tan awad lawa osà makàwà kaskaschaaw à
isun na iningwana?"

Namfaunchà Uchum À Umoy Maniliw Kuman Jesus

32 Chachi Fariseo, chingngorchan akitùtù na taku mipangkop an Jesus, siyan à chicha
ya chachi pangpangun na papachi, namfaunchà kuwarchà umoy maniliw an Jesus.
33 Sachi ad anan Jesus, "Sin-aitan yakan ingkawà an chiayu, ad mangulinà ta sachi
nangifaun an saon.
34 Siyan uray nu anaponà an chiayu, achiayu pu makàchas an saon tan achiayu pu
makaali ta umayà."
35 Sachi ad nan-asisarudsud chachi pangpangun na Judio, anancha, "Sinu kon
umayana wi achitau pu makàchas an siya? Winnu umoy ta chachi achayuy ikaw wi
awachan na fufuruntauy nansisssissiyan, ta tudtuchuwana chachi foon à Judio?
36 Tan tanako anani anapontaù siya? Ya sinun sachi ananay achitau pu makàchas an
siya, ya achitau pu ko makaoy ta umayana?"

Na Niyalikan Na Ispiritun Apudyus À Chanum

37 Na anungus wi padchan na fiyasta, wi siyan apatkani padcha, summiad à Jesus ad
chinakorna wi man-alig, anana, "Sinumani nauwaw, umali kuman saon ta painumà à
siya.
38 Tan na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, 'Sinumani mamatin saon, lumosloswan
siyan chanum wi mamiyag ta takù ing-ingkana.' "
39 Na sachi inukud Jesus wi chanum wi lumosloswa ta taku, inyalignan Ispiritu wi
ipaalin Apudyus wi makarong-ag ta losani mamatin siya. Ngim chaan pù mipaalin
Ispiritu ta sachi timpu tan chaan pun na machayawan Jesus wi mangulin ad langit.

Mansabsafalin Somsomò Na Taku Mipangkop an Jesus

40 Chingngor ad na takun imfakan Jesus, anan na uchum, "Siyan tuttuway profetay
uullayontau!"
41 Ad na uchum, anancha, "Siyan tuttuway Cristu wi impustan Apudyus wi umali!"
Ngim na uchum, anancha, "Apay, Galilea lawan marpuwan na Cristu?

42 Tan niyug-is ta ukud Apudyus wi na Cristu, kanà David, wi Betlehem na miyanaana,
tan sachin ilin Ali wi David.”
43 Siyan achi pu miyamfuruy na somsomò chachi taku mipangkop an Jesus.
44 Na uchum an chicha, pionchay maniliw an siya, ngim maid pu osà nangipachas.

Na Foon Pù Mamatiyan Na Pangpangun Na Judio

45 Chachi kuwarcha, nangulincha ta chachi nangifaun an chicha, ad chachi namfaun
wi pangpangun na papachi ya Fariseo, inimuscha, “Tayuko achi tiniliw à siya?”
46 Ad summongfatcha wi anancha, “Nanipud ta niyanaanni, maid pu chingngornì
nantudtuchù isun siya!”
47 Ad anan ako chachi Fariseo, “Uray à chiayu, naturtulliyan-ayu ko?
48 Chiani wi Fariseo ya pangatyu, maid pu osà namati ta sachi taku.
49 Chachi takuy mamatin siya, maid pu akammucha mipangkop ta lintog Moses, siyan
ifallu Apudyus chicha!”
50 Sachi ad, nan-ukud à Nicodemo wi osay furunchay Fariseo, wi siyan ummoy an
Jesus ta sillafiyan. Anana ta fufurunna,
51 “Maipalit ta lintogtau wi ipatuttau pafasuron na osay taku nu achitau unaon
imfistikaron nu sinun iningwana.”
52 Ad summongfat chachi fufurunna wi anancha, “Apay, iGalileaa ko? Acharom na
sachi niyug-is, wi maid osà profetà narpud Galilea.”
53 Sachi ad, nansissiyancha wi lummayaw ta foforoycha.

8

1 Ngim à Jesus, ummoy ta Filig wi Olivo.

Na Napakawanan Na Osay Fufai Wi Nakafasur

2 Nafikat ad ta wisnit, asin ummoy à Jesus ta Templo. Ad naarus na losani takun siya,
ad tummùchù siya wi mantudtuchun chicha.
3 Ad linumnò chachi Fariseo wi uchum ya nangitudtuchu ta lintog, wi inyalichan osay
fufai wi nàchasan wi nakasuyop ta foon à asawana. Ad impasangucha ta taku.
4 Ad imfakachan Jesus, “Misturu, annayan osay fufai wi nàchasan wi nakasuyop ta
foon à asawana.
5 Illintog Moses wi mapisong à fatu na fummasur ta amasnay fasur ingkanà matoy.
Ad à sia, sinun ifakam?”
6 Amaschin iningwacha tan pionchay sikapan à Jesus ta awad mangipafasuranchan
siya. Ngim nayyuung à Jesus ad nangug-is ta kafu, wi siya inyusarna inyug-is na
pattuchuna.
7 Ad impapilitcha summongfaton à siya. Sachi ad summiad à Jesus, ad anana, “Nu
sinun maid pu fasurnan chiayu, siyan umunay mamisong.”
8 Ad asin nayyuung nangug-is ta kafu.
9 Na nangngorancha ta imfakan Jesus, nasin-ossacha lummayaw wi illukin na
arakayan an chicha. Siyan ummafuscha Jesus ya sachi fufaì nataynan.
10 Sachi ad, tinangad Jesus na sachi fufai ad anana, “Ummakon chachi nangipafasur
an sia? Maid pu manusan sia nù?”
11 “Maid, Apu,” anan na fufai.
Ad anan ako Jesus, “Uray saon, foon pu kò chusaò sia. Siyan ing-a, ngim achia asin
fumasur.”

Na Miyalikan Jesus À Silaw Na Lufung

12 Asin ako nantudtuchù Jesus ta sangwanan na taku, ad ananay man-alig, “Saon na
silaw wi manlawag ta somsomò na takud asnay luta. Siyan sinumani sumurut an saon,
foon pù ingkaw ta pangot tan marawakan ta silaw wi fumiyag, siyan makafiyag an
Apudyus à ing-ingkana.”
13 Ad anan chachi Fariseo an siya, “Apay, namnamam wi manàchor ta long-agnu! Achi
pu matuttuwan itanungnay manàchor ta long-agna.”
14 Ad anan Jesus, “Foon, tan uray nu tàchorà na long-ag-u, tuttuwa met na ifakà, tan à
saon, akammù na narpuwà ya akammù akon umayà. Ngim à chiayu, maid akammuyù
narpuwà ya umayà.
15 Ipatutyun nar-us wi simsimmòyu wi manguis an saon. Ngim saon, foon pù amaschin
pinagkuis-u ta taku.
16 Tan nu kaspangalikan kuisò na taku, kuisò chicha ta katuttuwaan, tan foon pù iyos-
osà wi manguis, tan chuwaanin Ama wi siyan nangifaun an saon.

17 Ad niyug-is ako ta lintog Moses wi nu chuwan manàchor, ad nu man-amfuruy na
ifakacha, tuttuwan ifakacha.
18 Siyan saon na osay manàchor ta long-ag-u, ya tàchoranà akon Ama wi nangifaun
an saon."
19 Sachi ad, inimuschan siya, "Ad sinun ingkawan Amam?"
Ad anan Jesus, "Maid pu akammuyun Ama, ya maid pu ko akammuyu nu sinuwà, tan
nu inakammuyu nu sinuwà, inakammuyu kò Ama."
20 Amaschin imfakan Jesus ta nantudtuchuwana ta ikaw wi mangigkaanchà pilak ta
Templo. Ad uray iningkaw chachi pangpangun na Judio ta sachi, maid pu osà nangip-
ippong maniliw an siya, tan chaan pù chumatong na timpuna.

Na Foon Pù Makaoyan Na Uchum Ta Ummayan Jesus

21 Sachi ad imfakan ako Jesus an chicha, "Chumatong na timpuy lumayawà, ad siyan
manganapanyun saon, ngim achiayu pu makaali ta umayà, siyan matoy-ayu wi foon pù
maaan na fasuryu."
22 Sachi ad anan chachi pangpangun na Judio, "Otyona nin na long-agna, tan apay
ananay achitau pu makaoy ta umayana nu!"
23 Ad anan ako Jesus, "Chiayu, asnay lutan narpuwanyu, siyan na akammuyu,
mipangkop yakay ta annayay luta. Ngim à saon, langit na narpuwà, siyan foon pù
annay lutan pagpag na akammù.
24 Ad sachin nangifag-à an chiayu wi matoy-ayu wi foon pù maaan na fasuryu, tan
mitatàod an chiayù ing-ingkana, ad mifalluayu nu foon pù patiyonyu wi saon na ug-
ugkuchò."
25 Ad anancha, "Siyan sinua man?"
Ad summongfat à Jesus, wi anana, "Nanipud ta chamchamuy mantudtuchuwà,
imfakafakà an chiayu nu sinuwà.
26 Achu kon ifakà mipangkop an chiayu, ya achu kon mangipafasurà an chiayu, ngim
siya kay ifakà ta takud asnay luta na chingngor-u wi imfakan na sachi nangifaun an
saon, ad à siya, tuttuwa losan na imfakana."
27 Na chachi Judio, achicha pu naawatan wi Apudyus na ifagfakan Jesus wi Amana.
28 Siyan anan Jesus an chicha, "Saoni namfalin taku, nu ilansaà an chiayu ta kros,
sachin mangakammuwanyu nu sinuwà, ya sachi kon mangawatanyu wi maid pu oyyoò
à foon pù mipiyar an saon, ya maid pu ko ifakà nu foon à Aman nangitudtuchun saon.
29 Ad na sachi nangifaun an saon, iingkaw an saon. Foon à taynanà an siya, tan na
oy-oyyoò, afus yakan piona."
30 Na nanangngorancha ta chachi imfakana, ad-adchuwan na namatin siya.

Inyalig Jesus Na Managfasur À Sanilun Satan

31 Sachi ad imfakan Jesus ta chachi namatin siya, "Nu patkonyun losani intudtuchù
an chiayu, chiayun tuttuway disipulus-u,
32 ad akammuwonyun katuttuwaan. Ad na katuttuwaan, sachin mangiparufus an
chiayu ta kinasaniluyu."
33 Sachi ad summongfat chachi Judio wi anancha, "Ngim kanà chianin Abraham,
siyan maid met nansaniluwanni, siyan sinun piomi ifaka ta anami iparufus chiani ta
kinasaniluni, tan foon pun met à saniluani?"
34 Ad anan Jesus, "Tuttuwan ifakà an chiayu: sinumani fumasur, siyan sanilun Satan
wi puun na fasur.
35 Na sanilu, mafalini miparyaw nu siyan somsomò na nginsanilu. Ngim na tuttuway
anàna, achi pu miparyaw tan siyan anà à ing-ingkana.
36 Siyan nu Anà Apudyus na mangiparufus an chiayu ta kinasaniluyu, tuttuway
miparufus-ayu.
37 Akammù wi kanà Abraham chiayu, ngim kapu ta achi pu lumnò ta somsomòyun
itudtuchù, siyan anaponyun mangtoyanyun saon.
38 Saon, ifakà an chiayun chachi chingngor-un Ama ad langit, ad à chiayu, oyyoonyu
kon chingngoryun amayu."
39 Ad anan chachi Judio, "Maid pu safalì amani nu achi afus à Abraham."
Ad anan Jesus, "Nu tuttuway kanà chiayun Abraham, turachonyu kuman iningwana.
40 Tan maid uchum à imfakà an chiayu nu achi afus na katuttuwaan wi chingngor-un
Apudyus, ad sachin pangkop na maryachanyu wi mamatoy an saon. Ad, amaschi lawan
iningwan Abraham?
41 Ngim chiayu, tuttuway turachonyun iningwan na amayu!"
Ad anancha ko, "Apay, agkafàani? Os-osàan met na Amani, wi Apudyus."

42 Ad anan Jesus an chicha, “Nu tuttuway Apudyus na Amayu, ay-ayatonyu kumà saon
tan siyan narpuwà. Tan foon à fummugtungà wi umalid asnay luta, tan imfaunà an siya.
43 Siyan tamako achiyu pu maawatan na ifakà? Oo, tan foon pù pionyuy mangngor.
44 Tuttuway isuyù amayuy Satan, wi na piona, sachi kon pionyu. À siya, pumappatoy
nanipud ta chamuna, ya maid pu mansakungana ta katuttuwaan tan pasig tulin
ifakafakana. Losani ifakana, turtulli, tan oyyoonan nisikud an siya tan siyan sikud wi
puun na turtulli.
45 Ngim à saon, pasig katuttuwaan na ifakà an chiayu, ad sachin achiyu pu mamatiyan
an saon.
46 Awad osan chiayù manuttuwa wi awad fasur-u? Maid, tan maid pu fasur-u. Ad
payuko achi tuttuwaon na katuttuwaan wi ifakà an chiayu nù?
47 Na tuttuway takun Apudyus, surutonchan ifakana. Ngim à chiayu, foon pù
surutonyu tan foon pù tuttuway takunà chiayu.”

Cha Jesus An Abraham

48 Sachi ad sinongfatan chachi pangpangun na Judiò Jesus wi anancha, “Tuttuwa pan
imfakani wi iSamariaa wi afusurni wi Judio! Ad nakafarfaray-a ko!”
49 Ad anan Jesus, “Foon à nakafarfarayà, tan Amà na afusi pachayawò. Ngim
amsiwonà an chiayu.
50 Foon à kachayawà na kamkamkamà, ngim awad na osay mangkamkam ta
kachayawà, wi siyà Apudyus; ya tàchoranà akon siya.
51 Tuttuwan ifakà an chiayu: sinumani mamtog ta itudtuchù, achi pu matoy à ing-
ingkana.”
52 Sachi ad anan chachi Judio, “Ilanyu, tuttuway nakafarfaray! Natoy met à Abraham,
ad isun ako chachi profetas, ad ifakami sinumani mamtog ta itudtuchum, achi pu matoy!
53 Apay, nangatngatua nu Aputauy Abraham ya chachi profetas, wi natoycha met ta
awi? Sinua man wi amaschin somsomònu?”
54 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Nu saon yakan mangipachayaw ta long-ag-u,
maid pu silfin na amaschi wi chayaw. Ngim na katuttuwaana, à Aman mangipachayaw
an saon, wi siya kon ananyuy Apudyusyu.
55 Maid akammuyun siya. Ngim à saon, akammù à siya. Ad nu anà wi maid pu
akammù an siya, tuliyonà, wi isun chiayu. Ngim na katuttuwaana, tuttuway akammù à
siya, ya patkò akon ifakana.
56 Na awi, naragsak na Apuyuy Abraham ta nangakammuwana wi ilanan umaliyà ad
asnay luta. Ad na sana, tuttuway innilanan ummaliyà, siyan naam-amod na lagsakna.”
57 Ad anan chachi Judio, “Apay, chaan-a pù malimampuruy tawon, ad anami innilam
à Abraham?”
58 Ad anan Jesus, “Tuttuwan ifakà an chiayu: na chaampunan Abraham màwaan,
iningkawà.”
59 Sachi ad, nangànamchà fatu ta fatuwonchà siya. Ngim à Jesus, nantaru, ad
lummayaw ta Templo.

9

Na Nangaanan Jesus Ta Sikuchi Kinurap Na Osay Larai

1 Na nanadchadcharanannin Jesus, innilanin osay larai wi sikud na kurapna.
2 Ad à chiani wi disipulus Jesus, inimusnin siya, “Apu, sinun nakafasur à nakurapan
na annayay sikuchi nakurap? Siya, winnu chachakkorna?”
3 Ad summongfat à Jesus, wi anana, “Foon pù fasurna winnu fasur na chachakkornan
nakurapana, tan nakurap à mipail-an na karobfongan Apudyus an siya.”
4 Sachi ad nan-alig à Jesus mipangkop ta natakuwan ya matayan, wi anana, “Na
awachan na padcha, siyan wayatauy mangwa ta pion na nangifaun an saon, tan nu
chumatong na lafi, maid wayatauy mangwa.
5 Siyan na awachà ad asnay luta, saon na silaw wi manlawag ta somsomò na takud
asnay luta.”
6 Imfakan pu Jesus na sachi, nantubfa ta luta ad illaukna, ad illafunan piyò ta atan chi
nakurap.
7 Ad anana, “Ing-a char-upan na fosarnu ta puung ad Siloe.” (Na mining na sachi
ngachan wi Siloe, “Nifaun.”) Ad ummoy na sachi nakurap nanchar-up, ad namagkulin
wi naaan na kurapna.
8 Ad na chachar-agna ya chachi nangakammun siya ta timpun na nan-ochaochawana,
nan-asiimuscha wi anancha, “Apay, siyan sachi ummaamuy wi nan-ochaochaw?”

9 Ad anan na uchum, “Oo, siya met.” Ngim anan na uchum, “Foon, tan isun yakà fosar
chi osa.”
Ngim nan-ukud na sachi nakurap wi anana, “Saonna!”
10 Ad inimuschan siya, “Tamako makailaa ta sana nù?”
11 Ad ananay summongfat, “Iningkaw na osay taku wi Jesus anun ngachanna.
Iningwanan piyò ad illafuna ta atà, ad imfakanan saon wi inyà char-upan na fosar-u ad
Siloe. Siyan ummoyà nanchar-up, ad nachisan naaan na kurap-u.”
12 Ad anan chachi taku, “Sinun awachana ta sana nù?”
“Sanat na achì pu akammu,” anan na nakurap.

Na Nangimfistikaran Na Fariseo Ta Sachi Nakurap

13 Sachi ad inyoy chachi takun sachi naaan na kurapna ta ikaw na Fariseo.
14-15 Ad inimus chachi Fariseo nu sinun in-inon na naaanan na kurapna. Ad asinna
imfaka, “Illafunan piyò ta atà, ad chinar-upà, ad makailaà!”
Na nangwaan Jesus ta sachi, Safachu wi sikuchi ngilin na Judio.
16 Siyan anan na uchumi Fariseo, “Ilanyuchi, foon à Apudyus na narpuwan na sachi
taku, tan apay achina pu tungparon na ngilintau wi Safachu nù!”
Ngim anan akon uchum, “Ngim makàwa ad min na managfasur à kaskaschaaw à
amaschi?” Siyan nanchuwan somsomòcha.
17 Sachi ad, asincha ko inimus ta sachi naaan na kurapna, “Sinun manomsom-am ta
sachi taku, tan annay inaannan kurapnu?”
“Na somsomòu,” anana, “profetà siya.”
18 Ngim chachi pangpangun na Judio, achicha pu tinuttuwa wi sikud na kurap na sachi
taku ad makaila ta sana, siyan impaayagchan chachakkorna,
19 ad inimuschan chicha, “Tuttuway anàyun sanat? Ad tuttuway sikud na kurapna?
Ad pamako makaila ta sana nù?”
20 Ad summongfat chachi chachakkorna wi anancha, “Oo, tuttuway anàninat, ad
tuttuway nisikud na kurapna.
21 Ngim na naaanan na kurapna, sanat na maid pu akammuni, ad maid pu ko
akammuni nu sinun nangaan. Ngim mafalini imusonyun siya tan naangsan met, siyan
lobfongnay manongfat ta imusonyu!”
22 Sachin imfakan chachi chachakkorna tan ummogyatcha ta chachi pangpangun na
Judio, tan à chicha, nar-uscha imfafagka wi sinumani mangwanan wi Jesus na Cristu wi
impustan Apudyus, miparyaw ta sinagogan na Judio.
23 Ad sachin nangifag-an na chachakkorna wi, “Naangsan met, siyan imusonyun siya!”
24 Sachi ad, asincha ko inayakan na sachi naaan na kurapna, ad ananchan siya, “À
Apudyus man na manyamanam, tan akammuni wi managfasur na sachi taku!”
25 Ad summongfat na sachi naaan na kurapna, wi anana, “Maid akammù nu tuttuway
managfasur winnu foon, ngim na afusi akammù, nakurapà ta chamu, ad na sana,
makailaà!”
26 Ad asincha ko inimus an siya, “Sinun in-inonay nangaan ta kurapnu?”
27 Ad anana ko, “Ninarmà imfakan chiayu, ad achiyu pu chongron. Apay pionyu koy
asin mangngor? Winnu, pionyu koy sumurut an siya?”
28 Ad chachi Fariseo, ininsurtuchà siya wi anancha, “Sian disipulusna! Ngim à chiani,
Moses na surutonni.
29 Akammuni wi nakaug-ugkud à Apudyus an Moses, ngim na sachi taku, maid
akammunì narpuwana!”
30 Ad summongfat na sachi naaan na kurapna, wi anana, “Masmaschaawà an chiayu!
Tan maid akammuyù narpuwan na sachi mannakafalin wi mangaan ta kurap?
31 Tan akammutau met wi foon pù chongron Apudyus na managfasur. Ngim na
manayaw an siya ya mangwa ta piona, sachin chongrona!
32 Nanipud ta nàwaan na annayay luta ingkana ta sana, maid osà chingngortaù
makaaan ta sikud wi kurap.
33 Siyan nu foon à Apudyus na narpuwana, maid kuma karobfonganay mangaan ta
kurap.”
34 Ad ingkattòchay nanongfat an siya, wi anancha, “Managfasur-a nanipud ta
nifùnakam, ad apay, tudtuchuwam chiani?” Sachi ad pinaryawchà siya wi pinag-
pagchan lumnoana ta simfaancha.

Na Kurap Wi Foon Pù Atan Nakurap

35 Chingngor pu Jesus na nàwa ta sachi nakurap, inchasanà siya, ad anana, “Patiyom
na finaun Apudyus ta annay luta, wi namfalin taku?”
36 Ad anan na nakurap, “Apu, sinun sanati taku, ta mamatiyà an siya!”

37 Ad anan Jesus, “Iniillam à siya, tan makaug-ugkud an sia ta sana!”
38 “Apu, patiyò à sia!” anan na nakurap, ad chinayawnà siya.
39 Ad inturuy Jesus wi man-ukud, anana, “Na ummaliyà ad asnay luta, ta kuisò na taku, ta chachi isù nakurap wi maryad umila, makailacha. Ngim chachi mangwanan wi makailacha nu tan foon pù nakurapcha, makukurapcha met laing.”
40 Sachi ad na uchumi Fariseo wi niyaslang, na nangngorancha ta imfakana, anancha, “Apay, anami nakurap-ani ko?”
41 Ad inyalig Jesus na fasur à kurap, wi anana, “Nu tuttuway nakurap-ayu, achì pu pafasuron chiayu, tan achiayu pu makaila ta katuttuwaan, ya mafalini maaan na kurapyu. Ngim kapu ta ananyuy makailaayu, siyan issiyan fasuryu wi sachin nangurap an chiayu.”

10

Inyalig Jesus Na Long-agnà Pastor

1 Sachi ad, nan-alig à Jesus wi anana, “Tuttuwan ifakà an chiayu: na takuy umarab ta arad na pukukan wi ikaw na pannilu, wi foon à liwangan na ayona, man-akaw ya chumachail.
2 Ngim na takuy mangoy ta liwangan, siyan ustuy pastor na pannilu.
3 Ad na mamfantay ta liwangan, ib-atnan lumnoana. Ad ayakanan ngachancha sin-ossàon, ad chachi pannilu, ilasinchan kingana ad iparawana chicha.
4 Ad nu illawana chicha, siyan mangipangu ta umayancha, ad tun-uchonchà siya tan ilasinchan kingana.
5 Foon pù tun-uchonchan safali tan ilasinchay foon pù kingan na ustuy pastorcha, siyan umawichancha.”
6 Foon pù naawatan na taku nu sinun pion Jesus wi ifaka ta annay inyaligna.

Jesus Na Mamfaruy Pastor

7 Sachi ad, asin nan-alig à Jesus, wi anana, “Tuttuwan ifakà an chiayu: saon na liwangan na pukukan na pannilu.
8 Ad na losani namangpangu nu saon, wi foon à ustun intudtuchucha, chichan man-aakaw ya chumachail. Ngim chachi pannilù, foon pù pintogcha.
9 Saon na liwangan, ad sinumani mangoy an saon, saraknifà à siya, ya miparufus wi lumnò ya lumaway mangan.
10 Ngim na man-akaw, maid safalì pangkopna nu foon pù umoy mangarà piona ya pumatoy ya chumachail. Ngim à saon, ummaliyà à mamiyag ta taku wi adchò na farfaruy mafiyakancha ingkanà mapnokancha.
11 “Saon na mamfaruy pastor. Na mamfaruy pastor, foon à ifilangnan fiyagna ta mangayyuwanana ta panniluna.
12 Ngim na kuwarcha wi mallabfu, wi foon pù ustuy ngin-uwa ta pannilu, safali. Tan à siya, nu umalin kaog-ogyati atap wi asu, taynanan pastorona ya umawid. Ad chi asu, anonan uchum, ad mafuar na uchum.
13 Maanawid na sachi mallabfu tan labfuna kan kamkamana wi foon à patkanan pannilu.
14 Ngim saon na mamfaruy pastor, ad na mangakammuwà ta pannilù ya mangakam-muwancha kon saon,
15 isun na mangakammuwà an Ama ya mangakammuwan Aman saon. À saon, foon à ifilang-un fiyag-u ta mangayyuwanà ta pannilù.
16 Ad awad akon uchumi pannilù wi chaan pù miyamung ta anchanayay pannilu ta pukukan. Siyan masapur ayakà ako chicha, ad nu chongronchan kingà, umalicha ta osan mauugpunancha, ya osa kan mamastor an chicha.
17 “Amod na ayat Ama an saon tan adchò na long-ag-ù matoy à mafiyakan na chachi pannilu, ad uray nu matoyà, matakuwà asin.
18 Maid pu makapros ta fiyag-u nu achì pu iparufus, tan saon na mangiparufus ta matayà. Annan karobfongà wi mangiparufus ta matayà, ya anna kon karobfongà wi mangipauli ta fiyag-u, tan sachin impiyar Ama an saon.”
19 Na nangifag-an Jesus ta anchanaya, nan-agwan chachi Judio,
20 tan achun nangifaka wi narapang anù Jesus, ya nakafarfaray; ad apay, tachako chochongron na amasnay ukud!
21 Ngim na uchum, anancha, “Amasna nin na ukud na narapang? Ya awad lawa karobfongan na aran wi mangaan ta kurap?”

Chachi Pangpangun Na Judio, Achicha Pu Ilasin À Jesus

22 Ummakilid pun, iningkaw na fiyastay Mangiyakasmoan ta Nàwaan na Templo ad
Jerusalem.
23 Ad na sachi timpu, nangkagkaay à Jesus ta sawang na Templo, wi ananchay Sawang
Solomon,
24 ad naarus na uchumi Judio an siya. Ad anancha, “Ifakam an chianin katuttuwaan,
ta foon pù manchuwachuwaani. Tuttuway sian Cristu wi impustan Apudyus, wi
uullayonni?”
25 Ad anan Jesus, “Imfagkafagkà an chiayu, ngim issiyay achiyu pu tuttuwaon. Ad na
losani oyyoò kapu ta namiyarà an Ama, siya kuman manuttuwaanyu wi siyan narpuwà.
26 Ngim achiyu pu tuttuwaon, tan foon pù pannilù chiayu.
27 Tan na pannilù, tuttuwaonchan ifakà ya tun-uchoncha kò saon ya akammù chicha.
28 Siyan adchò an chichan mannaynayuni fiyag, ad achicha pu mifallù ing-ingkana.
Ad maid pu ko makapros an chicha, tan oognà chichà ing-ingkana.
29 À Ama, wi siyan nangatod an chichan saon, siyan angatuwan, siyan maid pu
makapros an chicha an Ama, tan ayyuwanana chicha.
30 Saon ya Amà, man-isuani tan osaani.”
31 Na nangifag-an Jesus ta sachi, nangànam chachi pangpangun na Judio à fatu ta
fatuwonchà siya.
32 Ad nan-iyanan Jesus, “Achun iningwà wi man-afaruy kaskaschaaw an chiayu wi
impàwan Aman saon, siyan sinun pangkop na mamatuwanyun saon nù?”
33 Ad summongfatcha wi anancha, “Foon à mamfaruy iningwam na mamatuwannin
sia! Tan na mamatuwannin sia, na mamrosam ta kina-Apudyus Apudyus, wi
mamfalinom na long-agnu Apudyus, ad takua met!”
34 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Oo, ngim niyug-is met ta Lintogtau wi anan
Apudyus, ‘Chiayu, apudyus-ayu ko.’
35 Ad akammutau wi tuttuwa losan na niyug-is. Siyan chachi aapputau ta awi wi
nangifag-an Apudyus ta ukudna, nginachanana chichà ‘apudyus.’
36 À saon, chinutukanà an Ama ad imfaunna ad asnay luta. Siyan payuko anani pursò
na kina-Apudyusna ta nangifag-à wi saon na Anàna?
37 Nu maid pu iningwà à kaskaschaaw wi Apudyus yakan makàwa, uray achiyà pu
tuttuwaon an chiayu.
38 Ngim kapu ta sachin oy-oyyoò, uray nu lawingonyuy manuttuwa ta ifakà,
tuttuwaonyu kuman oyyoò, ta sachin manuttuwaanyu wi awad à Aman saon ya awachà
akon siya.”
39 Sachi ad asincha ko pachason tiliwon à Jesus, ngim illisiyana chicha ad lummayaw.
40 Ad asin Jesus chinormang na Chawwang wi Jordan, ad ummoy ta sachi lukar wi
namfunyakan Juan ta sin-arkawan. Ad iningkaw ta sachi.
41 Ad ad-adchuwan akon nitun-ud an siya, tan anancha, “À Juan wi Mamfufunyag,
maid impailanà kaskaschaaw, ngim losani imfakanay mipangkop ta annayay taku,
tummuttuwa losan.”
42 Siyan ad-adchuwan akon namatin Jesus ta sachi.

11

Na Natayan Lazaro

1-2 Na sachi ilid Betania, iningkaw na turuy mansusunud wi cha Maria, Marta ya
Lazaro. À Maria, siyan nangisiit ta lanog ta ikin Jesus ad pinunasana ta fuùna. À
Lazaro, nasakit,
3 siyan impaayag cha Marian Martà Jesus wi anancha, “Apu, nasakit na furunnuy
Lazaro wi ay-ayatom.”
4 Chingngor ad Jesus, anana, “Na sachi sakit, foon pù matayan Lazaro, tan
machayawan Apudyus, wi sachi kon machayawà wi Anàna.”
5 Ay-ayaton Jesus chicha losan wi mansusunud,
6 ngim na nangngorana ta nasakitan Lazaro, foon à lummigwat ta sachi wi timpu ngim
inuraynan chuway padcha.
7 Sachi ad imfakanan chiani wi disipulusna, “Intau asin ad Judea.”
8 Ad anannin siya, “Apu, chi osay padcha tikangay sia fatuwon ta chachi Judiod aschi,
ad apay, asintau ko umoy?”
9 Sachi ad, nan-alig à Jesus wi nangifaka, “Masawaran à chuway uras na uminitana ta
osay padcha, siyan nu manadcharan na taku ta padcha, achi pu misufù tan sisillawan
na init na chadcharanona.
10 Ngim nu lafin manadcharanana, kapilitani misufù tan mamfulingot.”

11 Imfakan pu Jesus na sachi, anana ko, “Nasusuyop na furuntauy Lazaro, siyan intau
ta inyà fangonon à siya.”
12 Ad summongfat-ani wi disipulusna, wi ananni, “Apu, nu nasusuyop yakay, kapilitani
maaan na sakitna.”
13 Na pion Jesus wi ifaka, nanattoy à Lazaro, ngim na naawatanni, nasusuyop yakay.
14 Sachi ad imparawag Jesus wi nangifaka, “Natoy à Lazaro,
15 ngim mamfaruwanyu tan maichà ta natayana, ta awad mamatiyanyun saon. Siyan
intau ilan à siya.”
16 Sachi ad nan-ukud na osay furunni wi Tomas wi apil, ad ananan chiani, “Intau losan
an Aputau, ta nu patoyonchà siya, ìtoytau ko losan!”

À Jesus Na Mangipauli Manaku Ta Natoy

17 Chummatong-ani pun ad Betania, chingngor Jesus wi nar-us nilofon à Lazaro ta
apatpadchana.
18 Na ili wi Betania, turu nin wi kilometron aachayunad Jerusalem,
19 siyan ad-adchuwan na iJerusalem wi ummoy nakafakungun ta sunudcha Marta an
Maria.
20 À Maria, iningkaw ta foroy, ngim chingngor pu Marta wi chumatong-ani, ummoyna
inafot à Jesus.
21 Ad ananan siya, “Apu, nu iningkaw-ad asna, foon pù natoy na sunud-u!
22 Ngim akammù wi uray na sana, nu sinun imusom an Apudyus, adchonan sia.”
23 Ad anan Jesus an siya, “Umuli matakun sunudnu.”
24 “Oo, akammù wi umuli mataku,” anan Marta, “tan tuttuwaò wi umuli matakun
losani natoy à tapin na padcha.”
25 Ad anan Jesus an siya, “Saon na mangipauli manaku ta taku, ya saon akon mangatod
ta mannaynayuni fiyag. Siyan sinumani mamatin saon, uray nu matoy, takuwò à siya.
26 Ya sinumani natattaku, nu mamatin saon, achi pu matoy à ing-ingkana. Tut-
tuwaomna?”
27 “Oo, Apu, tuttuwaò!” anan Marta. “Ya tuttuwaò ako wi sian Cristu wi Anà Apudyus,
wi impustanay umalid asnay luta.”

Nan-ifil À Jesus

28 Imfakan pu Marta na sachi, ummoy ta foroycha ad inayakanà Maria, ad
inyakutimtimna, anana, “Chummatong à Aputau ad ayakanà sia.”
29 Na nangngoran Maria ta sachi, inaw-awaynay lummawa wi umoy mangafot an
Jesus,
30 tan à Jesus, chaan pù chumatong ad ilicha, tan iniingkaw ta sachi nanaynan Martan
chiani.
31 Chachi taku wi naaamung ta foroy, nitun-udchan Maria ta lummawaana tan
anancha pun nu umoy ta lofon man-ifil.
32 Ad chummatong pù Maria ta ikawni, nampalintumong ta sangwanan Jesus, ad
anana, “Apu, foon à natoy na sunud-u nu iningkaw-ad asna!”
33 Na nangil-an Jesus an siyay man-ifiifil, ya chachi nifurun an siya wi losancha ko
asiiifil, ummachaku ad naam-amod na somsomòna.
34 Ad anana, “Sinun nangilobnanyun siya?”
“Aschi, Apu,” anancha. “Intau ilan.”
35 Sachi ad nan-ifil akò Jesus.
36 Siyan anan chachi taku, “Amod tuwan somsomònan Lazaro!”
37 Ngim anan akon uchum, “Oo, ngim nu makaaan ta kurap na taku, panako imparufus
na natayan na furunna nù?”

Na Ummuliyan Lazaro Natakuwan

38 Na ummachaniyan Jesus ta lofon, naam-amod na somsomòna. Na sachi lofon, liyang
wi natangfan à topà.
39 Ad anan Jesus, “Aanonyun tangobna!”
Ngim inomoran Martà siya wi anana, “Apu, man-akub ta sana tan apatpadchan na
natayana!”
40 Ad anan Jesus an siya, “Oo, ngim imfakà an sia, wi nu tuttuwaom, ilam na
machayawan Apudyus.”
41 Sachi ad inaanchan tangobna, ad nantangad à Jesus wi anana, “Ama, manyamanà
an sia tan chongrom à saon.
42 Akammù wi chochongrom à saon, ngim ifakà à mangngoran na anchanayay taku
ta tuttuwaoncha kuma wi sian nangifaun an saon.”

43 Imfakana ad na sachi, nampauy wi anana, “Lazaro, lumoswaa!”
44 Ad lummoswan sachi natoy wi nafufussung na imana ingkana ta chapanna ya uray
na uruna. Ad anan Jesus ta chachi taku, “Obfachonyu ta manadcharan.”

Na Nantuturakancha Ta Mamatoyanchan Jesus
Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2

45 Chachi Judio wi nakafurfurun an Maria, achun namatin Jesus ta nangil-ancha ta
sachi iningwana.
46 Ngim na uchum, ummoycha incharum ta chachi Fariseo na iningwan Jesus.
47 Ad chachi Fariseo ya pangpangun na papachi, impaayagcha chachi turay wi
kukunsisar, ad nammimitingcha wi anancha, “Sinun oyyoontau ta sachi taku? Ad-
adchuwan na oyyoonay kaskaschaaw!
48 Tan nu ikikinnòtau, anunu ad losan na taku sumurut an siya! Ad nu sachin màwa,
umog-ot chachi turay ad Roma ad yam-anonchan Templotau, ad aanoncha kon losani
manturayantau!”
49 Sachi ad nan-ukud na osa, wi Caifas na ngachanna, wi siyan Angatuwani Pachi ta
sachi tawon. Anana, “Apay, maid pu kay ait à somsomòyu?
50 Tan foon pù ilasinyu wi un-unnoy na osà matoy à subfut na kaachuwan nu losantauy
Judio?”
51 Na sachi inukud Caifas, foon à somsomònan narpuwana ngim kapu ta siyan
Angatuwani Pachi, siyan impaspasmò Apudyus an siya wi masapur matoy à Jesus à
sukat na losani Judio.
52 Ad foon akò afus na Judio na masubfut ta matayan Jesus, tan losani takuy niwaras
ta luta wi anaon Apudyus, masubfutchà maugpunancha losan.
53 Nanipud ta sachi, nantuturag chachi pangpangun na Judio wi mamatoy an Jesus.
54 Siyan maid in-inon Jesus wi mangkagkaay ta awachan na kaachuwani Judio, siyan
ummoy-anid Efraim wi ili wi achani ta lutay longaat, ad sachin iningkawanni.
55 Machanchanin sachi fiyastan na Judio wi Mangiyakasmoan, siyan nan-ar-arus
ad Jerusalem na achuy taku wi narpu ta ailiili, ta umoycha mampapor-as ta Templò
manakanaancha ta fiyasta, tan sachin ukalicha.
56 Ad na nansisib-atancha ta Templo, nan-asiimuscha ta mipangkop an Jesus, wi
anancha, “Sinun somsomòyu? Umalì Jesus makafiyasta winnu foon?”
57 Ad chachi Fariseo ya pangpangun na papachi, imfilincha ta taku wi nu awad
mangilan Jesus, masapur ifakacha ta mipatiliw.

12

Na Nallankaan Maria An Jesus Ad Betania
Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9

1 Chaan onomi padcha ya chumatong na sachi fiyastay Mangiyakasmoan, ad asin-anin
Jesus ummoy ad Betania wi ilin Lazaro wi impaulina tinaku.
2 Ad sinakanachà siya ta sachi maschom, wi à Marta na nansanilu, ad iningkaw akò
Lazaro wi nakaan an Jesus.
3 À Maria, iningkaw an siyan osay futilya wi kanginaani lanog wi nardo wi fangfangu.
Siyan innarana ad insiitna ta ikin Jesus, ad pinunasana ta fuùna. Ad summurut na
fanguna ta sachi foroy.
4 Sachi ad nanlilin osay disipulus Jesus wi à Judas Iscariote, wi siyan nangifififik an
Jesus, anana,
5 “Tamako achina pu ilakun sanati lanogna ta awad maatod ta kakapus, tan umoy à
turungkasut na nginana!”
6 Na nangifag-ana ta sachi, foon à kapu ta somsomòna ta kakapus, ngim kapu ta
anchun imana ad siyan nangchon ta pilak, ya asisipit.
7 Ngim anan Jesus an Judas, “Sachi! Achiyu fiyangan à siya, tan inchulinnà para ta
milobnà nu matoyà!
8 Na kakapus, sikud wi awadchan chiayù tumurunganyu. Ngim à saon, foon à
mafayakà wi ingkaw an chiayu.”

Nantuturagcha Koy Mamatoy An Lazaro

9 Sachi ad, chingngor na achuy taku wi awad à Jesus ad Betania, siyan ummoycha ilan
à siya. Ad foon à afus à Jesus à ummoycha ilan tan à Lazaro ako wi impaulina tinaku.
10 Siyan chachi pangpangun na papachi, nantuturagcha koy mamatoy an Lazaro,
11 tan siyan pangkop na ummachuwan na Judio wi namatin Jesus wi nan-awichancha
chicha.

Na Anungus Na Ummayan Jesus Ad Jerusalem
Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40

12 Ad nafikat pun, chingngor chachi ad-adchuwani nakafiyastad Jerusalem wi
chumatong à Jesus.
13 Siyan naog-ognanchà tufun na allilison wi umoy mangafot an siya. Ad nampauycha,
"Machayaw à Apudyus! Ya chayawontau kon annayay ummali wi narpun Apudyus, wi
siyan Alitauy kanà Israel!"
14 À Jesus, nangaabfayu ta ayyufun na afayu wi inchasanni, tan niyug-is ta ukud
Apudyus,
15 "Chiayuy takud Jerusalem wi Sion, achiayu umogyat tan umalin Aliyu wi
mangaabfayu!"
16 À chiani wi disipulus Jesus, foon pù naawatanni ta sachi timpu nu sinun
mapasamak. Ngim nangulin ad à Jesus ad langit, simsimmònin nàwan siya, wi
tummuttuwaan na niyug-is.
17 Na chachi taku wi nangila ta nangipauliyan Jesus nanakuwan an Lazaro, wi pin-
awanà siya ad lummoswa, impakìnacha.
18 Ad sachin nangabtan chachi ad-adchuwani taku an Jesus, tan chingngorchan
mipangkop ta kaskaschaaw wi iningwana.
19 Ngim chachi Fariseo, nan-asiakitùtùcha, "Sinu kon oyyoontau? Achitau pu
makatipod an siya, tan ilanyu, losan na taku ta luta, losancha sumurut an siya!"

Na Nanganapan Na Uchumi Griego An Jesus

20 Na sachi ko, iningkaw na uchumi foon pù Judio wi narpud Griego wi nakafiyastad
Jerusalem.
21 Ad ummoychan Felipe (iBetsaidà siya wi misakup ad Galilea) ad anancha, "Apu,
achi mafalin wi ing-ani ilan à Jesus?"
22 Siyan ummoy à Felipe an Andres ad imfakanan sachi, ad ummoychay chuwa wi
mangifakan Jesus.
23 Ad anan Jesus an chicha losan, "Saon wi namfalin taku, chummatong ta sanan
timpuy machayawà.
24 Tuttuwan ifakà an chiayu: nu maayyuwanan na fuor wi achi pu miyosò, achi pu
umachu. Ngim nu miyosò na fuor ta luta wi milofon, umachu.
25 Na fuor, isun akon fiyagtaud asnay luta. Tan sinumani mangayyuwan ta fiyagnad
asnay luta, wi fumaruwan yakan long-agnan afusi patkana, maid silfina tan matoy met
laing. Ngim na takuy foon à fiyagnad asnay lutan patkana, makafiyag an Apudyus à
ing-ingkana.
26 Siyan sinumani maryad mangwa ta piò, masapur surutonà saon. Siyan michokan
saon ta umayà. Ya losani mangwa ta piò, pachayawon ako Amà chicha."

Na Nangifag-an Jesus Ta Matayana

27 Sachi ad, summauy à Jesus, wi mangifaka, "Napigsan somsomòu, ngim sinun ifakà?
Chawatò an Ama ta achi pu mituruy na mipachas an saon? Foon, tan siyan pangkop-uy
ummalid asnay luta."
28 Sachi ad, nalluwaru wi anana, "Ama, ipailam na kachayawam!"
Ad magngor akon kinga wi narpud langit, wi anana, "Oo, impailà na kachayawà kapu
ta iningwam, ad asin-u ko ipaila kapu ta sachi chanchani mipachas an sia."
29 Chachi takuy naag-agsad ta sachi, chingngorchan kinga, ngim anan na uchum,
nangichur. Ad na uchum, anancha, "Anghel na nakaukud an siya!"
30 Ngim summongfat à Jesus, wi anana, "Na kinga wi chingngoryu, foon pù katurungà
yakan nipagngorana, tan katurunganyu ta maawatanyu wi chichingngorà an Apudyus.
31 Tan na kachusaan na losani takud asnay luta wi foon pù mamati, miluki ta sana,
tan sanan maafakan Satan wi manturay an chicha.
32 À saon, nu mapatoyà ta kros, sachin mangayakà ta taku ta arutaruta ta umalichan
saon."
33 Na nangifag-an Jesus ta sachi, impaakammunan matayana.
34 Sachi ad summongfat chachi naarusi taku, wi anancha, "Ngim na sachi niyug-is wi
lintogtau, anana wi na Cristu wi ipaalin Apudyus, matattakù ing-ingkana. Ad pam-ako
anan wi mapatoy ta kros na sachi wi namfalin taku? Ad sinu kon sachi anami namfalin
taku?"
35 Ad nan-alig à Jesus wi anana, "Saon na silaw wi manilaw ta ayon na taku, ngim
foon à mafayakà wi ingkaw an chiayu. Siyan patiyonyu kuman itudtuchù ta achiayu
mifallu. Tan chachi achi pu pumati, maid akammucha ta umayancha.

36 Na sana, annaà wi silawyu, siyan patiyonyu kumà saon ta mamfalin-ayu anà
Apudyus.”

Nalikat Na Mamatiyan An Jesus

Imfakan pu Jesus na sachi, lummayaw wi ummoy nantaru wi foon pù nampaila ta
taku.
37 Uray nu ad-adchuwan na kaskaschaaw wi iningwan Jesus ta sangwanan na taku,
issiyay foon à mamatichan siya.
38 Ad sachin tummuttuwaan na imfakan Isaias wi profeta ta awi, wi anana,
“Apu, maid pu mamati ta ifakani, ad maid ako mamati wi sian mangwa ta kaskaschaaw.”
39 Siyan foon pù mafalin wi pumaticha, tan na sachi inyug-is ako Isaias, anana,
40 “Siyan isù kinurap Apudyus na atacha ya impatangkinnan somsomòcha ta achicha
pu ilasin na katuttuwaan, ya ta achicha pu maawatan na mipangkop an siya; tan
nu nansakungchan Apudyus, pakawanonan fasurcha.”
41 Inyug-is Isaias na sanat tan innilanan kina-Apudyus Jesus.
42 Uray nu sachi, achun pangpangun na Judio wi namati. Ngim achicha pu ipadlaw
na pammaticha ta achicha pu miparyaw ta sinagogacha.
43 Ad un-unnoyonchan manayawan na takun chicha nu manayawan Apudyus an
chicha.

Na Ukud Jesus Na Manusa Ta Taku

44 Asin ako kummingà Jesus, ad chinakorna, “Sinumani mamatin saon, foon à saon
afus na patiyona, ngim patiyona kon sachi nangifaun an saon.
45 Ya sinumani mangakammun saon, akammuna kon nangifaun an saon.
46 À saon, ummaliyà ad asnay lutà manlawag ta somsomò na losani taku, siyan
sinumani mamatin saon, marawakan na somsomòna ta achi pu iingkaw ta pangot.
47 Sinumani mangngor ta itudtuchù ad foon pù patiyona, foon à saon na manusan
siya. Tan foon à ummaliyà ad asnay lutà manusa ta taku, tan na ummaliyà, ta saraknifà
na taku.
48 Ngim na takuy achi pu mangakseptar an saon, ya foon pù patiyonan itudtuchù,
awad na manusan siyà tapin na padcha, tan na inug-ugkud-u, sachin mail-an na
kachusaancha!
49 Tuttuwachi, tan losani imfakà, foon à somsomòun narpuwana tan narpun Ama wi
nangifaun an saon, tan siyan nangifaka ta losani ifakà.
50 Siyan ifakà na impaifakan Aman saon, tan akammù wi na imfakana, sachin
mangatod ta mannaynayuni mafiyakan an siya.”

13

Na Namarfaran Jesus Ta Ikin Na Disipulusna

1 Chaan osay padcha ta fiyastay Mangiyakasmoan ta nallausan na anghel ta aappuni,
ad inakammun Jesus wi chumatong na timpuy mangulinanad langit an Amana.
Amod na ayatna ta chachi summurut an siya ad asnay luta, wi maid miyisuwan na
mangayatanan chicha, ad impaipailanan ayatna ingkana ta natayana.
2 Nangan-ani ta sachi wi lafi, wi anungus na nakaanan Jesus an chiani wi disipulusna,
ad à Judas wi anà Simon Iscariote, narpas wi inawis Satan na somsomònà mangifififik an
Jesus.
3 À Jesus, inakammuna wi impurang Amanan losani karobfongana, ad inakammuna
ko wi Apudyus na narpuwana ya siya kon mangulinana.
4 Ad na nangananni, summiad à Jesus ad inaannan kotap na silupna ad imfofodnan
tuwarya ta awàna.
5 Ad impiyasnan chanum ta parangkan ad illukinay mamarfar ta ikini wi disipulusna
achinaot ipunas na tuwaryay imfofodna ta awàna.
6 Sachi ad wi chummatong an Simon Pedro, anan Pedro, “Apu, pam-ako farfaran na
ikì?”
7 Ad anan Jesus, “Foon pù maawatam ta sanan annayay oyyoò, ngim maawatam à
awni.”
8 Ad anan ako Pedro, “Kattoi achi pu mafalini sian mamarfar ta ikì!”
Ad anan Jesus, “Nu achì pu farfaran na ikim, achia pu mifilang à disipulus-u.”
9 “Nu amasnat, Apu,” anan Pedro, “foon à afus na ikì à farfaram, uray na imà ya urù!”
10 Ngim anan Jesus, “Na nar-us nan-amos, foon à masapur misarad maamos tan
pumopor-as, siyan afus na ikinà mafarfaran. Pumopor-as-ayu losan, ngim awad an
chiayun osay foon.”

11 Inakammun Jesus na mangifififik an siya, ad sachin nangifag-ana, “Awad na osay
foon pù mampor-as.”
12 Kinangput ad Jesus finarfaran na ikini, asinna innigkan silupna ad tummùchu. Ad
ananan chiani, “Maawatanyun iningwà an chiayu?
13 Siya ananyun saon na misturuyu ya Apuyu, ad ustu met na ifakayu tan tuttuwa.
14 Siyan saoni Apuyu ya misturuyu, nu saon na mamarfar ta ikiyu, masapur kuma wi
man-asifarfar-ayu ko ta ikiyu.
15 Iningwà na annaya ta awad turachonyu, ta sachi kuman oyyoonyu ta uchum.
16 Tuttuwan ifakà an chiayu: maid sanilù nangatngatu nu apuna, ya maid ako mafaun
à nangatngatu nu sachi nangifaun an siya.
17 Siyan kapu ta maawatanyun piò wi ifaka, lumagsak-ayu nu oyyoonyu!
18 “Achì pu ifakan sanat an chiayu losan, tan akammù na kinatatakuyuy piniliyà, ya
akammù akoy awad na osan chiayuy achi pu michoka ta annay ifakà. Ngim masapur
tumuttuwan sachi niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, ‘Na osay nakàakàan an saon,
siya kon mamatoy an saon.’
19 Ifakà na annayan chiayu ta sanay chaan pu màwa, ta nu màwa, siyan manut-
tuwaanyu wi tuttuway saon na impustan Apudyus wi umali.
20 Tuttuwan ifakà an chiayu: sinumani mangipatog ta takuy ifaun-u, patkana kò saon;
ad nu patkanà saon, patkana kon sachi nangifaun an saon.”

Na Nangifag-an Jesus Wi Awad Na Mangifififik An Siya
Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luc. 22:21-23

21 Na nangifag-an Jesus ta anchanaya, summauy, ad anana, “Tuttuwan annayay ifakà:
awad na osan chiayu wi mangifififik an saon.”
22 Ad nan-asiilaani wi disipulusna tan maid inakammuni nu sinun ustuy imfakana.
23 Saoni ay-ayaton Jesus, nichachar-akà an siya wi tummutùchu.
24 Siyan siningyaranà an Pedro ta imusò an Jesus nu sinun takuy ukuchona.
25 Ad nisachakà an Jesus achìwot imuson, “Apu, sinun takuy ug-ugkuchom?”
26 Ad anan Jesus, “Na takuy mangadchà ta tinapoy wi ilunong-u, siya!” Ad illunong
Jesus na tinapoy ad inadchonan Judas wi anà Simon Iscariote.
27 Ad innaran Judas na sachi tinapoy, ad na sachi, nan-uwan Satan à siya. Ad anan
Jesus, “Ing-a ta aw-awaynuy mangwa ta sanati som-osom-om!”
28 Ngim chiani wi nan-ooan, foon pù maawatanni nu sinun sachi imfakan Jesus an
Judas.
29 Na uchum, anancha pun nu imfaun Jesus à siyà mangnginà masapurni ta fiyasta,
winnu mangatod à pilak ta kakapus, tan Judas na nanangchon ta pilak.
30 Ad inawat pu Judas na tinapoy, lummayaw. Lafin nàwaan losan na anchanaya.

Na Adchatuy Lintog Jesus Ta Taku

31 Lummayaw pù Judas, imfakan Jesus an chiani, “Saoni namfalin taku, chummatong
ta sanan kachayawà. Ad nu machayawà, machayaw akò Apudyus.
32 Siyan nu saon na mangipaila ta kachayawan Apudyus, ipailan ako Apudyus na
kachayawà, ad sanan màwaana.
33 Chiayuy isù anàu, sin-aitan yakan ingkawà an chiayu. Ad nu awni, anaponà an
chiayu. Siyan na imfakà ta chachi pangpangun na Judio, isarad-u ifakan chiayu, wi
achiayu pu makaali ta umayà.
34 Awad na adchatuy lintog wi ifilin-un chiayu: masapur man-asiay-ayat-ayu. Na isun
na mangayatà an chiayu, sachi kon isuwonyuy man-asiayat.
35 Tan nu man-asiay-ayat-ayu, ilasin na losani taku wi chiayun disipulus-u.”

Na Nangifag-an Jesus Ta Mangilifakan Pedro An Siya
Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-34

36 Sachi ad anan Simon Pedro, “Apu, sinu kon umayam?”
Ad anan Jesus, “Achiayu pu makaali ta umayà ta sana, ngim mitun-ud-ayù tapin na
padcha.”
37 Ad anan Pedro, “Apu, tamako achiyà pu makatun-ud an sia ta sana? Tan
nakasakanaà wi mitun-ud an sia, uray matoyà!”
38 Ad anan Jesus, “Tuttuway nakasakanaay makàtoy an saon? Tuttuwan ifakà an sia,
Pedro: nu chaan pun na awitan manullaù à awni, namitluwonà illifak.”

14

À Jesus Na Charan Wi Umoy Ad Langit

1 Sachi ad imfakan Jesus an chiani wi disipulusna, “Achiayu machanakan ta uray
sinuman. Piyaronyù Apudyus, ya piyaronyu kò saon.
2 Ad-adchuwan na màkawan ta foroy Ama. Siyan inyà umuna mangisakanà
ingkawanyu. Nu foon pù tuttuwa, achì pun na imfakan chiayu.
3 Ad nu marpas-u isakanan ingkawanyu, mangulinà akoy mangaran chiayu, ta na
ingkawà, sachi kon ingkawanyu.
4 Akammuyun charan wi umoy ta sachi umayà.”
5 Anan Tomas an siya, “Apu, maid pu akammuni ta umayam, siyan sinun mangakam-
muwanni ta charan nù?”
6 Ad anan Jesus an siya, “Saon na charan wi umoy an Apudyus, siyan maid pu makaoy
an siya nu foon à saon na mangiyoy. Saon akon puun na tuttuway mapati, ya saon akon
marpuwan na mannaynayuni fiyag.
7 Siyan nu illasinyù saon, ilasinyu kò Ama. Ad manipud ta sana, tuttuway illasinyù
siya tan innilayu.”
8 Ad anan ako Felipe an siya, “Apu, ipailam à Amam an chiani, ta mat-op-ani.”
9 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Felipe, nafayakà wi iniingkaw an chiayu losan,
ad chaannu pù ilasin à saon? Na nangilan saon, innilana kò Ama. Ad apay ifakam an
saon wi ipailà à Ama an chiayu?
10 Achiyu pu tuttuwaon wi man-isuanin Ama? Losan na imfakà an chiayu, foon pù
somsomòun narpuwana tan narpun Ama wi awad an saon. Ya losan na iningwà, sachin
man-iwaaranan saon.
11 Tuttuwaonyu kuman ifakà wi man-isuanin Ama. Ad nu achiyu pu tuttuwaon na
annayay ifakà, tuttuwaonyu kuma kapu ta oy-oyyoò.
12 “Tuttuwan ifakà an chiayu: sinumani mamatin saon, mafalini oyyoonan isun na
iningwà. Ya chakchakor akon lisortan na oyyoona nu iningwà, tan mangulinà an Ama
à katurunganyu.
13 Ad na sinumani chawatonyun Ama kapu ta pammatiyun saon, oyyoò à kachayawan
Ama, wi na machayawana, mipakapun saon wi Anàna.
14 Uray sinumani chawatonyu kapu ta pammatiyun saon, oyyoò.”

Na Nangipustaan Jesus Wi Awad Na Misukat An Siya

15 Ad inturuy Jesus wi anana, “Nu tuttuway ay-ayatonyù saon, kapilitani oyyoonyun
filin-u.
16 Ad ifakà akon Ama ta ipaalinan misukat an saon ta siyan Tumuturung an chiayu.
Siyan Ispiritun Apudyus wi makarong-ag an chiayù ing-ingkana.
17 Ad siya kon mangipaakammu ta katuttuwaan mipangkop an Apudyus. Achi
pu mafalin wi maatod na Ispiritun Apudyus ta takuy foon à mamati, tan achicha
pu imatunan à siya, ad foon akò maawatanchan mipangkop an siya. Ngim chiayu,
maawatanyun mipangkop an siya tan iingkaw an chiayu, tan makarong-ag an chiayù
ing-ingkana.
18 “Ad uray lumayawà, foon pù fayfay-anà chiayu, tan mangulinà.
19 Ngim foon à mafayag ad achiyà pu asin ilan ta chachi foon à mamatid asnay luta;
ngim chiayu, asinyu ilan à saon. Kapu ta matakuwà à ing-ingkana, matakuayu kò ing-
ingkana.
20 Ad nu chumatong na màwaan na annaya, sachin mangakammuwanyuy ingkawà
an Ama. Ya isuna kon chitau, tan ingkaw-ayun saon ya isunay ingkawà an chiayu.
21 “Sinumani mangngor ta filin-u ya patkona, siyan tuttuway mangay-ayat an saon.
Ad kapu ta inay-ayatà, ay-ayaton Amà siya. À saon, ay-ayatò akò siya, siyan ipaakammù
an siyan losani mipangkop an saon.”
22 Sachi ad nan-ukud à Judas wi foon à Iscariote, wi anana, “Apu, apay chiani kan
mampaakammuwam ta mipangkop an sia, wi foon pun à chachi taku wi foon à mamati?”
23 Ad anan Jesus, “Na takuy mangay-ayat an saon, kapilitani patkonchan filin-u, siyan
ay-ayaton Amà chicha. Ad à chianin Ama, ingkaw-ani kon chicha.
24 Na takuy foon à mangay-ayat an saon, foon pù patkonchan filin-u. Na losani imfakà,
foon à somsomòun narpuwana ngim narpun Ama wi nangifaun an saon.
25 “Imfakà losan na anchanayan chiayu ta annay ingkawà an chiayu.
26 Ad na Tumuturung wi ipaalin Apudyus an chiayu, wi siyan Ispiritu wi misukat an
saon, siyan mangitudtuchun chiayu ta losani chaan pù mipaakammu, ya ipaspasmòna
kon losani imfakà.
27 “Siyan uray lumayawà, tumarnan somsomòyu tan adchò an chiayun matarnaan
na somsomò wi marpun saon. Na losani luta, maid pu makaatod ta isun na annayay
matarnaan na somsomò. Siyan achiayu machanakan ya achiayu umogyat.

28 Chingngoryun imfakà an chiayu, wi lumayawà ad mangulinà asin. Siyan nu
tuttuway ay-ayatonyù saon, maragsak-ayu kuma kapu ta umayà an Ama wi siyan
nangatngatu nu saon.
29 Imfakà losan na anchanayan chiayu ta chaancha pù màwaan, ta nu màwa, sachin
manuttuwaanyu ta pammatiyun saon.
30 Manipud ta sana, maid achù ifakà an chiayu, tan à Satan wi turay na takud
asnay luta, chanchanin timpuy mamachasanan saon mangafakan. Ngim maid pu
karobfonganay mangafak an saon.
31 Ngim uray, miparufus na oyyoona tan masapur maawatan na takud asnay luta wi
ay-ayatò à Ama, siyan oyyoò losan na imfakana."
Sachin anan Jesus, ad imfakana kon chiani, "Intau, lumayawtaud asna."

15

Na Nangiyalikan Jesus Wi Siyan Puun Na Imong

1 Sachi ad nan-alig à Jesus, wi anana, "Saon na isù puun na osay imong, ad à Ama,
siyan isù manarkon ta imong.
2 Chachi takuy mamatin saon, chichan isù pangà. Ad nu awad pangà wi achi pu
mamunga, pangapangan Ama. Ngim chachi mamunga wi panga, charucharusan Ama
ta umachun fungacha.
3 Isuayù nacharusan kapu ta intudtuchù an chiayu.
4 Siyan kanayun-ayu mamatin saon ta kanayunà iingkaw an chiayu. Isun na sachi
panga, achi pu mamunga nu maid pu puunna, tan na puunna siyan marpuwan na
fiyagna. Isuna kò chiayu, tan nu achiayu pu mamati kanayun an saon, achiayu pu
makafunga tan achiayu pu makàwa ta mamfaruwò.
5 "Saon na puun na imong ad chiayun pangà. Siyan na takuy mamati kanayun an
saon, ya iingkawà an siya, mamungà achu tan oy-oyyoonan achuy mamfaruwò. Ngim
nu maichà an chiayu, achiayu pu makàwa ta mamfaruwò.
6 Na takuy foon pù mamati kanayun an saon, siyan isù panga wi mifallu. Marangu ya
maugpun ad maapuyan.
7 Siyan nu kanayun-ayu mamatin saon, ya maimuran intudtuchù ta somsomòyu,
mafalini chawatonyun uray sinuy pionyu, ad màwan chiayu.
8 Nu mamungaayù achu, siyan machayawan Ama, ad sachi kon mangipail-ana wi
chiayun tuttuway disipulus-u.
9 Na isun na mangay-ayatan Aman saon, sachi kon mangay-ayatà an chiayu. Siyan
ifainyu kuman ayat-un chiayu.
10 Ad nu patkonyun intudtuchù, tuttuway ifainyun ayat-un chiayu, wi isun saon wi
ifain-un ayat Ama an saon tan patkò na imfakana.
11 Imfakà an chiayun anchanaya ta michokaayu ta lagsak-u, ta maid pu kurang na
lagsakyu.
12 "Annayan ifilin-un chiayu: man-asiay-ayat-ayu wi isun na mangay-ayatà an chiayu.
13 Maid osà achakran à ayat nu foon à ayat na takuy mangatod ta long-agna ta matoy
à manakuwana ta fufurunna.
14 Chiayun tuttuway fufurun-u nu patkonyun filin-un chiayu.
15 Achì pu anani sanilù chiayu ta sana, tan na sanilu, maid akammunà turung na
pàwan na apunan siya. Ngim ifilang-u chiayù fufurun-u, tan losani imfakan Aman saon,
imfakà akon chiayu.
16 Foon à chiayun namilin saon à umapuwanyu, ngim saon na namilin chiayù mamatin
saon, ad chinutukà chiayù mamungà achu. Ad mannaynayun akon fungayu, ta uray nu
sinun chawatonyun Ama mipakapun saon, adchonan chiayu.
17 Siyan annayan ifilin-un chiayu: man-asiay-ayat-ayu losan.

Na Manguraan Na Foon Pù Mamati An Chitauy Mamati

18 "Achiayu maschaaw nu kuraon chiayu ta takud asnay luta wi foon pù mamatin
saon, tan kinurachà saon inuna.
19 Tan nu man-iisun somsomòyu ta chachi taku, ay-ayaton chiayu. Ngim kapu ta
nafaliwan na somsomòyu ya piniliyà chiayù mamati, sachin manguraanchan chiayu.
20 Achiyu maliwatan na imfakà an chiayu, wi maid sanilù nangatngatu nu apuna.
Siyan kapu ta pinalikatanà ta chachi foon pù mamati, kapilitani palikatan chiayu ko. Ad
na utupna ko, nu awad nanuttuwa ta intudtuchù, kapilitani awad akon manuttuwa ta
itudtuchuyu.
21 Ngim losani oyyoonchan chiayu, oyyooncha kapu ta pammatiyun saon, tan maid
akammuchan Ama wi nangifaun an saon.

22 “Nu foon pù ummaliyà ad asnay luta nantudtuchun chicha, mafalin nin wi ananchay
maid fasurcha. Ngim kapu ta ummaliyà, maid manlasuncha ta fummasurancha.
23 Tan sinumani manguran saon, kuraona kò Ama.
24 Nu maid iningwà à kaskaschaaw wi maid takù makàwa, foon à mapafasurancha.
Ngim kattoi innilacha chachì manuttuwaancha nu sinuwà, ad iissiyay kukullaonchà
chianin Ama.
25 Ngim màwa losan à tumuttuwaan na sachi niyug-is ta Lintogcha, wi ‘Kuraonchà
saon à maid kapuna.’ ”
26 Ad anana ko, “Ipaalì an chiayun sachi Tumuturung wi marpun Ama, wi siyan
Ispiritun Apudyus, ya siya kon mangitudtuchu ta katuttuwaan an chiayu. Ad nu umali,
tàchoranà an siya.
27 Ya uray chiayu ko, tàchoranà akon chiayu tan chiayun nituntun-ud an saon nanipud
ta lukin na nantudtuchuwà.”

16

1 Ad anan Jesus, “Impaakammù losan na anchanayan chiayu, ta uray sinuy
mapasamak foon pu kumà manchuwachuwan pammatiyun saon.
2 Tan chumatong na mamaryawanchan chiayu ta sinagogayu, ad maam-amod tan
chumatong akon timpu wi nu patoyoncha chiayu, ananchay sachi nun mangwaancha
ta pion Apudyus.
3 Na mangwaan ta taku ta amaschin chiayu, tan maid akammuchan Ama ya maid ako
akammuchan saon.
4 Ngim ipaakammù an chiayu ta sana ta nu chumatong na mangwaancha, sosom-onyu
kuma wi impaakammù an chiayu.

Na Oyyoon Na Ispiritun Apudyus

“Foon pù imfakà an chiayun losani anchanaya ta chamu tan iniingkawà an chiayu.
5 Ngim ifakà ta sana, tan mangulinà ta sachi nangifaun an saon. Ad apay maid pu
mangimus an saon ta umayà?
6 Oo, tan akammù wi isag-ayu mansasàuy kapu ta imfakà.
7 Ngim tuttuwan annayay ifakà wi fumaruwanyun lumayawà, tan nu achiyà pu
lumayaw, achi pu umalin sachi Tumuturung wi makarong-ag an chiayu. Siyan masapur
wi lumayawà, ta ipaalì à siya.
8 Ad nu umali, ipakaawatna ta atakutaku wi nasaw-àcha mipangkop ta fumasurancha,
ad na osa, nu sinun tuttuway maid fasurna, ya mipangkop ako ta chusan Apudyus.
9 Nasaw-à chachi foon pù mamati mipangkop ta tuttuway fumasuran, tan na tuttuway
fumasuran siyan achicha pu mamatiyan an saon!
10 Ad nasaw-àcha ko mipangkop nu sinun tuttuway maid fasurna, tan na maid fasurna,
saon, wi na matuttuwaana, mangulinà an Ama ad langit wi achiyà asin ilan an chicha.
11 Ya nasaw-àcha ko mipangkop ta kachusaan na taku, tan nar-us nifakan kachusaan
Satan wi siyan manturay ta losani foon pù mamati.
12 “Achun piò wi ifakan chiayu, ngim akammù wi achiayu pu makaawat ta losan.
13 Ngim nu umalin Ispiritun Apudyus wi mangitudtuchun chiayu ta katuttuwaan
mipangkop an Apudyus, itudtuchuna kon tuttuway mapati. Ya foon pu kò somsomònan
marpuwan na itudtuchuna, tan siya ifakanan chingngorna. Ad ipaakammuna kon màwà
tapin na padcha.
14 Ad ipachayawna kò saon, tan losani intudtuchù, nipiyar an siya wi mangipakaawat
an chiayu.
15 Na losani awad an Ama, awad ako losan an saon, ad sachin mangifag-à wi na
Ispiritu, saon na marpuwan na itudtuchunan chiayu.”

Sauy Ya Lagsak

16 Ad inturuy Jesus wi anana, “Foon à mafayag ad chumatong na timpuy achiyu pu
mangil-an an saon, ya foon akò mafayag ad asinyu ko ilan à saon.”
17 Na sachi, na uchum an chiani wi disipulus, ananchay nan-asiimus, “Sinun pionay
ifaka? Tan ananay foon à mafayag ad maid ilantaun siya, ya foon akò mafayag ad
asintau ilan à siya, ad anana nuy, ‘Tan inyà an Ama.’
18 Sinun mining na imfakanay, ‘Foon à mafayag?’ Tan achitau pun maawatan nu sinun
ukuchona!”
19 À Jesus, inakammuna wi makaim-imus-ani, ad anana, “Anaponyu nu sinun mining
na imfakà an chiayu, wi ‘Foon à mafayag ya maid ilanyun saon, ya foon pu kò mafayag
ad asinyu ko ilan à saon’?

20 Tuttuwan ifakà an chiayu: nu màwan anchanaya, man-ifil-ayu ya sumauy-ayu.
Ngim chachi takud asnay luta wi foon à mamatin saon, lumagsakcha. Sumauy-ayu,
ngim foon à mafayag ad na sauyyu, mamfalin lagsak.
21 Na miyalikana, isun na fufai wi mangkumut, wi ichamanan sikabna. Ngim nu
fumùnag na anà, maliwatanan sikabna kapu ta lagsakna ta anàna.
22 Isunan chiayu, tan uray nu mansasàuy-ayu ta sana, foon pù mafayag ad lumagsak-
ayu asin tan asintau man-asiila. Ad maid makaaan ta sachi wi lagsak wi ochasanyu.
23 "Manipud ta sachi timpu, foon à saon na manchawatanyu, tan à Ama. Ya tuttuwan
ifakà an chiayu, wi sinumani chawatonyun siya mipakapun saon, adchonan chiayu.
24 Ingkana ta sana, maid chinawatyun Ama à nangiyusaranyu ta ngachan-u. Ngim ta
sana, manchawat-ayu ad awatonyu ta maam-amod na lagsakyu à maid kumurangana."

Na Naafakan Na Sachi Manturay Ta Luta

25 Inturuy Jesus wi mangifaka, "Ar-alig na pinangifakà an chiayu ta achanaya, ngim
chumatong na timpu wi achiyà pu man-alig tan ilawag-uy mangifaka ta mipangkop an
Ama.
26 Ad nu chumatong na sachi wi timpu, Aman ustuy manchawatanyu wi usaronyun
ngachan-u, tan foon à masapur wi saon na mangichawat para an chiayu,
27 tan amod na ayat Ama an chiayu kapu ta ayatyun saon ya namatiyanyu wi siyan
narpuwà.
28 Tan tuttuway ummaliyà ad asnay luta wi narpun Ama, ad ta sana, lumayawà ad
asnay luta ta mangulinà an siya."
29 Sachi ad nan-ifakani wi disipulusna, ananni, "Ilam, maawatanni ta sanan ifagfakam
tan foon à alig.
30 Ad na sana, sikurachuani wi akammum na losan, wi uray na simmosimmòni,
siyan foon à masapur wi mansarudsud-ani. Ad sachin mamatiyanni wi Apudyus na
narpuwam."
31 Sachi ad anan Jesus an chiani, "Tuttuway patiyonyu?
32 Tan chanchanin timpuy mafuaranyu, wi waschi osa umoy ta foroyna wi manaynan
an saon. Ngim foon à ab-abfussanà tan iingkaw à Aman saon.
33 Impaakammù an chiayun anchanayay chaan pu màwa ta tumartarnan somsomòyu
kapu ta pammatiyun saon, tan palikatan chiayu ta takud asnay luta. Ngim pumigsa
kuman somsomòyu tan inafak-un Satan wi manturay ad asnay luta!"

17

Illuwaruwan Jesus Na Chachi Mamatin Siya

1 Sachi ad wi imfakan Jesus na anchanaya, nantangad ad langit ad nalluwaru, wi
anana, "Ama, chummatong na timpu wi màwaan na losani màwan saon. Siyan
pachayawom à saon, wi sachin mangipachayawà akon sia.
2 Impiyarnun saon na karobfongà wi mamiyang ta losani taku wi piniliyam wi
mamatin saon, ta adchò an chichan mannaynayuni fiyag.
3 Ad na mangawatancha ta mannaynayuni fiyag, tan patiyoncha wi sian tuttuway
Apudyus, ya patiyoncha ko wi saon na Cristu wi impustam wi umalid asnay luta.
4 Ama, impailà na kachayawam ad asnay luta, tan limpas-u iningwa na losani
impàwam an saon.
5 Siyan na sana, Ama, asinnu pachayawon à saon ta sangwanam wi isun na chamuy
kachayawanta ta chaan pun na luta màwaan.
6 "Na anchanayay disipulus-u, foon à mamaticha ta chamu, ngim kapu ta piniliyam
chicha wi mamatin saon, impakaawat-un chichan mipangkop an sia, ad pinatichan
ukudnu. Takum chicha, ngim innadchom an saon.
7 Ad na sana, maawatancha wi losani awad an saon, sian narpuwana tan sian
nangatod.
8 Ad intudtuchù an chichan losani imfakam an saon, ad pinaticha losan. Siyan
tinuttuwacha wi sian narpuwà ya sian nangifaun an saon.
9 "Siyan chawatò na turungnun chicha. Foon pù iluwaruwà chachi foon pù mamati,
ngim afus chachi mamati wi innadchom an saon na iluwaruwà, tan takum chicha.
10 Tan losani taku wi mamatin saon, takum chicha, ya takù ako. Ad mipachayawà
mipakapun chicha.
11 Ad mangulinà an sia Ama, wi taynà ad asnay luta, ngim mataynan ako losan na
anchanayay innadchom an saon. À siay machayawi Ama, usarom na mannakafalinnu
wi mangayyuwan an chicha, ta mantitimpuyugcha isun na nantimpuyukanta.

12 Na iningkawà an chicha, inayyuwanà chicha wi inyusar-un mannakafalinnu wi
innadchom an saon. Siyan maid pu osà natarà, afus na sachi matarà à tumuttuwaan na
sachi niyug-is.
13 Mangulinà an sia, ad ipagngor-un chichan annayay ifakà an sia ta makara-
gragsakchan saon wi maid makurangana.
14 Intudtuchù an chichan losani imfakam an saon, ad sachin mangurkuraan chachi
foon à mamati an chicha, tan isuchà saon, wi foon pù itimpuyug-un somsomòu ta chachi
foon pù mamati.
15 Ama, foon pù ifakà wi ilayawnu chicha ta umachayucha ta chachi foon pù mamatid
asnay luta, tan na chawatò, ta ayyuwanam chicha ta achicha pu maawis an Satan.
16 Na somsomòcha, isun na somsomòu wi foon à isun na somsomò chachi foon pù
mamati.
17 Siyan usarom na imfakam wi katuttuwaan à mangipapigsa ta somsomòchan sia ta
oyyooncha afus na imfakam.
18 Imfaun-u chichà umoy mangitudtuchu ta ukudnu ad asnay luta, wi isun na
nangifaunam an saon.
19 Adchò na long-ag-un sia wi matoy à para an chicha, ta pungsanom man-uwa chicha.
20 "Foon à afus na anchanayay mamati ta sanà iluwaruwà, tan uray na losani mamatin
saon kapu ta itudtuchucha.
21 Ad na chawatò ako, ta mitimpuyugchan chita wi isun na nantimpuyukanta. Tan na
mantitimpuyukancha, sachin mamatiyan na atakutaku wi sian tuttuway nangifaun an
saon.
22 Na nangipachayawam an saon, isuna kon mangipachayawà an chicha ta mitim-
puyug na somsomòcha wi isun na somsomòta.
23 Kanayun-a iingkaw an saon ya kanayunà iingkaw an chicha ta maturungancha wi
mantitimpuyug, tan sachin mangil-an na atakutakud asnay luta wi sian nangifaun an
saon. Ya ilasincha ko wi ay-ayatom na anchanay mamatin saon wi isun na mangay-
ayatam an saon.
24 "Ama, na chaan pun na luta màwaan, innadchom an saon na kachayawà kapu ta
ayatnun saon. Ad na piò ta anchanayay piniliyam wi mamatin saon, iingkawchan saon
ya ilanchan kachayawà à ing-ingkana.
25 Ama wi afaruwan, na chachi foon pù mamatin sia, tuttuway maid akammuchan
sia. Ngim à saon, akammù sia. Ad na anchanayay mamatin saon, akammucha wi sian
nangifaun an saon,
26 tan intudtuchù an chichan mipangkop an sia. Ad iturturuy-u ko wi mangipakaawat
an chicha losan ta mipangkop an sia, ta na pinag-ayatnun saon, sachi kon man-asiay-
ayatancha, ta iingkawà akon chicha."

18

Na Naniliwanchan Jesus
Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luc. 22:47-53

1 Sachi ad wi narpas na nalluwaruwan Jesus, impuyutnà chiani wi disipulusna ad
chinomangnin nadchù wi wail ad Kidron. Ad ummoy-ani ta im-imong.
2 Ad à Judas wi nangifififik an Jesus, inakammunan sachi ikaw tan sachin sisib-atannin
Jesus.
3 Siyan intun-ud Judas na susurchachu ya uchumi kuwarcha wi imfaun na pangpan-
gun na papachi ya Fariseo. Nan-ar-armascha ya nansisilawcha losan.
4 Inakammun Jesus na losani mapasamak an siya, siyan ummoy nisib-at an chicha, wi
anana, "Sinun anaponyu?"
5 An anancha, "Jesus wi iNazaret." À Judas wi nangifififik, niyaslang an chicha.
Ad anan Jesus, "Saon met."
6 Na nangifag-an Jesus, "Saon met," nansunodcha ad nampakrobcha.
7 Ad inimus Jesus asin, "Ad, sinun anaponyu?"
Ad anancha ko, "Jesus wi iNazaret."
8 "Imfakà an chiayu wi saon met," anan Jesus. "Siyan nu saon na anaponyu, achiyu
itapin anchanayay fufurun-u."
9 Ifakan Jesus na sachì tumuttuwaan na imfakanan Amana ta nangifag-ana, "Maid pu
osà natarà ta takuy innadchom an saon."
10 Sachi ad, à Simon Pedro wi nangkakamman, linùpusnan kamanna ad finaagnà
Malco wi sanilun na Angatuwani Pachi, ad napingas na chiwawani ingana.

11 Ad anan Jesus an Pedro, “Ibroynun kamannu! Apay, anam pun nu achì pu iparufus
na pion Ama wi màwan saon?”

Na Nipasanguwan Jesus An Anas
12 Sachi ad, chachi susurchachu ya kumandercha, ya chachi kuwarcha wi Judio,
tiniliwchà Jesus ad kinachilaanchà siya.
13 Ad inyoychan Anas, wi atukangan Caifas wi Angatuwani Pachi ta sachi tawon.
14 À Caifas akon nangifaka ta chachi furunnay Judio wi un-unnoy na osà matoy à
masubfutan na losan.

Na Nangilifakan Pedro An Jesus
Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luc. 22:55-57
15 Sachi ad, chianin Simon Pedro, nitun-ud-anin Jesus. Ad kapu ta inakammuwà ta
sachi Angatuwani Pachi, imparufusà wi makarnò an Jesus ta paway na foroyna.
16 Ngim nataynan à Pedro ta lasin na arad. Siyan namagkulinà à nakaukud ta fufai
wi man-iib-at ta liwangan ta parnoona kumà Pedro.
17 Ad linumnò pun, anan na sachi fufai an siya, “Sian osa met ta disipulus Jesus!”
“Foon,” anan Pedro.
18 Nan-apuy na sasannilu ya kuwarcha ta paway tan tungnin, ad naag-agsadchay man-
anichu. Siyan ummoy akò Pedro nakaanichu.

Na Nangimfistikaran Na Angatuwani Pachi An Jesus
Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luc. 22:66-71
19 À Anas wi Angatuwani Pachi ta sin-arkawan, inimfistikarnà Jesus mipangkop an
chiani wi disipulusna, ya mipangkop ta itudtuchuna.
20 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Losani nantudtuchuwà, sangwanan na taku ta
sinagoga ya Templo wi makimkimungantau losan, siyan maid milifak à intudtuchù.
21 Siyan apay saon na mansarudsucham wi foon à chachi nangngor, tan chingngorcha
met na losani intudtuchù.”
22 Imfakan pu Jesus na sachi, linipak na osay kuwarchà siya ad anana, “Apay, amasnat
na pinagsongfatnu ta Angatuwani Pachi?”
23 “Nu awad lawing à imfakà,” anan Jesus, “ifakam na arwingana. Ngim nu ustun
imfakà, taako lumipak?”
24 Sachi ad pin-oy Anas à Jesus, wi natatàod na imana, an Caifas wi Angatuwani Pachi
ta sachi timpu.

Asin Pedro Illifak Wi Siyan Furun Jesus
Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luc. 22:58-62
25 À Simon Pedro, issiyay nakaan-annichu ta paway. Ad inimus na uchum an siya,
“Sian osa met ta disipulus Jesus!”
Ngim illifak Pedro wi anana, “Foon.”
26 Sachi ad, nan-ukud na osay sanilun na Angatuwani Pachi, wi akin na sachi finaag
Pedro, ad anana, “Kattoi innilà sia ta sachi im-imong, wi finurnam à Jesus.”
27 Ad asin Pedro illifak, ad nanullaù na awitan.

Na Nipasanguwan Jesus An Pilato Wi Fifinnachur
Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Luc. 23:1-5
28 Na sachi wi figfikat, illayawchà Jesus ta foroy Caifas, ad inyoychà siya ta pisinan
na fifinnachur wi iRoma. Ngim chachi pangpangun na Judio, foon à linumnòcha ta
pisina tan ipakarupchà makaisawancha nu lumnòcha ta foroy na foon à Judio. Ad
nu lumnòcha, achi pu mafalini makaancha ta sachi fiyasta wi Mangiyakasmoan wi
machanchani chumatong.
29 Siyan à Pilato wi fifinnachur, lummaway makaukud an chicha. Anana, “Payuko
iyalin sanati takud asna? Ad sinun mangicharumanyu?”
30 Ad sinongfatan chachi Judiò Pilato wi anancha, “Apay, iyalinì siyad asna nu maid
fasurna?”
31 Ad anan ako Pilato, “Ikadyu kay, ta aranyu ta chiayun manguis à manurutanyu ta
lintogyu.”
Ad anan chachi Judio, “Oo, ngim chiayuy iRoma, achiyu pu parufusan chiani wi
pumatoy à taku.”
32 Amaschin iningwachan Jesus à tumuttuwaan na sachi imfakanay mipangkop ta
karasin na matayana.
33 Sachi ad, asin linumnò à Pilato ta pisinana, ad impaayagnà Jesus, ad sinarudsudna,
“Sian Alin na Judio?”

34 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Tuttuway piomi maawatan nu sinuwà? Winnu
ifakamnat tan chingngornun imfakan na taku?”
35 Ad anan Pilato, “Apay, Judiowà ta akammù na mipangkop an sia? Na anchanayay
kailiyam wi Judio ya chachi pangpangun na papachiyu, chichan nangicharum an sia.
Ad sinun iningwam?”
36 Ad anan Jesus, “Foon à asnay lutan ustuy man-Aliyà, tan nu man-Aliyà ad asnay luta,
kapilitani nakapatoy na chachi disipulus-u ta achiyà pu matiliw ta chachi pangpangun
na Judio. Ngim foon pù annay lutan ikaw na kina-Alì.”
37 “Nu amasnat, tuttuway Alia?” anan Pilato.
Ad anan Jesus, “Ustun ifakam. Tan na katuttuwaan, na pangkop-uy umalid asnay luta
miyanà à taku, ta ipaakammù na katuttuwaan. Ad sinumani maryad ta katuttuwaan,
patiyonan ifakà.”
38 “Ad, maakammun katuttuwaan?” anan ako Pilato.

Na Nasintinsiyaan Jesus À Mapatoy
Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luc. 23:13-25

Sachi ad asin lummawà Pilato wi man-ukud ta chachi taku. Anana, “Maid inchasà à
fasur na annayay taku.
39 Siyan kapu ta awad na ukaliyu wi nu chumatong na annayay fiyastayu wi
Mangiyakasmoan, awad kanayun na osay farud wi iparufus-u, siyan pionyuy iparufus-
un annay Aliyuy Judio?”
40 Sachi ad asipapauycha wi anancha, “Foon à siyan parufusam ta à Barrabas na
parufusam!” Na sachi Barrabas, akkawan.

19

1 Sachi ad, impaabchoy Pilatò Jesus ta susurchachuna.
2 Ad chachi susurchachu, fummaliugchà lasi ad impayunguschan siya wi sachi nun
koronana tan Ali, ad sinilupancha kò siyà mancharaag wi isù silup na Ali.
3 Ad inamsiwcha kò siya wi anancha, “Kattoi annayan Alin na Judio!” Imfakacha ad
na sachi, linipakcha pà siya.
4 Sachi ad asin ako lummawà Pilato ad imfakana ta chachi taku, “Iparawà na annayay
taku à mangil-anyu wi maid pu inchasà à fasurna.”
5 Ad imparawachà Jesus wi issiyan lasi ta uruna ya nasisillupan akò mancharaag. Ad
anan Pilato, “Ilanyuna nu chaan-ayu pu mat-op!”
6 Ngim na nangil-an chachi pangpangun na papachi ya chachi kuwarcha an Jesus,
losancha inip-aw, “Ilansayù siya ta kros! Patoyonyù siya!”
Ad anan Pilato an chicha, “Ikadyu kay nu ananyuy ilansayù siya, tan maid pu fasurnà
inchasà.”
7 Ad summongfat chachi takuy ad-adchuwan wi anancha, “À matungparan na lintogni
wi Judio, masapur wi matoy na sanat tan iningwanan long-agnà anà anu Apudyus.”
8 Na nangngoran Pilato ta sachi, naam-amod na ogyatna.
9 Ad asin ako Pilato imparnò à Jesus, ad sinarudsudna, “Sinun tuttuway narpuwam?”
Ngim foon pù sumongfat à Jesus.
10 Siyan anan Pilato an siya, “Taàako achi songfatan? Apay, achim pu akammuy annan
karobfongà wi mangiparufus an sia winnu mangiparansan sia?”
11 Ad summongfat à Jesus wi anana, “Maid pu karobfongami mangwà uray sinuy
oyyoom an saon nu foon à iparufus Apudyus. Siyan na takuy nangipurang an saon an
sia, chakchakor na fasurna nu sia.”
12 Chingngor ad ako Pilato na sachi, inyanapnan oyyoonay mangiparufus an Jesus.
Ngim nampaupauy chachi taku wi anancha, “Nu parufusam à siya, foon pù Ali Cesar
na tàchoram tan annay afusurna. Tan sinumani mangifaka wi siyan Ali, isù pursonan
saad na Alitaud Roma!”
13 Chingngor ad Pilato na impauycha, asinna ko imparawà Jesus, ad inyoyna ta ikaw
wi manguisana ta taku, wi farfarun archanna, wi Gabata na ngachanna ta Hebreo wi
ukud, ad tummùchù Pilato ta uùchuwana.
14 Na sachi uras, chanchanin mamatù, wi na mafikat, milukin sachi fiyasta wi
Mangiyakasmoan. Sachi ad imfakan Pilato ta chachi taku, “Ikadyu, tan na annay Ali,
tuttuway Aliyu!”
15 Ad asipapauycha wi anancha, “Patoyonyù siya! Ilansayù siya ta kros!”
Ad inimus Pilato, “Apay, patoyò na Aliyu?”
Ad anan chachi pangpangun na papachi, “Maid uchum à Alini nu achi afus à Cesar!”
16 Sachi ad impurang Pilatò Jesus an chicha ta ikadcha wi mangilansa.

Na Nilansaan Jesus
Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43

17 Ad innarachà Jesus, ad impafuudchan siyan krosna wi mangiyoy ta lukar wi
ananchay "Tung-ar na Uru," wi Golgota na ngachanna ta Hinebreo.
18 Ad illansachà siya ta krosna, ad iningkaw akon chuway nilansa, ad nangkawaonchà
Jesus.
19 Iningkaw akon impaiyug-is Pilato wi impaotcha ta kros Jesus, wi anana, "Jesus wi
iNazaret, wi Alin na Judio."
20 Turuy karasi wi ukud na niyug-isana, wi Hebreo, Latin ya Griego. Ad-adchuwan na
taku wi namasa, tan niyachanid Jerusalem ta sachi nilansaana.
21 Sachi ad ummoy chachi pangpangun na papachi an Pilato wi manlili, anancha,
"Foon kumà inyug-isnuy 'Alin na Judio'. Na inyug-isnu kuma, 'Anana nu, Saon na Alin
na Judio!' "
22 Ad sinongfatan Pilato chicha, "Na piò wi miyug-is, sachin niyug-is."
23 Narpas ad wi illansan chachi susurchachù Jesus, innarachan silupna ad nan-
apatoncha ta marnobchay opat. Ad innaracha kon silupnay lagkoyloy.
24 Ad nan-uukudcha wi anancha, "Achitau pu kissayon na annaya, ta mamfunfunuttau
ta ilantau nu sinun mangin-uwa." Amaschin tummuttuwaan na niyug-is wi ukud
Apudyus wi anana, "Finingfingaychan silup-u ad namfunfunutanchan lagkoyloy wi
silup-u." Ad sachin iningwan chachi susurchachu.
25 Na sachi, ummaagsad-ani ancha inan Jesus ta achani ta krosna, wi iningkaw akon
inaona wi sunud inana, ya Maria wi asawan Cleofas, ya Maria Magdalena.
26 Ad sachi wi innilan Jesus à inana ya saoni disipulusna wi ay-ayatona, anana, "Ina,
ifilangnù Juan à anànu."
27 Ad anana kon saon, "Siay Juan, inaom à Ina." Ad nanipud ta sachi, iningkaw à
inanan chiani.

Na Natayan Jesus
Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luc. 23:44-49

28 Sachi ad, inakammun Jesus wi limpasna losan na nipiyar an siya, ad anana,
"Nauwawà." Inukudnan sachì tumuttuwaan na niyug-is wi ukud Apudyus.
29 Ad illunongchan impaawchay luput ta ilom ad impasupsupchan Jesus.
30 Ad sinupsupan pu Jesus, anana, "Narpas losan."
Imfakana ad na sachi, nalluptungoy ad natoy.

Na Nanuyuanchan Jesus

31 Chachi pangpangun na Judio, ummoychan Pilato ifaka ta maptod kuman ikin chachi
nilansa ta mallasun matayancha, ta maaancha ta kros. Tan nu mafikat, sachin fiyastacha
wi kattoi panagngilin, siyan achi pu kuma iingkaw chachi nilansa ta kroscha.
32 Siyan ummoy chachi susurchachu manchatar ta ikin chachi nilansa. Pintodcha ad
na ikin na chuwa,
33 ananchay isùnubchan uwan Jesus, ngim innilachay nanattoy, siyan foon pù
pintodchan ikina.
34 Ngim inchuyù na osay surchachun tufayna ta futì Jesus, ad nachisan lummoswan
chara ya chanum.
35 Saon wi nangiyug-is ta annaya, innilà na losani nàwa, siyan tàchorà wi tuttuwa
losan. Siyan tuttuwan annayay ug-ugkuchò, ta pumatiayu ko.
36 Nàwa losan à tumuttuwaan na niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, "Maid pu osà
maptod ta tung-arna."
37 Ya awad akon niyug-is wi anana, "Fufuyyaoncha kon sachi taku wi chinuyùcha."

Na Nilobnan Jesus
Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56

38 Narpas ad na sachi, iningkaw na osay iyArimatea, wi Jose na ngachanna. Namatin
Jesus, ngim intarunan pammatina kapu ta ogyatna ta chachi pangpangun na Judio. Na
sachi Jose, ummoynan Pilato imfaka ta aranan lachag Jesus. Ad intay-un Pilato, siyan
ummoyna innara.
39 Ad ummoy akò Nicodemo, wi siyan ummoy an Jesus ta sillafiyan. Ad inyoynan
limampuruy kiluy fangfanguy mirra ya aloe wi mitapi ta natoyi milofon.
40 Ad innarachan lachag Jesus, ad finussungcha ta luput wi narafuwan à fangfangu,
wi sachin ukalini wi Judio nu awad ilofonni.
41 Ad-adchaniyan ta nilansaan Jesus, iningkaw na im-imong. Ad na sachi im-imong,
iningkaw na àoyyay lofon wi maid nilofon.

42 Ad kapu ta machanchani milukin panagngilini padcha, ya achanin sachi lofon,
sachin nangilobnanchan Jesus.

20

Na Lofon Wi Maid Iningkaw
Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luc. 24:1-12

1 Wiswisnit pun ta Chumingku, ummoy à Maria Magdalena ta lofon. Chummatong
pun, innilanay naiib-at na lofon.
2 Siyan nanodchà wi ummoyna ifakan chianin Pedro. Anana, "Illayawchan long-ag na
Aputau ta lofon, ad maid akammuni nu sinun nangiyayancha!"
3 Sachi ad lummawaanin Pedro ta ing-ani ilan na lofon.
4 Nanodchàani wi chuwa, ad kapu ta mamfilokà, saon na ummunay chummatong.
5 Nayyuungà wi nangilad charom, ad afus na fussung à maila, ngim foon pù lumnoà.
6 Ngim Pedro wi ummun-unud, nangaw-as ad charom, ad innilana kon fussung,
7 ya fussung na urunay nakupin naitalin.
8 Sachi ad linumnoà ako wi mangila. Na nangil-à, sachin namatiyà wi ummuli natakù
Jesus.
9 Tan na sachi timpu, chaanni pù maawatan na niyug-is ta awi wi ananay masapur
matoy à Jesus ya umuli mataku.
10 Sachi ad, lummayaw-ani.

Na Nampail-an Jesus An Maria Magdalena
Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11

11 Ngim à Maria Magdalena, iningkaw ta lasin na lofon, wi nan-ifiifil. Ad na man-
ifilana, nayyuung wi mangilad charom,
12 ad innilanan chuway anghel wi nansisillupchà mamputilà, wi tummutùchu ta
nifanatan na lachag Jesus. Na osa, tummutùchu ta uulluwan, ad na osa, tummutùchu
ta ikkiyan.
13 Sachi ad inimuscha, "Paako man-ifiifil, sunud?"
Ad anan Maria, "Tan illayawchan long-ag na Apuni, ad maid akammù ta nangiyayan-
cha!"
14 Sachi ad nantuwili ad innilanà Jesus wi ummaagsad, ngim foon pù immatunanay
siyà Jesus.
15 Ad anan Jesus an siya, "Paako man-ifiifil, sunud? Ad sinu kon anapom?"
Na somsomò Maria, anana pun nu siyan takuy mamfafantay ta murmura, siyan anana,
"Nu sian nangilayaw an siya, pangaasim ta ifakam na nangigkaam ta inyà aran."
16 Sachi ad imfakan Jesus an siya, "Maria!"
Ad nasanakung à Maria ad anana ta Hinebreo, "Rabboni!" wi na pionay ifaka, "Apu!"
17 "Oo, ngim achiyà ognan," anan Jesus, "tan chaanà pu umoy an Ama ad langit.
Ngim ing-a ifaka ta chachi fufuruntau wi inyà ad langit an Ama wi Apudyus, wi siya
kon Amayu wi chayawonyu."
18 Sachi ad ummalin Maria imfakan chiani wi disipulus Jesus wi innilanà Apu Jesus.
Ad inisturyana losan na imfakan Jesus an siya.

Na Nampail-an Jesus ta Disipulusna
Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-49

19 Mummaschom pun ta sachi wi Chumingku, naamung-ani wi disipulus Jesus ta foroy
wi nichaig tan ummogyat-ani ta chachi pangpangun na Judio. Ad narnoswà Jesus wi
nakaagsad an chiani, ad anana, "Annaà, ta mamfarun somsomòyu."
20 Imfakana ad na sachi, impailanan imana ya futìna. Siyan amod na lagsakni ta
nangil-annin siya.
21 Sachi ad anan ako Jesus an chiani, "Fumarun somsomòyu! Ifaun-u chiayù
mantudtuchu wi isun na nangifaunan Aman saon."
22 Sachi ad insap-uynan chiani, ad anana, "Awatonyun Ispiritun Apudyus.
23 Sinumani fasur na taku wi pakawanonyu, tuttuway mapakawan. Ad sinumani
achiyu pu pakawanon, achi pu ko mapakawan."

Nalikat Na Namatiyan Tomas

24 À Tomas, wi ananchay Apil, wi osay furunni wi disipulus Jesus, niyaspur wi maid à
siya ta sachi nampail-an Jesus an chiani.
25 Siyan inisturyanin nangil-annin Apu Jesus.
Ngim anana, "Mafalin ayan sachi? Achì pu tuttuwaon ingkanà ilà na pilat na lansa ta
imana, ya ingkanà agpachà na futìna."

26 Na asini Chumingku, asin-ani naamung wi disipulus Jesus ta nanchaig wi foroy,
ad nitimpuy iningkaw akò Tomas. Ad lummoswa kò Jesus, ad anana, “Annaà ako ta
fumarun somsomòyu.”
27 Ad ananan Tomas, “Annayan imà ta ilam ya ognam na pilatna, ya agpacham na
futìu ta tuttuwaom. Achi kuma manchuwachuwan pammatim an saon!”
28 Ad anan Tomas, “Apu, patiyò wi sià Apudyus!”
29 “Mamfaru tan tuttuway mamatia kapu ta innilam,” anan Jesus. “Ngim simfumaru
chachi chaan pù mangilan saon ad mamaticha ko kay!”

Na Puntus Na Annayay Nibru

30 Ad-adchuwan na uchumi kaskaschaaw wi iningwan Jesus ta sangwananni wi
disipulusna, wi foon à inyug-is-u ta annayay nibru.
31 Ngim inyug-is-un anchanayà mamatiyanyu wi à Jesus siyan tuttuway Anà Apudyus
wi impustanay umali. Ad nu mamatiayu, makafiyag-ayun siyà ing-ingkana.

21

Na Asin Nampail-an Jesus Ta Pituy Disipulusna

1 Iningkaw akon osay nampail-an Jesus an chiani wi disipulusna ta sachi Fayfay wi
Tiberias. Amasnan nàwaana:
2 Na sachi timpu, niyaspur wi iningkaw-ani wi Simon Pedro, ya Tomas wi Apil, ya
Natanael wi iCana wi nisakup ad Galilea, ya chiani wi chuway anà Zebedeo, ya chuwa
koy furunni.
3 Ad anan Simon Pedro, “Inyà manakufur.”
Ad ananni ko, “Furnanni kò sia.” Siyan ummoy-ani losan namfangka, ad linabrafini
wi nanakufur, ngim maid pun innarani.
4 Ad wiswisnit pun, iningkaw na osay ummaagsad ta tarantag, wi Jesus, ngim foon pù
immatunanni.
5 Ad ananan chiani, “Awad pinuntaanyu, susunud?”
“Maid pun,” ananni.
6 Ad anan Jesus, “Itop-aryun takufuryu ta apot ta machiwawan na fangka, ta
awad puntaanyu.” Siyan intop-arni, ad achiani pu nakakuykuy tan ad-adchuwan na
napuntaan.
7 À saon, immatunà wi siyà Jesus, ad anà an Pedro, “Sachin Aputau!” Ad na
nangngoran Pedro ta sachi, nansilup ad pummaytù ta chanum ad nan-iyat wi umoy
an Jesus.
8 Ad chiani wi uchum, namfangkaani wi ummunud tan kinuykuynin takufur wi napnù
ukachiw. Foon pù achayu ta tarantag, tan umoy nin à singkasuti metro.
9 Lummogsad-ani pun ta tarantag, innilanin apuy wi fummafara ya ukachiw wi
nachachawis, ya iningkaw akon tinapoy.
10 Ad anan Jesus an chiani, “Umiyaliayù uchum à ukachiw ta pinuntaanyu.”
11 Siyan linumnò à Pedro ta fangka ad kinuykuynan tafukur wi napnù man-achakkor à
ukachiw, wi singkasut ya limampuru ya turu. Ngim uray ad-adchuwan, foon pù nakissay
na tafukur.
12 Sachi ad inayakan Jesus à chiani wi anana, “Wayyu ta mangantau.” À chiani, maid
osà nangimus an siya wi “Sinua?” tan inakammuni losan wi siyà Jesus.
13 Ad innaran Jesus na tinapoy, ad finillaynan chiani, ad isuna kon ukachiw.
14 Sachin pitlun na nampail-an Jesus an chiani wi disipulusna nanipud ta ummuliyana
natakuwan.

Na Imfakan Jesus An Pedro

15 Narpas-ani pun nangan, anan Jesus an Simon Pedro, “Siay Simon wi anà Juan, ad-
achun ayatnun saon nu ayat na anchanayay uchum?”
Ad anan Pedro, “Oo, Apu. Akammum met wi ay-ayatò sia.”
Ad anan Jesus, “Siyan tudtuchuwam chachi pannilù wi namatin saon.”
16 Sachi ad impigwan Jesus na anana, “Simon wi anà Juan, tuttuway ay-ayatonà?”
“Oo, Apu,” anan Pedro, “akammum wi ay-ayatò sia.”
Ad anan ako Jesus, “Siyan ayyuwanam ngarud chachi pannilù wi mamatin saon.”
17 Sachi ad impitlun Jesus na anana, “Simon wi anà Juan, tuttuway awad ayatnun
saon?”
Ad summauy na somsomò Pedro, tan pinitlun Jesus imfakan sachi. Ad anana, “Apu,
akammum losan, siyan akammum akoy tuttuway ay-ayatò sia!”
Ad anan Jesus, “Siyan tudtuchuwam chachi pannilù.

18 Tuttuwan ifakà an sia: na afabfarum, oyyoom yakan piom, ad ummoy-a ko ta
farangnay piom. Ngim nu marakay-a, uyachonchan imam ad finarudchà sia, ad iyoychà
sia ta achim pu pion wi umayan.”
19 Sachin inyisun Jesus wi iyalignà matayan Pedro à kachayawan Apudyus. Imfakan
pu Jesus losan na sachi, ananan Pedro, “Saon yakan surutom!”

Na Imfakan Jesus Mipangkop An Juan

20 Sachi ad nantuwilì Pedro ad innilanà saon wi ummun-unud. Saon na nichar-ag an
Jesus ta sachi anungus na nakaananan chiani, wi sachin nangimusà nu sinun mangifififik
an siya.
21 Ad innilan pu Pedrò saon, inimusnan Jesus, “Apu, sinu kon màwan siya nù?”
22 Ad anan Jesus, “Nu piò wi manatakun siya ingkanà asin-u mangulinan, foon pù
fiyangnuchi. Ngim sia, surutom à saon!”
23 Nanipud ta nangifag-an Jesus ta sachi, niwarawag ta chachi namati wi achiyà anu
matoy. Ngim foon pu sachin anan Jesus, tan na imfakana, “Nu piò wi manatakun siya
ingkanà asin-u mangulinan, foon pù fiyangnuchi.”

Na Anungus Na Annay Niyug-is

24 Saoni Juan wi disipulus Jesus, tàchorà wi katuttuwaan losan na annay inyug-is-u.
Ya akammuni losan wi tuttuwa.
25 Ad-adchuwan akon uchumi iningwan Jesus wi foon à miyug-is, tan nu miyug-is
losan à nibru, na somsomòu foon pù umanay losan na annay lutà ingkawancha.

Na Iningwan Chachi
Apostoles Jesus

1 Na chamuy surat-un siay Teofilo, inyug-is-un losani ining-ingwan Jesus ya insursu-
runa nanipud ta lukina
2 ingkana ta nipangatuwanad langit. Na chaampunan Jesus ad langit nipangatuwan,
iningkaw na imfilinna ta chachi chinutukana wi apostolesna, wi narpu ta somsomò na
Ispiritun Apudyus.
3 Na narpasan na natayan Jesus ya ummuliyana natakuwan, nampaipailan chicha
ta unog na opatpuruy padcha, ya achu kon iningwana ta awad manuttuwaancha
wi tuttuway ummuli nataku, ya intudtuchunan chicha na mipangkop ta Manturayan
Apudyus.
4 Na namingsan wi niyamung à Jesus an chicha, finilinna chicha, "Achiyu taynan ad
asnay Jerusalem ingkanà adchon Ama na Ispiritunan chiayu, wi siyan imfakafakà wi
impustana an chiayu.
5 Finunyakan chiayu an Juan à chanum, ngim foon à mafayag ad ifunyag Apudyus na
Ispiritunan chiayu wi sachin umaliyana makarong-akan an chiayu."

Na Nipangatuwan Jesus Ad Langit
Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-20; Luc. 24:36-53; Juan 20:19-23

6 Na asincha naamungan, inimus na apostoles Jesus an siya, "Apu, mafalini sanan
timpun na miparyawan chachi iRoma wi turay ta ikadni wi Judio wi mangituray ta
lutani?"
7 Ad summongfat à Jesus, "À Ama wi Apudyus, siya kan mangakammu ta màwaan na
sinuy oyyoona. Achi pu mipaakammuchin chiayu.
8 Ngim akammuyu losan na iningwà ya intudtuchù, siyan nu umali makarong-ag na
Ispiritun Apudyus an chiayu, sachin mangadchana ta karobfonganyu wi mangistiku an
saon. Ad sachi kon itudtuchuyu ta takud asnay Jerusalem ya losani sakupon Judea ya
Samaria ya uray ta losani luta."
9 Narpas ad wi imfakan Jesus na sachi, nipangatù siya ad langit ta nangiil-ancha
ingkanà nasar-iwan ta lifuu.
10 Nantatangadcha pun wi mangiila ta ummayan Jesus, naanagsad ta iningkawancha
na chuway anghel wi nakasilup à mamputilà.
11 Ad anan chi chuway anghel, "Chiayuy iGalilea, taayuko mantatangad ad langit? À
Jesus wi nipangatud langit, mangulin à tapin na padchà isun na lummayawana."

Na Nanukatanchan Judas

12 Sachi ad, lummayaw na apostoles ta sachi filig wi Olivo ad nangulinchad Jerusalem
wi osay kilometron aachayuna.
13 Chummatongcha pun, ummoycha ta foroy wi iniingkawancha. Chana ngachan na
naamung: Pedro, Juan, Jaime, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Jaime wi anà
Alfeo, Simon wi mangipapakat, ya Judas wi anà na safali wi Jaime.
14 Ad na nakaamuamung akon chicha, chachi susunud Jesus ya Maria wi Inana ya
uchumi fubfufai. Siya maamuamunganchan malluwarucha.
15 Naarkawanan ad, nammimiting na losani mamati, wi umoy à singkasut ya
chuwampurun filangcha, ad nan-ukud à Pedro.
16 Anana, "Susunud, iningkaw na impaspasmò na Ispiritun Apudyus an David ta awi,
siyan inyug-isnan màwan Judas, wi siyan nangipuyut ta chachi naniliw an Jesus. Ad
tummuttuwan losani niyug-is,
17 tan à Judas, siyan osay furuntau wi nachutukan à makaiwaar an chitau wi
apostoles."
18 Na sachi Judas, natangchanan ta sachi lawingi iningwana, ad inusarnay nangnginà
luta, ad sachin nan-otoyana, ad finumtak na fukatna ad lummoswan fakisna.
19 Ad nanchinamag na losani takud Jerusalem, siyan nginachananchan sachi lutà
Aceldama wi na anan na sachi ta ukudcha, "Nacharaan wi Luta."
20 Anan ako Pedro, "Awad akon inyug-is David ta awi ta nibrunay kankanta, wi anana,
'Ta fumaaw na foroyna wi maid asin ingkaw.'
Ad na osa koy niyug-is, anana,
'Ta awad na misukat an siya à mamiyang ta fiyangna.' "

21-22 Inturuy Pedro wi man-ukud, “Siyan kapu ta amaschin niyug-is, masapur
manchutuktaù sukat Judas à mitapin chitau. Na machutukan, masapur na osay nangilan
Apu Jesus ta ummuliyana natakuwan, ta mafalini istikuwanan innilana. Ya masapur
ako wi nifurufurun an chitau ta ingkawan Jesus, nanipud ta namunyakan Juan ta taku
ingkana ta nipangatuwan Jesus ad langit.”
23 Siyan imfakachan ngachan na chuway larai: Matias na osa, ya Jose Justo wi na osay
ngachanna, Barsabas.
24 Sachi ad nalluwaruchan Apudyus, “Siay Apu wi mangakammu ta somsomò na losani
taku, ipailam an chiani nu sinun chinutukam ta annayay chuwa
25 à misukat an Judas à man-apostoles, tan à Judas, inwarangna ad ummoy ta
makuisana.”
26 Narpascha pun nalluwaru, namfinnunutcha ta akammuwoncha nu sinun
machutukan, ad Matias na nafunut, siyan nitapi ta chachi simpuru ya osay apostoles.

2

Na Nakarong-akan Na Ispiritun Apudyus Ta Takuy Mamati

1 Chummatong pun na fiyasta wi anancha Pentecostes, naarus na losani mamatin Jesus
ta osay foroy.
2 Ad na sachi, nammaag nagngor na isù chakor wi akungiyong wi narpud langit, ad
chingngor losan na iningkaw ta foroy.
3 Ya iningkaw akon innilacha wi isù kilab na apuy wi niwaras ta uulluwancha, wi
chinchintong na kilab an chicha losan.
4 Ad waschi osay mamati, naadchan à Ispiritun Apudyus wi makarong-ag an chicha,
ad illukicha losan wi mangiyukud ta nangkarakarasi wi ukud, wi siya mampaukud na
Ispiritun Apudyus an chicha.
5 Iningkaw ako finumroy ad Jerusalem na achuy Judio wi nangapudyus, wi narpu ta
ailiili, siyan nangkarakarasin ukudcha.
6 Chingngorcha pun na sachi isù akungiyong, ummoycha nakaarus ta foroy wi
iningkawan chachi mamatin Jesus. Ad nataagcha losan, tan waschi osa chongronan
ukudna wi ifosway chachi mamati.
7 Ad asitataagcha anani, “Tamakon anchanay losani iGalilea?
8 Waschi osan chitau chochongronan sikuchi ukudna wi iyukudcha! In-inoncha aya?
9 Tan na uchum an chitau, iPartia, ya anchana kon iMedia, iyElam, iMesapotamia,
iJudea, iCapadocia, iPonto, ya iyAsia.
10 Ya anchana kon iFrigia, iPamfilia, iyEgipto, ya sakupon Libia wi achanid Cirene. Na
uchum an chitau, iRoma,
11 wi sikuchi Judio na uchum ya uchumi foon pù Judio wi namfarfalin à Judio. Ya
anchana kon chitaun iCreta ya iyArabia. Siyan uray nangkarakarasin narpuwantau,
siya chochongrontaun sikuchi ukudtau wi iyukudcha ta kaskaschaaw wi iningwan
Apudyus!”
12 Siyan naschaawcha losan wi achicha pu makasomsomò. Siyan nan-asiimuscha,
“Sinu kon anan na annaya?”
13 Ngim am-amangon na uchum à chicha, wi anancha, “Nasalimong na anchanay
taku!”

Na Nangisuplikaran Pedro Ta Mipangkop Ta Ummaliyan Na Ispiritun Apudyus

14 Ngim summiad à Pedro ya nakasiad akon chachi simpuru ya osay fufurunnay
apostoles, ad chinakornan kingana wi man-ukud, “Kailiyan wi Judio ya chiayu losan
wi ingkaw ad asnay Jerusalem, chongronyuna.
15 Na ananyu, nasalimong-ani, ngim naillachuayu, tan maid pu masalimong ta
mangmangan!
16 Ngim nàwan annayà tumuttuwaan na sachi imfakan Joel wi profeta ta awi ta
nangifag-ana ta ukud Apudyus.
17 ‘Anan Apudyus, Amasnan oyyoò nu chumtong na
timpun na anungus na padcha:
Adchò na Ispiritù ta losani takud asnay luta.
Siyan na aannàyu, ipagngorchan ipaspasmòun chicha.
Na fabfafaru, ilanchan ipailà an chicha
wi isun à in-inop.
Ad na man-amarong-ag, in-inponcha kon
ipain-inop-un chicha.
18 Na losani larai ya fufai wi mamtog an saon,

adchò na Ispiritù an chicha losan ta sachi timpu
à mangipagngorancha ta ipaspasmòun chicha.
19 Ipailà akon kaskaschaaw wi singyar ta langit
ya uray ad asnay luta.
Na usarò wi mampailà kaskaschaaw, chara ya apuy
ya amochi asuk.
20 Ad fumulingot na init,
ya chumilaag na sorag à isù chara,
ad chumtong na mampataag ya mampaogyat
wi padchay manguisà
ta losani taku ta annay luta.
21 Ngim na sachi timpu, sinuy takuy
mampangpangngaasin saon,
saraknifà à siya
ta achi pu mifallu.' "
22 Inturuy Pedro wi man-ukud, "Kailiyan wi kanà Israel, inanaagyun annay ifakà mipangkop an Jesus wi iNazaret. Tan inistikuwan Apudyus à siya wi langit na ustuy narpuwana, wi na manuttuwaanyu, innadchon Apudyus na karobfongana wi mangwa ta chachi kaskaschaaw wi mampataag. Ad akammuyu wi tattuway iningwana, tan iningwana ta sangwananyu.
23 Ngim à tumuruyan na simsimmò Apudyus wi màwa, imparufusnan natiliwan Jesus, siyan chiayun nangtoy an siya, tan innadchonyù siya ta chachi lawingi taku ta ilansacha ta kros.
24 Ngim uray natoy à Jesus, impaulin Apudyus à siya tinaku, siyan inafaknan matayan tan achi pu makaipukod na otoy an siya.
25 Sachin inyug-is David ta awi ta nangifag-ana,
'Sikurachuwò wi iingkaw à Apudyus an saon
wi achiyà pu fayfay-anan.
Siyan uray sinuy mapasamak,
achiyà pu umogyat.
26 Siyan naragsakà,
ya chaychayawò à siya,
tan uray matoyà,
sikurachuwò wi umuliyà mataku.
27 Ama wi Apudyus, akammù wi achim pu taynan à saon
ad Hades wi awachan na natoy,
ya achim pu ko parufusan
na marposan na long-ag-u.
28 Nar-us wi impaakammum an saon wi
matatakuwà à ing-ingkana.
Ad amod na lagsak-u
tan iingkaw-an saon.' "
29 Inturuy Pedro wi mangisuplikar, anana, "Susunud, tuttuwan ifakà mipangkop an David wi achakchakrantau. Sachin inyug-isna, ngim foon pù long-agnan inukudna, tan natoy met à David ta awi ad nilofon, ad awad na lofonna ta sana.
30 Ngim profeta kò David, siyan inakammunan impustan Apudyus an siya, tan insapatan Apudyus an siya wi manturay na osay kanà David à tapin na padchà isun akon kinaturayna.
31 Ad naawatan David wi asin Apudyus takuwon na sachi kanàna wi ipaalin Apudyus à manturay, ad sachin nangukuchana wi achi pu mataynan à Cristu ad Hades wi awachan na natoy, ya achi pu ko marpos na long-agna.
32 Siyan na inukud David, Jesus wi impaulin Apudyus tinaku. Ad istikuwanni losan wi tuttuway asin nataku, tan innilanì siya.
33 Ad impangatun Apudyus à Jesus wi tummùchu ta apot ta chiwawanna, ad impurang Apudyus an siyan karobfonganay mangatod an chiani ta sachi impustana, wi Ispirituna, siyan na ilanyu ya chongronyu ta sana, sachin mangadchan Jesus ta Ispiritun Apudyus an chiani.
34 Ad foon pù David na ummod langit tummùchu ta apot ta chiwawan Apudyus, uray siyan nan-ukud, tan inukudnan mipangkop an Jesus. Tan anana,
'Imfakan Apudyus ta Apù wi ipangatunà siya
wi tumùchu ta apot ta chiwawanna
35 ingkanà afakon Apudyus

na losani afusur na Apù.’ ”
36 Sachi ad anan Pedro, “Siyan losan-ayuy kanà Israel, masapur maawatanyu wi à
Jesus wi illansayu ta kros, siyan Cristu wi impustan Apudyus ta awi à umali, ya siyan
piniyarna wi man-apun na losan.”
37 Na nangngoran chachi naaamung ta imfakan Pedro, nakulikur na somsomòcha, ad
inimuschan Pedro ya chachi uchumi apostoles, “Ad sinu kon in-inonni nù?”
38 Ad anan Pedro, “Waschi osan chiayu masapur ifafawinan fasurna ya mampafunyag
à mangamfuruyana wi à Jesu Cristun umapuwana, ad pakawanon Apudyus na fasuryu
ya adchona kon Ispiritunan chiayu,
39 tan sachin impustan Amatau wi Apudyus wi adchonan chitauy Judio ya kanàtau ya
uray taku ta ailiili, tan adchonan Ispirituna ta losani takuy piniliyanay mamati.”
40 Ad-adchuwan na inukud Pedro ta nanlaramana mansuplikaran ta chachi naamung
ya tinudtuchuwana kò chicha anani, “Patiyonyun intudtuchù ta ilisiyanyun kachusaan
na lawingi taku!”
41 Ad-adchuwanchay namati ta imfakan Pedro, ad nampafunyagcha. Na sachi padcha,
ummoy à turun lifuy takun nitapi ta chachi mamatin Jesus.
42 Ad impapaticha wi mangachar ta intudtuchun na apostoles, ad nitimpuyugcha ta
chachi mamati wi makaruwaruwaru ya man-asipàoan à manomsom-ancha ta natayan
Jesus.

Mantitimpuyug Na Mamati

43 Achun iningwan na apostoles wi kaskaschaaw, siyan naschaaw na losani nangila.
44 Na losani mamati, man-iisun somsomòcha, ya isuchà simfaryan wi mam-
fifinnachangcha mampàatod.
45 Tan ingnginachan uchumi taruncha ya ochoncha ya inwaraschan nginana ta losani
furunchay mamati wi makasapur.
46 Ad finikati naaruaruscha ta Templo, ad man-asipàoancha ta foforoycha wi
mamfarun somsomòcha ya amod akon lagsakcha.
47 Ad chinaychayawchà Apudyus, ya malispitucha ta losani taku. Ya finikati
ichokachokan Apudyus an chicha na chachi masaraknifan.

3

Na Naaanan Na Pilay Na Osay Larai

1 Ar-arkaw pun ta osay padcha, ummoycha Pedro an Juan ta Templo makaruwaru tan
sachin panagruruwaru.
2 Ad na sachi, iningkaw akon osay larai wi niyabfan-og napilay wi achi pu
makachadcharan. Ad finikati changoyonchà siya iyoy ta ikaw na osay chakor wi
liwangan ta Templo wi anancha “Afaruwani Liwangan,” ad sachin tummutùchuwana
wi mampalimos ta takuy lumnò.
3 Innilana pun cha Pedro an Juan wi lumnò ta Templo, nangkakkaasin chicha.
4 Ngim intotollongchà siya, ad anan Pedro, “Ilam à chiani!”
5 Ad intotollongnà chicha, tan anana pun nu awad adchonchan siya.
6 Ngim anan Pedro, “Maid pilakni, ngim na awad an chiani, sachin ifachangnin
sia. Siyan kapu ta karobfongan Jesu Cristu wi iNazaret, ifakà an sia, sumiad-a ad
manadcharan-a!”
7 Sachi ad inognan Pedro na chiwawan wi imana ad impasiadna. Ad nammaag
ummoschor na ikina.
8 Ad nantattattaud wi nakarnò ancha Pedro ta Templo wi manaychayaw an Apudyus.
9 Innilan na losani takù siyay nanadcharan ya manaychayaw an Apudyus.
10 Ad immatunancha pun wi siyan sachi napilay wi tummutùchu wi mamparpalimos
ta sachi “Afaruwani Liwangan” na Templo, naschaawcha losan ta sachi nàwan siya.

Na Insuplikar Pedro Ta Taku Ta Templo

11 Niyiiwid na sachi napilay ancha Pedro an Juan ta lagsakna, ad na losani taku ta
sachi, nataagcha ad nanodchàcha niyamung ancha Pedro ta chakor wi sawang ta Templo
wi anancha “Sawang Solomon.”
12 Innilan pun Pedro na chachi naaamung, anana, “Kailiyan wi kanà Israel, apay
mataag-ayu mipangkop ta annay nàwa? Tayukò chiani itotollong? Ananyu pun nin
nu karobfonganni winnu kinafarunin nangaananni ta pilay na annayay taku?
13 Foon, tan Apudyus na nangaan, wi siyan chinaychayaw na achakchakrantau wi
Abraham ancha Isaac ya Jacob ya losan chachi uchumi achakchakrantau ta awi. Ad na
sana, inaannan pilay na annayay taku à mangil-anyu ta kina-Apudyus na anànay Jesus.

Ngim à chiayu, impatiliwyù Jesus, ad incharumyù siya an Pilato, ngim uray pion Pilato
wi mangiparufus an siya, inisìyu.
14 Siyan uray mamfarù Jesus wi maid pu fasurna, linawingyu, tan osay pumappatoy
na piniliyanyù iparufus Pilato.
15 Siyan pinatoyyun sachi puun na mannaynayuni fiyag, ngim impaulin Apudyus à
siya tinaku. Istikuwanni wi tuttuwa, tan inniilanì siya ta ummuliyana natakuwan.
16 Siyan na annayay larai wi iniilayuy napipilay, karobfongan Jesus na nampaimfag
ya nampaoschor an siya, ad nàwa kapu ta pammatinin Jesus ya mamiyaranni ta
karobfongana."
17 Inturuy Pedro, "Susunud, akammù wi na nangtoyanyun Jesus, iningwayu kay tan
foon pù illasinyu wi siyan impaalin Apudyus. Uray ako chachi pangpanguyu, foon pu
kò ilasincha.
18 Ya impaakammun chachi profetas ta awi na imfakan Apudyus an chicha wi masapur
mapalikatan ya mapatoy na sachi ipaalina wi Cristu. Siyan na iningwayu, sachin
tummuttuwaan na imfakan Apudyus.
19 Siyan masapur mamfafawiayu ya mansakung-ayun Apudyus ta pakawanonan
fasuryu
20 ya papigsaonan somsomòyu, ya asinna ko ipaalì Jesus wi siyan chinuchuttukana wi
mangituray an chitau.
21 Ngim masapur iingkaw à Jesus ad langit ingkanà chumatong na timpu wi
mampafaruwan Apudyus ta sinuman, wi sachi kon impaiyug-isna ta chachi profetana
ta awi.
22 Tan na inyug-is Moses ta awi, anana,
'À tapin na padcha, ipaalin Aputau wi Apudyus na osay profeta wi isun saon, wi kanàtau.
Masapur patkonyun losani ifakana.
23 Ngim sinumani takuy achi pu mamtog ta sachi profeta wi ipaalin Apudyus, kattoi
masìsìcha ta takun Apudyus, ad mifallu.' "
24 Ad inturuy Pedro wi man-ukud, "Losan chachi profetas ta awi, nanipud an Samuel
ya ingkana ta chachi nansùnusùnub wi profetas, imfakacha kon anchanay màmàwa ta
sana.
25 Ad na losani impustan Apudyus, wi impaiyug-isna ta chachi profetasna, nitapitau
losan wi kanàcha. Siyan makafingaytau ta inturag Apudyus ta chachi achakchakrantau.
Tan na imfakanan Abraham,
'Fadngà losan na taku ta annayay luta mipakapu ta kanànu.'
26 Siyan chitauy Judio na ummunay nangifaunan Apudyus ta anànay Jesus à mafad-
ngantau ya mafinchisyunantau ta man-awichantaun lawingi oyyoontau."

4

Na Nafaruchancha Pedro An Juan

1 Na sachi nakaug-ugkuchan cha Pedro ya Juan ta takuy naaamung, chummatong na
uchumi papachi ya Saduceo ya kapitan chachi kuwarcha ta Templo.
2 Naaliling-otcha ancha Pedro an Juan tan itudtuchucha wi ummuli natakù Jesus wi
sachi nun mamfasaran ta umuliyan na losani natoy matakuwan à tapin na padcha.
3 Ad tiniliwchà chicha, ngim kapu ta mummaschom, imfarudchà chicha ingkanà
mafikat.
4 Ngim uray amaschi, namatin ad-adchuwan wi nanangngor ta intudtuchucha Pedro
mipangkop an Jesus. Siyan ummoy à limay lifun lallarai wi mamati wi foon à nifilang
na fubfufai ya an-ananà.
5 Nafikat pun, naarus na pangpangun na Judio ad Jerusalem, wi nitapi kon
pangrakayoncha ya mangitudtuchu ta Lintog Moses.
6 Niyamung akon Angatuwani Pachi wi Anas ya nitipun ako cha Caifas an Juan ya
Alejandro ya uchumi familyan Anas.
7 Ad impasangucha cha Pedro an Juan ad inimfistikarcha chicha, "Sinun nangatod ta
karobfonganyu wi mangwa ta sachi iningwayu? Ad sinu kon mamachang an chiayu?"
8 Sachi ad, impaturod na Ispiritun Apudyus na somsomò Pedro, ad anana, "Chiayuy
pangpangu ya pangrakayon,
9 tayuko imfistikaron à chiani mipangkop ta namadnganni ta sachi napilay ya naaanan
na pilayna?
10 Tan maawatanyu kuma, ya maawatan kuma losan akoy susunudtauy kanà Israel
wi na karobfongan Jesu Cristu wi iNazaret, sachin naaanan na pilay na annayay taku

wi mailayuy sumisiad ta sangwananyu. Na sachi Jesus, siyan impailansayu ta kros ta
nampapatoyanyu, ngim impaulin Apudyus tinakù siya.
11 À Jesus siyan niyalikan na sachi niyug-is wi inukud Apudyus, wi anana,
'Na fatu wi anan na mangkakaob wi ifallucha,
siyan apatkan wi fatu.'
12 Siyan maid pu osà makasaraknib an chitau nu achi afus à siya, tan maid uchum
à impaalin Apudyus ta losani lutà mannakafalin à manaraknib ta taku ta achicha pu
mifallu nu achi afus à Jesus."
13 Losan chachi pangpangu wi kunsisar, naschaawcha wi nangila ta turodcha Pedro
an Juan, sinchumallu ta nangakammuwancha wi maid saadcha ya foon à inuswilacha.
Ad sachin nangilasinancha wi chichan fufurun Jesus.
14 Ngim maid pun ifakacha, tan iningkaw akon sachi napilay wi nakaagsad wi naaan
na pilayna.
15 Siyan imparawacha cha Pedro an Juan ya sachi naaan na pilayna, ad nan-ang-
angongotcha,
16 "Sinu kon oyyoontaun chicha nù? Tan akammun na losani takud asnay Jerusalem
na iningwacha wi kaskaschaaw, siyan amod à mailifaktau.
17 Siyan igtutontau chicha ta achicha asin ug-ugkuchon na mipangkop ta sachi Jesus
ta uray sinumani taku ta achi man-in-inumamag."
18 Sachi ad asincha impaayag à chicha ad imfakacha wi masapur iyakaycha wi
mantudtuchu ta mipangkop an Jesus, ya uray na mangifag-ancha ta ngachanna.
19 Ngim sinongfatancha Pedro an Juan à chicha, "Somsom-onyu nu sinun mamfaru-
won Apudyus, chiayun patkonni winnu Apudyus?
20 Achi pu mafalin wi iyakayni wi mangifaka ta innilani ya chingngorni mipangkop
an Jesus."
21 Sachi ad, asin chachi pangpangu inigtut chicha ta iyakaycha, achichaot iparyaw
chicha, tan achicha pu makaanap à ustù lasun à manusaancha chicha, tan na losani
naarus wi taku, chaychayawonchà Apudyus kapu ta sachi nàway kaskaschaaw.
22 Tan na sachi larai wi naaan na pilayna, nasuruk à opatpurun tawonna.

Na Nanchawatan Na Mamati À Turod An Apudyus

23 Niparufus ad cha Pedro an Juan, nangulincha ta fufuruncha, ad inisturyacha losan
na imfakan chachi pangrakayon ya pangpangun na papachi.
24 Chingngor pun na fufurunchan inisturyan Pedro, nakaruwarucha wi anancha,
"Amani wi Apudyus, sian nangwa ta sinumani awad ad langit ya annayay luta ya fayfay
ya losani ingkaw.
25 Na Ispiritum siyan nangipaspasmò an apuni wi David wi namatin sia, ta nangifag-
ana wi,
'Tamako chachi foon à Judio, ummog-otcha?
Ya chachi Judio, tachako som-osom-on
wi mangwà lawing?
26 Nasasagkanan aalialin na annayay luta,
ya nitimpuyug na losani turay
tan na pioncha, kufatonchà Apudyus
ya sachi chinutukana wi manturay wi Cristu.'
27 Amani wi Apudyus, tummuttuwan sachi inyug-is David ta awi tan niyamung ad asnay
Jerusalem na sachi Ali Herod ya Poncio Pilato, ya nitipun akon chachi foon à Judio ya
chachi chokani wi Judio. Naaruscha nantuturag ta patoyonchan anànuy Jesus wi maid
fasurna, wi siyan chinutukam à manturay.
28 Ad na losani anancha wi oyyooncha, siyan imfafagkam wi màwa, tan siyan
simsimmònu.
29 Siyan na sana, Apudyus wi Amani, chongrom na annay iyog-ogyatchan chiani, ya
adchom an chiani wi mansilfin sia na turodni wi mangitudtuchu ta ukudnu.
30 Ya ipailam na karobfongam wi mangaan ta sakit, ya oyyoom akon kaskaschaaw ta
mangifag-anni ta fachang na sachi mannakafalini anànuy Jesu Cristu wi maid fasurna."
31 Narpascha pun nalluwaru, niyukayug na foroy wi naamungancha, siyan naadchan
na Ispiritun Apudyus an chicha. Siyan tummurodcha wi mangukud ta ukud Apudyus,
wi maid ogyatcha.

Man-asifachang Na Mamati

32 Ad man-iisun somsomò na losani mamatin Jesus, wi maid pu osà mangifaka wi
uwana kan ochonna, tan uwacha losan.

33 Chakor na karobfongan na apostoles wi mangistiku ta ummuliyan Apu Jesus
natakuwan, ya chakor akon fachang Apudyus ta losani mamati.
34 Maid makurangancha ta masapurcha tan chachi awad na mafalincha, ingnginachan
uchumi lutacha winnu agwan na foroycha nu awad,
35 ad inadchonchan nginana ta apostoles. Siyan chachi apostoles, fingfingayonchan
sachi fachang ta sinuy makasapur.
36 Iningkaw na osay larai wi Jose wi iChipre, wi osay kanà Levi. Nginachanan na
apostoles à siyà Bernabe wi na pionay anan, "Sumorkag."
37 Ingnginan Jose na osay lutana ad innadchonan nginana ta chachi apostoles.

5

Ananias An Safira

1 Ad iningkaw akon osay larai wi Ananias na ngachanna. Safiran asawana.
Ingnginacha kon uchumi lutacha,
2 ngim nanturagchay man-asawa wi kogwaonchan nginana. Sachi ad inadchon
Ananias na kogwan na nginan na luta ta chachi apostoles, ad anana, "Annayan nginana."
3 Ngim anan Pedro an siya, "Tammako parufusan na mangawisan Satan ta somsomònu
à manurtulliyam ta Ispiritun Apudyus wi kinappotnun kogwan na nginan na lutayu?
4 Na chaanyu pun mangingin-an ta luta, uwayu. Ad ingnginayu pun, ikadnu koy
mangusar ta nginana. Siyan tammako amaschiyon? Foon pu kà takun tinurtulliyam
ngim à Apudyus!"
5 Na nangngoran Ananias ta imfakan Pedro, nalitwad wi natoy. Siyan isag ummogyat
losan chachi nangngor ta nàwa.
6 Ad innaran na fabfafarun lachag, ad finussungcha ad illofoncha.
7 Lummaus ad na turuy uras, linumnò à Safira wi asawan na natoy wi chaanna pu
chongron na nàwa ta asawana.
8 Ad anan Pedro an siya, "Ifakam nu inadchonyu losan na nginan na lutayu."
"Oo," anana, "inadchonni losan na nginana."
9 Ad anan Pedro, "Tamako nanturakanyu wi man-asawa wi padpachason na Ispiritun
Apudyus? Ilam, anchanayan fabfafaru wi nangilofon ta asawam, ad ilofoncha kò sia!"
10 Ad nalitwad ako chi fufai wi natoy. Sachi ad linumnò na fabfafaru ad innilachà
Safira wi natoy ako, siyan chinangoychà siya ummoy illofon ta char-ag na lofon asawana.
11 Ad losan na mamati ya chachi uchumi nangngor, isagcha ummogyat ta sachi nàwa.

Na Kaskaschaaw Wi Iningwan Na Apostoles

12 Na sachi timpu, achun kaskaschaaw wi iningwan chachi apostoles ta sangwanan
na taku. Ya losani mamati, naaruaruscha ta sachi arway sawang na Templo wi anancha
"Sawang Solomon."
13 Ngim chachi takuy chaan pù mamati, uray lispituwonchan chachi mamati,
ummogyatcha wi mitipun an chicha.
14 Ngim ummachuachu ko kan mamati wi fubfufai ya lallarai.
15 Ad kapu ta oyyoon na apostoles wi kaskaschaaw, inyoy na takun nasakit wi nifàsar
ta ikid na arsa ta urayonchan lumausan Pedro, tan anancha pun nu uray mifatug yakan
angingiwanna, maaan na sakitcha.
16 Ya ad-adchuwan akon narpu ta chachi ili wi sakupon Jerusalem, wi inyalicha kon
nasakit wi mampaaan ta sakit ya mampaparyaw ta aran ta chachi nakafarfaray, ad
ummimfagcha losan.

Na Naparpalikatan Na Apostoles

17 Kapu ta oy-oyyoon na apostoles, ummapos na Angatuwani Pachi ya fufurunnay
Saduceo,
18 siyan impatiliwchan apostoles ad imfarudcha.
19 Ngim na sachi lafi, ummoy na osay anghel Apudyus ta fafalluchan ad inib-atnan
liwangan, ad illawanan apostoles. Ad ananan chicha,
20 "Ing-ayu ta Templo ta itudtuchuyu ta takun mipangkop ta mannaynayuni fiyag wi
marpun Jesu Cristu."
21 Ad pintog na apostoles na nifakan chicha. Sachi ad, wi sumingitan na init,
ummoycha ta Templo ad illukichay mantudtuchu.
Na sachi ko, na Angatuwani Pachi ya fufurunna, impaayagchan losani pangrakayon na
Judio wi anancha kukunsisar, ad impaaracha chachi nafarud wi apostoles ta kuisoncha
kuma.

22 Ngim chummatong pun chachi mangaran chicha ta fafalluchan, maid pun
inchasancha. Siyan nangulincha ta chachi kukunsisar, ad anancha,
23 “Chummatong-ani pun ta fafalluchan, nichachaig na liwangan ya wachawad na
kuwarcha. Ngim inib-atni pun, maid pu osà inchasanni ad charò!”
24 Na nangngoran chachi pangpangun na papachi ya pangpangun na kuwarcha ta
Templo ta imfakacha, nakulikur na somsomòcha nu sinun in-inon na nàwa ta chachi
farud.
25 Sachi ad, chummatong na osay larai wi nangifaka, “Chachi takuy imfarudyu,
awadchay mantudtuchu ta takuy naarus ta Templo!”
26 Ad ummoy na kapitan na kuwarcha ya fufurunna innara chachi apostoles. Ngim
finarfaruchà chicha wi nangaran chicha tan umogyatchà fintukon na takù chicha.
27 Inyoychan apostoles impasangu ta chachi kukunsisar, ad illukin na Angatuwani
Pachi wi mangimfistikar an chicha.
28 Anana, “Finilinni chiayu ta achiayu mantudtuchù mipangkop an Jesus, ad achiyu pu
pintog! Siyan nagngor losan na takud asnay Jerusalem ta itudtuchuyu, ad pafasuronyù
chiani mipangkop ta napatoyana.”
29 Ad summongfatcha Pedro ya chachi uchumi apostoles, “Masapur wi Apudyus na
patkonni, foon pù taku!
30 Tan à Apudyus wi chinaychayaw na achakchakrantau ta awi, nangulinonà Jesus
tinaku wi impapatoyyu ta nangipailansaanyun siya ta kros.
31 Ad impangatun Apudyus à Jesus ta apot ta chiwawanna ad langit à Ap-apu ya
Sumaraknib. Iningwan Apudyus losan na anchanaya ta mawayaantauy kanà Israel wi
mamfafawi ta mapakawan na fasurtau.
32 Ad à chiani wi apostoles, istikuwanni wi tuttuwa losan chachi, ya istikuwan akon
Ispiritun Apudyus, wi na Ispirituna, siyan adchon Apudyus à makarong-ag ta sinuy
mamatin siya.”
33 Na nangngoran chachi kukunsisar ta imfakacha Pedro, naam-amod na og-otcha, wi
pionchay mamatoy an chicha.
34 Ngim summiad na osa wi Gamaliel na ngachanna. Fariseo à Gamaliel, wi siyan osay
mangitudtuchu ta Lintog Moses, ya lispituwon na losani takù siya. Impaiparawanan
apostoles, tan awad na ifakana ta chachi fufurunnay nangangatu.
35 Niparawa pun na apostoles, nan-ukud à Gamaliel, “Susunud-uy kanà Israel,
masapur an-annachanyun oyyoonyu ta anchanayay taku.
36 Chongronyu yan na iyalig-u. Na sin-arkawan, iningkaw na osay larai wi
nangngachan à Teudas. Impangatunan long-agna wi opat kasut na takuy summurut
an siya. Ngim napatoy à Teudas, ad nafuar losan na takuna, siyan maid tummuruyan
na sachi.
37 “Narpas ad na sachi, wi timpun na nampalistaan na taku, iningkaw akò Judas wi
iGalilea. Ad à Judas, inawisna kon achuy taku à summurut an siya, ngim napatoy ako,
siyan nafuar akon losani takuna.
38 “Siyan na sana, na ifakà an chiayu, maid kuma oyyoontaun chicha. Tan nu somsomò
yakan takun narpuwan na oy-oyyooncha ya itudtuchucha, kapilitan miyisu ta chachi
uchum wi achi pu mituruy.
39 Ngim nu Apudyus na narpuwan na oy-oyyooncha, kattoi achitau pu makaafak an
chicha, tan amod à kontraon à Apudyus!”
Sachi ad pintogchan imfakan Gamaliel,
40 ad impaayagchan apostoles. Ad impaabchoychà chicha, ad impalitchan asincha
mangitudtuchuwan ta mipangkop an Jesus, ad imparufuscha.
41 Ad na apostoles, amod na lagsakcha ta nanaynancha ta chachi kukunsisar tan
imfilang Apudyus chichà awad karobfonganchay mapalikatan mipakapun Jesus.
42 Ad finikati inturturuychay umoy ta Templo ya foforoy na taku wi mantudtuchu ta
Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus wi siyan impustan Apudyus wi umali ad asnay
luta wi manturay.

6

Chinutukanchan Fumachang Ta Apostoles

1 Ad ummachuachun Judio wi mamatin Jesus. Ad iningkaw nallilliliyan na sikuchi
Judio ta chachi chatuy Judio wi Griego na ukudcha. Ad na ililin na Judio wi Griego na
ukudcha, mafayfay-anan anun chachi nafaru wi chokacha ta miwarasan na anoncha ta
afigkafigkat.

2 Siyan na simpuru ya chuway apostoles, nampamitingcha wi inayakanchan losani
fufurunchay mamati. Anancha, “Lawing nu iyakayni wi mantudtuchu ta ukud Apudyus,
ta siya iwaaronnin man-iwaras.
3 Siyan na oyyoonyu, chumutuk-ayù pitù lallarai an chiayu à piyaronyu wi akam-
muyuy titingngilon na Ispiritun Apudyus na somsomòcha ya awad laingcha, ta
paifiyangnin chicha na mipangkop ta annaya.
4 Tan à chiani, siya ipapuutnin luwaru ya mantudtuchu ta mipangkop an Jesus.”
5 Intay-un chachi losani taku na imfakan na apostoles, siyan chinutukanchan pitu. Na
osa, Esteban wi impapatinan pammatinan Apudyus, ya mangwa ta pàwan na Ispiritun
Apudyus an siya. Na uchumi chinutukancha ko, Felipe, Procoro, Nicanor, Timon,
Parmenas, ya Nicolas, wi losancha mamati an Jesus. À Nicolas, iyAntiokia wi foon pù
osay kanà na Judio ngim nakatimpuyug an chicha, ad mamatin Jesus.
6 Niparang chachi pitu ta apostoles, siyan na apostoles, impataychan imacha ta chachi
nachutukan ad illuwaruwanchà chicha.
7 Ad nitudtudtuchun ukud Apudyus, siyan ummachuachun mamati ad Jerusalem.
Uray na papachin na Judio, achucha koy namati an Jesus.

Na Natiliwan Esteban

8 À Esteban, chakor na fachang Apudyus an siya, ya inadchon ako Apudyus na
karobfongana wi mangwà kaskaschaaw à mamadngana ta taku.
9 Ngim iningkaw na uchumi Judio wi mallawing an Esteban. Chichan mantitimpuyug
ta osay sinagogan na Judio wi ananchay Sinagogan na Niparufus wi Sasannilu. Narpucha
ta uchumi ili wi Cirene, Alejandria, Cilicia, ya Asia. Nakasongsongfatchan Esteban,
10 ngim achicha pu makaafak an siya, tan innadchon na Ispiritun Apudyus na turodna
ya laingna wi sumongfat.
11 Siyan apsanchà siya, ad pinasuksukanchan uchumi taku à mangisodsod an siya
anani, “Chingngornin annayay taku wi man-ukuukud à lawing mipangkop an Apudyus
ya Moses.”
12 Siyan nasugsukan na taku ta nangngorancha ta sachi. Ya ummog-ot akon
pangrakayoncha ya chachi mangitudtuchu ta Lintog Moses. Siyan tiniliwchà Esteban,
ad inyoycha ta naarusan na pangpangun na Judio.
13 Niparang pun à Esteban ta chachi pangpangu, impaayagcha chachi nanturtulli.
Chinog-achog-anchan turtullicha wi mangifaka, “Na annayay taku, kanayun man-
ukuukud à lawing mipangkop ta annayay naapudyusan wi Templotau ya Lintogtau wi
inyug-is Moses.
14 Tan chingngornin imfakana wi yam-anon anu Jesus wi iNazaret na annayay
Templotau ya faliwana kon ukalitau wi intudtuchun Moses ta awi.”
15 Sachin imfakacha, ad immomoschoan chachi pangpangù Esteban, ad nab-os na
itchurana ta nangiil-ancha, tan namfaliw à isun na fosar na anghel.

7

Na Imfakan Esteban

1 Sachi ad, inimus na angatuwani pachi an Esteban, “Tuttuwan imfakacha?”
2 Ad summongfat à Esteban anani, “Aamma ya susunud, chongronyuna! Na awi ta
iningkawan na achakchakrantauy Abraham ad Mesopotamia wi chaanna pù fumroyan
ad Haran, impailà Apudyus wi machaychayaw an siya.
3 Ananan Abraham, ‘Taynam na aagkim ya ilim ta ing-a fumroy ta safali wi ikaw wi
ituchù an sia.’
4 “Sachi ad, lummayawcha Abraham ta sachi ili wi Caldeo, ad ummoycha finumroy
ad Haran. Natoy pù amana, nan-atunon Apudyus chicha ad sachin ummaliyancha ta
annayay iniliyantau ta sana.
5 Na sachi timpu, maid impain-uwan Apudyus an Abraham à uray sin-aliwog. Ngim
impustan Apudyus an siya wi chumtong na padcha wi maatod losan na annayay
Palestine an siya ya kanàna. Ngim chaan pun umanà na asawan Abraham ta
nangipustaan Apudyus ta amaschin siya.
6 “Amasnan impaakammun Apudyus an Abraham: ‘Chumatong na padchay taynan
na kanànun annayay luta ad umoycha ta achayuy ikaw wi uwan na safali wi taku. Ad
sachin mansaniluwancha ya mapalikatancha ta unog na opat kasuti tawon.’
7 Ad imfakan ako Apudyus an Abraham, ‘Ngim kuisò chachi manginsanilu ta
kanànu, ad nu marpaschi, miparufuscha wi mangulin ta annayay luta, ta asnan
manaychayawancha asin an saon.’

8 “Na sachi ko, imfakan Apudyus an Abraham wi masapur mamarkaan na lallarai
à singyar. Na sachi wi singyar, ifakana wi patiyoncha wi oyyoon Apudyus losan
na impustanan chicha. Sachi ad, minarkaan Abraham na anànay Isaac ta awarun
padchana. Isuna kon iningwan Isaac ta niyanaan na anànay Jacob. Ad à Jacob,
minarkaana ko chachi simpuru ya chuway anànay lallarai, wi chichan narpuwantau.
9 “Na chachi narpuwantau wi aannà Jacob, amod na aposcha ta sunudchay uchichi
wi Jose, siyan ingnginachà siyà mansanilun na iyEgipto.
10 Ngim finadngan Apudyus à Jose ta losani likatna. Innadchon Apudyus na laingna ya
achawiyanay mamfaru. Siyan kapu ta amaschi, naragsak na Alin na iyEgipto an siya, ad
chinutukanà siyà mamfifinnachur ad Egipto, ya siyan naadchan à mamiyang ta foroyna
ya od-ochonna.
11 “Na sachi timpu, naingkin losani ili ad Egipto, ya uray ako ad Canaan wi
iningkawancha Jacob ya chachi uchumi kanàna. Napalikatan na losani taku ta sachi
timpu, wi maid pu manùmunan na achakchakrantaù anoncha.
12 Chingngor pun Jacob wi awad na maan ad Egipto, impaligwatnan aannàna ta
umoycha manùmun ad aschi. Ad sachin chamuy ummayan na achakchakrantaud
Egipto.
13 Na pigwan na ummayanchad Egipto, impaakammun Jose na long-agna ta
susunudna, tan foon pù immatunanchà siya. Ad sachi kon nangakammuwan na Ali
ta familyan Jose.
14 Ad impaayag Jose na susunudna ya amachay Jacob, ya losani familyacha, ta
umalicha losan ad Egipto fumroy.
15 “Siyan ummoycha Jacob ad Egipto wi pitumpuru ya liman filangcha, ad aschi kon
nan-ootoyancha.
16 Na natayan chachi achakchakrantau, inyoy na aannàchan lachagcha ad Sikem à
milofon ta sachi nilobnan Abraham. Sachin lofon wi nginin-an Abraham ta aannà
Hamor.
17 “Ad kummanakanà na achakchakrantau ad Egipto, siyan nganngani chumatong na
timpu wi mangipauliyan Apudyus an chicha ta annayay ikawtau, wi sachin impustana
an Abraham.
18 Nansukasukat ad na aaliali ad Egipto, siyan manturay na osay Ali wi foon pù
akammunan iningwan Jose ta sin-arkawan.
19 Sinilifan na sachi Ali na achakchakrantau, ad pinalikatana chicha wi impapilitna
paifallun abfufùnag wi anàcha ta matoycha.
20 “Na sachi timpu, niyanà na osay larai wi Moses wi mamfarun itchurana. Intarun
inanà siya ad foroycha ta turuy furan.
21 Narpas pun na turuy furan, nipapilit wi intarucha ta ikid na chawwang ad
tinaynanchà siya. Ad à siya, inchasan na fafarasang wi anà na Ali, siyan innarana,
ad tinangkonna.
22 Ad nitudtuchun Moses na losani kinaraing chachi iyEgipto, siyan nichayaw à Moses
ad aschi Egipto kapu ta laingna wi man-ukud ya mangwaana ta ustu.
23 “Naopatpuru pun na tawon Moses, simsimmòna wi umoy makafurfurun ta chachi
chokanay kanà Israel nu sinun màmàwan chicha.
24 Ad innilanan osan chicha wi palikatan na osay iyEgipto. Ummoyna finadngan, siyan
imfarosna ad pinatoynan sachi iyEgipto.
25 Anan pun Moses nu maawatan na fufurunna wi siyan chinutukan Apudyus à
mangilayaw an chicha ad Egipto, ngim foon pù naawatancha.
26 “Tan nafikat pun, inchasan Moses na chuway chokanay kanà Israel wi nampatoy.
Ad ingkimauna chicha, wi anana, ‘Fufurun, taayuko mampatoy, wi mansunud-ayu?’
27 “Na lummuki, intùyudnà Moses ad anana, ‘Sinun namilin an sià mallintog an
chiani?
28 Winnu piomi patoyonà, wi isun na namatayam ta sachi iyEgipto ad karabyan?’
29 “Na nangngoran Moses ta sachi, ummogyat tan naakammun iningwana, siyan
ummawid ta achayuy ili wi Midian. Nangasawad aschi ya chuwan anàchay larai.
30 “Lummaus pun na opatpuruy tawon wi iniingkawan Moses ad Midian, ad
nangkagkaay à Moses ta ikaw wi maid pu chanum, wi achani ta sachi filig wi Sinai.
Sachin nangil-ana ta osay imong wi kumilakilab wi nangkakawan anghel Apudyus ta
sachi apuy.
31 Ad nataag à Moses wi mangila, siyan ummachani ta imoschoana, ad chingngornan
kinga wi narpu ta apuy, wi kingan Apudyus.
32 Anana, ‘Saon à Apudyus wi chinaychayaw na aappum wi Abraham ancha Isaac ya
Jacob.’

"Na nangngoran Moses ta sachi, namayogpog ta ogyatna ya foon pù pionay mangila.
33 Ad anan Apudyus an siya, 'Aanom na sapatusnu tan naapudyusan na sanati ikaw
wi summisìacham.
34 Inniilà wi napalikatan na takù ad aschi Egipto. Chingngor-un akaagcha wi kaasicha.
Siyan ummaliyà wi mangilayaw an chicha. Mangulinò sia, Moses, ad Egipto ad oyyoom
na ifakà.' "
35 Inturuy Esteban, wi anana, "À Moses, linawing na achakchakrantaù siya, tan
na imfakacha, 'Sinun nangatod ta karobfongam à sian man-apuni ya manguis an
chiani?' Ngim kattoi siyan chinutukan Apudyus à apucha wi mangilayaw an chicha.
Ya nafadngan à Moses ta sachi anghel wi innilana ta kawan na kummilakilab wi imong.
36 "Ad illayaw Moses na achakchakrantau ad Egipto. Achun iningwanay kaskaschaaw
ad aschi Egipto ya uray na chummormangancha ta fayfay wi ananchay Manchilaag.
Ya achu kon iningwana, wi maid pu karobfongan na uchumi takuy mangwa, ta
nangiyayanan chicha ta sachi ikaw wi maid pu chanum. Na nangkagkagkaayancha
ta sachi, ummoy à opatpuruy tawon.
37 Intudtuchun Moses ta achakchakrantau, wi mangifaka, 'Awad na osay ifaun
Apudyus wi profeta ta kanàtau, wi isun saon.'
38 À Moses, siyan nakaukuchan na anghel ta sachi filig wi Sinai ta nangawatana
ta lintog Apudyus. Ad intudtuchun Moses ta achakchakrantau na lintog ta nangk-
agkagkaayancha ta sachi ikaw wi maid pu chanum. Na intudtuchunad aschi, sachin
mangakammuwantau ta mafiyakantaù ing-ingkana.
39 "Ngim na achakchakrantau, foon pù patkonchà Moses wi siya kay pionchan
mangulin ad Egipto.
40 Na sachi, nanakachà Moses ta filig wi Sinai nakaukud an Apudyus. Ad na maichana,
imfakan na taku ta panguruy sunudnay Aaron, anancha, 'Mangwaà apudyustau ta
chichan mangipangun chitau, tan maid pun akammutau nu sinun nàwan Moses wi
nangiparawan chitau ad Egipto.'
41 "Sachi ad, iningwachan sinanfaka ta awad mamàilà chaychayawoncha. Impartiyan-
cha ya naragsakcha ta iningwacha wi apudyuscha nu.
42 "Sachin nan-awichan Apudyus an chicha. Tinaynanan achakchakrantau ta
chaychayawonchan farangnay pioncha, wi uray fituwon ya init winnu furan. Awad
na imfakan Apudyus an chicha wi inyug-is na profeta ta awi, wi anana,
'Chiayuy kanà Israel, na sachi opatpuruy tawon
wi nangkagkagkaayanyu ta sachi ikaw
wi maid pu chanum,
foon pù saon na impartiyanyu.
Foon pù saon na chinaychayawyu,
43 tan finuudyun sachi sinanforoy
wi iningkawan na sinan-Apudyusyu wi Moloch.
Chinaychayawyu kon sachi fituwon Refam
wi inapudyusyu ko.
Chichan iningwayu à chinaychayawyu wi foon pù saon.
Siyan iparufus-un maiyoyanyu
ta achayuy luta wi mar-usan ad Babilonia.' "
44 Inturuy Esteban, wi anana, "Na nangkagkagkaayan na achakchakrantau ta sachi
ikaw wi maid pu chanum, uray foon pù Apudyus na chinaychayawcha, awad an chicha
na isù foroy wi iningwan Moses à mammammoancha an Apudyus. À Apudyus na
nangifaka wi oyyoon Moses na sachi, ya intudtuchuna kon inyòoyyanay nangwa wi
inusarnan uglit na animar ya luput.
45 Natoy pù Moses, Josue na nisukat an siya. Ya sinuy ummayan na achakchakrantau,
finuudchan sachi isù foroy wi foroy Apudyus. Na sachi timpu, finadngan Apudyus
na achakchakrantau wi mangiparyaw ta sinumani iningkaw ad Canaan, ta man-uwan
na achakchakrantau. Ad inyalichad asna na sachi isù foroy, ad asnan iningkawancha
ingkana ta timpun David.
46 Tuttuway inay-ayat Apudyus à David, ya inchaw David an Apudyus à miparufus
à siya à mangwà afaruwan à foroy Apudyus, ta awad manchaychayawanchan siya, wi
siyan Apudyus wi chinaychayaw na aputauy Jacob.
47 Ngim foon pù David na imparufus Apudyus wi mangwa ta sachi foroy, tan anànay
Solomon.
48 "Ngim à Apudyus wi angatuwan, foon pù foroy wi ingwan na takun ingkawana; tan
inyug-is na profeta ta awi na ukud Apudyus, wi anana,

49-50 ‘Langit na tumùchuwà wi manturay,
anan Apudyus.
Ya annay lutan kukuschà.
Ad in-inonyuy mangwà ustuy ingkawà?
Tan à saon, iningwà losan!
Siyan maid pu in-inonyu wi mangwà ingkawà.’
51 “Amod na kinatangkinyu!” anan Esteban. “Uray Judioayu, achiyu pu patkon à
Apudyus, ya achiyu pu ko chongron na ifakana! Ya achiyu pu patkon na Ispirituna;
achogkaanyu kan chachi achakchakrantau ta awi,
52 tan maid pu osà profetà foon pù pinalikatan na achakchakrantau! Pinatoycha chachi
profetas wi finaun Apudyus wi mangifaka mipangkop ta umaliyan na anànay Jesus wi
maid fasurna. Ad ummali pun à Jesus, impatiliwyù siya ad pinatoyyu ko.
53 Chiayu kon naadchan na lintog Apudyus wi intudtuchun na aangheles, ngim achiyu
pu ko patkon!”

Na Namatayanchan Esteban

54 Na nangngoran chachi pangpangu ta imfakan Esteban, nangamiamiwcha ta og-
otcha.
55 Ngim à Esteban, nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an siya. Nantangad ad langit ad
innilanan sumilingan na kinafarun Apudyus. Ad innilana kò Jesus wi awad ta apot ta
chiwawan Apudyus.
56 “Ilanyu,” anan Esteban. “Niwanit ad langit ya anchì Jesus wi namfarfalin taku wi
awad ta apot ta chiwawan Apudyus!”
57 Ad na pangpangun na Judio, impupchan ingacha, ad nampauycha ta achicha pu
chongron na ifakan Esteban. Ad kinankanaschay manòman siya,
58 ad kinuykuychà siya ta ikid na ili. Na takuy nallastug mipangkop an siya,
imfanatchan agwan na silupcha ta sangwanan Saulo, wi siyan osay pangatcha. Ad
pinisongchà siya.
59 Na namisopisonganchan Esteban, nalluwarù siya wi anana, “Apu Jesus, aram na
achawong-u!”
60 Ad nampalintumong à siya, ad chinakornan kingana wi mangifaka, “Apu, achim
pafasuron chicha ta annay oyyooncha.” Sachin imfakana, ad natoy.

8

1-2 Ad à Saulo, siyan osay nangiparufus ta namatayanchan Esteban.

Pinalikatan Saulo Na Mamati

Na sachi, iningkaw na uchumi Judio wi ustun somsomòchan Apudyus. Amod na
nangichomchomanchan Esteban, ad illofoncha. Ad na sachi padcha wi natayan Esteban,
nilukin mapalikatan na mamati ad Jerusalem. Siyan niwartàcha ta ailiili ta provinsiya
wi Judea ya Samaria. Ngim na apostoles, foon pù lumayawchad Jerusalem.
3 Ad à Saulo, isagna palikatan na mamati ta iwarangcha, wi lon-ona chicha pakuykuy
ta foroycha ad impaifarudna chicha, uray fufai ya larai.

Nitudtuchun Mamfaruy Chamag Ad Samaria

4 Na chachi niwartà wi mamati, itudtudtuchuchan chamag mipangkop an Jesus ta
sinumani umayancha.
5 À Felipe, ummoy ta osay ilid Samaria à mantudtuchu ta takud aschi wi tuttuway
Jesus na Cristu wi impustan Apudyus wi umali.
6 Naamuamung na taku wi nanangngor ta imfakana. Ad na nangil-ancha ta
kaskaschaaw wi iningwana, naschaawcha.
7 Imparyawnan aran wi farfaray na ad-adchuwani taku, ad nampauy na aran ta
lummawaancha. Inaanna kon ayayong ya pilay na ad-adchuwani taku,
8 siyan naragsak na taku ta sachi ili wi Samaria.
9 Iningkaw ako ta sachi ili na osay larai wi Simon na ngachanna. Ad mangwamangwà
kaskaschaaw à mataakan na takud Samaria ta sarumangkana. Imfakana wi siya nun
osay pangat tan annan karobfongana.
10 Siyan losani taku ta sachi, uray sinuy kinasasaadcha, natataagchan siya. Anancha,
“Awad tuwan siya na chakorani karobfongan Apudyus.”
11 Kapu ta nafayag na nangipail-ana ta kaskaschaaw ta chachi taku, chichingngorchà
siya.

12 Ngim na chummatngan Felipe, intudtuchun Felipe ta taku na mamfaruy chamag wi
mipangkop ta Manturayan Apudyus ya mipangkop an Jesu Cristu, ad pinatin na takun
intudtuchuna, ya nampafunyagchay lallarai ya fubfufai.
13 Uray akò Simon, namati ko, ad nafunyakan pun, nitun-ud an Felipe. Ad nataag à
Simon wi nangiila ta losani kaskaschaaw wi iningwan Felipe.
14 Chingngor pun na apostoles ad Jerusalem wi pinatin na takud Samaria na ukud
Apudyus, imfaunchà Pedro an Juan ta sachi.
15 Chummatongcha pun, illuwaruwanchan chachi mamati, ta umalin Ispiritun
Apudyus makarong-ag an chicha,
16 tan uray nafunyakancha ta ngachan Apu Jesus, chaan pu umalin Ispiritun Apudyus
an chicha.
17 Sachi ad impataycha Pedro an Juan na imacha ta chachi mamati ad siyan ummaliyan
na Ispiritun Apudyus wi makarong-ag an chicha.
18 Ad innilan pun Simon wi nakarong-ag na Ispiritun Apudyus ta chachi mamati, ta
nangipatayan na apostoles ta imachan chicha, impailanan pilak an Pedro ya Juan,
19 wi anana, “Adchanà akò karobfongà ta uray sinuy mangipatayà ako ta imà,
makarong-ag akon Ispiritun Apudyus an siya.”
20 Anan Pedro an siya, “Mifallua kuma ad infierno, wi mitapi kon pilaknu, tan anam
pun nu mafalini ngin-am na adchon Apudyus, wi achi pu mangin-an!
21 Achia mifibfiyang ta annay iwaarni mipangkop an Jesu Cristu, tan foon pù ustun
somsomònun Apudyus.
22 Siyan ifafawim na lawingi somsomònu, ya man-ochaw-an Apudyus nu mafalin
pakawanonan safali wi simsimmònu.
23 Tan akammù wi amod na aposnu ya isù nifafarud-a ta fasurnu.”
24 Siyan anan Simon ancha Pedro an Juan, “Ipangngaasiyu ta iluwaruwanà, ta achi
pu màwan amaschi wi imfakayun saon.”
25 Tinistikuwancha pu Pedro an Juan na mipangkop an Jesu Cristu ta takud aschi,
nangulinchad Jerusalem. Na nangulinancha, intudtuchuchan Mamfaruy chamag
mipangkop an Jesus ta ailiilid Samaria wi innoycha.

Na Namatiyan Na Osay iyEtiopia

26 Imfakan na osay anghel Apudyus an Felipe anani, “Lumigwat-a umoy ta arsa wi
marpud Jerusalem wi umoy ad Gaza.” (Na sachi arsa, nangoy ta ikaw wi maid pu
chanum.)
27 Siyan lummigwat à Felipe ummoy ta arsa ad sinib-atnan kalisa wi nallukanan na
osay nangatuy upisyar, wi mamangchon ta pilak Candace wi Ali ad Etiopia, wi narpud
Jerusalem ummoy nakachaychayaw an Apudyus ad lumayaw umoy ad Etiopia.
28 Na nallurugkanana, fasafasaonan Ukud Apudyus wi inyug-is na profetay Isaias ta
awi.
29 Ad anan na Ispiritun Apudyus an Felipe, “Ing-a umachani ta sanati nallurukan.”
30 Ad nanodchà à Felipe. Ummachani pù Felipe ta kalisan na sachi iyEtiopia,
chingngorna wi fasafasaonan inyug-is na profetay Isaias. Ad inimus Felipe, “Maawatam
na sanati fasfasaom?”
31 Summongfat, “In-inò wi mangakammu nu maid pu mangitudtuchun saon nu sinun
pionay ifaka?” Sachi ad, imfakanan Felipe ta makarukan an siya.
32 Na sachi finasana, anana,
“Isù pannilù siya wi maparti.
Isun akon anà na pannilu wi foon pù kuminga
ta mangaanancha ta chutchutna.
Amaschin nàwa ta namalikatanchan siya.
33 Nafainan à siya,
ya foon pù ustun nanguisanchan siya.
Maid miyisuwan na kinarawing
na ingwan na asintatakuna,
tan pinatoychà siya.”
34 Ad inimus na larai an Felipe, “Na sachi profeta, long-agnan ug-ugkuchona winnu
safali wi taku?”
35 Ad illukin Felipe wi mantudtuchun siya ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus,
wi Jesus kattò na ug-ugkuchon na sachi profeta.
36 Na nallurugkanancha, nichaumcha ta annan chanum, siyan anan na iyEtiopia,
“Annat na chanum. Mafalini mafunyakanà ta sana?”
37 Ad anan Felipe, “Oo, mafalin nu tuttuway mamatian Jesus.”

"Oo, mamatiyà," anana. "Patiyò wi à Jesu Cristu, siyan anà Apudyus."
38 Sachi ad, impaillongnan kalisana, ad lummogsadcha nallunong ta chanum, ad finunyakan Felipè siya.
39 Na lummoswaancha ta chanum, illayaw na Ispiritun Apudyus à Felipe, ya maid pu asin ilan na sachi iyEtiopia an siya. Ngim inturuyna ko kay ta umayana, wi naragsak.
40 Ad à Felipe, nachanatong ad Azoto. Ad intudtuchunan Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus ta ailiili, ingkanà chummatong ad Cesarea.

9

Na Namatiyan Saulo An Jesus
Apost. 22:6-16; 26:12-18

1 Ngim à Saulo, pumigsapigsan mamalikatana ta chachi mamatin Apu Jesus wi pionay mapatoycha. Sachin ummayana ta Angatuwani Pachi
2 ta mampàwà kasuratan ta chachi mangipangpangu ta sinagogan na Judio ad Damasco, wi annan karobfonganay mantiliw ta sinumani takuy mamatin Jesus, uray fufai ya larai, ta ipagkulinna chichad Jerusalem.
3 Chanchanicha pun Saulo ad Damasco, nammaag nasiling à Saulo ta linang wi narpu ta langit.
4 Nalitwad à siya ad chingngornan kinga wi anana, "Siay Saulo, tammakò saon parpalikatan?"
5 "Sinua, Apu?" anan Saulo.
Ad summongfat na kumminga, "Saon à Jesus, wi parpalikatam ta mamalikatam ta anchanay mamatin saon.
6 Fumangon-a ta ing-a ta ili, ad mifakan sia ad aschi na masapur wi oyyoom."
7 Na fufurun Saulo wi nitun-ud an siya, ummagsadcha. Natataagcha tan chingngorchan sachi kumminga, ngim maid pu innilachà taku.
8 Sachi ad, fummangon pù Saulo, nanchiyat ad achi pu makaila tan nakurap. Siyan iniwidchà siya inyoy ad Damasco.
9 Naatluy padchan nakurapan Saulo, ya maid nangnanganana ya umin-inumana ta sachi turuy padcha.
10 Iningkaw ad Damasco na osay mamatin Jesus, wi Ananias na ngachanna. Impailà Apu Jesus an siya ta in-inopna, wi nangifaka, "Ananias!"
"Apu, sinun ifakam?" anan Ananias.
11 Ad anan Apu Jesus an siya, "Lumigwat-a, Ananias, ta ing-a ta foroy Judas wi awad ta arsa wi ananchay Linchongan. Anapom ta sachin osay takuy iTarso, wi Saulo na ngachanna, wi malluwaruwaru ta sana.
12 Tan impain-inop-un siya wi umalin osay larai wi Ananias na ngachanna ta ipataynan imanan siya ta maaan na kurapna."
13 Summongfat à Ananias wi anana, "Oo, Apu, ngim achun takuy nangisturyan saon ta mipangkop ta arwingani iningwana, tan pinarpalikatanan takum ad Jerusalem.
14 Ad na pangkop anun ummaliyanad asnay Damasco, tiliwonà chiani losan wi mamatin sia, tan nampàwà surat na angatuwani pachi wi mangiparufus ta maniliwanan chiani."
15 Ngim anan Jesus an siya, "Ing-a kay, tan chinutukà à siyà mansilfin saon à mangipagngor ta mipangkop an saon ta tuturay, ya chachi foon à Judio, ya uray chiayuy Judio.
16 Ya ipaakammù akon siyan losani mapalikatana kapu ta mangipaakammuwanan saon."
17 Sachi ad, lummigwat à Ananias ummoy ta foroy Judas ad inchasanà Saulo. Impataynan imanan siya ad anana, "Sunud-uy Saulo, à Apu Jesus na nangifaun an saon, wi siyan innilam ta arsa ta ummaliyam ad asna. Finaunnà saon à mangipatay ta imà an sia ta maaan na kurapnu, ad umalin Ispiritun Apudyus makarong-ag an sia."
18 Sachi ad, linìnan Saulo wi naaan na arusìsì na atana, ad mafalini makaila. Sachi ad, lummigwat, ad nafunyakan.
19 Narpas pun na sachi, nangan à Saulo ad ummoschor.

Nantudtuchù Saulo Ad Damasco

Nafayag à Saulo ad Damasco wi iniingkaw ta chachi mamatin Jesus.
20 Ad ummoy à siya ta sinagogan na Judio nantudtuchù mipangkop an Jesus. Anana, "Siyan anà Apudyus."

21 Nataag na nangngor, ad inimuscha, “Foon ayà siyan namarpalikat ta chachi
mamatin Jesus ad Jerusalem? Na pangkopnay umalid asna tiliwona chana mamati ta
iyoynad Jerusalem isangu ta chachi pangpangun na papachi!”
22 Ngim à Saulo, pummigpigsan pinagtudtuchuna mipangkop an Jesus. Na chokanay
Judio ad Damasco, achicha pu makasongfat kapu ta kinaraing Saulo wi mangistiku an
Jesus, wi siyan impustan Apudyus wi manturay.
23 Lummaus ad na achuy padcha, nantuturag na uchumi Judio nu sinun oyyoonchà
mangtoyanchan Saulo.
24 Sachi ad finangafanganchan losani liwangan na ili ta pinadcha ya linafi ta
patoyonchà Saulo. Ngim iningkaw na nangiyakutimtim an Saulo ta puranun na Judio.
25 Siyan na osay lafi, inyoy na fufurun Saulo à siya ta chingching na ili. Ad
inyinchayuncha ta lasin na chingching.

Na Nangulinan Saulo Ad Jerusalem

26 Ad nangulin à Saulo ad Jerusalem. Na chummatngana, pionay miyamung ta chachi
mamati, ngim ummogyatchan siya tan foon pù tuttuwaoncha wi mamatì siya.
27 Ngim finurnan Bernabe à siya ad inyoyna ta awachan na apostoles, ad inisturyanan
nangil-an Saulo an Apu Jesus ta arsa wi umoy ad Damasco. Insuplikarna losan na
imfakan Jesus an Saulo, ya kinaturod Saulo wi nangitudtuchu mipangkop an Jesus ad
Damasco.
28 Sachi ad imfilangchà Saulo à furuncha, siyan iningkaw an chicha nantudtuchu ad
Jerusalem. Ya maid pu ogyat Saulo wi mantudtuchu mipangkop an Apu Jesus.
29 Nakaug-ugkud ya nakais-isì ta chachi Judio wi Griego na ukudcha. Ad pionchay
mamatoy an siya.
30 Na nangakammuwan na fufurun Saulo ta puranucha, inyoychà siya ad Cesarea, ad
pin-oychà siya ad Tarso wi sikuchi ilina.
31 Na sachi timpu, maid mapalikatan na chachi mamatin Jesus ta ailiilid Judea ya
Galilea ya Samaria. Ad kapu ta fachang na Ispiritun Apudyus, pummigsapigsan pam-
maticha ya ummachuachun mamati, ya mafainchay manurngasing ta pion Apudyus.

Na Fummadngan Pedro Ta Takud Lidda Ya Joppe

32 À Pedro, nan-attuattun ta ailiili wi awachan na mamati, siyan na osay padcha
ummoyna fisitaon na takun Apudyus ad Lidda.
33 Inchasanad aschi na osay larai wi Eneas na ngachanna. À Eneas, ummoy à waruy
tawon na achina pun makaligwatan ta ofogna tan naayayong.
34 Siyan anan Pedro an siya, “Eneas, paimfakon Jesu Cristù sia. Lumigwat-a ad luutom
na ofognu.”
Ad nasaryun lummigwat à Eneas.
35 Innilan pun na takud Lidda ya Saron à siya, namaticha losan an Apu Jesus.
36 Ad Joppe, iningkaw na osay fufai wi mamati, wi Tabita na ngachanna. (À Dorcas
na ngachanna ta Griego wi ukud, wi na miningna, ugsa.) Mamfarun ining-ingwana, ya
ad-adchuwan na kakapus wi finadngana.
37 Na sachi timpu, nasakit à Tabita, ad natoy. Inamoschan lachagna ad imfanatcha ta
ngatuy kuwartun na foroyna.
38 Chingngor pun na mamati wi awad à Pedro ad Lidda wi achanid Joppe, imfaunchan
chuwà umoy mangayag an Pedro wi anancha, “Aw-awaynu ad ta intaud Joppe.”
39 Ad nifurun à Pedro an chicha. Chummatongcha ad, inayakanchà siya ta kuwartun
na foroy Dorcas wi nifanatana. Ad nakaam-ammung na man-afaru an Pedro. Asiiifilcha
wi nangipaila ta luput wi chinait Dorcas ta atattakuna.
40 Ngim imparawan Pedro chicha, ad nampalintumong wi malluwaru an Apudyus.
Sachi ad, nansakung ta natoy, ad anana, “Tabita, fumangon-a!”
Ad chiniyatnan atana, ad na nangil-anan Pedro, fummangon.
41 Inognan Pedro na imana ad impasiadna. Ad inayakana chachi mamati ya chachi
nafaru, ad impailana wi ummuli natakù Tabita.
42 Nanchinamag na sachi nàwa ta losani takud Joppe, ad ummachun mamati an Apu
Jesus kapu ta sachi nàwa.
43 Ad iningkaw à Pedro à nafayag ad Joppe ta foroy Simon, wi na iwaar Simon,
mamangwà larat.

10

Naayakan À Pedro Ad Foroycha Cornelio

1 Iningkaw ad Cesarea na osay larai wi nangngachan Cornelio. Siyan kapitan na
singkasuti surchachu wi Romano wi narpuchad Italia.
2 Uray foon à Judio, nangApudyuscha Cornelio wi simfaryan. Losancha chaychayawon
à Apudyus, ya achu kon inadchona wi fachang ta kakapus wi Judio, ya kanayuncha
malluwaru an Apudyus.
3 Ar-arkaw pun ta osay padcha, iningkaw na impain-inop Apudyus an Cornelio.
Innilanan osay anghel Apudyus wi linumnò ta foroyna, wi anana, “Cornelio!”
4 Immomoschoan Cornelio na anghel ta ogyatna, ad anana, “Oo, Apu, sinun ifakam?”
Ad anan na anghel, “Chingngor Apudyus na luwarum ya akammuna kon kaasim ta
kakapus, ad som-osom-onà sia.
5 Umifaun-à umoy ad Joppe mangayag ta osay larai ad aschi wi mangngachan à Simon
Pedro.
6 Awad ta foroy na osay Simon wi na foroyna achani ta fayfay. Na sachi Simon,
mamangwà larat na iwaarna.”
7 Narpas pun wi imfakan na anghel na sachi, lummayaw. Ad inayakan Cornelio na
chuway saniluna ya osay surchachuna wi siyan fachang Cornelio wi chinaychayawna
kò Apudyus.
8 Inisturyan Cornelio an chicha losan na inin-inopna achinaot ifaun à chicha ad Joppe.
9 Nafikat pun ta nanadcharanan na turuy nifaun, ummachanicha ta ili wi Joppe, ad
niyaspur wi ummoy à Pedro nalluwaru ta sachi mamatù ta tanapi tabfungan na foroy.
10 Ad nafitil wi pionay mangan ngim chaan pù mautun maan. Na nangisakanaancha
ta manganana iningkaw na impain-inop Apudyus an siya.
11 Inin-inopna wi niwanit ad langit ad iningkaw na isù arway uros wi nifufuy-ug wi
chumòchòora ta luta.
12 Ad na iningkaw ta sachi uros, nan-ob-ofot wi man-àachap, wi na uchum, mipalit à
anon na Judio.
13 Ad chingngor Pedro na kumminga, wi anana, “Pedro, fumangon-a ta partiyom na
piomi anon!”
14 Summongfat à Pedro wi anana, “Foon, Apu, tan nanipud ta niyanaà, maid pu in-
innan-ù ischà paniyawonni wi Judio.”
15 Asin ako nan-ukud na kummingad langit, anana, “Pedro, achim anan wi paniyaw
na maan, tan ifilang Apudyus losan na maan à mamfaru.”
16 Nàwan sachì namitlu, ad mipagkulin na sachi ad langit.
17 Som-osom-on pu Pedro nu sinun mining na sachi inin-inopna, chummatong ad Joppe
chachi taku wi finaun Cornelio. Inchasancha pun na foroy Simon,
18 inimuscha nu awad mangilinà nangngachan à Simon Pedro.
19 Na manom-asom-an Pedro nu sinun mining na impain-inop Apudyus an siya,
imfakan na Ispiritun Apudyus an siya, “Pedro, awad na turuy laraid chora wi manganap
an sia.
20 Siyan man-osog-a ya achia manchuwachuwa wi mifurun an chicha, tan saon na
nangifaun an chicha.”
21 Sachi ad nan-osog à Pedro, ad imfakana ta chachi lallarai, “Saon na anaponyu.
Sinun ifakayu?”
22 Ananchay summongfat, “À Cornelio wi kapitan na susurchachu, siyan nangifaun
an chiani. Mamfarun sachi apuni wi Cornelio, wi chaychayawonà Apudyus. Lispituwon
na Judiò siya. Imfakan na osay anghel Apudyus ta paayagnà sia ta chongrona nu sinun
itudtuchum an siya.”
23 Chingngor pu Pedro na imfakacha, minangilinà chicha ad ummiyancha.
Nafikat pun, nakaligwat à Pedro an chicha, ya nifurun akon uchumi mamati wi iJoppe.
24 Asin pu nafikat, chummatongchad Cesarea wi nanguullayancha Cornelion chicha.
Iningkaw akon uchumi inayakan Cornelio wi aagkina ya fufurunna.
25 Na linumnoan Pedro ta foroy, nampalintumong à Cornelio ta sangwanana wi
manayaw an siya.
26 Ngim anan Pedro, “Sumiad-a, tan man-isutay losan taku.”
27 Summiad à Cornelio ad nan-ug-ugkudcha ta linumnoancha ta foroy, ya achun takuy
inchasan Pedro wi naarus.
28 Ad imfakan Pedro an chicha losan, “Chiayuy foon à Judio, inaagkammuyu wi mipalit
na makafurfurun-ani wi Judio ta takuy foon à Judio; uray na lumnoanni ta foroyyu,
mipalit, tan siyan osay lintogni. Ngim impaakammun Apudyus an saon wi maid pu
arwingan na makafurfurnà an chiayuy foon à Judio.

29 Ad sachin ummaliyà ta nangayakanyun saon wi maid pu isìu, uray foon-ayu pù
Judio. Siyan imusò nu taayuko umayag?”
30 Sachi ad, insuplikar Cornelio, wi anana, “Miyapat padchan sana, wi isun na sanay
ar-arkaw, nalluwaruwà ta annay foroyni. Ad nammaag ummagsad ta sangwanan-un
osay taku wi mammusiling na silupna,
31 ad anana, ‘Cornelio, chingngor Apudyus na luwarum ya sosom-onan kaasim ta
kakapus;
32 siyan umifaun-à umoy ad Joppe mangayag ta mangngachan à Simon Pedro, wi awad
ta foroy Simon wi mamangwà larat, wi achanin foroyna ta fayfay.’
33 “Siyan namfaunà à ummali nangayag an sia, ad mamfaru tan inanusami ummali.
Ad na sana, awad-ani losan ta chongronnin ipaakammun Apudyus an chiani.”

Na Imfakan Pedro

34 Ad illukin Pedro wi man-ukud, anana, “Sana kan mangawatà wi tuttuway man-
iisuwon Apudyus na ayatna ta losani taku,
35 tan uray farangnay taku ta luta, nu chayawonà Apudyus ya oyyoonan ustu, mitipun
an Apudyus.
36 Chingngoryun Mamfaruy Chamag wi impaakammun Apudyus an chiani wi kanà
Israel mipangkop an Jesu Cristu, wi mafalin maurnus na somsomò na taku mipakapun
siya, wi siyan Aputau losan, wi foon pu kà afus na Judio.
37 Akammuyu kon intudtuchun Jesus ya iningwana ta losani sinakup Israel. Illukinan
ining-ingwana ad Galilea ta narpasan na nantudtuchuwan Juan mipangkop ta funyag.
38 “Kapilitan wi chingngoryu ko wi inadchon Apudyus an Jesus na Ispirituna
ya karobfongana, siyan uray sinuy ummayana, mamfarun iningwana ta taku, ya
impaimfagnan nakafarfaray, tan annà Apudyus an siya.
39 À chiani wi apostoles, innilanin losani iningwanad Jerusalem ya uchumi ilini wi
Israel. Illansachà Jesus ta kros, ad sachin natayana.
40 Ngim na niyatluy padcha, impaulin Apudyus tinakù siya, ad impailà siya ta taku.
41 Ngim foon pù innilan na losani takù siya tan chiani kan nangila wi chinutukan
Apudyus à mangistikun siya. Ya chianin nakaan akon siya ta ummuliyana natakuwan.
42 Ad imfilinnan chiani ta itudtuchunin Mamfaruy Chamag mipangkop an siya ta
losani taku; ya istikuwanni ko wi siyan chinutukan Apudyus à manguis ta losani taku,
uray na nanattoy.
43 Ad ako, na losani profetas ta awi, imfakacha wi na losani mamatin Jesus,
mapakawan na fasurcha, mipakapun siya.”

Na Nakarong-akan Na Ispiritun Apudyus Ta Uchumi Foon À Judio

44 Na man-ukuukuchan Pedro, sachin nakarong-akan na Ispiritun Apudyus ta losani
nanchongor.
45 Na chachi mamati wi Judio wi nifurun an Pedro, wi narpud Joppe, naschaawcha
tan uray na foon à Judio, nakarong-ag akon Ispiritun Apudyus an chicha.
46 Tan chichingngorcha wi chaychayawon chachi foon à Judio à Apudyus ya mafalini
man-ukudchà safalì ukud wi foon pù sikud wi ukudcha.
Siyan anan Pedro ta fufurunna,
47 “Na anchanayay foon à Judio, nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an chicha, wi isun
chitau, siyan awad lawa mangipalit an chichà mafunyakan?”
48 Sachi ad imfakan Pedro ta mafunyakancha kapu ta namatiyanchan Jesu Cristu.
Narpas pun, tinawichanchà Pedro ta ingkaw yan an chicha.

11

Na Nansuplikaran Pedro Ta Namatiyan Chachi Foon À Judio

1 Ad na apostoles ya losani mamati wi Judio ad Judea, chingngorcha wi na uchumi
foon à Judio, pinaticha kon ukud Apudyus.
2 Siyan na nangulinan Pedro ad Jerusalem, na uchumi mamati wi Judio wi mangaadchi
mampatungpar ta sikuchi achawiyancha ta foon à Judio, chinillawchà siya.
3 Anancha, “Paako pamangili ta foon à Judio wi foon pù namarkaancha, ad nakaan-a
kon chicha, ad foon pù imfilangnù lawing!”
4 Siyan insuplikar Pedro na losani nànàwa.
5 Anana, “Na nalluwaruwà ad aschi Joppe, iningkaw na impain-inop Apudyus an saon.
Innilà na isù arway uros wi nifufuy-ug wi chummòchòora wi narpud langit, ad nichissu
ta sangwanà.

6 Intollong-un charomna, ad nan-ob-ofot wi man-àachap na iningkaw, wi na uchum,
mipalit à anon na Judio.
7 Ad chingngor-u kon kumminga ta sachi. Anana, ‘Fumangon-a, Pedro. Partiyom na
piomi anon!’
8 “Ngim ummisià anani, ‘Foon, Apu! Tan nanipud ta niyanaà, maid pu in-innan-ù
ischà paniyawonni wi Judio.’
9 “Asin ako nan-ukud na kummingad langit, wi anana, ‘Achim anan wi paniyaw na
maan, tan ifilang Apudyus losan na maan à mamfaru.’
10 Nàwan sachì namitlu, ad nipagkulin na uros ad langit.
11 “Ad sachi kon chummatngan na turuy larai ta foroy wi iningkawà. Nifauncha wi
narpud Cesarea à nangayag an saon.
12 Ad impaakammun na Ispiritun Apudyus an saon ta achiyà manchuwachuwa wi
mifurun an chicha. Siyan nifurunà an chicha ya nitun-ud akon anchanayay onomi
susunudtau. Nichaum-ani pun ad Cesarea, linumnòani ta foroycha Cornelio.
13 “Ad insuplikar Cornelio an chianin nangil-ana ta anghel ta foroyna. Imfakan anun
sachi anghel an siya, ‘Umifaun-à umoy ad Joppe mangayag ta mangngachan à Simon
Pedro.
14 Itudtuchunan chiayun masaraknifanyuy simfaryan.’
15 “Ad illukì pun wi mantudtuchu, nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an chicha wi
isun akon nakarong-akanan chitau ta chamu.
16 Ad sachin nangiyakasmoà ta imfakan na Aputau wi Jesus, wi anana, ‘Imfunyag
Juan na chanum an chiayù singyar na namatiyanyu, ngim safalin ifunyag Apudyus, tan
ifunyagnan Ispiritunà makarong-ag an chiayu.’
17 “Siyan nu nangatod à Apudyus ta Ispirituna ta chachi foon à Judio, wi isun akon
nangadchanan chitau ta namatiyantaun Apu Jesu Cristu, sinun kinatatakù nu ipalit-un
pion Apudyus wi oyyoon!” anan Pedro.
18 Chingngorcha pun na imfakan Pedro, nat-opcha ad inwarangchay nanillaw an siya,
ad chinayawchà Apudyus, wi anancha, “Inadchan ako Apudyus na chachi foon à Judio
à wayachay mamfafawi ta maadchancha kò mannaynayuni fiyag!”

Na Namatiyan Na Uchumi iyAntiokia

19 Nanipud ta napatoyan Esteban, naparpalikatan na mamati, siyan niwartàcha. Na
uchum, ummoycha ta achayu wi Fenicia, ad na uchum, ummoychad Chipre ya ikad ad
Antiokia. Ad imfakafakachan Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesu Cristu ta sinumani
umayancha, ngim afus na chokachay Judiò nangifag-ancha.
20 Ngim na uchumi mamati wi iChipre ya iCirene, ummoychad Antiokia wi mangipag-
ngor ta Mamfaruy Chamag wi mipangkop an Apu Jesus ta takuy foon à Judio.
21 Kapu ta annan karobfongan Apudyus an chichay mantudtuchu, ad-adchuwan na
takuy namatin Apu Jesus.
22 Chingngor pun na mamatid Jerusalem mipangkop ta namatiyan na foon à Judio,
finaunchà Bernabe ad Antiokia.
23 Ad na chummatngana, naragsak ta nangil-ana wi fininchisyunan Apudyus chicha.
Ad sinorkagnà chicha ta iturturuychay mamati an Apu Jesus.
24 Ad-adchuwan akon nitapi ta chachi mamati, tan mamfaruy takù Bernabe wi
patkopatkonan Ispiritun Apudyus ya napigsa kon pammatina.
25 Sachi ad, ummoy à Bernabe inanap à Saulo ad Tarso.
26 Inchasana pun, nangulinchad Antiokia, ad nakatawoncha ta sachi. Niyamua-
mungcha ta chachi mamati, wi ad-adchuwan na takuy tinudtuchuwancha. Chachi
mamatid Antiokia, chichan chamuy nangachanan à Cristiano.
27 Na sachi timpu, chummatong ad Antiokia na uchumi profetas wi narpud Jerusalem.
28 Na osa, wi nangachanan à Agabo, ummagsad ta naamungan chachi mamati, ad
imfakanan intudtuchun na Ispiritun Apudyus an siya, wi maingki losan na ili ta luta.
Ad tummuttuwan imfakana ta timpuy nanturayan Emperador Claudio.
29 Siyan chachi mamatid Antiokia, nantuturagcha ta ipaw-itchan fachangcha ta
susunudchay mamatid Judea à patingkan na adchoncha.
30 Ad finaunchà Bernabe ya Saulo ta awitonchan pilak wi fachangcha losan ta chachi
mangipangpangu ta mamati ad Judea.

12

Naparpalikatan Na Uchumi Mamati

1 Na sachi koy timpu, illukin Ali wi Herod wi mamarpalikat ta uchumi mamatin Jesus.
2 Impasiwatnà Jaime wi sunud Juan.

3 Inakammuna pun wi naragsak na Judio ta iningwana, impatiliwna kò Pedro. Nàwan
naniliwanchan Pedro ta timpun na fiyasta wi nanganancha ta tinapoy wi foon pù
naraukan à mampafotar.
4 Natiliw pun à Pedro, imfarudchà siya wi nasawaranchà onom wi nanguwarcha,
wi nasin-oppatcha wi nansinsinnukat. Tan na somsomò Herod, nu marpas na fiyasta,
imfistikarona ta sangwanan na Judio.
5 Siyan nafarud à Pedro, ngim chachi mamatin Jesus, impapaticha illuwaruwan à siya.

Niparawà Pedro Ta Fafalluchan

6 Simsimmò Herod wi nu marpas na fiyasta iparawanà Pedro à mapatoy, ad na sachi
lafi, nasusuyop à Pedro ta nangkawaan na chuway kuwarcha. Nakachilaan akò chuwa,
ya iningkaw na uchumi kuwarcha ta liwangan na fafalluchan.
7 Na sachi, nammaag nasilawan na ingkawan Pedro ya impaila kon osay anghel
Apudyus, ad inwokawognà Pedro wi namangon an siya, ad anana, “Kanasom!
Fumangon-a!”
Ad na sachi, naaan na kachilana.
8 Ad anan na anghel, “Pagchotom na usarnu ya mansapatus-a.”
Pintogna pun, anan akon sachi anghel, “Mangkunsur-a ko ad mitun-ud-an saon.”
9 Siyan nitun-ud à Pedro, ngim na somsomòna, anana pun nu foon pù tuttuwan
iningwan na anghel, wi isù in-inopna.
10 Lin-usanchan nansùnub wi kuwarcha, ad chin-umanchan liwangan ta chingching.
Ad nammaag naib-at, ad lummawacha. Nanadchadcharancha pun ta arsa, tinaynan na
anghel à siya.
11 Ad sachin nallìnaan Pedro wi tuttuwan nàwan siya, ad anana, “Tuttuway imfaun
Apudyus na anghelnà manaraknib an saon, ta achi pu mituruy na pinanunut Herod ya
achi pu màwan pion na Judion saon.”
12 Na manom-asom-ana ta sachi, ummoy ta foroycha Maria wi inan Juan Marcos.
Achun taku wi naarus ta sachi wi mangiluwaru an siya.
13 Nangkobkob ad à Pedro ta onob, ummoy na osay sanilu wi Roda na ngachanna
innila nu sinun nangkobkob.
14 Illasinnan kingan Pedro, ad naragsak ta chummatngan Pedro, siyan nanodchà wi
umoy mangifaka ta chachi naarus, wi anana, “Annat à Pedro ta sòfan!” Ngim achina
pun inib-at na onob!
15 Ad ananchan siya, “Tingangnu!” Ngim impapilit chi fafarasang anan wi tuttuway
annat à Pedro. Ad anancha, “Anghel nin wi fantaynan innilam.”
16 Ngim nangkobkokobkob à Pedro ta onob. Siyan ummoycha innila. Inib-atcha ad,
nataagcha tan tuttuway Pedro.
17 Ad impakinòna chicha, ad imfakanan mipangkop ta nangiparawaan Apudyus an
siya ta fafalluchan. Ad anana ko, “Ifakayu kon Jaime ya uchumi susunudtau.” Sachi ad,
tinaynanà chicha, ad lummayaw.
18 Nafikat pun, nakulikur na chachi kuwarcha tan maid à Pedro.
19 Ad à Herod, imfaunnà chicha ta anaponchà siya, ngim maid pun inchasancha. Siyan
inimfistikar Herod na kuwarcha, achinaot papatoy chicha losan.
Narpas pun na sachi, lummayaw à Herod ad Judea wi ummoy ad Cesarea.

Na Natayan Herod

20 Na iningkawan Herod ad Cesarea, naaliling-ot ta takud Tiro ya Sidon. Kapu
ta ilin Herod na mangar-ancha ta anoncha, siyan som-osom-oncha nu sinun in-
inonchay mamparagsak an siya. Sachi ad, inawischà Blasto à mamfurunchay umoy
mampangpangngaasi an Herod ta mitimpuyug an chicha. À Blasto, siyan ap-apun na
ingkaw ta foroy Herod.
21 Chummatong na osay padcha wi nampamitingan Herod ta taku. Nakasilup à silup
na Ali, ad tummùchu ta nangatuy aachuyan, ad nan-ukud ta taku.
22 Narpas pun nan-ukud, nampaupauy na taku wi anancha, “Foon à takun annayay
kumminga, tan siyan osay apudyus!”
23 Kapu ta foon pun à Apudyus na impachayaw Herod, pinasakit na anghel Apudyus
à siya. Sachi ad, kinìnanan korkor wi nangan ta long-agna, ad natoy.
24 Ad niturturuy na ukud Apudyus nipagngor ta ailiili, ad ummachuachun mamati.
25 Narpas pun na iwaarcha Bernabe an Saulo ad Jerusalem, nangulinchad Antiok, ad
nifurun akò Juan Marcos an chicha.

13

Nifauncha Saulo Ya Bernabe Wi Umoy Mantudtuchu Ta Uchumi Il-ili

1 Na chachi mamati wi naamuamung ad Antiokia, iningkaw an chichan uchumi
profetas ya uchumi mangitudtuchu ta ukud Apudyus. Anchanayan ngachancha:
Bernabe, Simeon (wi Ngitit na ot-otanna), Lucio (wi iCirene), Manaen (wi inanà na aman
Ali wi Herod ta afan-ogna), ya Saulo.
2 Na osay padcha, nallanganchay nangan ta awad wayachay malluwaru ya manchay-
chayaw an Apudyus. Ad iningkaw na imfakan na Ispiritun Apudyus an chicha. Anana,
"Chutukanyu cha Bernabe an Saulo wi mangwa ta pàwà an chicha."
3 Siyan asincha nalluwaru ya nallangancha koy nangan, achichaot ipatay na imacha
ta chachi chuway nachutukan. Narpas pun na sachi, nifauncha.

Nantudtuchucha Bernabe Ya Saulo Ad Chipre

4 Siyan lummigwatcha wi umoy ad Seleucia wi sachin nangifaunan na Ispiritun
Apudyus an chicha. Chummatongcha pun ad Seleucia, namapurcha wi umoy ad Chipre,
ad nifurun akò Juan Marcos wi fumachang an chicha.
5 Chummatongcha pun ad Salamina, wi osay ilid Chipre, ummoycha nan-attuattun ta
chachi sinagogan na Judio mangitudtuchu mipangkop an Jesus.
6 Kinagkagkaaycha losan na ilid Chipre ingkanà chummatongchad Pafo. Ad sinib-
atchad Pafo na osay Judio wi mansasarumangka wi nangngachan à Bar-Jesus wi anana
nuy siyan osay profeta.
7 Na sachi sinanprofeta, siyan osay furun Sergio Paulo wi fifinnachur ad Chipre.
Chi fifinnachur, wi naraing, impaayagna cha Bernabe an Saulo tan pionay chongron
na ukud Apudyus wi itudtudtuchucha.
8 Ngim na sachi sinanprofeta wi Bar-Jesus, wi Elimas na ngachanna ta ukud wi
Griego, kinuranà chicha ta nakaukuchancha ta fifinnachur tan pionay achi pun mamatin
fifinnachur.
9 À Saulo, wi nangngachan akò Pablo, nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an siya.
Immomoschoanà Elimas
10 ad anana, "Isum yakà Satan tan kuraom na losani mamfaru. Naraing-ay
mallaslastug, ad siya padpachasom wi mamaliktad ta ukud Apudyus wi katuttuwaan
à turtulli!
11 Siyan chusaon Apudyus à sia, ad makurap-a wi achim pu ilasin uray na init à
apadchapadcha."
Sachi ad, nammaag nakurap à Elimas, wi isù natab-unan na atanà mangmangngitit
wi funot, ad nan-apoap wi man-anap à mangipuyut an siya.
12 Innilan pun na fifinnachur na nàwa, namatin Apu Jesus, tan nataag ta itudtuchucha
mipangkop an siya.

Nantudtuchucha Bernabe Ya Saulo Ad Antiokia Wi Sakupon Pisidia

13 Sachi ad, à Saulo wi Pablo ya chachi fufurunna, tinaynanchad Pafo. Namapurcha wi
umoy ad Perge wi sakupon Pamfilia. Ad summiyan à Juan Marcos ta sachi, ad nangulin
ad Jerusalem.
14 Ngim cha Pablo, inturturuycha wi umoy ta safali wi Antiokia wi sakupon Pisidia.
Ad na Safachu wi iillongan na Judio, ummoycha ta sinagogan na Judio makaachar an
chicha.
15 Nafasa pun na uchumi Lintog Moses ya inyug-is na uchumi profetas Apudyus ta
awi, impaayag na mangipangpangu ta sachi sinagoga cha Pablo, anana, "Susunudni, nu
awad itudtuchuyu ta anchanayay naurnung wi taku, ifakayu ta masorkagcha."
16 Sachi ad, summiad à Pablo. Pinakinònan taku, ad illukinay man-ukud:
"Susunud-uy Judio wi kanà Israel, ya chiayuy foon à Judio wi ummali makachay-
chayaw an Apudyus, chongronyuna!
17 À Apudyus wi chaychayawontauy kanà Israel, siyan namili ta achakchakrantau ta
awi à takuna. Na iningkawanchad Egipto wi foon pù sikuchi ilicha, Apudyus na fum-
machang an chicha ta umachucha, achinaot ipailan karobfongana ta nangilayawanan
chicha ta sachi ili.
18 Na nangagkagkaayancha ta opatpuruy tawon ta sachi ikaw wi maid pu chanum,
inanusana chicha ya finadngana kò chicha.
19 Ad chummatongcha pun ad Canaan, inafakchan pituy nasyun, tan Apudyus na
nangwa. Ad impain-uwanan sachi luta ta achakchakrantau.
20 Ummoy à 450 wi tawon nanipud ta ummayanchad Egipto ingkana ta lukin na
finumroyanchad Canaan.

"Narpas pun na sachi, chinutukan Apudyus chachi papangat wi nansùnusùnub wi
nanturay an chicha ingkana ta timpun Samuel wi profeta.
21 Ad na iningkawan Samuel, nallilin achakchakrantau ta awad otyan alicha, siyan
chinutukan Apudyus à Saulo wi anà Kis wi kanà Benjamin à man-alicha. Ad nan-alì
Saulo ta opatpuruy tawon.
22 Sachi ad, inaan Apudyus à Saulo, ad chinutukanà David à man-alicha. Anan
Apudyus, 'Na annayay David wi anà Jesse, ay-ayatò à siya tan oyyoonan sinuy ifakà.'
23 "Impustan Apudyus wi, à tapin na padcha, miyanà na osay kanà David wi siyan
manaraknib an chitauy kanà Israel. Ad ummali tuwan sachi kanà David, wi siyà Jesus.
24 Na chaan pun Jesus nallukiyan wi mantudtuchu, ummunà Juan wi nangipagngor an
chitauy Judio wi masapur mamfafawitau ta fasfasurtau ad mampafunyag à mangipail-
an ta namfafawiyantau.
25 Ngannganì pun marpas na fiyang Juan, imfakana ta taku, 'Nu sinun mammam-
moanyun saon, foon à saon na impustan Apudyus wi umalì manaraknib ta taku, tan
awad na misukat wi nangatngatu nu saon.' "
26 Inturuy Pablo wi nan-ukud, anana, "Susunud-uy kanà Abraham, ya chiayu koy
foon à Judio, wi makachaychayaw akon Apudyus, chitau losan na nipaakammuwan
na annayay chamag mipangkop ta masaraknifantau à makafiyakantaun Apudyus à ing-
ingkana.
27 Ngim chachi takud Jerusalem, ya uray chachi papangatcha, achicha pu akammu wi
à Jesus na manaraknib an chitau, tan achicha pu naawatan na mifasafasa ta Sinafachu,
wi inyug-is na profetas ta awi. Ngim tummuttuwan sachi niyug-is, tan pinatoychà Jesus.
28 Uray maid pun inchasanchà arwingan Jesus, impapilitchan Pilato impapatoy à siya.
29 Ad limpascha pun iningwan losani niyug-is mipangkop an siya, inarachan lachagna
ta kros ad illofoncha.
30 "Ngim impaulin Apudyus à siya tinaku.
31 Ad chachi nifurun an siya ta narpuwanchad Galilea wi ummoy ad Jerusalem,
nampaipailà Jesus an chicha ta apadchapadcha. Ad na sana, chichan mangistiku ta
takud Israel ta mipangkop an siya.
32-33 Ad sachin pangkop na ummaliyannid asna, ta ipaakammunin chiayun Mamfaruy
Chamag mipangkop an Jesus: na impustan Apudyus ta achakchakrantauy Judio, nàwan
chitau wi kanàcha, tan impaulin Apudyus à Jesus tinaku. Sachin anan na niyug-is ta
niyagway Salmo, wi anana,
'Sian anàu;
sanan padchay mangipaakammuwà wi man-amata.'
34 Awad akon niyug-is wi ukud Apudyus mipangkop ta ummuliyan Jesus natakuwan, ta
achi marpos na long-agnà ing-ingkana, wi anana,
'Adchò an chiayu chachi mamfaruy impustà an David,
wi sikurachuy màwa.'
35 Ad na sachi impustana, mipangkop an Jesus. Awad akon osay inyug-is David wi
mipangkop an Jesus, wi ananan Apudyus:
'Foon pù iparufusnu wi marpos na long-ag-u,
tan saon na chinutukam wi mangay-ayat an sia.'
36 Ngim à David, narpas pun na losani impàwan Apudyus an siya ta atattakuna, natoy.
Ad nilofon ta liyangi nilobnan na aappuna, ad narpos na long-agna.
37 Ngim à Jesus, foon pù marpos na long-agna tan impaulin Apudyus à siya tinaku.
38-39 Susunud, maawatanyu kuman anna: kapu ta iningwan Jesus, mafalin wi
pakawanon Apudyus na fasurtau. Siyan aagkammuwonyuna, nu patiyonyù Jesus,
aanonan fasuryu. Uray patkonyun Lintog Moses, foon pù sachin mangaan ta fasuryu.
40 Siyan am-ammaanyu, ta foon pu kumà màwan chiayun inyug-is chachi profetas wi
ukud Apudyus, wi anancha,
41 'An-annachanyuy mallawing ta imfakan Apudyus!
Tan awad na oyyoò
ta sanay atattakuyù maschaawanyu
ad siyan matayanyu!
Tan uray misuplisuplikar an chiayu,
foon pù tuttuwaonyu wi màwa!' "
42 Narpas pun à Pablo nan-ukud, lummawacha an Bernabe ta sinagoga, ad inimus na
taku nu mafalini asincha mantudtuchu ta asini Safachu ta utupanchan intudtuchucha.
43 Lummayaw ad na taku ta sinagoga, ad-adchuwan na nitun-ud ancha Pablo an
Bernabe, wi Judio na uchum, ya foon à Judio na uchum ngim tungparonchan Lintog na

Judio. Nakaug-ugkudcha Pablon chicha ad sinorkagchà chicha ta ngongodngochanchay
mamiyar ta kaasin Apudyus.
44 Na asini Safachu, nganngani losan na takud Antiokia maarus ta chongronchan ukud
Apudyus.
45 Ngim na nangil-an na achi pu mamati wi Judio ta chachi ad-adchuwani takuy
naarus, amod na aposcha. Ad iissionchan inug-ugkud Pablo, ad ininsurtuchà siya.
46 Ngim cha Pablo an Bernabe, tummurodchay man-ukud. Anancha, "Kattò masasapur
wi mipagngor na ukud Apudyus an chiayuy Judio umuna. Ngim kapu ta achiyu pu
patiyon, ya foon à mangwaanyun mannaynayuni fiyag, siyan man-awichannì chiayu ta
ing-ani ta chachi foon à Judio mantudtuchun chicha.
47 Tan annayan imfilin Apudyus an chiani, wi anana,
'Chinutukà sià mallawag
ta somsomò na foon à Judio,
ta awad wayan na losani taku ta lufung
wi masaraknifan mipakapun sia.' "
48 Chingngor pun na foon à Judio na imfakan Pablo, lummagsakcha, ad chinayawchà
Apudyus kapu ta impakaawatchan ukudna. Ad losan chachi nachutukan wi makafiyag
à ing-ingkana, namaticha.
49 Ad nanchinchinnamag na mipangkop an Apu Jesus ta ailiili ta sachi luta.
50 Ngim chachi Judio wi achi pu mamati, sinugsukanchan pangpangun na sachi ili,
ya uray na fafaknangi fubfufai wi nanaychayaw an Apudyus, wi fooncha pù Judio. Ad
illukicha palikatan cha Pablo an Bernabe. Ad imparyawcha kò chicha ta ilicha.
51 Sachi ad, pinùpuancha Pablo an Bernabe na kafu ta chapancha à mangakammuwan
na taku ta ili ta mallawingancha ta chamag mipangkop an Jesus. Ad lummayawcha wi
ummoy ad Iconio.
52 Ngim chachi mamati ad Antiokia, naragsakcha ko kay tan inakammuchà Jesus, ad
naatod akon karobfongan na Ispiritun Apudyus an chicha.

14

Na Nàwan Chicha Ad Iconio

1 Ad man-isun nàwan Pablo ya Bernabe ad Iconio. Chummatongcha pun ad Iconio,
ummoycha ta sinagogan na Judio nantudtuchu. Ad ad-adchuwan na Judio ya foon à
Judio wi namatin Jesus.
2 Ngim na uchumi Judio wi foon pù mamati, sinugsukanchan uchumi foon à Judio, ad
sachi kon lummawingan na somsomòcha ta chachi mamati.
3 Uray nu amaschin iningwacha, nafayagcha Pablo an Bernabe iningkaw ad Iconio, ya
naturodchay mantudtuchu mipangkop an Apu Jesus. Ad innadchona kon chichan karob-
fonganchay mangwà kaskaschaaw, wi sachin mangil-an wi tuttuwan intudtuchucha
mipangkop ta achakuna.
4 Ngim nan-agwan taku ta sachi ili, tan na uchum, sinurutcha chachi Judio wi achi pu
mamati, ad na uchum, sinurutchan apostoles.
5 Sachi ad, nantuturag chachi Judio ya pangpangucha, ya chachi foon à Judio, ad
simsimmòchay palikatan cha Pablo an Bernabe ya chunuroncha kò chicha.
6 Ngim chingngorcha Pablo na simsimmòcha, ad ummawidcha wi ummoy ad Listra
ya Derbe, ya uchumi ili wi sinakup Licaonia,
7 ad inturturuychay mantudtuchu ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus.

Naparpalikatancha Pablo Ad Listra

8 Iningkaw ad Listra na osay larai wi napilay wi achi pu makachadcharan nanipud ta
niyanaana.
9 Na tummutùchuwanay nanchochongngor ta intudtuchun Pablo, inakammun Pablo
wi namatì siya, wi mafalini paimfakon Apudyus na pilayna. Ad intotollong Pablò siya,
10 ad chinakornan kingana, wi anana, "Sumiad-a!"
Ad nasaniad na sachi napilay ad nanadcharan.
11 Na nangil-an chachi naarus ta iningwan Pablo, illukichay mampoaw ta sikuchi
ukudcha, "Chichan apudyustau wi namfarfalin taku, ad nan-osogchan chitau."
12 Ad nginachanancha chichà ngachan na sinan-Apudyuscha. À Bernabe, anancha nuy
Zeus à siya, ad à Pablo, anancha nuy Hermes à siya tan siyan kumminga.
13 Na temploy nanaychayawan na takun Zeus, iningkaw ta lasin na ili. Ad na
pachicha, inchatongnan laki wi faka ya inar-arkusanchà sabsafung na liwangan na ili,
tan pionchay chatunan cha Pablo an Bernabe tan anancha pun nu chichan apudyuscha.

14 Ngim naawatan pun Pablo ya Bernabe wi sachin oyyoon na taku, kiniskissaychan
silupcha ta ipailacha wi lawing na oyyoon na takun chicha. Ad nanodchàcha ko wi
nangkawa ta naarus wi taku ad impoawcha anani,
15 "Tamako ta amasnan oyyoonyu? Foon pù Apudyus-ani! Takuani kay, wi isun
chiayu! Na pangkop na ummaliyannid asna, ipagngornin chiayu na Mamfaruy Chamag,
ta man-awichanyun anchanayay sinan-Apudyusyu wi maid silficha, ta mansakung-ayu
ta natatakuy Apudyus, wi siyan nangwa ta langit, luta, fayfay, ya losani ingkaw.
16 Na laus, imparufus Apudyus wi oyyoon na atakutakun sinumani piniyacha.
17 Ngim iniingkaw na iningwana ta akammuwoncha kumà siya, tan impailanan kina-
Apudyusna ta mamfaruy iningwanan chicha. Tan siyan mangipaali ta uchan ya apit ta
tinawon; siyan mangatod à maan, ya siya kon mamparagsak an chiayu."
18 Ngim uray imfakanan sachi, pion na takuy ipartiyanchà chicha, ngim na anungusna,
ingkimaun Pablò chicha.
19 Sachi ad, chummatong na uchumi Judio wi narpud Iconio, ya Antiokia wi sinakup
Pisidia. Ad sinugsukanchan chachi takud Listra, siyan pinisongchà Pablo, ad kinuyudchà
siya ta lasin na ili tan anancha pun nu natoy.
20 Ngim inalium pun chachi mamatì Pablo, fummangon, ad nangulin ta ili. Ad nafikat
pun, lummayawcha Pablo ya Bernabe wi ummoychad Derbe.

Na Nangulinancha Pablo Ad Antiokia Wi Sinakup Siria

21 Chummatongcha pun ad Derbe, intudtuchucha kon Mamfaruy Chamag ta sachi ili,
ya ad-adchuwan na namatin Jesus. Sachi ad, nangulinchad Listra, ya Iconio, achichaot
umoy ad Antiokia wi sinakup Pisidia.
22 Impapigsachan mamati ta sachi ili, ya sinorkagcha ko chicha ta achicha man-
awichan na pammaticha uray sinuy likat wi chumtong an chicha. Intudtuchucha
kay, "Kapilitan wi mapalikatantau ta annay lufung, achitauwot mitapi ta Manturayan
Apudyus."
23 Na losani ili wi innoycha Pablo, nanchutukchà mangipangpangu ta chachi
naarubfun wi mamati. Na nangadchancha ta fiyang na chachi mangipangpangu,
nallanganchay nangan ad illuwaruwanchà chicha. Ad imfakacha wi à Apudyus wi
piyaroncha, siyan mamachang an chicha.
24 Na sachi nangoyancha ta sakup Pisidia, chummatongchad Perga wi sinakup
Pamfilia.
25 Nantudtuchucha pun ad Perga, ummoycha kod Atalia,
26 ad namapurcha wi nangulin ad Antiokia wi sachin nalligwatancha. Tan chachi
mamatid Antiokia, chichan nangifaun ancha Pablo. Na sachi timpu, illuwaruwanchà
chicha ta mafadnganchay mangwa ta iwaar wi nipiyar an chicha, wi narpas ta sana.
27 Chummatongcha pun ad Antiokia, impaayagcha losan na mamati, ad inur-ullitchan
losani iningwan Apudyus an chicha. Imfakacha ko wi innadchon Apudyus na wayan na
foon à Judio ta mamaticha kon Jesus.
28 Ad iningkawchà nafayag an chichay mamatid Antiokia.

15

Nammimiting na Apostoles Ya Pangpangu Ad Jerusalem

1 Sachi ad, chummatong ad Antiokia na uchumi lallarai wi narpud Judea. Illukichay
mantudtuchu ta chachi mamatid Antiokia, wi anancha, "Achiayu pu masaraknifan nu
foon pù mamarkaan na long-agyuy lallarai, tan sachin niyug-is ta Lintog Moses ta awi,
wi masasapur oyyoonyu."
2 Kapu ta sachi intudtuchucha, nakasukobcha Pablo an Bernabe an chicha, siyan
nifauncha Pablo ya Bernabe ya uchumi mamati ta umoychad Jerusalem imuson ta
apostoles ya pangpangun na mamati mipangkop ta sachi intudtuchun chachi iJudea.
3 Ad na lummausancha ta provinsiyad Fenicia ya Samaria, imfakafakachan mipangkop
ta namatiyan na foon à Judio an Apudyus. Ad isag lummagsak losan na mamati ta sachi
nangngorancha.
4 Chummatongcha pun ad Jerusalem, isag naragsak chachi mamati ya pangpangucha
ya apostoles, wi nammangilin chicha. Ad inur-ullitcha Pablo na losani impàwan
Apudyus an chicha.
5 Ngim na uchumi mamati, wi tapin na Fariseo, anancha, "Masapur ipapilittau chachi
foon pù sikuchi Judio wi mamatin Jesus, ta mamarkaan na long-agcha ya patkoncha kon
Lintog Moses."
6 Na apostoles ya mangipangpangu, nammimitingcha ta uukuchonchan sachi fanag.

7 Nan-uukudcha pù nafayag, anan Pedro, “Susunud, akammuyu wi chinutukanà an
Apudyus ta sin-arkawan à mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag ta takuy foon à Judio,
ta mawayaanchay manchongor ta mamatichan Jesus.
8 Ad à Apudyus, wi mangakammu ta somsomò na losani taku, impaakammuna wi
mafalini mamati kon foon à Judio, tan innadchonan Ispiritunà makarong-ag akon
chicha, wi isun na nangadchanan chitauy sikuchi Judio.
9 Foon pù mangkarasiyona chachi foon à Judio an chitauy Judio, tan isunay
pinakawanna ko chicha ta namatiyanchan Jesus.
10 Siyan tayuko padpachason à Apudyus wi ipapilityu oyyoon na ukalitau? Tan uray na
achakchakrantau ta awi, ya uray chitau ta sana, achitau pu makatungpar ta losani Lintog
Moses. Ad apay palikatantau chachi foon à Judio wi anantauy masapur tungparoncha
losan na sachi?
11 Lawing! Akammutau wi masaraknifantau mipakapu ta achakun Apu Jesus an
chitauy namati, ad isuna kon chicha.”
12 Sachi ad, kumminò na takuy naaamung, ta chongronchan ur-ullitcha Bernabe an
Pablo mipangkop ta kaskaschaaw wi impàwan Apudyus an chicha ta nantudtuchuwan-
cha ta chachi foon à Judio.
13 Sachi ad, kummingà Jaime, anana, “Susunud, chongronyu ad!
14 Àisuplikar Pedro na mipangkop ta lukin na nampaakammuwan Apudyus ta
achakuna ta takuy foon à Judio, ta awad ako mamatin siyà mantakuna.
15 Na sachi iningwan Apudyus, niyunud ta inyug-is na chachi profetas ta awi, wi
anancha,
16 ‘Anan Apudyus, mangulinà à tapin na padcha
ta fangonò na manturayan David,
wi nachachail,
ta asin-u pafaruwon na manturayana.
17 Siyan na losani foon à Judio
wi chinutukà à mantakù,
mansakungchan saon.
18 Sachin impaakammun Apudyus ta awi!’ ”
19 Ad inturuy Jaime wi man-ukud. Anana, “Siyan na somsomòu, achitau pu kuma
alliwon na namatiyan chachi foon à Judio an Apudyus.
20 Uray isurattau kan filintaun chicha wi achicha pu anon na sinumani michatun ta
sinan-Apudyus, tan paniyawchin chitauy Judio; ya achicha pu ko anon na chara winnu
napsor wi animar wi achi pu nachara; ya achicha pu ko it-om na foon pù asawacha.
21 Tan na losani Judio, akammuchan anchanayay lintog, tan nanipud ta awi,
nifasafasan Lintog Moses ta losani sinagogatau ta Sinafachu, ya mitudtudtuchu kon
ukudna ta ailiili.”

Nanuratcha Ta Chachi Mamati Wi Foon À Judio

22 Siyan chachi apostoles ya mangipangpangu, ya losanchay mamati, chinutukanchan
uchumi fufuruncha à mamrun ancha Pablo ya Bernabe wi mangulin ad Antiokia. Na
chinutukancha, Judas wi Barsabas, ya Silas, wi chichan chuway mapatkan an chicha.
23 Amasnan insuratcha:
“Susunudni wi foon à Judio ad asnati Antiokia, Siria, ya Cilicia, annayan suratnin
chiayuy mamatin Jesus. À chiani wi apostoles ya mangipangpangu ta mamatid
asnay Jerusalem, chianin nanurat an chiayu.
24 Chinamagni wi ummali nud asnat na uchumi iyasna wi ummoy mangalliw an chiayu
ta itudtuchuchay safali. Ngim foon pù chianin nangifaun an chicha.
25 Siyan nammimiting-ani, ad chinutukannin ifaunnin chiayu. Mifuruncha Bernabe ya
Pablo, wi fufurunni,
26 wi nangisarcha ta fiyagcha ta nantudtuchuwancha mipangkop an Aputauy Jesu Cristu.
27 Na ifaunni, Judas an Silas, à chichan mangistiku ta annayay insuratni.
28 Nakatimpuyug-ani ta Ispiritun Apudyus wi foon pù ipapilitni patungpar na lintogni,
naraksig na anchanayay masapur tungparonyu:
29 achiyu anon na sinumani nichatun ta sinan-Apudyus; ya achiyu anon na chara winnu
napsor wi animar wi achi pu nachara; ya achiyu it-om na foon pù asawayu. Mamfaru
nu anusanyuy patkon na anchanayay filin. Afuschì ifakanin chiayu.”
30 Sachi ad, impaligwatcha chachi opat, wi ummoy ad Antiokia. Chummatongcha pun,
impaayagcha losan na mamati ad innadchonchan sachi surat ta fasaoncha.
31 Finasacha pun, lummagsakcha tan nasorkagcha ta sachi nisurat.

32 Cha Judas an Silas, wi naraing wi mangifaka ta ukud Apudyus, achu kon
intudtuchuchà masorkakan na mamati à mampapigsa ta pammaticha.
33 Iningkawcha Judas ya Silas ad Antiokià apadchapadcha, ad finarfarun chachi
mamati chicha impaligwat mangulinon ta chachi nangifaun an chicha.
34 Ngim pion Silas wi mataynan.
35 Ngim nataynancha Pablo an Bernabe ad Antiokia, ad iningkawchà nafayag
nantudtuchu ya nangipagngor ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus. Ya achu kon
fummachang an chichay nantudtuchu.

Nansiyancha Pablo An Bernabe

36 Naarkawanan ad, anan Pablo an Bernabe, “Inta ilan na susunudtauy mamati ta
ailiili wi nangipagngoranta ta ukud Apudyus, ta akammuwonta nu sinun oy-oyyooncha.”
37 Na pion Bernabe, mifurun akò Juan Marcos an chicha,
38 ngim inisì Pablo, tan na iningkawanchad Pamfilia ta sin-arkawan, tinaynanà chicha,
wi foon pù finadngana chicha ingkana ta narpasan na iwaarcha.
39 Ad nansukobcha Pablo an Bernabe mipangkop ta sachi, ad nansiyancha.
À Bernabe, inayakanà Juan Marcos ad namapurcha wi ummoy ad Chipre.
40 Ngim à Pablo, inayakanà Silas à mamfurunna. Illuwaruwan na mamatì chicha ta
fadngan Apu Jesus chicha ta sinuy umayancha. Ad lummigwatcha.
41 Ad ummoycha ta uchumi ilid Siria ya Cilicia wi mangipapigsa ta pammatin na
mamati.

16

Nifurun À Timoteo Ancha Pablo Ya Silas

1 Ummoy ako cha Pablo ad Derbe ya Listra, ad inafotcha ta sachì Timoteo, wi osay
mamatin Jesus. Judion inana, wi mamati ko, ngim Griego na amana wi foon pù Judio.
2 Losan chachi mamatid Listra ya Iconio, linispituchà Timoteo.
3 Piniyan Pablo wi mitun-ud à Timoteo à mamfurunna ta sinuy umayancha. Ngim
na chokan Pablo wi Judio ta ailiili wi pionchay ayon, inakammucha wi foon à Judio na
aman Timoteo, siyan minarkaan Pablò siya ta maid pu mallilin chicha mipangkop ta
Lintog Moses.
4 Na nallausancha ta il-ili, imfakacha ta foon à Judio wi mamati na imfilin chachi
apostoles ya mangipangpangu ta mamatid Jerusalem, ta tungparoncha otyan.
5 Ad pummigsapigsan pammatin na taku ta ailiili, ad ummachuachu kon mamati ta
finikat.

Na Inin-Inop Pablo Ad Troas

6 Innoycha Pablo na sakup Frigia ya sakup Galacia, tan achin pun na Ispiritun Apudyus
pinarufusan na mantudtuchuwancha ta provinsiya wi Asia.
7 Chummatongcha pun ta pagpag na provinsiya wi Misia, pionchay umoy ta provinsiya
wi Bitinia, ngim achin pun na Ispiritun Jesus pinarufusan chicha.
8 Siyan linausanchad Misia ad inchakuschad Troas.
9 Lummafi pun, iningkaw na impain-inop Apudyus an Pablo, ad innilanan osay larai
wi iMacedonia wi ummaagsad nan-àarù wi anana, “Umaliayud asnay Macedonia ta
fadngan chiani!”
10 Sachi ad, nansakanaani wi umoy ad Macedonia, tan inakammuni wi Macedonia na
ustuy pion Apudyus wi mangipagngoranni ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus.

Na Namatiyan Lydia

11 Namapur-ani wi tinaynannid Troas wi ummoy ad Samotracia. Nafikat pun,
chummatong-anid Neapolis.
12 Nanchissaag-ani ta sachi, ad nanadcharan-ani wi ummoy ad Filipos, wi achakrani
ili ta osay sakup Macedonia, wi na kaachuwani takuy ingkaw, iRoma, ya chichan turay.
Ad foon pù nafayag na iningkawanni ta sachi ili.
13 Safachu pun, ummoy-ani ta tarantag na chawwang wi lasin na ili, tan chingngorni
wi sachi nun luruwwaruwan na Judio. Ummachuy-ani ta tarantag ad nakaug-ugkud-ani
ta fubfufai wi naaamung.
14 Na osay nanchochongngor an chiani, Lydia wi iTiatira wi na iwaarna, mallarakù
nanginay mancharaag wi luput. Uray foon à Judio à siya, nanchaychayaw an Apudyus.
Ad na nangitudtuchuwan Pablo, impakaawat Apudyus an siyan mipangkop an Jesus,
siyan pinatina.

15 Sachi ad nafunyakancha Lydia wi simfaryan. Ad inimfitarnà chiani, wi anana,
"Nu tuttuwaonyu wi kattoà namati an Apu Jesus, intaud foroyni ta ingkaw-ayu ingkanà
lumayawanyu." Ad impapilitna, siyan ummoy-ani.

Nifarudcha Pablo Ya Silas Ad Filipos

16 Na osay padcha wi ummayanni ta luruwwaruwan, inafotnin osay fafarasang wi
sanilu, wi man-aafatug, tan nakafarfaray. Achun pilak wi adchoadchona ta ngin-uwan
siya wi tangchan na man-afatukana.
17 Nituntun-ud à siya an chianin Pablo, ad nampoapoaw, "Na anchanayay taku,
siya iwaiwaaronchan pàwan na Angatuwan wi Apudyus an chicha! Itudtudtuchuchan
masaraknifanyu!"
18 Iningwanan amaschi ta apadchapadcha ingkanà ummog-ot à Pablo. Ad nansakung
an siya, ad anana ta farfaray na fafarasang, "Ta ngachan Jesu Cristu, ifakà an sia,
lumayaw-a!" Ad chakusi lummayaw na aran.
19 Inakammun pun na ngin-uwan siya wi maid asincha mangar-an à pilak tan
lummayaw na farfarayna, chinòmaanchà Pablo an Silas, ad kinuykuychà chicha ta
iyoycha ta ingkawan na turay na ili.
20 Impasanguchà chicha ta chachi iRoma wi kuis, ad incharumcha, "Na anchanayay
Judio, mangmangwachà makuruwan na ilitau,
21 tan na itudtudtuchucha, kumassaw ta lintogtauy iRoma. Ad foon pù mafalin wi
surutontaun achawiyanchay safali."
22 Ad na losani takuy naarus manchongor, ummog-otchan Pablo ya Silas.
Sachi ad, kinissay chachi kuis na silupcha Pablo ya Silas, ad impaabchoychà chicha.
23 Narpas ad wi amod na inyàabchoychan chicha, impaifarudcha. Ad imfakacha ta
kuwarchacha ta narmanay manguwarchan chicha.
24 Siyan inyoy na kuwarchà chicha ta kuwartuy nangukuk ta fafalluchan, ad
innigkanan ikicha ta naafutani ayuy chagsonan, ta achicha pu makaawid.
25 Kawan pun na lafi, nalluwaruwarucha Pablo ya Silas, ya nangkankantachan
Apudyus, ad na uchumi farud chochongronchà chicha.
26 Sachi ad, nanità napigsa wi nanyugyugkayug na fafalluchan, ad nammaag naib-at
losan na onob, ad naaan losan na kachilan na farud.
27 Fummangon pun na kuwarcha, innilanay naib-at losan na onob na fafalluchan,
ad anana pun nu ummawid losan na farud. Siyan linùpusnan sablina ta patoyonan
long-agna.
28 Ngim nampoaw à Pablo, "Achim patoyon na long-agnu, tan maid pu ummawid!
Wachawad-ani!"
29 Sachi ad, nampaiyalin kuwarchà silaw. Ad kinankanasnay linumnò ta ikawcha
Pablo ad namaypayogpoki nampalintumong ta sangwanancha.
30 Ad imparawanà chicha, ad inimusnan chicha, "Apu, sinun oyyoò ta masaraknifanà?"
31 Summongfatcha, "Patiyom yakà Apu Jesus, siyan masaraknifam, ya uray akon
faryannu."
32 Sachi ad, intudtuchuchan ukud Apudyus an siya ya losani nakaaforoy.
33 Na sachi ko, pinunasan na kuwarchan sukatcha. Ad narpas pun na sachi,
finunyakancha Pablo chichay simfaryan.
34 Sachi ad, inayakana cha Pablo an Silas ta umoycha mangan ad foroycha. Ad
naragsakcha losan wi simfaryan kapu ta namatiyanchan Apudyus.
35 Nafikat pun, namfaun na kuis à pupulis ta umoycha iparufus cha Pablo ta
fafalluchan.
36 Siyan imfakan na kuwarcha an Pablo, "Imfakan chachi kuis wi mafalin anuy
miparufus-ayun Silas. Siyan man-agkaaw-ayu lumayaw."
37 Ngim anan Pablo ta pupulis, "Maid pu inchasanchà fasurni, ngim impaabchoychà
chiani ta sangwanan na ad-adchuwani taku. Ad impaifarudcha kò chiani. Ad na
sana, pionchay man-agkaawon iparufus à chiani! Achi pu màwa! Ikadcha kay umali
mangiparufus an chiani, ta losan na taku akammuwon na iningwacha, tan uray Judio-
ani, Romano-ani ko!"
38 Sachi ad, nangulin na pupulis ta chachi kuis wi nangifaka ta impaifakacha Pablo.
Ad na nangngoran chachi kuis wi Romanocha Pablo an Silas, ummogyatcha.
39 Siyan ummoycha nampangpangngaasin chicha, ad illawachà chicha ta fafalluchan,
ad imfakacha ta taynanchan ili.

40 Tinaynan pun cha Pablo an Silas na fafalluchan, ummoycha ta foroy Lydia, ad
nakaug-ugkudcha ta chachi mamati wi naarus, ta sorkakoncha chicha. Limpascha pun
na sachi, lummayawcha.

17

Na Parpalikatancha Pablo Ad Tesalonica

1 Innoycha Pablo an Silas ad Amfipolis ya Apolonia, ad nichaumchad Tesalonica wi
awachan na osay sinagogan na Judio.
2 Ad ummoy à Pablo nantudtuchu mipangkop ta ukud Apudyus, tan sachin sikuchi
oy-oyyoona. Ta unog na turuy Safachu nakachischiskas à Pablo ta chachi taku
3 wi mamfasarfasar ta niyug-is wi ukud Apudyus ta mangisuplikarana wi masapur
mapalikatan ya mapatoy na Cristu wi impustan Apudyus wi umali, ad umuli ko mataku.
"À Jesus wi ug-ugkuchò," anan Pablo, "siyan Cristu wi imfaun Apudyus."
4 Na uchumi Judio wi nanchongor, namaticha, wi nitipuncha ancha Pablo an Silas, ad
namati kon uchumi mamangpanguwon na fubfufai ta sachi ili, ya ad-adchuwani Griego
wi nanchaychayaw an Apudyus uray fooncha pù sikud wi Judio.
5 Ngim chachi Judio wi achi pu mamati, naaposcha, siyan inaruschan lawingi takuy
fufullakfor ta kuruwonchan ili. Ad inchukuschan onob na foroy Jason tan pionchay
iparawa cha Pablo an Silas, ta iyoycha ta sangwanan na taku.
6 Ngim maid inchasancha, siyan kinuykuychà Jason ya uchumi mamati ad inyoycha
ta kukunsisar na ili.
Ad ananchay nampoaw, "Anchanayan takuy nangkurukuru ta ailiili, ad anchanay
chummatong ad asna.
7 Ad na annayay Jason na nammangilin chicha. Losancha linabsing na lintog na
Emperadortau, tan ifakafakachay awad anun safali wi ali, wi mangngachan à Jesus."
8 Chingngor pun na kukunsisar ya naaarus wi taku na impafasurcha, isagcha
nachanakan.
9 Ad namfayachon na kukunsisar cha Jason ya fufurunnay mamati, ad imparyawcha
chicha.

Namatin Ad-adchuwan Ad Berea

10 Mummaschom pun, pin-oy na chachi mamati cha Pablo an Silas ad Berea.
Chummatongcha pun, ummoycha ta sinagogan na Judio.
11 Na taku ta sachi, un-unnoycha nu chachi Judio ad Tesalonica, tan pioncha isag
chongron na chamag mipangkop an Jesus, ad finasafasachan niyug-is wi ukud Apudyus
ta finikat ta ilancha nu tuttuwan intudtuchun Pablo.
12 Ad ad-adchuwanchay namati, wi nitapi kon achuy lallarai ya mamangpanguwon na
fubfufai wi foon pù Judio.
13 Ngim chingngor pun na Judio ad Tesalonica na nangitudtuchuwan Pablo ta ukud
Apudyus ad Berea, ummoycha sinugsukan na taku ta lawingonchà Pablo.
14 Siyan na mamatid Berea, pin-oychà Pablo ta ikid na fayfay. Ngim nataynancha Silas
an Timoteo ad Berea.
15 Na lallarai, wi ummoy nangiturud an Pablo ingkanad Atenas, nangulinchad Berea
ta ifakachan filin Pablo an Silas ya Timoteo ta kanasonchay umun-unud an Pablo ad
Atenas.

Na Intudtuchun Pablo Ad Atenas

16 Na nan-uullayan Pablo ancha Silas ya Timoteo ad Atenas, lummawing na
somsomòna ta nangil-ana ta achuy sinan-Apudyus ta sachi ili.
17 Siyan ummoy ta sinagogan na Judio nakaug-ugkud an chicha ya uchumi foon à
Judio wi nanaychayaw an Apudyus. Ummoy ako ta market ta afigkafigkat nantudtuchu
ta sinumani ummoy manchongor an siya.
18 Iningkaw akon uchumi nangitudtuchu wi naakammuwan à Epicureo ya Estoico wi
nakais-isì akon siya. Na uchum, nan-ag-akitùtùcha, "Sinu kon ug-ugkuchon na sanati
mamadpachayaw?"
Ad summongfat na uchum, "Ug-ugkuchona nin na adchatuy apudyus!" Amaschin
imfakacha tan intudtudtuchun Pablo mipangkop an Jesus ya umuliyan matakuwan.
19 Siyan inayakanchà Pablo ad inyoycha ta sangwanan na mamangpanguwon na
ili, wi ananchay Areopago, ad ananchan Pablo, "Pionni wi akammuwon na adchatuy
itudtuchum,
20 tan na uchum ta ug-ugkuchom, maid pu chingngorni à isun na amaschi! Ad pionni
kuma wi maawatan na sachi."

21 (Amaschin imfakacha, tan losan na takuy iyAtenas, ya uray na nakaumili an chicha,
pipionchay ukuukuchon ya chochongron na sinumani adchatu.)
22 Sachi ad, ummagsad à Pablo ta sangwanan na mamangpanguwon na ili, ad anana,
“Chiayuy iyAtenas, mailà wi ipapatiyuy manaychayaw ta apudyusyu wi achu,
23 tan na ummawaà ta iliyu, nantollongà ta chachayyawanyu na nangkarakarasi wi
apudyusyu, ad innilà akon osay altar wi niyug-isan na ukud, ‘À Para Ta Apudyus Wi
Chaan Pù Maakammuwan.’ Na sachi chaychayawonyu wi chaanyu pù akammuwon,
siyan ipaakammù an chiayu ta sana.
24 Siyan Apudyus wi nangwa ta lufung ya losani ingkaw. Ngim foon pù fumroy ta
templo wi ingwan na taku, tan siyan Apu ad langit ya asnay luta.
25 Maid pu kurang an siya, ad foon pù mafalini fadngan na takù siya, tan siyan
marpuwan na asinchuwan, ya siyan mangatod ta losani masapurtau, ya angostau, ya
mafiyakantau.
26 Nangwà Apudyus à osà taku ta chamu, ad siyan narpuwan na atakutaku ad asnay
luta. Insakasakanan ustuustuy manturayan na sinuy turay ya ustuy ingkawancha.
27 Iningwanan taku ta somsom-onchà siya, ta anaponcha kuman mangakammuwan-
chan siya. Tan foon pù achayù Apudyus an chitau.
28 Tan iningkaw na osay mangwanani,
‘Losani matakuwantau
ya oyyoontau,
narpun siya.’
Iningkaw akon inyug-is na uchumi asintatakuyuy naraing, wi anancha,
‘Anà chitau kon Apudyus.’
29 “Siyan kapu ta anà chitaun Apudyus, foon pu kumà iyisutaun kina-Apudyusna
ta kinaapudyus na anchanayay sinan-Apudyus wi falituk winnu pilak winnu fatu wi
iningwan na naraingi taku.
30 Ingkana ta sana, inanusan Apudyus na lawing wi ining-ingwan na taku, tan
chaancha pù akammuwon à siya. Ngim na sana, imfakana wi ifafawin na takun losani
fasurcha.
31 Tan chumtong na padchay makuisan na losani taku ta luta, tan chinuchuttukan
Apudyus na osay nalimpiw wi kuis wi manguis an chitau, ad illausna impaakammu wi
siyan chinutukana tan impaulina tinakù siya!”
32 Na nangngorancha ta inukud Pablo mipangkop ta osay natoy wi taku wi ummuli
nataku, inam-amang na uchum à siya, ngim na uchum, anancha, “Pionni wi asin
chongron na annay ukuchom.”
33 Sachi ad, tinaynanan sachi amung.
34 Ngim nitun-ud an siyan uchumi maryad wi mamati an Jesus. Na osa, Dionisio wi
osay mimbrun na nangatuy upisyar wi nangachanan à Areopago; ad na osa, osay fufai
wi Damaris na ngachanna; ya iningkaw akon uchum.

18

Nantudtuchù Pablo Ad Corinto

1 Sachi ad, tinaynan Pablo ad Atenas ad ummoy ad Corinto.
2 Inafotna ta sachì Akila wi Judio wi niyanà ad Ponto. Na asawana, Priscila.
Finumroychay man-asawa ad Roma ta sin-arkawan, ngim illintog Emperador Claudio
wi lumayaw na losani Judio ad Roma, siyan lummayawcha Akila ad Italia wi ummoy ad
Corinto. Na sachi, finisitan Pablò chicha.
3 Niyaspur wi mamangwà kamfas cha Akila, siyan kapu ta sachi kon iwaar Pablo,
iningkaw akon chicha wi makaiwaar.
4 Ad ummoummoy à Pablo ta sinagogan na Judio ta Sinafachu mangaw-awis ta chachi
Judio ya foon à Judio ta mamaticha kuman Jesus.
5 Chummatong pun cha Silas an Timoteo ad Corinto wi narpuchad Macedonia, illukin
Pablo wi mantudtuchu ta finikat. Tinistitistikuwana ta Judio wi tuttuway Jesus na Cristu
wi impustan Apudyus wi umali.
6 Ngim kinurachà siya ya nan-ukudchà lawing an siya, siyan yinagyagnan silupna ta
ipailana wi achina pu asin tudtuchuwan chicha, ad anana, “Nu chusaon Apudyus chiayu,
ikadyu kay! Maid pu fiyang-u! Manipud ta sana, inyà tudtuchuwan na foon à Judio!”
7 Sachi ad, tinaynan Pablo chicha wi nan-atun ta foroy na osay foon à Judio, wi
Ticio Justo na ngachanna, wi nichar-ag ta sinagogan na Judio. Ticio Justo kon osay
manchaychayaw an Apudyus.

8 À Crispo wi mangipangpangu ta sinagogan na Judio, namatichay simfaryan an Apu
Jesus. Ad namati kon ad-adchuwani iCorinto ta nangngorancha ta intudtuchun Pablo,
ad nampafunyagcha losan.
9 Na sillafiyan, inin-inop Pablo wi anan Apu Jesus an siya, “Achia umogyat ta anchanay
taku. Ituruynu wi mantudtuchu mipangkop an saon.
10 Maid pu mangan-anun sia, tan awachà an sia, ya ad-adchuwan akon takud asna wi
chinutukà à mantakù.”
11 Siyan iningkaw à Pablo ta sachi ili à sintawon ya kogwa wi intudtuchunan ukud
Apudyus.
12 Na namfinnachuran Galion ad Acaya, nantitimpuyug na Judio wi achi pu mamati,
ad ummoycha incharum à Pablo.
13 Anancha, “Na annayay taku, sumupling ta lintog, tan awiawisonan taku ta
obsonchan pinagchayawchan Apudyus!”
14 Ngannganì pun kumingà Pablo, nakaningà Galion. Anana ta Judio, “Nu awad
fasurna winnu lawing à iningwana, anusà chongron na charumyuy Judio.
15 Ngim kapu ta is-isì yakan mipangkop ta mining na uchumi ukud, ya ngadngachan
na taku, ya lintogyu, ikadyu kay, tan maid pu fiyang-u!”
16 Ad imparyawna chicha ta kurti.
17 Sachi ad, na foon à Judio wi nangiila, chinòmaanchà Sostenes wi mangipangpangu
ta sinagogan na Judio, ad inabchoychà siya ta paway na kurti, ngim foon à namfiyangan
Galion.

Nangulin À Pablo Ad Antiokia

18 Nafayag pù Pablo ad Corinto, tinaynanan chachi mamati ad ummoy ad Cencrea, ad
nifurun akò Akila an Priscila. Chummatongcha pun, nampapukis à Pablo ta mangipail-
ana wi narpas na impustanan Apudyus. Narpas pun na sachi, namapurcha wi ummoy
ad Siria.
19 Ad chin-umanchad Efeso wi nanaynanan Akila an Priscila. Ad ummoy à Pablo ta
sinagogan na Judio nantudtuchu.
20 Ad pionchay tawichan à Pablo, ngim ummisì.
21 Ad anana, “Nu iparufus Apudyus, mangulinà.” Ad namapur wi lummayaw ad Efeso.
22 Chummatong pun ad Cesarea, nanadcharan ummoy ad Jerusalem ta umoyna
fisitaon na chachi mamati, ad nangaw-as ad Antiokia.
23 Foon pù nafayag na iningkawana ta sachi, ad lummigwat ako wi ummoy ta ailiili
wi sinakup Galacia ya Frigia nantudtuchu ya nansorkag ta losani mamati.

Nantudtuchù Apolos Ad Efeso Ya Corinto

24 Na sachi timpu, chummatong ad Efeso na osay Judio wi narpud Alejandria. À Apolos
na ngachanna. Naraing à siyay mantudtuchu ya achun inakammuna wi mipangkop ta
niyug-is wi ukud Apudyus.
25 Nakakoti mantudtuchu mipangkop an Apu Jesus, ya katuttuwaan na intudtuchuna,
tan siyan nitudtuchun siya ta chamu. Ngim afus na inacharnan Juan à itudtuchuna ta
namfunyakana ta taku.
26 Ummoy à Apolos ta sinagogan na Judio, ad naturod à siyay mantudtuchu. Chingngor
pun cha Akila an Priscila à siya, inayakanchà siya ad foroycha, ad ninarmanchay
nangisuplikar an siya ta chaanna pù akammuwon na mipangkop an Jesus.
27 Sachi ad, simsimmò Apolos wi umoy ad Acaya, siyan inapufaran na mamatì siya,
ad sinuratanchan mamati ad Acaya ta mangiliyonchà siya. Na chummatngana, chakor
na fachangna ta chachi namati kapu ta kaasin Apudyus an chicha.
28 Kapu ta naraing wi makais-isì ta Judio, inafaknà chicha ta sangwanan na taku.
Inusarnan niyug-is wi ukud Apudyus ta nangipaakammuwana wi Jesus na Cristu wi
impustan Apudyus wi umali.

19

Nantudtuchù Pablo Ad Efeso

1 Na iningkawan Apolos at Corinto, nangoy à Pablo ta filig wi ummoy ad Efeso.
Chummatong pun, inchasanan uchumi mamati.
2 Inimusnan chicha, “Nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an chiayu ta namatiyanyu?”
Ad summongfatcha anani, “Maid chingchingngornì awad Ispiritun Apudyus.”
3 Ad inimus Pablo, “Nu amasnat, in-inon na nafunyakanyu?”
Ad summongfatcha, “Nafunyakan-ani ta funyag Juan ta namatiyanni ta in-
tudtuchuna.”

4 Sachi ad insuplikar Pablo, wi anana, “Na funyag Juan, siyan nangipail-an na takuy
namfafawicha ta fasurcha ya nafaliwan na somsomòcha. Ngim intudtuchuna wi
masapur patiyoncha kon misukat an siya, wi Jesus.”
5 Chingngorcha pun na insuplikar Pablo, asincha nampafunyag à mangipail-ancha wi
namatichan Apu Jesus.
6 Sachi ad impatay Pablo na imanan chicha, ad nakarong-ag na Ispiritun Apudyus
an chicha. Sachi ad, nan-ukudchà foon pù sikud wi ukudcha, ad inukudcha kon
impaspasmò Apudyus an chicha.
7 Umoychà nasawaran à chuway lallarai.
8 Na turuy furan, ummoummoy à Pablo ta sinagogan na Judio nantudtudtuchu.
Naturod à siya wi nanongfat ya mantudtuchu ta taku à mangawisanan chicha
mipangkop ta Manturayan Apudyus.
9 Ngim natangkin na uchum wi achicha pun patiyon, ad pinarparwingchan mi-
tudtuchu mipangkop an Jesus ta sangwanan na losani naamung. Siyan tinaynan Pablo
chicha, ad inayakana chachi mamatin Jesus. Ummoycha ta uswilaan Tirano, ad sachin
nantudtuchuwan Pablo ta taku ta finikat
10 ingkanà lummaus na chuway tawon. Siyan losan na taku ta provinsiya wi Asia,
uray Judio ya foon, chingngorchan chamag mipangkop an Apu Jesus.

Na Nàwa Ta Pituy Anà Sceva

11 Ad-adchuwan na kaskaschaaw wi impàwan Apudyus an Pablo,
12 tan uray pangyu winnu luput wi inyusarna, nu inyoy na uchum ta nasakit ya
nakafarfaray, ummimfagcha ya lummayaw akon farfaraycha.
13 Ngim iningkaw na uchumi Judio wi nangkagkagkaay wi nangiparyaw anu ta aran wi
farfaray na taku. Ad impadpachascha ko usaron na ngachan Apu Jesus ta paryawonchan
aran. Anancha ta aran, “Siay aran, kapu ta karobfongan na ngachan Jesus wi itudtuchun
Pablo, lumayaw-a!”
14 Na uchumi nangwa ta amaschi, pituy lallarai wi anà Sceva, wi siyan osay
pangpangun na papachin na Judio.
15 Ngim na namingsan, summongfat na osay aran an chicha, wi anana, “À Jesus,
akammù, ya uray Pablo, ngim maid pu akammù an chiayu!”
16 Sachi ad, na larai wi nakafarfaray ta sachi aran, chinòmaana chichay pitu, ad
nakapatoy an chicha ingkanà inafakna chicha. Ad ummawidchay naamin nasukatan
wi nakiskissay na luputcha.
17 Na nangngoran na losani takud Efeso ta sachi nàwa, uray Judio ya foon à Judio,
naam-amodcha ummogyat ad chinayawchan ngachan Apu Jesus.
18 Ad kapu ta sachi, ad-adchuwan na mamati wi nangipudnu wi namfafawicha ta
sangwanan na fufuruncha ta lawingi ining-ingwacha.
19 Ad na uchum, wi nansasarumangka ko, inaruschan nibruchay sarumangka ad
singkobcha ta sangwanan na taku. Na nginan na nibruchay singkobcha, ummoy à
limampuruy lifu ta pilakcha.
20 Kapu ta chachi losani nànàwa, nanchinchinnamag na mipangkop an Apu Jesus ya
karobfongana, siyan ummachuachu kon mamati.

Na Kuru Ad Efeso

21 Narpas pun na sachi, simsimmò Pablo wi mangoy ta provinsiyay Macedonia ya
Acaya wi umoy ad Jerusalem. Anana, “Nu chumatongà ad Jerusalem, ituruy-uy umoy
ad Roma.”
22 Sachi ad, impaunanad Macedonia na chuway mamadfachang an siya, wi cha
Timoteo an Erasto, ad nataynan à Pablo ta sachi provinsiya wi Asia, wi sachin awachan
Efeso.
23 Na sachi koy timpu, iningkaw ad Efeso na kaog-ogyati kuru mipangkop ta pammatin
na mamatin Jesus.
24 Amasnan nàwaana: Iningkaw na osay larai wi Demetrio na ngachanna. Na iwaar
Demetrio, mampapanchay à pilak à sinantemplon na osay apudyuscha wi fufai nu, wi
Artemis anun ngachanna. Inyusar na taku chachi sinantemplo à manaychayawancha ta
sachi sinan-Apudyuscha. Siyan achun lakansiyacha Demetrio ya chachi mallabfuwona.
25 Siyan nampamiting à Demetrio ta chachi mallabfuwona ya uchumi mampapanchay,
ad ananan chicha, “Fufurun-u, akammuyu wi na annayay iwaartau, siyan fummaknan-
gantau.
26 Ad ta sana, iniilatau ya chichingngortaun iningwan na annay taku wi Pablo. Ad
itudtudtuchuna ta taku wi sinumani apudyus wi ingwan na taku, foon pu nù tuttuway

Apudyus. Ad maila wi naawis na achud asnay Efeso ya ad-adchuwani ili ta provinsiyay
Asia.
27 Siyan masapur tatanchaakantau tan awni ad maamsiw na annay iwaartau, ad
maid pu mangngina. Ad foon pu kà afuschi, tan mamfalini maid silfin na templon
na achayawani apudyustau wi Artemis. Ad mifafa kon kinasasaadna, wi siyan
chaychayawon losan na taku ta annay provinsiya wi Asia ya uray na losani lufung!”
28 Chingngorcha pun na sachi imfakana, naaliling-otcha, ad asipapauycha, wi
ananchay, “Achayawan à Artemis wi apudyustaud asnay Efeso!”
29 Sachi ad, niwaras na kuru ta sachi ili. Ad chinòmaancha cha Gayo an Aristarco
wi nifurun an Pablo, wi narpuchad Macedonia. Ad intodtodchàchà chicha ta parasa wi
naarusan na taku.
30 Piniyan Pablo wi umoy ta sangwanan na taku, ngim inyachin na mamatì siya.
31 Uray na uchumi mamangpanguwon na provinsiya, wi fufurun Pablo, ummifaunchà
mangifakan siya ta achi pu mampaila ta parasa.
32 Ad na sachi, amod na ngonot wi maid aag-agngorana tan na kaachuwan an chicha,
foon pù akammuchan pangkop na naarusancha.
33 Siyan na uchumi Judio, impasanguchà Alejandro wi osay furuncha ta isuplikarna
ta taku, tan ummogyatchà pafasuron na takù chichay Judio mipangkop ta sachi kuru.
Ad impachas Alejandro wi pakin-on na taku, ta mafalini man-ukud,
34 ngim immatunancha pun wi Judiò siya, asipopoawcha, “Achayawan à Artemis wi
apudyustaud asnay Efeso!” Ad amaschin inip-ip-awcha ta unog na chuway uras.
35 Na anungusna, nampailan mayor na ili. Impakinòna pun à chicha, anana, “Kailiyà
wi iyEfeso, awad lawa takù foon pù nangaagkammu wi chitauy iyEfeso na mamangchon
ta templon na achayawani Artemis ya nasantuwani fatu wi naodchag narpud langit?
36 Maid pu osà makaifaka wi foon pù tuttuwana, isunga kuminòtau ta maid pu
mangàaway.
37 Na anchanayay chuwa wi inyaliyud asna, maid inakawcha ta templotau, ya maid
pu ko imfakachà lawing mipangkop ta apudyustau.
38 Ngim nu mampangpangnù Demetrio ya chachi fufurunnà makafasuran na osay
taku, awad na kuistau ya pangpangutau ta pisinacha, siyan ikadchay mangicharum an
chicha.
39 Ngim nu awad safalì ifakayu, urayonyu, ta ukuchontau ta ustuy man-ar-arusanni
wi pangpanguyu.
40 Tan machanakanà, tan nu pafasuron chitau ta chachi papangattaud Roma
mipangkop ta nàwad kanad wi kuruyu, sinun ustù ilasuntaun chicha, tan maid pun!”
41 Imfakana ad na sachi, finuarna chicha.

20

Nangulincha Pablo Ad Macedonia Ya Acaya

1 Narpas pun na sachi kuru, impaarus Pablo na mamati ta sorkakonà chicha. Ad
ananan chicha, “Annay lumayawà.” Tinaynana pù chicha, ummoy ad Macedonia.
2 Ummoy ta ailiili nantudtuchu ta mamati ta masorkagcha. Sachi ad, ummoy akod
Acaya, wi nangngachan Grecia.
3 Iningkaw ta sachì turuy furan. Sachi ad, simsimmòna wi mamapur wi umoy ad
Siria. Ngim nganngani pun lumigwat, chingngorna wi nantuturag na uchumi Judio ta
patoyonchà siya, siyan nalliglig ad Macedonia.
4 Nifurun akon uchumi fufurunna. Na ngachancha: Sopatro wi anà Pirro, wi iBerea;
Aristarco ya Segundo wi iTesalonica; Gayo wi iDerbe; Tikico ya Trofimo wi iyAsia; ya
chianin Timoteo.
5 Chummatong-ani pun ad Filipos, ummunacha ta urayon chianid Troas.
6 Narpas pun na fiyastay nanganan na takù tinapoy wi achi pun naraukan à
mampafotar, namapur-ani wi ummun-unud ta fufurunni. Lummaus pun na limay
padcha, chummatong-anid Troas, ad nakachumingkuani ta fufurunni ta sachi.

Na Naodchakan Eutico

7 Mummaschom pun ta Safachu, naarus-ani wi losani mamatì makaan ta tinapoy à
mangiyakasmoanni ta natayan Jesus. Ad nantudtuchù Pablo ingkana ta kawan na lafi,
tan simsimmònay lumayaw nu mafikat.
8 Ad-adchuwan na silaw ta sachi kuwartu ta miyatluy kat-un na foroy wi naarusanni.
9 Na osay fafaru wi nangngachan à Eutico, tummutùchu ta tawa, ad na nan-
tudtuchuwan Pablo, manchùchùmog à siya. Ad nasuyop à Eutico, ad naodchag.
Lummogsadcha pun aran à siya, nanattoy.

10 Siyan lummogsad akò Pablo, ad finonwarnà siya, ad ananan chicha, “Achiayu
machanakan, tan mataku!”
11 Ad summang-at-ani losan asin, ad nangan-anì tinapoy. Narpas-ani pun nangan,
inturuy Pablo wi nakaug-ugkud an chiani, ingkana ta summingitan na init, achiyot
lumayaw.
12 Ad na sachi fafaru, inturudchà siya ta foroyna, ad naragsakcha tan ummuli nataku.

Na Ummayancha Pablo Ad Mileto

13 Impaunan Pablò chiani wi namapur wi umoy ad Asson, tan imfakana wi chakasonà
chiani tan manadcharan wi umoy ad Asson.
14 Nan-aafot-ani pun ad Asson, namapur-ani losan wi ummoy ad Mitilene.
15 Nafikat pun, tinaynannin sachi ili ad inturuyni wi namapur, ad chummatong-anid
Chio. Asin pu nafikat, chummatong-anid Samos, ad asin pu ko nafikat, chummatong-
anid Mileto.
16 Achiani pu nanchakas ad Efeso, tan simsimmò Pablo wi lausanni, ta mangkanas na
chumatngannid Jerusalem ta chaptannin fiyasta wi ananchay Pentecostes.

Nantudtuchù Pablo Ta Mangipangpangu Wi iyEfeso

17 Na iningkawannid Mileto, impaayag Pablo chachi mangipangpangu ta mamatid
Efeso.
18 Chummatongcha pun ad Mileto, anan Pablo an chicha, “Akammuyun imfibfiyag-u
ta iningkawà an chiayu nanipud ta chamuy ummaliyà ad asnay provinsiya wi Asia.
19 Iningwà losan na impàwan Apudyus an saon, ya foon pù inchayaw-un long-ag-u.
Inturuy-uchi uray mansikab na somsomòu ta simfofotang, ya uray pinarpalikatanà ta
chachi Judio ta namachapachasancha mangtoyan an saon.
20 Akammuyu ko wi maid pu insulib-ù fumaruwanyu ta nantudtuchuwà an chiayu ya
nangipagngorà mipangkop an Jesus ta sangwanan na taku ya uray ta aforoforoy.
21 Impapatì akoy nangifaka ta chokà wi Judio ya chachi foon à Judio wi masapur
ifafawichan fasfasurcha ya mansakungchan Apudyus ya mamaticha kon Jesu Cristu wi
Aputau.
22 Ad na sana, inyà ad Jerusalem, tan siyan pàwan na Ispiritun Apudyus, uray foon
pù akammù nu sinun màwan saon ad aschi.
23 Tan na afusi akammù, mafaruchà ya mapalikatanà ta sinuy ili wi umayà, amaschin
impaakammun na Ispiritun Apudyus an saon.
24 Ngim uray matoyà, tan maid pu filang na fiyag-u, tan pakaropasò na losani impàwan
Apu Jesus an saon, wi masapur istikuwà na Mamfaruy Chamag mipangkop ta achakun
Apudyus ta taku.
25 “Iniingkawà an chiayu nantudtudtuchu mipangkop ta Manturayan Apudyus. Ngim
na sana, akammù wi nu lumayawà, maid asinyu mangil-an an saon ta annay luta.
26 Siyan maawatanyuna, wi nu awad osan chiayù misiyan an Apudyus à machusa,
foon pù fasur-u,
27 tan maid pun insulib-u ta nantudtuchuwà an chiayu ta losani pangkop Apudyus.
28 Siyan man-annad-ayu, ya ayyuwananyu kon losani fufurunyu wi impiyar na
Ispiritun Apudyus an chiayù mangipangpangun chicha. Isun na inyòoyyan na
mampapastor wi mangayyuwan ta panniluna, amaschi kon oyyoonyu wi mangayyuwan
ta chachi mamati, tan imfayad Apudyus na charan na anàna à oroscha.
29 Akammù wi nu lumayawà, umali chachi mantudtuchù chumachail an chiayu, wi
isuchà atap wi animar wi otyonchan naamu.
30 Chumtong na timpuy na uchum an chiayu, turtulliyanchan mamati ta chichan
masurut.
31 Siyan man-annad-ayu ta achiayu miyafut. Somsom-onyu kuman nantudtuchuwà
an chiayu ta unog na turuy tawon wi iningkawà an chiayu, ta linafi ya finikat, wi
malluruwaà ako kapu ta chakor na ayat-u ya achakù an chiayu.
32 “Siyan na sana, Apudyus na mangayyuwan an chiayu, ya piyarò wi surutonyun
tudtuchu mipangkop an Jesus, wi kaasin Apudyus ta taku. Siya kon nginlobfong
wi mangipapigsa ta pammatitau, ya mangatod ta mamfaru wi impustana ta losani
mantakuna.
33 À saon, maid nan-ochawà à pilakyu, ya luputyu ya sinuy awad an chiayu,
34 tan akammuyu wi nallabfuwà à mangar-à ta losani masapur-u ya masapur akon
fufurun-u.
35 Amaschin ining-ingwà, ta is-isuwonyu, tan masapur mallagpottauy man-iwaar ta
awad ifachangtau ta sinumani makasapur à fachang. Sosom-ontau kuman imfakan na
Aputau wi Jesus, wi anana, ‘Naragragsak na takuy mangatod nu takuy man-ochaw.’ ”

36 Sachi ad, nampalintumongcha losan ad nalluwarù Pablo.
37 Ad losancha mansasàuy, ad nan-ifilcha tan lawingonchay lumayaw à Pablo,
38 sinchumallun nangifag-ana wi maid asincha mangil-an an siya ta annay luta. Sachi
ad, tinun-udchà siya wi umoy ta ikaw na papur wi mallukanana.

21

Ummoy À Pablo Ad Jerusalem

1 Nansisiyan-ani pun an chicha, nangaw-as-ani wi namapur ad Cos. Ad nafikat pun,
chummatong-anid Rodes, ad asin ad nafikat, chummatong-anid Patara.
2 Ad inchasannin osay papur wi umoy ad Fenicia, ad namapur-ani.
3 Na namapuranni, innilanin luta wi nangkawaon na fayfay wi nangngachan Chipre
ta apot ta chuwiki. Ad panopanos pun chummatong-anid Tiro wi osay ili ta provinsiya
wi Siria. Nanchissaag-anid Tiro, tan siyan mangichissaakan na papur ta karkana.
4 Ad inchasannin uchumi mamatin Jesus, siyan iningkaw-anin chichà sinchumingku.
Ad na iningkawannin chicha, imfakachan Pablo wi foon pu otyan à ituruynay umoy ad
Jerusalem, tan impaakammun na Ispiritun Apudyus an chicha wi mapalikatan à Pablo
ad aschi.
5 Ngim nachauman pun na timpuy lumayawanni, impapilitni wi lumayaw. Siyan
inturud na nasimfarfaryani mamatì chiani ta ikaw na papur. Ad nampalintumong-ani
losan ta ikid na fayfay wi nan-asiluwaru.
6 Sachi ad, nangulincha ta foforoycha, ad nallukan-ani ta papur.
7 Ad inturturuyni wi namapur, ad chummatong-anid Tolemaida, ad nanchissaag-ani
ta fusitaonni chachi mamatin Jesus ta sachi.
8 Nafikat pun, asin-ani namapur wi ummoy ad Cesarea. Chummatong-ani pun,
ummoy-ani ta foroy Felipe ad iningkaw-anin siya, wi siyan osa ta chachi pitu wi
nachutukan ad Jerusalem à fumachang. Na iwaarna ko, nantudtuchu ta Mamfaruy
Chamag mipangkop an Jesus.
9 Opat na anànay fabfafarasang, wi profetascha ko wi ifagfakachan ipaspasmò na
Ispiritun Apudyus an chicha.
10 Lummaus pun na uchumi padcha, chummatong akon osay profeta wi Agabo na
ngachanna, wi narpud Judea.
11 Ummalì Agabo ta foroy Felipe ad inaranan larat Pablo, ad finofodnan imana ya ikina.
Ad anana, “Annayan imfakan na Ispiritun Apudyus: Na nginlarat ta anna, amasnan
maniliwan na Judio an siya ad Jerusalem ad iyoychà siya icharum ta foon à Judio.”
12 Chingngorni pun na imfakana, inàarùni ta chachi uchumi iningkaw ta achi pu kumà
Pablo umoy ad Jerusalem.
13 Ngim sinongfatan Pablò chiani, “Sinu kon oyyoonyuy asiiifil? Parwingonyu kan
somsomòu! Susunud, nakasakanaà wi mitaod ad Jerusalem, ya uray nu mapatoyà kapu
ta pammatì an Apu Jesus.”
14 Siyan kapu ta achiani pun makaawis an siya, kumminòani, ad ananni, “Iluwarutau
wi afus na pion Apudyus à màwa.”
15 Foon à nafayag na iningkawanni ta sachi, ad nansakanaani wi umoy ad Jerusalem.
16 Nifurun akon chianin uchumi mamati wi iCesarea. Ad na chummatngannid
Jerusalem, inyoychà chiani ta foroycha Mnason wi iChipre, tan sachi nun ingkawanni.
Nafayag na namatiyan Mnason an Jesus.

Fummisità Pablo An Jaime

17 Chingngor pun na mamatid Jerusalem wi chummatong-ani, isagcha naragsak wi
mammangilin chiani.
18 Nafikat pun, ummoynin Pablo fisitaon à Jaime. Iningkaw akon losani mangipang-
pangu ta mamatid Jerusalem.
19 Ad inyag-akammuni pun à Pablo an chicha, inur-ullit Pablo na losani impàwan
Apudyus ta nantudtudtuchuwana ta chachi foon pù Judio.
20 Na nangngorancha ta ur-ullitna, chinaychayawchà Apudyus.
Ngim anancha kon Pablo, “Sunuchi Pablo, sosom-om wi alifulifun Judio wi mamatin
Jesus, wi losancha ipapati wi manungpar ta losani Lintog Moses.
21 Nanchinamag wi itudtudtuchum anu ta losani fufuruntauy Judio wi finumroy ta
lutan na foon à Judio, ta man-awichanchan Lintog Moses, ya imfagfakam anu wi achicha
pu ko markaan na an-ananàcha, ya achicha pu ko tungparon na uchumi achawiyantauy
Judio.
22 Ad, sinun oyyoontau ta akammuwonchay foon pù tuttuwan chingngorcha, tan
sikurachuy chamakonchay chummatong-ayu.

23 Na somsomòni, amasnan ustuy oyyoom. Anchanan opat an chiani wi lallarai wi
nganngani marpas na impustachan Apudyus.
24 Furnam chicha wi umoy ta Templo, ad miyamung-a ta mangwaancha ta pituy
padchay mangkangputancha ta illintog Moses mipangkop ta mipustan Apudyus. Ad
nu makangputchi, fayacham akon kastuscha, ta nu marpas, mafalinchay mampapukis
ta pachi à mangipail-ancha wi nakangput na impustacha. Ad siyan mangakammuwan
na taku wi maid katuttuwaan na chinamagchay mipangkop an sia. Ad akammuwoncha
ko wi ipapatim wi manungtungpar ta Lintog Moses.
25 Ya mipangkop ta chachi foon à Judio wi namati, insuratnin tudtuchunin chicha, wi
achicha otyan anon na sinumani michatun ta sinan-Apudyus, ya achicha pu ko anon na
chara winnu napsor wi animar wi achi pu nachara, ya achicha pu ko it-om na foon à
asawacha."
26 Nafikat pun, finurnan Pablo na chachi opat, ad nitapì siya ta oyyoonchay manungpar
ta Lintog Moses mipangkop ta impustacha. Ad ummoycha ta Templo, ad imfakan Pablo
ta pachi na padchay marpasan na oyyooncha, tan nu marpas, masapur mamparti chi
opat à animar à ichatunchan Apudyus.

Natiliw À Pablo

27 Nganngani pun wi marpas na pituy padcha, niyaspur wi na uchumi Judio wi iyAsia,
innilachà Pablo ta Templo. Ad sinugsukanchan ad-adchuwani taku, ta chòmaanchà
Pablo.
28 Nampoawcha, "Fufurunni wi kanà Israel, fadngan chiani! Tan annayan sachi taku
wi mantudtuchu ta atakutaku ta lawingonchà chitauy Judio, ta achicha ko tungparon
na Lintog Moses, ya achicha pu ko lispituwon na annay Templotau. Ad na sana, am-
amchona ko, tan kaisawanan Templotau, tan imparnònan foon à Judio."
29 Amaschin anancha, tan na osay padcha, innilachan osay foon pù Judio, wi iyEfeso,
wi nangngachan à Trofimo, wi nifurun an Pablo ta linumnoana ta ili, ad anancha pun
nu imparnònà siya ta Templo.
30 Na nangngoran na takud Jerusalem ta sachi, ummog-otcha, ad nakurucha losan,
ad asitotodchàchay ummoy ta Templo. Ad chinòmaanchà Pablo ad kinuykuychà siya
iparawa ta Templo. Sachi ad, inyonobchan Templo.
31 Nganngnanicha pun patoyon à siya, imfakan na osay taku ta kumander na
susurchachuy iRoma wi nakurun losani taku ta ili.
32 Sachi ad, chakusi inayakan na kumander na uchumi kapitan ya susurchachu ad
asitotodchàchay ummoy ta awachan na ad-adchuwani taku. Ad innilan pun na takù
chicha, inwarangchay manatar an Pablo.
33 Ad tiniliw na kumander à Pablo ad impakachilanà siya à chuwà kachila. Sachi ad,
inimusna ta taku, "Sinun takuy anna? Ad sinu kon iningwana?"
34 Ngim nansafasafalin songfatcha, ya asingongonotcha, siyan maid pu mangakam-
muwana nu sinun katuttuwaan. Sachi ad, imfakana ta susurchachu ta iyoychà Pablo ta
kampucha.
35 Chummaumcha pun ta archan na kampu, intangoy na uchumi surchachu impangatù
Pablo tan naam-amod na og-ot na taku.
36 Ad nituntun-udcha kon siya, wi ip-ip-awcha anani, "Patoyontaù siya!"

Tinàchoran Pablo Na Long-agna

37 Na mangiparnoanchan Pablo ta kampu, kummingà Pablo à Griego ta kumander
anani, "Mafalini awad na ifakà an sia?"
Nataag na kumander tan Griego na inyùukud Pablo, ad anana, "Apay, akammumi
man-ukud à Griego!
38 Anà pun nu sian sachi iyEgipto wi nanguru ta kufilnu ta sin-arkawan. Siyan sachi
nangiyoy ta opat lifuy takuy alilifuk ta ikaw wi maid pu taku."
39 "Foon pun à saon," anan Pablo, "tan Judiowà wi narpud Tarso ta provinsiya wi
Cilicia, wi Tarso na osay machaychayaw wi ili." Ad anan ako Pablo, "Annan piò wi ifaka
ta anchanayay taku, nu mafalin."
40 Ad intay-un na kumander, siyan summiad à Pablo ta archan ad impakinònan taku.
Ad nan-ukud à sikud wi ukud na Judio, wi Hinebreo, ad anana:

22

1 "Aamma ya susunud, chongronyun ifakà, nu awad arwingà an chiayu."
2 Na nangngorancha wi Hinebreo na inyùukudna, kumminòcha losan.
Ad inturuy Pablo anani:

3 “À saon, Judiowà wi niyanà ad Tarso ta provinsiya wi Cilicia, ngim asnay Jerusalem
na chummakrà ya nan-uswilaà. À Gamaliel na nanudtuchun saon, siyan ninarmà wi
nangachar manungpar ta Lintog wi tinungpar na achakchakrantau. Lagpotanà ako wi
nangwa ta losani pion Apudyus, wi isun na inyòoyyayu ta sana.
4 Pinalikatà na mamatin Jesus, ya impapatoy-u kon uchum. Uray lallarai ya fubfufai,
impatiliw-ù chicha ta mifarudcha.
5 Na angatuwani pachi ya losan chachi Kukunsisartau, mafalini istikuwoncha wi
katuttuwaan na ifakà tan chichan nangatod an saon ta surat wi mangatod à karobfongà
wi maniliw ta chachi mamatin Jesus. Siyan inawit-un sachi surat ta chachi chokatauy
Judio ad Damasco, wi na pangkop-u, tiliwò chachi mamati ad iyalì chichad asnay
Jerusalem, wi makachilaancha, ta machusacha.

Asin Pablo Inur-ullit Na Namatiyana
Apost. 9:1-19; 26:12-18

6 “Ngim machanchaniyà pun ad Damasco ta mamatù, nammaag nasilingà ta linang
wi narpu ta langit,
7 ad nalitwachà. Ad chingngor-un kinga wi anana, ‘Saulo, Saulo! Tammakò saon
parpalikatan?’
8 “Ad inimus-u, ‘Sinua, Apu?’
“Ad summongfat chi kumminga, ‘Saon à Jesus wi iNazaret, wi parpalikatam.’
9 “Chachi fufurun-u, innilachan linang, ngim achicha pun chingngor na inukud na
sachi kumminga.
10 “Sachi ad, inimus-u, ‘Apu, sinun oyyoò?’
“Ad ananay summongfat, ‘Fumangon-a ta ing-ad Damasco wi awachan na mangifakan
sia ta losani pàwan Apudyus an sia.’
11 “Ngim nakurapà kapu ta sachi linang, siyan iniwichà ta fufurun-u inyoy ad Damasco.
12 “Iningkaw ad Damasco na osay Judio, wi Ananias na ngachanna, wi manaychayaw
an Apudyus ya tungparona losan na Lintogtauy Judio, ya lispituwon losan na chokanay
Judio à siya.
13 Ummalin saon ta foroy wi iningkawà, ad summiad ta char-ag-u. Ad anana, ‘Sunuchi
Saulo, maaan na kurapnu!’
“Sachi ad, nakailaà ad intollong-ù siya.
14 “Ad anan ako Ananias, ‘À Apudyus wi chinaychayaw na achakchakrantau,
chinutukanà sia ta akammuwom na piona, ya ilam na nalimpiw wi anànay Jesu Cristu,
ya chongrom na ustuustuy kingana.
15 Tan sian mangistiku ta atakutaku ta losani inilam ya chingngornu mipangkop an
siya.
16 Ad, sinu kon urayom? Fumangon-a ta ing-a mampafunyag, ya iluwarum an Jesus
ta pakawanonan fasurnu.’

Imfaun Jesus À Pablo Wi Umoy Mantudtuchu Ta Foon À Judio

17 “Ad namagkulinà pun ad Jerusalem, ummoyà ta Templo malluwaru, ad iningkaw
na isù impain-inop Apudyus an saon,
18 tan innilà à Apu Jesus wi ananan saon, ‘Kanasom! Taynam ad asnay Jerusalem, tan
na takud asna, achicha pu patiyon na istikum wi mipangkop an saon.’
19 “Ngim sinongfatà, ‘Apu, patiyoncha nin, tan akammucha wi saon na ummoummoy
ta chachi sinagoga naniliw ta chachi mamatin sia, ya impaabchoy-u kò chicha.
20 Ad akammucha ko wi saon na nangiparufus ta namatayanchan Esteban wi
nangistikun sia, tan iningkawà wi nangchon ta luput chachi namatoy.’
21 “Ad ananan saon, ‘Uray, ing-a, tan ifaun-ù sia mantudtuchuwon ta achayuy foon à
Judio.’ ”
22 Na nangifag-an Pablo ta sachi, na takuy naaarus nanchochongngor an siya,
illukichay nampoaw, “Patoyontaù siya! Matoy otyan na amasnati taku!”
23 Ad asipapauycha, ad kinissaychan silupcha ya ingkab-urchan kafu ta ngatu.
24 Siyan imparnò na kumander à Pablo ta kampu, ad imfakana ko ta abchoyon na
surchachunà siya ta akammuwoncha nu sinun pangkop na ummog-otan na Judio an
siya.
25 Ngim intaodcha pun à siya ta abchoyoncha, anan Pablo ta kapitan na surchachu
wi ummaagsad, “Apay, iparufus na lintog wi maabchoy na takuy Romano wi chaan pù
maimfistikar?”
26 Chingngor pun na kapitan na imfakan Pablo, ummoyna imfaka ta kumander. Anana,
“Sinu kon annay oyyoontau? Tan na anchi Pablo, Romano nu!”

27 Sachi ad, ummoy na kumander an Pablo inimus an siya, “Ifakam nu tuttuway
Romano-a?”
“Oo, anan Pablo.”
28 Ad anan na kumander, “Uray saon, ngim chakor na finayachà ta mifilangà à
Romano!”
Ad summongfat à Pablo, “Ngim à saon, niyanaà à Romano.”
29 Siyan chakusi nan-onat na chachi mangimfistikar an siya; ya uray na kumander,
ummogyat ta nangakammuwana wi Romanon impakachilana.

Naimfistikar À Pablo Ta Mamangpanguwon Na Judio

30 Ngim na kumander, pionay akammuwon na mismuy ipafasur na Judio an
Pablo; siyan nafikat pun, impaayagnan losani pangpangun na papachi ya losani
mamangpanguwon na Judio. Ad impaaannan kachilan Pablo. Ad inyoyna impasangngù
siya ta sangwanancha losan.

23

1 Intotollong Pablò chicha, ad anana, “Susunud-uy Judio, mamfarun somsomòu tan
nanipud ta niyanaà, nginongodngochà wi mangwa ta anan Apudyus wi mamfaru.”
2 Na nangifag-ana ta sachi, à Ananias wi Angatuwani Pachi, impalipaknan tupò Pablo.
3 Sachi ad, anan Pablo an siya, “Siay sinankuis, tuttuway lipakon Apudyus akò sia!
Tan in-inon akon anam wi nakafasurà ta Lintogtau, ad sian nakafasur tan impalipaknù
saon, wi amaschin mipalit ta Lintogtau?”
4 Sachi ad, anan na osay niyachanin Pablo, “In-insurtuwom na Angatuwani Pachin
Apudyus!”
5 Ad anan Pablo wi summongfat, “Susunud-uy Judio, nu inakammù wi siyan
Angatuwani Pachi, foon pu otyan à imfafain-ù siya, tan awad tuwan niyug-is wi ukud
Apudyus, wi anana, ‘Achiayu man-ukud à lawing ta pangpanguyu.’ ”
6 Inakammun Pablo wi nan-agwan somsomò na chachi Kukunsisar, tan Saduceo na
uchum ya Fariseo kon uchum, ad chinakornan kingana, wi anana, “Susunud! Fariseowà,
wi kanà akon Fariseo! Siyan namnamaò wi umuli matakun natoy, ad sachin pangkop
na nangicharumanyun saon ta sana!”
7 Imfakana ad na amaschi, illukin chachi Fariseo ya Saduceo wi mansusukob, tan
nan-agwacha.
8 Tan na Saduceo, anancha nu wi achi pu umuli matakun natoy. Anancha ko nu wi
maid pu anghel ya alichodwa. Ngim na Fariseo, tuttuwaoncha losan chachi.
9 Ngummonongonotchay nansusukob. Ad na uchumi Fariseo wi mangitudtuchu ko
ta Lintog, summiadchay ipapilitchan somsomòcha. Anancha, “Maid pu osà inchasannì
nakafasuran na annay taku. Nu tuttuway nakaukud an siyan anghel winnu osay achi
pu maila, lawing akuin na amaschi?”
10 Sachi ad, natuud na sukobcha, siyan nachanakan na kumander tan awni ad nu
aragragkiyanchà Pablo ta og-otcha. Siyan imfakana ta uchumi surchachuna ta umoycha
aran à siya ta asincha iyoy ta kampu.
11 Na sachi lafi, impailà Apu Jesus an Pablo, ad anana, “Papigsaom na somsomònu, tan
masapur wi istikuwanà ad Roma à isun na nangistikuwam an saon ad asnay Jerusalem.”

Nantuturag Na Judio Ta Patoyonchà Pablo

12 Nafikat pun, nantuturag na uchumi Judio ta patoyonchà Pablo. Nan-asisapatacha
ta achicha pu mangan ya uminum ingkanà patoyoncha nù Pablo.
13 Nasurukchà opatpuruy Judio wi nantuturag ta amaschi.
14 Ummoycha ta pangpangun na papachi ya mamangpanguwon na Judio, ad anancha,
“Nan-asisapataani wi achiani pun mangan ingkanà patoyonnì Pablo.
15 Siyan chiayu ya losan chachi uchumi pangpangu, umifaun-ayù umoy mangifaka ta
kumander ta iyalinà Pablo ta anna ad akin-iimfistikar-ayu mipangkop ta kasusna. Ad
fangafanganni ta charan ta patoyonnì siya.”
16 Ngim na amunaon Pablo, chingngornan mipangkop ta puranun chachi Judio, siyan
ummoyna ta kampu impalìnan siya.
17 Ad inayakan Pablo na osay kapitan, ad anana, “Iyoynu ad na annay fafaru ta
kumander, tan awad na ifakanan siya.”
18 Ad inyoyna ta sachi, ad anana, “À Pablo wi farud, impaiyalinan annay fafaru an sia
tan awad anun ifakanan sia.”
19 Sachi ad, iniwid na kumander chi fafaru intalin ad inimusna, “Sinun piomi ifaka?”

20 Summongfat na sachi fafaru, wi anana, “Nantuturag chachi pangpangun na Judio
wi manawat an sia ta asinnu ipasangun amaò wi Pablo ta mimittinganchà fikat, ta iyam-
ammacha nuy mangimfistikar an siya mipangkop ta kasusna.
21 Ngim achim otyan patkon chicha, tan nasuruk à opatpurun takuy mamangafang
an siya, tan nan-asisapatacha losan wi achicha pu nu mangan ya uminum ingkanà
patoyoncha nù siya. Nakasakanacha, wi uullayoncha kan mangiparufusam.”
22 Sachi ad, imparyaw na kumander à siya, wi finilinnà siya, “Achim ifagfaka wi
impalìnam an saon na anna.”

Na Naiyayan Pablo Ta Fifinnachur Wi Felix

23 Ad inayakan na kumander na chuway kapitan, ad ananan chicha, “Isakanayun 200
wi susurchachu, wi mitapi kon 200 wi mantutufay ya 70 wi mangafayu. Lumigwat-ayù
tiprò ta sanay lafi, wi mangipuyut an Pablo ad Cesarea.
24 Mangafayuwonyu kò Pablo, ya mallaram-ayu ta maid maan-anun siya, ingkanà
inchatongyun Fifinnachur wi Felix.”
25 Ad nanurat akon kumander, anana:
26 “Apu Fifinnachur Felix, saon wi Claudio Lisias na annay manurat an sia. Sapay
kuma ta mamfarua.
27 Na annayay larai wi impaiyalì an chiayu, chinòmaan na Judiò siya ad tikangaycha
patoyon. Ngim inakammù pun wi Romanò siya, sinaraknifanni ta susurchachù à siya.
28 Ngim kapu ta piniyà wi akammuwon nu sinun ipafasurchan siya, inyoy-ù siya ta
Kukunsisarcha.
29 Ad inchasà wi maid pu nakafasuranà umanay à mapatoyana, ya uray mi-
faruchana, tan na ipafasurchan siya, mipangkop yakay ta lintogchay Judio.
30 Chinamag-u pun wi nantuturag na uchumi Judio ta fangafanganchà siya,
sinaryun-u ipaiyalin sia. Imfakà ako ta chachi nangicharum an siya ta umalicha toopon
an sia na nangicharumanchan siya.”
31 Na sachi lafi, pintog na susurchachu losan na imfakan na kumandercha, wi inyoychà
Pablo ingkanad Antipatrisa.
32 Nafikat pun, summiyan na uchumi susurchachu nangulin ta kampucha, ad inturuy
chachi nangafayu wi mangipuyut an Pablo.
33 Chummatongcha pun ad Cesarea, innadchonchan surat ta fifinnachur, ad impara-
ngchà Pablo an siya.
34 Finasan pun na fifinnachur na surat, inimusnan Pablo nu sinun provinsiyan
niyanaana. Ad inakammuna wi iCilicià siya,
35 siyan anana, “Achì sia imfistikaron nu umali chachi mangicharum an sia.”
Ad impafantaynà Pablo ta susurchachu ta foroyna wi impakaob Ali Herod ta sin-
arkawan.

24

Incharumchà Pablo Ta Fifinnachur Felix

1 Lummaus pun na limay padcha, chummatong ad Cesarea à Ananias wi Angatuwani
Pachi ya uchumi mamangpanguwon na Judio ya intapicha kon osay abogado wi
nangngachan à Tertulo. Ad nisanguchan Fifinnachur Felix wi mangipafasur an Pablo.
2 Impaayag pun na fifinnachur à Pablo, imfakan Tertulo na ipafasurchan siya anani,
“Machayawi Apu Fifinnachur! Kapu ta kinaraingnuy mangituray an chiani wi Judio,
maid nakurkuruwannì nafayag, ya ad-adchuwan na iningwam à fummaruwan na losani
taku ta annay lutani.
3 Siyan uray nu farangnan umayanni, chakor na yamannin sia kankanayun.
4 Achì pu otyan taktakon à sia, ngim anusam wi mangngor ta annay aiti ifakani.
5 Tan ìlam, na annayay taku, sikurachuy siyan osay akukuru ta atakutaku, tan
ummoummoy ta ailiili mangkurukuru ta chokanay Judio. Ya siya kon osay pangpangun
na sumursurut ta osay takuy iNazaret.
6 Impachasna ko chinimò na Templonid Jerusalem, siyan tiniliwnì siya, tan ananni
pun nu kuisonnì siya mipangkop ta Lintogni.
7 Ngim ummalin sachi kumander, wi Lisias, ad linagkina illayaw.
8 Ad imfakana ko wi masapur nuy umalianid asna, ta sangwanam na mangicharuman-
nin siya. Nu imfistikarom na annay taku, maakammuwam wi na losani ipafasurnin siya,
tuttuwa.”
9 Ad ummamfuruy akon fufurunnay Judio anani tuttuwa losan na impafasurnan
Pablo.

Na Nanàchoran Pablo Ta Long-agna Ta Sangwanan Felix

10 Sachi ad, impasongfat na fifinnachur an Pablo. Ad anan Pablo:
"Apu Fifinnachur, akammù wi nafayag na nangkuisam an chitauy Judio, siyan
naragsakà wi manongfat ta impafasur na anchanayan saon ta sangwanam.
11 Mafalinnuy akammuwon wi simpuru ya chuway padcha ta sana nanipud ta
ummayà ad Jerusalem makachaychayawan an Apudyus ta Temploni.
12 Na iningkawà ta sachi, maid pu nangil-an na Judio an saon à makais-isì ta sinuman ta
Templo, ya maid ako innilachà nanguruwà ta taku, uray ta sinagogacha winnu farangnay
lukar.
13 Ya maid pu ko mamfasarancha wi tuttuwan ipafasurchan saon.
14 Ngim awad na ifakà an sia: Tudtuchun Jesus na sursurutò ta manaychayawà ta
Apudyus na achakchakranni, ad sachin nangifag-ancha wi foon pù ustù mitudtuchu.
Ngim tuttuwaò ako kay losan na niyug-is wi Lintog Moses ya losani inyug-is na profetas
ta awi.
15 Man-isun namnamani ta anchanay mangipafasur an saon, tan namnamaonni losan
wi ipaulin Apudyus takuwon na losani natoy à tapin na padcha, na mamfaru ya lawingi
taku.
16 Ad kapu ta amasnan namnamà, ngongodngochà wi mangwa ta mamfaru, tapnu
ustun somsomòu kanayun, wi maid pu kafasurà an Apudyus, ya maid pu ko otyan
kafasurà ta asintatakù.
17 "Nafayag wi maid pu ummay-ayà ad Jerusalem, siyan na ummayà, nangawità à
pilak à ifachangni ta fufurunni wi makasapur, ya ummoyà ako manchatun an Apudyus
ta Templo.
18 Ad na nangwaà ta sachi inchasan chachi Judio wi iyAsia an saon ta Templo. Na
sachi, narpas-u iningwan ukalini, wi mipangkop ta maaanan na kaisaw-u. Ad maid
ad-adchuwan à taku ta sachi, ya maid pu ko nangkuru.
19 Chachi iyAsia, chicha kuman ummalid asna mangicharum an saon, nu awad tuwa
kafasurà.
20 Ngim nu maidcha pun, uray nu ifakan na anchanayan inchasanchà fasur-u ta
naisanguwà an chichad Jerusalem!
21 Tan na iningkawà ta sachi, tuttuway chinakor-un kingà ta mangwanaà wi,
'Incharumà an chiayu kapu kay ta manuttuwaà wi umuli matakun natoy.' Ngim afus
yakan sachì imfakà an chicha."
22 À Fifinnachur Felix, achun inakammuna mipangkop ta tudtuchun Jesus, siyan
imfakana ta Judio, "Urayontau yan na chumatngan Kumander Lisias, achìwot ifanag
na annay kasusyu."
23 Ad impafantaynà Pablo ta kapitan, ngim mifilang à siyà isù foon pù farud, wi foon
à mipalit na fufurunnay mangiyoy ta kasapurana.

Nan-ukud À Pablo An Felix Ya Drusila

24 Lummaus ad na am-annay padcha, iningkaw na ummayan Felix, ngim foon pù
nafayag ad nangulin wi inchatongnan asawana wi Drusila na ngachanna, wi Judio. Sachi
ad, impaayagnà Pablo ta chongronchan mipangkop ta pammati an Jesu Cristu.
25 Ngim na mangitudtuchuwan Pablo ta mipangkop ta malimpiw wi mafiyakan, ya
maningngilan ta lawing wi pion na long-ag, ya chumatngan na padchay manguisan
Apudyus ta taku, ummogyat à Felix ta nangngorana, ad anana, "Sachi! Uray lumawaa
ta sana, ta achì ipaayag sia nu awad timpù!"
26 Ad na sachi nampaapaayakana ya nakaukaukuchanan Pablo, anana pun nu
pasuksukanà siya.
27 Lummaus ad na chuway tawon, nisukat à Porcio Festo an Felix wi mamfifinnachur,
ngim na lummayawan Felix, tinaynanà Pablo ta fafalluchan, wi maid uchum à
pangkopna nu achi mamfaruwon kuman Judiò siya.

25

Nipasangù Pablo An Festo

1 Atlun padchan na chummatngan Festò mamfifinnachur ta sachi provinsiya wi
Cesarea, lummigwat wi umoy ad Jerusalem.
2 Chummatong pun, chachi pangpangun na papachi ya uchumi mamangpanguwon na
Judio, ummoychan siya icharum à Pablo. Nampangpangngaasicha wi
3 nu mafalin otyan, ipagkulinnà Pablo ad Jerusalem, tan nantuturagcha ta fangafan-
ganchà siya ta charan patoyon.

4 Ngim sinongfatan Festo à chicha anani, “Nafafantayan à Pablo ad Cesarea, ad foon
pù iingkaw ad mangulinà akod aschi.
5 Siyan uray mifurun na uchumi pangpanguyun saon, ta aschin mangicharumanchan
Pablo nu awad iningwanà lawing.”
6 Waru winnu simpuruy padchan iningkawan Festo ad Jerusalem, ad lummayaw wi
umoy ad Cesarea. Nafikat pun, tummukaw ta kukùisan, ad impaayagnà Pablo.
7 Chummatong pun à Pablo, sinauyup na chachi Judio wi narpud Jerusalem linìwos à
siya. Ingkakattòchay mangipafasur an siya, ngim maid pu ustuustù mamfasarancha.
8 Sachi ad, tinàchoran Pablo na long-agna, wi anana, “Maid pu sinurngasing-u ta
Lintogtauy Judio winnu Templotau. Ya maid pu nanurngasingà ta Emperador na
iRoma.”
9 Ngim kapu ta pion Festo wi kumapot na Judio an siya, imfakanan Pablo, “Manay-ua
nu intaud Jerusalem ta aschin maimfistikaram ta annay impafasurchan sia?”
10 Ngim anan Pablo wi summongfat, “Lawingò, tan annaà ta sangwanam, ya asna
otyan na maimfistikarà, tan sian ustuy chinutukan na Emperador à manguis. Ya
akammum met wi maid pu lawing à iningwà ta chokà wi Judio.
11 Nu awad fasur-ù umanay à mapatoyà, foon pù ilisiyà. Ngim nu maid pu
katuttuwaan na mangipafasuranchan saon, maid pu nginlobfong à mangiparang an
saon. Siyan iparang-un kasus-u ta Emperador.”
12 Sachi ad, nakaug-ugkud à Festo ta fufurunnay turay, ad anana, “Chinawatnu wi siya
mangiparangam ta kasusnun Emperador, ad siyan mangipàyà an sia.”

Nipasangù Pablo Ancha Agripa An Bernice

13 Lummas pun na am-annay padcha, niyaspur wi ummalid Cesarea na osay Ali wi
Agripa, ya sunudnay fufai wi Bernice. Ummoycha fisitaon à Festo.
14 Iniingkawcha pun à foon pù nafayag, inisturyan Festo an siya na mipangkop an
Pablo. Anana, “Awad ta anna na osay farud wi tinaynan Felix.
15 Na iningkawà ad Jerusalem, chachi pangpangun na papachi ya uchumi mamang-
panguwon na Judio, incharumchà siya, ad imfakacha ta papatoy-ù siya.
16 Ad sinongfatà chicha wi foon pù ukalitauy Romanon pachusatan takuy mapafasuran
nu chaan pù makuis. Masapur man-asisangucha yan ta chachi mangicharum an siya,
ta awad wayanay manongfat ta ipafasurchan siya.
17 Ad na chummatngan chachi nancharum ad asna, foon pù inyaw-awnì na kasusna
tan nafikat ad tummukawà ta kukùisan. Ad impaayag-ù Pablo,
18 ad sachin nangifag-an na mangicharum an siya. Anà pun nu awad arwingan à
ipafasurchan siya, ngim maid ustuustù fasurnà nangicharumanchan siya.
19 Tan na puntilyacha kay wi makais-isì, mipangkop ta ukalichay Judio, ya mipangkop
ako ta osay natoy wi à Jesus anu, wi ipapilit Pablo anani ummuli nu nataku.
20 Kapu ta ait na akammù wi mangimfistikar ta amaschi wi fanag, inimus-un Pablo
nu pionay maiyoy ad Jerusalem, ta aschi otyan na maimfistikarana.
21 Ngim lawingona. Ananay uray urayonan miparangan na kasusna ta Emperador.
Siyan impafantay-ù siya ingkanà ipaiyoy-ù siya ta Emperador.”
22 Chingngor pun Ali Agripa na imfakan Festo, anana, “Uray saon, piò ako chongron
à siya.”
Ad anan Festo, “Mafalin met! Ipaayag-ù siyà fikat.”
23 Nafikat ad, ummoycha Agripa an Bernice ta kukùisan, wi ipàpailachan afaruwani
silupcha. Nakarnò ako chachi pangpangun na susurchachu ya chachi mamangpangu-
won na ili. Ad linumnòcha pun losan, impaayag Festò Pablo.
24 Ad anan Festo, “Ali Agripa ya losan-ayuy annad asna: Na annayay taku wi mailayu,
siyan incharum losan na Judio ad Jerusalem ya asnay Cesarea. Ip-ip-awcha anani
mapatoy otyan.
25 Ngim maid pu inchasà à fasurnà umanay à mapatoyana. Ad kapu ta pionay
mangiparang ta kasusna ta Emperador ad Roma, intay-ù.
26 Ngim maid pu ustuustù akammù à fasurnà isurat-u ta Emperador. Ad sachin
mangipasanguwà an chiayu losan, sinchumallun sia, Ali Agripa, ta nu marpastau
imfistikaron, awad otyan màchasan à isurat-ù fasurna.
27 Tan na somsomòu, maid silfin na mangipàyà ta farud ta Emperadortau nu maid pu
ochasà à ustuustù nakafasurana!”

26

Tinàchoran Pablo Na Long-agnan Agripa

1 Anan Agripa an Pablo, “Mafalini man-ukud-a.” Impakinò Pablo na taku, achinaot
songfatan na impafasurchan siya anani,
2 “Ali Agripa! Mamfaru tan annaa ta sanay padcha, siyan nakasatà nu makatàchorà ta
long-ag-u ta sangwanam mipangkop ta losani impafasur na anchanayay chokatay Judio.
3 Tan akammum losan na ukalitauy Judio ya sinuy mansongsongfatantau. Siyan
anusami manchongor ta annay ifakà an sia.
4 “Losan na fufuruntay Judio, akammuchan imfibfiyag-u nanipud ta afan-og-u, tan
iniingkawà an chicha ta ilini ya aschi Jerusalem.
5 Inaagkammucha wi nanipud ta chamu, nititipunà ta Fariseo wi mangipapati ta
religiontau, ya impapatì wi manungpar ta losani lintogcha. Ad nu pioncha, mafalinchay
istikuwan.
6 Tan na sana, micharumà kapu ta namnamaò wi oyyoon Apudyus na impustana ta
achakchakrantau ta awi, wi ipaulina takuwon na natoy.
7 Isunga losan na fufuruntauy Judio wi kanà chachi simpuru ya chuwa, isunay sachin
namnamaonchà màwan chicha, siyan issiyachay manchaychayaw an Apudyus ta finikat
ya linafi. Ad, Apu Ali, kapu ta sachi namnamaò, sachin impafasurchan saon.
8 Ad apay achiayu pu mamati wi ipaulin Apudyus takuwon na matoy?
9 “Uray saon ta sin-arkawan, anà pun nu mamfarun isag-u kuraon na takuy mamatin
Jesus.
10 Ad amaschin iningwà ad Jerusalem. Ad-adchuwan na takun Apudyus wi impafarud-
u, tan innadchon na pangpangun na papachin karobfongà. Ad nu nasintinsiyaanchà
matoy, inapufarà ako.
11 Kanayun-u ko pachusà chicha ta chachi sinagogan na Judio wi mangipapilit an
chicha ta man-awichanchan pammatichan Jesus. Uray na achayuy il-ilin na foon à Judio,
ummoummoy-u ko pinalikatan na mamatin Jesus, tan narafos na og-ot-un chicha.

Inisturyan Pablo Na Namatiyana
Apost. 9:1-19; 22:6-16

12 “Ad sachin ummayà ad Damasco,” anan Pablo. “Inaw-awit-un surat chachi
pangpangun na papachi wi nangatod à karobfongà wi maniliw ta sinumani mamatin
Jesus.
13 Ingkawà pun ta charan ta mamatù, nalinanganà ta narpu ta langit wi napigpigsa
nu init. Nasiling-ani losan wi mamfufurun,
14 ad nalitwad-ani losan. Ad chingngor-un kummingà Hinebreo. Ananan saon, ‘Saulo,
Saulo! Tammakò saon parpalikatan? Maid pu silfin na oy-oyyoom. Anam pun nu
afakonà? Tan siya kay parpalikatam na long-agnu!’
15 “Ad inimus-u, ‘Apu, sinua?’ Ad summongfat na Apu, ‘Saon à Jesus, wi parpalikatam.
16 Ngim fumangon-a, tan na pangkop-uy mampailan sia, chutukà sià mangwa ta piò,
ya mangistiku ta annay nangil-am an saon ta sana ya na ipailà an sià tapin na padcha.
17 Ifaun-u sià umoy mangitudtuchu ta mipangkop an saon ta chokam wi Judio ya uray
na foon pù Judio. Ya saraknifà sia ta sinumani oyyoonchan sia.
18 Tudtuchuwam chicha ta maawatanchan mipangkop an saon, ta marawakan na
somsomòcha ya man-awichanchan lawing. Ad nu man-awichanchan karobfongan
Satan, ad mansakungchan Apudyus ya mamatichan saon, mapakawan na fasfasurcha,
ad mifilangchà takuy chinutukan Apudyus.’ Sachin imfakan Jesus ta nampail-anan saon
ta charan.

Imfakan Pablo Na Mipangkop Ta Mantudtuchuwana

19 “Sachi ad, Apu Ali, pintog-u losan na imfakan Jesus ta nampail-anan saon.
20 Ad illukì ad Damasco wi nantudtuchu ta losani taku uray na foon à Judio
achiyaot umoy ad Jerusalem ya losani sakupon Judea ta ifafawichan fasfasurcha
ya mansakungchan Apudyus ya oyyoonchan mamfarù mangipail-anchay tuttuway
namfafawicha.
21 Ad kapu ta sachi wi intudtuchù, chinòmaan chachi chokatay Judiò saon ta Templo,
wi siya pangkopchan patoyonchà saon.
22 Ngim fafadngan Apudyus à saon, ad siyan impapilit-uy mantudtuchu ta losani taku,
uray sinun kinasasaadcha, ingkana ta sana. Maid uchum à ifagfakà nu foon à inukudcha
Moses ya chachi profetas ta awi na màwà tapin na padcha, ad nàwa tuwa chachi losan.
23 Tan imfafagkacha wi masapur mapalikatan ya mapatoy na Cristu wi impustan
Apudyus wi ipaalina, ta siyan umunay umuli mataku. Ya siya kon mangipaakammun
chitauy Judio, ya uray chachi foon, mipangkop ta marawakan na somsomò ya
masaraknifan na taku.”

24 Na nangifag-ana ta sachi, chinakor Festo wi nampoaw, “Narapang-a, Pablo! Na
narafosi acharnu, siyan namparapang an sia!”
25 Ngim summongfat à Pablo, wi anana, “Foon à narapangà, Apu Fifinnachur, tan na
annay ug-ugkuchò, katuttuwaan, wi foon pù ug-ugkud na narapang.
26 Ali Agripa! Akammum na mipangkop ta anchanayay losani ug-ugkuchò, tan
sikurachuwò wi foon pù nàwa ta chugyu! Siyan ifafagkà an sia.
27 Ali Agripa, tuttuwaom na imfakan na profetas winnu foon? Akammù wi
tuttuwaom!”
28 Ngim anan Ali Agripa, “Anam pun nu mallasun mangawisam an saon ta mamfalinà
Cristiano?”
29 Ad anan Pablo, “Uray nu mallasu winnu foon, na iluwarù an Apudyus, ta sia ya
uray losan na anchanay manchochongngor ta ifakà, mamatiayu losan an Apu Jesus, à
isun na namatiyà. Is-isuwonyu otyan losan à saon, naraksig yakan annayay kachilà!”
30 Sachi ad, summiad na Ali, ya fifinnachur ya Bernice ya losan chachi nakatùchun
chicha, ad lummawacha.
31 Ad nan-uukudcha anani, “Maid met fasurnà umanay à mapatoyana, ya uray
mifaruchana.”
32 Ad anan ako Agripa an Festo, “Miparufus kuma nu foon pù iparangnan kasusna ta
Emperador.”

27

Namapur À Pablo Wi Nipaoy Ad Roma

1 Chummatong pun na padchay lumayawannin Pablo wi umoy ad Italia, impiyarchà
Pablo ya uchumi farud an Julio, wi siyan kapitan na susurchachun na Emperador.
2 Ad nallukan-ani ta osay papur wi narpud Adrumeto wi umoy ta il-ilid Asia. Nifurun
akon chianì Aristarco wi iMacedonia wi narpud Tesalonica.
3 Nafikat pun, nansapaanid Sidon, ad kapu ta kinaasiyan Julio à Pablo, imparufusnan
lumogsachana ta papur, wi umoyna fusitaon na fufurunna ta sachi ili, ta mafalini
adchonchan siyan masapurna.
4 Asin-ani pu lummigwat, linausannid Chipre ta ikidnay malingchan, tan sib-aton na
lukannin fidfid.
5 Lin-usanni pun na fayfay ta chomang na provinsiya wi Cilicia ya Pamfilia,
chummatong-anid Mira wi sakupon Licia.
6 Ad sachin nangchasan Kapitan Julio ta osay papur wi narpud Alejandria wi umoy
ad Italia, ad sachin nallukananni.
7 Inyom-omman na lukanni tan napigsan fidfid, ad siyan nafayakanni wi chummatong
ad Gnido. Ad kapu ta pummigpigsan fidfid, achiani pu makaturuy ta pionni wi ayon,
siyan nalliglig-ani ad innoynin malingchan wi ikid Creta wi lausannid Salmon.
8 Ngim uray nu nangìikid-anid Creta, napalikatan-ani ingkana ta chummatnganni ta
nginachananchà Mamfarù Chichissaakan na Papur wi achani ta ilid Lasea.
9 Kapu ta nataktak-anì nafayag ta fidfid, kaog-ogyat na mallukan ta papur, tan
imfabfali. Siyan finilin Pablò chicha, anana,
10 “Fufurun, nu ipapilittau ituruy, akammù wi achun machachail ta karkatau ya uray
na annay papur, ya awad akon matoy.”
11 Ngim na kapitan, achina pu pintog na imfakan Pablo, tan siya pintogna kan imfakan
na ngimpapur ya mammamakkiyona.
12 Na kaachuwan ako wi karukanni, pionchay mangituruy, tan foon pu nù mamfarun
sachi ikaw à ingkawan na papur nu imfabfali. Siyan ananchay ipachasni ichatong ad
Fenix wi sakupon Creta, ta siyan ingkawantau tan imfabfali, tan mamfarù chichissaakan,
tan foon pù sakungonan narpuwan na fidfid.

Nafaliyancha Ta Fayfay

13 Sachi ad, chummatong na fidfid wi narpud chaya, ad ananchay mafalini ituruychan
puranucha. Siyan kinuyudcha impangatun chagsonani aka wi mampaillong ta papur,
ad nalligwatcha wi mangìikid ad Creta.
14 Ngim panopanos ad, chummatong na napigsay fidfid wi narpu ta lakud Creta.
15 Ad chinarapusnan papur, ad maid pu in-inonchay mansakung ta fidfid, siyan
impaiturungni ta fidfid.
16 Niyachaniani pun ta chayan na ilid Cauda, sachin nawayaanni wi nangilukan ta
fangka wi kuykuykuyon na papur, tan nalingchan-anì ait, ngim napalikatan-ani ko.

17 Narpas pun na sachi, finofodchan long-ag na papur à chakorani tali ta achi
machosyang na tabrana. Inchòoracha kon ar-arawway luput ta miyin-innayad mifidfid
na papur, tan machanakanchà ichakus na papur ta kallikallis wi luta ta chomang Libya.
18 Nafikat pun, kassiyan fali wi napigsa, siyan illukichay mangitop-ar ta karka ta fayfay,
ta lumangpaw.
19 Na atlun padchana, intop-archa kon uchumi lamintan na papur.
20 Lummaus pun na apadchapadcha, wi achiani pu nakaila ta init ya fituwon, ad
kassiyay mamidfifidfid à napigsa, na somsomòni, maid pu namnamanì mataku.
21 Nafayag pu ko wi maid pu nangnangan, summiad à Pablo, ad anana, "Fufurun, nu
pintogyun imfakà wi iningkawtau kuma ad Creta, maid nachachail ya natarà.
22 Ngim uray, achiayu machismaya, tan maid pu matoy an chitau! Afus na papur à
mayam-an.
23 Imfakà na amaschi, tan na lafi, à Apudyus wi chaychayawò, wi ngintakun saon,
imfaunnan anghel an saon,
24 ad anana, 'Pablo, achia umogyat, tan maid pu mapasamak an sia, tan masapur
maimfistikar-a ta sangwanan na Emperador. Ad mipakapu kon sia, kinaasiyan ako
Apudyus na karukannu wi maid pun matoy an chicha.'
25 Siyan papigsaonyun somsomòyu, fufurun-u, tan sikurachuwò wi oyyoon Apudyus
losan na imfakana.
26 Ngim masapur mifalin papur ingkanà mipanad ta osay luta wi nangkawaon na
fayfay."
27 Lummaus ad na chuway chumingku, issiyay nifalin papur ta kawan na fayfay ad
Adriatico. Kawan ad na lafi, inorman chachi mammamanihu wi umachaachaniani ta
luta.
28 Ad inisongchan arofong na chanum, ad chuwampuruy chopa. Chummàanicha pu
kò ait, asincha ko inisong, ad nasawaran à limay chopan arofongna.
29 Sachin ummogyatanchà michongpar na papur ta fattufattu. Siyan inchòorachan
opati man-achagson wi aka ta agkimut na papur à mampaillong, ad nalluwarucha ta
achi pu otyan mafayag na mafikatana.
30 Ngim na mammamanihu ta papur, pionchay umawid. Siyan inchòorachan fangka
ta fayfay, wi akin-iigkacha ta uchumi aka ta sangwanan na papur.
31 Ngim anan Pablo ta kapitan ya susurchachuna, "Nu lumayaw chachi uchum ta
papur, maid pu osà matakun chitau."
32 Sachi ad, kinsat na susurchachun talin na fangka ta ilayaw na challuyun.
33 Ngangnani pun mafikat, inàarù Pablo chachi taku ta mangancha. Anana,
"Miyagway chumingku ta sana wi maid pu ustù nangananyu, tan nafayfay-anan ta
ogyatyu.
34 Siyan mangan-ayu ta awad iyatakuyu. Achiayu machanakan, tan maid pu
mapasamak an chitau."
35 Sachi ad, nangarà Pablò tinapoy, ad nanyaman an Apudyus ta sangwanancha losan.
Narpas pun, pinotlàna ad illukinay mangan.
36 Na nangil-ancha ta sachi, nasorkagcha nakaan.
37 Na am-amungni losan ta papur, umoy à 276.
38 Narpas-ani pun nangan losan, nantop-archa ta karkachay ilì ta lumangrangpaw na
papur.

Na Nayam-anan Na Papur

39 Fummigfikat pun, intap na mammamanihun luta, wi ikid na fayfay. Achicha pu
makailasin nu sinuy ili, ngim innilachan nisùyu wi kallis na tarantagna, ad anancha
pun nu mafalini ikalikatanchay iturung na papur ta sachi.
40 Siyan kinsatchan tali wi nitàchan na aka, ta milutongcha, ad inobfadchan tali wi
nanangchon ta tabra wi mangiturung ta umayan na papur. Ad impasadsadchan ar-
arawway luput wi iningkaw ta sangun na papur ta itùyud na fidfid ta tarantag.
41 Ngim nikarad na papur ta kallis ad achi pun chumàani, tan nisufag na sangun na
papur. Ad na agkimutna, tupatupakan na challuyun, ad naachuas-as.
42 Sachi ad, simsimmò na susurchachu wi patoyoncha losan na farud ta maid pu man-
iyat umawid an chicha.
43 Ngim impalit na kapitan, tan pionay matakù Pablo. Imfakana ta pumaytù ta fayfay
na losani makaiyat ta umunacha umoy ta tarantag,
44 ad umun-unud na uchum wi mampataw ta tabra winnu farangnay ayuy partin na
papur. Ad sachin iningwani losan ad farfaruani wi chummaum ta tarantag.

28

Na Nàwan Pablo Ad Malta

1 Chummaum-ani pun ta tarantag, sachin nangakammuwanni wi Malta na ngachan
na sachi ili wi nangkawaon na fayfay.
2 Na ummili ta sachi, minangilichà chiani. Nan-apuychà man-anichuwanni, tan
ummuchauchan ya tungnin.
3 Ad à Pablo, namaur à simposot. Ngim itunguna pun ta apuy, narnoswan urog, ad
inobfanan iman Pablo, wi nipanitil.
4 Innilan pun chachi ummili na urog wi mitatayyun ta imana, nan-ag-akitùtùcha,
"Sikurachuy pumappatoy na sanati larai, tan uray lummasat ta fayfay, inchasanan
kachusaana."
5 Ngim à Pablo, yinagyagnan urog ta apuy, ad maid nasukat an siya.
6 Chachi ummili, anancha pun nu lumtog na imana winnu matuwad matoy. Ngim
nafayagcha pun wi nanguullay wi maid pun iniilachà napasamak, finaliwanchan
somsomòcha, tan anancha, "Siyan osay apudyus!"
7 Foon pù achayun sachi lukar wi iningkawanni ta lutan Publio wi pangpangun na
takud Malta. Ad minangilinà chianì turuy padcha.
8 Ad niyaspur wi na aman Publio, napanating ya nantili. Ummoy Pablo finisità siya,
ad illuwaruwana pun, impataynan imanan siya, ad naanimfag.
9 Nachamag pun na nàwan siya, ummoy an Pablo na losani mansaksakit ta ili, ad
impaimfagna chicha.
10 Ad-adchuwan na mamfaruy innadchonchan chiani, ad na lummayawanni, inyalicha
ko losan na masapurni ta charan.

Inturuychay Umoy Ad Roma

11 Naturuy furanni pun ad Malta, nallukan-ani ta osay papur wi narpud Alejandria wi
iniingkaw akod Malta ta imfabfali. Na markan na sachi papur, apil wi sinan-Apudyuscha.
12 Chummatong-ani pun ad Siracusa, iningkaw-anì turuy padcha.
13 Namparpuanid Siracusa, ad ummoy-anid Regio. Ad nafikat pun, nallukin poyaaw
ad chaya wi narpuwanni, siyan nalligwat-ani asin, ad na agwan padchana, chummaum-
anid Puteoli.
14 Inchasanni ta sachin uchumi mamatin Jesus, ad tinawichan chiani ta ingkaw-anin
chichà sinchumingkuwan, achianiwot manadcharan umoy ad Roma.
15 Chinamag pun na mamatid Roma wi marungay-ani, lummigwatchay mangafot an
chiani ta achayu. Na uchum, inafotchà chiani ta ikaw wi nginachananchà Market Appio,
ad na uchum, ta ikaw wi nginachananchà Turuy Maafangani Foroy. Innilan pun Pablò
chicha, nanyaman an Apudyus, ad nasorkag na somsomòna.

Nantudtuchù Pablo Ad Roma

16 Na chummatngannid Roma, imparufuscha wi man-afang à Pablo ta osay foroy, ta
foon pù fafalluchan na ingkawana, ngim makukuwarchaan à osà surchachu.
17 Apat padchana pun, impaayag Pablo na pangpangun na Judio wi iningkaw ad Roma.
Naaruscha pun, ananan chicha, "Susunud-u, maid pu iningwà à lawing ta chokatauy
Judio. Ad maid pu ko sinurngasing-u ta ukalitauy intudtuchun na achakchakrantau.
Ngim impaifarud na Judiò saon ad Jerusalem, ad incharumchà saon ta chachi iRoma ad
aschi.
18 Inimfistikar pun na chachi iRomà saon, pionchay mangiparufus an saon, tan maid
inchasanchà umanay à mapatoyà.
19 Ngim lawingon na chokatauy Judio na miparufusà, siyan kapilitani iparang-un
kasus-u ta Emperador. Ngim achì pu icharum chicha.
20 Ad siyan puun na nangipaayakà an chiayu, ta man-uukudtau, tan piò wi
ipaakammun chiayu na ustuy puun na nakakadchilaà. Mipuun ta pammatì ta sachi
namnamaontauy kanà Israel."
21 Ad ananchan siya, "Maid met inawatnì surat à narpud Judeà mipangkop an sia.
Uray na chokatau wi narpuschi, maid ako impachamagcha winnu inisturyachà lawing
à iningwam.
22 Ngim akammuni wi parwingon na taku ta ailiili na fufurunnu wi manursurut an
Jesus, siyan pionni wi chongron na kasomsom-am."
23 Ad inuukudchan padchay asincha maarusan man-uukuchan. Ad nachauman pun
na sachi padcha, ummad-adchuwanchay ummoy ta ingkawan Pablo. Ad illukin Pablo
ta figfikat ingkanà lummafi wi mangisuplikar ya mangistikun chicha mipangkop ta

Manturayan Apudyus. Insuplikarna kon inyug-is Moses ya chachi profetas mipangkop
an Jesus ta awisona otyan chichà mamatin Jesus.
24 Ad naawis na uchum ta imfagfakana, ngim na uchum, foon pù mamaticha.
25 Siyan na nafuarancha, nan-agwacha, ad nan-is-isìcha. Tan na chaancha pun
mafuaran, anan Pablo wi nangiyukawid, "Tuttuwan impaiyug-is na Ispiritun Apudyus
ta sachi profetay Isaias mipangkop ta achakchakrantau,
26 tan ananan Isaias,
'Ing-a ifaka ta anchanayay taku:
Uray chochongronyun ifakà,
achiyu pu maawatan.
Uray nu iillanyun ipailà,
achiyu pu imatunan.
Sachin ifakam an chicha,
27 tan na anchanayay taku,
kapu ta natangkin na urucha,
achicha pu atinguron na ifagfakà
ya mangkikimitcha koy umisì
ta achicha iillan à saon,
tan lawingonchay chongron ya maawatan
na ifagfakà,
ya achicha pu ko mansakung an saon
ta pafaruwò chicha.' "
28 Ad inyukawid Pablo anani, "Siyan piò wi mangipaakammun chiayu wi awad chachi
imfaun Apudyus wi mangipagngor ta foon à Judio ta mipangkop ta manaraknifana ta
taku, tan chumngarcha!"
29 Narpas ad wi imfakan Pablo na sachi, nafuar chachi Judio wi nan-is-isìcha.
30 Chuway tawon na iningkawan Pablo ta foroy wi inafanganad Roma, ad linispituna
losan na namasyar an siya.
31 Impagngopagngornan mipangkop ta Manturayan Apudyus, ad intudtuchuna kon
mipangkop an Apu Jesu Cristu, tan maid pu nangipalit an siya.

Na Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Roma

Na Surat Pablo ta Chachi Mamatid Roma
1 À saoni Pablo wi mansilfin Jesu Cristu, chinutukanà à man-apostoles ya piniyarà an
Apudyus à mangifaka ta Mamfaruy Chamagna.
2 Na Mamfaruy Chamag Apudyus, impustana ta awi, ad impaisuratna ta chachi
profetasna.
3 Na sachi Chamag, mipangkop ta Anàna wi Aputauy Jesu Cristu. Na kinatatakuna,
niyanà ta kanà David,
4 ad na kina-Apudyusna ko, nipaila wi siyan mannakafalini Anà Apudyus ta
ummuliyana natakuwan.
5 Mipakapun Jesu Cristu, inachakuwanà an Apudyus ad chinutukanà à man-
apostolesnà umoy mangifaka ta mipangkop an siya ta losani taku ta mamaticha.
6 Ad sachin nitapiyanyu ko, chiayuy mamatid asnati Roma, tan chinutukan Apudyus
chiayu kò mamatin Jesus à mantakuna.
7 Ad siyan annayan surat-un chiayu losan ad asnat wi ay-ayaton Apudyus ya
chinutukanà mantakuna.
Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Amatauy Apudyus ya Aputauy Jesu Cristu, ya
patarnaoncha kon somsomòyu losan.

Na Nanyamanan Pablo An Apudyus
1 Cor. 1:4-9; Ef. 1:15-23; Fili. 1:3-11; Col. 1:3-14
8 Umunaà manyaman an Apudyus mipakapun Jesu Cristu mipangkop an chiayu losan,
tan nanchinamag na pammatiyu ta ailiili.
9 Akammun Apudyus wi tuttuwan ifakà, wi siyan mansilfiyà à patingkan na
karobfongà wi mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag mipangkop ta Anàna. Siyan
akammuna wi nu malluwaruwà, kanayun-u itapi chiayu.
10 Na osay chawatò an Apudyus, nu mafalin, ta iparufusà kuma wi umalid asnat
mangilan chiayu.
11 Tan piò isag wi mangilan chiayu, tan awad na itudtuchù an chiayu wi narpu ta
Ispiritun Apudyus ta pumigsan pammatiyu.
12 Na piò wi ifaka, man-asisorkagtau ta pumigsan pammatitau.
13 Susunud, maawatanyu kuman annaya, wi namin-anuy pinuranù wi umali mangilan
chiayu ngim natipotipochà. Na piò, umalì tudtuchuwan na uchum ad asnat ta
mamaticha ko wi isun na nantudtuchuwà ta uchumi foon à Judio ta uchumi ili.
14 Tan sachin impurang Apudyus an saon, ad masapur songfatà an siya nu achì pu
oyyoon. Ad sachin isù utang-u ta losani taku ta annay luta, uray naachar ya foon, ya
uray chachi machayaw ya foon.
15 Siyan isag-u pion wi umali mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag an chiayu ko ad
asnati Roma.

Na Karobfongan Na Mamfaruy Chamag
1 Cor. 1:18, 24
16 Sikurachuwà mipangkop ta Mamfaruy Chamag, tan siyan mangifaka ta man-
nakafalin Apudyus wi manaraknib ta sinumani mamati, wi umunaani wi Judio achiwot
ta foon à Judio.
17 Tan na Mamfaruy Chamag, siyan mangifaka ta inyòoyyan Apudyus wi mangifilang
ta takù mamfarun siya. Ya maid uchum à mangifilangana ta takù mamfaru nu achi
afus na pammaticha. Tan sachin imfakan na niyug-is wi ukudna, wi anana, “Na takuy
mifilang à mamfaru an Apudyus kapu ta pammatina, makafiyag an siyà ing-ingkana.”

Na Kinarawing Na Losani Taku
Apost. 14:17; 17:24-31
18 Nifafagkan amochi og-ot Apudyus ta losani managfasur wi foon pù mamati ya
mangwamangwà lawing. Na lawingi oy-oyyooncha, sachin mangipalit ta mamatiyancha
ta katuttuwaan wi mipangkop an Apudyus.
19 Siyan chuchussaon Apudyus chicha tan narawag met an chichan losani maakam-
muwan mipangkop an Apudyus, tan inlawag Apudyus.
20 Tan uray achi pu mailà Apudyus, mamàilan kina-Apudyusna ya mannakafalinna
wi maid pagpagna. Tan nanipud ta nangwaana ta luta, narawag na mipangkop an siya,

tan na losani iningwana chichan mail-an na mipangkop an siya. Siyan maid pu lasun
na takù achicha pu mamatiyan an siya!
21 Ngim uray akammun na takun mipangkop an Apudyus, achicha pu chayawon à siya,
ya achicha pu ko manyaman an siya. Siyan summafalin somsomòchà maid kutùna, ad
fummulingot na somsomòcha ingkanà maid pu maawatanchà mipangkop an siya.
22 Na anancha naraingcha, ngim ningningcha!
23 Tan à chicha, inwarangchay manaychayaw ta tuttuway Apudyus wi matatakù ing-
ingkana, ad siya chaychayawoncha chachi iningwan na imachà man-apudyuscha wi
sinantakun uchum ya sinansissiwit ya sinan-animar ya sinan-urog akon uchum.
24 Siyan kapu ta sachi, winayaan Apudyus chichà mangwa ta farangnay lawing wi pion
na long-agcha, siyan maid achicha oyyoon à lawing à mangusarancha ta long-agcha.
25 Na lukin na amaschi, foon pù patiyonchan akammuchay katuttuwaan wi mipangkop
an Apudyus, ad sinukatanchan katuttuwaan wi mipangkop an Apudyus à turtulli. Tan
chayawoncha ya patkancha chachi iningwan Apudyus. Ngim afus kumà Apudyus à
chaychayawonchà ing-ingkana! Amen.
26 Siyan kapu ta sachin oyyooncha, winayaan Apudyus chichà mangwamangwa ta
sachi lawing ya afafain wi narpu ta pipion na long-agcha. Siyan uray na uchumi fubfufai,
mantintinnanungcha wi mangwa ta afafain wi achi pu kuma màwa.
27 Ad uray na uchumi lallarai ko, wi foon à fufain asaw-oncha ngim mantintinna-
nungchay lallarai. Siyan kaisaw ya afafain na oy-oyyooncha. Siyan machuchusacha
kapu ta sachi safali wi oy-oyyooncha.
28 Siyan kapu ta foon pù patkonchà Apudyus, finayfay-ana chicha, ta oyyooncha kan
farangnay foon pu kumà oyyooncha.
29 Siyan maid achicha oyyoon à lawing tan mangkamkakamkamcha ya lawingonchan
fufuruncha, ya maaposcha ko ya pumappatoycha, ya mansusukobcha ya losancha man-
asisilib ya man-asiliud.
30 Ya man-asiukudchà lawing, ya lawingonchà Apudyus, ya man-iyaamischan asin-
tatakucha. Ya mamaspas-archa ya mamadpachayawcha, ya am-amchonchay mangwà
lawing. Ya achicha pu patkon na chachakkorcha.
31 Maid somsomòchà mamfaru, ya achicha pu oognan na impustacha, ya maid
sayaawcha winnu achakucha ta uchumi taku.
32 Chachi taku, uray nu akammucha wi chuchussaon Apudyus à ing-ingkana na losani
mangwa ta kakassachi, ipapilitcha ko kay oyyoon. Ya mamfaruwoncha ko chachi
uchumi mangwa ta kakassachi.

2

Maid Pu Makailisi Ta Chusan Apudyus
Mat. 7:1-5

1 Siay mangukum ta kinarawing na uchum, achim anani ilisim na machusaam an
Apudyus, uray sinuay taku. Tan nu ukumom na kinarawing na uchum ya iningwam na
oy-oyyooncha, siya oyyoom akon machusaam an Apudyus.
2 Ad maaawwatantau wi nalimpiw à Apudyus ta pinagkuisna ta sinumani mangwà
lawing.
3 Ngim siay mangukum ta kinarawing na uchum, wi siya kon oy-oyyoom, anam pun
nu mailisim na kachusaam an Apudyus?
4 Winnu amsiwom na kinaachakuna ya kinaanusna wi anami pasinsiyaonà sia? Ngim
achim pu maawatan wi na pangkop na kinaanus Apudyus, wi pionay fafawiyom na
lawingi oy-oyyoom!
5 Ngim natangkin na somsomòyu, siyan chog-achog-am yakan kachusaam an Apudyus
ta sachi padcha wi chumatngan na nalimpiw wi manguisana ta losani takud asnay luta.
6 Tan sikurachuy adchon Apudyus ta losani takun sufalit na iningwacha.
7 Ngim chachi takuy mangipapati wi mangwa ta mamfaru wi mamfaruwan Apudyus
an chicha ya makauwaancha ta mannaynayuni fiyag, chichan mangadchan Apudyus ta
makafiyakanchan siyà ing-ingkana.
8 Ngim chachi takuy pioncha kan pioncha, wi foon pù iyafainchan ustu tan
oyyoonchan sinumani lawing wi pioncha, chichan mangipugngoran Apudyus ta og-otna
ta manusaanan chicha.
9 Ad sachin mapalikatan ya masikafan na losani takuy mangwà lawing, wi umunan
Judio achiwot na foon à Judio.

10 Ngim na losani takuy mangwà mamfaruwon Apudyus, pachayawon Apudyus chicha
ya pangatuwona chicha ya patarnaona kon somsomòcha wi umunan Judio achiwot na
foon à Judio.
11 Amaschin inyòoyyan Apudyus tan à siya, man-iisuwonan pinagkuisna ta losan, wi
maid laksikona.

12 Chachi foon pù Judio, maid an chichan Lintog Apudyus wi inyug-is Moses.
Siyan kuison Apudyus chicha mipangkop ta fasurcha, tan foon pù sachi Lintog na
mamfasarana ta manguisanan chicha, tan maid akammucha ta sachi. Ngim losan chachi
Judio, inakammuchan sachi Lintog, siyan sachin mamfasaran Apudyus ta manguisanan
chicha kapu ta summurngasingancha.
13 Tan foon à mamfaruwon Apudyus na taku kapu ta mangngorana kay ta Lintog,
ngim na ifilangnà mamfaru na manurutan ta Lintog.
14 Maid akammun na foon à Judio ta Lintog Moses, ngim nu kaspangalikan oyyoonchan
ustu wi intudtuchun na Lintog, sachin mail-ana wi ilasinchan ustu ta somsomòcha, ad
sachin miyalig akò lintog wi sursurutoncha.
15 Siyan na mangwaancha ta ustu, sachin mangipaila wi nimura ta somsomòchan
ustuy intudtuchun na Lintog. Ad na mallìnaan na somsomòcha, sachin manguis an
chicha nu lawing winnu mamfarun ingwacha.
16 Siyan sachin oyyoon Apudyus à makuisan na losani taku, tan nu chumatong na
sachi Padchana, kuison Jesu Cristu na losani nitataruy somsomò na losani taku wi sachin
impaakammun na Mamfaruy Chamag wi iwarwarawag-u.

Na Judio Ya Kina-Judiocha
Gal. 2:15-21; 3:1-14; 5:1-12

17 Chiayuy mangwanani Judio-ayu wi takun Apudyus, siya mamfasaranyun nangcho-
nanyu ta Lintog Moses à mitapiyanyun Apudyus ya ipasikatyun nangakammuwanyu ta
tuttuway Apudyus.
18 Ad akammuyu kon pion Apudyus à oyyoonyu kuma tan annat na Lintogna wi
manudtuchun chiayù mangilasinanyu ta sinuy mamfaruwona.
19 Ad sikurachuayu wi chiayun nginlobfong wi manudtuchu ta chachi isù nakurap wi
maid akammucha mipangkop an Apudyus, ad isuayù silaw wi mallawag ta chachi awad
ta pangot.
20 Ya ananyu ko wi chiayun awad na karobfongana wi mangamsiw ya manudtuchu ta
chachi maid pu akammucha wi isuchà ignorante, tan awad an chiayun sachi Lintog wi
siyan maid achiyu akammu ta tuttuway mapati.
21 Naraing-ayuy manudtuchu ta uchum, ngim achiyu pu tudtuchuwan na long-agyu!
Tan na itudtuchuyu wi achitau pu kuma man-akaw, chooayu met man-akaw!
22 Ad na itudtuchuyu ko wi achitau pu managchakas, chiayu met na annan
chagchakasna! Ad ananyu koy achita pu chayawon na sinan-Apudyus, ngim apay
naturod-ayu nù wi lumnò ta simsimfaancha wi umoy man-akaw ta sinuy michatun an
chicha?
23 Siya ipaspas-aryu kon lintog Apudyus wi awad an chiayu, ngim chiayu kon
mangifafain an Apudyus ta manurngasinganyu ta lintogna!
24 Tuttuwan sachi niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, “Kapu ta oy-oyyoonyuy Judio,
sachin manuliyan chachi foon pù Judio an Apudyus.”

25 Chiayuy Judio, nu tuttuway tungparonyun Lintog Apudyus wi inyug-is Moses,
tuttuway misilfin namarkaan na long-agyu wi siyan markayu ta nangifilangan Apudyus
an chiayu. Ngim nu surngasingonyun Lintogna, maid pu silfin na namarkaanyu.
26 Tan uray chachi foon à Judio, wi foon pù namarkaan na long-agcha, nu oyyoonchan
ustu wi intudtuchun na Lintog, ifilang Apudyus chichà isù namarkaan.
27 Siyan chachi foon pù Judio, uray foon pù mamarkaan na long-agcha wi isun chiayuy
Judio, nu oyyoonchan intudtuchun na lintog, chichan mangipaila ta machusaanyuy
Judio. Tan chiayuy uchum, uray namarkaan na long-agyu ya awad akon sachi niyug-is
wi Lintog an chiayu, foon pù tungparonyu!
28 Tan ilanyu, na mangil-an Apudyus ta Judio, foon à tuttuway Judio na niyanà yakà
Judio winnu namarkaan na long-agna.
29 Tan na tuttuway Judio siyan nafaliwan na kinatatakuna wi foon pù afus na long-
agnà namarkaan, tan isù namarkaan na somsomòna. Ad na màwaan na sachi, kapu ta
nan-iwaaran na Ispiritun Apudyus an siya wi foon pù kapu ta nan-iwaaran na Lintog.
Ad na sachi taku, uray foon à chayawon na takù siya, machayaw an Apudyus.

3

1 Siyan nu amasnat, maid silfin na kina-Judioni nù? Ya maid silfin na namarkaanni
ko?
2 Na katuttuwaana, achun silfin na kina-Judion na Judio! Tan na osa, chichan
nangipurangan Apudyus ta ukudna.
3 Ngim nu kaspangalikan awad achi pu manungpar ta inukudna. Nu foon à
managpatin uchum, siya ko anantaun foon à mapiyar à Apudyus?
4 Foon à mafalin! Tan à Apudyus, uray nu nanturtullin losani takud asnay luta, achi
pu mafalin wi manturtullì Apudyus. Tan na niyug-is wi ukudna, anana,
"Siay Apudyus, mamàila wi tuttuwa ya nalimpiw
na losani ifakam.
Siyan uray sinumani oyyoon na taku
wi man-anap à arwingam,
maid pu màchasan tan maid purus arwingam."
5 Mafalini anantauy mamfaru nun fumasuran na taku, tan na kinarawingcha, sachi
nun mangipaila ta kinafarun Apudyus? Mafalini anantauy masaw-à à Apudyus nu
chusaonan fummasur? Amaschin ifagfakan na uchum!
6 Ngim foon pù ustun amaschi wi somsomò! Tan nu foon à nalimpiw à Apudyus, sinun
in-inona wi manguis ta losani taku nù?
7 Ngim mafalini anantau wi nu manturtulliyà, sachi nun mipail-an na kachayawan
Apudyus ya mangukuchana ta katuttuwaan? Ad nu maam-amod na kachayawana kapu
ta manturtulliyà, achiyà pu kuma chusaon an siya?
8 Siyan na fanag na amaschi wi somsomò, uray fumasufasurtau tan mamfarun
lisortana! Ngim kattoi maid kutù na amaschi wi somsomò tan mamparwing. Ngim
awad anun uchumi manginsurtun saon wi mangwanani amasnat anun itudtuchù! Siyan
chachi taku, sikurachuy machusacha.

Maid Pu Takù Achi Makafasur
1 Juan 1:8-10

9 À chiani wi Judio, un-unnoy na kinasasaadni nu chiayuy foon à Judio? Foon! Tan nar-
us-u imfaka wi na losani taku, uray na Judio ya foon à Judio, man-iisutauy managfasur.
10 Tan sachin imfakan na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
"Maid pu osà takù mamfaru.
11 Ad maid pu osà makaawat ta mamfaruwon Apudyus,
tan maid osà maryad makafurfurun an Apudyus.
12 Nan-awichancha losan à Apudyus,
siyan nasaw-àcha losan.
Ad maid pu osà mangwa ta ustu.
13 Maid ustù ukuchoncha
tan nauliputan à tuli na chilacha.
Ad isù ochot na urog wi umtoy
na ukudcha
wi ifungangay na tupòcha,
14 ya losan arawag na ukudcha.
15 Ya alistucha koy mamalikat ya pumatoy
ta asintatakucha.
16 Ad uray sinuy umayancha,
kuruwonchan taku ya awad akon chachailoncha.
17 Kattoi maid pu somsomòchà
maitimpuyug ta taku,
18 ya maid pu ko ogyatchan Apudyus."
19 À chitau, akammutau wi na losani niyug-is wi Lintog Apudyus, para ta chachi
mamangchon ta Lintogna. Siyan kapu ta sachi Lintog, maid pu lasun na uray sinuy
takud asnay lutà achina pu machusaan an Apudyus, tan maid pu osà achi nakafasur.
20 Siyan maid pu takù mifilang à maid fasurna an Apudyus kapu ta manungparana
ta Lintog, tan na katuttuwaan, maid pu takù makatungpar ta losani lintog. Tan na
puntilyan na Lintog siya ipailana ta takun fummasurancha.

Na Mangifilangan Apudyus Ta Takù Maid Fasurchan Siya
Gal. 3:1-14; Ef. 2:1-10

21 Ngim mamfaru ta sana tan impailan Apudyus na oyyoonay mangifilang ta takù
maid fasurchan siya. Na iningwana, foon pù itapinan manungparan ta Lintog wi inyug-
is Moses uray imfagfakan na sachi Lintog ya chachi profetas mipangkop ta oyyoon
Apudyus.
22 Tan na mangifilangana ta takù maid fasurchan siya, afus na namatiyanchan Jesu
Cristu ad sachi. Ad maid pu laksikon Apudyus
23 tan maid pu osà takù achi nakafasur, siyan maid makàwa ta mamfaruwon Apudyus.
24 Ngim uray sachi, ifilang Apudyus na takù maid fasurchan siya ta nangachakuwana
ta losan. Ad iliblina kon achakuna ta taku kapu ta iningwan Jesu Cristu wi nanubfut an
chitau.
25 Tan à Jesu Cristu, impaalin Apudyus à siyà natoy wi nifùfù na charana, ad sachin
namayadna ta fasur na taku, wi sinumani mamatin siya, mapakawan na fasurna. Sachin
iningwan Apudyus à mangipail-ana wi ustuustun inyòoyyana. Tan ingkana ta sana,
inan-anusanan fummasuran na taku ta nangachakuwanan chitau.
26 Ngim na sana, na mail-ana wi ustuustun inyòoyyana, masapur machusan fasur,
siyan sachin nangipaaliyanan Jesu Cristu à mamayad ta losani fasur, tapnu sinumani
mamatin Jesus ifilang Apudyus à siyà maid fasurna.
27 Siyan maid pu mafalin à ipaspas-artau. Mifilangtaù maid pu fasurtaun Apudyus
kapu ta nanungparantau ta Lintog? Foon! Tan foon à kapu ta mamfaruy oy-oyyoontaun
mangakseptaran Apudyus an chitau ngim mipakapu kay ta mamatiyantaun Jesu Cristu.
28 Siyan maila wi na mangifilangan Apudyus ta takù maid fasurnan siya, mipakapu
kay ta mamatiyanan Jesu Cristu wi foon à manungparana ta Lintog.
29 Tan à Apudyus, foon pu kà chiani wi Judio na somsom-ona tan somsom-ona ko
chachi foon à Judio tan man-iisuwonan losani taku.
30 Os-osàan à Apudyus, siyan man-iisuwonan oyyoona ta Judio ya foon à Judio. Tan na
mangifilangana ta Judio ya foon à Judio à maid fasurchan siya, kapu ta namatiyanchan
Jesu Cristu.
31 Siyan nu amasnat, maid nù silfin na Lintog? Foon, tan na mamatiyantaun Jesu
Cristu, sachin manuttuwaantau ta Lintog.

4

Na Niyalikan Abraham
Gal. 3:16-29; 4:21-31

1 Sinun maukud nù ta mipangkop an Abraham wi nginkanà an chitauy Judio?
2 Tan akammutau wi foon à kinafarunan nangifilangan Apudyus an siyà mamfaru.
Tan nu maid fummasurana, mafalini ichayawnan amaschi. Ngim kapu ta fummasur,
foon à mafalini ipachayawna an Apudyus na sinumani iningwanay mamfaru.
3 Tan na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, “Pinatin Abraham na inukud Apudyus, ad
sachin nangifilangan Apudyus an siyà mamfaru.”
4 Nu ifilang Apudyus na takù mamfaru an siya kapu ta mamfaruy ingwacha, isù
natangchanan na sachi taku, wi foon à liblin maatod an siya tan isù illabfuna.
5 Ngim foon à amaschin inyòoyyan Apudyus wi mangifilang an chitaù mamfaru. Tan
à Apudyus, mipakapu kay ta achakuna iliblinan mangifilangana ta takù maid fasurnan
siya. Siyan achitau pu mamfasaran na nangwaantau ta mamfarù mamfaruwan Apudyus
an chitau, ta siya piyarontaù Apudyus ta ifilangna chitaù mamfaru.
6 Uray à Ali David ta awi, amaschin anana ta nangukuchana ta lagsak na takuy imfilang
Apudyus à maid fasurna wi mipakapu ta pammatina wi foon pù kapu ta iningwanay
mamfaru. Na sachi inyug-is David, anana,
7 “Amod na lagsak chachi takuy
pinakawan Apudyus na lawingi iningwana,
ad inaannan kachusaan na fasurna!
8 Isag naragsakan à siya
tan foon à oognan Apudyus na fasurna,
tan imfilangnà siyà maid fasurna!”
9 Na sachi lagsak wi inukud David, para kay ta chachi Judio wi namarkaan na long-
agcha? Foon, a! Tan nitapi ko chachi foon à namarkaan. Tan somsom-ontau, wi na
nangifilangan Apudyus an Abraham à mamfaru, kapu ta namatiyana kay ta inukud
Apudyus,
10 uray foon pù namarkaan à Abraham, tan chaan pù mallukin mamarkaan na taku.
11 Tan na sachi marka, ummun-unud à isù singyar na nangifilangan Apudyus an Abra-
ham à mamfaru kapu ta namatiyana ta inukud Apudyus. Ad sachin naawakan Abraham

à pinakaaman na losani takuy ifilang Apudyus à mamfaru kapu ta mamatiyancha ta
imfakana, uray nu foon à mamarkaan na long-agcha.
12 Ad siya kon pinakaaman na losani namarkaan wi foon pu kà long-agchan
namarkaan, tan patiyoncha kon inukud Apudyus wi isun akon namatiyan Abraham
ta sachi chaanna pu mamarkaan.

Chachi Mamatin Apudyus, Chichan Mangipurangana Ta Impustana

13 Iningkaw na impustan Apudyus an Abraham ya losani kanàna wi à tapin na padcha
chichan manawid ta losani awad ad asnay luta. Na nangipustaan Apudyus ta sachi an
Abraham, foon à kapu ta nanungparana ta Lintog ngim kapu ta namatiyana ta losani
inukud Apudyus. Ad na namatiyan Abraham, sachin nangifilangan Apudyus an siyà
mamfaru.
14 Tan nu afus yakan manungparan ta Lintog na ustuy mangawatan ta impustan
Apudyus, kattoi maid filang na pammati, ad siyan achin pun na impustan Apudyus
tumuruyan tan maid pu makatungpar ta losani Lintog.
15 Tan na Lintog, sachin mamfasaran wi chuchussaon Apudyus chitau tan sinurngas-
ingtau. Ngim nu maid lintog, maid pu sinurngasingtau.
16 Ad siyan maawatantau wi na impustan Apudyus wi adchona, illiblinay nangatod
ta losani mamati ta inukudna, wi na nangilibliyana ta impustana, ta awad mail-an na
achakuna, ya ta masikurachu wi awaton na losani tuttuway kanà Abraham. Ad na losani
mifilang à tuttuway kanàna, foon pù afus na Judio wi mamangchon ta Lintog, tan uray
na sinumani mamatin Apudyus wi isun na namatiyan Abraham. Tan à Abraham, siyan
pinakaamatau losan wi mamati,
17 wi sachin imfakan na niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, "Namfalinò sià
pinakaaman na ad-adchuwani taku ta mansafasafali wi ili." Sachin anan Apudyus,
tan na mangil-ana, kanà Abraham na losani taku wi mamati wi isun na namatiyan
Abraham. À Apudyus, siyan mannakafalin wi manaku ta natoy ya mangwa ta piona wi
uray ifakana kay ad màwa wi maid lukina.
18 À Abraham, pinatinan imfakan Apudyus an siya uray isù achi pu mafalini màwa, ad
siyan nginkanà ta ad-adchuwani taku ta ailiili, wi na aachucha, isù aachun na fituwon
ta langit, wi sachin imfakan na niyug-is wi ukud Apudyus wi màwa.
19 Ad uray narakarakay à Abraham, foon à kummapsut na pammatina uray na
namnammoana ta kinarakaychan Sara wi man-asawa. Tan na sachi timpu, chanchani
singkasut na tawon Abraham ad maid pu anàcha tan fasig à Sara.
20 Ngim foon pù nanchuwachuwan somsomò Abraham mipangkop ta sachi impustan
Apudyus an siya, ngim pummigpigsan pammatina ad nanyaman an Apudyus ta
nanayawanan siya,
21 tan sinikurachuna wi oyyoon Apudyus na impustana.
22 Ad sachin nangifilangan Apudyus an siyà mamfaru, tan pinatina wi tuttuwan sachi
impustan Apudyus an siya.
23 Ad na sachi ukud wi anana, "Imfilang Apudyus à Abraham à mamfaru," foon à afus
na para an Abraham na niyug-isana,
24 tan niyug-is à para kon chitau losan ta sana. Tan uray chitau, ifilang ako Apudyus
chitaù mamfaru nu mamatitaun siya, wi siyan nangipauli nanaku an Aputauy Jesus ta
natayana.
25 Ad à Jesu Cristu, innadchon Apudyus à siyà matoy à mamayadna ta fasurtau, ad
nipauli natakù mifilangantaù maid fasurtaun Apudyus.

5

Na Mangifilangan Apudyus Ta Takù Maid Fasurchan Siya
Col. 1:21-23; Jaime 1:2-8; 2 Ped. 1:3-11

1 Siyan à chitauy nifilang à maid fasurtaun Apudyus kapu ta pammatitau, nitimpuyug-
tau an Apudyus kapu ta iningwan Aputauy Jesu Cristu.
2 Ad mipakapu ko ta pammatitau, mitapitau ta achakun Apudyus wi lìnaontau ko ta
sana. Siyan lumagsaktau kapu ta namnamatauy mitapi ta kachayawan Apudyus!
3 Ad lumagsaktau ko kapu ta liglikattau, tan akammutau wi nu anusantaun likat, siyan
pumigsaan na somsomòtau ta achitau pu maafak nu awad uchum à likat.
4 Ad na pumigsaan na somsomòtau, sachin mangapufaran Apudyus an chitau. Ad nu
apufaran Apudyus chitau, sachi kon mannamnamaantauy makauwa ta chachi adchonà
tapin na padcha.

5 Ad foon pù machismayan awad namnamaonan Apudyus, tan amod na ayat Apudyus
an chitau, wi na mifasarana, na nangadchana ta Ispiritunà makarong-ag an chitau.
6 Na mail-an na amochi ayat Apudyus an chitau, tan uray maid pu karobfongantau
wi manaraknib ta long-agtau kapu ta fasurtau, natoy à Cristù subfuttauy managfasur ta
chummatngan na ustuy timpu.
7 Nalikat à awad mangiyatoy à masaraknifan na osay mamfaruy taku. Mafalin nin wi
awad mangiturod mangiyatoy à masaraknifan na furunnay ay-ayatona.
8 Ngim à Apudyus, maid pu miyisuwan na ayatna wi impailanan chitau, tan uray nu
managfasurtau, innadchonà Cristù matoy à subfuttau!
9 Ad nu ifilang Apudyus chitaù maid fasurtaun siya kapu ta natayan Jesu Cristu wi
nifùfù na charanà para an chitau, sikurachuy saraknifana ko chitau ta og-ot Apudyus
wi manusa ta losani takù tapin na padcha!
10 Tan somsom-ontaun annaya, wi na chamu, tuttuway afusur chitaun Apudyus kapu
ta fasurtau. Ngim uray amaschi, inulin Apudyus chitaù mamfurunna kapu ta natayan
na anànay Jesu Cristu. Ad kapu ta namfurunnà chitau, sikurachuy masaraknifantau
kapu ta asin natakun anàna!
11 Ad foon pu kò afuschi, tan tuttuway pinaragsak Apudyus chitau kapu ta iningwan
Jesu Cristu wi siyan nangwà nifurnantaun Apudyus.

Na Niyalikan Jesu Cristu An Adam
1 Cor. 15:21-28

12 Na chamu, os-osàani takun fummasur wi siyan ummunay taku. Ad na lisortan na
sachi fasurna, otoy. Ad sachin nitapiyan na losani takud asnay luta wi matoy tan maid
pu osà achi pu fummasur.
13 Ad uray na chaan pu Apudyus nangadchan ta Lintognan Moses, nar-us fummasur
na taku, ngim maid pu mangifaka wi fasurchachi tan maid pun yan lintog à mamfasaran
wi awad sinurngasingcha.
14 Ngim nanipud an Adam ingkanan Moses natoy na losani taku tan tinawidchan
matayan, wi uray nansabsafalin fasurcha, isun na fasur Adam.

À Adam, siyan miyalikan na umali wi siyà Jesus. Tan à chichay chuwa, iningkaw na
iningwacha wi nitapiyan na losani taku.
15 Ngim nansafalin lisortan na iningwachay chuwa, tan foon à miyisun fummasuran
chi osa ya mangaanan ta fasur chi osa. Tan somsom-onyu, wi na lisortan na fummasuran
Adam wi os-osàani taku, iningwanan matayan na losani taku. Ngim sin-umisag
na kinapigsan na achakun Apudyus, tan na lisortan na iningwan Jesu Cristu, siya
iningwanan maaanan na fasur na losani taku kapu ta achakuna wi siyan fachang
Apudyus wi iliblina ta taku.
16 Ad maila ko wi tuttuway nansafalin lisortan na fummasuran Adam ta sachi libli
wi imfachang Apudyus. Tan na sachi os-osàani fummasur, innadchonan chitaun
machusaantau losan. Ngim na adchon na sachi libli wi imfachang Apudyus an
chitau, uray ad-adchuwan na fasurtau ifilangna chitaù maid fasurtaun siyà achitau pu
machusaan!
17 Siyan simfumarun iningwan na sachi os-osàani Jesu Cristu nu iningwan na sachi
os-osàani Adam! Tuttuway nisapasap na sachi fummasuran Adam ta losani takù
matayancha losan. Ngim losani takuy mangawat ta amochi achakun Apudyus à
mifilanganchà mamfaru, makafiyagchan Apudyus à ing-ingkana ya makaturaycha kon
siya.
18 Siyan na lisortan na sachi os-osàani fasur wi iningwan Adam siyan machusaan
na losani taku. Ngim na lisortan na sachi os-osàani afaruwani iningwan Cristu siyan
mifilangan na losani taku an Apudyus à maid fasurcha wi sachin makafiyakanchan siyà
ing-ingkana.
19 Siyan maila wi kapu ta sachi foon pù pinumtokan na sachi os-osàani taku, siyan
nisapasap wi managfasur na losani taku. Ngim kapu ko ta pinumtokan na sachi osa,
mafalini mifilang na losani takù mamfaru an Apudyus.
20 Na nangadchan Apudyus ta Lintog, ta umachuachun makafasuran. Ngim uray
nu machogchog-an na fumasuran na taku, maam-amod na achakun Apudyus wi
mamachang an chicha.
21 Tan na chamuna, fasur na mangituray ta taku wi siyan matayancha. Ngim na
sana, achakun Apudyus na mangituray wi sachin mangifilangan Apudyus an chitaù
mamfaru kapu ta nitipunantaun Aputauy Jesu Cristu wi sachi kon makafiyakantaun
siyà ing-ingkana.

6

Na Nakàtoy An Jesu Cristu Siyan Makafiyag Akon Siya
2 Cor. 5:14-15; Gal. 2:19-21; 3:26-27; Col. 2:11-3:11

1 Tuttuway maid pu miyisuwan na achakun Apudyus an chitau. Ad, sinu kon anantau
nù! Iturturuytauy fumasur ta machogchog-an na achakun Apudyus an chitau?
2 Foon pun! Tan ituruy na natoy na ining-ingwana ta chaanna pu matayan? À chitauy
isù nakàtoy an Jesu Cristu, ituruytaun sachi tinaynantau?
3 Tan inaagkammutau wi awad na pion na nafunyakantau wi isingyar. Tan na
insingyarna siyan nilamyungantaun Jesu Cristu ta natayana.
4 Siyan na nafunyakantau, nilamyungtaun Jesu Cristu ta natayana ya nilobnana ko. Ad
maatod an chitaun faruy fiyag wi isun na nàwan Jesu Cristu ta nipauliyana natakuwan
mipakapu ta mannakafalin Amatauy Apudyus.
5 Siyan kapu ta nilamyungtaun Jesu Cristu ta natayana, sikurachu koy milamyungtaun
siya ta ummuliyana natakuwan, siyan asintau mataku wi isun na natakuwana.
6 Siyan maawatantau kuma wi na chachaani kinatatakutau, sachin nakàtoy an Jesu
Cristu ta sachi kros ta awad maafakan na lawing wi nisikud an chitau, ya ta achi chitau
ko mansaniluwon ta fasur.
7 Tan nu matoy na taku, sachin milufusana ta karobfongan na fasur wi manturay an
siya.
8 Ad kapu ko ta nakàtoytaun Jesu Cristu, sachin mamatiyantau wi makafiyagtau kon
siyà ing-ingkana.
9 Ad akammutau ko wi kapu ta ummuliyan Jesu Cristu natakuwan achi pu mafalin wi
asin ako matoy, tan pinagpagnan matayan à ing-ingkana, wi isù inafakna.
10 Na natayana, umanay à mamayadna ta fasurtaù ing-ingkana. Ad kapu ta
ummuliyana natakuwan, matatakù ing-ingkanà machayawan Apudyus.
11 Siyan chitau ko, masapur ifilangtaun long-agtaù isù nanattoy mipangkop ta
karobfongan na fasur wi manturay an chitau ya natataku an Apudyus kapu ta
nailamyungantaun Jesu Cristu.
12 Siyan achitau pu kuma iparufus na manturayan na fasur ta long-agtau ta achitau
pu patkon na lawingi pipion na long-ag.
13 Ya achitau pu ko itay-un uray sinumani partin na long-agtaù mausar à mangwa ta
lawing. Isù nanattoytau an Apudyus ta sin-arkawan kapu ta fasurtau, ngim innadchon
Apudyus na faruy fiyagtau, siyan na oyyoontau, adchontaun losani long-agtau an siya
ta usaronay mangwa ta mamfaruwona.
14 Tan achi pu kuma mafalin wi fasur na mangituray an chitau ta sana. Tan na achakun
Apudyus na mangituray an chitau ta sana wi foon à sachi lintog na manturay.

Na Papattiyontau Siyan Nginsanilun Chitau
Rom. 8:1-17

15 Nu kaspangalikan awad mangwanani, nu foon pù lintog na mangituray an chitau,
achifali uray nu fumasufasurtau ta ikad yakan achakun Apudyus wi maningngil an
chitau! Ngim achi pu màwan sachi!
16 Tan foon pù maawatantau wi uray sinuy mangadchantau ta long-agtau sachin isù
nginsanilun chitau? Siyan nu Satan na mangadchantau, siyan nginsanilun chitau, ad
na lisortana, matayan ya mifalluwan. Ngim nu Apudyus na mangadchantau, siyan
nginsanilun chitau, ad na lisortana, ifilangna chitaù maid fasurtaun siya.
17 Siyan manyamantaun Apudyus! Tan na chamu, isù sanilun Satan chitau. Ngim na
sana, tuttuway ipapatitauy mamtog ta sachi katuttuwaan wi nitudtuchun chitau.
18 Nilufus-ayu ta kinasaniluyu ta fasur ad namfalinon Apudyus chiayù isù saniluna wi
mangwa kay ta ustu.
19 (Siya usarò na maawatanyuy ug-ugkud mipangkop ta sanilu ta mallasun man-
gawatanyu kuma ta annayay piò wi ukuchon.) Na sin-arkawan, intay-uyun losani long-
agyù nansaniluy mangwa ta sinumani lawing ya akaisawani oy-oyyoon. Siyan na sana,
amaschi kuman oyyoonyuy mangitay-u ta losani long-agyù mansaniluy mangwa ta ustuy
mamfaruwon Apudyus.
20 Na sin-arkawani saniluayun Satan, maid pu somsomòyù mangwa ta ustuy
mamfaruwon Apudyus.
21 Ad sinun kunkunayuy nangwanangwa ta amaschi wi siyan mafainanyu ta sana?
Tan na lisortan na amaschì oyyoon, matayan ya misinaan an Apudyus à ing-ingkana!
22 Ngim na sana, nasaraknifan-ayu ta kinasaniluyun Satan, siyan à Apudyus na
nginsanilun chiayu. Ad na makunkunaanyu ta sana, namfalinona chiayù takuy
mamfaruwona wi na lisortana makafiyakanyun siyà ing-ingkana.

23 Tan na fayad na fasur siyan matayan wi misinaan an Apudyus à ing-ingkana. Ngim
na iliblin Apudyus siyan makafiyakan an siyà ing-ingkana kapu ta nilamyungantaun
Aputauy Jesu Cristu.

7

Na Misiyanantau Ta Lintog
Rom. 7:39; Gal. 2:19-20

1 Susunud, akammù wi maawatanyun anchanayay ifakà tan akammuyu met na
mipangkop ta lintog wi atattakun yakan takun manitingngilana. Ngim nu kaspangalikan
matoy na osay taku, sachin mapagpakan na manitingngilan na lintog an siya.
2 Isun na man-asawa, wi nu nangasawan fufai, ipalit na lintog na mangisiyananan
asawanà asinna mangasaw-an à safali ingkanà matoy. Ngim nu kaspangalikan matoy
na asawana, niparufus na sachi fufai ta sachi lintog, ad miparufus akoy asin mangasawa
nu piona.
3 Ngim nu kaspangalikan nakasuyop na fufai ta safali wi larai wi awad na sikuchi
asawana, sachin tuttuway ananchay nakachagchakas. Ngim nu nar-us natoy na
asawana, foon pù sachi lintog na maningngil an siya tan foon à makachagchakas nu
asin mangasawa.
4 Ad isuna kon chiayu, susunud, wi matayan na mansiyanan na man-asawa, siyan isun
akon matayan na misiyananyu ta lintog. Tan chiayu, nakàtoy-ayu met an Jesu Cristu ta
natayana, siyan achi pu mafalin wi na sachi lintog na manitingngil an chiayu ta sana.
Tan safalin nitapiyantau, tan nilamyungtaun Jesu Cristu wi ummuli nataku ta natayana.
Siyan na sana, nawayatau wi mangwa ta pion Apudyus.
5 Na sana, foon kumà isun na chamuy sursurutontaun sikuchi pion na long-agtau. Tan
na chamu, chinog-an na Lintog na ayattauy mangwa ta lawing, tan uray sinumani ipalit
na Lintog sachi kon piontauy oyyoon wi na lisortana matayan wi misinaan an Apudyus
à ing-ingkana.
6 Ngim na sana, naiparufustau ta sachi Lintog wi nginsanilun chitau, tan mipakapu
ta nakàtoyantaun Jesu Cristu siyan niparufusantau ta sachi Lintog. Siyan na sanay
mansilfiyantaun Apudyus, foon à sachi Lintog na manitingngil an chitau ngim Ispirituna.

Ipakaawat Na Lintog Na Fasur
Gal. 2:15-21

7 Nu kaspangalikan awad mangwanani, nu amasnat, lawing na Lintog tan siyan
nangwà fummasuran! Ngim foon, tan nu maid pu Lintog, foon à maawatan nu sinun
fasur. Tan nu maid pu Lintog à mangifakay, “Achia mangkamkam ta uwan na uchum,”
foon à illasin-un kinarawing na mangkamkam wi awad an saon.
8 Ngim kapu ta iningkaw na sachi Lintog wi mangipalit ta mangkamkam, sachin
nangiparoswa ta mangkamkam wi awad an saon. Tan nu maid na Lintog, maid ilasin à
fasur.
9 Isun na chaan-u pu nangakammuwan ta sachi Lintog, anà pun nu mamfaruwà wi
maid fasur-u. Ngim na naawatà ta imfakan na sachi Lintog, naawatà akoy managfasurà,
10 ad karobfongà wi matoy ya misina an Apudyus à ing-ingkana. Siyan na sachi Lintog
wi piniyar-ù mamiyag an saon, sachi kon nangifaka ta matayà.
11 Siyan sinikapanà ta fasur wi nisikud an saon, tan siyan nangawis an saon wi
summurngasing ta sachi Lintog, wi na lisortana matayan wi misinaan an Apudyus.
12 Ad siyan, naapudyusan na Lintog ya uray losani filinna, tan mamfaru ya ustun
itudtuchuna.
13 Siyan pafasurò na Lintog tan siyan nangwa ta matayà à misinaà an Apudyus à
ing-ingkana? Achi pu mafalin, tan na fasur wi awad an saon, sachin nangwà misinaà
an Apudyus. Ad kapu ta sachi imfakan na Lintog wi masapur matoyà, sachi Lintog na
mangipaakammu ta mipangkop ta fasur ya mipangkop ta kinarawingna.

Maid Pu Takù Makàwa Ta Ustu

14 Akammutau wi na Lintog, naapudyusan tan Apudyus na narpuwana. Ngim chitauy
taku, nisisikud an chitaun fasur wi isutaù sanilun na fasur.
15 Isun saoni achì pu maawatan na annay long-ag-u, tan na mamfaruy piò wi oyyoon,
sachin achì pu oyyoon! Ngim na lawingi lawingò wi oyyoon, sachin oyyoò!
16 Ad nu siya oyyoò na lawingò, sachin manuttuwaan wi tàchorà na kinaustun na
Lintog.
17 Siyan mafalini ifakà wi foon à saon na mangwa ta lawing, tan mipakapu ta fasur
wi nasisikud an saon, sachin mangimanchar ta mangwaà ta lawing.

18 Tan akammù wi maid mamfarù nisisikud ta annay long-ag-u. Tan uray nu piò wi
mangwa ta mamfaru, achiyà pu makàwa.
19 Siyan tamako achiyà pu makàwa ta mamfaru wi piò nù? Ad na lawing wi lawingò,
tamako sachin oy-oyyoò?
20 Siyan nu oyyoò na lawingò wi oyyoon, kapilitani foon à saon na mangwa, tan na
fasur wi nisisikud an saon sachin mangimanchar.
21 Siyan na maawatà ta annay matakuwantau, nisikud wi nu piò wi oyyoon na
mamfaru, siya màwan lawing.
22 Amod na ayat na somsomòu wi mangwa ta pion Apudyus,
23 ngim maid mafalin-u. Tan na fasur wi nisisikud ta annay long-ag-u, siyan manipod
ta ayat na somsomòu wi mangwa ta pion Apudyus. Siyan isù imfafaruchà ta fasur wi
mangituray an saon.
24 Siyan kakkaasiyà, tan sinun nginlobfong wi manaraknib an saon ta annay
kinasanilù ta fasur wi misinaà an Apudyus?
25 Siyan manyamanà an Apudyus tan siyan afusi makafachang an saon kapu ta
iningwan Aputauy Jesu Cristu!

Siyan nu mipangkop an saon, uray nu chumtong na fumasuran na annay long-ag-u,
ipapatin na somsomòuy mangwa ta pion Apudyus.

8

Ispiritun Apudyus Na Mamaliw Ta Kinatatakun Na Taku
Juan 3:1-8; Rom. 6:15-23; Gal. 5:16-26; Heb. 10:1-5

1 Siyan na sana, losantauy nilamyung an Jesu Cristu, sikurachuy achitau pu machusa.
2 Tan na Ispiritun Apudyus siyan mangituray an chitau ta sana, wi à siya, mipakapu
ta nilamyungantaun Jesu Cristu, finaliwanan fiyagtau ta nangadchana ta faruy fiyag. Ad
imparufus chitau ta manturayan na fasur ta sana wi siya lisortana mifalluwan.
3 Siyan tuttuway foon à nanurutan ta Lintog na nangwà masaraknifantau, tan kapu
ta kinakapsuttauy taku, maid pu makasurut ta sachi. Ngim à Apudyus, siyan nangwa ta
masaraknifantau, wi impaalinan anàna wi namfalin isutauy takuy managfasur, ngim na
karasina kay, maid pu fasurna. Ad siyan chinusan Apudyus à mamayadna ta fasurtau
ta foon à fasur na mangituray an chitau ta sana.
4 Amaschin iningwan Apudyus ta masurut na losani Lintog. Ad iningwanan sachì
fumaruwantau wi manurut ta pion na Ispiritun Apudyus wi foon à pion na long-ag.
5 Tan na takuy manurut ta sikuchi pion na long-agna, maid uchum à mammanchar an
siya nu achi afus na pipion na long-agna wi nisisikud ta taku. Ngim na takuy manurut
ta pion na Ispiritun Apudyus, Ispiritun mammanchar an siya.
6 Nu pion yakan long-ag na mammanchar an chitau, misinataun Apudyus à ing-
ingkana. Ngim nu Ispiritun Apudyus na mammanchar an chitau siyan tumarnaan na
somsomòtau ya makafiyakantaun Apudyus à ing-ingkana.
7 Siyan chachi manurut yakay ta sikuchi pipion na long-agcha, chichan afusur Apudyus
tan foon pù surutonchan pion Apudyus. Ad na katuttuwaan, achicha pu makasurut ta
sachi,
8 tan na takuy surutonan sikuchi pipion yakan long-agna, achi pu mafalini oyyoonan
mamparagsak an Apudyus.
9 Ngim safali an chitau, tan foon pù sikuchi pipion na long-ag na mangituray an chitau,
tan Ispiritun Apudyus na mangituray nu tuttuway nakarong-ag an chitau. Tan sinumani
takuy maid na Ispiritun Cristu an siya, foon à takun Cristu.
10 Ngim nu tuttuway awad à Cristun chitau, uray nu matoy na annay long-agtau kapu
ta fasur, mafiyagtau mipakapu ta Ispiritun Apudyus tan imfilang Apudyus chitaù maid
fasurtaun siya.
11 Ad nu tuttuway nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an chitau, à Apudyus wi
nangipauli nanaku an Jesu Cristu, ipaulina ko takuwon na annay long-agtau mipakapu
ta Ispirituna wi nakarong-ag an chitau.
12 Siyan, susunud, masapur iyafaintaun pion Apudyus ta foon à sikuchi pipion na
long-ag na oy-oyyoontau.
13 Tan nu sikuchi pipion na long-ag na sursurutontau, siyan misinaantaun Apudyus à
ing-ingkana. Ngim nu awatontaun fachang na Ispiritun Apudyus à mangiyakayantau ta
sikuchi pipion na long-ag, makafiyagtaun Apudyus à ing-ingkana.
14 Tan losani takuy Ispiritun Apudyus na mangituray an chicha, chichan tuttuway
an-ananà Apudyus.

15 Ad na Ispiritun Apudyus wi innadchonan chitau, foon à mansaniluwon chitau à
umogyatantaun Apudyus, ngim mamfalinon chitaù an-ananà Apudyus. Ad kapu ta
karobfongan na Ispiritun Apudyus, siyan mangawakantaun Apudyus, Ama!
16 Ad na Ispiritun Apudyus, siyan mangipalìnan chitau wi tuttuway an-ananà Apudyus
chitau.
17 Ad kapu ta an-ananà Apudyus chitau, sikurachuy tawichontaun sachi tawid wi
adchona ta losani takuna. Ya makatawidtau ko ta losani innadchonan Jesu Cristu. Tan
nu mitapitau ta likat Cristu, sikurachuy mitapitau ko ta machayawana.

Na Machayawantaù Tapin Na Padcha
2 Cor. 4:17-18; 2 Ped. 3:10-13

18 Nu som-osom-ò na losani maliglikatantau ta annay luta ta sana, akammù wi maid
miyisuwan na kinafarun na màwan chitaù tapin na padcha.
19 Ad uray na losani iningwan Apudyus ad asnay luta, uullayoncha kan padchay
mangiparangan Apudyus ta kinangatun na an-ananàna.
20 Tan na losani iningwan Apudyus, foon à nituruy na puntus Apudyus wi nangwa tan
nitapicha losan ta fummasuran na taku, tan sachin simsimmò Apudyus à màwa. Ngim
anna ko kan manamnama,
21 wi à tapin na padcha, fumarun losani iningwan Apudyus ya masaraknifancha ko
ta matayancha ya marposancha. Ya makatawidcha losan ta farfaruy fiyag wi adchon
Apudyus ta an-ananàna.
22 Tan akammutau wi ingkana ta sana losani iningwan Apudyus manliglikatchà isun
na manlikatan na umanà.
23 Ad foon pu kò afus chachi amaschi, tan uray ako chitauy naadchan à Ispiritun
Apudyus à manuttuwaantau ta losani adchonan chitaù tapin na padcha. Maliglikatantau
wi manguullay ta mangifilangan Apudyus an chitaù mismuy anàna ya sachi kon
mamaliwana ta long-agtaù achi pu asin matoy.
24 Tan namnamataun nasaraknifantau, ngim nu siya namnamaontaun ilantau foon
pù tuttuway namnama. Tan sinun mannamnama ta ilana?
25 Siyan kapu ta chaan pù chumatong na namnamaontau, masapur an-anusantau
uullayon.
26 Ad na Ispiritun Apudyus wi awad an chitau, fadngana ko chitau ta kinakapsuttau.
Tan uray na malluwaruwantau maid akammutau ta ustuy ifakataun Apudyus. Siyan
nu achitau pu makaifaka ta mifaka kapu ta achagson na simsimmòtau, na Ispiritun
Apudyus siyan mangipachakus ta sachi achitau pu makaifaka.
27 Ad à Apudyus wi nangaagkammu ta somsomòtau, maawatana kon chawat na
Ispirituna, tan na mangiluwaruwan na Ispiritunan chitau, iyunudna ta pion Apudyus à
para an chitau.
28 Siyan chitauy tuttuway mangay-ayat an Apudyus, wi piniliyanà mangwa ta
puranuna, akammutau wi uray sinun màwan chitau, fumaruwantaun lisortanan
Apudyus.
29 Tan nanipud ta chamun na sinuman, inaagkammun Apudyus nu sinun mamatin
siya, siyan piniliyana chichà miyisun Jesu Cristu wi anàna, ta umachuchay mansusunud
wi à Jesu Cristun pangurun chicha losan.
30 Siyan na losani takuy piniliyan Apudyus, namatiyona chicha. Ad losanchay mamati,
imfilangna chichà maid fasurchan siya. Ad siyan mitapiyancha ta kachayawana.

Na Ayat Apudyus An Chitau Mipakapun Jesu Cristu
Ef. 3:14-21

31 Siyan nu sachin iningwan Apudyus à para an chitau, sinu kon asintau ifaka nù?
Tan nu siyan mamachang an chitau, maid pu makaafak an chitau nù!
32 Somsom-ontaù Apudyus, wi uray na mismuy anàna, foon pù inyachinan matayana
à para an chitau ngim innadchonà matoy à subfuttau! Ad nu sachi, makaka lawa wi
mangatod ta sinuman an chitau? Foon!
33 Ad maid mampafasur an chitauy piniliyan Apudyus, tan à Apudyus siyan mismuy
nangifaka wi maid fasurtaun siya!
34 Siyan sinu kon manusan chitau nù? À Jesu Cristu nù? Foon, tan siyan natoy
à para an chitau, ya ummuli nataku, ya awad ta sana ta machiwawan Apudyus ta
machayawana wi mangitatàchor an chitau!
35 Ad maid pu ko makaaan ta ayat Jesu Cristun chitau. Tan uray nu achun likattau
ya maid pu achi mipachas à malifukan na somsomò, kakassiyan ayatnan chitau. Ad
uray nu maparpalikatantau, ya uray nu makurangantaù maan ancha luput, ya uray

sinumani kaam-amak wi màwan chitau, ya uray otyon chitau, achi pu mafaliwan na
somsomò Jesu Cristun chitau.
36 Na niyug-is wi ukud Apudyus, anana,
“Kapu ta summurutannin sia,
nasasagkanaani wi matoy,
tan isù namfalinon chianì pannilu wi maparti.”
37 Ngim uray nu mapasamak losan chachi an chitau, mangaafaktau mipakapun Jesu
Cristu wi mangay-ayat an chitau!
38 Siyan sikurachuwà wi maid pu makaaan ta ayat Apudyus an chitau. Tan uray nu
matoytau winnu matatakutau, ay-ayaton chitau. Ad maid pu anghel ya uray aran à
makatipod ta ayatnan chitau. Ya uray sinuy mapasamak an chitau ta sana ya uray akò
tapin na padcha, maid pu makaaan ta ayat Apudyus an chitau.
39 Tan uray sinuy mannakafalin wi awad ad langit ya awad ad charom na luta ya
losani ingwana, maid pu makaaan ta ayat Apudyus an chitau mipakapun Aputauy Jesu
Cristu.

9

Chachi Takuy Chinutukan Apudyus
Rom. 2:28-29; Gal. 4:21-31

1 Susunud, tuttuwa ya maid atuliyan na annay ifakà, kapu ta pammatì an Jesu Cristu.
Ad akammun na Ispiritun Apudyus na somsomòu wi katuttuwaan na annay ifakà,
2 wi na ifakà, isag na sikab na somsomòu ya maid pu mapagpakan na sikabna,
3 kapu ta chachi asintatakù wi Judio! Tan nu mafalin kuma, uray saon na misina an
Cristu ya machusa an Apudyus ta chichan masaraknifan.
4 Tan chichan mismuy kanà Israel wi chinutukan Apudyus à man-anàna ya chicha kon
nangipail-ana ta kina-Apudyusna. Ya chicha kon nangiturakana ta chachi inturagna. Ad
chicha kon nangadchana ta Lintogna ya nangitudtuchuwana ta ustuy pinagchayawchan
siya. Ya chicha kon nangipustaana ta chachi impustana.
5 Ya chicha kon kanà na chachi napatoki takun Apudyus ta awi. Ad chachi Judio kon
niyanaan Jesu Cristu ta ummaliyanad asnay luta wi siyan Ap-apun na losan ya siya kò
Apudyus wi machaychayaw à ing-ingkana! Amen.
6 Achì pu anani payan yakay chachi losani impustan Apudyus ta awi an chiani wi Judio.
Tan na katuttuwaana, foon à ifilang Apudyus losan na chachi kanà Israel à tuttuway
takuna.
7 Isun Abraham, wi foon à ifilang Apudyus à ustuy takunan losani kanàna. Tan anan
Apudyus an siya, “À anànuy Isaac siyan afusi lumoswaan na impustà à ustuy kanànu.”
8 Ad na piona ukuchon, foon pù an-ananà Apudyus na losani kanà Abraham. Tan
na takuy ifilang Apudyus à ustuy an-ananàna, chichan niyanà à tumuttuwaan na sachi
impustana.
9 Tan na impustan Apudyus an Abraham, anana, “Amasnay timpu na umaliyà à asini
tawon, ad iyanà Sara wi asawam na anàyuy larai.”
10 Ad na osa koy mangiyalikà, chachi chuway anà Rebecca, wi chichan anà Aputauy
Isaac.
11-12 Tan imfafagkan Apudyus an siya, “Nangatngatun uchichi nu panguru, siyan na
panguru mansilfi ta sachi uchichi.” Na nangifag-an Apudyus ta sachi, chaancha pù
miyanà, siyan maid pu kattò iningwachà mamfaru winnu lawing à namiliyan Apudyus à
ay-ayatona. Ngim sachin iningwan Apudyus à mangipail-ana wi foon à kapu ta iningwan
na taku wi mamfaru winnu lawing na mamiliyanan chicha. Tan à Apudyus, piliyanan
piona wi mipakapu kay ta somsomòna.
13 Tan na osay niyug-is wi ukud Apudyus, anana, “À Jacob na inay-ayat-u ngim achì
pu inay-ayat à Esau.”
14 Siyan nu amaschi, siyan anantauy foon à nalimpiw à Apudyus tan annan laksikona?
Foon, tan achi pu mafalini mifakan amasnat.
15 Tan imfakanan Moses ta awi, “Saoni Apudyus, ikad-uy mangachaku ya mangaasi ta
sinumani piò.”
16 Ad siyan maila wi na mamiliyan Apudyus ta taku, foon pù siya kapunan pion na
taku oyyoon, ngim kapu kay ta achakun Apudyus.
17 Isun na nàwa an Ali wi Faraon ta awi ad Egipto, tan imfakan Apudyus an siya, “Na
nangwaà an sià man-ali, ta awad mangipail-à ta karobfongà ya ta mangipachamakà na
kina-Apudyus-u ta ailiili.”

18 Ad sachin mail-ana wi à Apudyus, achakuwanan sinumani pionay achakuwan, ya patangkinona kon somsomò na sinumani pionay patangkinon.

Na Og-ot Apudyus Ya Achakuna

19 Nu kaspangalikan awad makasongsongfat wi mangwanan an saon, “Siyan nu amasnat, achi pu kuma mafalini pafasuron Apudyus na takuy fumasur, tan maid pun met makasurngasing ta piona!”
20 Ngim achi pu ko kuma mafalini maukud na amaschi an Apudyus tan siyan nangwan chitau. Isun na fanga wi nachiwin, liliyonan nanchiwin nu tamako amaschin inchidchiwinna?
21 Foon pun met, tan somsom-ontaun manchiwin à fanga, annan karobfonganay mangusar ta pita nu sinun piona, tan nu ananay chiwinonan kogwanà kusi ya kogwanà linga, insikun ta piona.
22 Ad isuna kon iningwan Apudyus. Tan pionay mangipaila ta og-otna ya karobfongana wi manusa ta chachi mangipaog-ot an siya. Ngim uray nu amaschi, inan-anusana chicha uray nu machuchussacha.
23 Ad piona koy mangipaila ta kinachayawna wi maid pu miyisuwana, siyan inachakuwana chachi takuy piniliyana wi mangila ta machayawana.
24 Ad chitaun piniliyana, wi foon pù afus na Judio tan uray na foon à Judio.
25 Tan na inyug-is Hosea ta awi, wi anan Apudyus,
“Na chachi foon pù takù ta chamu,
chichan piliyà à mantakù ta sana.
Siyan chachi foon pù inay-ayat-u ta chamu,
chichan ay-ayatò ta sana.”
26 Ya awad akon osay inyug-isna wi anana,
“Ad na sachi mismuy lukar wi iningkaw na nangifaka wi
foon pù takun Apudyus chicha,
maawakanchà an-ananà Apudyus
wi siyan natatakù ing-ingkana.”
27 Ad na inyug-is Isaias mipangkop ta kanà Israel wi Judio, anana,
“Uray nu ad-adchuwan na kanà Israel
wi isun na kinaachun na kallis ta tarantag na fayfay,
ààiyut yakan masaraknifan an chicha.
28 Tan sikurachuy chumatong na padchay
mangikamakaman Apudyus wi manusa ta losani takud asnay luta
wi maid milumidyuwana.”
29 Ad awad akon osay inyug-is Isaias wi anana,
“À Apudyus wi mannakafalin wi Ap-apun na losan,
nu chinusana chitau losan wi Judio
wi foon pù inachakuwanan uchum,
nitapitau nachusa wi isun na chachi takud Sodoma ya Gomorra.”

Foon Pù Patiyon Na Chachi Judio Na Mamfaruy Chamag

30 Siyan na piò wi ifaka, na chachi foon pù Judio wi maid pu namnamachà ifilang Apudyus chichà maid fasurchan siya, nifilangchà mamfaruy taku kapu ta namatiyanchan Jesu Cristu.
31 Ngim chachi Judio wi nangipapati wi nanurut ta lintog à mangifilangan Apudyus an chichà maid fasurchan siya, kakassiyan fasurcha.
32 Ad tamako ta amaschi nù? Tan siya pinipiyyarchan manurutancha ta lintog à mangifilangan Apudyus an chichà maid fasurchan siya wi foon pù piniyarchà Jesu Cristu. Siyan nichongparcha ta fatu wi chochongparan na taku.
33 Tan sachin ukuchon na niyug-is wi nangiyalig à Jesu Cristù fatu, wi anana,
“Ilanyu, tan awad na iparoswà ad Sion wi iliyu
wi osay isù fatu.
Ad siyan michongparan na taku.
Ngim sinumani mamatin siya,
maid maamuyuwana tan masasallaknifan.”

10

1 Susunud, maid uchum à iluwarù an Apudyus nu achi afus na masaraknifan chachi kailiyà wi Judio!
2 Tan tàchorà chicha wi kattò na maryachanchay manchaychayaw an Apudyus, ngim foon à ustuustun naawatancha.

3 Tan foon pù inakammuchan oyyoon Apudyus wi mangifilang ta takù mamfaru wi
maid fasurchan siya, ad siya ipapaticha suruton na awachi simsimmòcha, ad achicha
pun iyamfuruy ta puranun Apudyus.
4 Tan na katuttuwaana, pinagpag Jesu Cristu na miyusaran na sachi Lintog à
mifilangan na takù mamfaru an siya, siyan na sana, sinumani mamatin siya, mifilangchà
mamfaru wi maid fasurcha.

Maid Achi Pu Mafalin À Masaraknifan
Ef. 2:1-10

5 Na inyug-is Moses mipangkop ta miyusaran na Lintog à mifilangan na takù mamfaru
an Apudyus, anana, "Sinumani manurut ta losani lintog wi maid pu surngasingona,
mafalini makafiyag an Apudyus."
6 Ngim nu mipangkop ta mifilangan na takù mamfaru mipakapu ta pammatichan Jesu
Cristu, foon à nalikat à màwa, tan foon pù masapur wi awad umoy ad langit mangipaalin
Cristu ad asnay luta.
7 Ad foon pu kò masapur wi awad umoy ad charom na lutà mangipauli manaku an
Cristu.
8 Tan na anan na niyug-is wi ukud Apudyus, foon à nalikat na masaraknifantau, tan
chichingngortaun nàwa, siyan akammutau ya mafalin akoy ug-ugkuchontau. Ad sachi
kon ug-ugkuchontau ta taku.
9 Tan nu ipudnuyu ifaka wi à Jesus na Ap-apu, ad nu patiyonyu ta somsomòyu wi
siyan impaulin Apudyus tinaku, masaraknifan-ayu.
10 Tan na mamatiyantaun Jesu Cristu siyan mangifilangan Apudyus an chitaù maid
fasurtaun siya. Ad nu sachin ifagfakatau ta uchum, sachi kon masaraknifantau ta
kachusaantau.
11 Siyan tuttuwan niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, "Sinumani mamatin Jesu Cristu,
maid pu maamuyuwana."
12 Ad na sanati naukud, mitapin losani taku tan maid pu laksikon Apudyus, siyan uray
Judio winnu foon, maid pu nansafaliyancha tan à Jesu Cristun Ap-apun na losani taku
ya siyan mangachaku fumafachang ta sinumani manchawat an siya.
13 Tan sachin anan na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, "Sinumani manchawat à
fachang Jesu Cristu, masaraknifan."
14 Ngim sinun in-inonchay manchawat à fachangna nu chaancha pù mamati? Ad in-
inoncha koy mamati nu maid pu chingchingngorchà mipangkop an siya? Ad in-inoncha
koy mangngor nu maid pu umoy mangifaka?
15 Ad sinu kon umoy mangifaka nu maid pu mifaun? Tan na katuttuwaana, awad na
finaun Apudyus, siyan tuttuwan sachi niyug-is wi ukudna, wi anana,
"Mamfaru ta annan umali
mangifaka ta Mamfaruy Chamag!"
16 Ngim na arwingana, ad-adchuwan na foon pù mamati ta Mamfaruy Chamag, isun na
sachi inyug-is Isaias ta awi, wi anana,
"Apudyus, isù maid pu mamati
ta sachi imfagfakani!"
17 Siyan maaawwatan wi maid uchum à marpuwan na mamatiyan na taku nu achi afus
na mangngorancha ta ukud Apudyus, ya maid pu ko uchum à mipagngor nu achi afus
na sachi chamag wi mipangkop an Cristu.
18 Ngim na imusò, tamako foon pù mamati chachi Judio nù? Chaancha pu chongron?
Foon, tan chichingngorcha met, tan niyug-is na ukud Apudyus wi anana,
"Nifakan ukudna ta ailiili,
siyan nanchinamag ta taku ta ailiili
ingkana ta pagpag na luta."
19 Siyan na sachi, foon pù naawatan na Judio na sachi chingngorcha? Sikurachuy
naawatancha, tan uray na awi, iningkaw na inyug-is Moses, wi anana,
"Asikasuwò na chachi foon pù Judio
wi foon pù ifilangyù takù ta umapos-ayu,
ad achakuwà ako chicha,
wi uray ait na akammucha mipangkop an saon,
à umog-otanyu."
20 Awad akon osay inyug-is Isaias wi sintumurod wi nangifaka ta sachi imfakan Apudyus
mipangkop ta chachi foon pù Judio, wi anana,
"Inchasanà ta chachi takuy
foon pù manganap an saon,

ad uray nu maid nan-imusancha mipangkop an saon,
finadngà na somsomòcha
ta maawatanchan mipangkop an saon.”
21 Ngim nu mipangkop ta chachi Judio wi takun Apudyus, anana,
“Finikati uullayò na mansakunganchan saon,
uray nu achicha pu pumtog ya umiisìcha.”

11

Na Achakun Apudyus Ta Chachi Judio

1 Siyan kapu ta amaschin iningwan chachi Judio wi achicha pu mamati, awad nin mangwanani finay-anan Apudyus losan chachi sikuchi takuna. Ngim foon pun! Tan Judiowà met wi niyanà ta kanà Benjamin wi kanà Abraham.
2 Ad foon pù finay-anan Apudyus na chachi piniliyana wi takuna ta awi. Tan iningkaw na namati, isun na sachi niyug-is wi nalliliyan Elias an Apudyus mipangkop ta chachi kailiyanay Judio,
3 wi anana,
“Apu, pinatoycha losan chachi profetasnu
ad chinachailcha ko losan na mipatayan
na michatun an sia.
Siyan na sana, os-osàanà à nafun-an
wi manayaw an sia,
ya uray ako saon, anaanaponchan matayà.”
4 Ad annayan insongfat Apudyus an siya,
“Foon pù afus-à nafun-an, tan awad na
pitunlifuy illarasin-u wi foon pù manaychayaw ta
sachi sinan-Apudyus wi Baal.”
5 Amaschin nàwa ta awi, ad isun akon màwa ta sana, tan uray nu achi pu mamatin kaachuwan an chiani wi Judio, awad na sin-oosa wi namati wi chinutukan Apudyus kapu ta achakuna.
6 Na nanutukanan chicha, foon à kapu ta nangwaancha ta mamfaru ngim kapu kay ta achakun Apudyus. Tan nu awad iningwachà mafalinchay machutukan, foon nù à liblin achakun Apudyus an chicha.
7 Siyan, sinun maawatantau nù? Na maawatantau, na chachi kaachuwani Judio wi kanà Israel, foon à makàchascha ta sachi mamfaruwon Apudyus an chicha wi anaanaponcha. Tan afus na sin-oosan chichan nangchas wi chichan chinutukan Apudyus. Ngim chachi uchum, naam-amodchay achicha pu manchongor ta ifakan Apudyus.
8 Siyan tummuttuwan sachi niyug-is ta awi wi anana,
“Impatangkin Apudyus na somsomòcha,
ad ingkana ta sana, isù nakurapcha
wi achicha pu makailasin ta ustu,
ya isù naturongcha ko
wi achicha pu makagngor ta mipangkop an siya.”
9 Ad awad akon inyug-is David mipangkop ta chachi achi pu mamati, wi anana,
“Sapay kuma ta chachi mallaragsakanchan
masikapanchà machusaancha!
10 Ya sapay kuma ta isuchà nakurap
wi achicha pu makailasin ta katuttuwaan,
ya sapay kuma ta mafùungcha
ta likatchà ing-ingkana.”
11 Siyan kapu ta amaschin iningwan chachi kailiyà wi Judio, awad nin mangwanan wi finay-an Apudyus chichà ing-ingkana. Ngim foon pun, tan ilanyu, na achicha pu namatiyan, sachi kon nangadchan Apudyus ta wayayuy foon pù Judio à mamati à maapsan kuma chachi Judio à mamatiyancha kuma ko.
12 Siyan na sachi foon pù namatiyan na chachi Judio wi fummasuranchan namfalini siyan fummaruwan na losani takud asnay luta, ad sinchumallu fumarun taku nu mamati ko chachi Judio an Apudyus!

Na Masaraknifan Na Chachi Foon À Judio
Ef. 2:11-22

13 Na sana, awad akon ifakà an chiayuy foon à Judio, wi saon na osay piniyar Apudyus
à man-apostolesna wi manudtuchun chiayu. Ad ichayaw-un sachi iwaar wi nipiyar an
saon,
14 ta umapos kuman uchumi kailiyà wi Judio ta mamaticha kumà masaraknifancha.
15 Tan ilanyu, na nangiwalinan Apudyus ta Judio, sachin nangakamichana ta uchumi
taku ta ailiilì mamfurunna. Siyan maid pu miyisuwan na lagsak nu mangulinon
Apudyus na Judio an siya, tan isun akon lagsak na natoy wi umuli mataku!
16 Isun na tinapoy wi michatun an Apudyus, wi nu michatun na ummunay nautu,
mitapi kon anchi uchum. Ya isun akon osay imong, tan nu Apudyus na ngin-uwa ta
lamutna, kapilitani siya kon ngin-uwa ta pangana.
17 Na nàwa, isù sinoprà Apudyus na uchumi pangan na sachi imong wi immurana,
wi chichan miyalikan na Judio, ad insuupnan safali wi panga wi miyalig à foon à Judio.
Siyan na sana, kapu ta nisuup-ayu, makauwaayu ta losani afarun na sachi imong wi
immuran Apudyus tan makauwaayu ta losani impustan Apudyus ancha Abraham ya
chachi kanàna.
18 Ngim chiayuy nisuup, masapur an-annachanyu ta achiyu amsiwon na chachi
nasoprà, tan pangaayu kay wi foon à chiayun mamangchon ta lamut, tan na lamut
siyan mamangchon an chiayu.
19 Achiyu kuma anani, “Un-unnoy-ani nu chachi Judio,” ngim ananyuy, “Istay,
nasopràcha ta awad misuupanni.”
20 Tuttuway nasopràcha tan achicha pu namati. Ad na nisuupanyu ko, kapu ta
namatiyanyu. Ngim achiyu ipas-ar na sachi, ngim man-annad-ayu!
21 Tan ilanyu, maid kakan Apudyus wi manoprà ta sikuchi panga, ad sillumasun
manopraanan chiayu!
22 Siyan amaschin mangil-antau ta kinaachakun Apudyus ya kinaistriktuna. Tan nu
mipangkop ta chachi achi pu mamati, istriktù siya wi manguis. Ngim nu mipangkop an
chitauy mamati, amod na kinaachakuna nu iturturuytaun pammatitau wi achitau pu
man-awichan na achakuna. Tan nu man-awichantau, sopraon chitau ko.
23 Ad isun akon chachi Judio wi foon pù mamati, nu faliwanchan sachi achicha pu
mamatiyan ta mamaticha ko, isuup Apudyus chicha, tan à Apudyus, mannakafalin wi
mangisuup.
24 Tan nu mafalini aran chiayu wi isù pangan na imongi safali, ad insuupna chiayu ta
sachi ustuy murana, sillumasun mangisuupana ta Judio wi sikud wi pangana.

Umachakù Apudyus Ta Losani Taku
Ef. 3:1-13

25 Chiayuy susunud wi foon pù Judio, annan piò wi ipaakammun chiayu wi chaan
pù mipaakammu ta taku, ta achiyu kuma ipas-ar anani napatpatog-ayu nu Judio. Siyan
maawatanyu kuma wi foon à manakus na kinatangkin na somsomò na uchumi kailiyà
wi kanà Israel ta achicha mamatiyan, tan ingkana kà makumplitun filang na foon à
Judio wi mamati.
26 Ad sachi kon timpuy mamatiyan na losani Judio wi kanà Israel à masaraknifancha.
Tan na niyug-is wi ukud Apudyus, anana,
“Chumatong na Sumaraknib wi marpud Sion,
ad charusanan losani kinarawing na Judio
wi kanà Jacob.
27 Ad na sachi timpu, pakawanò na fasurchà
tumuttuwaan na impustà an chicha.”
28 Kapu ta foon à namatin Judio ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesu Cristu, isù
afusur Apudyus chichà fumaruwanyuy foon à Judio. Ngim kapu ta chinutukan Apudyus
na aappucha ta awi, patkana ko kay chicha.
29 Tan à Apudyus, achi pu mafalini faliwanan somsomòna mipangkop ta takuy nar-
usna chinutukan ya fininchisyunan.
30 Chiayuy foon à Judio, foon pù namatiayun Apudyus ta chamu. Ngim na sana,
chiayun inachakuwan Apudyus kapu ta achin pun na Judio namatiyan.
31 Ad isun akon sachi màwa ta Judio, tan uray foon pù mamaticha ta sana kapu ta
nangachakuwan Apudyus an chiayu, chumatong na padchay mangachakuwan Apudyus
akon chichà mamatiyancha.
32 Amaschin iningwan Apudyus ta awad mipail-an na kafasuran na losani taku ta
awad mangipail-ana ta achakuna ta losani taku.

Na Machayawan Apudyus

33 Kattoi naschaawà wi mammammò ta kinaraing Apudyus wi maid miyisuwana, tan
maid achina akammu ya maid achina maawatan! Maid makaisuplikar ta simsimmòna!
Ya maid pu ko makaawat ta ukalina!
34 Isun na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
"Maid pu takù mangakammu ta somsomò Apudyus.
Siyan maid pu makatudtuchun siya.
35 Ad maid pu nangatod an siyà
farangnà sufalitana."
36 Tan à Apudyus, siyan nangwa ta asinchuwan ya siya kon mangayyuwan ta losan, wi
na puntusna, machayawana. Siyan chaychayawontaù siyà ing-ingkana! Amen.

12

Na Oyyoon Wi Mansilfi An Apudyus
1 Cor. 12:4, 12; Ef. 4:1-16; 1 Tes. 5:12-22

1 Siyan, susunud, kapu ta amochi achakun Apudyus an chitau, masapur adchontaun
long-agtau à natattakuy chatun an Apudyus wi mansilfin siya, ta machachallusantauy
mangwa ta sinumani piona, tan sachin ustuy oyyoontau wi manayaw an siya.
2 Achitau pu turachon na oy-oyyoon na achi pu mamati, ta na oyyoontau, iparufustaù
Apudyus à mamaliw ta somsomòtaù fumaruwana. Tan nu sachin oyyoona, maawatan-
taun pion Apudyus an chitau, ya losan akoy mamfaruwona ya sinumani mamparagsak
an siya.
3 Ad kapu ta piniyarà an Apudyus à mantudtuchu, annayan ifakà an chiayu losan:
Masapur wi waschi osa achina pu pangatuwon na long-agna ta somsomòna, ngim
masapur ammana somsom-on na isun na karobfongana wi innadchon Apudyus an siya
kapu ta namatiyana.
4 Iyalig-un long-ag na taku. Tan uray nu osan long-ag, achun partinay nangkarakarasi
wi foon pù man-iisun mausarancha.
5 Isuna kon chitauy mamati, tan uray achutau, os-osàantau wi long-ag Cristu, ad
nansùsuuptau losan uray nangkarakarasitau.
6 Ad kapu ta fachang Apudyus an chitau, nangkarakarasin innadchonay karobfongan-
tau, siyan masapur wi waschi osa usaronan naatod an siyà patingkan na karobfongana.
Isun na naadchan à karobfongan wi mangipaakammu ta imfakan Apudyus, masapur
iyamfuruyna ta sachi pinatina.
7 Ad na naadchan à karobfongan wi mansilfi ta uchum, masapur ipapatinay mangwa.
Ad na mantudtuchu, masapur farfaruwonay mantudtuchu.
8 Nu siya naatod na karobfongan wi mansorkag à pumigsaan na pammatin na uchum,
masapur siyan oyyoona. Ad nu awad innadchon Apudyus à karobfonganay fumachang,
masapur manchara. Ad na naadchan à karobfongan wi mangayyuwan ta mamati,
masapur ipapatinay mangwa. Ad na mansayaaw ta chachi malikatan, masapur naragsak
wi mangwa.
9 Masapur ituttuwataun ayattau ta fufuruntau wi foon à afus na tupò à man-ug-
ugkud. Ya masapur akoy man-awichantaun sinumani lawing ta siya kay somsom-ontaun
mamfaru.
10 Masapur man-asiay-ayattaù isun na mangay-ayatan ta mismuy sunud, ya man-
asilispitutau koy mamfufurun.
11 Achitau pu ko masachut wi mangwa ta uray sinuman, sinchumallun mansilfiyan-
taun Apu Jesu Cristu.
12 Na namnamatau siya kuman mamparagsak an chitau. Ya masapur an-anusantaun
losani likattau, ya ipapatitauy malluwaru.
13 Ad nu awad ako takun Apudyus à makasapur à fachang, masapur fadngantau. Ya
achitau pu kuma mas-à wi mammangili ta farangnay taku.
14 Nu awad mangwà malikatantau, achitau pu arwakan ngim chawatontaun Apudyus
ta finchisyunanà siya.
15 Makaragsaktau ta chachi naragsak, ya makasauytau ko ta chachi mansasàuy.
16 Makatimpuyugtau ko ta losani taku, ya achitau pu ipangatun long-agtau, ngim
mampafafatau. Ya achitau pu asigsikuru wi isù akammutaun losan.
17 Nu kaspangalikan awad nangwà lawing an chitau, achitau pu ifaros à lawing.
Ipapatitau oyyoon na sinumani mamfaruwon na losani taku.
18 Pachasontau ta patingkan na karobfongantau wi makatimpuyug ta losani taku.
19 Susunud, uray sinuy oyyoonchan chiayu, achiayu fumaros ngim ipiyaryun Apudyus
ta siyan mangifaros. Tan sachin niyug-is ta ukudna, wi anana,

"Saon na nginfiyang ta faros,
siyan saoni Apudyus na mangifaros."
20 Na oyyoontau, turachontaun sachi niyug-is wi ukudna, wi anana,
"Nu nafitil na afusuryu, paananyù siya,
ad nu nauwaw, painumanyu.
Tan nu amaschin oyyoonyu,
siyan mafainan ta iningwana."
21 Siyan ilantau ta achitau maafak ta lawing, tan na oyyoontau kuma, afakontaun lawing.

13

Masapur Patkontaun Turay Na Kufilnu
Tito 3:1; 1 Ped. 2:13-17

1 Losani taku, masapur patkonchan kufilnu wi mangituray an chicha tan Apudyus na nangatod ta karobfonganchay manturay. Siyan maid pu manturay ad asnay luta nu foon à Apudyus na nangipiyar an chichà manturayancha.
2 Siyan sinumani sumurngasing ta manturay, sumurngasing ako ta filin Apudyus, ad siyan machusaana.
3 Foon à ogyatantaun manturay nu oyyoontaun ustu, ngim afus na mangwà lawing à umogyat an chicha. Siyan ta maid umogyatanyu ta manturay, siya kay oyyoonyun ustu, wi sachi kon manayawanchan chiayu.
4 Tan na turay, chichan isù mansilfin Apudyus à fumaruwanyu. Ngim nu lawing na oyyoonyu, sachin umogyatanyu tan awad na karobfongancha wi manusan chiayu, tan mansilfichan Apudyus à manusa ta sinumani mangwà lawing.
5 Siyan masapur patkontau chachi turay à mangilisiyantau ta chusan Apudyus, ya siya kon ustuy oyyoontauy mamati.
6 Siyan sachi kon mamayachantau ta fukistau, tan masapur awad suwilchuwon na chachi turay wi mansilfin Apudyus ta mangayyuwananchan chitau.
7 Siyan fayachanyun sinumani illintog na kufilnu wi fayachanyuy fukis ancha sinumani nilintog wi mafayachan. Ad masapur lispituwonyun losani karobfonganchay malispitu.

Na Oyyoontauy Mamfufurun
Luc. 10:29-37; Gal. 5:14; 1 Tes. 5:5-8

8 Masapur fayachantaun losani utangtau ta marpas wi achitau iyawniawni, ta afus yakan utangtauy achi pu marpas wi siyan man-asiay-ayatantauy mamfufurun. Tan na takuy mangay-ayat ta furunna, siya tungparonan losani Lintog.
9 Tan ilanyu, nu tungparontaun sachi osay lintog wi anana, "Masapur ay-ayatom na furunnù isun na mangay-ayatam ta long-agnu," mitapi losan na uchumi lintog wi isun chachi lintog wi anancha, "Achia managchakas; achia pumatoy à taku; achia man-akaw; ya achia mangkamkam à uwan na uchum."
10 Tan nu awad tuttuway ayatnu ta furunnu, achi pu mafalini oyyoom na lawing an siya. Siyan na mangay-ayatantau ta furuntau, sachin manungparantau ta losani Lintog.
11 Masapur wi amaschin inyòoyyayu, tan akammutau wi tuttuway chanchanin mangulinan Jesu Cristu wi mangaran chitau, tan ad-achani ta sana nu sachi wi namatiyantau. Siyan imanmanyuy mangwa ta losani piona. Masapur isuayù fummafangon wi nasusuyuop.
12 Tan tuttuway chanchani marpas na annay isù lafi wi fulingotan ta somsomò na taku kapu ta fasur. Ya chanchanin pumadchaana wi mangulinan Jesu Cristu. Siyan iyakaytaun losani lawing wi isù pangot, ta siya iyarmastaun mamfaru wi mausar ta padcha.
13 Imanmantau wi mangwa ta ustu wi miyamfuruy ta oy-oyyoon na takuy narawakan na somsomòcha. Siyan achi pu kuma mafalin wi mansallisallimong, ya achi pu ko mafalin wi managchakas ya mangwà linuruku ancha mangkukura ya man-ap-apos.
14 Ngim na oyyoontau kuma, turachontaun inyòoyyan Apu Jesu Cristu ya achitau pu parufusan na annay long-agtau wi mangwa ta uray sinuy pionay lawing.

14

Achita Chillawon Na Furunta
1 Cor. 8:1-13; 10:23-30; Col. 2:16-17

1 Masapur ifilangtaù furuntaun sinumani nakapsut na pammatina. Ya achitau pu ision à siya mipangkop ta maawatana, uray nu safalin maawatanyu.

2 Isun na taku wi, kapu ta kinakapsut na pammatina, afus yakan tipoy à anona wi
lawingonan ischa. Ngim na pammatin na uchum, mafalini anonchan farangnay maan.
3 Siyan chiayuy mangan ta farangnay maan, achiyu chillawon na mallawing ta uchumi
maan. Ad uray chiayuy mallawing ta uchumi maan, achiyu ko chillawon na mangan à
farangna, tan inakseptar Apudyus chiayu losan.
4 Tan sinua man wi manguis ta sanilun na uchum? Na katuttuwaan, sanilun Apudyus
chitau losan! Siyan ikad na nginsanilu wi manguis nu ustu winnu foon na oyyoon na
waschi osay saniluna. Ad waschi osa, fadngan Apu Jesu Cristu à makàwa ta piona.
5 Nu kaspangalikan awad osà patkanan uchumi padcha nu uchum. Ngim na uchum,
man-iisuwonchan apadchapadchà maid osà napatpatog. Siyan masapur waschi osa
mapnok na somsomòna nu sinun surutona.
6 Tan na mamatog ta osay padcha, oyyoonà manayawanan Apu Jesu Cristu. Ya isuna
kon mangan à farangnay maan, anonà manayawanan Apu Jesu Cristu ad iyamanna
losan an Apudyus. Ad uray akon mallawing ta uchumi maan, na pangkopna ko,
manayawanan Apu Jesu Cristu wi iyamanna kon Apudyus na mafalini anona.
7 An chitauy mamati, maid osà fumukud mangwa ta mafiyakana ya uray akon
matayana.
8 Tan na pangkop na annay mafiyakantau siyan machayawan Apu Jesu Cristu, isun
akon matayantau, tan machayawana ko. Siyan uray nu matatakutau winnu matoytau,
maid uchum à pangkop losan chachi nu achi afus na machayawan Apu Jesu Cristu wi
siyan ngin-uwan chitau.
9 Tan sachin pangkopnay natoy ya ummuli nataku, ta siyan man-apun na asififiyag ya
uray na natoy.
10 Siyan nu Jesu Cristun Aputau losan, maid pu karobfongantau wi manguis ya
mangamsiw ta fufuruntau. Tan maid pu osan chitaù achi pu mipasangu makuis an
Apudyus.
11 Tan na niyug-is wi ukudna, anana,

“Saoni Apudyus wi nafifiyyag,
na ifakà, maid pu takù achi pu mampalintumong
ta sangwanà à mangipudnu
ta kina-Apudyus-u à machayawà.”

12 Siyan maaawwatan wi losani taku, mipasanguchan Apudyus à manongfatancha ta
losani iningwacha ta nafiyakanchad asnay luta.

Achitau Lifukon Na Pammatin Na Furuntau
1 Cor. 8:9-13

13 Siyan masapur iyakaytau wi mangkinnuis, ya an-annachantau ta achitau pu oyyoon
na fumasuran na furuntau.
14 An saon, napnokà, wi à Apu Jesus na manikurachu ta somsomòu wi mafalini
maan na farangnay maan wi maid pu paniyawon Apudyus. Ngim sinumani takuy
paniyawonan uchumi maan ta somsomòna, siyan tuttuway paniyaw an siya.
15 Siyan chiayuy mangan à farangna, ilanyu ta foon pù malifukan na pammatin na
furunyun mangananyu, tan nu amaschin oyyoonyu, ipailayu wi maid pu ustù ayatyun
siya. Siyan ilanyu ta foon pù sachi maan wi anonyun manlifuk ta pammatin na furunyu,
wi osa koy inyatoy Jesu Cristu na fasurna!
16 Ad nu awad oyyoonyù mamfaruwonyu, ngim lawing ta atan na fufurunyu, iyakayyu
ta maid pu maamsiwan na mamfaruy oyyoonyu.
17 Tan na Manturayan Apudyus an chitau, foon à napatog na maan ya mainum, ngim
na napatog, siyan mifilangantaù maid pu fasurtaun Apudyus, ya makatimpuyukantau
ta uchum, ya lagsak wi adchon na Ispiritun Apudyus.
18 Ad nu amaschin patkantau ta sanay mansilfiyantaun Cristu, siya iparagsaktaù
Apudyus ya lispituwon chitau ko ta asintatakutau.
19 Siyan ipapatitauy mangwa ta sinumani mampatimpuyug an chitau ya sinumani
mampapigsa ta pammatin na uchum.
20 An-annachantau ta achitau chachailon na iwaar Apudyus kapu kay ta maan. Losani
karasin na maan, mafalini maan. Ngim lawing nu siyan fumasuran na furun na
manganan.
21 Siyan na oyyoontau kuma, achitau pu mangwà sinumani manlifuk ta pammatin na
furuntau, uray na manganan à ischa ya uminuman à fayas ya sinumani amaschi nu
sachin malifukan na pammatina.

22 Tan uray nu maawatantau wi maid pu arwingan na amaschi, ikinòtau kay ta
nangamung yakà Apudyus. Tan kattoi maragsak na takuy foon à pafasuronan long-
agna kapu ta iningwanay akammunay mamfaru!
23 Ngim nu awad chuwachuwan na somsomòna mipangkop ta kinaustun na man-
ganana ta anona, fasurnachi nu ipapilitna wi mangan, tan foon à surutonan patiyona.
Tan tuttuwa wi uray sinuy oyyoon, nu manchuwachuwatau mipangkop ta kinaustuna,
fasur nu oyyoontau.

15

Somsom-ontaun Mafadngan Na Uchum, Wi Foon Pù Afus Na Long-agtau
Gal. 6:1-5

1 Chitauy napigsan pammatina, masapur fadngantaun chachi nakapsut na pam-
maticha wi isù makafuudtau ta fuudcha, wi foon pù afus na fumaruwan na long-agtaun
somsom-ontau.
2 Somsom-ontau kuman fumaruwan na fufuruntau ta awad pumigsaan akon pam-
maticha.
3 Tan à Jesu Cristu, foon pù afus na long-agnà simsimmòna, tan sachin anan na niyug-
is wi ukud Apudyus, wi anana,
“Losani insurtu wi inukud na takun sia,
saon na umayana.”
4 Losani niyug-is wi ukud Apudyus, niyug-ischa losan à matudtuchuwantau ya
masorkakan na somsomòtau wi manganus ta sinuy mapasamak an chitau à pumigsaan
na namnamataun siya.
5 Ad na chawat-un Apudyus wi marpuwan na anus ya manorkag ta somsomò, adchonan
chiayun mantitimpuyukanyu ta turachonyun iningwan Aputauy Jesu Cristu,
6 ta man-os-ossaantauy manayaw an Apudyus wi Aman na Aputauy Jesu Cristu.

Na Mitapiyan Chachi Foon À Judio

7 Siyan man-asifilang-ayù isun na nangifilangan Cristu an chiayu, tan sachin
machayawan Apudyus.
8 Tan na ummaliyan Cristu ad asnay luta, ummali mansilfi ta Judio à mangil-ancha ta
kinapiyar Apudyus wi mangwa ta losani impustana ta aappucha ta awi.
9 Ad foon pu kò afuschi, tan ummalì masaraknifan na chachi foon à Judio à
manayawancha kon Apudyus kapu ta achakuna. Ad sachin niyug-is wi ukud Apudyus,
wi anana,
“Siyan chayawò siay Apudyus,
ya uray na foon à Judio
makachayawcha kon sia.
Ad ikankantanin chayawnin sia.”
10 Ya awad akon osay niyug-is, wi anana,
“Chiayuy foon à Judio, makaragragsak-ayu ko
ta chachi takun Apudyus!”
11 Ad na osa, anana ko,
“Chiayuy foon à Judio,
chayawonyu losan à Apudyus,
ta chayawon akon losani takù siya!”
12 Ya awad akon inyug-is Isaias, wi anana,
“Chumatong na osay kanà Jesse,
wi umali manturay ta chachi foon à Judio.
Ad siyan namnamaonchà mangisaraknib an chicha.”
13 Na chawatò an Apudyus wi narpuwan na namnamatau, ta iparagsaknà chiayu ya
patarnaona kon somsomòyu kapu ta pammatiyu, ya ta pumigsapigsa kon namnamayun
siya kapu ta karobfongan na Ispirituna wi fumachang an chiayu.

Na Puntus Pablo Wi Mantudtuchù Amaschi
2 Cor. 10:15-16

14 Susunud, tuttuway mapnokà ta mipangkop ta pammatiyu, tan akammù wi nalimpiw
na oy-oyyoonyu ya achu kon naawatanyu wi tudtuchun Apudyus ya mafalin akoy man-
asitudtuchuayu.
15 Ngim achifali tan naturochà wi mangisurat ta anchanayay uchumi intudtuchù an
chiayu, tan uray nu akammuyu, asin-u impaspasmò an chiayu ta achiyu maliwatan. Ya
naturochà wi mantudtuchun chiayu, tan siyan impiyar Apudyus an saon,

16 wi mansilfin Jesu Cristu à mafadngan na losani foon à Judio. Tan itudtuchù an
chiayuy foon à Judio na Mamfaruy Chamag wi narpun Apudyus à mitapiyanyu. Siyan
isuwà à pachi wi mangichatun an chiayun Apudyus. Ad akseptaron ako Apudyus chiayu
tan naapudyusan-ayu kapu ta Ispirituna wi awad an chiayu.
17 Ad kapu ta nitimpuyukà an Jesu Cristu, siyan mafalini ichayaw-un losani nansilfiyà
an Apudyus.
18 Ngim maid uchum à ug-ugkuchò nu achi afus na chachi iningwan Cristu ta
nangusaranan saon à mamatiyan na chachi foon à Judio an Apudyus. Tan na
namatiyancha, kapu ta nangitudtuchuwà ya ining-ingwà,
19 wi finadnganà ta karobfongan na Ispiritun Apudyus wi mangwà kaskaschaaw ya
chachi mampataag ta taku. Siyan nanipud ad Jerusalem ya ingkanad Ilirico, ninarmà
wi nangitudtuchu ta losani Mamfaruy Chamag mipangkop an Cristu ta losani taku.
20 Tan na mamiyaà wi umoy ta il-ili mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag ta takuy
chaan pù mangngor ta mipangkop an Cristu, ta achì pu kotapan na iningwan na uchum.
21 Tan na niyug-is wi ukud Apudyus, anana,
“Chachi foon pù natudtuchuwan ta
mipangkop an siya, chongroncha.
Uray maid pu akammucha mipangkop an siya,
maawatancha.”

Na Puranun Pablo Wi Umoy Ad Roma

22 Siyan, susunud, sachin mataktataktakà wi umali an chiayud asnat.
23 Ngim na sana, limpas-un iwaar-u ta anchanayay ili. Siyan kapu ta am-annay tawoni
naparafas piò wi umali mangilan chiayud asnat,
24 na sanay umayà ad España, simsimmòuy manchakas ad asnati Roma ta makafur-
furunà yan an chiayù ait ta mat-opà, ad ipaligwatà an chiayu wi mangituruy umoy ad
España.
25 Ngim na sana, inyà umunad Jerusalem iyoy na annayay fachang wi para ta chachi
takun Apudyus ad aschi.
26 Tan na anchanayay mamatid asnay provinsiya wi Macedonia ya Acaya, sim-
simmòcha wi mangatod à fachangcha ta kakapus wi takun Apudyus ad Jerusalem wi
makasapur à fachang.
27 Somsomòcha kan nangwaancha ta sachi, ngim na katuttuwaana karobfongancha
wi mamachang ta chachi Judio tan maid uchum à nangngoran na chachi foon à Judio ta
mipangkop an Apudyus nu achi afus na Judio. Ad na sana, sumufalitcha wi fumachang
ta kasapuran na Judio.
28 Siyan nu marpas-u ipurang an chichan annayay naurnung, manchakasà ad asnat
ta umayà ad España.
29 Ad sikurachuwò wi nu umaliyà ad asnat, lumagsaktau losan mipakapun Cristu.
30 Siyan, susunud, annan chawatò an chiayu, ad akammù wi chongronyu tan os-osàan
na somsomòtaun Aputauy Jesu Cristu ya man-asiay-ayattau losan kapu ta Ispiritun
Apudyus. Na chawatò, losantau kuma à saon iluwaruwan an Apudyus.
31 Iluwaruyu wi ayyuwananà an Apudyus ta achiyà an-anuwon ta chachi Judio ad
Judea wi foon pù mamati. Ya chawatonyu ko, ta chachi takun Apudyus ad Jerusalem, ta
akseptaroncha kuman annayay fachang wi narpu ta chachi foon pù Judio.
32 Siyan isakà maragsakan wi umalid asnat nu iparufus Apudyus, ta maillongan akon
somsomòu.
33 Sapay kuma ta iingkaw à Apudyus an chitau losan, wi siyan narpuwan na tarnatau.
Amen.

16

Na Nampakumustaan Pablo Ta Uchum

1 Na sunudtauy fufai wi Febe wi umalid asnat, siyan osay mamachafachang ta chachi
maamuamung wi mamati ad Cencrea.
2 Ipailayun ayatyun siya mipakapu ta pammatiyun Apu Jesus wi amaschin ustuy
oyyoon na takun Apudyus. Ad na losani kasapurana, fadnganyu kuma tan achun takuy
finadngana, ad uray akò saon finadnganà an siya.
3 Pakumustaonyu cha Akila an Priscila wi man-asawa, wi chichan fufurun-uy
mansilfin Jesu Cristu.
4 À chicha, tikangaycha iyatoy na nanaraknifanchan saon, siyan manyamanà an
Apudyus mipakapun chicha. Ya uray ako chachi foon à Judio wi mamati wi
maamuamung, losancha ko manyaman an Apudyus mipakapun chicha.

5 Ya pakumustaonyu ko chachi mamati wi maamuamung ta foroycha.
Pakumustaonyu kon sachi furun-uy Epeneto, wi siyan ummunay namatin Cristu ta
provinsiya wi Asia.
6 Ya itapiyu kò Maria wi nangipapati wi man-iwaar à para an chiayu.
7 Ya itapiyu ko cha Andronica an Junia wi kailiyà wi Judio wi nafarud ako ta nafaruchà
ta sin-arkawan. À chicha, ummunachay namati nu saon, ya lispituwon na losani
apostoles chicha.
8 Pakumustaonyu kon sachi furun-uy Ampliato wi ay-ayatò mipakapun Apu Jesus.
9 Ya uray akò Urbano wi osay furunni ko wi mansilfin Cristu, ya Estakis ako wi osay
ay-ayatò.
10 Ya itapiyu kò Apeles wi napalikatan à nail-an na katuttuwaan na pammatinan Cristu.
Ya itapiyu kon losani faryan Arestobulo,
11 ya à Herodion wi osay kailiyà wi Judio, ya chachi mamati wi faryan Narciso.
12 Pakumustaonyu ko cha Trifena an Trifosa wi mansilfi kon Apu Jesus, ya à Persido
wi furun-u wi mangipapati wi mansilfin Apudyus.
13 Pakumustaonyu kò Rufo, wi machamchamag na mansilfiyanan Jesu Cristu, ya à
inana wi isun ako inà.
14 Ya itapiyu ko cha Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ya losan chachi
susunudtau wi makaamuamung an chicha.
15 Ya pakumustaonyu ko cha Filologo an Julia, cha Nereo ya sunudnay fufai, ya à
Olimpas, ya chachi koy losani takun Apudyus wi awad na chicha.
16 Waschi osan chiayu, ipailana kuman ayatna ta fufurunna nu maamung-ayu. Losani
mamatin Cristu wi maamuamung ta ailiili, losancha pakumustaon chiayud asnat.

Na Anungus Na Intudtuchun Pablo
Gal. 1:8-9; 1 Tim. 6:3-5; Tito 3:10

17 Susunud, anna kon ifakà an chiayu: tatanchaananyu chachi takuy manyam-an ta
timpuyugyu ya manlifuk ta pammatin na uchum. Tan surngasingonchan katuttuwaan
wi nitudtuchun chiayu wi safalin itudtuchucha. Siyan masapur achiayu makafurfurun
an chicha!
18 Tan na amaschi wi taku, foon à Aputauy Jesu Cristu na mansilfiyancha ngim afus
yakan pipion na long-agchà anaanaponcha. Ad kapu ta kinasikapcha, achun awisoncha
turtulliyani kurang na somsomòcha.
19 Naragsakà mipakapun chiayu tan nanchinamag na nangipapatiyanyu ta pam-
matiyu. Ngim anna kon piò an chiayu, ta lumailaing-ayu wi mangwa ta mamfaru ya
maid pu somsomòyù mangwà lawing.
20 Tan nu amaschi, foon à mafayag ad à Apudyus wi narpuwan na tarnan na
somsomòtau, fadngan chitau wi mangafak an Satan, tan isù kuschantaù siya.
Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Aputauy Jesu Cristu.
21 À Timoteo wi makaiwaar an saon ta annay mansilfiyannin Jesu Cristu, pakumus-
taona ko chiayu, wi isun akon anchanayay kailiyà wi Judio wi cha Lucio an Jason ya
Sosipatro.
22 (À saoni Tercio wi mangiyug-is ta annayay surat Pablo, pakumustaò ako chiayuy
mamatin Aputauy Jesu Cristu.)
23 À Gayo wi mammangilin saon, wi annayay foroyna kon maamuamungan na losani
mamatid asna, pakumustaona chiayu. Ad à Erasto wi tuserero na annayay ili, ya à
Cuarto wi sunudtau ko, pakumustaoncha chiayu.
24 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Aputauy Jesu Cristu. Amen.

Machayaw À Apudyus
Juda 24-25

25 Chaychayawontaù Apudyus! Annan mannakafalinnay mampapigsa ta pammatiyù
miyamfuruyana ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesu Cristu wi intudtuchù. Na
sachi chamag, wi nitataru nanipud ta awi, sana kan mipaakammuwana.
26 Ngim ta sana, nipaakammu ta ailiili tan inyug-is chachi profetas ta awi, tan à
Apudyus wi iniingkaw à ing-ingkana, siyan nangifilin à mifag-anà mamatiyan na taku
ta ailiili.
27 Ta à Apudyus wi araingan ta losan, machaychayaw à siyà ing-ingkana mipakapun
Jesu Cristu! Amen.

Na Chamuy Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Corinto

1 Susunud, saon à Pablo wi chinutukan Apudyus à man-apostoles Jesu Cristu. Ya
annaya kò Sostenes wi osay sunudtauy mamati.
2 Ad annay manurat-anin chiayuy maamuamung manaychayaw an Apudyus ad asnati
Corinto. Piniliyan Apudyus chiayù takuna wi maapudyusan mipakapu ta pammatiyun
Jesu Cristu, ya losan akoy taku ta luta wi nangapun Jesu Cristu wi Aputau losan.
3 Sapay kuma ta fafadngan chiayu losan an Amatauy Apudyus ya Apu Jesu Cristu, ya
farfaruwoncha kon somsomòyu.

Na Yaman Pablo Mipakapu Ta Mamatiyan An Cristu
Rom. 1:8-15; Ef. 1:15-23; Fili. 1:3-11; Col. 1:3-14

4 Manyamayamanà an Apudyus mipangkop an chiayu kapu ta chakor wi fachangnan
chiayu mipakapu ta namatiyanyun Jesu Cristu.
5 Tan kapu ta nitimpuyukanyun siya, achun napatog wi imfinchisyunnan chiayu, tan
nafadngan-ayuy makaawat ya mangisuplikar mipangkop an siya.
6 Ad pummigsa kon pammatiyun Cristu wi intudtuchunin chiayu.
7 Siyan maid achiyu inawat ta losani finchisyun Cristu ta maid pu mangkuranganyu
ta sanay manguullayanyu ta mangulinan Jesu Cristu wi Aputau.
8 Ad à Apudyus, papigsapigsaonan pammatiyu ingkanà anungus na padcha tapnu
maid mapafasuranyu ta mangulinan Jesu Cristu wi Aputau.
9 Mapipiyyar à Apudyus, wi siyan namilin chiayù makatimpuyug an Anànay Jesu
Cristu wi Aputau.

Na Nakapsutan Na Timpuyug Chachi Mamati
1 Cor. 3:3-9

10 Susunud, mipakapu ta karobfongan na ngachan Jesu Cristu wi Aputau, chawatò an
chiayu ta mantitimpuyug-ayu losan, ta achiayu mansisina, tapnu man-os-ossaan kuman
somsomòyu ya pangpangkoponyu.
11 Sachin ifilin-un chiayu, susunud, tan awad na imfakan na uchumi taku ta faryan
Cloe wi man-asisukob-ayu.
12 Tan na chingngor-u, mansafasafalin tàchoranyu, wi anan anun uchum, Pablon
surutoncha, ad na uchum, Apolos anun surutoncha, ad na uchum ako, Pedro nu, na
uchum ako, Cristu.
13 Isù nasinasinà Cristu an chiayu! Annan sarudsuchò: Saoni Pablo lawan napatoy ta
kros à namayad ta fasuryu? Winnu nafunyakan-ayù pasurut-u wi foon à Cristu?
14 Manyamanà tan maid pu finunyakà an chiayu, naraksig cha Crispo an Gayo,
15 siyan maid pu mangwanaanyu wi finunyakà chiayù pasurut-u.
16 Oo, finunyakà uwa ko cha Estefanas wi simfaryan, ngim maid nin uchum à
finunyakà.
17 Tan foon pù piniyarà an Jesu Cristu à mamfufunyag, tan piniyarà an siyà
mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag mipangkop an siya. Ad foon pu kò usarò na
kinaraing na taku wi mantudtuchu, ta siyan maawisan na takun natayan Cristu ta kros
wi namayachana ta fasurtau.

Jesu Cristun Mail-an Na Mannakafalin Apudyus Ya Kinaraingna
1 Cor. 2:6-16; Jaime 3:13-18

18 Na Mamfaruy Chamag mipangkop ta natayan Jesu Cristu ta kros, maid kutùna
ta chachi takuy mifallu. Ngim an chitauy masaraknifan kapu ta namatiyantau,
maawatantau wi na natayan Jesu Cristu, sachin mail-an na karobfongan Apudyus wi
manaraknib an chitau.
19 Ad sachi kon anan na niyug-is wi ukud Apudyus ta awi, wi anana,
"Chachailò na kinaraing na naraing ta annay luta, ya ipailà wi maid silfin na
naawatanchay inacharcha."
20 Siyan maid iturung na kinaraing na naraing ya naachar, ya uray ako chachi
achichiskas ta annay luta. Tan imfafagkan Apudyus wi foon à ifilangnan amaschi tan
maid pu silfin na amaschin siya.
21 Tan na kinaraing Apudyus, achina pu parufusan na taku wi mangwa ta masaraknifancha kapu ta kinaraingcha. Tan na piona, masaraknifan yakan chachi mamati ta
ukudna wi itudtuchuni, wi maid kutùna ta somsomò chachi achi pu mamati.

22 Maid pu kutùna ta somsomò na Judio tan pionchay awad mipailà kaskaschaaw à
manuttuwaancha. Ya uray akon chachi foon à Judio, tan achicha pu patiyon na sinuman
wi achi pu miyamfuruy ta kinaraingcha.
23 Ngim uray nu amaschi, siya itudtuchunin natayan Cristu ta kros. Ad na Judio,
larawwingonchan chongroncha, ad na foon à Judio, maid pu kutùnan chicha.
24 Ngim na losani piniliyan Apudyus à mantakuna, uray sikud wi Judio ya foon,
maawatancha losan wi à Cristu wi itudtuchuni, siyan mail-an na mannakafalin Apudyus
ya kinaraingna.
25 Siyan na pinuranun Apudyus à masaraknifantau, naràraing nu kinaraing na taku
uray anan na uchum wi maid pu kutùna. Ad na natayan Jesu Cristu, wi ananchay maid
silfina, siya kon inyafak Apudyus ta losani karaingan.
26 Susunud, achitau pu kuma maliwatan na kasasaadtau ta namiliyan Apudyus an
chitauy namati, tan sin-oosa kan chitau na annan laingnà mangifilangan na taku. Ya
sin-oosa kon annan saadna ya annan mafalinna.
27 Tan pinipilliyan Apudyus chachi anan na takuy maid silficha. Tan na puntilyana,
mafainan à tapin na padchan chachi takuy mamas-om ta kinafalincha ya kinaraingcha.
28 Ad na osa koy puntilyan Apudyus ta namiliyana ta takuy nafafa ya maamsiw, ta
awad mangipail-ana wi maid kutù na sinuy patpatkan na taku ta luta.
29 Ad siyan maid osà takù mafalini mansigsikuru ta sangwanan Apudyus tan maid
ipas-arna!
30 Impailan Apudyus na kinaraingnan chitau ta nangifaunanan Jesus, ad iningwanan
mitapiyantaun Jesu Cristu, tan impaalinà Jesus ad asnay luta ta matoy à fayad na
fasurtau à masaraknifantau. Ad kapu ta natayan Jesus, siyan nacharusantau ya mafalin
wi ifilang Apudyus chitaù maid fasurtaun siya.
31 Siyan tuttuwan sachi niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, “Sinumani mamiyay
mamaspas-ar, siya kuma ipas-arna afus na iningwan Apu Jesus.”

2

Na Mitudtuchu Mipangkop Ta Natayan Cristu

1 Susunud, na ummaliyà ad asnat nangitudtuchuwan ta ukud Apudyus, ninarmà wi
nangilawag wi maid pu inusar-ù naunog à ukud ya kinaraing wi isun na kinaraing na
uchum.
2 Tan pinuranù inwalin na losani awad an saon, ta siya kay itudtuchù afus na
mipangkop an Jesu Cristu, sinchumallun natayana ta kros.
3 Siyan na iningkawà an chiayu, namaypayogpokà ta ogyat-u tan kapu ta kinakapsut-u
anà pun nu achiyà pu makàwa ta ipàwan Apudyus an saon.
4 Ad foon pù awad inusar-uy nantudtuchù naunog à ukud wi isun na kinaraing na
taku ta annay luta, tan na Ispiritun Apudyus, siyan nangicharan ta inug-ugkud-u kapu
ta mannakafalinna.
5 Siyan na namatiyanyu, kapu ta karobfongan Apudyus wi foon pù mipakapu ta
kinaraing na taku.

Na Kinaraing Apudyus
Rom. 11:33-36; 1 Cor. 1:18-31; Jaime 3:13-18

6 Ngim foon pù anà wi maid naunog à mitudtuchu ta mamati, tan nu tudtuchuwanni
chachi naangsan na pammaticha, naunog na pinagtudtuchuni. Ngim na amaschi wi
kinaraing, foon à miyisu ta kinaraing na taku ta annay luta winnu kinaraing chachi
nangangatuy turay, wi mapapog.
7 Tan na kinaraing wi itudtuchuni, siyan naunog wi puranun Apudyus mipangkop ta
oyyoonay manaraknib an chitau, wi foon à impaakammun Apudyus ta taku ingkana
ta sana. Pinuranunan sachi ta chaan pun na lufung màwaan. Ad na lisortana ko, na
machayawantaù tapin na padcha.
8 Ngim na losani nangangatu wi turay ta annay luta, maid purus nakaawat ta sachi
kinaraing Apudyus. Tan nu naawatancha, kapilitan wi achicha pu impailansa na
achayawani Aputau.
9 Ngim na sachi nàwa, sachin tummuttuwaan na niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana,
“Na sachi foon à innil-ilan na taku ya maid chingchingngorcha, wi achicha pu ko
nasnasmò, sachin insasagkanan Apudyus à para ta chachi mangay-ayat an siya.”
10 Siyan na chachi foon à nipaakammu ta awi, impaakammun Apudyus an chitau, tan
Ispiritunan nangipaakammu, tan akammuna losan, uray na naunog wi mipangkop an
Apudyus.

11 Na aligna, maid osà takù mangakammu ta somsomò na furunna, tan siya kan afusi
nangakammu tan siyan somsomòna. Ad isuna kon Apudyus tan maid pu mangakammu
ta somsomòna naraksig na Ispirituna.
12 Siyan an chitau, foon pù takun narpuwan na mangawatantau, tan narpu ta
Ispiritun Apudyus wi impaalinay makarong-ag an chitau. Siyan mafalini maawatantaun
mipangkop ta losani ifachang Apudyus an chitau.
13 Siyan na losani itudtuchuni, foon à somsomòni ya kinaraingnin narpuwana, tan
narpu ta Ispiritun Apudyus. Siyan isuplikarnin sachi mitudtuchu mipangkop an
Apudyus ta takunay nakarong-akan na Ispirituna.
14 Ngim na takuy maid na Ispiritun Apudyus an siya, achina pu maawatan na sinumani
narpu ta Ispiritun Apudyus tan maid kutùnan siya. Tan na afusi makaawat ta amaschi,
afus na takuy nakarong-akan na Ispiritun Apudyus, tan siyan mangipakaawat.
15 Ad sinumani nakarong-akana, makailasin ta kinafaru ya kinarawing na losan. Ngim
sinumani maid na Ispiritun Apudyus an siya, kapilitan wi achina pu maawatan na
somsomò na mamati.
16 Tan niyug-is ta ukud Apudyus wi,
“Sinun mangakammu ta somsomò Apudyus? Sinun makatudtuchun siya?”
Ngim an chitau, annan somsomò Jesu Cristu, tan nakarong-ag na Ispiritunan chitau.

3

Na Mansilfi An Apudyus
1 Cor. 1:10-17; Ef. 2:20-22; Heb. 5:11-14

1 Ngim susunud, uray amaschin intudtuchù an chiayu, achu kon achì pu itudtuchu,
wi mitudtuchu kuma ta losani naangsan na pammatina. Tan foon à iparufusyun
mangimanihuwan na Ispiritun Apudyus an chiayu. Siyan isuayù an-ananà wi malluki
mamatin Jesu Cristu.
2 Ad sachin achì pu nangitudtuchuwan ta naunog an chiayu, tan na iningkawà ad asnat
isuayù anà wi sumususususu, wi achi pu makakog-ar ta man-amnuti maan. Ad issiyaayu
kay ta sana wi isù an-ananà wi achi pu makaawat ta uchum.
3 Tan siya kay iparufusyù mangimanihun chiayun pion na long-agyu, tan man-asiapos-
ayu ya man-asisukob-ayu, ad kapu ta amaschin kinasasaadyu sachin mangil-an wi isuyu
chachi achi pu mamati.
4 Isun na chachi uchum wi saon anun surutoncha, ad na uchum wi Apolos anun
surutoncha. Sachin mangilasinan wi siya turachonyun achawiyan chachi achi pu
mamati.
5 Tan sinù Apolos? Ad sinu kò saoni Pablo à mansususbkanyu? Tan sanilu chiani kan
Apudyus wi mansilfin siyà mamatiyanyu, wi waschi osan chiani oyyoonan afusi pàwan
Apudyus an siya.
6 Na miyalikana, isù saon na nangifunufun ta fuor ya Apolos na nansasayug, ngim
Apudyus na nangipatufu.
7 Ad na nangifunufun ya mansasayug, foon à napatpatogcha nu Apudyus wi
mangipatufu.
8 Maid pu nangkarasiyan na mangifunufun ta mansasayug, tan man-isucha an
Apudyus, ad à tapin na padcha, kunkunaan Apudyus chicha insikun na ingwacha.
9 Tan à chianin Apolos, man-asifachang-ani wi mangwa ta ipàwan Apudyus. Ad à
chiayu, chiayun isù tarun Apudyus wi ipàwanan chiani.
Ad na osay aligna, isuayù foroy Apudyus wi impaitàchornan chiani.
10 Ad kapu ta karobfongà wi inadchon Apudyus, isù naraingà wi nampatàchor ta
sanati foroy wi nanarman na nangisaachà, ad na uchumi taku, chichan isù mangituruy
wi mangkaob ta sachi illukì. Ngim waschi osa masapur inungnungnan oyyoona ta achi
misafali.
11 Tan ilanyu, illaus Apudyus iningwan misaachana wi maid safali nu achi afus à Jesu
Cristu, ad achi pu mafalin wi mab-os, tan maid uchum à misaachan na pammati nu achi
afus à siya.
12 Ad chachi mangituruy wi mangitudtuchu, mansabsafalin pinagtudtuchucha. Tan
na miyalikan na uchum, isù falituk ya kambang ya man-anginay fatu na usaroncha
ta mangkaofancha ta foroy tapnu mamfaru ya mannaynayun. Ngim na uchum,
fafarangonchay mangkaob wi isù ayu ya kurun ya chakami na usaroncha.
13 Tan na mangulinan Cristu wi siyan padchay manguisana ta losan, sachin mail-an
na kinaustun na iningwan na waschi osa ta chachi nangwa, tan na mangipail-ana, isù
sogkona losan à mail-an na mannaynayun ya foon.

14 Siyan nu achi pu maskob na nakaob wi ustun nisaachana, kunkunaan Apudyus na
nangkaob.
15 Ngim na takuy maskob na iningwana, foon à kunkunaan Apudyus à siya.
Masaraknifan ako kay, ngim isù naskob na foroyna wi long-agna kan inyawidna.
16 Isù achiyu pu maawatan wi chitauy mamati, isù foroy chitaun Apudyus tan
finumroy na Ispiritun Apudyus an chitau.
17 Siyan sinumani takuy manachail ta foroy Apudyus, chachailon ako Apudyus à siya,
tan naapudyusan na sachi foroyna. Ad maid uchum à isù foroyna nu achi chitauy
mamati.
18 Siyan, ilanyu ta achiyu turtulliyan na long-agyu. Tan nu awad mamiyar ta
kinaraingna, wi sachin mamfaruwon chachi achi pu mamati, turtulliyana kan long-agna.
Siyan masapur kuma wi ipafafanan panunutna ta pàpàwatanan tuttuway kinaraing wi
marpun Apudyus, uray nu amsiwon na taku.
19 Tan maid pu silfinan Apudyus na kinaraing wi mamfaruwon chachi achi pu mamati.
Isun na sachi niyug-is ta ukud Apudyus, wi anana, “Na sachi piyaron na taku wi
kinaraingcha, usaron ako Apudyus à mangafakanan chicha.”
20 Ad na osay niyug-is, anana ko, “Akammun Apudyus wi maid pu manturungan na
somsomò chachi nan-araing ta annay luta wi achi pu mamati.”
21 Siyan maid pu kuma sigsikuru wi awad anun naraing wi taku wi surutona, tan
innadchon Apudyus à chiani losan à manturung an chiayu.
22 Ad na katuttuwaan, maid achina innadchon à manturung an chiayu, tan innadchonà
saoni Pablo, Apolos ya Pedro, ya uray akon losani awad ta annay luta, ya isun akon
mafiyakanyu ya uray na matayanyu, ya losani mipachas an chiayu ta sana ya uray à
tapin na padcha, pinuranun Apudyus losan à manturung an chiayu.
23 Tan à chiayu, para an Cristu, ad à Cristu para an Apudyus.

4

Apostoles Cristu

1 Ifilangyu kumà chiani wi apostoles à sanilun Jesu Cristu, wi impafiyang Apudyus an
chianin mangipaakammu ta sachi chaan pù mipaakammu ingkana ta sana.
2 Ad na kinapatog na sanilu wi awad na nipurang an siya, masapur wi managpati wi
mangwa ta losani ifakan na apuna.
3 Siyan kapu ta saniluwà an Jesu Cristu, achì pu asikasuwon na manguisanyun saon
ya uray sinuy taku mipangkop ta mangwaà ta ipàwan Apudyus an saon. Ya uray akò
saon, achì pu ko kuison na long-ag-u.
4 Maid pu akammù à illachù, ngim uray amaschi, foon à sachin mangifaka wi awad
winnu maid. Tan à Apudyus na afusi mangakammu, siyan ikadna kay wi manguis an
saon.
5 Siyan isuna ko, masapur achiyu karkaruwon wi manguis ta uchum. Tan siya
uullayontaun ustuy timpun na makuisan na losan ta mangulinan na Aputauy Jesu Cristu.
Tan na sachi, iparoswanan losani nitataruy oy-oyyoon ya somsomò, ya uray akon losani
tuttuway kakaran na somsomò. Ad sachin manayawan Apudyus ta waschi osay taku
insikun ta tuttuway iningwacha.
6 Susunud, imfakà losan chachi mipangkop an chianin Apolos à mangacharanyu kuma
ta achiyu surngasingon na sachi niyug-is wi ukud Apudyus, “Achiyu chog-an na niyug-
is.” Siyan achiyu kuma ipangatun osa à mangipafafaanyu ta osa.
7 Tan sinun ipas-artau? Tan nu ad-achun maawatan na osa, foon pu ayà Apudyus na
narpuwana? Tan losani karobfongantau, Apudyus na kattoi nangatod. Ad siyan, maid
karobfongantau wi mangipas-ar ta uray sinuman.
8 Isù nanapnok na somsomòyu wi maid kurang na akammuyu mipangkop an Apudyus.
Tan isuayù ngummatu wi namfalin turay wi achiyu pù chiani masapur! Mamfaru kuma
nu tuttuway turay-ayu, tan nu sachi, makaturay-ani kon chiayu!
9 Tan na somsomòu, isù namfalinon Apudyus chiani wi apostoles à kafafaan ta losan.
Tan maam-amsiw-ani wi isuanì farud wi nasintinsiyaan à mapatoy à fuyaon na losani
taku ya uray na aangheles.
10 À chiani, kapu ta namatiyannin Cristu, ananchay ningning-ani. Ngim à chiayu, na
ananyu naraing-ayu ta namatiyanyu! À chiani, nakapsut-ani, ngim à chiayu nanapnok-
ayu nu ta karobfonganyu! Am-amsiwon na takù chiani, ngim nalispituayu nun chicha!
11 Uray na sana, makukullangan-ani ta masapurni wi maan ya mainum. Ya
nakiskissay akon luputni, ad parpalikatan-ani ta chachi achi pu mamati, ya maid pu
ustù ingkawanni.

12 Ad mauungar-ani ko wi mallabfu ta masapurni. Ad nu maarwakan-ani, foon à
songfatanni, ngim iluwaruwanni chicha. Ad uray nu maparpalikatan-ani, an-anusanni
kay.
13 Nu insurtuwon chiani, songfatannì mamfaru. Isuani kà kimmò wi mifallu, wi maid
misilfiyana ta somsomò chachi maid pammatina.
14 Foon à fumainanyun annay manuratà an chiayu, tan siya piò yakan
matudtuchuwanyu wi isù chiayun an-ananàu wi ay-ayatò.
15 Tan somsom-onyu, wi uray alifulifun chachi mangayyuwan ta pammatiyun Jesu
Cristu, saon yakan afusi isù pinakaamayu tan saon na ummunay nangitudtuchu ta
Mamfaruy Chamag an chiayu.
16 Siyan saoni isù amayu, chawatò an chiayu ta turachonyu kuman impappatì.
17 Ad sachin nangifaunà an Timoteo ad asnat, wi ifilang-ù anàu wi ay-ayatò, tan
mapiyar kapu ta pammatinan Aputau. Ad ipaspasmònan chiayun inyòoyyà wi manurut
an Jesu Cristu, wi miyamfuruy ta itudtudtuchù ta losani mamati ta ailiili wi ummayà.
18 Awad na uchumi sigsikurun chiayu wi anancha pun nu achì pu umali fisitaon
chiayu.
19 Ngim nu parufusan Apudyus, achi pu mafayag ad ummaliyà ad asnat. Ad sachin
mangakammuwà ta anchanati mamaspas-ar, nu awad tuwa karobfongancha winnu
tupòcha kan man-ukuukud.
20 Tan na Manturayan Apudyus, foon pù inyùug-ugkudtaun mipail-ana tan na man-
iwaaran na karobfonganan chitau.
21 Ad sinun un-unnoyonyu? Nu umaliyà, omorà chiayù madisiplinaanyu, winnu ipailà
yakan ayat-u ya sayaaw-u? Ikadyu kay wi mampili!

5

Na Kinarawing Na Osay Mamati

1 Awad na chinamag-u wi màmàwad asnat wi arwingan, tan uray chachi achi pu
mamati maid oyyoonchà amasnat. Tan na chingngor-u, awad anun osan chiayu wi
namros ta asawan amanà pigwa.
2 Amaschin màmàwan chiayud asnat, ad issiyay isigsikuruyun kinafaruyu? Ta
mafainan-ayu kuma kapu ta sanati oy-oyyoon na furunyu, ad paryawonyù siya ta achi
miyaaslang an chiayu.
3-4 Uray nu maichà pun ad asnat, isun yakà awachà wi nitatappin chiayu, tan som-
osom-ò chiayu. Siyan kapu ta isù iingkawà an chiayu, ya mipakapu ko ta karobfongà wi
innadchon Aputauy Jesus, nar-us-u simsimmò na oyyoonyuy manusa ta sanati nangwa
ta sachi. Siyan nu maarus-ayu maamung, wi isù nakaamungà akon chiayu, amasnan
oyyoonyu mipakapu ta karobfongan Jesus wi awad an chitauy mamati:
5 Ipurangyun Satan ta ikad Satan wi mamalikat an siya, ta nu faliwanan achawiyana
mafalin wi masaraknifan nu mangulin à Apu Jesu Cristu.
6 Siyan na annay isigsikuruyu wi chiayu kan ustu, amaschin mail-ana wi naillachuayu.
Tan akammuyu met na sachi ukud wi anana, “Nu milauk na uray aiti yeast wi
mampafotar, alinana losan.”
7 Masapur aanonyun annati isù yeast, wi fasur, ta asin-ayu macharusan an Apudyus,
tan amaschin masapur an chiayuy namatin Jesu Cristu. Tan à siya, natoy à
namayachanan chitau, wi isù pannilu wi nichatun an Apudyus ta timpun na sachi
Fiyastay Mammammoan.
8 Siyan na annay mafiyakantau, man-awichantau kuman losani lawingi oy-oyyoon. Ad
ipapatitau wi mangwa ta ustu, ya mamangchon ta katuttuwaan wi maid miyaagwa ta
somsomò!
9 Na sachi osay surat-un chiayu, imfakà wi achiayu mifurfurun ta chachi makaààwa
ta foon à asawana.
10 Ngim foon pù anà wi achiayu mifurfurun ta chachi achi pu mamati, wi
makachagchakas winnu marmarunuk winnu akkawan winnu manayaw ta sinan-
apudyus. Tan in-inona man nu achiayu pun makafurfurun ta chachi achi pay masapur
wi taynanyun annayay lufung!
11 Ngim na piò wi anan, achiayu kuma makafurfurun ta chachi mangwanan wi
mamaticha ad siya oyyoonchan lawing wi isun na makaààwa ya marmarunuk ya
manaychayaw ta sinan-apudyus, ya chachi koy man-osoosot ya sallimongan ya akkawan.
Tan nu ananchay mamaticha ngim amaschin achawiyancha, uray okan achiayu makaan
an chicha.

12-13 Maid met karobfongantau wi manguis ta chachi taku wi foon pù tuttuway
mamati, tan ikad Apudyus wi manguis ya manusan chicha. Ngim chitauy mamati,
karobfongantau wi manguis ya mandisiplina ta osay furuntauy makaamuamung. Tan
na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, "Paryawonyun lawing na oy-oyyoona an chiayuy
maamuamung."

6

Achi Pu Kuma Man-asicharum Na Mamati
1 Ped. 2:19-20; 3:8-17

1 Kaspangalikan nu awad mansusubkanyuy mamati, taayuko ko umoy manchichin-
narum ta kuis wi foon à mamati ad foon pù anchachiyay susunudyuy mamati na
umayanyu ta chicha kuman mangilintog?
2 Achiyu pu aya akammu wi chitauy takun Apudyus, mitapitaun Cristu wi manguis
ta losani taku ta annay lutà tapin na padcha? Siyan nu mitapitauy manguis ta losani
taku ta annay luta, achiyu pu lawa karobfongan wi mangilintog ta kagkàit wi fanag wi
achiyu pu mangkinnaawatan.
3 Tan achiyu pu lawa akammu wi mitapitau wi manguis ta uray chachi aangheles à
tapin na padcha? Siyan nu uray aangheles na kuisontau, achi pu aya mafalin wi chiayun
mangilintog ta uray sinumani problemayu ta annay luta?
4 Siyan nu awad problemayu, apay iyoyyu ta chachi foon pù mamati wi maid
karobfonganchay mangilintog an chiayuy mamati?
5 Afafain na amaschi! Maid lawa osan chiayuy mamatì nanakman à orognay
mangilintog ta problemayu?
6 Ad apay ing-ayu manchichinnarum ta chachi foon pù mamati, ta chichan mangilintog
an chiayu!
7 Na sanati manchichinnarumanyu, sachin mangipaila wi fuwatnan pammatiyu. Tan
achi lawa un-unnoy nu anusanyun marukuwanyu ya masallutanyu?
8 Ngim foon, tan mallilinnukuayu ya man-asisallut-ayu, ad sillumawing akon sachi tan
susunudyuy mamatin mangwaanyu.
9 Achiyu pu aya akammu wi chachi mangwa ta linuruku, achicha pu mitapi ta
Manturayan Apudyus? Siyan ilanyu ta achiyu turtulliyan na long-agyu, tan sinumani
makaààwa, ya chachi manayaw ta sinan-apudyus, ya uray ako chachi managchakas ya
chachi makaààwa ta akinlaraicha winnu fufai wi mangwa ta foon pu kumà màwa, achi
pu mafalini mitapicha ta Manturayan Apudyus.
10 Ya uray akon chachi akkawan, ya chachi mangkamkam, ya chachi sallimongan ya
chachi narastug, achi pu ko mitapin amaschi ta Manturayan Apudyus.
11 Ad na katuttuwaan, amaschin achawiyan na uchum an chiayu ta sin-arkawan. Ngim
na sana, nacharusan-ayu ta losani fasuryu, ya tin-on Apudyus chiayù mantakuna, ad
kapu ta iningwan Apu Jesu Cristu ya karobfongan na Ispiritun Apudyus, mifilang-ayù
maid fasurnan Apudyus.

Usaronyun Long-agyù Machayawan Apudyus
1 Tes. 4:1-12

12 Nu kaspangalikan awad mangwanan wi mafalin anuy oyyoonan sinumani piona tan
foon à chachaani lintog na matungpar ta sana. Oo, ngim uray amaschi awad na màwa
wi uray iparufus Apudyus, maid maiturungna tan chumachail. Siyan uray nu mafalini
oyyoò na sinumani piò, achì pun tan nu iluwam na long-ag-u achiyà pu makatingngil.
13 Ad nu kaspangalikan awad ako mangwanani, "Na maan, iningwan Apudyus à
mapnokan na fuwang, ad na fuwang, nàwà ingkawan na maan." Oo, siya, ngim
chumatong na mamagpakan Apudyus ta chachi losan. Ngim foon pù long-ag na
miyalikana wi nàwa nun makaààwaan à mapnokan na pipion na long-ag. Tan na annay
long-ag, nàwà mansilfin Apu Jesu Cristu wi siyan mangayyuwan ta annay long-ag.
14 Tan uray nu matoy na annay long-agtau, takuwon ako Apudyus kapu ta man-
nakafalinna wi isun na nanakuwanan Aputauy Jesu Cristu.
15 Maid pu aya akammuyu wi nu namatitaun Cristu, tapin na long-agnà chitau? Ad,
mafalin ayay iyamung na tapin na long-ag Jesus ta puta? Achi pun!
16 Ad maid pu aya akammuyu wi nu makaààwa na osay taku ta puta, namfalinchà
os-osàani long-ag? Tan sachin imfakan na niyug-is wi ukud Apudyus wi mipangkop ta
takuy mangasawa, "Na chuwa, mamfalini os-osàani long-ag."
17 Ngim sinumani intitipunnan somsomònan Apu Jesus, namfalincha ko osa.

18 Siyan nu amaschi, achiyu it-om na foon à asawayu. Na uchumi fasur, achicha pu
chachailon na long-ag. Ngim sinumani mangit-om ta foon à asawana, siyan fasur wi
manachail ta long-ag.
19 Maid pu aya akammuyu wi na long-agtau, foroy na Ispiritun Apudyus wi inadchon
Apudyus wi makarong-ag an chitau? Siyan foon pù chitaun ngin-uwa ta annay long-
agtau tan à Apudyus na ngin-uwa
20 tan nginin-anà napatog. Siyan masapur usarontaun long-agtaù machayawana.

7

Mipangkop Ta As-asawa
1 Tes. 4:1-8

1 Na sana, annay songfatà na chachi sarudsudyu ta nanuratanyun saon. Mipangkop
ta as-asawa, nu achi pu mangasawan osay taku, ustu met.
2 Ngim kapu ta ad-adchuwan na nakafasur wi makaààwa ta foon à asawacha,
un-unnoy nu waschi osay larai ya fufai awad na asawana ta maid maawisanyù
makafasuran.
3 Ad na larai wi nangasawa, masapur ipiyarnan long-agnay ustuustu ta asawana. Ya
uray akon asawanay fufai, masapur akoy ipiyarnan long-agnay ustuustu ta asawana, ta
mat-opchay man-asawa.
4 Tan na fufai wi nangasawa, foon à siyan ngin-uwa ta long-agna tan asawanan ngin-
uwa. Ya isuna kon larai, foon pu kò siyan ngin-uwa ta long-agna tan asawanan ngin-uwa.
5 Siyan chiayuy man-as-asawa, achi pu mafalin wi iyachiyun long-agyu ta asawayu,
naraksig na man-amfuruyanyu à mangipapatiyanyuy malluwaru. Ad nu marpas
na padchay nanturakanyu, ituruyyu kon achawiyanyuy man-asawa ta maid pu
mangawisan Satan à fumasur.
6 Na mangwanaà ta amaschi, foon pù anà wi masapur mangasawaayu, ngim ifakà ta
maawatanyu wi maid arwingana nu mangasawaayu.
7 Tan na katuttuwaana, piò kuma nu mafalini isuwonyù saon losan wi maid asawana.
Ngim achifali tan akammù wi foon pù man-iisutau, tan nangkarakarasin lobfongtau wi
inadchon Apudyus.
8 Chiayuy chaan pù mangasawa ya chiayuy nafaru, amasnan itudtuchù an chiayu wi
un-unnoy nu achiayu mangas-asawa wi isun saon.
9 Ngim nu achiayu pu makaiyattom, un-unnoyna nu mangasawaayu, tan un-unnoy na
mangasawata nu iliglikatan iyaattom na pipion na long-ag.
10 À chiayuy nangasawa, amasna kon tudtuchù an chiayu wi foon pù somsomòun
narpuwana tan à Jesu Cristun nan-ukud: na fufai, achi pu mafalin wi isiyannan
asawana.
11 Ngim nu isiyanna, masapur achi pu asin mangasawa. Ngim nu piona ko, mangulin
ta asawana. Ad isun akon larai, masapur achina pu ko ichangan na asawana.
12-13 Chiayu koy nangasawa wi chaan pu mamatin aassawayu, annayan tudtuchù an
chiayu, wi foon pù turuy na imfakan Apu Jesus tan narpu kay ta somsomòu: uray achi
pu mamatin asawan na osa, nu pionay makaaforoy an siya, masapur achina ichangan
à siya.
14 Tan uray foon à mamatin asawan na osa, isuna ko kay ifilang Apudyus à siyà
mafinchisyunan mipakapu ta pammatina. Tan nu foon pù amaschi, na an-ananàcha,
isuchà anà na foon pù mamati. Ngim na katuttuwaana, imfilang ako Apudyus chichà
mafinchisyunan wi isù anà na mamati.
15 Ngim kaspangalikan pion na achi pu mamati wi mangisiyan ta asawanay mamati,
mafalin. Ad siyan mifilang na sachi mamatì maid asawana. Amaschin màwa tan pion
Apudyus wi maturnus kuman somsomòyu ta annay mafiyakanyu.
16 Tan chiayuy mamati, in-inon na manikurachuwanyu wi masaraknifan na asawayuy
achi pu mamati, uray foon à isiyanchà chiayu?

Foon Pù Masapur Sukatan Na Takun Kinasasaadna Nu Mamati

17 Waschi osay mamati, masapur kuma wi ituruynan kinasasaadna ta namatiyana,
tan sachin innadchon Apu Jesus an siya. Amaschi kon ifilin-u ta losani mamati wi
maamuamung ta ailiili.
18 Siyan uray nu namarkaan na long-agnù Judio ta chaannu pù mamatiyan, foon pù
masapur anaponan mangaanana ta markan na kina-Judiona ta sana. Ad nu foon à
namarkaan na long-agna ta chaanna pù mamatiyan, foon pù masapur mamarkaan ta
sana.

19 Tan achifali uray namarkaan-a winnu foon, tan foon à sachin napatog. Tan siya
napatog na mangwaantau ta filin Apudyus.
20 Siyan sinumani kinasasaad na osay taku ta namatiyana, foon à masapur obsona ta
sana.
21 Siyan nu kaspangalikan sanilua ta chaannu pù mamatiyan, achifali uray nu
iturturuynu wi mansanilu. Ngim nu miparufus na manaynam ta kinasanilum, ustu
met nu màwa.
22 Tan na sanilu wi mamati, masapur maawatana koy imparufus Apudyus ta
kinasaniluna ta fasurna. Ngim na takuy foon à sanilu, nu mamatin Cristu, masapur
akoy maawatana wi mansanilù siyan Cristu.
23 Nangina met na nangnginan Cristun chiayu, siyan siya kay kuman umapuwanyu
wi foon pù takun ap-apuwonyu.
24 Siyan, susunud, nu sinun kinasasaadyu ta namiliyan Apudyus an chiayu wi mamati,
iturturuyyu wi mangitimpuyug ta somsomòyun Apudyus ta losani oyyoonyu.

Tudtuchù Para Ta Chachi Chaan Pun À Mangasawa Ya Chana Nafaru

25 Na mipangkop ta chana chaan pun à mangasawa, maid pu maifakà à narpun Apu
Jesus, ngim kapu ta achakunan saon mafalini piyaronà wi mantudtuchun chiayu.
26 Na somsomòu, mipakapu ta liglikat na sanay timpu un-unnoy nu achiayu pu
mangasawa.
27 Ngim chiayuy nar-us nangasawa, achiyu somsom-on wi mangisiyan ta asawayu.
Ngim an chiayuy maid asawana, un-unnoy nu achiayu man-anap à asaw-onyu.
28 Ngim nu mangasawaayu, foon pun à fasurchi, ngim annan liglikatna ad sachin
mangwanaà wi achiayu mangasawa, ta achiayu kuma makalikat ta sikud wi likat na
man-asawa.

29 Susunud, na mangwanaà ta amasnan chiayu, foon à mafayag na ingkawantau ta
annay luta. Siyan chiayuy lallarai wi awad na asawana, ipapatiyu kuma wi mangwa ta
pion Apudyus wi isun akon anchanay maid asawana.
30 Ya uray ako chiayuy mansasàuy ya chiayuy naragsak, ilanyu ko ta foon à amaschin
patkanyu. Ya uray ako chiayuy mallaraku wi awad na ùuwana, ilanyu ko ta foon à siyan
patkanyu.
31 Siyan uray sinun kinasasaadyu winnu fiyangyu ta annay luta ta sana, fayfay-anyu
chachi tan achi pu mafayag ad chummatong na mapagpakancha losan.

32 Na piò kuma, achiayu pu malingaling mipangkop ta probleman na annay
mafiyakan. Tan somsom-onyun larai wi maid asawana, nawaya wi manganap ta sinuy
mamparagsakanan Apudyus, tan maid safalì som-osom-ona.
33 Ngim na larai wi awad na asawana, maid uchum à somsom-ona nu achi mipangkop
ta mafiyakan ta annay lutà mangiparagsakana ta asawana,
34 siyan isù nakogwan somsomòna. Ad uray akon fufai. Tan na fufai wi maid asawana,
maid pu ko uchum à som-osom-ona nu achi afus na mangiparagsakanan Apudyus, tan
siya kay pionan man-uwan Apudyus na losani long-agna ya somsomòna. Ngim na fufai
wi awad na asawana, achun som-osom-ona wi mipangkop ta mafiyakana ta annay lutà
mangiparagsakana ta asawana.

35 Na mangwanaà ta amasna, foon à mangipalità ta mangasaw-anyu, ngim afus
na fumaruwanyu kuma. Tan na piò, ustuustun oyyoonyu ya inungnungyu kuma wi
mangwa ta pion Apudyus wi maid malingalinganyu.

36 Mipangkop ta chana nantuturag wi man-asawa, ngim kapu ta likat na annay luta
simsimmòchay achicha pu ituruy, ustu met. Ngim nu achicha pu kay makatingngil ta
long-agcha, wi asincha somsom-on na man-asaw-ancha, maid met arwingna ya foon pu
kò fasur nu mangasawacha.
37 Ngim nu awad laraì nakaturag wi mangasawa, ad mafalini makatingngil ta long-
agna wi maid uchum à nangipapalit an siya wi somsomòna kay wi achi pu masapur
mangasawa, un-unnoy na amaschi.
38 Siyan mamfarun mangasawa, ngim un-unnoy na achi pun.

39 Na fufai wi annan asawana, achi pu mafalini isiyannà asawana ad asin nangasawa.
Ngim nu natoy na asawana, mafalin asin mangasawa, ngim masapur siya asaw-onan
mamati ta mantimpuyugcha.
40 Ngim na somsomòu, un-unnoy nu foon pù asin mangasawa. Ad akammù wi
miyamfuruy na somsomòu ta somsomò na Ispiritun Apudyus.

8

Mipangkop Ta Maan Wi Nichatun Ta Sinan-Apudyus
Rom. 14; 1 Cor. 10:23-30

1 Annaya kon ifakà an chiayu mipangkop ta manganan ta maan wi nichatun ta sinan-
apudyus.
Losantauy mamati, akammutaun katuttuwaan mipangkop ta sachi. Ngim an-
annachantau kuma, tan awni ad nu na akammutau siya mangiturungantaun tumangsi-
tan na somsomòtau, tan na ayattau ta uchum, papigpigsaonan pammatitau losan. Ad
nu sachi, kapilitan wi anapontaun katurungan na pammatina.
2 Tan na takuy mamas-om ta long-agna wi achu nun akammuna, sachin mangipail-ana
wi tuttuway kurang na akammuna.
3 Ngim na taku wi mangayat an Apudyus, siyan ipaakammun Apudyus wi takunà siya.
4 Siyan na mipangkop ta manganan ta sachi maan wi nichatun ta sinan-apudyus:
akammutau met wi foon pù tuttuwachay apudyus, tan akammutau wi os-osàan yakà
Apudyus.
5 Tan uray nu achun chayawoncha wi awad ad langit ya asnay lutà apudyusoncha ya
ap-apuwoncha,
6 akammutau wi os-osàan yakà Apudyus wi siyan Amatau wi nangwa ta asinchuwan,
wi siyan puntus na annay mafiyakantau. Ya os-osàan akon Aputau wi siyà Jesu Cristu,
wi mipakapun siya nàwa losan na sinuman ya nàwa kon makafiyakantaun Apudyus.
7 Ngim awad na uchumi fufuruntau wi achicha pu maawatan na katuttuwaan na sachi
tan impaingsachan chachi sinan-apudyus, siyan nimura ta somsomòcha wi tuttuway
machayaw na manchatunancha. Ad na somsomòcha, nu anonchan sachi nichatun isù
chayawoncha kon sachi sinan-apudyus. Siyan kapu ta sachi nimura ta somsomòcha,
fasurcha an Apudyus nu anonchan amaschi.
8 Ngim na katuttuwaan, foon à maan na mangipafaru winnu mamparwing ta somsomò
Apudyus an chitau. Tan maid anana an Apudyus uray tipyontau winnu foon, tan maid
iturung na maan ta pammati ya maid ako chachailonà pammati.
9 Ngim masapur an-annachantaun wayatau, tan uray maawatantau wi maid
arawingana an Apudyus mipangkop ta anontau, kattoi awad na arawingana nu siya
lifukontaun pammatin na osay furun wi nakapsut na pammatina.
10 Tan nu kaspangalikan na osay ait na maawatana, ya ilanà chiayu, wi isù ad-achun
maawatanyu, wi siya mangananyun ikaw na sinan-apudyus, sachin tumurochan na
somsomòna ad makaan akò siya ngim safalin mangiturungana, ad sachin fumasurana
an Apudyus.
11 Siyan na lisortan na achuy maawatanyu, chinachailnan sachi furunyu, wi osay
sunudyuy inyatoy Jesu Cristu na fasurna.
12 Ad nu amaschin oyyoontau wi manachail ta pammatin na sunudtauy nakapsut na
pammatina, fumasurtau kon Cristu, tan iningwataun fummasuran na sachi sunudtau.
13 Siyan an saon, nu fumasuran na sunud-un manganà ta maan wi nichatun ta sinan-
apudyus, achì pu asin anon na amaschì ing-ingkana tapnu achì pu fumasuron na sunud-
u.

9

Na Karobfongan Ya Fiyang Na Apostoles
2 Cor. 11:7-11; Fili. 4:15-18

1 Saoni Pablo, saon na osay apostoles Aputauy Jesus, tan innilà à siya. Siyan maid
nginlobfong wi manmanchar an saon nu achi afus à siya. Ad à chiayuy mamatid asnat,
chiayun fungan na mangwaà ta pion Jesu Cristu wi Aputau.
2 Siyan uray nu achiyà ifilang à apostoles ta uchumi taku, ifilangà kuman chiayu tan
na namatiyanyu siyan fungan na kinaapostoles-u.
3 Siyan amasnan songfat-u ta chachi man-imfistikar ta kinaapostoles-u.
4 Maid lawa karobfongà wi mapaanan kapu ta annay mantudtuchuwà?
5 Ad nu awad asawà, maid pu ko lawa karobfongà wi mangaw-awit an siya ta sinumani
mamfiyasiyà, wi isun na inyòoyyan cha Pedro ya chachi uchumi apostoles, ya chachi
koy susunud Aputauy Jesus?
6 Winnu chiani kan Bernabe afus na masapur man-iwaar wi maid karobfonganni wi
masuportaran?
7 Somsom-onyuna, tan awad lawa innilayù surchachù ikadna kay mamayad ta kastun
na kinasurchachuna? Winnu awad lawa mannarun à mammura ad achina pu anon na

fungan na sachi immurana? Winnu awad lawa akammuyù mampapastor à mipalit na
uminumana ta katas na katasona ta chachi pastorona?
8 Ya foon pù afus na anchanay inyalig-un mamfasaran na amaschi, tan sachi kon anan
na Lintog.
9 Tan na sachi Lintog wi inyug-is Moses, anana, “Achiyu funguton na tupò na faka
wi man-ilionyu ta mafalini mangan nu piona.” Ad, afus yakan fakà inukud Apudyus ta
sachi imfakana?
10 Foon, tan chitauy takun pionay ukuchon. Tan ilanyu, uray na mancharnò winnu
man-ani, namnamaonchay awad na awatonchay namfannukancha ta fungan na sachi
ingwacha.
11 Ad isuna kon chiani, tan chianin nangimura ta ukud Apudyus an chiayù
makafiyakanyun siya, siyan foon à lawing nu apitonnin masapurnì iyatakuni ta sana.
12 Tan nu karobfongan na uchum wi marabfuwan an chiayu, achi sinchumallù chiani!
Ngim uray awad karobfonganni wi marabfuwan, achini pu ipapilitchi tan an-anusanni
kan uray sinuy likat, ta maid mallasunyù achiyu pu manchongran ta Mamfaruy Chamag
mipangkop an Cristu.
13 Inaagkammuyu wi chachi man-iwaar ta Templo, maid uchum à mangar-ancha ta
anoncha nu achi afus na maiyoy ta Templo wi maatod an Apudyus. Ya uray chachi
mangkob ta sinumani michatun an Apudyus, makafingaycha ko ta putod na sogkoncha.
14 Siyan isuna ko kan chachi mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag, tan imfilin
Aputauy Jesus wi maid uchum à mangar-anchà iyatakucha nu achi afus na chachi
mantudtuchuwancha.
15 Ngim uray nu amasnat, chaan-u pu usaron na sachi wi karobfongà, ya achì pu ko
isurat na amasna ta sana ta awad na mangilukiyanyu wi manangchanan an saon. Tan
uray nu matoyà à fitil, achì pu ifakan labfù, tan na annay manginibliyà wi mantudtuchu,
sanan mangiparagsak an saon.
16 Maid karobfongà wi mangisigsikuru mipangkop ta annay mangitudtuchuwà ta
Mamfaruy Chamag, tan piniyarà an siyà mangitudtuchu. Siyan kaasiyà tuwa nu achì
pu itudtuchu!
17 Nu narpu kay ta somsomòun annay mangitudtuchuwà, mafalini chawatò wi
marabfuwanà. Ngim kapu ta Apudyus na nangipiyar ta sachin saon, oyyoò yakay wi
maid pu ko somsomòù marabfuwan.
18 Siyan sinun ustù labfù nù? Siya labfù yakan mamfaruy somsomòu wi michayawà
kapu ta iliblì na mangitudtuchuwà ta Mamfaruy Chamag, tan achì pu ipapilit na
karobfongà wi marabfuwan kapu ta oy-oyyoò.
19 Saon, maid pu nginsanilun saon, ngim namfalinò na long-ag-ù sanilun na losani
taku tapnu isag achu kuman maawis-u.
20 Tan nu Judion mantudtuchuwà, itachun-u ta achawiyanchay Judio ta awad in-inò
wi mangitudtuchu kuma ta mamatiyancha. Siyan uray nu akammù wi foon pù masapur
tungparò na Lintog Moses, tungparò ako kay tapnu chongronchan itudtuchù mipangkop
an Jesu Cristu.
21 Ad isuna ko nu mantudtuchuwà ta chachi foon à Judio, tan iwalin-un Lintog Moses
ta itachun-u ta achawiyancha ta patiyonchan itudtuchù mipangkop an Cristu. Ngim foon
pù anà wi foon à tungparò na lintog Apudyus, tan issiyay sursurutò na filin Cristu.
22 Ad isuna ko nu tudtuchuwà na chachi nangkurang na maawatancha, pàpàwatà
chicha wi maid oyyoò à lawingoncha tapnu maawischa mipakapun saon ad pumigpigsan
pammaticha. Siyan uray sinuy karasin na taku, anapò na oyyoò wi mangitachun ta
achawiyancha tapnu awad uchum à mangngor ta itudtuchù à masaraknifancha ko.
23 Amaschin oy-oyyoò, tan na piò yakay, mipagngopagngor kuman Mamfaruy Chamag,
ya makauwaà ako ta lisortana.
24 Iyalig-un annay namatiyantaù todtodchà. Tan akammutau wi nu awad todtodchà,
ipapatin na losani makatodtodchà ta mangafak, ngim osa kan mangafak à makunku-
naan. Siyan chitauy mamati, amaschi kuman oyyoontau wi mangipapati ta pammatitau
ta awad arantaù kunkunatau.
25 Ngim masapur iwarangtaun sinumani mangipakapsut ta pammatitau, wi isun
na oyyoon chachi makakunkuntis. Tan à chicha, disiplinaonchan long-agcha tan
pionchay mangara ta kunkuna. Ngim na kunkuna, nàwà tufun yakan ayu wi
mallasun maryawana. Ngim chitauy mamati, safalin kunkuna wi ipapuuttau aran, tan
mannaynayun.
26 Siyan na oyyoò, ipapatì wi mamammò ta mangafakà wi isun na makatodtodchà. Ya
isuwà akò osay makasinsintuk wi tatanchaanà ta achi miyawas na sintuk-u.

27 Ad na oyyoò ako, titingngilò na pipion na long-ag-u ta foon pù sachin patkò, tan nu
mantudtuchuwà ta uchum à masaraknifancha, siyan foon à miwalinà.

10

Warning Mipangkop Ta Manayawan Ta Sinan-Apudyus
Rom. 14; 1 Cor. 8; Heb. 3:7-19

1 Susunud, piò wi ipaspasmò an chiayun sachi nàwa ta chachi aapputau ta awi ta
lummayawanchad Egipto ta nangipuyutan Moses an chicha. Tan na sachi, waschi osan
chicha naalichungan ta lifuu wi chummàchàani wi insakanan Apudyus à mangipuyut
an chicha ta umayancha. Ya losancha ko chinadcharan na kawan na sachi ananchay
Fayfay wi Mancharaag.
2 Ad siyan chachi aapputau, isuchà nafunyakan ta sachi lifuu ya sachi fayfay à mail-
ana wi summurutchan Moses.
3 Ad losancha ko innainnan na sachi maan wi imparoswan Apudyus,
4 ya ininumcha kon sachi chanum wi narpun Apudyus wi imparoswana ta sachi fatù
uminumancha, ad na kattoi miyalikan na sachi fatu, Cristu wi iniingkaw an chicha ta
losani ummayancha.
5 Ngim uray nu amaschin namadngan Apudyus an chicha, achun foon pù namtog an
siya. Siyan chinusanà chicha, ad sachin nan-ootoyancha ta charan.
6 Ad, losan chachi nànàwa, siyan man-acharantau kuma wi achitau pu maawis wi
mangwa ta lawing wi isun na aapputau ta awi,
7 ya ta achitau pu ko chayawon na sinan-apudyus wi isun na iningwan na uchum. Tan
na niyug-is wi iningwacha, anana, “Tummùchun takuy nanganangan ya umminuinum
ta sachi inchatuncha ta sinan-apudyus, ad narpascha pun, achu kon akakaisaw wi ing-
ingwacha.”
8 Achitau pu ko kuma oyyoon na isun na iningwacha wi makaààwacha ta foon pù
asawacha. Tan na namingsani nangwaan na uchum ta amaschi, natoy na chuwampuru
ya turuy lifuy taku ta osay padcha.
9 Siyan achitau ko padpachason à Apudyus, tan sachi kon iningwan na uchum ta
namingsan, ad nan-ootoycha losan ta nangobfan na urog an chicha.
10 Ya achitau pu kuma ngumuynguytungut kapu ta sinumani malikatantau, wi isun
na ingwan chachi uchum ta awi, ad na chusacha, pinatoy na anghel chicha.
11 Nàwa losan chachì mansarmingantauy taku ta pinagchusan Apudyus ta lawing,
ad niyug-ischa kò man-acharantauy natattaku ta sana, tapnu mawarningantau, tan
chanchanin pagpag na losan.
12 Ad, sinumani mangwanan wi napigsan pammatina, masapur man-an-annad ta achi
fumasur.
13 Ad maawatanyu kuma wi losani iyawis Satan à manallutnan chitau, kakangayna
kay wi mipachas ta losani taku. Ngim mapiyar à Apudyus, ya impustanay achina pu
parufusan na napigsay sallut wi foon à kayatau. Tan na timpun na masallutantau,
adchonan kinapigsatau ya karobfongantau wi umisì ta amaschi ta awad in-inontauy
mangilisi ta sallut Satan.
14 Siyan, susunud wi ay-ayatò, man-awichanyu kuman manayawan ta sinan-apudyus.
15 Akammù wi nanakman-ayu, siyan sosom-onyu kuman annayay ifakà.
16 Ta somsom-onyuna, nu makaantau ta sachi Mammammoan an Apu Jesu Cristu,
maamungtau wi manyaman an Apudyus ad makainumtau ta fayas à mangamfuruyan-
tau ta milàamantau ta nifùfuan na charan Jesu Cristu à macharusan na fasurtau. Ad na
sachi koy maan wi pinakarong-agna, nu napotpotlà ya nakaantau, sachi kon mangifaka
wi milàamtau ta natayana ta kros.
17 Ad kapu ta os-osàan na maan wi siyà Jesus, siyan uray nu achutau, isutaù os-osàani
long-ag mipakapu ta os-osàani anontau.
18 Siyan mafalini iyisutau ta achawiyan na Judio, tan nu awad makaan ta sachi wi
nichatun an Apudyus, siyan mangipaila wi mitapicha ko wi manayaw an siya.
19 Sinun pion na sachi imfakà wi anan? Foon pù anà wi awad mannakafalin na sinan-
apudyus wi chayawoncha, ya foon pù ko anà wi awad mamfaru winnu lawing ta sachi
ichatuncha.
20 Ngim na piò wi maawatanyu kuma, maid uchum à manchatunan na chachi foon pù
mamati nu achi afus na aran wi foon pù Apudyus. Siyan achiayu makaan ta amaschi,
tan lawingò wi makatimpuyug-ayu ta aran.
21 Tan achi pu mafalin wi makaan-ayu ya makainum-ayu ta sachi Mammammoan ta
natayan Apu Jesus nu makaan-ayu ya makainum-ayu ko ta sachi machayawan aran.

22 Tan nu paaparonyù Apudyus, paog-otonyu kà siya. Ad, naos-oschor-ayu nu siya, ta
mafalin achina pu chiayu chusaon?
23 Nu kaspangalikan awad na mangwanani, “Nu mamatita, miparufusta mangwà
farangna tan foon pun à sachi lintog na matungpar ta sana.” Oo, siya, ngim foon pù
mamfarun losani oyyoon, tan awad na oyyoon wi maid pu ifachangna ta furunta, tan
chumachail, ya awad akon oyyoon wi foon à papigsaonan pammati tan pakapsutona.
24 Siyan na oyyoontau kuma, waschi osa somsom-onan fumaruwan na fufurunna wi
foon pu kà fumaruwan na long-agna.
25 Mafalini anonyun sinumani mailaku wi ischa ta market wi maid sarusarudsud, ta
achi maallilaw na somsomòyu.
26 Tan anan na ukud Apudyus, “Losan na sinumani awad ad asnay luta, uwan Apudyus
tan iningwana.”
27 Nu ayakan chiayu ta chachi foon à mamati wi umoy makaan an chicha, ing-ayu nu
pionyu, ad losani ipasangucha, anonyu wi maid imuimus nu naichatun winnu foon ta
mamfarun mangananyu.
28-29 Ngim nu kaspangalikan awad mangwanani naichatun na sachi anonyu, achiyu
anon ta fumaruwan na nangifaka. Tan uray nu maawatanyu wi mafalin anonyu tan
maid met adchonà lawing ta long-ag, achiyu ko kay anon tan sachin machisturfuwan
na somsomò na sachi furunyuy nangifaka wi naichatun. Ngim nu awad mangwanan ta
somsomòna wi, “Oo, ngim apay napatpatog na kinakapsut na somsomò na furun-u wi
sachin manipod ta manganà ta sachi akammù wi mafalini anò?
30 Tan nu manyamanà an Apudyus machillawà lawa ta manganà ta sinumani
inyaman-u?”
31 Ngim na ifakà an chiayu, na losani oyyoonyu, oyyoonyù machayawan Apudyus, wi
uray mangananyu ya uminumanyu.
32 Ya an-annachanyu ta achiyu oyyoon na machismayaan na uchum, uray Judio winnu
foon, ya uray akon losani susunudtauy mamatin Apudyus.
33 Tan amaschi kon oy-oyyoò, wi na losani oyyoò, an-annachà ta nu mafalin, maid
kuma parwingò à somsomò na uray sinuy taku. Siyan foon yakà fumaruwà na som-
osom-ò tan siya kay anapò na fumaruwan na losan ta masaraknifancha ko kuma.

11

1 Siyan turachonyu kuman annay achawiyà tan turachò akon inyòoyyan Cristu.

Na Mangafungusan Na Fubfufai Ta Urucha Nu Maarus Maamung Wi Manayaw An Apudyus

1 Cor. 14:33-36

2 Mamfaru tuwan inyòoyyayuy mammammò an saon ya mamtokanyu ko ta chachi
intudtuchù an chiayu.
3 Ngim awad akon osay piò wi maawatanyu wi à Apudyus, karobfonganay mangituray
an Cristu, ya à Cristu, karobfonganay mangituray ta losani lallarai, ad na larai,
karobfonganay mangituray ta asawana.
4 Siyan nu awad laraì malluwaru winnu mangipaakammu ta ukud Apudyus nu
maarus-ayu maamung, masapur wi maid afungus ta uruna, tan nu awad, isù
afungusanan mangap-apuwanan Cristu.
5 Ngim na fufai, nu siyan malluwaru winnu mangipaakammu ta ukud Apudyus ta
maarusanyu maamungan, masapur kumay man-afungus, tan nu maid, isù achina pu
iyamfuruy ta karobfongan na asawana. Ad afafain na amaschi tan man-isun mafainan
na maid pu afungusna ta nampapungak.
6 Siyan nu kaspangalikan achi pu man-afungus na fufai, un-unnoy nu mampapungak.
Ngim kapu ta afafain nu mampapungak na fufai, un-unnoy na afungusanan uruna.
7 Ngim na larai, achi pu kuma man-afungus, tan siyan mansarmingan ta itchuran
Apudyus ya kinaap-apuna. Ngim na fufai, mansarminganan kinaap-apun na larai.
8 Ya mailan kinaap-apun na larai tan na nangwaan Apudyus ta taku, foon à fufain
narpuwan na larai tan larain narpuwan na fufai.
9 Ya foon pu kò siya ingwan Apudyus na laraì mamfurun na fufai, tan ingwanan fufaì
mamfurun na larai.
10 Ta manuttuwaan akon aangheles ad langit, masapur man-afungus na fufaì
mangipail-ana wi karobfongan na larai wi mangituray an siya.
11 Ngim uray amaschi, chitauy mamatin Apu Jesus masapur man-asifachangtauy larai
ya fufai, tan na larai, masapurnan fufai, ad na fufai, masapurna kon larai.

12 Tan uray nu larain narpuwan na fufai ta chamu, fufain mangiyanà ta larai ta sana.
Ad à Apudyus, siyan narpuwan na losan.
13 An chiayu, mamfaru lawan mangil-anyu ta fufai wi malluwarun Apudyus ta
maamunganyu nu maid pu afungus na uruna?
14 Ad kangayna ko ta losani taku wi akus-un nu anchuanchun fuù na larai,
15 ngim sachin ustuy mangipafaru ta fufai. Tan na fuùna, naatod an siyà isù afungus
na uruna.
16 Ngim nu awad mansusukob mipangkop ta anchanay ifakà, maid safalì isongfat-u
tan sachin itudtuchuni losan wi apostoles. Ad sachi kon achawiyan losan chachi uchumi
mamati wi maarus maamung ta ailiili.

Mipangkop Ta Mammammoan An Apu Jesus

17 Annaya kon itudtuchù an chiayu mipangkop ta annati oy-oyyoonyu wi foon à ustu,
tan na maamuamunganyu nu, ad-achun lawing wi lisortana nu mamfaru, siyan achì pu
chayawon à chiayu.
18 Tan chinamag-u wi nu maarus-ayu maamung wi manayaw an Apudyus, man-as-
asingwaayu wi maid timpuyugyu. Ad isù tuttuwaò ako.
19 Ngim uray nu man-as-asingwaayu, tan amaschin mail-an na kinaustun na pammatin
na uchum.
20 Tan nu maarus-ayu maamung wi mangan ta Mammammoan ta natayan Apu Jesu
Cristu, lawing na achawiyanyu tan foon pù Mammammoanyun ustuy pangkopyu,
21 tan mabsukanyu kay. Tan na mangananyu, umunan uchum mamfusug ta
ichatongcha, ad maid anon na uchum, siyan nafitilcha. Ad mansallimong na uchum.
22 Apay amasnat na oy-oyyoonyu? Maid lawa foforoyyù mangananyu ya uminu-
manyu? Tan ipàpailayu wi maid lispituyu ta chachi mitapi wi manayaw an Apudyus, ya
achiyu pu ko somsom-on na chachi maid mafalincha, wi ifafainyù chicha. Ad, ananyu
pun nin nu mamfarun somsomòu ta sanati oy-oyyoonyu? Ngim foon met!

23 À Aputauy Jesu Cristun nangitudtuchun saon ta sachi intudtuchù an chiayù
oyyoonyu kuma. Tan na nanganancha ta sachi lafi wi chaampunan Jesus mififikan,
innaranan tinapoy
24 ad nanyaman an Apudyus. Ad pinotpotlàna ad innadchonan chicha, wi anana,
“Sanan long-ag-u wi michatun à mangilisin chiayu. Anonyunà mangiyakasmoanyun
saon.”
25 Ad isun akon iningwana ta narpasancha nanganan, wi innarana kon sintasay fayas,
ad anana, “Na annay fayas, siyan singyar na àooyyay turag Apudyus ta takuna, ad
na charà nu matoyà, siyan matuttuwaan na sachi turag. Ad nu inumonyun amasna,
oyyoonyù mangiyakasmoanyun saon.”

26 Siyan, susunud, na mining na sachi, na losani mangwaanyu ta amaschi wi
mangananyu ta sachi tinapoy ya uminumanyu ta sachi fayas, siya tàchoranyun natayan
Apu Jesu Cristu, ad amaschi kuma kon oy-oyyoonyu ingkanà mangulinana.

27 Siyan kapilitani nu awad takù mamafarang wi makaan ya makainum wi foon pù
iyafainnan long-ag Apu Jesus ta natayana ya nifùfuan na charana, kapilitan wi fasurnan
amaschi an Apudyus.
28 Siyan, waschi osa masapur imfistikarona kuman somsomòna unaon achiwot
makaan ya makainum ta Mammammoan ta natayan Jesus.
29 Tan nu achina pu somsom-on na kinapatog na long-ag Jesus ad nakaan ya nakainum
ako kay ta Mammammoan, makafasur ad ochasanan machusaanan Apudyus.
30 Ad sachi kon pangkop na achun nasakit an chiayu ya achu kon nakapsut na long-
agcha, ya siya kon natayan na uchum.
31 Ngim nu unaontau yan imfistikaron na somsomòtau ta mampacharustau achitau-
wot makaan, achi chitau chusaon an Apudyus.
32 Ad nu imfistikaron chitau kon Apudyus disiplinaon chitau kon siya, sachin
mangitudtuchuwanan chitau wi mangimanman ta oyyoontau ta achitau pu mitapi ta
kachusaan na achi pu mamati.

33 Siyan, susunud, nu maarus-ayu maamung wi mangan ta Mammammoanyun Apu
Jesu Cristu, masapur man-uuray-ayu.
34 Ad nu kaspangalikan awad na nafitil, umuna kuma mangan ad foroycha achiwot
umoy makaan ta Mammammoan ta achi chiayu disiplinaon an Apudyus nu maarus-ayu
maamung. Ad na mipangkop ta uchumi ifakà an chiayu, awni ta umaliyà ad asnat.

12

Na Mangkarakarasi Wi Karobfongan Wi Adchon Na Ispiritun Apudyus
Rom. 12:6-8; Ef. 4:11-15

1 Siyan na sana, susunud, piò wi ipakaawat an chiayun mipangkop ta mangkarakarasi
wi karobfongan wi adchon na Ispiritun Apudyus an chitau, ta maawatanyu kuma.
2 Tan akammuyu met wi na chaanyu pu mamatiyan, naturtulliyan-ayu tan chinay-
chayawyun chachi sinan-apudyus wi uray maid fiyagcha, ngim naawis-ayun chicha.
3 Ngim na sanay namatiyanyun Jesu Cristu, safali. Siyan masapur maawatanyu wi na
takuy naadchan à Ispiritun Apudyus, achina pu arwakan à Jesus. Ya maid pu ko takù
mangwanani Jesus na umapuwana nu foon pù ipaspasmò na Ispiritun Apudyus an siya.
4 Uray nangkarakarasin maatod an chitau wi karobfongan, os-osàan yakan
marpuwancha wi siyan Ispiritun Apudyus.
5 Ya uray nangkarakarasi kon inyòoyyatau wi mansilfin Apudyus, os-osàan yakan
mansilfiyantau losan wi siyà Apu Jesu Cristu.
6 Ya uray nangkarakarasi kon lobfong wi mangwa ta pion Apudyus, os-osàan yakan
mangatod ta pigsan na losani taku, wi siyà Apudyus.
7 Waschi osan chitauy mamati, iingkaw na karobfongan na Ispiritun Apudyus à
mangiturung.
8 Tan na uchumi mamati, inadchan na Ispiritun Apudyus à laing à mangicharan
ta ukud Apudyus. Ad na uchum, naadchancha kò laing à mangawat ta sachì
manudtuchuwancha ko ta uchum.
9 Ya awad akon uchum wi naadchan à napigsay pammati, wi isuna koy Ispiritun
nangatod. Ad na uchum, naadchanchà karobfongan wi mangaan ta sakit.
10 Ad na uchum, inadchan na Ispiritun Apudyus à karobfongan wi mangwà
kaskaschaaw. Ad na uchum, naadchanchà karobfongan wi mangipaakammu ta sinuy
pion Apudyus wi paakammu. Ya awad akon uchum wi naadchan à kinaraing wi
mangilasin nu Apudyus na narpuwan na sinumani karobfongan winnu aran na
narpuwana. Ad inadchan akon Ispiritun Apudyus à karobfongan na uchum à makaukud
à safali wi ukud wi achicha pu maawatan ya foon pu kò inacharcha. Ad naadchan akon
uchum à karobfongan wi mangisuplikar nu sinun mining na amaschi wi ukud.
11 Losan na amaschi wi karobfongan, maid safalì narpuwancha nu achi afus na
Ispiritun Apudyus. Inadchanan waschi osay namatì sinun pionay adchon ta anchanaya.

Uray Nangkarakarasin Partin Na Long-ag, Os-osàan Ako Kay
Rom. 12:4-6; Ef. 4:11-16

12 Na long-agtauy taku, achun partina ngim os-osàan ako kay wi long-ag. Ya isun akon
chitauy mamati, wi uray achutau, isutaù os-osàani long-ag, wi long-ag Cristu.
13 Tan an chitauy mamati, awad na Judio ya foon, ya awad na sanilu ya foon, ngim
nifunyag an chitau losan na os-osàani Ispiritun Apudyus. Siyan nafunyakantaù os-
osàani long-ag Jesus, ad nakarong-ag akon Ispiritun Apudyus ta waschi osan chitau.
14 Man-alikà ta maawatanyu. Na long-ag na taku, achun partina ta awad in-inonay
mangwa ta oyyoona.
15 Siyan nu kaspangalikan anan na iki, “Kapu ta achiyà pu makàwa ta oyyoon na ima,
foonà pù ustuy partin na long-ag.” Ngim mafalin lawan amaschi? Foon, tan uray achi
pu makàwan iki ta oyyoon na ima, masapur na long-ag na sachi iki.
16 Ad nu anan akon inga, “Kapu ta achiyà pu makaila, foonà pù ustuy partin na long-
ag.” Ngim foon pu ayà masapur na long-ag na inga? Ngim masapurna met.
17 Tan nu kaspangalikan losan ata na long-ag, sinun manchongor ta mifaka nù? Ad
nu losan inga, sinun mansungsung nù?
18 Ngim mamfaru tan iningwan Apudyus na partin na long-ag à nangkarakarasi wi
ikad na piniyana.
19 Tan nu os-osàan yakan partin na long-ag, ustuustuy long-ag lawan amaschi?
20 Foon! Tan na long-ag, nangkarakarasin partina ta nu man-am-amungcha losan,
mamfalin osay long-ag.
21 Siyan achi pu mafalin wi mamaspas-ar na ata wi mangwanan wi foon pu nù
masapurnan fachang na ima, tan masapurna met laing! Ya uray akon uru, tan foon
pu kò mafalin wi mamaspas-ar wi mangwanani foon pu ko nù masapurnan iki, tan
masapurna met laing!
22 Tan na katuttuwaana, chachi partin na long-ag wi isù kafafaan wi isù maid
iturungna, isag ako masasapur na amaschi.

23 Ad chachi partin na long-ag wi anantauy maid ustù misilfiyancha, chicha met laing
na isagtau laraman. Ya sinchumallun chachi partin na long-ag wi mifain wi achi pu
kuma maila, chichan narmanarmantauy manilup ta matab-unan.
24 Ngim chachi partin na long-ag wi mamfarù maila, achitau pun met tab-unan tan
foon à masapur. Nantiptipunon Apudyus na losani partin na long-ag tapnu chachi isù
foon à napatog, chichan isagna pararam.
25 Amaschin ingwan Apudyus ta mantitimpuyug na losani partin na long-ag ta man-
asilaramcha.
26 Siyan nu masikafan na osay partin na long-ag, masikafancha losan. Ad nu
machayaw na osay partin na long-ag, makaragsakcha losan an siya.
27 Maid uchum à pion na annay inyalig-ù ukuchon nu achi afus à chitauy mamati, tan
isù chitaun long-ag Jesu Cristu wi partinà chitau losan.
28 Ad nantitimpuyukon Apudyus chitaù osay long-ag wi nangkarakarasin impafiyang-
nan chitau. Tan na chamuy chinutukana, chachi nan-apostoles. Ad na miyagwa,
chachi namprofeta wi nangifagfaka ta pion Apudyus wi ipaakammu. Ad na miyatlu,
chinutukan Apudyus na mangitudtuchu ta ukudna. Ya awad akon chachi naadchan
à karobfongan wi mangwà kaskaschaaw, ya awad akon chachi naatod na karobfon-
ganchay mangaan ta sakit. Ya awad akon uchum wi naadchan à karobfongan wi
tumuturung, ya awad na uchum wi naadchan à karobfongan wi mangipangpangu ta
mamati, ya awad akon chachi naadchan à karobfongan wi man-ukud à safalì ukud wi
achicha pu maawatan.
29 Siyan foon à apostoles na losani mamati, ya fooncha pu kò losan profeta winnu
mantudtuchu. Ya foon pu kò karobfongan losan na mamati wi mangwa ta kaskaschaaw
30 winnu mangaan ta sakit ya uray man-ukud à safali wi ukud wi achicha pu
maawatan, winnu mangisuplikar ta sachi ukud.
31 Siyan waschi osa talikakayana kuman sinuy napatog wi karobfongan wi adchon na
Ispiritun Apudyus an chitau.
Ngim awad akon osay ifakà wi napatpatog ya farfaru nu chachi uchum, siyan
talikakayanyu wi siyan ayat.

13

Ayat Na Apatkan Ta Losani Karobfongan Wi Adchon Na Ispiritun Apudyus
Juan 13:35; 1 Juan 3:11-18; 4:7-21

1 Uray nu kaspangalikan awad karobfongà wi man-ukud à uray sinumani ukud na
taku ya uray ukud akon aangheles, ngim nu maid ayat-u ta asintatakù, maid silfin losan
na amaschi tan isuwà yakà lata wi kangkangkangoncha winnu uchumi angangaliwngiw
na kingana.
2 Ad uray nu kaspangalikan awad karobfongà wi mangipakaawat ta ukud Apudyus
wi ipaspasmònan saon, winnu awad karobfongà wi mangifaka ta losani chaan pù
maakammuwan ad asnay luta, winnu karobfongà ta maawatà na losani somsomò
Apudyus, ya uray nu napigsan pammatì wi mafalin-u atunon na filfilig ta luwarù, ngim
nu maid ayat-u ta asintatakù maid pu silfin na amaschì karobfongan.
3 Ad uray nu kaspangalikan adchò losan na ochon-u ta chachi maid mafalinna, ad
uray nu iyatoy-uy mangipapati wi sumurut an Apudyus, maid kattò iturungnan saon nu
maid pu ayat-u ta asintatakù.
4 Ngim na takuy awad na tuttuway ayatna ta asintatakuna, foon à mallasun maaminan
na anusna tan masmasayaaw, ya achi pu ko maapos ya foon pu kò mamaspas-ar.
5 Na takuy awad na tuttuway ayatna, maid tangsitna ya foon pu kò kinot, ya achina pu
ko ipapilit na fumaruwan na long-agna. Ya foon pu kò mallasun umog-otana. Ya achina
pu ko som-osom-on na lawingi iningwachan siya.
6 Ad ako, lawing na somsomòna nu awad ilanà mangwà lawing, ngim lagragsakonan
katuttuwaan.
7 Na takuy ustun ayatna ta asintatakuna, maanusanan losani mipachas an siya, ya
ipaoyna kò mamfarun puntilyan na furunna ya namnamaona ko wi oyyoonan ustu, ya
foon pu kò ngumayan somsomòna ta losani malikatana.
8 Achi pu mapagpag na ayat. Ngim na losani karobfongan wi adchon Apudyus ta
taku, awad na mapagpakancha. Isun na sachi karobfongan wi mangifaka ta sinuy
ipaakammun Apudyus, mapagpag chachi tan chumatong na timpunay achicha pu
masapur. Ad na karobfongan ako wi mangiyukud ta safali wi ukud, mapagpag akon
amaschi, tan foon pù kanayun masapur. Ya uray akon kinaraing na chachi mangawat
ta achu, mapagpag ako.

9 Tan foon à wachawad na naatod an chitau wi kinaraing ya uray akon karobfongantau
wi mangipaakammu ta ukud Apudyus.
10 Ngim nu chumatong na wachawachanan chitau wi maid kurangna, miwalin losan
na chachi foon à wachawad, tan foon à masapur ta sachi.
11 Iyalig-un afan-og, tan na afan-og-u, inan-annà na ingkigkingà ya insossomsomòu ya
uray akon mangwaà ta sinumani màwa. Ngim na sanay chummakrà, inaan-u losan na
inan-annà tan akammù na oy-oyyoò ta sana.
12 Na osa koy aligna, foon à isag narawag na maawatantau ta sana, tan isun na
mallachawanan ta man-uchafu wi sarming wi foon à isag maimatunan. Ngim à tapin
na padcha wi mansinnakungantaun Apu Jesus, ad isag narawag na mangil-antaun siya.
Na sana, ait yakan akammutau, ngim à tapin na padcha, achun mangakammuwantau
ta sinuman, wi na miyisuwana, isun na kinarawag na mangil-an Apudyus an chitau.
13 Siyan afus na turù mannaynayun an chitau. Na osa, siyan pammatitaun Apudyus, ad
na miyagwa, namnamatau mipakapun Jesu Cristu, ad na miyatlu, siyan ayat wi apatkan
an chicha losan.

14

Mipangkop Ako Ta Karobfongan Wi Adchon Na Ispiritun Apudyus

1 Siyan, ipapatiyu wi mangay-ayat ta asintatakuyu. Ya talikakayanyu kuman chachi
karobfongan wi adchon na Ispiritun Apudyus, sinchumallun sachi karobfongan wi
mangifaka ta pion Apudyus wi ipaakammu.
2 Achiyu patkan na karobfonganyu wi man-ukud ta safali wi ukud wi achiyu pu
maawatan, tan nu amaschin iyukudyu, foon pù takun makaukuchanyu tan à Apudyus
yakay ya foon pù maawatan na taku, tan na ipaukud na Ispiritun Apudyus an chiayu,
achi pu makaakasmò na taku.
3 Ngim na takuy awad na karobfongana wi mangifaka ta pion Apudyus wi ipaakammu,
chakor na fachangna ta taku tan maawatanchan ukuchona. Siyan pumigsaan na
pammaticha ya masorkakancha ko, ya maturungancha ko nu awad likatcha.
4 Ngim na takuy mangiyukud ta safali wi ukud, afus yakan long-agnà mafachangan.
Ngim na takuy mangifaka ta pion Apudyus wi ipaakammu, siya fadnganan losani
mamati.
5 Piò kuma wi losani awad na karobfonganyuy man-ukud à safali wi ukud, ngim sin-
umisag na maryachà nu losan kuma wi awad na karobfonganyu wi mangitudtuchu
ta sinuy pion Apudyus wi ipaakammu ta taku. Tan napatpatog tuwan karobfongan
wi mantudtuchu nu man-ukud à safali wi ukud. Ngim mamfaru ko kan man-ukud à
amaschi nu awad mangisuplikar ta mining na sachi ukud wi anan à mafadngan kuman
losani mamati.
6 Siyan, susunud, sinun silfin na umaliyà ad asnat nu man-ukuchà à safalì ukud wi
achiyu pu maawatan? Awad lawa ifachang na umaliyà an chiayu? Maid, naraksig na
mangitudtuchuwà an chiayu ta chachi impaakammun Apudyus an saon, winnu uchumi
impakaawatna, winnu uchumi akammù wi ukudna, ad siyan mafadnganyu.
7 Isun na sagkaypu winnu urfit, nu fafallangon pakingaon, foon pù makailasin na taku
ta ayugna.
8 Ya isun akon pupu wi isingyarcha nu nàwan kufat. Tan nu achicha pu narman
wi mangipakinga ta ustuy singyar, foon pù maawatan na susurchachu wi masapur
mansakanachay makakufat.
9 Ad isuna kon chiayu, tan nu man-ukud-ayù safalì ukud wi achi pun na taku
maawatan, sinun in-inonchay mangawat ta pionyuy ifaka, tan isu kà mipoyaaw na
ukuchonyu!
10 Ad-adchuwan na karasin na ukud ad asnay luta, ad losani maaawwatan na sikud
wi ngin-ukud tan ukudcha.
11 Ngim nu awad man-ukud ta sikud wi ukudchay achì pu maawatan, maid kutùnan
saon ya maid pu ko kutù na ukuchò an siya.
12 Siyan kapu ta amod na maryachanyu wi maadchan ta chachi karobfongan wi
adchon na Ispiritun Apudyus, siya talikakayanyu kuman karobfongan wi fumachang
ta pammatin na losani fufurunyu wi makaarus an chiayu makaamung.
13 Siyan na takuy awad na karobfonganay man-ukud à safali wi ukud wi achina
pu maawatan, masapur kuma chawatonan Apudyus ta adchona kon karobfonganay
mangisuplikar ta sinuy ug-ugkuchona.

14 Isun saon, tan nu malluwaruwà wi mangusar ta ukud wi achì pu maawatan, siya
malluwaru na Ispiritun Apudyus wi awad an saon, ngim foon pù maaw-awatan na
somsomòun ug-ugkuchona.
15 Siyan sinu kon nù na oyyoò? Na oyyoò nu malluwaruwà, siya iyukud-un ukud
wi ipaspasmò na Ispiritun Apudyus wi maawatan akon somsomòu. Ad uray nu
mangkantaà, siya kantaò akon ipaspasmò na Ispiritun Apudyus wi maawatan akon
somsomòu.
16 Ad isuna kon chiayu kuma, tan nu chayawonyù Apudyus ad inyusaryun safali
wi ukud wi achiyu pu maawatan, wi innadchon na Ispiritun Apudyus an chiayu,
sinun in-inon na uchum wi miyamfuruy ta manyamananyun siya nù? Tan maid pun
mangakammuwana nu sinun ukuchonyu.
17 Tan uray nu farfarun manyamananyun Apudyus, maid iturungna ta chachi uchum!
18 Manyamanà an Apudyus tan chakchakor na karobfongà wi man-ukud à safali wi
ukud nu karobfonganyu.
19 Ngim uray amasnat, nu miyamungà makaamung ta uchumi mamati, un-unnoyò
na limay ug-ugkud na ifakà wi maawatan chachi taku à matudtuchuwancha nu man-
ukuchà à alifulifù ug-ugkud wi achicha pu maawatan.
20 Susunud, achiyu kuma isuwon na pinagsomsomò na an-ananà. Ngim nu mipangkop
ta mangwaan ta lawing, sachi kuman ustuy man-an-annaanyu wi maid akammuna,
ngim na pinagsomsomòyu, inungnungyu kuma wi isun na somsomò na naangsan.
21 Ya nu mipangkop ta mausaran na safali wi ukud wi achiyu pu maawatan, awad na
niyug-is ta ukud Apudyus ta awi wi anana,
"Imfaun-un chachi taku wi mansabsafalin ukudcha wi umoy mangifaka ta taku ta piò
wi paifaka. Ngim uray pakingaò na foon à Judio à mangifaka ta piò, achiyà pu ko
chongron ta chachi taku."
22 Ad sachin manuttuwaantau wi impafùnag Apudyus na uchumi ukud wi safali à
para chachi achi pu mamati à mammammoancha kuman siya wi foon pù para ta chachi
namati. Ngim na karobfongan wi mangitudtuchu ta sachi impaakammun Apudyus,
sachin para ta mamati ta mafadngan na pammaticha wi foon pù para ta chachi achi
pu mamati.
23 Siyan somsom-onyun annaya, tan nu maarus-ayu maamung wi man-achar, ad losan-
ayu man-ukud à mansabsafali wi ukud wi losanyu achi pu maawatan, ad niyaspur wi
nakarnò na uchum wi chaan pu matudtuchuwan winnu chaan pu mamati, apay, foon
pu ayà ananchay natingang-ayu losan?
24 Ngim nu ochasanchà chiayu wi sin-ossaonyu isturyaon na pion Apudyus wi
mipaakammu, kapu ta chongrona sachin mangilasinana wi managfasur à siya.
25 Ad kapu ko ta milawag na losani nitataru ta somsomòna, sin-aitan ad sachi kon
mamfafawiyana ad siyan chayawonà Apudyus anani, "Tuttuway annà Apudyus an
chiayu!"

Na Maturnusan Na Manayawan An Apudyus

26 Susunud, nu maamung-ayu wi manayaw an Apudyus, amasna kuman oyyoonyu.
Awad na mangkanta, ya awad na mangitudtuchu ta ukud Apudyus, ya awad akon
mangifaka ta sinumani impaakammun Apudyus an siya, ya awad akon man-ukud à
safalì ukud ya annat akon mangisuplikar ta sachi inukudna. Ngim ilanyu ta losani
oyyoonyu, oyyoonyù mafadngan losan na mamati.
27 Nu kaspangalikan awad na man-ukud à safalì ukud wi achina pu maawatan, turu
winnu chuwa kuman man-ukud. Ya achicha ko manchigsanon ta mansinnukatcha. Ad
masapur ko wi awad osà mangisuplikar ta inukudcha.
28 Ngim nu kaspangalikan maid pu mangakammù mangisuplikar, kuminò kuman
chachi man-ukud ta somsomò yakan man-ukuchana à mangngoran Apudyus.
29 Ad mipangkop ako ta chachi mangifaka ta sinumani impaakammun Apudyus
an chicha, mamfaru ko nu turu winnu chuwa kan man-ukud. Ad chachi uchum
wi manchochongngor, chichan mangilasin nu tuttuway narpun Apudyus na sinuy
ukuchoncha.
30 Ad uray nu awad na man-ukuukud ya awad osà nangipaakammuwan Apudyus ta
pionay paifaka, masapur wayaan na sachi man-ukuukud ta misukat na sachi osa.
31 Siyan amaschin oyyoonyu wi mansuksukat-ayu losan ta awad na wayanay
mangifaka ta sinumani impaakammun Apudyus an siya, ta maacharanyu losan ya
masorkakanyu ko ta pammatiyu.
32 Ad na taku wi awad na karobfongana wi mangifaka ta pion Apudyus wi
mipaakammu, awad akon karobfonganay mangiyakay ta sachi ukuchona.

33 Tan à Apudyus, foon pù pionan makallawtau tan na piona kay na maturturnustau.
Na màmàwa ta ailiili, nu maarus maamung chachi mamati,
34 akikinnò na fubfufai. Ad isuna kuma an chiayu wi achi pu miparufus na fubfubai
wi mantudtuchu, tan masapur ifafachan long-agcha ta lallarai, tan sachin niyug-is ta
Lintog na Judio.
35 Siyan nu awad pionchay maawatan, achicha ta foroycha imuson ta asawacha, tan
afafain nu man-ukud na fufai ta sangwanan chachi nan-ar-arus wi mamati.
36 Ngim chiayu ngay, apay achiayu pu miyamfuruy ta intudtuchuni? Tan naillachuayu
tan siya simsimmòyun chiayun narpuwan na ukud Apudyus. Winnu simsimmòyu nin
wi chiayu kan natudtuchuwan ta ukudna!
37 Siyan nu awad an chiayun mangwanan wi piniyar anu Apudyus à siyà mangi-
paakammu ta ukudna, winnu awad anun karobfongana wi innadchon na Ispiritun
Apudyus, masapur maawatana ko wi losan na anchanayay inyug-is-u, filin Apu Jesus.
38 Siyan nu achina pu chongron na anchanaya, achiyu ko chongron à siya.
39 Siyan, susunud, talikakayanyu kuma wi mangitudtuchu ta sinumani impaakammun
Apudyus an chiayu, ad achiyu ko ipalit na mangiyukud ta safali wi ukud.
40 Ad ilanyu ko ta losani oyyoonyu, ustuustu ya naurnus.

15

Na Ummuliyan Cristu Natakuwan
Mat. 12:40; 28:16-17; Luc. 24:34; Apost. 9:3-6

1 Susunud, piò wi asin mangipaspasmò an chiayu ta sachi Mamfaruy Chamag wi
nar-us-u impachamag an chiayu, wi sachi kon inawatyu ya siya kon lummamutan na
pammatiyu ta sana.
2 Ad sachi koy chamag na masaraknifanyu nu ngongodngochanyuy mamati, naraksig
nu pinatiyu wi maid katuttuwaana.
3 Intudtuchù an chiayun sachi isag napatog wi inachar-u an Apudyus, wi na sachi
tudtuchu, mipangkop ta natayan Cristù fayad na fasurtau, wi sachin niyug-is ta awi ta
ukud Apudyus ta chaanna pu màwaan.
4 Nilofon à siya, ad na miyatluy padcha ummuli nataku, wi sachi kon niyug-is ta ukud
Apudyus ta awi.
5 Ad ummuli pun nataku, nampailan Pedro ya losan ta chachi apostolesna.
6 Sachi ad nampaila ko ta uchumi pasurutna wi naarus naamung wi nasurukchà
limangkasut. Natoy na uchum an chicha ta sana, ngim chaan pun à matoy na kaachuwan
an chicha.
7 Sachi ad nampaila kon Jaime achiwot nampaila ko ta losani apostolesna.
8 Ad na anungusna, nampaila kon saon wi maid purus namnamà wi mamati.
9 Tan saon na afafaan ta losani apostoles tan achì pu kuma karobfongan wi man-
apostoles tan pinarpalikatà chachi naamuamung wi mamatin Apudyus.
10 Ngim kapu kay ta sayaaw Apudyus an saon, nafaliwan tuwan kinatatakù, siyan
na sana, losan na oy-oyyoò ya annay kinasasaad-u, mipakapu kay ta fachangnan saon.
Ad foon pu kò nasayang na sayaawna tan isag-u ipapati wi mangwa ta sinumani pion
Apudyus. Ad sin-umisag nin na inyìiwaar-u nu inyìiwaar losan chachi uchumi apostoles.
Ngim foon pù karobfongà na mangipapatiyà, ngim mipakapu ta turung Apudyus.
11 Siyan uray saon na mangitudtuchun chiayu winnu chachi uchumi apostoles, man-
iisu ko kan itudtuchuni wi sachin pinatiyu.

Sikurachuy Umulitau Ko Mataku
Apost. 5:12-19

12 À chiani losan, annay losanni itudtuchu wi ummulì Cristu nataku. Siyan apay anan
na uchum an chiayu wi achi pu nu umuli matakun natoy?
13 Tan nu tuttuwan sanat, kapilitani achi pu ko ummulì Cristu nataku!
14 Ad nu kaspangalikan achi pu ummulì Cristu nataku, maid nù kutù na annay
itudtuchuni ya maid pu ko kutù na mamatiyanyun siya.
15 Ad foon pu kò afuschi, tan nu tuttuway achi pu ummulì Cristu nataku, mantur-
tulliani nù mipangkop an Apudyus. Tan itudtudtuchuni wi impaulin Apudyus tinakù
Cristu. Ngim nu achi pu umuli matakun natoy, kapilitani foon pù impaulin Apudyus
tinakù Cristu.
16 Tan nu achi pu umuli matakun natoy, achi pu ko ummulì Cristu nataku.
17 Ad nu achi pu ummulì Cristu nataku, maid purus silfin na mamatiyanyun siya ad
issiyan fasuryu nù wi achi pu mapakawan.

18 Ad isun akon chachi nar-us natoy wi namatin Cristu, ad payan yakan namatiyancha
nu tuttuwan sachi.
19 Tan nu kaspangalikan afus yakan sanay atattakutaù misilfiyan na pammatitaun
Cristu, wi maid uchum à namnamatau wi umuli mataku, ad chitauy mamatin isag
achagchaku ta losani atakutaku.
20 Ngim na katuttuwaana, tuttuway ummulì Cristu nataku wi siyan ummunay nan-uli
wi achi pu asin matoy. Ad sachin matuttuwaan na umuliyan na losani taku matakuwan.
21 Tan somsom-onyu, nu matoy na losani taku kapu ta ingwan na os-osàani taku ta
chamchamuna, siyan mafalin akoy umuli mataku na losani taku kapu ta ingwan na
os-osàani taku ko.
22 Tan kapu ta maid pu takù achi pu matoy kapu ta nitimpuyukan an Adam, siyan
isuna koy umuli matakun natoy kapu ta nitimpuyukan an Cristu.
23 Ngim man-un-unud na màwa ta taku tan Cristun ummunay ummuli nataku ta losani
nan-ootoy. Ad à tapin na padcha wi mangulinana, siyan umuliyan na losani natoy wi
namatin siya matakuwan.
24 Sachi ad nu chumtong na anungusna wi siyan mangafakan Cristu ta sinumani turay
ya losani awad na mannakafalinna, tan sachin mamagpakana ta losani karobfongan
ya fiyang na afusurna. Ad nu marpas, ipurangna kon losan an Amanay Apudyus ta
Manturayana.
25 Tan simsimmò Apudyus wi masapur manturay umunà Cristu ingkanà afakonan
losani fumusur an siya.
26 Ad nu maafakcha losan, maid asin matmatoy à taku tan siyan anungus na afusurtau
na otoy.
27 Tan awad na niyug-is ta ukud Apudyus ta awi wi anana, “Manturayon Apudyus
à Cristu ta sinuman.” Ad narawag ako wi foon pu kò mitapì Apudyus ta sachi
mangipaturayana ta losan an Cristu, tan à Apudyus siyan mangipaturay an siya.
28 Ad nu iturayan Cristun sinuman, sachin ustuy mangipurangan Cristu, wi Anà
Apudyus, ta turayna ya uray akon long-agna wi manturayona kò amana ta Apudyus
na mangituray ta losan.
29 Ad na osa ko, nu foon pù tuttuway ipaulin Apudyus takuwon na natoy, tamako kon
chachi uchum mampafunyag nù à para ta fufurunchay nanattoy? Tachako oyyoon nù
na amaschi nu ananchay achi pu umuli matakun natoy?
30 Tan à chiani, nu tuttuway achi pu umuli matakun taku, sinun silfin nù na man-
otoyanni wi mangitudtuchu, uray maid pu nangipachas an chiani?
31 Tan susunud, tuttuway inuras wi sasagkanaò na matayà. Ngim uray amaschi an-
anusà yakay, tan chiayuy susunud na mamaspas-arà kapu ta pammatiyun Jesu Cristu
wi Aputau.
32 Ngim nu achi pu umuli matakun natoy, sinu nù na maarà ta annay mafiyakà ta
sana wi isù pospospsonà ta anchanayay takud asnay Efeso wi isù otyonà ta layun. Tan
nu foon pù tuttuway umuli matakun natoy, maid silfin na manliglikatà, achi un-unnoy
na surutò na ananchay, “Mangamanganta ya uminuinumta tan matoyta ko kà fikat ad
sachi.”
33 Ngim achita kuma maturtulliyan ta amaschi tan foon pù tuttuwa. Tan tuttuwan
sachi ananchay, “Nu makafurfuruntau ta lawing, lumawingta ko.”
34 Siyan manchauliyonyun somsomòyu ta iwarangyuy fumasur. Tan awad na uchum
an chiayu wi isù maid akammuchan Apudyus. Ad siyan maifafainanyu.

Mipangkop Ta Umuliyan Na Long-ag Matakuwan
2 Cor. 4:16-5:10; 1 Tes. 4:13-17

35 Awad na mangimus wi, “Sinun in-inon na natoy wi umuli mataku? Ad sinu kon
itchuran na long-agcha nu umuli mataku?”
36 Apay amaschin imus? Tan inaagkammuyun màwa ta fuor, tan nu mifunufun achi
pu sumimit nu achi pu marpos umuna.
37 Ad na sachi mifunufun wi isun na pakoy winnu sinuman, sumafalin itchuracha nu
tumufucha tan foon à kakassiyay fuor.
38 Ngim nu nimura, inadchan Apudyus na fuor à long-agnà pionay itchura siyan na
nangkarakarasi wi fuor naadchan à karasin na tumufuwancha.
39 Ya isuna ko ta long-ag na sinumani naparsuwa wi annan fiyagna, tan foon à losancha
man-iisu. Tan safalin long-ag na taku ta long-ag na animar ya sissiwit ya ukachiw.
40 Ya isun akon chachi iningwan Apudyus wi awad ta langit ya chachi awad ad asnay
luta, wi foon pu kò man-iisucha, tan safalin kinafarun chachi awad ta langit ta kinafarun
chachi awad ta annay luta.

41 Tan annat na kinafarun na init, ya annat akon kinafarun na furan, ya annat akon
kinafarun na fituwon. Nangkarakarasi kon kinafarucha tan nansabsafalicha.
42 Losan na anchanayay inyalig-u, mipangkop ta umuliyan na natoy matakuwan. Tan
na long-agtaud asnay luta, narakà matoy ya marpos. Ngim nu umuli matakun long-ag,
isag safali tan achi pu asin matmatoy à ing-ingkana.
43 Ad na annay long-agtau ta sana, lawrawingngan ya nakapsut. Ngim nu umuli
mataku, maid pu ustù miyisuwan na kinafaruna ya kinapigsana.
44 Na annay long-agtau ta sana, para kay ad asnay luta. Ngim nu mipauli mataku, para
ta makafiyakan ad langit. Siyan kapu ta annan long-ag wi para ad asnay luta, kapilitani
awad akon safali wi long-ag wi para ad langit.
45 Tan niyug-is ta ukud Apudyus wi, "Na chamuy taku wi Adam, ingwan Apudyus à siyà
lugrukin na mafiyakan ta annay luta wi mapagpag." Ngim à Jesu Cristu wi naawakan à
miyawway Adam, siyan lugrukin na mannaynayuni mafiyakan wi maid pun pagpagna.
46 Ad ako maawatanyu kuma wi foon pù umun-unan mannaynayuni long-ag tan
masapur umunan long-ag wi para ta annay luta achiwot na mannaynayun.
47 Na sachi chamuy taku wi Adam, linuta tan lutan narpuwana. Ngim na nisùnub wi
isù miyawway Adam, langit na narpuwana.
48 Ad na losani kanà na sachi chamuy Adam, man-isun long-agcha ta long-agna tan
linutacha losan. Ngim na losani taku wi niyaamung an Cristu, isun akon long-ag Cristu
wi narpud langit na long-agchà tapin na padcha.
49 Siyan somsom-onyuna, tan nu inawattaun long-ag Adam tan kanàna chitau,
sikurachu ko wi awatontaun long-ag Jesus à tapin na padcha, tan nitatappitau kon siya.
50 Susunud, na piò wi ifakan chiayu, amasna. Na long-agtau wi awad na fokasna ya
charana, achi pu purus mafalin wi mitapi ta Manturayan Apudyus tan achi pu mafalin
wi miyaslang na marpos ta sachi achi pun.
51-52 Siyan chongronyun annay katuttuwaan wi foon pù nipaakammu ta taku ingkana
ta sana. Tan chitauy mamati, awad na uchum an chitau wi foon à matoy. Ad nu
mipakingan pupun Apudyus ta anungus na sinuman, sachin mismuy mafaliwan na long-
agtau, ad mipauli ko mataku losan na nan-ootoy wi namati ad achicha pu asin matoy à
ing-ingkana. Ad losantauy mamati, mafaliwan na long-agtaù faruy long-ag.
53 Tan chitauy taku wi mafalini matoy, masapur isù mafaliwantau ta long-ag wi achi
pu matoy, ta na mapagpag, mamfalin à mannaynayun wi maid pagpagnà ing-ingkana.
54 Siyan nu amaschin màwa wi masukatan na matoy à mannaynayun wi achi pu
matmatoy, sachin tumuttuwaan na sachi niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
"Pinagpag Apudyus na matayan ta maid asin matoy."
55 Ad anana ko,
"Siyan maid asin mangafakan na otoy ta taku. Ya maid ako asin umogyatan na taku ta
matayan."
Sachin anan Apudyus.
56 Na narpuwan na ogyat na taku, otoy mipakapu ta fasur. Ad na mangilawag ta fasur,
sachi Lintog Apudyus wi inyug-is Moses.
57 Ngim manyamantaun Apudyus tan kapu ta iningwan Aputauy Jesu Cristu, adchon
Apudyus an chitaun mangaabfakantau ta otoy.
58 Siyan, susunud wi ay-ayatò, ipapatiyun pammatiyu ya oognanyun katuttuwaan. Ad
ipapatiyu ko wi mangwa ta sinumani pion Apudyus wi pàwan chiayu, tan akammutau
wi uray sinuy oyyoontaù para an Apudyus, achi pu masayang tan kattoi annan
misilfiyancha losan an Apudyus.

16

Mipangkop Ta Maugpunan Na Ifachang Ta Susunud Wi Mamati
Rom. 5:25-26; 2 Cor. 9

1 Annaya kon ifakà an chiayu mipangkop ta urnungonyuy ifachang ta chachi takun
Apudyus ad aschi Judea. Siya oyyoonyun isun na imfakà ta chachi mamati ta ailiili ta
provinsiyad Galacia.
2 Siyan na oyyoonyu ko, mamfaru nu Chinumingkuy waschi osan chiayu umichulin
kumà innàit ta iniwaarana. Ad sonsononyu ta achiayu manchakuchakup nu umaliyà.
3 Ad nu chumatongà, mangwaà akò surat à awiton chachi piliyanyù mangiyoy ad
Jerusalem ta inurnungyu ta awad mangakammuwancha ta puntilyan na ifachangyu.
4 Ad nu kaspangalikan nu saon na mangiyoy, uray mifurun chachi piniliyanyu.

Na Puranun Pablo
Apost. 19:8-10, 21

5 Na puranù, inyà umunad Macedonia achiyaot umalid asnat.
6 Ad nu chumatongà ad asnat, mafayakà nin wi ingkaw an chiayu, ingkanà marpas
na akilid. Ad nu marpas, chiayun mangipaligwat an saon ta uchumi umayà.
7 Tan nu iparufus Apudyus, piò wi mafayakà kuman chiayu tan lawingò nu sin-aitan
yakan mangil-à an chiayu.
8 Ngim ingkawà yan ad asnay Efeso ingkanà marpas na lagsak wi Pentecostes.
9 Tan uray achun mallawing an saon ad asna, achun wayà wi mantudtuchu tan achun
maryad wi manchongor.
10 Nu umalì Timoteo ad asnat, ilanyu ko ta narmanyu mangiliyon à siya, tan siya kon
osay mangwa ta ipàwan Apudyus wi isun akon oyyoò.
11 Ad ilanyu ko ta achiyu ungusan à siya, ta fadnganyu tapnu mamfarun mangulinanan
saon ad asna, tan uullayò à siya ya chachi koy mamrun an siya wi susunudtau.
12 Ya mipangkop an Apolos wi sunudtau ko, inàarùù siya ta mifurun kuma ta chachi
uchumi susunudtau wi umalid asnat, ngim achi pu nu mafalin ta sana. Ngim umali nu
nu awad wayana.

Na Anungus Na Tudtuchun Pablo

13 Susunud, man-an-annad-ayu ya ipapatiyu kon pammatiyu. Achiayu kuma mafain
ta pammatiyu ngim ipailayun kinapigsana.
14 Ya na losani oyyoonyu, maila kuman ayatyu ta asintatakuyu.
15 Susunud, akammuyun mipangkop an cha Estefana wi simfaryan wi chichan
ummunay namatid Acaya. Ad akammuyu ko wi ipapatichay fumachang ta losani takun
Apudyus. Siyan na chawatò an chiayuy susunud,
16 ta patkonyu kuman takuy kakassachi, ya uray akon losani makaiwaar an chicha wi
mansilfin Apudyus.
17 Maay-ayatanà ta ummaliyancha Estefana, Fortunato ya Acaico, tan naàaanan na
amochi ayù an chiayu ta nangil-à an chicha.
18 Ad sinorkagcha kon somsomòu à isun na nanorkakanchan chiayu. Siyan
lispituwontau kuman isun na amaschi wi taku.
19 Losan na anchanayay mamati wi maaruarus maamung ta ailiilid asnay provinsiya
wi Asia, losancha pakumustaon à chiayud asnat. Ya uray ako cha Akila an Priscila wi
man-asawa ya losan chachi mamati wi maaruarus maamung ad foroycha, losancha ko
pakumustaon à chiayuy susunudnin Cristu.
20 Ya uray ako losan na anchanay mamatid asnay Efeso, pakumustaoncha kò chiayu.
Siyan chiayu, nu man-asiilaayu, ipailayu kuman man-asiay-ayatanyu.
21 Saoni Pablo, mismuy imà na mangisurat ta annay anungus na surat-u, “Sapay kuma
ta farfaruayud asnat.”
22 Nu sinumani achi pu mangay-ayat an Aputauy Jesu Cristu, kapilitani machusan
Apudyus.
Sapay kuma ta foon pù mafayag ad nangulin à Aputauy Jesu Cristu!
23 Fafadngan chitau losan an Apu Jesus kanayun.
24 Ay-ayatò chiayu losan mipakapun Jesu Cristu.

Na Niyagway Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Corinto

1 Saon à Pablo wi chinutukan Apudyus à man-apostoles Jesu Cristu. Ad anna kò
Timoteo wi sunudtau. Ad annayan suratnin chiayuy maaruarus maamuamung ad asnati
Corinto wi manaychayaw an Apudyus, ya losan akoy takun Apudyus ta ailiili wi sakupon
na provinsiyad Acaya.
2 Ad iluwarunin Apudyus wi Amatau ya Jesu Cristu wi Aputau ta fadngancha chiayu
losan ya turnusoncha kon somsomòyu losan.

Na Yaman Pablo An Apudyus

3 Manyamantaun Apudyus wi Aman Aputauy Jesu Cristu, tan siyan Amatau wi
manangngaasi ya Apudyustau wi managfachang.
4 Tan fadngafadngan chitau ta losani manliglikatantau. Ad siyan mafalintauy
fumachang ako ta fufuruntauy mapalikatan ta sinumani likat. Tan na imfabfachang
Apudyus an chitau, amaschi kon imfabfachangtau kuma ta fufuruntau.
5 Nu amod na malikatantau, makalikattau ta likat Cristu, siyan isun akon makauwaan-
tau ta chakor wi fachang Apudyus kapun siya.
6 Ad nu malikatan-ani, achifali tan na lisortana fumaruwanyu ya masaraknifanyu. Ad
nu mafadngan-ani, siya kon lisortan na mafadnganyu ya machogchog-an na pigsayu wi
manganus ta uray sinumani likat wi isun na mangan-anusanni.
7 Ad siyan maid chuwachuwani mipangkop an chiayu, tan akammuni wi uray
malikatan-ayu wi isun na malikatanni, fadngan Apudyus chiayu kò isun na mamad-
nganan chiani.
8 Susunud, pionni wi ipaakammun chiayun sachi napasamak an chiani ta provinsiyad
Asia, tan amod na napalikatannid aschi wi achiani pu makaanus ad maid namnamanì
mataku.
9 Tan isuanì nasintinsiyaan à matoy. Amaschin napalikatanni. Ngim narawag wi nàwa
losan na sachì mangacharanni wi achini pu kuman piyaron na karobfonganni, ta siya
kay piyaronnì Apudyus wi karobfonganay mangipauli manaku ta natoy.
10 Tan sinaraknifan chiani ta sachi napalikatanni wi ananni pun nu iyatoyni, siyan
sikurachuwonni wi sasallaknifan chiani ta uray sinuy mapasamak, siyan pipiyyaronnì
siya.
11 Ya chiayu kon fumachang wi mangiluwarun chiani. Ad nu achun mangiluwarun
chiani, achu kon manyaman an Apudyus ta mamadnganan chiani ta manongfatana ta
luwaruyu.
12 Ichayawni ya sikurachuwonni ta somsomòni wi na losani oy-oyyoonni ta taku, ya
sinchumallun chiayu, nacharus losan wi maid nitarù lawing. Ad foon pù somsomò na
takun narpuwan na iningwani tan finadngan Apudyus chiani kapu ta sayaawna.
13-14 Ya losani suratnin chiayu, maid pu nipasakid tan narawag na pinag-ifakani ta
maawatanyu. Ta uray nu chaanyu pù isag maawatan na awad an chiani, sapay kuma ta
chumtong na mangawatanyù ustuustu ta nu umchas na padchay mangulinan Apu Jesus,
mafalin wi ichayawyù chiani wi isun na mangichayawannin chiayu.

Na Achin Pu Pablo Maturuyan Wi Umoy Ad Corinto

15-16 Kapu ta masikurachù wi piyaronyù saon, siyan pinuranù wi umalini fisitaon
umunà chiayu achiyaot manàpus ad Macedonia ya mangoyà ako asin ad asnat nu
mangulinà ad asna wi marpud Macedonia, ta mamigwan mamadngà an chiayù
masorkakanyu, ya piò akoy mampaturung an chiayu ta annay mamfiyasiyà umayan
ad Judea.
17 Ngim kapu ta achi pu nituruy na pinuranù, achiyu kuma sosom-on wi foon à
mapiyar na ukud-u wi isun chachi achi pu mamati wi maid achicha winwinan ngim
achicha pu oyyoon.
18 Ngim na katuttuwaan, foon à amaschiyà, tan pipiyyarò à Apudyus, ad siyan
sursurutò.
19 Ya maid pu ko amaschin Jesu Cristu wi Anà Apudyus, tan à siya, maid pu
tinachunanà achina pu iningwa. À Jesus, siyan impagngorni ancha Timoteo ya Silvanos
an chiayu.
20 Tan na losani impustan Apudyus, Jesu Cristun nangituruy. Ad sachin manàchoranni
ta kinapiyarna ta losani taku ta machayawan Apudyus.

21 Ad à Apudyus, siyan mangipapigsa ta pammatitau losan an Jesu Cristu. Ad piniyar
chitau kò mangwa ta pàwana.
22 Ad minarkaan chitau kò mail-ana wi chitaun takuna, wi na iningwana, innadchonan
Ispiritunà makarong-ag an chitaù manuttuwaantau wi adchonan losani impustana.
23 Akammun Apudyus na katuttuwaan wi na achì pun umaliyan ad asnati Corinto,
lawingò wi parwingon na somsomòyu nu omorà chiayu.
24 Tan foon à siya pangkopnin manturay-anin chiayu mipangkop ta pammatiyu, tan
inaagkammuni wi ustun impappatiyu. Tan na pionni kay chogchog-annin lagsakyuy
manursurut an Apudyus.

2

1 Ad sachin namnammoà wi achiyà pu umali ta sana tan lawingò wi asin mamparwing
ta somsomòyu.
2 Tan chiayu met na ustuy mangiparagsak an saon. Siyan nu omorà chiayù
lumawingan na somsomòyu, sinu kon mangiparagsak an saon nù?
3 Ad sachin nangisuratà ta sachi osay surat-un chiayu, ta am-ammaanyu kuman
oyyoonyu nu umaliyà, tan lawingò wi parwingon na somsomòyu tan chiayu kuman
ustuy mangiparagsak an saon. Ad akammù wi nu lumagsakà na umaliyà, sikurachuy
lumagsakanyu ko.
4 Ya foon à narakan sachi nanuratà an chiayu, tan amod na sikab na somsomòu, ya
nalluruwaà wi namnammò ta oy-oyyoonyu. Tan na pangkop na sachi surat-u, foon à
lumawingan na somsomòyu ngim mangipail-à kuma ta amod wi inyàayat-un chiayu.

Masapur Pakawanon Na Furun Wi Fummasur
1 Cor. 5

5 Nu awad furunyù nangwà lawing, foon pu kà somsomòun parwingona tan uray
chiayu ko tan nasikafan akon somsomòyu. Ngim foon pù piò wi mangifaka ta
kachusaana,
6 tan umanay na iningwayun siyà kachusaana.
7 Ad na oyyoonyu ta sana, pakawanonyù siya ya sorkakonyu ko ta achi pumarsut ad
iwwarangna ta pammatina.
8 Siyan chawatò an chiayu ta ipailayu wi tuttuway ay-ayatonyù siya.
9 Tan na osay pangkop-u ta sachi nanuratà an chiayu, tan piò wi padpachason chiayu
ta mangakammuwà nu tuttuway patkonyun losani intudtuchunin chiayu.
10 Nu awad pakawanonyu, pakawanò akò siya. Ad akammun Cristu wi nu awad
pakawanò, achì pu asin sosom-on na fummasurana. Iningwà na amaschì turachonyu
ta fumaruwanyu
11 ta achitau pu maafak an Satan, tan akammutaun kinasilibnay manurtullin chitau.

Na Nachanakan Pablo Ad Troas
Apost. 20:1

12 Na chummatngà ad Troas nangitudtuchuwan ta Mamfaruy Chamag mipangkop an
Cristu, nasorkakà tan winayaanà an Apudyus wi nantudtuchud aschi.
13 Ngim isakà nachanakan tan maid inchasà ta sunudtauy Tito. Siyan nampakachaà
ta susunudtaud aschi ad ummoy-ud Macedonia inanap à Tito, ad inchasà à siyad aschi.

Isutaù Fangfangu An Apudyus Tan Mamatitaun Cristu

14 Manyamanà an Apudyus tan kapu ta niyamungantaun Cristu, fadngan chitaù
mangafakantau ta afusurtau. Ad inusarnà chiani kò mangiwarawag ta Mamfaruy
Chamag mipangkop an Cristu ta losani umayanni, wi na sachi chamag, isù fangfangun
Apudyus wi sungsungsungon na atakutaku.
15 Ad uray chitau koy mamati, isutaù fangfangu wi inchatun Cristu an Apudyus wi
sungsungon na losani taku, uray na masaraknifan ya chachi foon.
16 Na manungsungan na achi pu masaraknifan, isutaù man-akuakub wi umtoy. Ngim
na manungsungan na masaraknifan, isutaù mamfangufangu wi fumiyag. Maid pu
karobfongan na taku wi mangchon ta amaschi wi fiyang nu foon à Apudyus na namiyar
an siya.
17 Foon pù isunin chachi uchum wi na mangifagfag-ancha ta ukud Apudyus, isù laku
ta mangar-ancha kà pilak. Ngim à chiani, safali tan Apudyus na namiyar an chiani, ad
siyan iyafainnì siya ya ayyuwanana kò chiani ta annay mansilfiyannin Jesu Cristu.

3

Na Mansilfi Ta Sachi Adchatuy Turag Apudyus
Gal. 3:17-26

1 Awad nin na mangwanan wi ichayawnin long-agni, ya masapur awad ipailanì surat
an chiayù manuttuwaanyu ta kinaustuni wi manudtuchu winnu chiayun mangwà surat
à mangipail-anni ta uchum à manuttuwaancha ta kinaustuni.
2 Ngim tuttuway foon pù masapur na amasnat tan maid uchum à surat à manuttuwaan
ta kinaustun na itudtuchuni nu achi afus à chiayu. Tan nu ilan na takù chiayu
wi nafaliwan na oy-oyyoonyu, sachin mangakammuwancha ta kinatuttuwani ko, tan
chiayun mansarmingan na awad an chiani. Ya naraka kon isù mamasaanchan chiayu.
3 Tan chiayun isù surat Cristu wi impàwanan chianì mamasaan na atakutaku. Ad foon
pu kò lapis na nangisurat tan Ispiritun na asififiyag wi Apudyus. Ad foon pu kò fatun
nisuratana tan somsomòyun nisuratana.
4 Na nangwanaanni ta sachi, sikurachuani wi akseptaron Apudyus na oyyoonni
mipakapun Cristu.
5 Ad foon pu kò ananni wi narpun chianin karobfonganni wi mangwa ta annay
oyyoonni, tan narpun Apudyus na losani karobfonganni.
6 Tan siyan nangatod ta karobfonganni wi mangitudtuchu ta mipangkop ta sachi
adchatuy inturag Apudyus à masaraknifan na taku. Ad na sachi masaraknifan,
foon pù kapu ta mamatiyan ta sachi niyug-is wi lintog, ngim kapu ta fachang na
Ispiritun Apudyus. Tan na sachi niyug-is wi lintog, siya kay ipaakammunan fumasuran
wi misinaan na taku an Apudyus à ing-ingkana. Ngim na Ispiritun Apudyus, siya
ipaakammunan oyyoon wi makafiyag an Apudyus à ing-ingkana.
7 Na nangadchan Apudyus ta sachi lintog ta awi an Moses, wi niyug-is ta sachi fatu,
isag summiling na fosar Moses ta kinasiling Apudyus kapu ta nanakungan Apudyus an
siya. Ad uray nu maumas na siling na fosarna, foon pù makaitollong ta chachi kanà
Israel wi mangiilan siya kapu ta kinasilingna. Siyan nu amaschin apigsan na kinafarun
na sachi lintog wi maid uchum à ifanagna nu achi afus na kachusaan na taku,
8 simpumigsan kinafarun na man-iwaaran na Ispiritun Apudyus!
9 Siyan nu isag machayaw na lintog Apudyus wi mangifaka ta mifalluwan na sinumani
sumurngasing, sin-umisag akon machayawan na puranun Apudyus wi mamfalinona
chitaù maid fasurtaun siya.
10 Na kinachayaw na puranun Apudyus ta sana, ya kinangatuna, napigpigsa nu
kinachayaw na chamuy puranuna.
11 Tan nu machaychayaw na sachi chamuy imfakan Apudyus wi mapagpag, sinchu-
mallun machayawan na imparoswana ta sana wi maid pagpagnà ing-ingkana!
12 Ad kapu ta nasikurachuwan-ani mipangkop ta puranun Apudyus, ilawagni wi
mangitudtuchu
13 tan maid itataruni. Tan foon pù isunì Moses wi tinab-unanan fosarna ta achi pu
kuma madlaw ta chachi kailiyana wi kanà Israel na maumasan na sachi siling ta fosarna.
14 Ya isun akon kailiyana wi kanà Israel, isù natab-unan akon somsomòcha wi
uray na sana isuchà nakurap. Tan nu fasaonchan chachaani Lintog Moses, foon pù
maawatanchan ifakana. Ngim amaschin màmàwà ingkanà mamatin takun Cristu ad
sachin maaanan na isù afungus wi nanab-un ta somsomò.
15 Siyan uray na sana, nu fasaon na Judion Lintog Moses, isù issiyan sachi nanab-un
ta somsomòcha.
16 Ngim niyug-is ta ukud Apudyus wi nu mansakungchan Aputau maaan na sachi
nanab-un ta somsomòcha.
17 Ad na sachi Aputau wi ug-ugkuchona, Ispiritun Apudyus, tan sinumani takuy
nakarong-akana, naiparufus ta sachi Lintog Moses.
18 Siyan losantauy namati, maid na sachi isù nanab-un ta somsomòtau tan isutaù
lachawan wi mail-an na kinafarun na Aputauy Ispiritun Apudyus. Ad mipakapu ko ta
man-iwaaranan chitau, mafalifaliwantau miyisun siya ta isag mail-an na kinangatuna.

4

Na Karobfongan Apudyus, Maila Ta Man-iwaarona
1 Cor. 2:6-16; 1 Tes. 2:1-16

1 Kapu ta kinafarun Apudyus, piniyar chianì mangitudtuchu mipangkop ta naakam-
muwan wi puranuna. Ad sachin mangipapatiyanni ko wi foon pù ngumayaani.
2 Siyan foon pù silifannin takù maturtulliyanchay mamati. Tan foon pù usaronnin
kinaraingnì maawisancha, ya foon pu kò safaliyonnin sachi pion na ukud Apudyus wi

ifaka tan afafain losan na amaschi. Ta sangwanan Apudyus, siya kay iparawagni ifakan
katuttuwaan, ad kapilitan wi ilasin akon atakutakun awad an chiani.
3 Siyan nu awad takù foon pù makaawat ta annay Mamfaruy Chamag wi itudtuchuni,
foon pù maawatancha tan mifallucha.
4 Tan à Satan wi siyan arwingan wi manturay ta takud asnay luta, talingfanan
somsomòcha ta foon à mafalin wi marawakancha ta Mamfaruy Chamag mipangkop
ta kinachayaw Cristu wi issuissun Apudyus.
5 Siyan foon pù kinafarunin itudtuchuni ngim iningwanin long-agnì isù saniluyù
mangiwarawakannin chiayu ta kinaapun Jesu Cristu.
6 Ad à Apudyus wi nangwa ta annay luta, wi siyan nangifaka wi lumoswan lawag
ta marawakan na pangot, siya kon manlawag ta somsomòtau ta maawatantaun
kinafaruna. Ya maid uchum à mangipaila ta kinafarun Apudyus nu achi afus à Cristu.
7 Ngim chiani wi mangitudtuchu, isuanì fanga wi nangigkaan Apudyus ta sachi isù
kinuruub. Amaschin iningwanà mail-an na annay karobfonganni wi foon à narpun
chiani tan narpun Apudyus.
8 Siyan uray nu maid achini làamon à likat wi isù pospospospon chiani, foon pù maafak-
ani. Ad uray nu chumtong ta simfofotang na maid purus akammunì ustù oyyoonni, foon
pù ngumayan somsomòni.
9 Ad uray nu isag-ani maparpalikatan ta taku, foon à fayfay-anan Apudyus à chiani.
Ad uray nu oyyoonchà chianì akin-ottoyon, foon pù natoy-ani.
10 Amaschin mapaspasamak an chiani, ad tatàayonnin matayanni wi isun na sachi
nàwan Jesus. Ngim kapu ta foon pù parufusanan mapatoyanni, amaschin mangil-an na
taku wi natatakù Jesus wi mangaayyuwan an chiani.
11 Losan na annay mafiyakanni, tatàayonnin matayanni kapu ta mangwaanni ta pion
Jesus. Ngim amaschin mail-ana wi iingkaw à Jesus an chiani wi mangayyuayyuwan ta
annay long-agni wi narakà matoy.
12 Siyan uray nu tatàayonnin matayanni kapu ta mangiwarawakanni ta Mamfaruy
Chamag, achifali tan siyan makafiyakanyun Apudyus à ing-ingkana.
13 Awad na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, “Kapu ta pinatì na imfakan Apudyus,
siyan mangifagfag-à ta uchum.” Ad isuna kon chiani, tan kapu ta namatiyanni ta
imfakan Apudyus, sachi kon mangifagfag-anni.
14 Ad sikurachuwonni wi, à Apudyus wi nangipauli nanakun Apu Jesus, ipaulina ko
takuwon à chiani, ya uray à chiayu tan mamatiayun Jesus, ad ugpunonà chitau losan
itapin siya.
15 Siyan losan na annay manlikatanni, anusannì mafadnganyu, tan nu umachuachun
takuy mallìna ta fachang Apudyus ya sayaawna, umachuachu kon chachi manyaman
an siyà machayawana.
16 Ad siyan foon pù ngumayaanni, tan uray kumapsukapsut na annay long-agni kapu
ta kinarutana, finikati pumigsapigsan pammatinin Jesu Cristu.
17 Ad na losani likatni ta sana, ifilangnì maid anana tan mapapog, ad na lisortana
mannaynayuni afaruwan wi maid miyisuwana ya maid pu miyalikana.
18 Siyan foon pù akawaannin chachi mailad asnay luta ta sana tan siya akawaannin
chachi foon pù maila wi awad ad langit. Tan na chachi maila wi awad ad asnay luta,
mapagpagcha losan, ngim na chachi foon pù maila wi awad ad langit, siyan maid
mapagpakancha.

5

Un-unnoy Na Mafiyakan Ad Langit Nu Annay Luta
1 Cor. 15:50-55

1 Akammutau wi uray matoy na annay long-agtau wi isun yakà sikay, awad na
mannaynayuni long-ag wi fumroy ad langit wi adchon Apudyus. Foon pù takun nangwa
ta sachi tan Apudyus na nangwa, siyan foon pù matoy à ing-ingkana tan mannaynayun.
2 Ya mangag-ostau wi manguray ta sachi faruy long-ag wi mafalini ingkaw ad langit.
3 Tan nu matoytau, foon pù afus na alichodwà ingkaw ad langit tan awad na long-ag
wi ingkawana.
4 Ngim na annay mafiyakantaud asnay luta, isù asngaantaun kinalikat na mapas-
pasamak. Ngim foon pù matayan na mangasngaantau, tan na piontau kay masukatan
kuman annay long-agtauy narakà matoy ta mannaynayuni long-ag na misukat wi achi
pu matoy à ing-ingkana.

5 Ad Apudyus na namnammò wi sachin adchonan chitau wi sukatanà chitau. Ad
innadchona kon Ispirituna wi makarong-ag an chitaù manuttuwaantau ta mangadchana
ta sachi.
6 Siyan uray sinuy mapasamak an chitau, achitau ngumaya tan awad na Ispiritun
Apudyus an chitaù manuttuwaantau ta sachi maatod à tapin na padcha wi faruy long-
ag. Ad akammutau, wi na ingkawantaud asnay luta wi fumroyan na annay long-ag,
achayutau ta awachan Aputauy Jesu Cristu.
7 Siyan na annay mafiyakantaud asnay luta, chachi foon pù mailan patiyontau wi foon
à chachi mamàila.
8 Siyan uray sinuy mapasamak, foon pù chanakontau, achitau umogyat ta otoy. Tan
un-unnoy na ingkawantaun Apu Jesus nu annay ingkawantaud asnay luta.
9 Siya kuma asikasuwontau oyyoon na mangiparagsak an Apudyus, wi uray ta sanay
mafiyakantau winnu ingkawantaun siyad langit.
10 Tan losantau sanguwon à Cristu ta makuisantau. Ad waschi osa maatod an siyan
sufalit na iningwana ta annay mafiyakana wi mamfaru winnu lawing.

Na Mamrunan Apudyus Ta Taku Mipakapun Cristu
Col. 1:15-23

11 À chiani, akammuni wi kaog-ogyat na marungayi manguisan Apu Jesu Cristu ta taku,
ad sachin mangipapatiyanni mangifagfag-an ta taku ta mamaticha kuma. Ad akammun
Apudyus wi sachi afus na awad ta somsomòni wi maid safalì pangkopnin chiayu. Ad
sapay kuma ta uray à chiayu, akammuwonyu ko wi sachin afusi awad ta somsomòni.
12 Achì pu isurat na amasnat à mampachayawanni, tan na mangisuratà ta amasnat,
awad ustù machayawannin chiayu, ta maawatanyun katuttuwaan na oy-oyyoonni, ta
awad isongfatyu ta anchanati taku wi mangipas-ar ta kinasasaadcha wi siya patkanchan
itchura wi iillan na taku ad achicha pu pakan-anun kinalimpiw na somsomò.
13 Siyan uray anan na taku wi natingang-ani, achifalì nu siya kay oyyoonnin
machayawan Apudyus. Ngim nu ananchay naangsan-ani, siyan fumaruwanyu.
14 Tan na isag wi ayat Cristun chitau, siyan maningngil ta somsomòni. Tan narawag
an chiani wi natoy à Cristù namayad ta losani taku. Siyan uray os-osàan à natoy, isù
nakàtoytau losan an siya ta natayana.
15 Ad kapu ta natoy à siyà para an chitau, losantauy natattaku, foon kumà fumaruwan
na long-agtaun patkan, tan siya pion Jesu Cristu kuman patpatkan, tan siyan natoy ya
ummuli natakù masaraknifantau.
16 Na sin-arkawan, siya nangifilanganni ta kinatatakun na taku na ifasarni ta
kinasasaadcha winnu kinafaknangcha wi sachin oy-oyyoon chachi foon à mamati. Ad
uray à Cristu ta chamu, amaschi kon iningwanin siya. Ngim foon à amaschin oyyoonni
ta sana.
17 Tan uray sinuy mamatin Cristu, mafaliwan na kinatatakuna wi naaan na sikuchi
lawing wi oy-oyyoona ad nasuktan à mamfaruy oy-oyyoon.
18 À Apudyus na nangwa ta losani amaschi, wi kapu ta iningwan Cristu inyulinnan
takun siya à asinna mamfurun. Ad impiyarnan chianin manudtuchu ta taku mipangkop
ta mangiyulinana ta takù mamfurunna.
19 Siyan na itudtuchuni wi kapu ta iningwan Cristu, mafalini iyulin Apudyus na takun
siya ta asinna mamfurun wi foon pù sosom-onan fummasurancha. Ad impiyarna kon
chianin annay chamag à itudtuchuni ta losani taku.
20 Ad siyan chiani, wi pinakarong-ag Cristu, chianin usaron Apudyus à mangàarù an
chiayu. Siyan kapun Cristu, ipangpangaasiyu ta iparufusyù Apudyus wi manguli an
chiayù mamfurunna.
21 Tan à Apudyus, uray maid purus fasfasur Cristu, impapus-annan siyan losani
fasurtau ta siyan machusà masaraknifantau. Ad kapu ta niyaammungantaun siya,
sachin makauwaantau ko ta kinafaruna.

6

1 Siyan chiani wi makaiwaar an Apudyus, mampangpangngaasianin chiayu ta achiyu
mamfalinon na sayaaw Apudyus an chiayù isù maid silfina.
2 Chongronyun annayay niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
"Chingngor-un sachi chinawatyu, tan niyaspur wi sachin ustuy timpun na mangaasiyà
an chiayu, siyan finadngà chiayu tan sachi kon ustuy timpun na manaraknifà an
chiayu."
Sanan imfakan Apudyus. Siyan chongronyu, tan sanan ustuy timpuy mangar-anyu ta
sayaaw Apudyus tan sana kon ustuy timpun na masaraknifanyu!

3 An-annachanni ta maid kuma machillaw ta mangwaanni ta annay impiyar Apudyus
an chiani, ta maid manlasun na uchum à achicha pu mamatiyan.
4 Ad na mail-ana wi Apudyus na kattò mansilfiyanni, ipapatini wi mangan-anus ta
losani likat wi mipachas an chiani ya losani kaog-ogyat wi mapaspasamak.
5 Naabchoabchoy-ani ya nifarufarud-ani. Ya kinurukuru chiani ko. Ya mauungar-ani
ko kapu ta oy-oyyoonni. Ad na simfofotang masurasurapan-ani ya mafitifitil-ani.
6 Ad na mansilfiyannin Apudyus, nacharus na oy-oyyoonni, ya ustuustun nan-
gawatanni ta ukudna, ya anuanusanni kon asinchuwan, ya an-annachanni kon losani
oyyoonni. Ya awad akon Ispiritun Apudyus an chiani, ya ipailani kon tuttuway ayatni
ta atakutaku.
7 Ad na mansilfiyanni kon Apudyus, pasig katuttuwaan losan na itudtuchuni wi
karobfongan Apudyus na mangiturung an chiani. Ad na nangifilangan Apudyus an
chitaù maid fasurtaun siya, sachin isù armasni wi iyafakni ta lawing ya isaraknibni ta
chachi mangwà lawing an chiani.
8 Uray amsiwon chiani winnu chayawon chiani, ipapatini wi mangwa ta pion Apudyus.
Ya uray nu insurtuwon chiani winnu farfaruwon chiani, ad uray ananchay matuliani,
siya kay ukuchonni afus na katuttuwaan.
9 Uray achi chiani ifilang, machamchamag-ani ko kay. Ad uray tatàayonnin matayanni,
mamàila wi natattakuani. Ya uray parpalikatan chianì madisiplinaanni an Apudyus,
foon à patoyon chiani.
10 Ad uray nu isù mansasàuy-ani, kanayun-ani ko kay naragsak. Ya uray ananchay
kapus-ani, pafaknangonnin taku tan makafiyagchan Apudyus. Ad uray isù maid
mafalinni, isù uwanin losan à ing-ingkana.
11 Chiayuy susunud ad asnati Corinto, kapu ta ayatnin chiayu, imfafagkanin losani
somsomònin chiayu wi maid iliudni.
12 Foon pù chianin nangkurang na ayatnan chiayu, ngim chiayun kurang na ayatnan
chiani.
13 Siyan na ifakà an chiayu wi isù an-ananàu, papigsaonyu kuman ayatyun chiani wi
isun na pinag-ayatnin chiayu.

Achitau Kuma Maawis Ta Oy-oyyoon Chachi Foon Pù Mamati

14 À chitauy mamati, foon à mafalin wi miyamfuruytau ta chachi foon à mamati, tan
achi pu mafalini miyasawan mamfaru ta lawing. Mafalin ayay mantipun na pangot ya
lawag?
15 Achi pu ko mafalin wi mantimpuyug cha Cristu an Satan. Ad isun ako ta mamati ya
foon pun, tan maid kattò mantimpuyukan na somsomòcha.
16 Tan mafalin aya wi miparnò na sinan-Apudyus ta ustuy foroy Apudyus? Ad chitau
met na foroy na natatakuy Apudyus kapu ta nakarong-akan na Ispiritun Apudyus an
chitau. Tan amasnan imfakan Apudyus ta sachi niyug-is wi ukudna wi anana,
"Inyà makaforoy ta chachi takù ta ingkawà an chicha, ta saon na man-apudyuschà
chayawoncha ya chichan mantakù."
17 Ad anan ako Apudyus,
"Achiayu makatimpuyug ta chachi foon pù mamati tan nanat-on-ayu. Siyan tum-on-ayu
ta achiayu mitapi ta sinuy lawing wi oyyooncha, ad siyan mangiparnoà an chiayu,
18 tan saon na man-amayu ya chiayun man-anàu."
Amasnan imfakan na sachi mannakafalin wi Ap-apuy Apudyus.

7

1 Susunud wi ay-ayatò, losan chachi, impustan Apudyus an chitau, siyan iwarangtau
kuman losani lawing wi mampakaisaw ta long-ag ya uray na somsomò. Ya iyafaintaù
Apudyus ya man-akawatau ta nacharustaù pumigpigsaan na mangwaantau ta ustu.

Na Lagsak Pablo Uray Nu Maliglikatan

2 Chogchog-anyu kuman ayatyun chiani tan maid ining-ingwanì lawing an chiayu ya
maid pu ko chinachailnin chiayu ya maid linukunin chiayu.
3 Foon pù imfakànà mangipafasurà an chiayu, tan tuttuwan sachi imfafagkà wi achi
pu maaan na ayatnin chiayu, uray matoy-ani.
4 Ad maid chuwachuwani wi siya oyyoonyun ustu, ad siyan ichayawnì chiayu ta
uchum. Ad uray achun napalikatanni, masorkakà ako kay mipakapun chiayu, siyan
amod na lagsaknin chiayu.
5 Ad uray na sachi chummatngannid Macedonia, issiyan likatni tan nangkawaon
chiani ta achuy likat wi maid achi kumura. Ad nachanakan-ani ko tan naallilaw na
pammatiyu.

6 Ngim à Apudyus, wi manorkag ta somsomò chachi summauy na somsomòcha,
sinorkagna kon somsomòni ta chummatngan Tito wi narpud iliyu.
7 Ad foon pu kà afus na chummatnganà lummagsakanni, tan chachi inisturyana koy
iningwayu wi nangiparagsak an siya. Ad inisturyana kon ayatyu wi mangilan saon, ya
namfafawiyanyu, ya nanatàchoranyun saon. Siyan ummisag na lagsakni ta sana.
8 Na katuttuwaan, achiyà amuyuwan mipangkop ta sachi ummunay surat-un chiayu,
uray isag lummawing na somsomòyu ta sachi. Oo, nachanakanà tuwa ta sachi ummuna,
ngim mamfaru tan sin-aitan yakan lummawingan na somsomòyu.
9 Siyan na sana, naragsakà, foon pù kapu ta lummawingan na somsomòyu ngim
kapu ta lisortana wi sachin namfafawiyanyù namaliwanyu ta oy-oyyoonyu. Tan inyusar
Apudyus na sachi lummawingan na somsomòyù fumaruwanyu, siyan maid arwingan
na sachi nanuratannin chiayu.
10 Tan na lisortan na lummawingan na somsomò wi usaron Apudyus, siyan
mamfafawiyan à mafaliwan na sachi somsomò. Ad na lisortan na sachi, masaraknifan.
Ad maid pun met maamuyuwan nu masaraknifanta! Ngim nu awad lummawingan na
somsomò ya achi pu mifafawi, siya lisortan na amaschin misinaan an Apudyus à ing-
ingkana.
11 Ngim an chiayu, tuttuway imparufusyù Apudyus wi nangusar ta sachi lum-
mawingan na somsomòyu. Ad siya lisortanan innongnongyun pammatiyu wi asinyu
pintog na ustuustuy oy-oyyoon, tan linawingyun iningwan na sachi fummasur wi foon
à pionyuy mitaurung, tan pionyuy mangwa ta ustu. Siyan chinusayù siya ta achiayu
mafainan an Apudyus ya uray an chiani. Ad na osay lisortan na namfafawiyanyu,
pionyu koy mangilan saon. Siyan mamàila wi pasig ustun iningwayu mipangkop ta
amaschi wi fummasuran.
12 Siyan na nangisuratà ta sachi surat-un chiayu, foon pù afus yakan machusaan
na sachi takuy fummasur, ya foon pu kò afus yakà mafadngan ta sachi pinarwingna,
tan insurat-uchì mangilasinanyu losan ta kinatuttuwan na somsomòyun chiani ta
sangwanan Apudyus.
13 Siyan kapu ta iningwayu, nasorkag tuwan somsomòni.
Ad foon pu kò afus-anì nasorkag na somsomòna, tan uray à Tito. Ad sin-umisag akon
lummagsakanni ta nangil-anni ta lagsakna tan fummarun somsomòna ta nangil-ana ta
ining-ingwayu.
14 Tan na chaanna pu umaliyan ad asnat, inchayaw-ù chiayun siya. Ad mamfaru tan
tummuttuwa losan na imfakà, siyan maid fumainà. Tan isun na sachi nangifag-anni ta
pasig katuttuwaan an chiayu, siyan isuna koy pasig katuttuwaan na losani imfakanin
Tito mipangkop an chiayu.
15 Siyan naam-amod fummarun somsomònan chiayu, tan achina pu maliwatan na
lagsakyuy namtog ta imfakana, ya chanagyuy nangwa ta ustu winnu foon. Amaschin
nammangiliyanyun siya.
16 Siyan amod akon lagsak-u tan na sana, maid purus chuwachuwà wi mapipiyyar-ayu.

8

Na Oyyoon Na Mamati Wi Mangatod Ta Iturungcha
2 Cor. 9; Fili. 4:10-20

1 Susunud, pionni wi mangipaakammun chiayu mipangkop ta man-iwaaran na sayaaw
Apudyus ta chachi mamati wi maaruarus maamuamung ta ailiilid Macedonia.
2 Tan na susunudtaud aschi, uray amod na maparpalikatancha wi achun problemacha,
naragsakcha ko kay. Siyan uray nu isagcha kapus, isuchà faknang wi mangatod ta
iturungcha ta chachi susunudtau wi makasapur à turung ad aschi Jerusalem.
3 Ya tàchorà ako wi foon pu kà patingkan na lobfongchan innadchoncha, tan
adchoncha kon uray masapurcha. Ad maid met nangipapilit an chicha.
4 Ad nampangpangngaasicha ta parufusanni chicha wi mitapi fumachang ta chachi
takun Apudyus wi maliglikatan ta provinsiyad Judea.
5 Ad naschaaw-ani ta pinag-atodcha! Tan na chamuy inadchoncha, long-agcha
ya somsomòchan Apudyus, ad adchoncha kon long-agchà fumachang an chianì
mangwaancha ta pion Apudyus.
6 Ad kapu ta iningwan na anchanayay iMacedonia, siya ifakanin mamfaru nu ituruyyu
koy mangugpun ta sachi ifachangyu. Ad siyan ananni wi ipaalinì Tito ad asnat à
fumachang an chiayu, tan siyan ummunay nangipaspasmò ta amaschin chiayu.
7 Tuttuway achun ilasinyu ta uchum wi oy-oyyoonyu, tan napigsan pammatiyu ya
karobfonganyu wi mantudtuchu tan achun maawatanyu mipangkop an Apudyus. Ya

ipapatiyu koy mangwa ta sinumani pàwana. Ad amod akon ayatyun chiani. Siyan namnamaonni ko wi nawadwad na oyyoonyu wi mangatod ta ifachangyu ta chachi makasapur à fachang.
8 Foon pù ifakànà mapilitanyuy mangwa ta ug-ugkuchò. Ngim ipaakammù yakay an chiayun ayat na anchanayay uchum wi mangatod à fachang, ta awad mail-an na katuttuwaan na ayatyu ta fufurunyu.
9 Tan akammutau met na iningwan Aputauy Jesu Cristu wi fummachang an chitau, tan uray nu faknang ad langit wi maid pu achi awad an siya, tinaynana losan ad ummalid asnay luta wi namfalin à kapus à mafadngantau. Ad na sachi kummapusana, sachi kon fumaknangantaun siya.
10 Siyan na filin-un chiayu mipangkop ta ifachangyu, mamfaru nu man-ikangputyu ta sanan sachi illukiyu ta narpasi tawon. Tan chiayun chamuy maryad wi mangatod à fachang, ya chiayu kon chamuy nangiluki ta amaschi.
11 Siyan ilanyu ta ikangputyù isun kuman ayatyu wi nangiluki ta patingkan na karobfonganyu wi mangatod.
12 Tan nu awad ayatyu wi mangatod, adchonyun karobfonganyu wi adchon, tan sachin mangiparagsak an Apudyus, foon pù singilonan foon pù karobfongantau wi adchon.
13 Foon pù anà wi mangatoatod-ayu ta mafadngan na uchum ingkanà chiayun maawanan.
14 Tan foon pù sanat na piò wi ifaka. Tan na piò yakay, man-asifachangtau losan. Ad kapu ta annan subraonyu ta sana, mamfaru nu ifachangyu ta chachi makasapur à fachang. Tan nu kaspangalikan chumtong na timpuy mangkuranganyu ya awad subraoncha ko, fadngan chiayu ko. Tan nu amaschin oyyoontau, maid pu osà malikatan an chitauy mamati.
15 Ad amaschin ifakan na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana, “Na sachi takuy nan-apit à achu, foon à summubra tan innadchanan uchum. Ya uray akon sachi takuy ait yakan naapitna, foon à makurangan tan inadchan na uchum.”

Na Nangiyayancha Tito Ta Surat Ad Corinto

16 Manyaman-anin Apudyus tan inadchonan Tito na ayatnay fumachang an chiayu wi isun na ayatni wi mamachang an chiayu.
17 Tan na nangifag-anni wi siya kuman umod asnat, tuttuway naay-ayatan, tan nar-usna simsimmò wi umod asnat.
18 Ad annan osay ifurunnin siya wi sunudtau ko, wi kapu ta oy-oyyoona wi mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag, chinayaw na losani mamati ta ailiili.
19 Ad siyan mismuy chinutukancha losan à mamfurunni wi mangiyoy ta maifachang-tau ta chachi makasapur à fachang ad Judea. Ad maid uchum à pangkop na sachi maifachang nu achi afus na machayawan Apu Jesu Cristu ya mangipail-antau ko ta ayattau wi fumachang.
20 Siyan mamfaru ta siyan osay mifurun an chiani, tan maid chumillaw ta annay mamangchonanni ta annay chakor wi fachang wi nasonson.
21 Tan ipapatini wi mangwa ta ustu wi foon pu kà afus na mamfaruwon Apudyus tan uray na mamfaruwon na taku.
22 Ad anna kon osay sunudtau wi ifurunni ancha Tito wi umalid asnat, tan na mangiil-anni ta kinatatakuna, fumabfachang wi taku, ya maay-ayatan wi umalid asnat tan chakor na namnamana mipangkop an chiayu.
23 Na mipangkop an Tito, siyan furun-uy man-iwaar ta annay mamadngannin chiayu. Ad na anchanayay uchumi fufuruntau wi mitun-ud an siya, chichan pinakarong-ag losan na anchanayay mamati ta ailiilid asna. Ad mipakapun chicha, machaychayaw à Jesu Cristu.
24 Siyan na oyyoonyu, ipailayun lispituyu ya ayatyun chicha ta sangwananchay losan wi mamati ta ailiili ta awad manuttuwaancha ta losani ichaychayawni mipangkop an chiayu.

9

Na Fachang Ta Susunudtauy Mamati
1 Cor. 16:1-4; Fili. 4:10-20

1 Foon pù masapur wi isurat-un chiayun mipangkop ta ifachangyu ta chachi takun Apudyus ad asnati Judea wi makasapur à fachang,
2 tan akammù wi chakor na ayatyuy fumachang, ad inchayaw-ù chiayu ta losani anchanay mamatid asnay Macedonia, wi imfakafakà wi, “Chachi susunudtaud Acaya,

nanipud ta sachi narpasi tawon nansasagkanacha wi fumachang.” Ad kapu ta ayatyu,
siyan namparoswa ta chakor wi ayatchay fumachang.
3 Siyan na mangipaaliyà ancha Tito ta sana, ta magkasan kuman sachi chayawni
mipangkop an chiayuy mangisasagkana ta ifachangyu.
4 Tan nu umaliyà ad asnat ya awad mitun-ud an saon ta anchanay mamatid
asnay Macedonia, ad nu kaspangalikan ochasannì chiayu wi maid pu insasagkanayu,
mafainan-ani kattò tan sinikurachunì chiayu. Ad isun akon mafainanyu.
5 Siyan na somsomòu wi un-unnoy nu ipaunà na anchanayay fufuruntau ta
chakuchakuponchan impustayuy adchonyu, ta nu chumatong-ani, nisasagkanan sanati
ifachangyu. Ad sachin mail-ana wi mangatod-ayu kapu ta ayatyuy fumachang wi foon
à napilit-ayu.
6 Mamfaru nu sosom-onyu wi na takuy ait na immurana, ait akon apitona. Ngim na
takuy achun immurana, achu kon apitona.
7 Siyan waschi osan chiayu masapur som-osom-ona nu sinun pionay adchon, ta na
mangadchana, kapu ta ayatna ya maid fafawina ya foon pu kò mapilit wi mangatod.
Tan à Apudyus, ay-ayatonan maay-ayatani mangatod.
8 Ya karobfonganay mangatod ta achun chiayu ingkanà sumawar, ta kanayun umanay
à usaronyu ta losani annay mafiyakanyu, ya awad achù ifachangyu ta chachi makasapur
à fachang.
9 Isun na niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana,
“Manchara wi mangatod à fachang ta kakapus, ya awaawad à ing-ingkanan mamfaruy
ifachafachangna.”
10 À Apudyus wi marpuwan na fuor wi imuran na man-osò, wi siyan mangipatufu
ta awad anon na taku, karobfonganay mangatod à achun chiayu ta umachuachu kon
adchonyu ifachang ta uchum.
11 Ya paachuwon ako Apudyus na losani awad an chiayu ta mafalini mancharaayuy
mangatod ta uchum. Siyan na mangadchanyu, sachin umachuachuwan chachi
manyaman an Apudyus.
12 Tan na amaschi wi oy-oyyoonyu foon pu kà afus na mafadngan na takun Apudyus
wi maid mafalincha, ngim paroswaona kon ayat na achuy taku wi manyaman an siya.
13 Ad sachi kon mangil-an na taku wi tuttuway nagkasan na pammatiyun Cristu
wi foon pu kà tupòyun nan-ukud. Siyan achun manayaw an Apudyus kapu ta
nangipapatiyanyu namtokan ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus, ya kapu ko
ta namadnganyun chicha ya uray akon uchum.
14 Ad siyan iluwaruwaruwanchà chiayu wi amod na somsomòchan chiayu kapu ta
nangilasinancha ta kaskaschaaw wi iningwan Apudyus an chiayu.
15 Siyan manyamantau losan an Apudyus kapu ta sachi kaskaschaaw wi innadchonà
mafadngantau wi maid uchum nu achi afus à Jesu Cristu.

10

Na Nanàchoran Pablo Ta Sachi Napiyarana

1 Saoni Pablo wi ananchay umogyat anuy mangifaka ta ifakana ta sangwananyu ngim
naturod nu umachayun chiayu, annay mampangpangngaasiyà an chiayu wi mangifaka
wi isun na kinaanus ya kinasayaaw Jesu Cristu.
2 Na ifakà, ipangngaasiyu ta nu umaliyà foon kumà masapur omorà chiayu. Tan
nu umaliyà ad asnat, tuttuway ipailà na kinaturod-u ta losani manillaw an chiani wi
mangwanani fumaruwan anun long-agnin pangkopni wi mangwa ta annay oyyoonni,
ya iyisu chiani ta takuy foon pù mamati.
3 Tan uray takuani kay ad asnay luta, foon pù is-isuwwonnin oyyoon na uchum wi
mangufat ta chachi kumura an chicha.
4 Tan na armas wi usaronni wi mangufat an Satan, foon pù isun na armas wi usaron
na takud asnay luta ngim na armastau mannakafalin wi armas Apudyus. Ad umanay
na narpun Apudyus à manachailni ta uray apigsaan wi kumuran siya.
5 Ad sachin iyafakni ta kinaraing chachi man-asilib ya sinumani pas-ar wi manipod ta
somsomò na taku wi manuttuwa mipangkop an Apudyus. Ad ipapatini ko wi mangafak
ta losani somsomòni ta mafaliwancha losan à miyamfuruyancha ta pion Jesu Cristu.
6 Siyan iyustuustuyun mamatiyanyun Jesu Cristu, ta nu umalianid asnat chusaonnin
anchanati maid patkoncha.
7 Siya kay ilanyun mamàila ta atayu, ad maawis-ayu ta amaschi, wi achiyu pu
panoknokan na katuttuwaan. Tan na uchumi takud asnat wi mallawing an chiani, wi

anancha koy chicha nun takun Cristu, masapur kuma wi somsom-oncha wi takun ako
Cristù chiani.
8 Awad nin mangwanan wi narafos na inyòoyyà wi manàchor ta karobfongà wi
mifibfiyang an chiayu. Ngim foon à mafainà tan Apudyus na nangatod ta karobfongà à
mafadngan na pammatiyu ya foon pù machachailan na pammatiyu.
9 Ad achiyu kuma anan ta somsomòyu wi mangog-ogyat-u kan nanurasuratà an chiayu.
10 Tan awad nin na uchum an chiayuy mangwanan wi naturochà wi kaog-ogyat na
surat-u nu umachayuwà an chiayu, ngim umogyatà anuy makaukud ta sangwananyu!
11 Siyan na ifakà ta amaschi wi taku, maawatana kuma wi losani insuratnin chiayu ta
maichanni, isun ako kan ifakani nu chumatong-ani.
12 Maid turodni wi mangiyisu ta long-agni ta chachi mangipachayaw ta long-agchad
asnat. Tan à chicha, ing-ingwacha kan ananchay mamfaruwon Apudyus, ad sachi kon
turachoncha. Tuttuway ningningcha tan man-asichayawcha wi mangwa ta sachi narpu
kay ta somsomòcha!
13 Ngim à chiani, foon pù ichayawnin foon à ipàwan Apudyus an chiani, tan siya kay
ichayawnin mangwaanni ta ipàwana, ad nitapiayu ta sachi.
14 Ad sachin karobfonganni wi manudtuchun chiayu ta sana, tan chianin chamchamuy
nangitudtuchun chiayu ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Cristu.
15 Ad foon pu kò pursonnin chayaw na màmàwa ta uchumi ili. Ngim chiayuy sakupni,
pionni wi pumigpigsa kuman pammatiyu ta awad katurunganni ya mawayaanni wi
mangwa ta uchumi ipàwan Apudyus an chiani.
16 Tan na pionni kuma, ing-ani iwarawag na Mamfaruy Chamag ta chachi uchumi
il-ili wi ad-achayu nu chiayu. Tan kattoi foon pù pursonnin iningwan na uchum à
machayawanni.
17 Tan nu mipangkop ta sachi michayaw, awad met na niyug-is wi ukud Apudyus wi
anana, “Nu sinun mampachayaw, maid pu kuma uchum à ichayawna nu achi afus na
iningwan Apudyus.”
18 Kattoi achi pu machayaw na takuy mangichayaw ta long-agna, tan na tuttuway
machayaw chachi ichayaw Apudyus.

11

À Pablo Ya Chachi Sinan-apostoles
Gal. 1:6-10; Fili. 4:15-18

1 Anusanyu kuman annayay isurat-u wi isuwà à natingang wi maid fain-u wi
manàchor ta long-ag-u. Ya achiayu kuma mas-à ta annayay ukuukuchò.
2 Tan tuttuway machanakanà mipangkop an chiayu wi isun akon chanag Apudyus nu
kaspangalikan safalin patiyonyu. Tan na piò yakay maid kuma uchum à mangipàyanyu
nu achi afus à Jesu Cristu. Tan isuayù fafarasang wi nituturag wi mangasawa, wi foon
pù mafalin wi maatub ta safali wi larai.
3 Tan uray nu ninungnung na pammatiyun Cristu, machanakanà tan maawis nin na
somsomòyu ta safali wi tudtuchu ad man-awichanyun sachi pinatiyu, ad maallilaw na
ayatyun Cristu, tan amaschin nàwan Eva wi sinikapan Satan wi nampailà isù urog.
4 Tan apay narakan mangamfuruyanyu ta uray sinumani umalid asnat wi mangi-
tudtuchu ta sabsafali mipangkop an Jesus wi foon pù isun na intudtuchuni. Ad naraka
kon mangamfuruyanyu ta sabsafali wi mipangkop ta Ispiritun Apudyus, ya mipangkop
ta masaraknifan na taku wi foon pù isun na pinatiyu ta chamu.
5 Isù napatpatog na anchanati sinan-apostoles nu saon!
6 Ngim uray foon à naraingà wi man-ukud, kattoi akammù na mipangkop an Apudyus.
Ad kattòyu illasin na katuttuwaana, tan maid pu achini impaakammun chiayu ta losani
nantudtuchuwanni.
7 Ad na nangitudtuchuwà an chiayu ta Mamfaruy Chamag wi narpun Apudyus, maid
pu siningil-ù labfù tan impafafà na long-ag-u wi nan-anap à inyatakù ta mapatkanyu.
Ad, naillachuwà lawa ta sachi?
8 Na nanudtuchuwà an chiayu, finadnganà ta chachi mamati ta uchumi il-ili, siyan
chichan pinalikatà à mafadnganyu.
9 Tan na iniingkawà an chiayu, nu awad kasapurà maid nangifag-à an chiayu, tan
inadchon chachi fufuruntauy narpud Macedonian inusar-u ta achiayu pu mapalikatan
kapun saon. Amaschin iningwà, ya oyyoò tan lawingò wi mampalikat-ayu.
10 Na katuttuwaana wi awad à Cristun saon, foon pù mafalin mafarfaliwan na annay
ichayaw-u wi maid ar-arà à uray sinuman an chiayud asnat wi provinsiyad Acaya.

11 Ananyu pun nin nu imfakà na sachi tan lawingò chiayu! Ngim foon, tan akammun
Apudyus wi ay-ayatò chiayu.
12 Ngim na mangiturturuyà mangwaan ta amasna, matipod kuman anchanayay awad
ad asna wi mangwanani apostolescha nu, ta maid in-inonchay mampachayaw wi man-
isu nun oyyooncha ta oyyoonni.
13 Tan na anchanay taku, foon pù tuttuway apostoles Cristu, tan sinan-apostolescha
wi nan-obfos ta mapiyaranchà masikapan na taku.
14 Ad foon pu kumà maschaaw-ayu ta kinasilibcha, tan Satan na ap-apucha. Ad à
Satan, mafalini mamfalinonan long-agnà isù farfaruy anghel Apudyus.
15 Siyan foon à maschaawtau nu mamfarfalinon chachi mansilfin siyan long-agchà
isù mansilfi ta katuttuwaan. Ngim na lisortan na amaschi, làamonchan kaog-ogyat wi
chusan na losani ining-ingwacha.

Na Namparpalikatan Pablo Kapu Ta Kinaapostolesna
Gal. 1:11-2:10

16 Isarad-u ifaka wi achiyu kuma anani natingangà. Ngim nu sachin ananyu,
anusanyuy chongron na annayay manàchorà ta long-ag-u, ta mampachayawà à ait.
17 Tan akammù wi foon pù Apu Jesus na mampaukud an saon ta sachi, ngim uray
isuwà à natingang iturod-uy mangichayaw ta amasnan chiayu.
18 Ngim kapu ta achun mangichayaw ta awad an chicha, siyan mapilitanà akoy
mangug-ugkud mipangkop ta awad an saon tapnu akammuwonyun ustuustu.
19 Ad chiayuy mangwanani naangsan-ayu, naraka met na mangamfuruyanyu ta
fòfòon, siyan amfuruyanà kuman chiayu!
20 Tan apay akseptaronyun sinumani takuy mamfalinon chiayù isù sanilu nù? Tan
ingay-uyu uray lukuponcha ya sikapancha chiayu, ya amsiwoncha ya lipakonchà chiayu!
21 Ngim tuttuway mafain-ani wi mangwa ta isun na oy-oyyoonchan chiayu!
Ngim nu kaspangalikan mampachayawcha, maiturod-uy mangichayaw ta long-ag-u.
Tan uray isuwà yakà natingtingangan, achifali tan ifakà yakayna.
22 Nu ichayawchay Hebreocha wi Judio, Hebreowà ako wi Judio. Ad nu ananchay
chichan kanà Israel wi pilliyan Apudyus à mantakuna, uray met à saon. Ad nu anancha
koy chichan kanà Abraham, kanaà met akon Abraham.
23 Ad nu ananchay mansilfichan Cristu, sin-umisag na mansilfiyà an siya nu chicha.
Isuwà yakà narapang wi mangifaka ta amasna. Ngim ilanyu, isag-u ipapati uray nu
ifarufaruchà ya maabchoabchoyà kapu ta mansilfiyà an siya, ya achu kon afistayà
matoyan ta mangipapatiyà.
24 Nangalliman nanaplisaplitan na chachi Judion saon à turumpuru ya siyami saplit.
25 Ad nampamitlu kon naabchoyà ta chachi iRoma. Ad na namingsan, pinisongà. Ya
nampamitlu kon nilutongan na papur wi nakarukanà. Ya iningkaw akon namingsan wi
nanaptap-awà ta fayfay ta osay lafi ya osay padcha.
26 Ad maid pu achi napasamak an saon ta namfiyafiyasiyà ta ailiili wi umoy
mangitudtuchu ta ukud Apudyus. Tan namin-anu wi afistayanà michurun ta chawwang,
ad namin-anu koy tikangayà mapatoy ta akkawan. Ya achu kon chachi kailiyà wi Judio
wi maryad mangtoy an saon, ya uray akon chachi foon pù Judio. Ya kaog-ogyat akon
nàwan saon ta nallukanà ta papur, ya achu kon kaam-amak an saon ta ailiili ya uray
filfilig ya sinchumallun iningwan chachi akinpapati.
27 Amod na naliglikatà mipakapu ta annayay oyyoò, tan kanayun wi maid in-inò wi
masuyop, ya nafitifitilà ya nauwauwawà, ya kurang na maan ya luput.
28 Ad foon pu kò afus na amaschi, tan na osa, finikati machachannakanà ta losani
mamati wi maamuamung ta ailiili.
29 Tan nu kumapsut na pammatin na osa, amod na somsomòu. Ad nu awad maawis
fumasur, maam-amod na sikab na somsomòu.
30 Maid kuma ichayaw-u, ngim kapu ta mapilitanà, foon à kinasasaad-un ichayaw-u
tan na naliglikatà ya kinakapsut na long-ag-u, ta mailan fachang Apudyus an saon.
31 Ad à Apudyus wi Aman Apu Jesus wi machaychayaw à ing-ingkana, akammuna wi
maid tuli ta annayay inukud-u.
32 Iningkaw akon napasamak an saon ta iningkawà ad Damasco, tan na fifinnachur
wi chinutukan Ali Arestas, impakuwarchanan losani liwangan na ili ta chòmaanà anu.
33 Ngim na chachi mamatid aschi, inyinchayunà inchòora ta tawan na tuping wi arad
na sachi ili, siyan achì pu nagpapan.

12

Na Chachi Impailan Apudyus An Pablo

1 Uray maid kutù na mangichayawan ta long-ag, masapur ituruy-u wi mangichayaw
ta chachi nàwan saon à kuminoan na anchanayay mangichayaw ta long-agchad asna.
Siyan isturyaò na mipangkop ta chachi isù impain-inop Apu Jesus an saon ya chachi
impailana.
2-3 Awad na osay namatin Cristu ta sin-arkawan wi simpuru ya opati tawon na
naparafas, ad nipangatù siyad langit wi ingkawan Apudyus. Foon pù akammù nu
alichodwana kan ummoy winnu nitapin long-agna, tan Apudyus yakan nangakammu.
Tan na afusi akammù, naiyoy ta sachi afaruwani lukar.
4 Ad aschi langit, iningkaw na chingngornay foon pù iparufus Apudyus wi maisturya,
ya maid pu takù makaifaka ta amaschi.
5 Na sachi takuy naarad langit, saon. Nu safali wi taku, chayawò à siya, ngim kapu ta
saon na sachi, foon pù ichayaw-u tan siya kay ichayaw-un nalikatà à mail-an na fachang
Apudyus an saon.
6 Nu piò wi mangichayaw ta long-ag-u, mamàila wi foon pù matuli tan pasig tuttuwan
losani ifakà. Ngim achì pun, tan nu amaschiyò sachin manayawan na takun saon. Ad
foon pù sachin piò, tan ikad kuman somsomò na takun saon ta mangil-ancha ta oyyoò
ya mangngorancha ta ug-ugkuchò.
7 À Apudyus, inlumidyunà achì pu mamaspas-aran mipangkop ta chachi achuy
nakaskaschaaw wi impailanan saon, tan imparufusnan amod wi namalikatan na anghel
Satan an saon ta achì pu mamaspas-aran.
8 Ad namitluwò chinawat an Apu Jesus ta aanona kuman annay likat-u.
9 Ngim na losani songfatnan saon, anana, "Umanay na fachang-un sia wi manganus ta
sanati likatnu. Tan na amochi mapalikatam, sachin isagnu mallìnaan ta karobfongà."
Sanan imfakanan saon, siyan naragsakanà ta manliglikatà, tan sachin mallìnaà ta
karobfongan Cristun saon.
10 Ad à machayawan Cristu, naragsakà ako kay ta losani likat-u ya kinakapsut na
long-ag-u, ya uray sinuy mapasamak an saon uray mainsurtuwà ya maparpalikatanà
ya maproblemaanà. Tan nu achun malikatà, sachin mail-an na karobfongan Cristu wi
awad an saon.

Na Chanag Pablo Ta Chachi iCorinto

11 Isuwà à ningning kapu ta losani annay inukud-u mipangkop ta long-ag-u, ngim
pinilità an chiayu, tan chiayu kuman manàchor an saon. Tan uray maid filang-u, maid
pu inlasinchan saon na anchanati nan-angatuy sinan-apostolesyud asnat.
12 Tan na iningkawà an chiayu, inan-anusà na losani likat ad impailà ako losan an
chiayun chachi singyar ya kaskaschaaw wi maid pu takù makàwa, ta awad kuma
manuttuwaanyu ta kinaapostoles-u.
13 Siyan na losani iningwà ta chachi mamati ta uchumi ili, isun akon iningwà an chiayu
naraksig yakan sachi os-osàan wi foon à kinastuwanà an chiayu. Siyan pakawanonà
kuma nu lawingchi!
14 Sanan pitlù wi nansakana wi umali mamisitan chiayu. Ad nu umaliyà, foon pù man-
imusà à fachangyu, tan foon à pilakyun kamkamà ngim chiayun piò. Tan isuayù an-
ananàu, ad foon pù an-ananà na marpuwan na masapur na chakorcha, tan chakorchan
marpuwan na masapur na an-ananà.
15 Ad à saon, maragsakà uray kastuwò losan na awad an saon ya uray akon long-
ag-u nu siyan mafadnganyu. Uray kumapsut na ayatyun saon, maam-amod pumigsan
ayat-un chiayu?
16 Siyan amfuruyanyu losan wi foon à nangkastusò chiayu, ngim awad nin na
mangwanani sikap-ù mallukuwà an chiayu ngim foon à akammuyu.
17 Ngim sinun in-inò wi nallukun chiayu? Mipangkop ta chachi finaun-u wi ummalid
asnat fummachang an chiayu?
18 Tan saon na nangifaun an Tito ya osay sunudtaù namfurunna wi ummalid asnat. Ad
linukucha lawà chiayu? Foon met, tan nan-isun pangkopni ya man-isu kon inyòoyyani
wi mangwa ta nipiyar an chiani.
19 Na somsomòyu nin, ug-ugkuchonni losan chanà mangipachayawanni kay ta long-
agni. Ngim foon pun, tan afus yakà ukuchonnin pion Cristu. Ad akammun Apudyus wi
maid uchum à pangkopni nu achi afus na mafadnganyu, chiayuy ay-ayatonni.
20 Ngim machanakanà à ochasà chiayuy siya oy-oyyoonyun foon pù piò nu umaliyà ad
asnat. Siyan kapilitan wi nu amaschi, oyyoò akon foon pù pionyu, tan omorà chiayu nu
ochasà chiayuy mansusukob ya man-asiapos ya naraka wi pumuchut na uruyu, ya man-
asikinot-ayu ya man-asiinsurtuayu ya man-asiliud-ayu ya man-asipas-ar-ayu wi maid pu
turnusyu.

21 Amod na fain-un Apudyus ya malluwaà ta sangwananyu nu ochasà chiayuy kassiyan
oy-oyyoonyuy lawing nu asinà umalid asnat, wi chaan pun na uchum ifafawin fasurcha
wi kassiyay nakasuyosuyopcha ta foon à asawacha ya sinumani lawing wi pipion na
long-ag.

13

Na Anungus Wi Tudtuchun Pablo

1 Sanan pitlù wi umali fumisitan chiayud asnat, siyan nu awad ochasà an chiayù
issiyay fumasurfasur, kapilitani machusa. Ngim masapur awad turu winnu chuwà takù
mangiyistiku ta lawingi iningwana, tan amasnan anan na niyug-is wi ukud Apudyus.
2 Na pigwan na ummaliyà ad asnat, winarningà na anchanati fummasur ta
iwarangcha, tan nu achicha pun, sikurachuy machusacha ta sanay pitlun na umaliyà,
ad sachin nanwarningà an chiayu losan. Ad na annay maichà an chiayu, asin-u ko
warningan chiayu wi achì pu achakuwan na uray sinumani fumasur.
3 Siyan chiayuy mangifakà manuttuwaanyu wi Cristun tuttuway narpuwan na
karobfongà, sachin mangakammuwanyu ta mandisiplinaà an chiayu. Tan foon pù
nakapsut à Jesu Cristu wi mangwa ta oyyoonan chiayu, tan chakor na karobfongana.
4 Tan uray kinakapsut Cristun natayana ta kros, ngim na sanay mafiyakana, maila wi
awad tuwan mannakafalin Apudyus an siya. Ad à chiani, nakapsut-ani ko, tan chooni
nitapiyan an Cristu ta sachi nanliglikatana. Ad nitapiani ko ta nafiyakana, siyan awad
an chianin mannakafalin Apudyus wi mandisiplinan chiayu.
5 Waschi osa kuman chiayu kuisonan long-agna ta ilana nu tuttuway mamati, wi foon
kumà chianin kuisona. Tan nu maid à Cristun chitau, foon pù tuttuway namatitau! Apay
foon pù akammuyu wi iingkaw à Cristun chitau nu kattoi namatitau?
6 Sachin mangilasinanyu wi ustuustun pammatini.
7 Iluwarunin Apudyus ta maid kuma oyyoonyù lawing, ad na maryachanni ta sachi,
foon à machayawanni wi manudtuchun chiayu, tan uray maid isù mangil-anyu ta
karobfonganni, achifali nu siya kay oyyoonyun ustu.
8 Tan foon pù masapur man-iwaaronnin karobfonganni nu oyyoonyun ustu, tan siya
amfuruyannin katuttuwaan.
9 Achifali nu foon pù mipailan karobfonganni nu pumigsan pammatiyu. Tan na
iluwaruwarunin Apudyus, ta miyustuustun pammatiyun siya.
10 Siyan na pangkop-uy mangisurat ta annay amod wi tudtuchù an chiayu, ta
matudtuchuwanyu ta sanay maichà, ta nu umaliyà foon kumà masapur wi marafos
na inyòoyyà wi mandisiplinan chiayu. Ngim na katuttuwaana annan karobfongà wi
mandisiplinan chiayu tan Apu Jesus na nangatod ta karobfongà, wi siya pangkopnan
fumaruwanyu, foon à machachailanyu.
11 Susunud, sachin ifakà an chiayu. Sapay kuma ta mamfaruayu losan ad asnat,
ya pafaruwonyun achawiyanyu, ya oognanyu kay afus na intudtuchù an chiayu, ya
mantitimpuyug-ayu ko ta maturturnus-ayu. À Apudyus wi puun na ayat ya turnus,
iingkaw an chiayu.
12 Ipaipailayun ayatyu ta fufurunyu.
13 Losan na anchanayay takun Apudyus, pakumustaoncha chiayud asnat.
14 Ayyuwanan chitau losan an Apu Jesu Cristu, ya lìnaontau kon ayat Apudyus, ya
man-asitimpuyugtau losan kapu ta Ispirituna wi awad an chitau.

Na Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Galacia

1 Saon à Pablo wi nachutukan à man-apostoles Jesu Cristu, wi foon pù takun nanutuk
an saon, ya foon pu kò takun namiyar an saon, tan à Jesu Cristu ya à Amanay Apudyus
wi nangipauli nanakun siya ta natayana.
2 Annayan surat-un chiayud asnati provinsiya wi Galacia. Losan-ani ta fufuruntau
wi mamatid asna, pakumustaonni chiayu losan wi maug-ug-ugpun manaychayaw an
Apudyus ta il-ilid Galacia.
3 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan kanayun an Amatau wi Apudyus ya Aputau wi
Jesu Cristu, ya farfaruwoncha kon somsomòyu.
4 À Jesu Cristu wi Aputau, innadchonan long-agnà matoy kapu ta fasurtau, ta awad
masaraknifantau ta sanay kinarawing wi màmàwa ta annay luta. Iningwan Jesu Cristu
na annaya à matungparan na pion Amatauy Apudyus pàwa.
5 Ta machaychayaw à Apudyus à ing-ingkana! Amen.

Os-osàan Yakan Mamfaruy Chamag À Masaraknifantau
2 Cor. 11:1-4; 1 Tim. 1:3-7

6 Isakà maschaaw an chiayu! Tan nallasu kan nan-awichanyun Apudyus wi namilin
chiayù mitapiyanyun siya kapu ta achakun Jesu Cristu. Tan siya nu sanguwonyun safali
wi tudtuchu à masaraknifanyu nu.
7 Na katuttuwaan, maid pu safalì mamfaruy chamag à masaraknifanyu nu achi afus
na intudtuchuni. Ngim anchanat na uchum ad asnat wi mangillachu ta somsomòyu wi
padpachasoncha sukatan na mamfaruy chamag mipangkop an Jesu Cristu.
8 Ngim mafalin ayay masukatanchi? Tan uray sinumani mangitudtuchù safalì
masaraknifan, wi uray chiani winnu anghel wi marpud langit, nu itudtuchunan safali
nu sachi limpasni intudtuchun chiayu, sikurachuy mifallud infierno!
9 Imfakafakanin amaschin chiayu ta laus, ngim isarad-u ifaka wi nu awad mangi-
tudtuchù safalì masaraknifan, wi foon pù sachi limpasyu pinati, sikurachuy ifallun
Apudyus ad infierno!
10 Ad sinun mammammoanyun saon nù? Siya nin somsomòyun siya anaanapò na
machayawà ta taku wi foon pù machayawan Apudyus? Tan nu siya kamkamà na chayaw
na taku, achì pu kuma ifakan amasnan chiayu! Ad nu amaschi ko, kapilitani foon pù
ituruy-uy mansanilu an Jesus.

Na Nangar-an Pablo Ta Kinaapostolesna
Apost. 9:1-32

11 Susunud, masapur maawatanyu wi na mamfaruy chamag wi itudtudtuchù, foon pù
somsomò yakan takun narpuwana,
12 ya foon pu kò takun nangakammuwà tan Jesu Cristun mismuy nangipaakammun
saon.
13-14 Chinamagyun imfibfiyag-u ta chamu wi nangipapatiyà ta achawiyanni wi Judio.
Na manungparà ta achawiyanni wi Judio, namangpanguwonà ta karuwasà tan isag-u
impapatin achawiyan na achakchakranni. Siyan pinarpalikatà isag chachi mamatin Jesu
Cristu tapnu iwarangcha losan.
15 Ngim uray amaschin ining-ingwà, inachakuwanà an Apudyus, tan uray na chaan-u
pu mifùnakan, chinuchuttukanà an siya wi mangwa ta piona. Ad kapu ta achakuna,
chinutukanà wi mangwa ta annay oy-oyyoò ta sana.
16 Ad chummatong pun na ustuy timpu wi anan Apudyus, impaakammunan saon
na mipangkop an anànay Jesus, tapnu itudtuchù an chiayuy foon à Judio. Foon pù
nampatudtuchuwà ta taku,
17 ad foon pù ummoyà ad Jerusalem mampatudtuchu ta chachi ummuna nan-
apostoles, tan na iningwà, nangaw-asà ad Arabia achiyaot mangulin asin ad Damasco.
18 Ad lummaus pun na turuy tawon, ummoy-u finusità Pedro ad Jerusalem, ad
iningkawà an siya ta nasuruk à chuway chumingku.
19 Ngim maid pu innil-ilà ta uchumi apostoles, tan afus yakà Jaime wi chakanchani
sunud Jesus à innilà.
20 Tuttuwa losan na annay isurat-un chiayu. Akammun Apudyus wi maid osà turtulli.
21 Sachi ad, ummoyà ako ta chachi ili wi sakupon Siria ya Cilicia.

22 Ngim na sachi timpu, maid pu mangakammun saon ta chachi mamatin Jesus ad
Judea.
23 Tan siya afus à chamagchan saon na takuy namarpalikat ta mamati ta sin-arkawan,
ngim na sana, annay mantudtudtuchu ta mamatiyan wi siyan pionay paiwarang ta
chamu!
24 Siyan chinaychayawchà Apudyus kapun saon.

2

Na Nangapufaran Na Uchumi Apostoles Ta Kinaapostoles Pablo
Apost. 15:1-21; 2 Cor. 11:16-33

1 Lummaus pun na nasawaran à opati tawon, ummoy-ani asin an Bernabe ad
Jerusalem wi inawitni kò Tito.
2 Na pangkop na ummayanni, siyan imfakan Apudyus. Chummatong-ani pun,
ummoyà nakaukud ta chachi apostoles wi mangipangpangu ta mamati. Ad imfakà
losan na intudtuchù ta chachi foon à Judio wi Mamfaruy Chamag mipangkop an
Jesus ta akammuwonchan oy-oyyoò. Tan masapur kuma wi tàchoranà ta chachi
mangipangpangu ta achi maid silfin na itudtudtuchù.
3 Siyan inapufarancha wi ustu losan, ad uray chi furun-uy Tito wi foon à Judio, foon
pù ipapilitchà siyay mamarkaan na long-agnà singyar na Judio.
4 Ngim iningkaw na uchumi mangipapilit wi chichan akinpapati wi nakaamung an
chiani ta siputancha nu tamakò chitauy namatin Jesu Cristu miparufus wi achi pun
manungpar ta achawiyan na Judio. Tan na puntilyacha, ipapilitcha kuma pàwan
anchanayan chitau.
5 Ngim kattò wi achini pu pintog chicha, ta achi pù ait masuktan na katuttuwaani
mamfaruy chamag, ta minungnung na itudtuchunin chiayuy foon à Judio.
6 Ad ilanyun anna: uray chachi nangangatu wi isù mamangpanguwontau, maid
chillawoncha ta intudtuchù ya maid pu ko inchokachà safali. Na mangifag-à wi isuchà
pangpangu, tan foon à napatog an saon na kinasasaadcha, tan foon pù kinasasaad na
mangifilangan Apudyus ta taku.
7 Tan à chicha, wininwinancha losan na imfakà tan immatunancha wi chinutukanà
an Apudyus à mantudtuchu ta Mamfaruy Chamag ta foon à Judio, wi isun akon
nanutukanan Pedro wi mantudtuchu ta Judio.
8 À Pedro, nàwa apostoles à mantudtuchu ta Judio, kapu ta karobfongan Apudyus, ad
siya kon nàwan saon à mantudtuchu ta foon à Judio.
9 Siyan losan chachi pangpangu wi cha Jaime, Pedro ya Juan, naawatancha wi
Apudyus na nanutuk an saon, siyan linamanuchà chianin Bernabe à mampail-ancha
wi mamfufurun-ani. Ad nan-asiwinwin-ani wi chianin Bernabe na umoy mantudtuchu
ta foon à Judio ya chichan mantudtuchu ta Judio.
10 Ad na afus wi imfakachan chiani, ta achini kuma maliwatan wi fumachang ta chachi
kakapus wi mamatid aschi Jerusalem, wi siya ko kan illaus-u simsimmò oyyoon.

Na Nangomoran Pablo An Pedro Ad Antiokia

11 Na ummaliyan Pedro ad Antiokia ta namingsan, inomorà an siya ta sangwanan na
taku tan naillachu.
12 Amasnan nàwaana: na chummatngan Pedro ad Antiokia, nakaakaan ta uchumi
mamati wi foon à Judio. Ngim sachi ad wi chummatong chachi uchumi Judio wi
finaun Jaime wi narpuchad Jerusalem, wi mangipapilit wi masapur mamarkaan ako
losan na mamati, nachanakan à Pedro à lawingonchà siya kapu ta oy-oyyoona, siyan
inwarangnay makaan ta chachi foon à Judio.
13 Siyan uray chachi uchumi Judio wi mamatid Antiokia, tinuradcha kò Pedro wi
manalingob ta miparufus an chicha. Ad uray à Bernabe, naawis ako ta iningwan Pedro.
14 Ngim inakammù pun wi sumurngasing na iningwacha ta katuttuwaan wi in-
tudtuchun na Mamfaruy Chamag, inomorà à Pedro ta sangwanancha losan. Amasnan
imfakà: "Siay Pedro, tuttuway Judio-a, ngim inyakaynuy manungpar ta achawiyan na
Judio kapu ta namatiyam an Jesu Cristu. Siyan tamakon sana ta ipapilitnu patungpar ta
foon à Judio na achawiyan na Judio nù?"

Foon Pù Manungparan Ta Lintog Na Masaraknifan Na Taku
Rom. 6:5-6; 7:4-13; 9:30-33; Ef. 2:8-9

15 Ad inturuy-u ko anani, "Ilanyu: nisisikud wi Judiotau tan niyanàtaù Judio, wi foon
pù isutaun chachi foon à Judio wi maid akammucha ta pion Apudyus.

16 Ngim akammutau met wi foon pù manungparan ta lintog Apudyus wi inyug-is Moses
na maaanan na nakafasuran an Apudyus, tan afus na mamatiyan an Jesu Cristu. Siyan
uray à chitauy Judio, siya ko kan afus na namatiyantaun Jesu Cristu na nangifilangan
Apudyus an chitaù maid fasurtaun siya wi foon pù nanungparantau ta sachi lintog. Tan
foon pù siya maaanan na fasur na takun Apudyus na manungparana ta lintogtauy Judio.
17 "Ad sachin mangawatantau wi uray chitauy Judio, managfasurtau, wi isun chachi
foon à Judio. Ngim mafalin laway anantau, à Cristun nangwan chitaù managfasur kapu
ta nangiwalintau ta lintog ta namatiyantaun siya? Foon, achi pu mafalin!
18 Tan ilanyu: nu uliyò na sachi lintog wi niwalin, isù ungusà na iningwan Jesus à
naaanan na fasur-u, siyan kapilitani fasurchin Apudyus.
19 Tan na sachi lintog ako, naaawwatà wi nu sinun sumurngasing, mapatoy. Siyan
maid pu namnamà à mafadngan ta sachi lintog. Ad à Jesu Cristun namnamaò à
mamachang an saon wi mangwa ta pion Apudyus.
20 Tan isù nakàtoyà an Jesu Cristu, wi sachin nafaliwan na nisisikud wi somsomòu.
Siyan na sana, foon pù saon na mangimanihu ta somsomòu ta annay atattakù tan à Jesu
Cristu wi nakarong-ag an saon. Ya namnamaò na fachangna wi siyan anà Apudyus.
Kapu ta ayatnan chitau, innadchonan long-agnà matoy à mansufuttau.
21 Susunud, achi kuma mafalin wi iwalintaun achakun Apudyus. Tan nu siya
mangifilangan Apudyus ta takù naaanan na fasurchan siya kapu ta nanungparana ta
lintog Moses, isù maid silfin na natayan Jesu Cristu nù!"

3

Pammatin Masaraknifan, Foon À Lintog
Rom. 8:1-17

1 Siyan chiayuy iGalacia, isuayù natingang! Sinun namaliw an chiayu wi nallasun
namatiyanyu ta safali. Isù foon à narawag na nangitudtuchuwannin chiayu mipangkop
ta natayan Jesu Cristu ta kros!
2 Annayan imusò: nakarong-ag na Ispiritun Apudyus an chiayu kapu ta nanung-
paranyu ta lintog, winnu namatiyanyun Jesu Cristu ta nangngoranyu ta Mamfaruy
Chamag?
3 Isuayù natingang! Tan nu Ispiritun Apudyus na namachang an chiayu ta
nansakunganyun Apudyus, tayuko ungusan na sachi wi ipapilityu nu chog-an ta
achawiyan na Judio?
4 Achiyu pu lawa papayanon na losani napachasyu kapu ta namatiyanyun Jesu Cristu?
Papayanonyu kuma.
5 Somsom-onyu kon annaya: na nangadchan Apudyus ta Ispiritunan chiayu nakarong-
akan, ya nangipail-ana ta kaskaschaaw, siyan nanungparanyu ta lintog winnu na-
matiyanyu ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesu Cristu?

6 Iyalig-un nàwa ta aputauy Abraham. Niyug-is ta ukud Apudyus wi, "À Abraham,
pinatinan imfakan Apudyus, ad kapu ta pammatina, imfilang Apudyus à siyà mamfaru."
7 Ad siyan, maawatanyu kuma wi chachi tuttuway kanà Abraham, chichan mamati wi
tuttuwan imfakan Apudyus.
8 Niyug-is ta awin ukud Apudyus wi chumatong na padchay ifilang Apudyus uray na
foon à Judio à maid pu fasurchan siya nu mamatichan siya. Ad sachin mamfaruy chamag
wi imfakan Apudyus an Abraham ta nangwanaanay, "Mipakapun sia, mafadngan na
losani taku ta annay luta."
9 Siyan ilanyu: finadngan Apudyus à Abraham kapu ta namatiyanan siya. Ad uray
akon sinumani taku, nu mamatichan Apudyus, mitapicha ko mafadngan.
10 Siyan nu sinun manamnamanay akseptaron Apudyus à siya kapu ta manungparana
ta lintog wi inyug-is Moses, kapilitani machusa. Tan na niyug-is ta ukud Apudyus,
anana, "Sinumani manurngasing uray osa ta lintog Apudyus wi inyug-is Moses, machusa
ad mifallu!" Mismuy Apudyus na nangifaka ta sachi, ad awad lawa takù maid
sinurngasingna ta lintog?
11 Ad siyan, susunud, isag narawag wi foon pù mafalin wi ifilang Apudyus na takù
maid fasurnan siya kapu ta nanungparana ta lintog. Ngim awad akon osay niyug-is wi
anana, "Ifilang Apudyus na takù maid pu fasurnan siya nu mamatin siya, ya chichan
makafiyag an siya."
12 Ngim na lintog, safalin anana, tan foon pù pammatin namfasarana, tan anana,
"Na taku wi manungpar losan ta lintog wi maid pu surngasingonà osa, siyan achi pu
machusa, ya makafiyag à ingkana."

13 Ngim kapu ta maid pu takù makàwa, losan kuman taku machusa. Ngim simfut
chitaun Jesu Cristu tan innadchonan long-agnà machusà sukattau. Sachin anan na osay
niyug-is ta ukud Apudyus, wi anana, “Sinumani mapsor mitayun ta ayu, sachin mail-an
na chusan Apudyus an siya.”
14 Ad amaschin nàwan Jesu Cristu ta mafalini makauwaayuy foon à Judio ta sachi
impustan Apudyus an Abraham, tan na sana mafadngan-ayu ko nu mamatiayun Jesu
Cristu. Tan na sana, nu mamatitaun Jesu Cristu, siyan makarong-akan na Ispiritun
Apudyus an chitau losan, tan siyan impustana.

Na Mansafaliyan Na Impustan Apudyus Ta Sachi Lintog
Rom. 4:1-22; Heb. 6:13-15

15 Susunud, asinà man-alig ta maawatanyu kuma. Nu kaspangalikan manturag na
chuway taku ad pinilmaancha, foon pù mafalini awad mangfos ta sachi nanturakancha.
16 Siyan amasnan anan na alig-u: à Apudyus, iningkaw na inturagnan Abraham wi
iparoswan na osay kanàna. Ad maawatanyu kuma wi foon pu kò ananay iparoswan na
achuy kanàna, tan na anana, iparoswan yakan os-osàani kanàna. Ad na sachi kanàna,
siyà Jesu Cristu.
17 Ad nisisikud na sachi inturag Apudyus an Abraham wi impustanay iparoswanà tapin
na padcha. Lummaus pun na opatkasut ya turumpuruy tawon achinwot Apudyus ifakan
lintog an Moses. Ad achi pu mafalin wi iwalin na lintog na nanturakancha Apudyus an
Abraham tan ummun-unud na lintog.
18 Tan sinun silfin na nangipustaan Apudyus ta impustana nu mamfasar ta ma-
nungparan ta lintog wi ummun-unud! Tan na katuttuwaana, innadchon Apudyus na
inturagnan Abraham wi makafiyakan à ing-ingkana tan siyan impustana.

NA Kausaran Na Lintog
Rom. 7:7-13; 11:32; Ef. 2:1-10; Col. 3:11

19 Ananyu nin wi, sinu kon nù na silfin na lintog? Somsom-onyun annaya: na kausaran
na lintog, wi inyun-unud Apudyus, ta awad mangilasinan na taku ta kinarawing na
oyyooncha. Tan na puranun Apudyus, matungparchi ingkanà chumatong na sachi osay
kanà Abraham wi nangipustaana. Na sachi impustan Apudyus, isag napatog nu sachi
lintog. Tan ilanyu: na nangifag-an Apudyus ta lintog, imfaunna kan aangheles wi isù
amfakaon à ummoy nangifakan Moses achinaot ifaka ta taku.
20 Ngim na sachi impustan Apudyus an Abraham, maid amfakaon tan Apudyus na
mismuy ummoy nakaturag an Abraham.

21 Ananyu nin wi, nu amaschi, surngasingon na lintog na sachi impustan Apudyus.
Ngim foon! Tan ilanyu: nu awad lintog à karobfonganay manaku ta taku, losancha nù
mifilang an Apudyus à maid fasurchan siya nu tungparoncha.
22 Ngim foon pù umanay na lintog à manaraknib ta taku, tan imfafagkan na niyug-is ta
ukud Apudyus wi maid pu takù achi pu fummasur, tan losani taku, fummasurcha losan.
Siyan masapur wi mamatichan Jesu Cristu, ta mafalin wi adchon Apudyus an chichan
sachi impustanà masaraknifancha.

23 Na chaan pu Jesu Cristu umaliyan, isù imfafarud chitau ta lintog tan sachin
nangukuwwarchan chitau. Imfafarudnà chitau ingkanà mipaakammun mipangkop ta
mamatiyan an Jesu Cristu.
24 Siyan isù sachi lintog na nanitingngil an chitau ingkana ta umaliyan Jesu Cristu.
Ngim kapu ta ummalì Jesu Cristu, mafalini ifilang Apudyus chitaù maid fasurtaun siya
kapu ta mamatiyantau.
25 Ad na sana wi chummatong na mamatiyan an Jesu Cristu, foon pù sachi lintog na
manitingngil an chitau tan à Jesus yakay.

26 Siyan kapu ta pammatitau, sachin nanganaan Apudyus an chitau tan patiyontaù
Jesu Cristu.
27 Siyan chitau losan wi mamatin Jesu Cristu ya nafunyakan kapu ta namatiyantau,
innarataun somsomònà mansomsomòtau.
28 Siyan na sana, maid mansafaliyan na Judio ta foon, sanilu ta foon, uray na larai ta
fufai tan man-iisu ta sangwanan Apudyus kapu ta namatiyan an Jesu Cristu.
29 Siyan, nu Jesu Cristun manitingngil an chitau, uray nu foon-ayu pù Judio, mifilang-
ayù tuttuway kanà Abraham ya makauwaayu ko ta losan chachi impustan Apudyus an
Abraham.

4

1 Awad akon iyalig-un chiayu mipangkop ta lintog. Na marnusi anà, nu matoy na
amana, mallàsunna losan na ùuwan amana. Ngim kapu ta kinamarnusna, isù maid pu
misafaliyana ta sanilun amana uray nu uwanan losan.
2 Tan masapur patkona losan na ifakan chachi piniyar amana wi mangimanihun siya
ingkanà chumatong na timpuy imfakan na amana wi siyan mangimanihu.
3 Isuna kon chitau, tan na chaantau pu mamatiyan, isutaù sanilu wi patkontau losan
na achawiyan wi narpu ta taku ta annay luta.
4 Ngim chummatong pun na timpu wi simsimmò Apudyus, imfaunnan anàna ta annay
luta wi namfalin taku wi inyanà na osay fufai. Ad tinungparna losan na lintog na Judio
5 ta awad in-inonay manubfut ta losani isù sanilun na sachi lintog. Ad siyan
namfalinona chitaù anà Apudyus.
6 Ad na nangipail-an Apudyus wi inanàna chitau impaalinan Ispiritun Jesu Cristu à
makarong-ag an chitau, wi siyan mangitudtuchun chitau ta mangwanaantaun Apudyus,
"Ama."
7 Siyan na sana, foon pù sanilutau tan anà chitaun Apudyus. Ad kapu ta anà chitaun
Apudyus, makauwatau ko ta losani iparàsunna.

Na Chanag Pablo Mipangkop Ta Chachi iGalacia
Col. 2:16-19

8 Na chamuna wi chaanyu pu maawatan na mipangkop an Apudyus, tuttuway sanilun
chiayu ta chachi sinan-Apudyus wi mammanchar an chiayu.
9 Ngim na sanay akammuyun tuttuway Apudyus, tan inunana imfilang chiayù
anàna, tayuko uliyon na chachi sikud wi achawiyanyu wi maid pu kattò silficha ta
masaraknifanyu? Pionyu wi asin mansanilun chicha?
10 Tan tamako ta mangngilin-ayu ta chachi padcha ya furan ya tawon wi nginilin na
Judio?
11 Kattoi machanakanà isag an chiayu! Isun yakà maid pu silfin na losani iniwaar-uy
nantudtudtuchun chiayu.
12 Susunud, ipangpangngaasiyu ta asinyu turachon à saon. Tan foon pù lintogni wi
Judio na mamfasarà à masaraknifà, ya isuyu ko ta chaanyu pu mangngoran ta sachi
lintog. Ya mamfaru ko losan na iningwayun saon ta iningkawà an chiayu ta sin-arkawan.
Siyan uliyonyu kuman sachi somsomòyu.
13 Ya inaagkammuyu wi na chamuy nangitudtuchuwà ta Mamfaruy Chamag an chiayu,
nasakità wi iningkaw ad iliyu.
14 Ngim uray napalikatan-ayu kapu ta sachi amochi sakit-u, foon pù nappog-ayu tan
inan-anusanyu ya foon pù finayfay-ananà. Tan minangiliyà wi isù anghel Apudyus,
winnu Jesu Cristu na minangiliyu.
15 Tan impailayun lagsakyun saon ta sachi, wi nu mafalin, uray inukityun atayu ad
insukatyu ta atà. Amaschin lagsakyun saon! Siyan tamako ta summafalin somsomòyun
saon ta sana?
16 Namfalinà afusuryu kapu kay ta nangifag-à ta katuttuwaan an chiayu?
17 Na chachi takud asnat wi safalin itudtuchucha, ay-ayuwon chiayu. Ngim
safalin kakaracha tan na pioncha, kumapot-ayun chicha ta man-awichanyù chiani ya
intudtuchuni ta chicha kuman ichayawyu.
18 Achì pu anani lawing nu awad takù mangipaila ta tuttuway ayatnan chiayu nu maid
kuma lawing à pangkopcha, ya kakassiyaoncha uray maichà winnu ingkawà.
19 Chiayuy aannàun Jesu Cristu, maparpalikatan na somsomòun chiayu wi isù mampa-
likatan na mangkumut, tan insakit-un manguullayà ta pumigsaan na pammatiyun Jesu
Cristu.
20 Nu mafalin kumay awachà an chiayu ta sana, narmà kuma wi makaug-ugkud an
chiayu, tan maid pu kattò akammù à oyyoò mipangkop an chiayu.

Na Miyalikan Na Manungparan Ta Lintog Ya Mamatiyan An Jesu Cristu
Rom. 9:6-9; Heb. 11:11

21 Chiayuy maryad manungpar ta lintog wi inyug-is Moses, maawatanyun imfakan na
sachi lintog?
22 Niyug-is ta sachi lintog wi chuwan anà Abraham wi lallarai, wi na osa, inyanà na
sachi sanilucha Abraham. Ad na osa, siyan inyanà na kattò wi asawana.
23 Na sachi anà Abraham ta saniluchay Agar, isun na sikuchi miyanaan na takun
niyanaana. Ngim na sachi osay anàna ta kattoi asawana, niyanà kapu kay ta impustan
Apudyus an Abraham.

24 Iyalig-un anchanay chuway fufai ta chuway turag wi inturag Apudyus. Na sachi
osay sanilu wi Agar ya losani kanàna, iyalig-ù siya ta lintog wi imfakan Apudyus an
Moses ta filig ad Sinai wi sakupon Arabia.
25 Siya ko kan tarus na annay alig-u tan na agwan na ngachan na sachi filig, Agar.
Siyan losani taku wi manungpar ta sachi lintog, isuchà sanilu tan isuchà kattoi kanà
Agar wi nichoka ta chachi takud Jerusalem ta sana.
26 Ngim na sachi kattoi asawan Abraham wi Sara, wi foon pù sanilu, iyalig-ù siya ta
faruy Jerusalem wi kattoi ilitaud langit.
27 Siyan tummuttuwaan na niyug-is ta ukud Apudyus wi anana,
"Siay fasig, maragsak-a! Tan uray nu maid pu inyanànu, manottoròa! Tan uray
tinaytaynan sia ta asawam, manumfali wi ad-achun kanànu nu sachi kanayun
iingkaw na asawana."
28 Siyan, susunud, chitaun miyalikan Isaac wi inyanàcha Abraham kapu ta impustan
Apudyus, tan chitaun niyanà ta impustan Apudyus.
29 Na anà wi niyanà ta sikud wi miyanaan, pinarpalikatanan sachi anà wi niyanà kapu
ta fachang na Ispiritun Apudyus. Ad isun akon sana an chitau tan chachi isù sanilun na
lintog, parpalikatancha kon chachi mamtog an Jesu Cristu.
30 Ngim somsom-onyun annayay niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, "Iparyawnun
sanati sanilu wi man-ina tan foon pù mafalini makaràsun na anà na sanilu ta anà na
foon pù sanilu."
31 Siyan, susunud, maawatanyu kuma na pion na annati anan, wi foon pù kanà chitau
ta sanilu tan kanà chitau ta foon pù sanilu.

5

Foon Pù Lintog Moses Na Matungpar Tan Jesu Cristu Ya Filinnan Matungpar
Rom. 2:25-29; 4:9-12; 1 Cor. 7:18-20

1 Susunud, foon pù issiyay sanilutau tan illisin Jesu Cristu chitau ta kinasanilutau!
Siyan oognanyu kay afus na sachi iningwana, ad achiyu iparufus wi asin-ayu mansanilu.
2 Saoni Pablo wi sunudyu, ilawag-uy mangifakan chiayu, siyan chongronyu: nu
piyaronyun mamarkaan na long-agyù masaraknifanyu, maid silfin Cristu an chiayu.
3 Inongnongyun annay ifakà ta isarad-u: nu ananyuy masapur matungpar anun lintog
mipangkop ta mamarkaan na long-ag, masapur tungparonyu losan chachi lintog.
4 Chachi mangwanani lintog na tungparonchà mangifilangan Apudyus an chichà maid
fasurchan siya, misiyanchan Jesu Cristu, ad foon à achakuwan Apudyus chicha.
5 Ngim chitau, mannamnamatau wi siya mangifilangan Apudyus an chitaù maid
fasurnan siya kapu ta karobfongan na Ispirituna, ya kapu ko ta namatiyantaun Jesu
Cristu.
6 Tan nu mamatitaun Jesu Cristu, maid pu karasin na namarkaan na long-ag ya foon,
tan na masapur kay, na mamatiyantaun siya, wi maila ta man-asiay-ayatantau.
7 Na impappatiyu ta chamu, ustu met! Siyan sinun nangawis an chiayù summiyananyu
ta katuttuwaan ta sana?
8 Tan foon pù Apudyus wi namilin chitaun narpuwan na sachi.
9 Isun na yeast, wi uray ait, pafotarona losan na milaukana, sachin isun na
intudtuchuchan chiayu.
10 Ngim nasorkag na somsomòu mipangkop an chiayu, tan piyarò à Apu Jesus à
mamachang ta somsomòyu ta achiyu winwinan na sachi safali wi itudtuchucha. Ya
na taku wi mangallilaw ta somsomòyu, uray nu sinuman, ochasanan kachusaanan
Apudyus.
11 Ad uray akò saon, susunud, nu itudtuchù wi masapur tungparontau kon lintog
mipangkop ta mamarkaan na long-ag, foon pu kumà parpalikatanà ta asintatakù wi
Judio mipangkop ta itudtuchù wi natayan Jesu Cristu ta kros.
12 Na piò yakay, ta chachi mangallilaw ta somsomòyu, taynanchà chiayu.
13 Susunud, piniliyan Apudyus chitau ta foon pù masapur tungparontaun sachi lintog
wi inyug-is Moses, tan imparufusnà chitau ta sachi. Ngim foon pù mafalin wi ilasunyuchì
mawayaanyuy mangwa ta farangnay pion na long-ag, tan na masapur wi oyyoontau,
fadngafadngantaun fufuruntau kapu ta man-asiay-ayatantau.
14 Tan losan na lintog Apudyus, kinim-ung na annayay osa wi anana, "Masapur ay-
ayatom na asintatakum à isun na mangayatam ta long-agnu."
15 Ngim an-annachanyu tan nu awad man-asisongfatanyu ya man-asisugkanyu, man-
asiyam-an-ayu kay.

Safalin Pion Na Ispiritun Apudyus Ta Pion Na Long-ag Wi Nisisikud Ta Taku
Rom. 7:14-25; 8:1-17

16 Annayan tudtuchù an chiayu: iparufusyun Ispiritun Apudyus à manitingngil ta
somsomòyu ad pintogyun piona, ad kapilitani achiyu pu oyyoon na lawing wi sikuchi
pion na long-ag.
17 Tan na lawing wi sikuchi pion na long-ag, kontraonan pion na Ispiritun Apudyus. Ad
isun akon pion na Ispiritun Apudyus, kontraona kon pion na long-ag. Siyan na anchanay
chuwa, mampattopattoycha ta somsomò, ad achiayu pu makàwa ta inaagkammuyu wi
mamfaru ta sin-arkawan.
18 Siyan nu Ispiritun Apudyus na manitingngil an chiayu, foon pù lintog na
mamangchon an chiayu.
19 Isag narawag na pion na long-ag wi nisisikud ta taku, tan na piona, mamufai ya
sinumani lawing wi oyyoon,
20 ya manayawan ta sinan-Apudyus, ya mangusaran ta mannakafalin wi foon pù
Apudyus na narpuwana. Ad na uchumi marpu ta pion na long-ag, siyan kumuru ya
sumukob ya uray akon apos ya og-ot ya mangkamkam ta mamfaru wi fumaruwana
kay. Ad na salinotnot na pion na long-ag, siyan mansisiyanan wi maid timpuyug,
21 tan apos na awad. Ya uray akon salimong ya mallukuwan ya uchumi lawing.
Imfakafakà an chiayu ngim isarad-u ifaka wi sinumani mangwamangwa ta amaschi,
achi pu mitapi ta Manturayan Apudyus.
22 Ngim kattò safalin iparoswan na Ispiritun Apudyus an chitau. Tan na ifungana
siyan ayat, lagsak, tarna, anus, achaku ya malimpiwtau, ya managpatitau,
23 ya naannad ya mangipafafaan ta long-ag. Siyan nu chichan awad an chitau, maid
pu lintog à labsingontau.
24 Losani taku wi nitatappin Jesu Cristu, fayfay-ananchan lawing wi pion na long-ag
tan isù nitapi nilansa ta nilansaan Jesus ta kros.
25 Siyan, susunud, kapu ta Ispiritun Apudyus na nangatod ta makafiyakantaun
Apudyus à tapin na padcha, masapur patkontau kumà siya ta annay atattakutau.
26 Achitau pu kuma mamadpachayaw tan maid pu safalì lisortana nu achi afus na
apos ya lawingi somsomòtau ta uchum.

6

Man-asifachangtau
Rom. 15:1-6

1 Susunud, nu miyaspur wi ilasinyu wi fummasur na furunyu, chiayuy napigpigsan
pammatina, ammayu fagfag-an à siya wi mamachang ta somsomòna ta ochasanan ustu.
Ngim ilanyu ta foon à siyan makafasuranyu.
2 Masapur man-asifachang-ayu tan amaschin mamtokantau ta illintog Jesu Cristu wi
ananay man-asiay-ayattau.
3 Nu siya ka nun ustu wi foon à kasapurnan sinumani fachang, turtulliyana kan long-
agna.
4 Waschi osay taku, masapur ammaana imanman na oy-oyyoona ta ilana nu ustu
winnu foon. Tan nu ustu, sachi kuman lumagsakana ta achina iyisun iningwana ta
ingwan na uchum à mangipachayawana ta long-agna ta taku.
5 Tan waschi kuma osa somsom-onan kinakapsutna wi foon à kinakapsut na furunnan
somsom-ona.
6 Na osa koy ifakà, sinuy matudtuchuwan ta ukud Apudyus, masapur koy ifingayana
kuman sachi manudtuchun siya ta mafalinna.
7 Achiayu manturtulli, susunud, tan inaagkammun Apudyus na oy-oyyoonyu. Tan
sinumani oyyoon na taku, apitona ko kan iningwana. Tan sinumani immuran na taku,
siya kon apitona.
8 Siyan nu oyyoon na takun pion na long-ag, ochasana kon fungan na sachi iningwana
wi kachusaanà ing-ingkana. Ngim na takuy mangwa ta pion na Ispiritun Apudyus,
ochasana kon mamfaru wi marpu ta Ispiritun Apudyus wi makafiyag an siyà ing-
ingkana.
9 Siyan achitau pu kuma mas-à wi mangwa ta mamfaru tan nu siyan oy-oyyoontau,
chumatong na timpuy mangchasantau ta kunkunan losan chachi iningwatauy mamfaru.
10 Siyan, susunud, na sanay atattakutau, ipapatitau wi mangwa ta mamfaru ta losani
taku, sinchumallun chachi fufuruntauy mamati.

Na Anungus Na Tudtuchun Pablo

11 Saoni Pablo na mismuy mangiyug-is ta annay anungus na ifakà an chiayu. Ilanyun
achakor na annay inyùug-is-u!
12 Chachi mangipapilit wi mamarkaan na long-agyù manungparanyu ta lintog, siya kay
anaponchan machayawancha. Ya amaschin oyyooncha ta achicha kuma mapalikatan
kapu ta mamatiyanchan Jesu Cristu wi natoy ta kros.
13 Ngim na katuttuwaana, uray chachi namarkaan na long-agcha, achicha pu
tungparon losan na lintog! Pioncha kay wi mangipapilit ta amaschin chiayu, ta awad
ipasikatcha wi pintogyu chicha.
14 Ngim à saon, foon pù machayawà na anapò, tan maid uchum à ichayaw-u nu achi
afus na natayan Aputauy Jesu Cristu. Tan kapu ta natayana, maid pu ayat-u ta uray
sinumani nikakangay ta taku ta annay luta tan kattoi maid silfin na amaschin saon ta
sana.
15 Siyan maid pu karasinan chitaun namarkaan na long-ag winnu foon pun, tan na
masapur kay, mafaliwan na somsomò.
16 Siyan chiayuy manungpar ta annay intudtuchù, sapay kuma ta farfaruwon Apudyus
na somsomòyu ya achakuwanà chiayu wi sachin màwa ta losani tuttuway takun
Apudyus.
17 Siyan manipud ta sana, maid kuma makulikuran na somsomòu mipangkop ta annay
itudtuchù. Tan impapatì wi mangwa ta pion Apu Jesus wi nginsanilun saon. Siyan
napillapillatan na long-ag-ù mail-an na katuttuwaana.
18 Susunud, sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Aputauy Jesu Cristu. Amen.

Na Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Efeso

Na Insurat Pablo Ta Chachi Mamatid Efeso

1 Saon à Pablo wi chinutukan Apudyus à man-apostoles Jesu Cristu. Annayan surat-un
chiayuy takun Apudyus wi mangipapati wi mamatin Jesu Cristu ad asnati Efeso.
2 Na iluwarù, ta fadngan chiayu losan an Amatauy Apudyus ya Apu Jesu Cristu, ya
farfaruwoncha kon somsomòyu.

Naragsak Na Somsomò Apudyus An Chitau Kapu Ta Namatiyantaun Jesu Cristu

3 Kattòtau chaychayawon à Apudyus wi Aman Jesu Cristu wi Aputau tan na
namatiyantaun Jesu Cristu inadchonan chitaun losani fumaruwan wi narpud langit wi
impàwana ta Ispirituna.
4 Tan ilanyun iningwana: Na chaanna pù mangwaan ta annayay luta, nar-usna
piniliyan à chitaù man-anàna kapu ta nitapiyantaun Cristu. Siyan namfalinonà chitaù
maapudyusan ya maid fasurtaun siya, wi maid pu safalì puun na sachi iningwanà para
an chitau nu achi afus na ayatnan chitau.
5 Siyan nisisikud wi somsomò Apudyus wi manganà an chitau kapu ta natayan Jesu
Cristu. Siyan kattoi naragsakan Apudyus na nangwaana ta sachi.
6 Siyan chaychayawontaù siya kapu ta achakunan chitau wi maid pu miyisuwana, wi
sachin nangipaaliyana ta anànay ay-ayatona!
7 Ad mipakapu ko ta natayan Cristu wi nifùfuan na charana, nasubfuttau ad
pinakawan Apudyus na fasurtau. Siyan maid pu miyisuwan na achakun Apudyus
8 wi illiblinan chitau.
Ad na kinaraing Apudyus ya kinanungnungna,
9 impaakammunan chitaun sikud wi puranunay pàwa mipangkop an Jesu Cristu wi
foon pù naakammuwan ingkana ta sana.
10 Annayan pinuranuna: Nu chumatong na ustuy timpu, mantitimpuyukon Apudyus
na sinumani awad ad langit ya asnay luta ta siya man-apuchà Jesu Cristu.
11 Na losani màwa, màwa tan sachin simsimmò Apudyus wi màwa. Siyan nanipud ta
chamchamun na sinuman, napipilliyantaù mantakuna wi mitapi an Jesu Cristu.
12 Siyan chiani wi nisisikud na namnamani wi umalin sachi impustan Apudyus wi
umali, chaychayawonnin kinafarun Apudyus!
13 Ad ta sana, chiayu koy uchum, iningwan Apudyus chiayu kò mantakuna ta
nangngoranyu ta sachi tuttuway ukudnay Mamfaruy Chamag à masaraknifanyu. Ad na
namatiyanyun Jesu Cristu, innadchon Apudyus na Ispiritunà makarong-ag akon chiayu
wi sachin impustanà manuttuwaan wi takunà chitau losan.
14 Na nakarong-akan na Ispiritun Apudyus an chitau, sachin manuttuwaantau wi
adchon Apudyus na losani impustanan chitaù tapin na padcha, ya aran chitau ko ad
langit. Siyan chaychayawontaun kinafarun Apudyus!

Na Illuwarun Pablo
Rom. 1:8-15; 1 Cor. 1:4-9; Fili. 1:3-11; Col. 1:3-14

15 Siyan nanipud ta chamuy nangngorà wi namatiayun Apu Jesus ya chakor na ayatyu
ta losani takun Apudyus,
16 maid pu pagpag na yaman-un Apudyus mipakapun chiayu. Na losani malluwaruwà,
kanayun-u somsom-on à chiayu,
17 ya iluwarù an Apudyus wi isag machaychayawi Amatau, wi Aman akon Aputauy
Jesu Cristu, ta adchan chiayù kinaraing à marpu ta Ispirituna, ya ta ipaakammuna kon
chiayun losan wi mipangkop ta kina-Apudyusna ta maaawwatanyu.
18 Ya iluwarù ako ta lawakan Apudyus na somsomòyu ta lumawag na mangilasinanyu
nu sinun sachi wi losantau namnamaon wi awaton à tapin na padcha kapu ta
namiliyanan chitau, ya ta maawatanyu kon kinaachu ya kinafarun na adchona ta
takuna,
19 ya kinapigsan na mannakafalin Apudyus wi mangiturung an chitauy mamati tan
maid pu miyisuwana. Na sachi mannakafalinna wi mangiturung an chitau, siya ko kan
mannakafalinna wi impailana
20 ta nangipauliyana nanakuwan an Jesu Cristu ta natayana, ya nangipatùchuwanan
siya ta apot ta chiwawannad langit.

21 Siyan nanipud ta lugrukin na lufung ya à ing-ingkana, maid pu miyisuwan na
kinangatun Jesu Cristu, tan siyan kangatuwan na losani mannakafalin wi manturay
ad asnay luta ya uray ad langit, tan siyan angatuwan na losani ap-apu ya losani aran ya
uray sinuy ifakan na taku.
22 Tan iningwan Apudyus à Jesu Cristù man-apun na losan ya iningwana kò siyà
pinakaurutau wi mamati.
23 Ad na losani mamati, chichan pinakarong-agna. Ad na losani awad an Jesu Cristu
wi uru, makafingaytau ko wi long-agna.

2

Na Nanakuwan Apudyus Ta Chachi Isù Nanattoy An Siya
Rom. 3:21-31; Col. 2:8-15

1 Na chaanyu pù mamatiyan an Jesu Cristu, maid pu namnamayù mitapin Apudyus,
tan isuayù nanattoy an siya kapu ta fasuryu.
2 Ad na sachi, tinuradyun ukalin na foon pù mamati, ad pintogyu kon pion Satan wi
siyan mangituray ta sana ta chachi mannakafalin wi achi pu maila ya losan akoy foon
pù mamati.
3 Ya uray à chiani wi Judio, sachi kon iningwani ta chaanni pù mamatiyan an Jesus,
tan iningwanin farangnay pion na long-agni ya sinumani chinumtong ta somsomòni.
Siyan maid pu karasinan chiani wi Judio tan sikuchi lobfongni ko wi machusa, wi isun
na kachusaan na losani foon pù mamati.
4 Ngim à Apudyus, maid pu miyisuwan na ayatnan chitau, ya maid pu ko miyisuwan
na kaasina,
5 tan uray nu isutaù nanattoy an siya ta chaantau pu mamatiyan, tinakuna chitau
mipakapun Cristu. Siyan kaasina kan nanaraknifanan chitau.
6 Siyan na sana, kapu ta nitapitaun Jesu Cristu, impangatun Apudyus chitau ko wi
makaturay an Jesu Cristu ad langit ta kinangatuna.
7 Sachin iningwan Apudyus à mangipail-anà ing-ingkana ta kinachakor na ayatnan
chitau ya sayaawna wi maid miyisuwana. Na puun na sachi, Jesu Cristu.
8-9 Siyan kaasin yakay Apudyus na nasaraknifantau ta namatiyantaun Jesu Cristu, wi
foon à kinafarun na iningwatau, tan illiblin Apudyus na nitapiyantaun siya. Siyan maid
pu mafalini ipaspas-ar na sinumani taku ta mitapiyanan Apudyus.
10 Tan Apudyus yakan nangwà mitapiyantaun siya ta namatiyantaun Jesu Cristu.
Ya finaliwanan somsomòtau ta makàwatau ta mamfaruwona, wi sachin kakaranay
nangwan chitau ya simsimmòna wi sachi kuman oyyoontau.

Na Mansusunuchan Mipakapun Cristu
1 Cor. 3:9-15; Gal. 2:15-21

11 Siyan chiayuy foon à Judio, achiyu kuma maliwatan wi niyanàayù foon pù tuttuway
takun Apudyus, ad man-iyaamisni chiayu tan maid pu markan Apudyus an chiayu. Ngim
na katuttuwaan, foon à Apudyus na mangwa ta sachi marka, tan taku kay.
12 Siyan na chaanyu pù mamatiyan, maid pu inakammuyu mipangkop an Jesu Cristu
ya foon pu kò nifilang-ayun chiani wi kanà Israel wi piniliyan Apudyus. Ad maid
pu ko ay-ayanyu ta inturag Apudyus wi impustana adchon an chiani. Ya maid pu ko
namnamayù mafadnganyun Apudyus ta sanay mafiyakanyu tan maid akammuyun siya.
13 Ngim safali ta sana, tan uray maid akammuyun Apudyus ta sin-arkawan, nitapiayun
siya kapu ta charan Jesu Cristu wi nifùfù ta natayana.
14 Siyan Jesu Cristun nangwa ta nantitimpuyukantau wi Judio ya foon à Judio wi nan-
ossaanon chitau mansusunuchon tan inaannan nangkukuraantau.
15 Na natayana, inaanan Lintog na Judio ya liglamintuna, tan siyan nangkukuraantau.
Siyan na sana, uray chuway karasitauy taku wi Judio ya foon à Judio, nansusunudtau
nan-ossaan ta nitapiyantaun siya. Ad sachin nantitimpuyukantau.
16 Siyan na natayan Jesu Cristu ta kros, siyan naaanan na nangkuraan na Judio ya foon
à Judio, ad sachin nantimpuyukona nan-ossaanon chicha nangulinon losan an Apudyus.
17 Siyan na ummaliyan Jesu Cristu, itudtuchunan mantitimpuyukantau an Apudyus,
wi uray chiayuy foon à Judio wi achayun Apudyus ya chiani koy Judio wi naawakan à
takun Apudyus.
18 Ad na sana, losantau wi uray Judio ya foon à Judio, fadngan na Ispiritun Apudyus
chitau losan wi mitapin Apudyus kapu ta iningwan Jesu Cristu.
19 Siyan chiayuy foon à Judio, uray nu foon pù faryan chiayun Apudyus ta sin-arkawan,
imfilang Apudyus chiayù takuna ya inanà chiayu ta mitapiayu losan ta chachi uchumi
mamati wi faryanna.

20 Na aligna, chitau losan na isù foroy Apudyus wi iingkawan na Ispirituna. Siyan à
Jesu Cristu na isù nisaachan na foroy, ya chachi profetas ya apostoles, isuchà tuud na
foroy tan chichan ummunay nangipaakammu ta mipangkop an Jesus,
21 ad na losani mamati, chichan isù takiaran na foroy. Ad à Jesu Cristu na mamangchon
ta manchartuman na losani takiara ta makaofanà osà naapudyusani foroy.
22 Siyan kapu ta nitapiyanyun Jesu Cristu, chiayu kon isù takiara wi usaron na Ispiritun
Apudyus wi mangwa ta fumroyan Apudyus.

3

Na Nantudtuchuwan Pablo Ta Foon À Judio
Col. 1:24-2:5

1 Siyan saoni Pablo wi mansilfin Apudyus, nafaruchà kapu ta nantudtuchuwà ta
mipangkop an Jesu Cristu an chiayuy foon à Judio à mafadnganyu.
2 Ad chichingngoryu wi impafiyang Apudyus an saon na mangipaakammu ta kaasina
an chiayù fumaruwanyu.
3 Tan foon pù nipaakammun mipangkop ta nitapiyanyuy foon à Judio an Apudyus
ingkana ta sana, ngim impailan Apudyus an saon ad siyan isurat-un chiayu ta sana.
4 Siyan nu fasaonyun annaya, acharonyun maawatà ta sachi puranun Apudyus
mipangkop an Jesu Cristu wi foon pù nipaag-akammu.
5 Tan nanipud ta sin-arkawan, maid takù nangakammu ta sachi puranun Apudyus,
ngim na sana, impaakammun na Ispiritun Apudyus an chiani wi piniliyanay man-
apostolesna ya profetasna.
6 Siyan annayan puranunay foon pù nipaag-akammu: Na sana, chiayuy foon à Judio,
makafingay-ayu ta losani adchon Apudyus an chiani wi Judio, ya mifilang-ayu kò long-ag
Jesu Cristu ya makafingay-ayu ko ta losani impustan Apudyus mipakapun Jesu Cristu.
Sachin nàwan chiayu kapu ta namatiyanyu ta Mamfaruy Chamag.
7-8 Uray nu saon na kafafaani takun Apudyus, iningwanà saon à mansilfin siya tan
inadchà à karobfongà wi mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag an chiayuy foon à Judio.
Ad sachin impurang Apudyus an saon à mangiwarawakà ta kaasin Jesu Cristu an chiayu
wi maid miyusuwana.
9 Ad na osa koy imfakan Apudyus, ta ipakaawat-u ta losani taku na oyyoon Apudyus
wi mangipacharan ta sachi puranuna wi foon pù nipaag-akammu. Tan à Apudyus wi
nangwa ta losan, achina pu impaag-akammun sachi puranuna ingkana ta sana.
10 Siyan uray na losani mannakafalini turay ad langit wi achi pu maila, maid
akammucha ta kaskaschaaw wi kinaraing Apudyus, tan na pion Apudyus, chitauy
mamatin Jesu Cristu na mangil-ancha ta kinaraing Apudyus wi maid miyisuwana.
11 Na sachi puranun Apudyus, nisisikud ta somsomòna, ad à Aputauy Jesu Cristu na
lummoswaana losan.
12 Siyan na sana, kapu ta namatiyantaun Jesu Cristu ya nitimpuyukantaun siya, foon
pù umogyattauy mangifaka an Apudyus ta sinumani ifakatau.
13 Siyan achiayu kuma machismaya kapu ta annayay mapalikatà mipangkop ta
itudtuchù an chiayu, tan anusà losan à fumaruwanyu.

Na Ayat Jesu Cristu Ta Taku
Rom. 8:31-39

14 Nu somsom-ò losan na iningwan Apudyus wi Amatau, mampalintumongà wi
manaychayaw an siya,
15 wi siyan puun na asinchuwan, ya siya kon Aman na losan, uray ad langit ya asnay
luta.
16 Ad na iluwarù an siya wi angatuwan wi maid pu makasomsomò ta mannakafalinna,
ta papigsaonan somsomòyu losan kapu ta Ispirituna,
17 ya ta ingkaw à Jesu Cristu ta somsomòyu kapu ta pammatiyun siya. Ya iluwarù ako
ta lumamut ta somsomòyun man-asiay-ayatanyu
18 ta awad karobfonganyuy mangawat ta kinapigsan na ayat Jesu Cristu an chitau. Ya
foon pu kà chiayu ngim uray losani takun Apudyus ta maawatancha losan na ayat Jesu
Cristu wi maid miyisuwana.
19 Uray achitau pu makasomsomò ta kinapigsan na ayat Jesus an chitau, iluwarù ta
machog-achog-an kuman maawatanyu ingkanà miyukali an chiayu na kina-Apudyus
Apudyus.
20 Uray sinumani ifakataun Apudyus, mafalini ad-achun oyyoona nu ifakatau tan maid
pagpag na karobfongana, tan uray na achitau pu makasomsomò, mafalin an siya. Ad
na mannakafalinna ko, man-iwaar an chitau à mafadngantau.

21 Siyan losantauy mamati, chaychayawontaù Apudyus à ing-ingkana mipakapun Jesu
Cristu ya mitapiyantaun siya! Amen.

4

Masapur Mantitimpuyug Na Losani Mamati
Rom. 12:6-8; 1 Cor. 12:12-26

1 À saoni Pablo wi nafarud kapu ta manursurutà an Apu Jesu Cristu, na ifakà an
chiayu, iyafainyù Apudyus wi namilin chiayu.
2 Na oyyoonyu, masapur wi ipafafayun long-agyu wi achiayu mampadpachayaw ya
masapur akoy man-asiinnanus-ayu tan sachin mangipail-anyu ta man-asiay-ayatanyu.
Ad anusanyun illachun na fufurunyu ya anayunonyu pakawanon chicha.
3 Ya ipapatitau ko wi mangwa ta pion na Ispiritun Apudyus ta achitau pu chachailon
na timpuyugtau wi narpun siya.
4 Os-osàan na long-ag Jesus wi chitau, ya maid pu osà long-ag à achi pu man-
asiinnawat. Ya os-osàan akon Ispiritun Apudyus wi nakarong-ag an chitau losan. Ya
os-osàan akon losantau namnamaon wi awaton à tapin na padcha kapu ta namiliyan
Apudyus an chitau wi sachin mannaynayuni fiyag.
5 Ad uray achutau, os-osàan na Aputau wi siyà Cristu. Ya os-osàan akon charan
ta mapati à mitapiyantaun Apudyus. Ya os-osàan akon singyar à maifag-an ta
nitapiyantaun siya wi funyag.
6 Ya os-osàan à Apudyus wi siyan angatuwan ta sinuman, ya siya kon Aman na losani
mamati. Ya à siya, iingkaw an chitau losan ya man-iwaar akon chitau losan.

Nan-ob-ofot Na Innadchon Apudyus À Mafadngantau
1 Cor. 12:4-11

7 Siyan tuttuway os-osàan na patiyontau wi siyà Jesu Cristu. Ngim foon pu kà os-
osàani karasi na karobfongan na inadchonan chitauy mamati, tan inadchan Jesu Cristu
na waschi osan chitaù karobfongan.
8 Nifakan sachi ta ukud Apudyus wi impaiyug-isna ta awi:
"Na nangulinanad langit,
achun inawitnay farud,
ya inadchona kon karobfongan na losani taku."
9 Ad sinun mining na ananay nangulin ad langit? Na miningna, kapilitani ummali
ummunad asnay luta, tan tanako anani nangulin ad langit nù?
10 Siyan maid pu safalì nangwa ta sachi nu achi afus à Jesu Cristu wi siyan ummalid
asnay luta achiwot mangulin ad langit. Siyan na sana, sinumani lukar awad à siya.
11 Ya achu kon inadchonay karobfongan na takù mafadngan na namatin siya, tan
iningwanan uchum à man-apostoles, ya karobfongan na uchum wi mangifaka ta ukud
Apudyus wi ananchay profetas. Ya inadchona kon karobfongan wi mangiwarawag
ta Mamfaruy Chamag ya karobfongan wi mangayyuwan ta namati ya manudtuchun
chicha.
12 Na kakaran Jesu Cristu wi nangatod ta chachi nan-ob-ofot wi karobfongan, ta waschi
osay mamati orognay mangwa ta pion Apudyus à pumigsaan na pammatina ta man-
ossaan à long-ag Cristu.
13 Na màwa kuma, machogchog-an na pammatitau ya akammutau mipangkop ta Anà
Apudyus ta matimpuyug na pammatitau ingkanà miyustuustu wi miyisutau an Jesu
Cristu.
14 Nu sachin màwan chitau, tuttuway foon pù isutaù an-ananà wi mallasuy maawis
ta sinumani adchatuy tudtuchu, ya achitau pu ko maturtulliyan ta chachi masmasikap
wi mansabsafalin itudtuchucha.
15 Tan na oyyoontau, ug-ugkuchontaun katuttuwaan wi achitau pu kuma fumchù
wi mangifaka, ta ipailataun ayattau. Tan masapur miyisutaun Jesu Cristu ta losani
oyyoontau tan siyan urutau.
16 Ya siyan mangimanihun chitauy pinakarong-agna, wi urat na mamangchon ta
mansilsilpuwan na losani partin na long-ag. Ad nu oyyoon na waschi osay partin
na long-ag na fiyangna, pumigsa ya chumakor na long-ag. Siyan amaschi kuman
oyyoontauy long-ag Jesu Cristu ta pumigsan timpuyugtau ya pammatitau kapu ta man-
asiay-ayatantau.

Na Mafaliwan Na Mafiyakan Ta Namatiyan An Jesu Cristu
Rom. 6:1-14; Col. 3:5-17

17 Siyan na itudtuchù an chiayu wi imfakan Apu Jesu Cristu an saon, masapur achiyu
turachon na oy-oyyoon chachi foon pù mamati, tan à chicha, siya kay surutoncha afus
na awad ta somsomòcha wi maid pu silfina
18 tan foon pù narawakan na somsomòcha. Ya maid fingaycha ta fiyag wi adchon
Apudyus, tan maid akammucha ta mipangkop an siya. Tan siya kay ipapilitcha oyyoon
na pioncha.
19 Siyan naaan na losani faincha ya tuttuway achicha pù ait makatingngil ta lawing
wi pion na long-agcha wi oyyoon wi afafain ya narafos na somsomòcha ta sinuman.
20 Ngim à chiayu, foon pù sachin inacharyu mipangkop an Jesu Cristu.
21 Tan chingngoryu met na mipangkop an siya ya turachonyu kon katuttuwaan wi
intudtuchuna.
22 Ad siyan masapur wi man-awichanyu losan na lawingi ukaliyu wi tinuradyu ta
chaanyu pù mamatiyan, tan na chachi ukali, sachin maturtulliyan na long-agyu ya
machachailana.
23 Na masapur ta sana, mafaliwan na somsomòyu
24 wi aranyun mamfaruy somsomò wi marpun Apudyus wi isù niyanàayu asin à faruy
taku. Tan na sachi marpun Apudyus, nacharus ya nalimpiw.
25 Siyan masapur wi achiayu man-asituli, ta afus na katuttuwaan à ukuchonyu, tan
man-am-amungtau losan à osà long-ag Jesus.
26 Ad nu awad umog-otanyu, annachanyu ta achi siyan fumasuranyu. Ya achiyu ko
sosom-on na og-otyu, ta sin-aitan kuma ad naaan.
27 Ya achiyu iparufus wayaan na mangkuliyan Satan ta somsomòyu.
28 Nu awad osà man-aakaw, masapur iyakayna ta mallabfu ta ustuustu ta awad
mangar-anà masapurna ya ifachangna ta chachi makasapur à fachang.
29 Achiayu ko man-ukud à lawing, tan na ukuchonyu kan makafachang ta chachi
mangngor, ta pumigsan somsomòcha mipangkop ta mamfaru.
30 Ya achiyu ko oyyoon na mampasauy ta Ispiritun Apudyus, tan na Ispiritun Apudyus
wi nakarong-ag an chitau, siyan markan Apudyus wi mangifaka wi inuwan Apudyus
chitau. Siyan sinumani taku wi awad na Ispiritun Apudyus an siya, sikurachun
masaraknifanà tapin na padcha.
31 Masapur achiyu sosom-on na sinumani lummawingan na somsomòyu. Iyakayyu
kon og-ot ya songsongfat. Foon pu ko kumà manchillaw-ayu ya isilonyun uchum,
32 tan na oyyoonyu kuma, man-asiinnanus-ayu ya man-asiachakuayu ta mamfaru
kan oyyoonyu ta fufurunyu. Ya masapur akoy man-asipinnakawan-ayu wi isun na
namakawanan Apudyus an chiayu mipakapun Jesu Cristu.

5

Na Oyyoon Na Narawakan Na Somsomòna
Gal. 5:16-26; Fili. 2:12-18; Col. 3:5-17

1 Chiayun anà Apudyus wi isagna ay-ayaton, siyan masapur turachonyun losani
somsomòna tan siyan Amatau.
2 Ya masapur akoy man-asiay-ayat-ayu wi isun na mangay-ayatan Jesu Cristu an chitau.
Tan kapu ta ayatnan chitau, inadchonan long-agnà matoy à para chitau wi sachin
nangichatunana ta long-agnan Apudyus, ad tuttuway napnok à Apudyus ta sachi wi
iningwan Jesus.
3 Kapu ta chiayun takun Apudyus, achi pu kuma mafalin wi awad na mangkamkam
ya mangwà lawing wi makachagchakas ya losani linuruku. Uray na maisturyaan ta
amaschi, foon pu kumà mafalini awad maisturyà kakassachin chiayu.
4 Ya achiayu ko kuma man-ukud à lawing à ukud ya chachi mipasib-ot na
manturungana ya uray chachi maid kutùna ya narafos wi soysoyog, ta na ipaingsayu
kuma, na manyamananyun Apudyus.
5 Tan chachi takuy kaisaw ya linurukun oy-oyyooncha, sikurachuy achicha pu mitapi
ta Manturayan Apudyus wi Aman Jesu Cristu. Uray chachi mangkamkam ta sinuman
wi siya apudyusonchan ochon tan sachin patpatkancha wi foon à Apudyus.
6 Ilanyu ta achiayu pu maturtulliyan ta chachi masmasikap wi mangwanani foon pù
tuttuwan annayay imfakà. Sikurachuy apiton na achi pu mamatin og-ot Apudyus ta
kakassanà oy-oyyoon.
7 Siyan achiayu miyamfuruy ta takuy kakassana.
8 Na sin-arkawan, pangot na ikawyu tan maid akammuyun Apudyus. Ngim na sana,
narawakan na somsomòyu kapu ta namatiyanyun Apu Jesus. Siyan masapur iyafainyun
narawakan na somsomòyu

9 wi na fungana nalimpiw na somsomòyu ya manurachanyu ta katuttuwaan ya losani
mamfaruwon Apudyus.
10 Siya acharonyu oyyoon na mamparagsak an Apudyus.
11 Achiayu ko miyamfuruy ta oy-oyyoon chachi takuy foon pù mamatin Apudyus, wi
maid silfin na oy-oyyooncha, tan siya oyyoonyun ustu à marawakan na kinarawing na
oy-oyyooncha.
12 Tan uray na mangifag-an ta sachi itaruchay mangwa, isag afafain.
13 Siyan nu marawakan na kinarawing na oy-oyyooncha, kapilitan wi achi pu mitaru
ad narawag kuman mangilasinancha ta kinarawingna ta faliwancha kuma.
14 Ad sachi kon itudtuchun na sachi niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana,
"Chiayuy isù nasuyop, fumangon-ayu
tan isuayù nanattoy, siyan umuliayu mataku,
ta lawakan Cristu na somsomòyu."
15 Laramanyu kuman inyòoyyayu ta achiyu is-isuwwon chachi achi pu makaawat ta
ustu, tan à chiayu, kattoi naawatanyun ustu.
16 Ad nu awad wayayuy mangwa ta mamfaru, siyan oyyoonyu, tan maam-amod na
lawing lumawilawing ta sana.
17 Siyan achiayu man-an-annan ta anaponyun pion Apudyus wi pàwan chiayu.
18 Achiyu ko iparufus na long-agyù masalimong tan chumachail na amaschi. Ngim na
oyyoonyu, iparufusyun Ispiritun Apudyus wi mangchon ta somsomòyu.
19 Ad nu man-asilanlannus-ayu, ukuchonyun ukud Apudyus ya mangkankantaayu
kò manayawanyun Apudyus ya mangifag-anyu ta tudtuchu. Siyan lagragsakonyuy
mangkankanta wi som-osom-onyun pionchay ukuchon.
20 Uray sinun mapasamak, kanayun-ayu manyaman an Amatauy Apudyus ta ngachan
Apu Jesu Cristu.

Na Mitudtuchu Ta Man-asawa
Col. 3:18-19; 1 Ped. 3:1-7

21 Waschi osan chiayu, masapur ipafafanan long-agna ta fufurunna tan amaschin mail-
an na mangipafafaanyu ta long-agyun Cristu.
22 Chiayuy fubfufai, masapur ipafafayun long-agyu ta aassawayu wi isun na mangi-
pafafaanyu ta long-agyun Apu Jesus.
23 Tan na larai, siyan urun na asawana wi isun na nan-uruwan Jesu Cristu ta losani
namati, ya à Jesus, sinaraknifanan losani namati, wi niyalig à long-agna.
24 Isun na mamatkan na namatin Jesu Cristu, isun kuman mamatkanyuy fubfufai ta
aassawayu.
25 Chiayu koy lallarai, masapur ay-ayatonyun aassawayu wi isun na nangay-ayatan
Jesu Cristu an chitauy namatin siya, tan à Jesus, kapu ta ayatnan chitau, inadchonan
long-agnà matoy
26 ta mamfalinonà chitaù maid fasurtaun Apudyus kapu ta nangurasana ta fasurtau
ta namatkantau ta imfakana.
27 Iningwan Jesu Cristu losan na amaschì mangin-uwaanan chitau wi maid fasurtau ya
maid ako arwingantau, ta kattoi mamfarun mangil-anan chitau ya mangar-anan chitau.
28 Siyan chiayuy lallarai, masapur isun na mangay-ayatanyu ta long-agyu na
mangayatanyu ta aassawayu, tan chichan isù putod na long-agyu. Siyan sinumani
mangay-ayat ta asawana, ay-ayatona kon ustuy long-agna,
29 ad maid pu takù lawingonan long-agna, tan paanana ya farfaruwona. Ad sachi kon
isun na oyyoon Jesu Cristu, tan ayyuwana ya ay-ayatonan losani mamati, wi nifilang à
long-agna,
30 tan chitaun partin na long-agna.
31 Sachin nampaiyug-isan Apudyus ta ukudna wi anana, "Nu mangasawan larai,
taynanan chachakkorna ad nitipun ta asawana ad sachin mafalinancha osà long-ag."
32 Naunog na pionay ifaka, wi na maawatà, mitipun à Jesu Cristu ta losani mamati ta
mamfalincha osa.
33 Ngim isuna kon mausarana ta man-asawa. Tan na larai, masapur wi ay-ayatonan
asawana wi isun na mangay-ayatana ta long-agna, ad na fufai, masapur iyafainnan
asawana.

6

Na Mitudtuchu Ta An-ananà Ya Chachakkor
Mar. 7:10; Col. 3:20-21

1 Chiayuy an-ananà, masapur patkonyun chachakkoryu, tan siyan ustuy oyyoon na
namatin Apu Jesus.
2 Ad sachin illintog Apudyus wi anana, “Masapur lispituwonyun chachakkoryu.”
Sachin chamuy lintog Apudyus wi awad na kunkunana nu patkon, tan na impustan
Apudyus, anana,
3 “Nu patkonyun annaya, mamfarun fiyagyu ad asnay luta ya anchun mafiyakanyu.”
4 Chiayuy chachakkor, achiyu paog-oton na aannàyu ngim tudtuchuwanyu ya
disiplinaonyu chichà isun na oyyoon Apu Jesus an chitau.

Na Mitudtuchu Ta Sanilu Ya Nginsanilu
Col. 3:22-4:1

5 Chiayuy sanilu, masapur am-ammaanyu wi mamtog ta nginsanilun chiayu ya
iyafainyu ko chicha, wi na oyyoonyu, patkonyu chicha wi maid lawing ta somsomòyu
wi isù Jesu Cristu na patkonyu.
6 Ya foon yakà afus na mangiil-anchan chiayù mangwaanyu ta ustu, tan nu amaschi,
siya kay anaponyun machayawanyu. Na oyyoonyu kuma, ifilangyu wi Jesu Cristu na
nginsanilun chiayu wi asilaragsak wi mangwa ta pion Apudyus.
7 Ya mamfaru kuman somsomòyu wi mangwa ta sinumani pàwachan chiayu, tan na
katuttuwaana, foon pu kà takun nginsanilun chiayu tan à Apu Jesu Cristu ko.
8 Ya akammutau ko wi uray sinumani taku, sanilu winnu foon, wi mangwà mamfaru,
losan Apudyus kunkunaan.
9 Ya chiayu koy awad na saniluna, masapur iyustuustuyun oyyoonyu. Achiyu og-
ogyaton chachi saniluyu. Tan akammuyu wi chitau losan, wi uray sanilu winnu ap-apu,
os-osàan na Aputaud langit. Ad à siya, maid amiliyanà taku tan man-iisuwona losan
uray sinun kinasasaadcha.

Na Armas Wi Adchon Apudyus
Rom. 13:12; Col. 1:13; 1 Tes. 5:8; Heb. 4:12

10 Na anungus na ifakà an chiayu: masapur ipapatiyuy mangwa ta losani pion
Apudyus, wi usaronyun mannakafalin Apu Jesu Cristu wi awad an chiayu.
11 Masapur iyarmasyun losani armas wi innadchon Apudyus ta awad in-inonyuy
mangafak an Satan wi isag nasikap.
12 Tan na katuttuwaan, foon pù takun akufattau, tan chachi losani aran ya losani
achi pu maila wi mannakafalini losan lawing na awad ta somsomòcha, wi chichan
mangituray ta takud asnay luta.
13 Ad siyan usarontau losan na armas wi innadchon Apudyus an chitau wi mangufat ta
afusurtau, ta achitau pu maafak nu chumtong na lawing. Ad mangaafaktau nu marpas
na kufat.
14 Siyan mansasagkanaayu wi isun na surchachu. Na surchachu, masapurnan larat.
Siyan isù manlaratyun mangukuchanyu ta katuttuwaan wi maid pu turtulli. Na osa ko,
masapur na surchachun tapar na far-uungna. Siyan isù mantaparyun mangwaanyu ta
mamfaru ya nalimpiw.
15 Ad na isù mansapatusyu ko, nakasakanaanyuy mangifaka ta Mamfaruy Chamag
mipangkop ta makatimpuyukan an Apudyus.
16 Ad masapur ako oognanyun pammatiyun Jesu Cristu tan sachin isù arasagyu. Siyan
pipiyaronyù siya, tan sachin iyarasagyu ta sinumani kaog-ogyati oyyoon Satan wi isù
fumarafaray say-ang.
17 Ad na isù helmetyu siyan nanaraknifan Jesu Cristu an chiayu, tan sachin manapar
ta somsomòyu. Ya iyaaw-isyu kon kaman wi innadchon na Ispiritun Apudyus, wi siyan
ukud Apudyus.
18 Masapur akoy malluwaruwaruayu manchawat à fachang Apudyus uray sinuy
mapasamak, wi surutonyun itudtuchun na Ispirituna ta malluwaruwanyu. Ad
ipapatiyuy mangiluwaruwaru ta losani namati.
19 Ya itapiyà ako iluwaru ta ipaspasmò Apudyus na ustuy ukuchò nu mawayaanà wi
man-ukud. Ya iluwaruyu ko ta tumurochà wi mangifaka ta Mamfaruy Chamag wi foon
pù nipaag-akammu ingkana ta sana.
20 Tan kapu ta sachi, saon na isù amfakaon Apudyus, ad sachi kon nafaruchà. Siyan
iluwaruwanà kuma ta tumuroturochà wi mangituruy ta annay impiyar Apudyus an
saon.

Na Anungus Na Imfakan Pablo

21 Sachin afus à ifakà, ngim achifali tan annat wi umalì Tikico wi napatoki sunudtau
tan napiyar wi mansilfin Apu Jesus. Siyan mangisturya an chiayu ta losani mipangkop
an saon.
22 Sachin pangkop-uy mangifaun an siyad asnat, ta ukuchonan mipangkop an chianid
asna ya sorkakona kon somsomòyu losan.
23 Siyan, susunud-uy namati, na iluwarù an Amatauy Apudyus ya Apu Jesu Cristu,
ta pafaruwonchan somsomòyu losan, ya ta pumigsapigsan pammatiyu ya uray akon
man-asiay-ayatanyu.
24 Sapay kuma ta fadngan Apudyus chiayu losan, chiayuy achi pu mapagpag na
mangay-ayatanyun Apu Jesu Cristu.

Na Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Filipos

Na Insurat Pablo Ta Chachi Mamatid Filipos

1 Saon à Pablo, ya annaya kò Timoteo, wi chianin mansilfin Jesu Cristu. Annayan
suratnin chiayuy mangipangpangud asnati Filipos, ya chiayuy mamachang an chicha,
ya uray losan-ayu wi inanà Apudyus kapu ta namatiyanyun Jesu Cristu.
2 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Amatauy Apudyus ya Apu Jesu Cristu, ya
farfaruwoncha kon somsomòyu.

Na Illuwarun Pablo Mipangkop Ta Chachi iFilipos
Rom. 1:8-15; 1 Cor. 1:4-9; Ef. 1:15-23; Col. 1:3-14

3 Na losani manomsom-à an chiayu, manyamanà an Apudyus,
4-5 tan nanipud ta chamun na namatiyanyun Jesu Cristu ingkana ta sana, fadngafad-
nganà an chiayu ta mangiwarawakà ta mamfaruy chamag mipangkop an siya. Siyan na
mangiluwaruwà an chiayu, kattoi naragsakà.
6 Ya sikurachuwò ako wi paituruy Apudyus na pammatiyu, tan siyan nangipaspasmò
an chiayu ta chamun na namatiyanyu. Ya chog-achog-ana ko ta maid pu mangkuran-
ganyu ta mangulinan Jesu Cristu wi manguis ta atakutaku.
7 Amaschin somsomòun chiayu tan napatog-ayu an saon. Tan makalikat-ayun saon
ta annayay nafaruchà, ya finadnganyu kò saon ta manàchorà ta mamfaruy chamag ya
mangipapigsaà ta pammatin na uchum.
8 Akammun Apudyus wi amod na ayù an chiayu ya ayat-un chiayu, wi isun akon ayat
Jesu Cristu an chitau.
9 Siyan na iluwarù an Apudyus, ta pumigsapigsan man-asiay-ayatanyu, ya ta machog-
achog-an na maawatanyu mipangkop an Apudyus, ya lumaing-ayu ko wi mangilasin ta
losani katuttuwaan.
10 Tan nu amaschi, kapilitani amfuruyanyun ustu. Ad na lisortan na sachi, foon pù
pafasuron chiayu ta mangulinan Jesu Cristu, tan ochasan chiayuy nachachallusan.
11 Siyan oyyoonyu kay afus na ustu wi mamfaruwon Apudyus, wi Jesu Cristun afusi
mangwa ta amaschi, ad sachin machayawan Apudyus ya mipail-an na kinafaruna.

À Jesu Cristun Puntus Na Annayay Mafiyakan
1 Cor. 4:16-5:10

12 Susunud-u, ananyu pun nin nu matipod na miwarawakan na mamfaruy chamag
kapu ta losani napasamak an saon. Ngim foon tan tumurung yakay.
13 Tan ilanyu, nanchongor losan na susurchachun na Ali ya uray losan na anchanay
uchumi takud asna wi maid pu safalì nafaruchà nu achi afus na mansilfiyà an Jesu
Cristu.
14 Ad mipakapu ko ta nafafalluchà, nasorkag na somsomò na kaachuwani susunudtau
an Apu Jesus ad naaan na ogyatcha, siyan tummurodcha koy mangiwarawag ta ukud
Apudyus.
15 Ngim safalin pangkop na uchum, tan aposcha kan saon na mangipagngorancha
ta mipangkop an Cristu, tan siya pionchan kallaw. Ngim na uchum wi ustuustun
pangkopcha,
16 ay-ayatonchà saon tan naawatancha wi imparufus Apudyus na annay nafaruchà à
manàchorà an siyad asna.
17 Ngim chachi uchum, kattoi safalin pangkopchay mangipagngor mipangkop an
Cristu, tan siya kay anaponchan machayawancha. Ad na pioncha ko, machismayaà
kuma ad asnay fafalluchan nu chongrò na oyyooncha.
18 Ngim an saon, naragsakà ako kay. Tan uray lawing winnu ustun pangkopcha,
achifali nu iwarawagchà Jesu Cristu, tan sachin mamparagsak an saon.
19 Ad naragsakà ako tan akammù wi kapu ta luwaruyu ya fachang na Ispiritun Jesu
Cristu, siyan fumaruwà na lisortan losan na napasamak an saon.
20 Na piò ya namnamaò an Apudyus, maid pu kuma oyyoò à mifainà an siya,
sinchumallu ta sana, ya kassiya kuman turod-uy mangipachayaw an Jesu Cristu. Uray
matoyà winnu matakuwà, achifali nu siyan machayaw mipakapun saon.
21 Tan maid safalì puntus na mafiyakà nu achi afus na machayawan Jesu Cristu. Ad
nu matoyà, simfumaru tan inyà an siya.

22 Ngim nu matakuwà, mafalini ituruy-un annayay nipiyar an saon. Ad sinun piliyà
nù? Matoyà winnu matakuwà? Achiyà pu makaifaka nu sinun un-unnoy,
23 tan losan-u pion. Tan na piò, taynà na annay luta ta inyà an Jesu Cristu tan sachin
afaruwan.
24 Ngim à fumaruwanyu tan kasapuranyù saon, un-unnoy nu matatakuwà.
25 Siyan mipakapun chiayu, sikurachuwò wi matatakuwà tan masapur ingkawà an
chiayu ta machog-achog-an na pammatiyu ya ta lumagsaragsak-ayu.
26 Ad nu umaliyà ad asnat, kapilitani pumigpigsa na manayawantaun Jesu Cristu.
27 Ngim susunud, uray sinuy màwan saon, masapur ifainyun sachi patiyonyu wi
mipangkop an Jesu Cristu. Siyan uray nu makaaliyà ad asnat winnu foon, chongrò kuma
wi oognanyun pammatiyu ad nantitimpuyug-ayu losan wi mangipapati wi manàchor ta
mamfaruy chamag wi patiyontau.
28 Achiayu pu ko umogyat ta chachi mallawing an chiayu, tan na achiyu pu umogyatan
an chicha, sachin manuttuwaancha wi maafakcha ya machusacha. Tan à chiayu,
mangafak-ayu tan Apudyus na manatàchor an chiayu.
29 Tan naatod an chiayun wayayuy mamatin Jesu Cristu à machayawana. Ngim foon
pù afus na namatiyanyù naatod, tan uray na mapalikatanyu, machayawana ko.
30 Sikurachuy mitapiayu ta likat-u kapu ta namatiyantaun Jesu Cristu. Akammuyun
nangan-anusà ta likat-u ta sin-arkawan, ya chochongronyu ko wi siya kon màmàwa ta
sana.

2

Na Kinangatun Jesu Cristu Ya Nampafafaana
Rom. 15:1-4; 2 Cor. 8:9; 1 Ped. 5:5-7

1 Susunud, na nitimpuyukantaun Jesu Cristu, sachin mangipapigsa ta somsomòtau. Ad
na ayatnan chitau, sachin mangay-ayu ta somsomòtau. Ad kapu ta nitimpuyukantau ta
Ispiritun Apudyus, man-asiay-ayattau ya man-asiachakutau.
2 Siyan kapu ta maawatanyu losan na anchanaya, chogchog-anyu kuman lagsak-
u, wi na oyyoonyu, mantitimpuyug-ayu ya man-asiay-ayat-ayu, wi man-ossa kuman
somsomòyu.
3 Ya uray sinuy oyyoonyu, foon pu kumà mipangatuwan na long-agyu winnu
mampachayawanyu. Tan na oyyoonyu kuma, waschi osa ipafafanan long-agna ta
ifilangnan furunnà nangatngatu nu siya.
4 Siya anaponyun fumaruwan na fufurunyu wi foon pu kà afus na fumaruwanyu.

Turachontaun Somsomò Jesu Cristu

5 Turachonyun somsomò Jesu Cristu à mansomsomòyu
6 wi à siya,
uray nu isunà Apudyus,
foon pù impapilitna
wi mamangchon ta kina-Apudyusna,
7 tan inchulinnan kinangatuna,
ad namfalin taku wi isun chitau
ad ingwanan long-agnà
isù sanilun Apudyus.
8 Ad impafafanan long-agna
wi mamtog an Amana
uray nu sachin inyatoyna
fa nilansaana ta kros.
9 Ad sachin nangipangatuwan Apudyus
an siyà angatuwan
wi maid pu miyisuwan
na kinagatuna.
10 Siyan chumatong na padcha
wi losani iingkaw ad langit ya luta,
uray na nanattoy ya chaan,
ya uray na losani maila ya achi pun,
maid pu achi mampalintumong ta sangwanan Jesus
wi manaychayaw ta kinangatuna.
11 Ad maid pu ko takù achi mangipudnu
wi à Jesu Cristun Ap-apun na losan.
Ad siyan michayawan Amatauy Apudyus.

Ipapatitaun Pammatitaun Apudyus
Mat. 5:14-16; Ef. 5:1-20; 1 Juan 1:5-7

12 Chiayuy susunud wi ay-ayatò, pintogyun losani intudtuchù an chiayu ta iningkawà
an chiayu, siyan sinchumallu kuma ta sanay maichà, wi maid umisianyu. Ipapatiyu
wi mangwa ta losani pion Apudyus ya lispituwonyù siya ya umoogyat-ayu kuma wi
sumurngasing ta piona à masaraknifanyu.
13 Awad à Apudyus an chiayu wi mangatod ta karobfonganyu ya somsomòyu wi
mangwa ta piona.
14 Susunud, uray sinuy oyyoonyu, achiayu ngumuytungut ya achiayu ko makais-isì
15 ta maid arwinganyu ya maid kuma ipafasur na taku an chiayu wi anà Apudyus, uray
miyas-aslang-ayu ta takud asnay luta wi amod na kinarawingcha. Tan isuayù fituwon
wi sumilaw wi mallawag ta takud asnay luta.
16 Tan na ukud Apudyus wi iwarawagtau, sachin mafiyakanchà ing-ingkana. Siyan
nu amaschin oyyoonyu, maragsakà ta mangulinan Jesu Cristu, tan chiayun mail-an na
kinasilfin na losani iningwà.
17 Uray nu mapatoyà ta sana, maragsakà wi mangatod ta fiyag-u an Apudyus tan itapì
ta pammatiyu wi isù ichatunyun siya. Tan maragsakanà mipakapun chiayu.
18 Ya uray chiayu ko, makaragsak-ayu kuma an saon, uray nu matoyà.

Na Mifaunancha Timoteo Ya Epafrodito
Apost. 16:1-4

19 Na somsomòu, nu iparufus Apu Jesus, foon pù mafayag ad ifaun-ù Timoteo ad asnat
à mangilan chiayu, ta chamakò kuma nu in-inon na pammatiyu à masorkakà,
20 tan à Timoteo, siya kan mamiyang an chiayu wi isun na annay mamiyangà an
chiayu.
21 Tan losan chachi uchum, siya kay fumaruwanchan somsom-oncha, wi inwalinchan
mipangkop an Jesu Cristu.
22 Ngim à Timoteo, akammuyun kinapatognan saon tan isuanì man-ama wi man-
asifachang ta mangiwarawakanni ta mamfaruy chamag.
23 Siyan na somsomòu, nu maakammuwan na màwan saon, man-ifaun-ù siya.
24 Ad na namnamaò ako an Apu Jesus, miparufusà ta achi pu kuma mafayag ad uray
à saon, umaliyà akod asnat.
25 Ad annaya kò Epafrodito wi sunudtau wi impaaliyud asna wi mamachang an saon ta
sinuy masapur-u. Isù tuttuway sunud-ù siya tan furun-u wi isu kò surchachun Apudyus.
Ngim na somsomòu, mamfaru nin nu mamagkulinò à siya ta sana
26 tan amod na ayunan chiayu losan, sinchumallu tan chingngoryu nun nasakitana.
27 Amod tuwan sakitna tan tikangay matoy. Ngim inachakuwan Apudyus siya, siyan
ummimfag. Ya inachakuwanà ako, tan nu matoy, maam-amod na somsomòu ya likat-u.
28 Siyan amod na lagsak-u wi mamagkulinò à siya ta sana ta ilanyu ta asin lumagsak
na somsomòyu. Tan nu lumagsak-ayu, lumangpaw na somsomòu ya lumagsakà ako.
29 Maragsak-ayu wi mamachatong an siya, tan sunudtau mipakapun Apu Jesus. Ad
masapur iyafainyun losani taku wi isun siya.
30 Tan à siya, tikangayna iyatoy na nangwaana ta pion Jesu Cristu, tan achina pu
imfilang na fiyagna ta fummadnganan saon, wi amaschi kuman imfabfachangyu ko nu
iningkaw-ayu.

3

Na Tuttuway Mamfaruwon Apudyus
Rom. 2:28-29; 3:28; 1 Cor. 15:9-10; 2 Cor. 11:18-31

1 Siyan, susunud-u, na ifakà an chiayu losan, lumagsak-ayu kapu ta nitimpuyukanyun
Apu Jesu Cristu. Foon pù mas-aà wi asin mangifakan chiayu ta annaya tan masapur
achiyu pu maliwatan.
2 Masapur tanchaananyu chachi arwingani taku wi mangipapilit wi losan anu
mamarkaan na long-ag à mitapiyan an Apudyus. Tan isù pioncha kay wi fumaag!
3 Ngim foon pù sachin singyar na tuttuway anà Apudyus. Siyan foon pù chichan
tuttuway anàna, tan na tuttuway anà Apudyus, chitauy manayaw an siya kapu ta
fachang na Ispirituna, chitauy mangichayaw an Jesu Cristu ya siya kay afus na
piyarontau wi foon pù mamàila wi oy-oyyoon à manurachan ta lintog.
4 Tan nu awad mangwanan wi piyaronan nanurachana ta lintog, sinchumalluwà nu
siya tan maid pu achì iningwa.
5 Tan à saon, kanaà an Jacob wi nan-Israel wi kinanaan Benjamin. Ad na niyawaruy
arkaw ta niyanà, namarkaan akon long-ag-u, siyan mismuwà wi Judio. Ya nu mipangkop

ta manurachan ta lintog Apudyus, saon akon osay Fariseo wi kaistriktuwan wi manurad
ta losan.
6 Ad na nangipapatiyà wi nanurut ta ukalini wi Judio, achun pinarpalikatà ta chachi
namatin Jesus. Ya maid pu ko nipafasurà mipangkop ta lintog Moses tan maid pu
sinurngasing-u
7 Ngim ta sana, losan chachi pinatkà ta sin-arkawan, naawatà wi maid pu ifachangnà
mitapiyà an Apudyus, siyan inwarang-u losan chachi kapu ta iningwan Cristu an saon.
8 Ya foon pu kò afuschì inwarang-u tan kapu ta nitipunan na somsomòun Jesu Cristu
ya nangapuwà an siya, ifilang-u kà nifasura na losani napatog an saon ta chamu à
sumurutà an Jesu Cristu ta sana
9 ta mitapiyà yakay an siya. Siyan ta sana, achì pu piyaron na kinafarù kapu ta
nanurachà ta lintog Moses. Tan na kinafarù ta sana, innadchon Apudyus an saon kapu
ta namatiyà an Jesu Cristu. Tan sachin adchon Apudyus ta sinuy mamatin Cristu.
10 Siyan na piò ta sana, maaawwatà losan na awad an Jesu Cristu ya umisuwà an
siya, ya malìnà akon mannakafalinna wi nipaila ta ummuliyana natakuwan. Ad na
somsomòu ta sana, uray nu mapalikatanà wi isun na napalikatana, ya uray nu matoyà
wi isun na natayana, achifali nu umisuwà an siya,
11 ta umuliyà ako mataku wi isun na ummuliyana natakuwan, ta makafiyakà akon
siya.

Masapur Ipapatitau Wi Mangwa Ta Pion Apudyus
Apost. 20:24; Heb. 12:1-2; 2 Tim. 4:7-8

12 Susunud, achì pu anan wi ustuustuwà wi nar-us niyisun somsomòu ta somsomò Jesu
Cristu. Ngim pachasò ta losani karobfongà wi mangwa ta piona tan sachin pangkopna
wi namilin saon à mantakuna.
13 Achì pu ko anan wi iningwà losan na pion Jesu Cristu, ngim na oyyoò, maliwatà na
naparafas ta minungnung na somsomòu wi mangwa ta chaan.
14 Siyan ipapatì wi mangwa ta pion Apudyus tan sachin makunkunaan, wi na kunkuna
siyan makafiyakan an siya ad langit kapu ta iningwan Jesu Cristu.
15 Siyan losantau wi pinum-ot na somsomònan Jesu Cristu, amaschi kuman som-
somòtau. Ngim nu kaspangalikan awad achi pu umamfuruy, Apudyus na mamachang
ta somsomòna ta tumipun.
16 Ngim uray nu sachi, masapur waschi osan chitau oyyoonan akammuna wi pion
Apudyus an siya.
17 Susunud, turachonyu kumà saon. Ya ilasinyu kuma kon chachi manurad an saon
ta na achawiyanni, sachi kuma kon achawiyanyu.
18 Tan tuttuwan sachi imfakafakà an chiayu, ya malluruwaà wi asin mangifaka ta sana
wi awad na uchum wi oyyoonchan long-agchà afusur Jesu Cristu kapu ta achawiyancha,
tan nawnawaonchan natayana ta kros.
19 Siyan à chicha, mifalluchad infierno, tan siya afusi patiyonchan pipion na long-
agcha. Ad sinuman akoy afafain, sachi kon pionchay ipaila. Ya annay luta kan pagpag
na som-osom-oncha.
20 Ngim an chitau, langit na ustuy fumroyantau, ya urayontau kon mangulinan Jesu
Cristu wi Aputau wi nanaraknib an chitau, tan umali wi marpud langit wi mangayag an
chitau.
21 Ad na sachi, mamfalinonan anchanay kakkaasi wi long-agtaù isun na kinafarun na
long-agna. Karobfongana ko wi mangwa, tan na mannakafalinna maid achi mafalin an
siya, tan uray na man-ap-apuwana ta losan.

4

Na Uchumi Intudtuchun Pablo
Mat. 6:25-34; Col. 3:1-2; 1 Tes. 5:16-18; Col. 3:1-2

1 Siyan, susunud wi ay-ayatò, ipapatiyuy mangwa ta losani pion Apu Jesu Cristu.
Amod na ayù an chiayu, tan chiayun mamparagsak an saon, ya chiayu kon ichayaw-
u ta uchum.
2 Chiayuy fubfufai wi cha Erodias an Sintike, mangaasiayu ta mantimpuyug-ayu kapu
ta namatiyanyun Apu Jesus.
3 Ad na ifakà an siay furun-u wi makaiwaar an saon ta annayay ukud Apudyus, fad-
ngam à chicha tan tuttuway impapatichay fummachang an saon ta nangiwarawakancha
ta mamfaruy chamag wi isun akon Clemente ya uray chachi uchum. Uray nu foon pù
ingadchanà chicha ta annayay surat-u, illistan Apudyus losan ta nibrunay mangifaka ta
takuy makafiyag an siyà ing-ingkana.

4 Na ifakà an chiayu losan, maragsak-ayù ing-ingkana kapu ta niyamungantaun Apu
Jesu Cristu. Ipigwà ako ifaka wi maragsak-ayu!
5 Masapur ipailayun kinaanusyu ta losani taku tan tuttuway machanchanin mangulinan Apu Jesus.
6 Ya achiayu ko machanchanakan ta uray sinuman, ta nu malluwaruayu ifakayu losan
an Apudyus wi itapiyu kon yamanyun siya.
7 Siyan pafaruwon Apudyus na somsomòyu wi maid pu miyisuwan na afaruna. Ad
maid pu makachachail ta afarun na somsomòyu mipakapun Jesu Cristu.
8 Na anungus na isurat-un chiayuy susunud, masapur afus na katuttuwaan à igkayu
ta somsomòyu ya sinumani mamfaru ya machaychayaw. Ta na ingkaw ta somsomòyu,
nacharus ya sinumani ifilang Apudyus à ustu ya sinumani mampaayat. Achiayu
manomsomò à lawing, ta siya som-osom-onyun losani mampafaru ta sosomò.
9 Ya losani inacharyun saon wi innilan na atayu winnu chingngoryu, sachi kuman
oyyoonyu. Ad à Apudyus wi mampafaru ta somsomòyu, achina pu taytaynan à chiayu.

Na Yaman Pablo Kapu Ta Fachangcha
2 Cor. 8:1-15; 9:1-15; 11:9; 12:10

10 Amod na lagsak-u ya yaman-un Apu Jesus, tan uray nafayag, finadnganà asin à
mangipail-anyu ta ayatyun saon. Achì pu anan wi naliwatanyù saon, tan maid pu kay
wayayuy mangipaila ta ayatyu.
11 Ya achiyà pu mallili kapu ta kinakurang na masapur-u, tan na katuttuwaan,
illuwam-u wi isù mamapnok ta uray sinumani awad an saon.
12 Napachas-u losan na sinuman wi uray na makurangan ya masubraan na sinumani
masapur na taku. Siyan ta sana, uray sinuy màwan saon, mamapnokà uray nafifittilà
winnu nanabsukà. Siyan maid pu ko lilì uray nu maid ta masapur-u winnu subra.
13 Makaanusà ta uray sinuman kapu ta fachang Jesu Cristu wi mangipapigsan saon.
14 Ngim manyamanà tan chakor na fachangyun saon ta annay likat-u.
15 Chiayud asnati Filipos, akammuyu wi chiayu kan namachang an saon ta sachi
lummayawà ta provinsiyad Macedonia ta chamun na nangitudtuchuwà ta Mamfaruy
Chamag. Achiyà pu finadngan ta chachi namati ta uchumi ili, tan chiayu kan nangatod
ta losani masapur-u à nakaiwaaranyun saon.
16 Uray na iningkawà ad Tesalonica, impaw-ipaw-ityun fachangyun saon.
17 Manyamanà ta losani fachangyun saon, ngim foon pu kà sachin mamparagsak an
saon, tan chakchakor na lagsak-u tan kunkunaan Apudyus à chiayu kapu ta iningwayu.
18 Siyan na sana, kapu ta losani impaw-ityun Epafrodito, maid pu mangkurangà
tan nasawar! Ad na sachi innadchonyu, foon pu kà saon na nangadchanyu tan isù
inchatunyu losan an Apudyus, siyan namparagsak akon siya.
19 À Apudyus, maid pu miyisuwan na kinafaknangna, siyan mipakapun Jesu Cristu,
iliblinay mangatod an chiayu ta losani masapuryu.
20 Siyan chachayyawontaù Amatauy Apudyus à ing-ingkana. Amen.
21 Pakumustaonni losan na takun Apudyus ad asnat wi mamatin Jesu Cristu.
22 Losan na anchanay mamatid asnay Roma, sinchumallu chachi awad ta foroy Ali
Cesar, pakumustaoncha chiayu losan.
23 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Apu Jesu Cristu.

Na Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Colosas

Na Insurat Pablo Ta Chachi Mamatid Colosas

1 Saon à Pablo wi chinutukan Apudyus à man-apostoles Jesu Cristu. Ya anna kod asnà
Timoteo wi sunudtau.
2 Chiayuy susunudni ad asnati Colosas, annayan surat-un chiayuy takun Apudyus wi
managpati mamtog an Jesu Cristu.
Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Amatauy Apudyus, ya farfaruwona kon
somsomòyu.

Iluwaruwan Pablo Na Chachi Namati
Rom. 1:8-15; 1 Cor. 1:4-9; Ef. 1:15-23; Fili. 1:3-11

3 Nu iluwaruwanni chiayu, kanayun-ani manyaman akon Apudyus wi Aman na
Aputauy Jesu Cristu,
4 tan chingngornin mipangkop ta pammatiyun Jesu Cristu ya inyàayatyu ta losani
susunudtau wi takun Apudyus.
5 Kapilitan wi sachin inyòoyyayu, tan nanipud ta nangngoranyu ta katuttuwaan
mipangkop an Jesu Cristu, namnamaonyu awaton na inchulin Apudyus ad langit à para
chiayu.
6 Na katuttuwaan wi patiyonyu, siyan mamfaruy chamag wi miwarawag ta arutaruta,
ad maimura ta somsomò na taku wi isun na nimur-ana ta somsomòyu. Tan uray
sinuy mamati, nafaliwan na somsomòna wi isun akon nafaliwan na somsomòyu ta
namatiyanyu wi tuttuwan mangachakuwan Apudyus.
7 À Epafras wi nangitudtuchu ta annayan chiayu, mangipapati wi mansilfin Jesu Cristu.
Ay-ayatò à siya wi furunni wi mantudtuchu, tan siyan mangiyiwaar an chianid asnat.
8 Ya siya kon nangifakan chiani mipangkop ta inyàayatyu ta fufurunyu wi maid pun
uchum à narpuwana nu achi afus na Ispiritun Apudyus.
9 Siyan nanipud ta nangngoranni ta namatiyanyu, iluwaruwaruwannì chiayu. Na
iluwaruni, ta fadngan kuman Ispiritun Apudyus à chiayu ta machog-achog-an na
maawatanyu mipangkop ta pion Apudyus an chiayu.
10 Tan nu sachi, kapilitani iyafainyù Apu Jesu Cristu ta annay mafiyakanyu, ya
ipapuutyu ko wi mamparagsak an siya. Ad ako, achu kon oyyoonyuy mamfaru ya
machog-achog-an akon maawatanyu mipangkop an Apudyus.
11 Ad na iluwaruni ko, ta mannakafalin Apudyus wi maid pu miyisuwana, siya kuman
mangipapigsa ta pammatiyu, ta makaanus-ayu ta uray sinuy mapasamak an chiayu, ya
ta achi pu ko lumamsit na lagsakyu.
12 Siyan uray sinuy mapasamak an chiayu, manyamayaman-ayu ko kan Amatauy
Apudyus tan innadchan chitaù karobfongan à makatawid ta farfaru wi adchona ta losani
takuna wi mitapi ta manturayana wi sumilisiling.
13 À Apudyus, sinaraknifanà chitau ta pangot wi mannakafalin Satan, ya intapinà
chitau ta manturayan na anàna wi ay-ayatona.
14 Ad na annayay anàna, sinubfut chitau à maaanan na fasurtau.

Na Kina-Apudyus Jesu Cristu Ya Iningwana
Juan 1:3; 2 Cor. 5:18-21; Ef. 1:10-21; Fili. 2:5-11

15 À Apudyus, achi pu maila, ngim à Jesu Cristu, siyan mail-an na kina-Apudyus
Apudyus, tan siyan isuna. Iniingkaw à Jesu Cristu ta chaampunan na sinuman màwaan,
ya napatpatog à siya nu losan.
16 Ad impurang Apudyus an Jesu Cristu na fiyangna wi mangwa ta losani awad ad
asnay luta ya ad langit, ya losani maila ya achi pun. Siyan uray chachi mannakafalin
wi aangheles ya chachi mannakafalin wi aran, siyan nangwa ta losan, uray chachi
ap-apu ya turay ya chachi annan karobfongana. Siyan losan na anchanaya, nàwacha
mipakapun Jesu Cristu à michayawana.
17 Na chaampunan na sinuman màwaan, iniingkaw à Jesu Cristu, ya siyan mamang-
chon ta sinuman.
18 Ad ta sana ko, siyan urutau wi mamati ya chitaun isù long-agna. Ya siya kon puun
na mafiyakantaun Apudyus. Ya siyan apatkan wi naawakan akò Anà Apudyus. Ya
siyan nanamu wi ummuli nataku ad achi pu matmatoy. Ad sachin mail-ana wi siyan
angatuwan ta losan.

19 Ad simsimmò Apudyus wi losani awad an siya wi Ama, awad akon Jesu Cristu wi
Anàna, siyan nan-osa na kina-Apudyuscha.
20 Ad na simsimmò ako Apudyus à oyyoon Jesu Cristu, makatimpuyukona asin na
losani awad ad asnay luta ya langit an siya, ad na mampatimpuyukana, nifùfuan na
charana ta natayana ta kros.
21 Uray à chiayu ta sin-arkawan, maid pu somsomòyun Apudyus. Isù afusurnà chiayu
kapu ta lawingi iningwayu ya simmosimmòyu.
22 Ngim safali ta sana, tan iningwan Apudyus chiayù mamfurunna kapu ta natayan
na Anàna. Iningwan Apudyus na sachi ta màway parnoonà chiayu ta sangwanana wi
maid pu ait à fasfasuryun siya ya maid pu machillawanyu, ya maid pu mapafasuranyu
an Apudyus.
23 Ngim tanchaananyu ta achiyu ilobsanan na pammatiyu, tan masapur ngongod-
ngochanyu wi mamati. Ya achiyu ko iparufus na maawisanyu wi mangiyakay ta
namnamayu, wi na chamun na nannamnamaanyu, na nangngoranyu ta mamfaruy
chamag mipangkop an Jesu Cristu. Niwarawag na sachi chamag ta arutaruta, wi saoni
Pablo na osay mangiwarawag.

Na Nipàwan Pablo À Fumaruwan Na Namati
Ef. 3:1-13

24 Uray nu mamparpalikatà kapu ta annayay mantudtuchuwà an chiayuy foon pù
Judio, naragsakà ako kay tan na annay mapalikatà, isù anungusà na likat wi nanlikatan
Jesu Cristu para an chitau losan wi namati wi naawakan à long-agna.
25 Ya piniyarà an Apudyus wi mansilfin siya à mafadngan na losani mamati,
sinchumallun chiayuy foon pù Judio, ta ipaakammù an chiayun losani simsimmò
Apudyus.
26 Nanipud ta awi, maid pu takù nangakammu ta sachi anan Apudyus wi simsimmònà
oyyoon, tan intataruna. Ngim ta sana, impaakammuna an chitauy takuna.
27 Maid miyisuwan na sachi kaskaschaaw wi simsimmòna wi para ta losani taku,
tan na simsimmòna, makarong-ag à Jesu Cristu an chitau, wi sachi kon namnamatauy
mitapin Apudyus ta machayawana.
28 Siyan iwarawagni ta atakutaku na mipangkop an Jesu Cristu. Pachaananni chicha
ya tudtuchuwanni ko chicha ta patingkan na karobfonganni, ta nu mafalin, waschi
osa ikakotnan pammatina ya oognanan pion Jesu Cristu wi maid pu manchuwaan na
somsomòna.
29 Sachin mangipapatiyà wi mangwa, uray nalikat. Ad na karobfongà wi mangwa,
marpun Jesu Cristu wi mamachang an saon.

2

1 Chiayuy susunud ad asnati Colosas ya Laodicea, ya uray chiayuy uchum wi chaan
pù mangilan saon, kattoi amod na somsomòun chiayu wi achiyà pu makaifaka.
2 Tan na piò para an chiayu losan, ta pumigsan pammatiyu losan ta màrot na
mantitimpuyukanyu kapu ta man-asiay-ayatanyu. Ya machog-achog-an na maawatanyu
mipangkop an Apudyus ta masikurachuyu ta somsomòyu na mipangkop an siya. Tan nu
sachi, lumawarawag na maawatanyu mipangkop ta sachi foon pù ipaakammun Apudyus
ingkana ta sana, wi maid pu safali nu achi mipangkop an Jesu Cristu.
3 Tan à Jesus, wachawad an siyan losani naunog wi somsomò Apudyus ya kinaraingna
wi maid pagpagna. Siyan afus à siyà mangipaakammu ta anchanaya ta taku.
4 Na mangifag-à losan ta anchanayan chiayu, ta achiayu kuma maturtulliyan ta chachi
man-asilib wi man-awis.
5 Tan uray nu maichà an chiayu, awachà an chiayu tan kattoi achi pu maaan na
somsomòun chiayu. Ad naragsakà ako ta nangngorà wi pummigsan nantitimpuyukanyu
wi mamangchon ta pammatiyun Jesu Cristu.

Ustun Mafiyakan Na Mamati An Jesu Cristu
Rom. 6:1-14; Gal. 3:13-14

6 Pinatiyù Jesu Cristù Apuyu, siyan masapur iyafainyun nitapiyanyun siya.
7 Isun kuman pum-unan na osay imong na lumamutan na pammatiyun Jesu Cristu.
Siyan achaacharonyun awad an siya, ta pumigpigsan pammatiyu wi nitudtuchun chiayu.
Ya manyamayaman-ayu ko an Apudyus.
8 Tantanchaananyun chachi taku wi maryad manachail ta pammatiyu, tan à chicha,
achawiyan yakan iyaawin som-osom-oncha, wi na kinaraingcha, turtulli wi maid
kutùna, wi na narpuwana, foon pù Cristu tan narpu kay ta takud asnay luta ya chachi
aran wi achi pu maila wi manturay ta lufung.

9 Tan à Jesu Cristu wi namfalin à taku, wachawad an siyan losani kina-Apudyus
Apudyus.
10 Siyan umustun mafiyakanyu nu awad à siyan chiayu tan maid mangkurangana.
Tan chakchakor na karobfongana nu losani turay wi achi pu maila ya uray uchum akoy
mannakafalin.
11 Ad kapu ta namatiyanyun Jesu Cristu, isù namarkaan-ayù manuttuwaan wi takun
Apudyus chiayu. Ngim na markayu, foon pù isun na markan na Judio wi takun
nammarka ta long-agcha, tan na immarkan Jesu Cristu an chiayu, na nangaanana ta
ayattau wi mangwa ta lawing.
12 Siyan na nafunyakantau ko, sachin nangisingyar wi nakàtoytaun Jesu Cristu ya
nakarofontau ya nakaulitaun siya nataku. Tan piyarontaun mannakafalin Apudyus wi
nangipaulin Jesu Cristu nanaku.
13 Na chaanyu pù mamatiyan, isuayù nanattoy an Apudyus kapu ta fasuryu ya kapu
ko ta foon-ayu pù Judio wi maid pu markan Apudyus an chiayu. Ngim na sana, tinakun
Apudyus chiayu wi intatappinà chiayu ta mafiyakan Jesu Cristu kapu ta namatiyanyun
siya, ya pinakawanna kon losani fasuryu.
14 Tuttuway linabsingtaun lintogna. Ngim na sana, pinakawan Apudyus chitau kapu
ta natayan Jesu Cristu ta kros, tan sachin nangiwalinan Apudyus ta sachi lintog wi
nangifaka ta machusaantau
15 Na natayan Jesus ta kros, sachi kon nangafakana ta mannakafalin na losani aran
wi achi pu maila wi manturay, tan inafak Jesus chicha ta sangwanan na sinuman, siyan
maid pu achi nangila ta naafakancha.
16 Siyan, susunud, achiyu winwinan chachi mangipapilit ta ngilin an chiayu
mipangkop ta maan ya mainum ya sachi anancha wi masapur anu matungpar na
panagngilin wi isun na fiyastay finuran ya sinafachu.
17 Tan na anchanaya, nàwacha kay à alig wi nangitudtuchu ta mipangkop an Cristu
ta chaanna pù chumatngan. Ngim nar-us ummalì Jesu Cristu, siyan foon pù masapur
na miyalikana tan chinumtong na katuttuwaan.
18 Siyan achiyu chongron na sinumani mangipafafan chiayu ta mangwanaanchay
nangatngatucha nu chiayu tan awad anun impain-inop Apudyus an chicha. Tan ipas-
archa wi mangipàpaila wi impafafacha nun long-agcha, ya ipapilitcha ko wi masapur
nu wi chayawonyun aangheles. Ngim maid pu ustù ipas-archa tan narpu kay ta kinasilib
na somsomòcha.
19 Tan nan-awichanchà Jesu Cristu wi siyan urutauy mamati. Tan ilanyu: À Jesu
Cristu, siyan urutau ya chitaun long-agna. Na uru, siyan mangipapigsa ya mangicharan
ta losani partin na long-ag, tan urun marpuwan na losani masapur na long-ag à
chumakrana, wi sachin pion Apudyus.

Na Makàtoyan An Jesu Cristu Ya Makatakuwan Akon Siya
Gal. 2:19-20

20 Chiayuy mamati, isù nakàtoy-ayun Jesu Cristu, ad sachin nangiparufus an chiayu
ta karobfongan na chachi mannakafalin wi kaog-ogyat wi achi pu maila wi manturay
ad asnay luta, à achiyu pu manungparan an chicha. Siyan tayuko tungparon na
itudtuchucha wi iniyawi nù? Tan tayuko tungparon chachi paniyaw wi ananchay
21 foon pù maan ya mad-on.
22 Tan na katuttuwaana, iningwan Apudyus losan chachi ipalitchà usaron na taku
ad sachin pagpag na misilfiyancha. Siyan somsomò yakan takun nangwa ta chachì
mapaniyaw.
23 Ngim tatanchaananyu tan isù ustun mangipapilitancha manayawan ta aangheles
ya mampafafaancha ya mamalikatancha ta long-agcha. Ngim maid pu silfin na amaschi
tan achina pu faliwan na lawingi somsomò ya pipion na long-ag.

3

1 Ngim chiayu, susunud, kapu ta namatiyanyun Jesu Cristu, nakauliayu ko natakun
siya wi iingkaw ad langit wi makaturay an Apudyus. Siyan masapur patkanyun losani
piona tan mannaynayun.
2 Sachin patkanyu, foon à annay mafiyakan tan mapapog.
3 Na aligna, isutaù nanattoy mipangkop ta kasapuran na fiyag ta annay luta, ngim
natattakutau ko tan nitatappitau ta fiyag Jesu Cristu. Na sachi fiyag, achi pu maila ta
sana tan inoognan Apudyus ad langit.
4 Ngim nu mampailà Jesu Cristu à tapin na padcha, wi siyan awachan na ustuy
fiyagtau, mailatau ko wi sumiling ta kinachayawna.

Na Achawiyan Na Nafaliwan Na Somsomòna
Gal. 5:16-26; Ef. 4:17-32; 5:3-20

5 Siyan umisìayu ta lawing wi niluwam ta takud asnay luta wi isun na makachagchakas
ya uray somsomòyu ta amaschi. Achiyu ko winwinan na uray sinuy lawing wi pipion
na long-ag ya uray na mangkamkam. Tan na sachi kamkam, isun na manayawan ta
sinan-Apudyus.
6 Ad kapu ta sachi, kaog-ogyat na ichusan Apudyus ta mangwa.
7 Uray chiayu ta chaanyu pù mamatiyan, nakaamfuruy-ayu ta amaschi, tan sachi kon
manitingngil an chiayu.
8 Ngim na sanay namatiyanyu, masapur miyakay na anchanay lawing, isun na og-ot,
lastug, liud ya isil ya man-ukuchan à lawing ya akakaisaw.
9 Ya achiayu ko man-asituli tan inyakaytau na sachi chachaan wi insossomsomòtau
ya chachi lawing wi nisikud an chitau,
10 tan inawattaun faruy somsomò wi narpun Apudyus. Ad na annay faruy somsomò,
machog-achog-an na maawatantau mipangkop an Apudyus à miyisuwantaun siya.
11 Siyan na sana, maid anana an Apudyus nu Judioa winnu foon, ya uray nu
namarkaan na long-agnu winnu foon. Tan na naachar ya foon, ya uray na ap-apu ya
sanilu, man-iisucha an Apudyus. Tan na masapur Apudyus, makarong-akan Jesu Cristu
ta taku. Ad à Jesu Cristu, makarong-ag ta sinumani mamatin siya.
12 Chinuchuttukan Apudyus chiayu à mantakuna wi ay-ayatona, siyan masapur wi
oyyoonyun piona wi machaku ya mansayaaw-ayu ta taku. Mampakumfafaayu, achiayu
mamaspas-ar, man-asiinnanus-ayu wi achiyu parwingon na fufurunyu.
13 Anusanyun ipachurun na fufurunyu ya nu awad nakafasur an chiayu, man-
ipakawanyu. Tan na impappakawan Apu Jesu Cristu an chitau, masapur wi amaschi
kon impappakawantau ta uchum.
14 Ad na apatkan an chiayu siyan man-asiay-ayatanyu tan sachin puun na ustuy
mantitimpuyukan wi maid pu mangkurangana.
15 Amfuruyanyun sachi adchon Jesu Cristu wi maturnusan na somsomò, tan sachin
namiliyan Apudyus an chiayu, ta matimpuyug-ayu man-osa à long-ag Jesu Cristu. Ya
achiyu maliwatan wi manyaman an Apudyus.
16 Imurayu ta somsomòyun intudtuchun Jesu Cristu ya imfakana tan chakor na
fachangna. Ya man-asitudtuchuayu ya man-asisorkag-ayu ta patingkan na karobfon-
ganyu. Ya kankantaonyun chayawyun Apudyus ta mangngoranyu ta tudtuchuna. Ya
kankantaonyu kon yamanyun siya.
17 Uray sinumani oyyoonyu winnu ifakayu, iyafainyù Apu Jesu Cristu, ya manyaman-
ayu kon Ama wi Apudyus mipakapun Jesu Cristu.

Tudtuchun Pablo Ta Masimfarfaryan
Ef. 5:21-6:9

18 Na ifakà an chiayuy fubfufai, ifafayun long-agyu ta aassawayu tan sachin masapur
oyyoon na mamatin Apu Jesu Cristu.
19 Ya chiayu koy lallarai, masapur ay-ayatonyun aassawayu ya man-anus-ayun chicha
ya achiyu ibsut wi man-ukud.
20 Chiayuy an-ananà, masapur patkonyun losani ifakan na chachakkoryu, tan sachin
mangiparagsak an Apudyus.
21 Ya chiayu koy chachakkor, achiyu labson na omoryu ta anàyu, ta achicha pu
machismaya wi mangwa ta ustu.
22 Na ifakà an chiayuy sanilu, masapur patkonyun losani ifakan chachi nginsanilun
chiayu. Foon pù afus na awachanchà mangwaanyu ta pioncha, tan nu amaschi,
machayawanyu kan pangkopyu. Ngim na pangkopyu kuma wi mangwa ta sinumani
ipàwacha, mangiyafainanyun Apu Jesus.
23 Uray sinuy oyyoonyu, ipapatiyu wi mangwa ta patingkan na karobfonganyu, wi isù
Apu Jesus na mampàwan chiayu, wi foon pu kà taku.
24 Sikurachuy awad na mamfaruy kunkuna wi adchon Apu Jesus an chiayu, tan siyan
ustuy mallabfuwanyu.
25 Ya sinumani mangwà lawing, awad akon labfuna wi sufalit na ingwana, tan maid
amiliyan Apudyus à taku ta manguisana.

4

1 Chiayu koy nginsanilu, masapur wi malimpiw-ayu ya ustun oyyoonyu ta saniluyu,
tan akammuyu wi awad akon Apuyud langit wi nginsanilun chiayu.

Uchumi Tudtuchun Pablo
1 Tes. 5:15-25

2 Awad akon ifakà an chiayu losan. Ipapatiyu wi malluwaru wi achiayu mappog. Ya
imanmanyun ifakayu ya manyaman-ayu ko an Apudyus.
3 Iluwaruwanyu ko chiani, ta adchon Apudyus na wayani wi mangiwarawag ta
mamfaruy chamag mipangkop an Jesu Cristu wi foon pù naakammuwan ingkana ta
sana, tan sachin nifaruchà ta sana.
4 Siyan iluwaruwanà ta fadnganà an Apudyus ta narawag na itudtuchù.
5 Masapur imanmanyu kon oyyoonyu ta foon pù mamati ya achiyu wayaan wi
mangifaka ta mipangkop an Jesu Cristu an chicha.
6 Uray sinumani ifakayu, masapur inungnungyun ug-ugkuchonyu ta awad puntusna
ya iyustuustuyun isongfatyu ta mansarudsud mipangkop ta pammatiyu.

Na Nampakumustaan Na Uchumi Mamati

7 Sachin afus à ifakà tan annay umalid asnat à Tikico wi sunudtau wi ay-ayatontau
wi napiyar wi mangwa ta losani pàwan Apudyus an siya, ya ipapatinay makaiwaar an
saon. Siyan ikadna wi mangisturya ta mipangkop an saon.
8 Sachin pangkop-uy mangifaun an siya, ta akammuwonyun mipangkop an chianid
asna à masorkakanyu.
9 Furnan na napatog wi sunudtauy Onesimo wi osay mapiyar wi furunyuy iColosas.
Siyan ikadchay chuwa wi mangisturya ta losani màmàwan chianid asna.
10 À Aristarco wi nakafarud an saon, pakumustaonà chiayu. Ya uray à Marcos wi
apingsan Bernabe, pakumustaona kò chiayu. Imfakafakà an chiayu wi nu umalì Marcos
ad asnat, ammaanyuy mammangilin siya.
11 À Josias Justo, pakumustaona kò chiayu. Na losani Judio wi mamatid asna, afus na
anchanay turù fumachang an saon wi mangitudtuchu ta manturayan Apudyus ta losani
mamati wi Judio ad asna. Ad chichan masorsorkakan na somsomòu.
12 À Epafras wi chokayu koy iColosas, pakumustaona kò chiayu. Siya kon osay sanilun
Jesu Cristu ya ipapatinay mangiluwarun chiayu an Apudyus ta pumigsa ya lumamut na
pammatiyu ta maid chuwachuwanay siya oyyoonyun pion Apudyus.
13 Akammù na kinakakotnay mangwa ta fumaruwanyu ya fumaruwan akon chachi
mamatid Laodicea ya Hierapolis.
14 À Lucas wi ay-ayatontau wi chuktur, ya à Demas, pakumustaoncha kò chiayu.
15 Pakumustaonyu kon chachi susunudtauy mamatid aschi Laodicea, ya uray Nimfas
ya chachi maamuamung ad foroycha.
16 Nu marpasyu fasaon na annayay surat-u, ipaw-ityud Laodicea ta fasaoncha ko. Ya
aranyu kon surat-un chichad Laodicea ta fasaonyu ko.
17 Awad uwan mifakan Arkipo: tudtuchuwanyù siya wi masapur ipapatinay oyyoon
na sachi impiyar Apu Jesus an siya.
18 Saoni Pablo, imà kattò na nangisurat ta annayay anungus na ug-ugkud-u. Sapay
kuma ta farfaruayu losan ad asnat. Achiyu kuma maliwatan wi nifafaruchà! Sapay
kuma ta fadngan Apudyus chiayu losan.

Na Chamuy Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Tesalonica

1 À saoni Pablo ya fufurun-uy cha Silas an Timoteo, annayan suratnin chiayuy mamati
wi maug-ug-ugpun ad asnati Tesalonica, chiayuy illamyung Apudyus wi Ama ya Jesu
Cristu wi Aputau.
Sapay kuma ta fadngan chiayun Apudyus ya farfaruwona kon somsomòyu kanayun.

Na Mafiyakan Ya Pammatin Chachi Mamatid Tesalonica

2 Itatappinì chiayu losan ta malluwaruwanni, ya manyamayaman-anin Amatauy
Apudyus mipakapun chiayu.
3 Tan som-osom-onnin mamfaruy oy-oyyoonyu kapu ta pammatiyun Jesus. Ya sosom-
onni kon nangngongodngochanyuy mangwa ta sinuy pàwana kapu ta kinaayatyun
Amatauy Apudyus, ya mangan-anusanyuy manguullay ta mangulinan Aputauy Jesu
Cristu wi namnamaontau.
4 Susunud, akammuni wi ay-ayaton Apudyus chiayu ya chinuchuttukanà chiayù
mansilfin siya.
5 Tan na nantudtuchuwannin chiayu ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesu
Cristu, foon pù afus na imfakanì chingngoryu, tan inaagkammuyu wi narpu
ta Ispiritun Apudyus tan linìnayun karobfongana ta intudtuchuni, wi maid pu
manchuwachuwaanni tan pasig tuttuwa. Akammuyu kon achawiyanni ta iningkawan-
nin chiayu, tan losan na iningwani, fumaruwanyu.
6 Ad inis-isuyu kò chianin Apu Jesus, tan uray nu naparpalikatan-ayu kapu
ta namatiyanyun Jesus, naragsak-ayuy namati ta intudtuchuni. Na pangkop na
naragsakanyuy namatiyan, pinaragsak chiayu ta Ispiritun Apudyus.
7 Siyan kapu ta imfibfiyagyu ko, chiayu kon is-isuwwon losan na mamati wi ingkaw
ta provinsiyad Macedonia ya Acaya.
8 Ad foon pu kà takuy iMacedonia ya iyAcaya na nanamag an chiayu mipangkop an
Apu Jesus, ya uray mipangkop ta pammatiyun Apudyus tan nanchinamag ta ailiili. Siyan
losan na ili wi ayonni, foon pù masapur isturyaonnin mipangkop ta pammatiyu, tan
inaagkammucha,
9 ad chichan mangisturyan chiani mipangkop ta nammangiliyanyun chiani, ya
nangiwalinanyu ta sinan-Apudyus ta mansakung-ayun Apudyus, ta siya kan patkonyu,
tan siyan tuttuway matataku wi Apudyus.
10 Ad ifakacha kon mipangkop ta mannamnamaanyu ta mangulinan na anànay Jesu
Cristu wi marpud langit. À Jesus, wi impaulin Apudyus tinaku, siyan manaraknib an
chitau ta manusaan Apudyus ta taku kapu ta og-otna ta losani lawing.

2

Na Iningwan Pablo Ad Tesalonica
2 Cor. 4:1-15

1 Susunudni, akammuyu wi foon à nawnawan iningkawannin chiayu.
2 Inaagkammuyun naparpalikatanni ya naifafainanni ko ta takud Filipos ta sin-
arkawan. Ngim uray nu achu kon kummuran chianid Tesalonica, foon pù ummogyat-ani
wi mantudtuchun chiayu ta Mamfaruy Chamag Apudyus, tan finadngan chiani.
3 Na nangitudtuchuwannin chiayu, maid safalì kakarani tan katuttuwaan afus na
pangkopni wi maid somsomònì mallukun chiayu.
4 Tan na ifagfakani, afus na pion Apudyus à ifakani. Imfilang Apudyus à chianì
mapiyar à mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Jesus, siyan foon pù
anaponnin mamfaruwan na takun chiani, tan ipapatini wi mangitudtuchu ta pion
Apudyus tan siya kan afus wi mangakammu ta somsomò.
5 Akammuyu met ako wi foon pù inaw-awisnì chiayu ta ummaliyanni, ya foon pu kò
nantudtuchuani ta awad arannin chiayu. Akammun ako Apudyus wi tuttuwan annay
isurat-u!
6 Ya foon pu kò anaponnin michayawannin chiayu, uray na manayawan na uchum,
7 uray nu awad na karobfonganni wi machayaw kapu ta kinaapostolesnin Jesu Cristu.
Ngim sinayaawannì chiayù isun na manayaawan na ìna ta anàna.

8 Kapu ta kinaayatnin chiayu, foon pù afus na nangifag-anni ta Mamfaruy Chamag
wi narpun Apudyus à iningwani, tan impapasnin sinumani karobfonganni nangakam-
muwanyu. Amaschin somsomònin chiayu!
9 Susunud, sosom-onyun inyìiwaarni ta iningkawannin chiayu, wi padchaonni ya
lafiyonni wi man-iwaar ta awad mangar-anni ta masapurni, ta maid mataktakanyu ta
mantudtuchuwannin chiayu ta Mamfaruy Chamag Apudyus.
10 Akammuyu ya akammun ako Apudyus na achawiyannin chiayuy mamati, tan
innilayu wi maid iningwanì maomoranni winnu mamafasuran na takun chiani. Tan
maid pu iningwani nu foon pù impapatini wi nangwa ta pion Apudyus, siyan maid
makapafasur an chiani.
11 Akammuyu kon immammansunin chiayu, wi isun na immammansun na ama ta
anàna.
12 Sinorsorkagni chiayu ya imfakafakanin chiayu wi masapur ngongodngochanyu
tungparon na ustuustu wi mamparagsak an Apudyus, tan siyan mangayag an chiayu
ta mitapiayu ta Manturayana ya mangakammuwanyu ta kinangatuna.
13 Ad manyamayaman-ani kon Apudyus tan chingngoryu pun na ukud Apudyus wi
intudtuchunin chiayu, pinatiyu wi tuttuway ukud Apudyus. Foon pù imfilangyù ukud
yakan taku. Tan na ukud Apudyus, annan karobfonganay fumachang an chiayuy
mamati.
14 Susunud, man-iisun nànàwan chiayu ta nàwa ta takun Apudyus wi mamatin Jesu
Cristu ad Judea, tan pinarpalikatan na aumiliyù chiayù isun na namarpalikatan na
chokachay Judio an chicha.
15 Tan na Judio ta awi, chichan namatoy ta uchumi profetas Apudyus. Ad na kanàcha,
wi Judio ko, chichan namatoy an Jesus wi Aputau. Ad pinalikatancha kò chiani. Siyan,
maid pu maragsakan Apudyus an chicha. Kuraoncha losan na taku.
16 Imfakà na amaschi tan ipalitchan mangitudtuchuwanni ta Mamfaruy Chamag ta
takuy foon pù Judio à masaraknifancha. Ngim sikurachuy chusaon Apudyus chicha
tan am-amchoncha kan fasurcha. Siyan na sana, inchasanchan kaog-ogyat wi chusan
Apudyus.

Amod Na Ayun Pablo An Chicha
Apost. 17:15

17 Susunud, uray foon pù nafayag nanipud ta nisiyanannin chiayu, amod na ayunin
chiayu. Uray maid-anin chiayu, kanayunni sosom-on chiayu. Kapu ta ayunin chiayu,
pionni koy mangulin mangilan chiayu.
18 Sinchumallù saon, tan piniyà wi umali, ngim tipotipochon Satan na umaliyanni ta
fufurun-u.
19 Pionni isag wi umalin chiayu tan chiayun maragsakanni ya namnamani, ya chiayu
kon pangkop na foon à mifafainanni wi misangun Apu Jesus ta mangulinana, tan
chiayun mamfasaranni ta nangwaanni ta pàwana.
20 Tuttuway chiayun mamparagsak an chiani ya chiayu kon pangkop na
machayawanni ta uchum.

3

1 Siyan na achini pu nakaanusan ta ummayuwannin chiayu, simsimmòni wi uray
mataynan-ani ad Atenas,
2 ad impaalini kà Timoteo an chiayu. À Timoteo, osay sunudtau wi mamiyang an
Apudyus, wi mangitudtuchu ko ta Mamfaruy Chamag mipangkop an Cristu. Impaalinì
siya ta tudtuchuwana ya fadngan chiayu ta pumigsan pammatiyu,
3 ta maid pu osan chiayù man-awichanan pammatina kapu ta naparpalikatanyu. Ngim
inaagkammuyu wi na amaschi wi likat, màwan chitau.
4 Tan na iniingkawannin chiayu, imfakafakani wi tuttuway mapalikatantau kapu ta
pammatitau. Ad na sana, kattoi maawatanyuchi, tan siyan napasamak an chiayu.
5 Ad siyan nangifaunà an Timoteo, tan mansikab na somsomòu mipangkop an chiayu,
ad piniyà wi akammuwon nu isun na pammatiyu, tan nachanakanà nu sinugsukan
Satan à chiayu ad siyan maid pu silfin na nangitudtuchuwanni nu nan-awichanyun
pammatiyu.
6 Ngim annay nangulin à Timoteo, ad mamfaru, tan impachamagna wi issiyan
pammatiyun Apudyus ya man-asiay-ayatanyu ko. Imfakana kon mamfaruy manosom-
anyun chiani ya pionyu koy mangilan chiani wi isun akon maryachanni wi mangilan
chiayu.

7 Siyan kapu ta anchanayay imfakana mipangkop an chiayu, susunud, tuttuway
nasorkag-ani, uray achun mapaspasamak an chiani wi likat ad asna. Naragsak-ani
mipakapu ta pammatiyu,
8 ad fummaru tuwan somsomòni ta sana kapu ta mangipapatiyanyu ta pammatiyun
Apu Jesu Cristu.
9 Ad maid pu ko miyisuwan na yamannin Apudyus mipakapun chiayu, tan na losani
malluwaruwanni, chakor na lagsakni mipakapun chiayu.
10 Iluwaruwaruni ta pinadcha ya linafi ta man-asiilatau asin, ta awad na mafalinni
mipakaawat an chiayu ta sinuy mangkurangan na pammatiyu.
11 Sapay kuma ta aanon Amatauy Apudyus ya Aputauy Jesus na matipochanni, ta
miparufus otyan na asintau man-asiil-an.
12 Iluwaruni ko ta papigsaon Apu Jesus na man-asiay-ayatanyu, ya uray na ayatyu ta
losani taku, ta na inyàayatyu otyan ta fufurunyu, isun akon pigsan na mangay-ayatannin
chiayu.
13 Ya iluwaruni ko ta papigsaon ako Amatauy Apudyus na somsomòyu wi mangwa
ta piona. Siyan maid pu fasfasuryu an Apudyus ya maid pu ko machillawanyu ta
sangwanana ta mangulinan Aputauy Jesus wi mifurun akon losani nantakuna.

4

Na Imfibfiyagyu Wi Mamparagsak An Apudyus
1 Cor. 6:15-20

1 Siyan, susunud, nar-usyu inakammu an chianin imfibfiyagyu wi mamparagsak an
Apudyus. Ngim uray amaschin inyòoyyayu ta sana, amasnan ifakani: Chawatonnin
chiayu, ta ngachan Apu Jesus, ta simfumarun oy-oyyoonyu.
2 Tan inaagkammuyun imfilinni, tan Apu Jesus na nangatod ta karobfonganni wi
mangifaka ta amaschi.
3 Na pion Apudyus, maid otyan fasfasurtaun siya. Siyan masapur wi achiayu mamufai.
4 Masapur waschi osan chiayuy lallarai imanmanna kuman oyyoonay mangasawà
machayawan Apudyus ta maid afafain à màwa.
5 Achiyu parufusan na pion na long-agyu à mammanchar an chiayu ta oyyoonyu, tan
sachin oy-oyyoon na chachi maid pammatinan Apudyus.
6 Siyan ilanyu ta maid mallukuwanyu ta susunudyuy mamati. Imfakafakanin
anchanayan chiayu ta sin-arkawan, ad limpasni ko imfaka wi chusaon Apudyus na sinuy
mangwa ta amaschi.
7 Tan na namiliyan Apudyus an chitau, ta is-isuwwontaù siya wi achitau pu wayaan
na long-ag wi mangwa ta piona.
8 Siyan nu foon pù patkonyun anchanayay itudtuchuni, foon pù takun kuraonyu tan
Apudyus wi nangatod an chiayu ta Ispirituna.
9 Ya mipangkop ta mangay-ayatanyu ta susunudyuy mamati, foon à masapur awad
maifakà tan limpas Apudyus tinudtuchuwan chiayu mipangkop ta man-asiay-ayatanyu.
10 Tuttuway ay-ayatonyun susunudtauy mamati ta losani ilid Macedonia. Ngim uray
pay, na ifagfakani, susunud, papigsaonyun mangay-ayatanyu.
11 Ya ilanyu ko ta maid malingaling à osà taku. Ipapuutyu kan ustuy iwaaryu.
Ikakotyuy man-iwaar ta awad ifiyagyu, tan sachin imfakanin chiayu ta sin-arkawan.
12 Ad nu amaschiyonyu, foon à masapur wi man-ochaw-ayu ta uchum à masapuryu.
Ad siyan malispituwanyu ta takuy foon pù mamati.

Na Mangulinan Jesu Cristu
1 Cor. 15:51-55

13 Susunud, pionni koy ipakaawat an chiayun katuttuwaan mipangkop ta chachi
namati wi nan-ootoy, ta achiayu mansasàuy wi isun chachi takuy maid pammatichan
Apudyus, siyan maid namnamaonchay asin matakun nan-ootoy.
14 Kapu ta namatiyantau wi natoy à Jesus ya ummuli ko nataku, sachin mannamna-
maantau wi ipaulin Apudyus takuwon losan na nan-ootoy wi namatin Jesus. Ad ifurun
Apudyus chicha an Jesus ta mangulinana ad asnay luta.
15 Na annay itudtuchunin chiayu ta sana, tudtuchun Apu Jesus, wi ananay, na
mangulinanad asnay luta, à chitauy asififiyag ta sachi padcha, foon à chitaun umunay
manib-at an siya, tan na nan-ootoy wi namatin siya, chichan umuna.
16 Amasnan màwa: Mampauy à Jesu Cristu wi mangayag ta losani mamati. Sachi ad
mampauy akon pangpangun na aanghelesna ad magngor akon tangkuyud Apudyus, ad
siyan man-oskan Jesus wi Aputau wi marpud langit. Ad sachi kon umuliyan na nan-
ootoy wi namati matakuwan.

17 Ad à chitauy asififiyag ta sachi timpu, mammaagtau mitapin chicha ta lifuu wi
mangafot an Apu Jesus ta langit. Ad iingkawtaun siyà ing-ingkana.
18 Siyan, man-asisorkag-ayu losan mipangkop ta anchanayay insurat-u.

5

Masapur Mansasagkanatauy Manguullay Ta Mangulinan Apu Jesu Cristu
Mat. 24:42-44; 2 Ped. 3:10-13

1 Susunud, foon pù masapur isurat-un timpuy mapasamakan na anchanaya,
2 tan inaagkammuyu met wi na padchay mangulinan Apu Jesus, foon pù maakam-
muwan ta taku. Na aligna, na umaliyan Cristu, miyisu ta umaliyan na akkawan tan
foon pù ipaakammuna yan na màwaana.
3 Ngim chumatong pun na timpuy mangwanaan na taku wi maid machanakancha
tan maid pu mallingalingaling an chicha, sachin machanatngan na machusaancha. Ad
maid pu in-inonchay makaawid, tan miyalig à mangkumuti fufai wi foon pù mafalini
ilisiyanan sikabna.
4 Ngim chiayuy susunud, nu chumatong na sachi timpu, foon à mataag-ayu wi isun
chachi achi pu mamati. Tan chicha, isù pangot na iingkawancha, ad sachin mataakancha
wi isun na mataakan na nasuyop nu chumatong na man-akaw.
5 Ngim chitau losan, isù padchan iingkawantau tan narawakan na somsomòtau, siyan
foon pù isù lafi wi pangot na ikawtau.
6 Siyan achitau pu otyan asngaan wi mangwa ta mamfaru, wi isun na oy-oyyoon
na achi pu mamati wi isuchà nasuyop. Masapur man-annadtau ya tingngilontaun
oyyoontau ta makasakanatau ta mangulinan Jesu Cristu.
7 Somsom-ontau wi lafin masuypan na taku ya lafi kon sasallimngan na taku.
8 Ngim à chitauy mamati, foon à lafin iingkawantau tan padcha. Siyan masapur man-
annadtau ta maid lawing à oyyoon. Achitau pu kuma man-awichan na pammatitau ya
ayattau ta fufuruntau. Achitau pu ko maliwatan na nanaraknifan Apudyus an chitau ta
achitau pu machusa. Tan na anchanaya, wi isù arasagtau, chichan fumachang an chitau
ta achitau pu maawis fumasur.
9 Tan foon pù makuisantaun nanutukan Apudyus an chitau, ngim chinutukan chitau
ta masaraknifantau kapu ta ingwan Apu Jesu Cristu.
10 À Jesus, natoy à siyà para chitau ta mafalin mamfuruntaù siya, uray man-ootoytau
ta mangulinana winnu asififiyagtau.
11 Siyan iturturuyyuy man-asisorkag ya man-asifachang.

Na Fiyangtauy Mamati

12 Na osa koy pionni wi ifakan chiayu, masapur lispituwonyu chachi mangipapati
wi mantudtuchun chiayu mipangkop ta manungtungparanyun Jesus, tan chichan
mangipangpangu ya manudtuchun chiayu.
13 Lispituwonyu ya ipailayun ayatyun chicha mipakapu ta iwaarcha. Ad man-
asilispituayu ko ta ustuustun mantitimpuyukanyu.
14 Awad akon uchumi ifakani. Masapur sorkakonyun masachut. Sorkakonyun
ngummaya. Fadnganyu chachi mallasun maawisancha makafasuran. Anusanyuy
mamachang ta losani taku.
15 Nu awad mangwà lawing an chiayu, achiayu fumaros, ngim kanayunyu farfaruwon
na fufurunyu ya uray losani taku.
16 Lumagragsaktau kanayun.
17 Kanayun-ayu ko malluwarun Apudyus.
18 Uray sinun mapasamak an chiayu, manyaman-ayu, tan sachin pion Apudyus wi
oyyoontau kapu ta annay makatimpuyukantaun Jesu Cristu.
19 Achiyu tipochon na man-iwaaran na Ispiritun Apudyus.
20 Achiyu amsiwon na tudtuchun chachi takuy mampaifag-on Apudyus ta pionay ifaka,
21 ngim masapur wi panoknokanyun ifagfakacha. Ad patkonyun mamfaru,
22 ad man-awichanyu losan na lawing.
23 Na ochawonnin Apudyus wi puun na tarnatau, ta fafadngan chiayu, ta isuwonyù
siya ta losani oyyoonyu, tapnu misilfiyanyun siya, ya mantarnaona ko chiayu ya uray
akon somsomòyu ta maid pu fasfasuryù ochasanan chiayu ta mangulinan Jesu Cristu wi
Aputau.
24 Sikurachuy oyyoon Apudyus na annaya tan siyan mangayag an chiayu, ad losan na
imfakana, sikurachuy oyyoona.
25 Susunud, iluwaruwanyu kò chiani.
26 Pakumustaonyu kon susunudtaud asnat, ad ifakayu kon mangay-ayatannin chicha.

27 Kapu ta karobfongà wi narpun Apu Jesus, ifakà an chiayu wi masapur ipagngoryun
annay surat ta losani susunudtauy mamatid asnati Tesalonica.
28 Sapay kuma ta fadngan chiayun Apu Jesu Cristu kanayun.

Na Niyagway Surat Pablo Ta Chachi Mamatid Tesalonica

1 À saoni Pablo ya fufurun-uy cha Silas an Timoteo, annaya kon suratnin chiayuy
mamati wi maug-ug-ugpun ad asnati Tesalonica, chiayuy illamyung Amatauy Apudyus
ya Apu Jesu Cristu.
2 Sapay kuma ta fadngan chiayu kanayun an Apudyus ya Apu Jesu Cristu, ya
farfaruwoncha kon somsomòyu.

Na Pinagkuis Apudyus Ta Taku Ta Mangulinan Cristu

3 Susunud, masapur manyamayaman-anin Apudyus mipakapun chiayu, ad ustu met
wi amaschin oyyoonni tan pumigsapigsan pammatiyu ya uray akon man-asiay-ayatanyu.
4 Sachin mangichayawannin chiayu ta losani mamatin Apudyus wi maug-ug-ugpun ta
ailiili wi ayonni. Tan uray maparpalikatan-ayu mipakapu ta namatiyanyu, an-anusanyu
kay ad ipapatiyun pammatiyu, uray amod na manliglikatanyu.
5 Amaschin manuttuwaanni wi ustuustun pinagkuis Apudyus ta taku, tan na mangan-
anusanyu ta liglikat siyan nangitapiyan Apudyus an chiayu ta manturayana, wi sachin
iliglikatanyu.
6 Na pinagkuis Apudyus, ustuustu tan palikatanan chachi mamalikat an chiayu.
7 Ngim chiayuy maparpalikatan, wi isun chiani, pakin-on Apudyus na likattau losan ta
mangulinan Apu Jesus wi marpud langit, wi mifurun akon aanghelesnay mannakafalin.
8 Na umaliyana, awad akon apuy wi kumilakilab. Ad na sachi timpu, chusaona losan
na mallawing an Apudyus, tan foon pù patiyonchan Mamfaruy Chamag mipangkop an
Jesus wi Aputau.
9 Maid mapagpakan na chusacha, tan misisinacha an Apu Jesus à ing-ingkana. Siyan
achicha pu mangil-an ta mannakafalinna wi maid miyisuwana.
10 Ngim losantauy takuna, wi mamatin siya, chaychayawontau losan à siya ta
sachi padchay mangulinana, wi maid miyisuwan na michaychayawana. Ad à chiayu,
miyamung-ayu ko tan pinatiyun intudtuchuni.
11 Ad siyan kanayunnì chiayu iluwaruwan, ta mangifilangan Apudyus an chiayù
ustuustuy mitapi ta manturayana, wi sachin nangayakanan chiayu. Ad iluwaruwanni kò
chiayu, ta fadngan chiayu ta mannakafalinna wi mangwa losan ta mamfaru wi pionyuy
oyyoon kapu ta namatiyanyun Jesu Cristu.
12 Tan nu amaschi losan na màwa, machayaw à Jesus wi Aputau mipakapun chiayu,
ad machayaw-ayu ko tan siyan Apuyu. Màwa losan chachi kapu ta sayaaw Apudyus ya
Apu Jesu Cristu.

2

Na Manursurngasing An Apudyus
Mat. 24:3-44; 1 Tes. 4:15-17

1 Susunud, awad na pionni wi maawatanyu mipangkop ta mangulinan na Aputauy
Jesu Cristu ya mitipunantaun siya.
2 Achiayu pu kuma maillachu ya achiayu machanakan mipangkop ta mangngoranyu
wi nar-us chummatong anun padchay mangulinan na Aputauy Jesus. Siyan uray nu
awad mangwanan wi Ispiritun Apudyus anun nangipaakammun chicha, winnu anan-
chay awad anun nangitudtuchun chicha, winnu ananchay suratni nun nangngorancha
ta amaschi, achiyu patiyon.
3 Ilanyu ta achiayu maturtulliyan ta uray sinumani mangmangwa, tan na pad-
chay mangulinan Jesu Cristu, achi pu chumtong ingkanà chumtong na anungus na
mallawingan na taku an Apudyus. Ad na sachi, lumoswa kon sachi amod na
kinarawingna wi maid mamfanakana nu achi mifallud infierno.
4 À siya, mangatngatuwonan long-agna nu sinumani chayawon na takù apudyuscha.
Kuraona chicha losan. Ya kuraona kò Apudyus, tan lumnò akò siya umachuy ta Templon
Apudyus ad Jerusalem, ad iwarawagnay siya nun tuttuway Apudyus!
5 Apay, naliwatanyun imfakà mipangkop ta anchanaya ta iningkawà an chiayu?
6 Tan akammuyu met wi awad na manipod ta lumoswaan na sachi arwingani taku
ta sana. Ad akammuyu ko nu sinun manipod. Ngim nu chumatong na ustuy timpuna,
miparufus na lumoswaana.

7 Ngim uray nu chaan pu lumoswan sachi, nar-us nalìnan chitaun karobfonganay
mangwà lawing, uray achi pu milasin ta taku. Ngim achi pu miparoswan sachi ingkanà
miparyaw na manipod ta lumoswaana.
8 Ad nu lumayaw, sachin lumoswaan na sachi amod na kinarawingna. Ngim nu
mangulin à Apu Jesus, otyona ta sap-uyna, ad na kinasiling na mangulinan Jesus,
afakonà siya.
9 Na lumoswaan na sachi amod na kinarawingna, awad na karobfongan Satan an siya.
Siyan akarakarasin oyyoonay kaskaschaaw à mangallilawna ta taku.
10 Ad na kinasikapna, nangkarakarasin oyyoonà iturtullina ta takuy mifallu. Mifal-
lucha tan achicha pun patkan na katuttuwaan à masaraknifancha.
11 Siyan na oyyoon Apudyus an chicha, iparufusnan maturtulliyan na somsomòcha ta
patiyonchan turtulli.
12 Ad na lisortana, machuchusacha losan tan achicha pun mamati ta katuttuwaan;
siya kay lagragsakonchan mangwaancha ta lawing.

Nachutukan-ayù Masaraknifanyu

13 Ngim chiayuy susunudni wi ay-ayaton na Aputau, masapur manyamayaman-
anin Apudyus mipakapun chiayu. Tan nanipud ta chamchamun na asinchuwan,
chinuchuttukan chiayun Apudyus à masaraknifan, kapu ta inyòoyyan na Ispiritun
Apudyus wi namfalinon chiayù mantakun Apudyus ya namatiyanyu ta katuttuwaan.
14 Inayakan Apudyus à chiayu ta sachi kapu ta intudtuchuni wi Mamfaruy Chamag
mipangkop an Jesu Cristu. Ad inayakana kò chiayu à makauwa ta machayawan Aputauy
Jesu Cristu.
15 Siyan, susunud, achiyu maliwatan na imfakafakani ya insuratni wi tudtuchuni ta
katuttuwaan. Ipapatiyun pammatiyu.
16 À Aputauy Jesu Cristu ya Amatauy Apudyus wi mangay-ayat an chitau, maid mapag-
pakan na mangisorkakanchan chitau ya chichan nangatod ta mamfaruy namnamaontau
wi sikurachu kapu ta mangachakuwanchan chitau.
17 Siyan na iluwaruni, ta iturturuychay mangisorkag an chiayu ya fafadngan chiayu
ta mamfaru kanayun na oyyoonyu ya ifakayu.

3

Iluwaruwanyù Chiani

1 Susunud, na anungus wi isuratnin chiayu, iluwaruwaruwanyu kò chiani ta
mangkanas na miwarawakan na ukud Apu Jesus ya ta mamati na taku wi isun na
namatiyanyu, à machayawan Apudyus.
2 Iluwaruyu ad ako ta ilisin Apudyus à chiani ta chachi arwingani taku, tan ad-
adchuwan na chaan pu mamati.
3 Ngim uray sachi, managpatì Apu Jesu Cristu, siyan ipapigsanan pammatiyu losan ya
fafantayanà chiayu ta lawingi oy-oyyoon Satan.
4 Innadchon Apu Jesus na manikurachuwannin chiayu wi iturturuyyu oyyoon losan
na ifilinnin chiayu.
5 Na iluwaruni, fadngan Apu Jesus na somsomòyu ta maaawwatanyun mipangkop ta
kinaayat Apudyus ya kinaanus Jesu Cristu.

Masapur Mangkakottauy Man-iwaar
1 Tes. 2:9

6 Susunud, anna kon osay ifilinnin chiayu, ta ngachan Jesu Cristu wi Aputau. Na
ifilinni, masapur achiayu makafurfurun ta chachi susunud wi masachut wi man-iwaar,
ya achicha pu tungparon na intudtuchunin chiayu losan.
7 Tan akammuyu met na imfibfiyagni ta iningkawannin chiayu, wi tuttuway foon pù
masachut-ani. Ad siya ko kuman is-isuwwonyu.
8 Tan maid pu inar-aranin chiayù masapurnì achini pu finayachan, tan padchaonni ya
lafiyonni wi man-iwaar à mangar-anni ta masapurni ta achiayu pu malikatan mipakapu
kay ta kasapuranni.
9 Amaschin iningwani ta awad is-isuwwonyu, uray awad karobfonganni wi pafachang
an chiayu.
10 Ad na iniingkawannin chiayu, imfakafakanin chiayu wi, “Nu sinun achi pu umiwaar,
achi pu ko maadchan à anona!”
11 Ngim chingngorni wi awad na masachut an chiayu, wi siya kay mallagpotanchan
mifibfiyangcha ta uchum.

12 Siyan awad na ifilinni ta isun na sanat wi taku, tan siyan paifilin Apu Jesu Cristu.
Na ifilinni, masapur kumakotchay man-iwaar ta ikadchà mangar-anchà masapurcha, ta
fumaru kon mafiyakancha.
13 Chiayuy susunud-u, achiayu otyan mas-à wi mangwamangwa ta mamfaru.
14 Ad nu awad osà achi pu mamtog ta annay insuratni, achiayu miyamfuruy an siya
ta fumain kuma.
15 Achì pu ifaka wi ifilangyù siyà afusuryu, ngim tudtuchuwanyù siya ta ifafawinan
oy-oyyoona, tan siyan osay sunudyuy mamati.

Na Luwarun Pablo

16 Iluwarù an Aputauy Jesus, wi siyan puun na tarnatau, ta kanayunna mantarnaon
na somsomòyu losan, ta uray nu sinun mapasamak, farfaru ko kan somsomòyu. Ya
iluwarù ako ta kanayun iingkaw à Apu Jesus an chiayu losan.
17 Na annay anungus na suratni, saoni Pablo na mismuy mangiyug-is: Sapay kuma ta
farfaruayu losan ad asnat. Amasnan mangilasinanyu wi tuttuway saon na manurat, tan
amasnan imarkà ta surat-u.
18 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Jesu Cristu wi Aputau.

Na Chamuy Surat Pablo An Timoteo

Na Chamuy Surat Pablo An Timoteo

1 Saon à Pablo wi nachutukan à apostoles Jesus. Chinutukanà an Apudyus wi
nanaraknib an chitau, ya Jesu Cristu wi puun na namnamatau.
2 Annayan surat-un sia, Timoteo, wi ifilang-ù anàu tan sian osay namati ta intudtuchù
mipangkop an Jesu Cristu.
Na iluwarù an Apudyus wi Amatau ya Jesu Cristu wi Aputau, ta fadngancha ya
achakuwanchà sia, ya farfaruwoncha kon somsomònu.

Awad Na Mantudtuchu Ta Foon Pù Tuttuwa
2 Ped. 2; Juda 8-13

3 Na piò, ingkaw-ad asnati Efeso wi sachin imfilin-un sia ta ummayà ad Macedonia,
tan awad na uchumi takud asnat wi mantudtuchu ta foon pù ustu, siyan warningam
chicha ta iyakaycha.
4 Ifakam ta iyakaychay mangur-ullit ta ining-ingwan na achakchakrancha ya kinap-
atogcha, tan maid silfina; mangwachà mansusubkan. Maid pu ifachang na anchanayà
maawatan na taku ta puranun Apudyus, wi maakammuwan nu piyarontaù siya.
5 Na pangkop-uy mantudtuchu ta annaya, ta man-asiay-ayatcha, wi na ayatcha, marpu
ta nacharus wi pusu ya somsomò wi maid pangkopnà safali, ya ta miyustuustun
pammatichan Apudyus.
6 Tan awad na uchum ad asnat wi nan-awichan ta katuttuwaan, ad man-is-isìcha wi
maid pu kutù na ukuchoncha.
7 Pionchay mifilang à mangitudtuchu ta lintog Apudyus, ngim achicha pu maawatan
na ifagfakacha, ya mamas-omcha wi chichan katuttuwaan.
8 Akammutau wi mamfarun lintog Apudyus nu ustun miyusarana ta taku.
9 Naawatantau ko wi na nàwaan na lintog, foon à para chachi mangwa ta mamfaru
tan nàwan lintog à para ta takuy achi pu mamtog ta lintog, wi isun na futangilu, ya
chachi maid pammatinan Apudyus, ya losani managfasur, amaschin manapur ta lintog.
Uray ako chachi mangamsiw an Apudyus, ya chachi mangmangwà lawing ta aammacha
ya iinnacha, ya chachi pumappatoy.
10 Na uchumi masapuran na lintog, chachi managchakas, chachi makaààwa ta
chokachay larai ya fufai, chachi mangilaku ta taku, chachi manturtulli, chachi
mangisapata ta turtulli, ya losan na takuy mangwà kumontra ta ustuy mitudtuchu.
11 Na ustuy mitudtuchu, miyamfuruy ta itudtuchù wi Mamfaruy Chamag wi nipiyar
an saon wi narpu ta machaychayaw ya angatuwan wi siyà Apudyus.

Maid Miyisuwan Na Achakun Apudyus
Apost. 8:3; 9:3-19

12 Manyamanà an Jesu Cristu wi Aputau wi nangatod ta karobfongà wi mangwa
ta sachi impiyarnan saon, tan imfilangnà saon à osay napipiyyar, ya chinutukanà à
mangwa ta piona.
13 Tan uray nu lawing na inukud-u mipangkop an siya ta sin-arkawan, ad pinalikatà ya
pinarparwing-ù siya, inachakuwanà an Apudyus tan na sachi timpu, chaanà pu mamati,
siyan foon pù akammù na iningwà.
14 Ngim amod na achakun Apudyus an saon tan innadchonan namatiyà an siya ya
mangay-ayatà ta asintatakù, wi lumoswa ta makatimpuyukan an Jesu Cristu.
15 Awad na osay nifaka wi tuttuwaon kuman losani taku, wi anana, "Ummalì Jesu
Cristu ad asnay lutà manaraknib ta managfasur." Ad saon na aamochan wi managfasur.
16 Ngim inachakuwanà an Apudyus, ta awad mangipail-an Jesu Cristu ta kinaanusna
ta arwingani taku, ta masorkakan na somsomò chachi umun-unud wi mamatin Jesus wi
mafalini maatod akon chichan mannaynayuni mafiyakan an Apudyus.
17 Siyan chaychayawontaù Apudyus à ing-ingkana, wi uray achi pu maila, siya kan Ali
wi maid pagpagna, Ali wi matatakù ing-ingkana wi achi pu matmatoy! Amen.

Na Impiyar Pablo An Timoteo

18 Annayan ipiyar-un sia, Timoteo wi furun-u, kapu ta imfakan chachi nangakammun
Apudyus mipangkop an sia wi mapiyar-à mantudtuchu ta ukudna. Na imfakacha, sachi
kuman manorkag ta somsomònu ta sanay mangufatam ta lawing.

19 Ikakattònun pammatim ya oyyoom losan na akammum ta somsomònu wi
pion Apudyus. Tan awad na uchumi nangiwarang ta akammuchay ustu ad siyan
nachachailan na pammaticha.
20 Sachin nàwaancha Himeneo an Alejandro, siyan impurang-u chicha an Satan à
manomsom-ancha ta achicha man-ang-angawan à Apudyus.

2

Mipangkop Ta Malluwaruwan
1 Ped. 3:1-7

1 Na umunay itudtuchù, masapur iluwaruwanyun losani taku. Man-ochaw-ayù
fachang Apudyus an chicha, ya manyaman-ayun Apudyus à mipangkop an chicha.
2 Ya iluwaruwanyun losani manturay, ya losani papangat, ta matarnan mafiyakantau
ya ta achi pu mipalit na manchayawantaun Apudyus ya mangwaantau ta ustu.
3 Sachin ustuy luwaru wi mamparagsak an Apudyus wi nanaraknib an chitau.
4 Na pion Apudyus, masaraknifan kuman losani taku ya maawatanchan katuttuwaan
wi mipangkop an siya.
5 Os-osàan à Apudyus ya os-osàan akon mampatimpuyug ta taku an Apudyus, wi siyà
Jesu Cristu wi namfalin taku.
6 Tan à Jesu Cristu, innadchonan long-agnà mansufutna ta losani taku ta achitau pu
machusa. Ad na iningwana, sachin mangipail-an Apudyus wi pionay masaraknifan
losan na taku.
7 Ad siyan nachutukanà à apostoles, ta inyà itudtuchun annayay chamag mipangkop
an Apudyus ta chachi foon pù Judio ta mafalincha koy mamati ta katuttuwaan. Foon pù
manturtulliyà tan tuttuwan annayay ug-ugkuchò.
8 Na losani maamungan na mamatin Apudyus, piò kuma wi chachi larai na malluwaru,
wi nacharus na somsomòchan Apudyus ya foon à umoog-otcha ya maid somsomòchay
makasukob.
9 Ad na fubfufai, narmancha kuman insissilupcha ya akammucha koy mafain, ya foon
pu kumà patpatkanchan kinaartin na fuùcha ya uray na ar-arkus wi falituk ya farangat
ya nanginginay silup.
10 Tan na mangil-an ta kinafarun na fufai, siyan mamfaruy oy-oyyoona, tan sachin
manuttuwaan wi tuttuwan pammatinan Apudyus.
11 Masapur akoy akikinnò na fubfufai ya mampafafachay manginaag manchongor ta
chachi manudtuchun chicha.
12 Achì pu iparufus wi mantudtuchun fubfufai ya mangatuwonchan somsomòcha nu
lallarai. Masapur akikinnòcha,
13 tan na ummunay iningwan Apudyus, Adam wi larai achinaot à Eva wi fufai.
14 Ya foon pu kò Adam na naturtulliyan tan asawanay fufain naturtulliyan wi
sinurngasingnan filin Apudyus.
15 Ad siyan mapalikatan na fufai ta umanaana. Ngim mafadngan nu ipapatinay
mamatin Apudyus ya awad ayatna ta asintatakuna ya oyyoonan pion Apudyus ya
akammunay mafain.

3

Na Kinatatakun Na Mangipangpangu Ta Mamati
Tito 1:6-9

1 Tuttuwan annayay ukud wi nu awad takù maryad wi mangipangpangu ta chachi
mamati, sachin mamfaruy iwaar ya napatog.
2 Ngim na mangipangpangu, masapur wi maid pu machillawana, ya osa kan asawana,
ya masapur wi naannad ya makatingngil ta lawing wi pion na long-agna, ya nanakman,
ya masapur mammangili ta uray sinumani taku, ya masapur wi awad akon lobfongnay
mantudtuchu.
3 Achi pu mafalin na sallimongan ya akukuru, tan masapur wi maanus. Achi pu kon
asusukob, ya mangkamkam à pilak.
4 Masapur wi akammunay mangiturung ta faryanna, wi patkon na aannànà siya ya
lispituwonchà siya.
5 Tan nu maid pu akammunay mangiturung ta faryanna, sinchumalluy achi pu
makaiturung ta chachi maamuamung wi mamatin Apudyus.
6 Achi pu ko mafalin na appapati wi mangipangpangu, tan nu mamadpachayaw siyan
machusaana wi isun na nachusaan Satan.

7 Masapur mafainan akon chachi foon pù mamati ta achicha am-amison ad siyan
loogna milus-ufan ta sikap Satan.

Na Kinatatakun Na Fumachang Ta Mangipangpangu

8 Na fumachang ta mangipangpangu, masapur ko wi maid lawing à oy-oyyooncha, ya
naannadcha, ya foon pu kò mansalinchuwan ukudcha, ya achicha labson wi uminum,
ya foon à kamkamanchan pilak.
9 Ya masapur nacharus na somsomòcha wi mamangchon ta katuttuwaan wi
patiyontau wi nifakan chitau.
10 Masapur wi mipachascha umuna, ad nu ustun inyòoyyacha, màway fumachangcha.
11 Na aassawacha ko, masapur wi naannadcha ya achicha pu malliud, ya mat-
ingngilchan lawing wi pion na long-ag.
12 Masapur wi osa kan asawan na fumachang, ya masapur akammucha koy
mangiturung ta faryancha.
13 Na fumachang wi ustun inyòoyyacha, mifilangchà nangatu, ya tàchoranchan
ukudcha mipangkop ta pammatichan Jesu Cristu.

Maid Pu Miyisuwan Na Iningwan Apudyus

14 Uray manuratà an sia, foon à mafayag ad umaliyà kuma wi mangilan sia.
15 Ngim nu mataktakà, annay surat-un mangipakaawat ta imfibfiyagtau, chitauy nitapi
ta faryan Apudyus, wi chitaun awachan Apudyus wi matatakù ing-ingkana, tan chitaun
isù tuud ya fot-ang wi nisaachan na katuttuwaan.
16 Maid pu miyisuwan na nipaila wi katuttuwaan mipangkop ta patiyontau wi siyà Jesu
Cristu, tan namfalinonan long-agnà taku ta maila ad tinàchoran na Ispiritun Apudyus
na kinafaruna ya innilan na aangheles à siya. Ad nipachamag na mipangkop an siya
ta arutaruta, ya pinatin na achuy takù siya ta annay luta, ad nangulin ad langit à
machayaw.

4

Tanchaananyun Chachi Mantudtuchu Ta Safali
1 Tim. 1:3-11; 2 Ped. 2; Juda 8-13

1 Narawag na imfakan na Ispiritun Apudyus wi chumtong na timpuy iwalin na uchumi
takun ustuy pammatichan Jesu Cristu, ya patkonchan turtulli wi itudtuchun na aran.
2 Chachi mangitudtuchu ta turtulli, akinpapaticha ya foon pù mailasinchan lawing wi
oy-oyyooncha tan namfalin ukalicha.
3 Na amaschi wi taku, itudtuchucha wi lawing na mangasaw-an ya lawing akon
uchumi maan. Ngim na katuttuwaan, iningwan Apudyus na sinumani maan à anon
na taku, ad à chitauy namatin Apudyus wi nangawat ta katuttuwaan, manyamantau ya
anontaun uray sinumani maan.
4 Tan na sinumani iningwan Apudyus, pasig mamfaru. Maid pu mipalit nu manyaman
na mangan.
5 Mamfarun losani maan kapu ta sachin imfakan Apudyus ya kapu ko ta manyamanta.

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mansilfin Jesu Cristu
2 Tim. 2:14-26

6 Sunud, nu itudtuchum losan na anchanaya ta chachi susunudnuy namati, siyan
mamfasaran wi ustun mansilfiyam an Jesu Cristu ya machog-achog-an akon maawatam
mipangkop ta katuttuwaan wi nitudtuchun sia.
7 Timoteo, achim chochongron na chachi is-isturya wi maid silfina tan maid
maiturungna ta pammati an Apudyus. Na oyyoom, ipapatim wi mandisiplina ta long-
agnu wi mangwa ta pion Apudyus.
8 Annan silfin na matudtuchuwan na long-ag tan umoschor wi mangwa ta oyyoona,
ngim simfumarun misilfiyan na matudtuchuwan na somsomò wi mangwa ta pion
Apudyus, tan foon pu kà afus na mafiyakan ta sanan misilfiyana tan mafiyakan akò
tapin na padcha.
9 Tuttuwan imfakà, siyan patiyon kuman losani taku.
10 Kapu ta sachi, ipapatitau wi mangwa ta pion Apudyus uray malikatantau, tan
piyarontaù Apudyus wi matatakù ing-ingkana wi siyan manaraknib ta losani taku,
sinchumallu chachi mamatin siya.
11 Siyan, Timoteo, itudtuchum losan na anchanayay intudtuchù an sia.
12 Ilam ta awad maamsiwam kapu ta kinamarnusnu, ngim sia kuman manturachancha
ta kinaannadnu ya ukudnu ya inyòoyyam ya inyàayatnu ta asintatakum, ya mamang-
chonam ta pammatim ya achim pu mamarufusan ta pion na long-ag.

13 Ipapuutnu wi mangifasa ta ukud Apudyus ta taku, ya mangitudtuchuwam an chicha
ta ukudna. Sachin oyyoom ingkanà umaliyà.
14 Achim ako fayfay-anan na innadchon Apudyus wi karobfongam ya sachi impaifakan
Apudyus an sia ta nangipatayan chachi pangpangu ta imachan sia.
15 Sosom-om na anchanayay intudtudtuchù an sia ta oyyoom chana ta losani
karobfongam ta awad mangil-an na taku wi pummigpigsan pammatim.
16 Annacham na long-agnu ya itudtuchum, tan nu ipapatim wi mangwa, siyan
masaraknifam an Apudyus ya masaraknifan akon chachi manchongor an sia.

5

Na Fiyangyu Mipangkop Ta Furunyuy Namati
Tito 2:1-15

1 Achim omoran na larakkay ngim ammaam iyug-ugkud wi isù chachakkornu chicha.
Ya chachi fabfafaru, ifilangnu chichà susunudnuy nauchi.
2 Ya chachi iinna, ifilangnu chichà inam, ya chachi fabfafarasang, ifilangnu chichà
susunudnu wi maid pu somsomònù malluku.
3 Asikasuwonyu chachi nafaru wi maid pu uchum à mangasikasun chicha.
4 Ngim nu awad aannàcha winnu aappucha, tudtuchuwam chicha wi ikadchay
mangasikasun chichay nafaru, ta foroychan mampail-ancha ta inyòoyyacha ta pion
Apudyus, ta sufalitanchan inyòoyyan na chachakkorcha ya aappuchan chicha, tan
sachin pion Apudyus.
5 Ngim chachi nafaruy maid pu mangasikasun chicha, maid pu safalì manamnamacha
wi fumachang nu foon à Apudyus, siyan malluwaruwarucha ya man-ochaochawcha à
fachangna ta inarkaw ya linafi.
6 Ngim nu awad nafarù som-osom-ona kan pion na long-agna, isù natoy an Apudyus
uray asifififyag.
7 Siyan itudtuchum na anchanaya ta chachi namati ta maid mapafasurancha.
8 Ngim nu awad achi pu mangasikasu ta aagkina, sinchumallun faryanna, isù nan-
awichanan pammatina, ya sillumawing nu chachi achi pu mamati.
9 Na ilistayuy nafaru wi loognay mafadngan, chachi mantawon à onompuru ya foon
à namigwa nangasawa.
10 Masapur akoy naakammuwan wi ustun nangasikasuwana ta aannàna, namangi-
mangili, mansayaaw ta uchumi mamati ya finadngana chachi napalikatan wi nakasapur
à fachang ya impapatinay mangwa ta mamfaru.
11 Ngim achiyu ilistan chachi nafaruy chaan pù marakay tan awni ad nu afakon na
ayatchay asin mangasawa na ayatchan Jesu Cristu.
12 Siyan makafasurcha tan foon pù oyyoonchan sachi impustachan Apudyus wi
oyyooncha.
13 Ad miluwamcha koy umoy mantaktataktak man-attuattun ta aforoforoy ya am-amod
ako ta miluwamchay manchamichamit ya manchongochongor ya is-isturyaonchan maid
pu fiyangcha.
14 Siyan na itudtuchù ta chachi nafaruy chaan pù marakay, un-unnoy nu asincha
mangasawa ta umanàcha ta awad asikasuwonchà faryancha, ta maid pu wayan na
chachi foon pù mamatin Apudyus à mampafasur an chitau.
15 Tan awad na uchumi nafaru wi nar-uscha nansakung an Satan.
16 Siyan nu awad mamatì fubfufai ya awad nafaru ta aagkicha, masapur chichan
mangasikasu an siya, ta afus à asikasuwon na uchumi mamati na chachi nafaru wi
maid mangasikasun chicha.
17 Mipangkop ta chachi mangipangpangun chiayu wi ustun inyòoyyacha, masapur
machogchog-an na labfucha, sinchumallun chachi mangipapati wi mangitudtuchu ta
ukud Apudyus.
18 Tan na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, “Achiyu funguton na tupò na faka wi
man-ilionyu ta mafalini mangkarab nu piona.” Ad na osa ko, “Masapur matangchanan
na man-iwaarom.”
19 Ya achiyu tuttuwaon na mipafasur ta mangipangpangu nu foon pù chuwa winnu
turun manàchor wi tuttuway fasurna.
20 Ngim nu awad nakafasur à mangipangpangu, omoranyu ta sangwananyuy namati
ta umogyatchay uchum wi mangwà amaschì fasur.
21 Timoteo, masapur patkom losan na intudtuchù an sia, wi maid amiliyam à taku, tan
chochongron Apudyus ya Jesu Cristu ya chachi naapudyusani aangheles losan na annay
imfakà an sia.

22 Achim aw-away wi manchutuk à man-ap-apun chiayuy mamati, tan awni ad nu
fumasur, mapafasuran-a ko. Siyan an-annacham ta achia fumasur.
23 Foon pù afus na chanum à inumom tan masapurnun aiti fayas ta maakasan na
sakiton na fuwangnu, tan nasasakkit-a.
24 Awad na uchumi taku wi mamadlaw na fasurcha, siyan maaagkammu wi
machusacha. Ngim na uchum, achi pu mailasin na fummasurancha, ngim madlaw à
tapin na padcha.
25 Ya amaschi kon madlawan na mamfaru wi oyyoon na uchumi taku. Ya uray chachi
achi pu mailasin wi mamfaru, mipadlaw à tapin na padcha.

6

1 Mipangkop ta sanilu wi namati, masapur wi lispituwonchan nginsanilun chicha ta
maid machillawan Apudyus ya uray akon itudtuchutau.
2 Ya chachi sanilu wi namati kon apucha, achicha kuma ilayusan à chicha kapu ta man-
susunuchancha mipangkop ta pammaticha, ngim farfaruwoncha kuman mangwaancha
ta pion na apucha, tan na apuchay mangawat ta turungcha, susunudchay namati, ya
ay-ayaton ako Apudyus chicha.

Mipangkop Ta Safali Wi Tudtuchu Ya Kinafaknang
Jaime 5:1-6

Timoteo, masapur itudtuchum ya ilawagnuy ustuustun anchanaya.
3 Sinumani mangitudtuchu ta mipasib-ot wi achi pu miyamfuruy ta intudtuchun
Aputauy Jesu Cristu wi tuttuway mapati,
4 mamadpachayaw à siya wi maid pu akammuna, ya siya kay pionan makasukob
ya makais-isì à maid kutùna. Ad na mamfanakan na amaschi, man-ap-aposcha,
mangkukuracha, man-asiinsurtucha ya man-asisuspitchà lawing.
5 Ya kanayun na susukob tan kummubfung na somsomòcha ad naliwatanchan
katuttuwaan mipangkop an Apudyus. Tan na somsomòcha, pammaticha nun fumak-
nangancha.
6 Ngim safalin kinafaknang na tuttuway mamatin Apudyus, tan tuttuway faknangtau
nu mapnoktau ta sinumani awad an chitau.
7 Tan maid illoswatau ta niyanaantau. Ad maid ako awitontau nu matoytau.
8 Siyan nu umanay na anon ya luput, mapnoktau kuma.
9 Ngim chachi mangkamkam à fumaknang, mallasun maawisancha makafasuran wi
mangwà lawing ya linuruku, ad siyan milus-ufancha machachailan ya mifalluwan.
10 Tan na kamkam ta pilak, siyan puun na achuy lawing. Awad na uchum wi kapu ta
kamkamcha ta pilak, nan-awichanchan pammatichan Apudyus, ad siyan maid achicha
làamon à likat.

Ipapatim Wi Mangwa Ta Pion Apudyus

11 Ngim siay takun Apudyus, man-awicham losan chachi tan na oyyoom, ngongod-
ngocham wi mangwa ta ustuy pion Apudyus. Papigsaom na pammatim ya ayatnu ya
sayaawnu ta asintatakum.
12 Ikattònuy mangicharan ta pammatim wi isù makatodtodchàa, ad makunkunaan-à
mannaynayuni fiyag, tan sachin pangkop Apudyus para an sia nanipud ta namatiyam
ta sangwanan na achuy taku.
13 Awad na ifakà an sia ta sangwanan Apudyus wi nangatod ta fiyag na losan, ya Jesu
Cristu wi nangiparawag ta katuttuwaan an Poncio Pilato. Na ifakà an sia:
14 Masapur patkom na losani nitudtuchun sia ya ilam ta awad miyawas ta itudtuchum
ingkanà mangulinan Aputauy Jesu Cristu.
15 Tan nu chumtong na ustuy timpuna iparang Apudyus à Jesu Cristu ad asnay luta. À
Apudyus, siya kan afaruwan wi mannakafalini manturay ya siya kon Alin na losani ali
ya Ap-apun na losani ap-apu.
16 Siya kan achi pu matoy à ing-ingkana, ya maid pu miyisuwan na kinasiling na
ingkawana, siyan maid pu makaachanin siya. Nanipud ta chamchamu, maid pu takud
asnay lutà nangilan siya ya maid pu ko makailan siya. Siyan chayawontaù siyà ing-
ingkana tan maid pu miyisuwan na mannakafalinna! Amen.
17 Ifakam ta chachi awad na mafalincha ta achicha ipaspas-ar na ùuwacha tan
mallasù maumas, siyan foon pu kumà sachin mannamnamaancha, ta na mannamna-
maancha kuma, Apudyus wi mangatoatod an chitaù losani masapurtau à mapnokan ya
lumagsakantau ta annay atattakuwantau.
18 Ya ifakam ta oyyoonchan mamfaru ta siya afaknangancha kuman mamfaruy oy-
oyyoon ya mancharacha ya alistucha kuma wi fumachang ta uchum.

19 Tan nu amaschin oyyooncha, langit na makappotan na mannaynayuni kinafak-
nangcha wi mausar à tapin na padcha ta sachi mafiyakan wi maid pagpagna, wi sachin
kattò wi fiyag.
20 Timoteo, masapur ayyuwanam losan na impiyar Apudyus an sia. Ya achim chon-
gron chachi man-ukuukud wi maid kutù na man-is-isiancha wi ananchay kinaraingcha
nu, ngim nipapasib-ot.
21 Tan awad na uchum wi kapu ta ananchay naraingcha nu, naliwatanchan
pammatichan Apudyus.
Sapay kuma ta fadngan Apudyus chiayu losan.

Na Niyagway Surat Pablo An Timoteo

Na Niyagway Surat Pablo An Timoteo

1-2 Siay Timoteo wi ifilang-ù anàu wi ay-ayatò, annayan miyagway surat-un sia. Saon à Pablo wi nachutukan an Apudyus à apostoles Jesu Cristu ad imfaunnà saon à mangitudtuchu mipangkop ta mannaynayuni fiyag wi impustana ta sinumani makatimpuyug an Jesu Cristu.

Na chawatò an Apudyus wi Amatau ya Jesu Cristu wi Aputau, ta fadngancha ya achakuwanchà sia, ya farfaruwoncha kon somsomònu.

Na Yaman Pablo Mipangkop An Timoteo

3 Manyamanà an Apudyus mipakapun sia, Timoteo, tan siyan patiyò wi isun na namatiyan na achakchakrà ta awi wi maid safalì pangkop na somsomòu. Manyamanà akon siya ta losani mangiluwaruwà an sia ta afigkafigkat ya arabfilabfi.

4 Achì pu maliwatan na luwam ta nansiyananta, siyan piò isag wi asin mangilan sia, ta lumagsakà.

5 Achì pu ko maliwatan na nangipapatiyam wi namatin Apudyus, wi isun na pammatin na apum wi Loida ya inam wi Eunice, ya akammù wi sachi kon awad an sia ta sana.

6 Siyan ipaspasmòun sia ta achim maliwatan na sachi innadchon Apudyus an sia ta nangipatayà ta imà ta urum.

7 Tan na Ispiritun Apudyus wi innadchon Apudyus an chitau, achina pu paogyaton chitau, ngim siya papigsaonan somsomòtau. Innadchona kon annad ya ayattau ta asintatakutau.

8 Siyan achia mafain wi mangistiku an Aputauy Jesu Cristu, ya achia ko mafain mipangkop an saon wi nifarud mipakapun siya. Anusami milàlàam ta likat chachi mangipagngor ta Mamfaruy Chamag, tan papigsaon Apudyus chitauy manganus losan ta amaschi.

9 Tan à Apudyus, sinaraknifanà chitau losan ad piniliyanà chitaù mantakuna, wi na namiliyana, foon pù kapu ta mamfaruy iningwatau ngim kapu ta achakuna ya puranuna ta chaampunan na luta màwaan mipakapun Jesu Cristu.

10 Ad sanan miparangan na puranun Apudyus an chitau tan ummalì Jesu Cristu ad asnay lutà manaraknib an chitau. Ad inafak Jesus na matayan ad inwarawagnan Mamfaruy Chamag wi mangifaka ta mannaynayuni mafiyakan an Apudyus.

11 Saon, piniyarà an Apudyus à man-apostolesnà mangitudtuchu ta Mamfaruy Chamag.

12 Ad sachin maparpalikatà ta sana. Ngim issiyan somsomòu, tan akammù à Apudyus wi piyarò, ya sikurachuwò wi ayyuwananà ta mangwaà losan ta impiyarnan saon ingkanà chumtong na manguisana ta sinuman ta sachi anungus na padcha.

13 Siyan oognam na katuttuwaan wi intudtuchù an sia, ya ipapatim wi mamatin Apudyus ya mangay-ayat ta asintatakum tan sachi kuman oyyoon nu makatimpuyug-taun Jesu Cristu.

14 Ad na Ispiritun Apudyus wi nakarong-ag an chitau, fadngan sia wi mangan-annad ta chachi napatog wi nipiyar an sia.

15 Chinamagnu wi finay-ananà ta chachi losani iningkaw ad asnay provinsiyay Asia, uray cha Figelo an Hermogenes.

16 Achakuwan kuma Apudyus cha Onesiforo wi simfaryan tan kanayuni ummali sumorsorkag an saon. Foon pù mafain uray nu nafaruchà,

17 tan na chummatnganad asnay Roma, inanapnà saon ingkanà inchasanà.

18 Ya akammum ako losan na namadnganan saon ad Efeso. Siyan achakuwan kuma Apudyus à siya ta sachi anungus na padcha wi manguisana ta taku.

2

Masapur Managpatitau Wi Mamati

1 Siay anàu, papigsaom na pammatim an Apudyus tan chakor na fachangnan chitau kapu ta nitimpuyukantaun Jesu Cristu.

2 Ya losani chingngornun saon wi intudtuchù ta sangwanan na achuy taku, siyan ipiyarnu ko ta takuy piyarom wi mafalin akoy mantudtuchu ta uchum.

3 Anusam na uray sinuy likat wi chumatong an sia tan sachin làamon na ustuy
mansilfin Jesu Cristu wi isù surchachu.
4 Na ustuy surchachu, foon pù mafalin wi miyamfuruy na iwaarona ta iwaar na
sifilyan tan masapur oyyoona kan mamparagsak ta sachi namilin siyà surchachuna.
5 Na osa koy miyalikan na mansilfin Jesu Cristu, isun na takuy makakunkuntis ta
todtodchà, tan foon pù mafalini makunkunaan nu achina pu tungparon na lintog na
sachi todtodchà.
6 Isun akon mannarun wi mallagpot wi man-iwaar, siyan manamuy man-apit.
7 Somsom-om na anchanayay imfakà, tan fadngan sian Apudyus ta maawatam losan.
8 Achim maliwatan à Jesu Cristu wi natoy ya ummuli nataku, wi siyan kanà David.
Sachin Mamfaruy Chamag wi itudtuchù.
9 Ad kapu ta mangitudtuchuwà ta Mamfaruy Chamag, mapalikatà ya nafaruchà wi isù
pumappatoy. Ngim uray nafarud na long-ag-u, maid pu makaiwarang ta mitudtuchuwan
na Mamfaruy Chamag.
10 Siyan an-anusà na sinumani màwan saon à fumaruwan na chachi takuy chinuchut-
tukan Apudyus, ta masaraknifancha ko mipakapun Jesu Cristu wi sachin makauwaancha
ta mannaynayuni mafiyakan an Apudyus.
11 Tuttuwan mifagfaka wi,
Nu nakàtoytaun Jesu Cristu,
makafiyagtau kon siya.
12 Nu an-anusantaun liglikat mipakapun siya,
makaturaytau kon siya ta manturayana.
Ngim nu ilifaktaù siya,
kapilitani ilifakna kò chitau.
13 Ngim uray nu foon pù mapiyartau,
mapipiyyar à Apudyus,
siyan oyyoonan imfakana tan foon pù
mafalin wi turtulliyanan long-agna.

Na Ustuy Pinagtudtuchu
1 Tim. 4:6-16; 6:3-10; Tito 3:8-11

14 Ipaspasmònun anchanaya ta losani mamatid asnat, ya warningam chicha ta sang-
wanan Apudyus ta achicha kuma mansusukob mipangkop ta sinumani maid kutùna,
tan maid iturung na amaschi tan chumachail yakay ta somsomò na manchongor.
15 Ad à sia, ipapatim wi mangwa ta mangiparagsak an Apudyus. Ya ilam ta awad
miyawas ta pinagtudtuchum ta ukudnay katuttuwaan ta maid pu mifainam.
16 Achim chochongron na is-isturyaon na takuy maid pu kutùna, tan mampaachayu
ta somsomò na taku an Apudyus.
17 Tan na itudtuchucha, isù sakit wi kakator wi mallasun miyalinana ta long-ag.
Amaschin itudtuchun cha Himeneo an Fileto,
18 tan finay-ananchan katuttuwaan, ya inillachuchan pammatin na uchum, tan
ananchay narpas anun umuliyan na taku matakuwan.
19 Ngim achia machanakan ta uray sinuy ukuchoncha, tan achi pu maillachun
katuttuwaan mipangkop an Apudyus, tan isù falintuukan wi achi pu miyukayug. Ya nu
mipangkop ta chachi tuttuway namatin siya, awad na niyug-is wi anana, “Akammun
Apudyus losan na tuttuway namatin siya.” Ad anana ko, “Sinumani mangwanay
ummapu an Jesu Cristu, masapur iyakaynan losani lawing.”
20 Na foroy na fafaknang, wachawad na alikamon wi napatog ya foon, tan awad na
finalituk ya uchumi nangina. Ya awad akon inayu ya pinita. Siyan napatog na mausaran
na uchum ya foon na uchum.
21 Na aligna an chitau, nu piontau wi napatog na mangusaran Apudyus an
chitau, masapur man-awichantaun lawing wi isù nichatuntaun Aputauy Apudyus ya
nisasagkanatau wi mausar ta sinumani mamfaruwona.
22 Man-awicham chachi apigsaani pipion na long-ag na fafaru, ta ipapatim wi mangwa
ta mamfaruwon Apudyus ya mitimpuyukam ta asintatakum. Ya papigsaom akon
pammatim an Apudyus ya ayatnu ta asintatakum. Ya iyamfuruynun somsomònu ta
chachi takuy man-ochaw à fachang an Apudyus wi maid safalì puntus na somsomòcha.
23 Achia makachischiskas ta chachi maid silfina tan maid fanagna. Tan akammum wi
na mamfanakan na amaschi, sukob.
24 Tan na takuy mansilfin Apudyus, foon pu kumà mafalini makasukob, tan masapur
wi mamfaru ya masayaaw ta losani taku, ya masapur ako naanus wi mantudtuchu.

25 Tan nu am-ammaanay mantudtuchu ta chachi safalin somsomòcha, adchon
Apudyus nin na wayachay mamfafawi, ta maawatanchan katuttuwaan mipangkop an
siya,
26 ad sachin manomsom-ancha ya masaraknifancha ta silib Satan wi nangawis an
chicha wi mangwa ta piona.

3

Na Màwà Tapin Na Padcha
1 Tim. 4:1-5; Juda 17-23

1 Timoteo, maawatam kuma wi nu machanchanin anungus na padcha, maam-am-
amod na likat ad asnay luta.
2 Tan sumafalin somsomò na taku wi siya kay som-osom-onchan long-agcha ya
pilak. Mamas-omcha ya mamaspas-archa, ya man-iinsurtucha, ya foon à patkonchan
chachakkorcha. Ya maid manyamanancha ya foon pù iyafainchà Apudyus.
3 Ad na taku ta sachi timpu ko, maid pu somsomòcha ta asintatakucha, ya maid
pu sayaawcha, ya lumaingchay manturtulli, maid pu maanawaancha, ya isilonchan
mangwà mamfaru.
4 Ya uray na furuncha, ififikcha. Maid annadcha tan sumkorchay mangwa ta pipioncha
wi maid pu somsomòcha ta pion Apudyus.
5 Ipàpailacha wi annan pammaticha ngim achicha pu iparufus na man-iwaaran
Apudyus an chichà mafaliwan na somsomòcha. Timoteo, achia miyam-amung ta takuy
kakassachi.
6 Na uchum ako wi masmasikap, mifurufuruncha ta uchumi fifinnaryan, ad nu uming-
ingsacha, sikapancha chachi fubfufai wi mallasù maawis wi nakulikur na somsomòcha
ta fasurcha, ya mansabsafalin lawing wi pipion na long-agcha.
7 Na amaschi wi fubfufai, maid achicha manchongran ta awad kuma acharoncha ngim
achicha pu makailasin ta katuttuwaan mipangkop an Apudyus.
8 Ya na chachi masmasikap, surngasingonchan katuttuwaan mipangkop an Apudyus,
wi isun cha Janes an Jambres wi summurngasing an Moses ta awi. Tan na anchanaya,
lawing na manomsom-ancha ya nipaspasib-ot na pammatichan Apudyus.
9 Siyan màwan chicha na isun na nàwa ancha Janes an Jambres, wi foon pù mannayun
na oy-oyyooncha ad ilasin na losani takun nipasib-otancha.

Uchumi Tudtuchun Pablo
1 Ped. 4:12-19

10 Ngim à sia, Timoteo, foon à amaschin awad an sia, tan tinuradnun intudtuchù ya
inyòoyyà. Akammum ako losan na awad an saon: na pammatì, ya ayat-u ta asintatakù,
ya anus-u ta uray sinuy napasamak an saon.
11 Ya akammum ako losan na napasamak an saon ad Antiokia, ad Iconio, ya ad Listra,
wi amod na napalikatà! Ngim sinaraknifanà an Apudyus.
12 Na katuttuwaana, sinumani maryad wi mangwa ta pion Apudyus kapu ta
nitimpuyukanan Jesu Cristu, mapalikatan.
13 Ngim chachi narastug ya lawing na oy-oyyooncha, maam-am-amodcha wi turtul-
liyanchan taku ya maturtulliyancha ko.
14 Ngim à sia, oognam na sachi nitudtuchun sia wi inaagkammum wi katuttuwaan,
tan akammum na kinatatakun na chachi nangitudtuchun sia.
15 Nanipud ta afan-ognu, chichingngornun niyug-is wi ukud Apudyus, wi siyan
mangipaspasmò ta takù mamatiyanchan Jesu Cristu à masaraknifancha.
16 Na losani niyug-is wi ukud Apudyus, à Apudyus na nangipaspasmò ta niyug-isana.
Siyan miyusar à matudtuchuwantau ta katuttuwaan ya ta michuruwantau ya mangun-
un ta maillachuwantau ya masuruwantau wi mangwa ta ustuy mafiyakan.
17 Sachin misilfiyan na ukud Apudyus ta wachawad na masapurtau wi mamatin siya
wi mangwa ta losani mamfaru.

4

1 Na annay ifilin-un sia, Timoteo, ifakà ta sangwanan Apudyus ya Jesu Cristu wi asin
umali wi manturay ya manguis ta losani taku uray natattaku ya natoy.
2 Na ifakà an sia, ipagngornun losani chamag mipangkop an siya. Uray nu
chongroncha winnu foon, ipapatim wi ipagngopagngor ta taku. Awisom chicha, ya
omoram na uchum ya sorkakom chicha losan. Masapur anusam wi mangitudtuchu,

3 tan chumtong na timpu wi achi pun na taku chongron na katuttuwaan mipangkop an
Apudyus. Tan siya kay surutonchan pipion na long-agcha ya arusonchan mangitudtuchu
ta siya chongroncha afus na pioncha.
4 Man-awichanchan katuttuwaan tan siya patpatkancha afus na ur-ullitcha.
5 Ngim à sia, masapur tingngilom na somsomònu ta maanusam na sinuy likat wi
chumtong an sia, ya ipapatim wi mangiwarawag ta Mamfaruy Chamag, ya oyyoom losan
na nipiyar an sia.
6 Mipangkop an saon, chanchanin manaynà ta annay luta tan patoyonchà saon.
7 Impapatì ta patingkan na karobfongà wi nangwa ta pion Apudyus, ya tinungpar-un
losani impiyarnan saon.
8 Siyan nisakanad langit na mamfaruy kunkunà wi adchon Apu Jesu Cristu, wi siyan
nalimpiw wi kuis, nu chumtong na padchay manguisana ta taku. Ya foon pu kà saon na
maadchan ta sachi tan losan na takuy maryad wi mangilan siya ta mangulinana.

Na Probleman Pablo

9 Timoteo, masapsapaa kuma wi umalid asna nu mafalin,
10 tan tinaynanà an Demas, tan un-unnoyonan nailufungan, siyan ummoy ad
Tesalonica. Ad à Cresente, namfiyasi wi umoy ad Galacia ya à Tito, ummoy ad Dalmacia.
11-12 Maid akò Tikico tan imfaun-u ad Efeso. Siyan afus yakà Lucas à annad asna.
Siyan chakasom à Marcos tan masapur-un fachangna ta annay iwaartau.
13 Ad nu umaliayu, awitonyun kunsur-u wi tinaynà an Carpo ad Troas. Awitonyu kon
chachi nibrù, sinchumallun chachi surat-u wi tinorà tan sachin masasapur-u.
14 À Alejandro wi mamfofosar, achun iningwanay lawing an saon, siyan ikad Apudyus
wi mangifaros ta chachi iningwana.
15 Tatanchaakam akò siya tan larawwingonan itudtuchutau.
16 Na chamuy nipasanguwà ta kuis, maid pu osà furun-ù nangitàchor an saon tan
ummawidcha losan. Ngim chawatò an Apudyus ta pakawanona chicha.
17 Ngim foon à tinaynanà an Apudyus tan impapigsanan somsomòu ya finadnganà an
siya wi mangipagngor losan ta chamag mipangkop an siya ta mangngoran chachi foon
pù Judio, ya sinaraknifanà ako ta mapatoyà ta sachi timpu.
18 Ya sikurachuwò ako wi sasallaknifanà an Apudyus ta uray sinumani lawing wi
màwa ya aallanà ta manturayanad langit. Siyan machaychayaw à Apudyus à ing-
ingkana! Amen.
19 Pakumustaò cha Priscila ya Akila ya cha Onesiforo wi simfaryan.
20 Nataynan à Erasto ad Corinto, ad na lummayawà ad Mileto, nasakit à Trofimo siyan
nataynan ad aschi.
21 Nu mafalin, umaliad asna ta chaan na akilid.
À Eubulo ancha Pudente an Lino ya Claudia ya chachi uchumi susunudtau,
pakumustaoncha kò sia.
22 Sapay kuma ta iingkaw à Apu Jesus an sia, ya fadngan chiayu losan an Apudyus.

Na Insurat Pablo An Tito

1 Annayan surat-un sia, Tito wi ifilang-ù anàu mipangkop ta pammatitau. Saon
à Pablo wi apostoles Jesu Cristu wi na iwaar-u, oyyoò na pion Apudyus. Napiyarà
wi mangipapigsa ta pammatin na takuy chinutukan Apudyus, ya itudtuchù na
mamatiyanchan siya, ya ipakaawat-u kon katuttuwaan mipangkop an siya.
2 Manamnamataun mannaynayuni fiyag, tan uray na chaampunan na lufung
màwaan, sachin impustan Apudyus, ya maid pu turtullin Apudyus.
3 Ad sanan ustuy timpu tan impakaawat Apudyus na Mamfaruy Chamag mipangkop
ta mannaynayuni fiyag. Impiyarnan annayay chamag an saon, siyan ipagngor-u tan
sachin imfilin Apudyus wi nanaraknib an chitau.
4 Iluwaruwà sia, Tito, ta fadngan Apudyus sia ya achakuwanà sia, ya farfaruwonan
somsomònu. À Apudyus, siyan Amatau ya à Jesu Cristun nanaraknib an chitau.

Mipangkop Ta Mangipangpangu
1 Tim. 3:1-13

5 Na pangkop-uy nanaynan an siad Creta, ta ituruynuy mangwa ta sachi chaan pun à
makangput ya chutukam nu sinun mangipangpangu ta ailiilid asnat.
6 Achim maliwatan na intudtuchù mipangkop ta mangipangpangu: Masapur maid
pu machillawana ya osa kan asawana; ya na an-ananàna, masapur wi mamaticha kon
Apudyus ya patkonchan amacha ya foon à natangkincha.
7 Na mangipangpangu, kapu ta napiyar à siya an Apudyus, masapur wi maid lawing à
oy-oyyoona; ya foon pù ipapilitna kan piona, ya foon pù managpuchut na uruna. Foon
pu kò mafalini màwà pangpangu na sallimongan, ya uray akon akukuru ya man-akum.
8 Na mangipangpangu, masapur mangiliyonan atakutaku, ya pionan mamfaru.
Masapur wi naannad ya nalimpiw, ya surutonan pàwan Apudyus, ya makatingngil ta
lawing wi pion na long-agna.
9 Masapur oognanan itudtuchun Apudyus wi sachin mapiyar, ta awad mamfasaranay
mantudtuchu ta uchum ta ustuy mitudtuchu, ya ta ipailanan nasaw-aan na takuy safalin
somsomòna.

Tatanchaakam Na Chachi Akinpapati

10 Awad na achuy natangkini taku wi maid patkoncha, wi isun na uchumi Judio wi
ananchay namaticha ad nitipunchan chiayu, ad turtulliyanchan uchum ta ukudchay
maid kutùna.
11 Masapur iwarangchay man-ukuukud tan lifukonchan somsomò na uchumi faryan
mipangkop an Apudyus. Siya itudtuchuchan foon à ustu ta awad aranchà pilak.
12 Na sin-arkawan, iningkaw ad asnati Creta na osay mangitudtuchu wi iCreta, wi uray
à siya, anana, “Pasig tuliyan na iCreta, ya kaog-ogyatcha ya masachutchay man-iwaar;
siya kay pionchan mangamangancha.”
13 Sachin imfakana, ya tuttuwan inukudna. Siyan kapu ta sachi, masapur wi
isasangum wi mangomor an chicha, tapnu umustuustun pammaticha,
14 ta foon pù chongronchan chachi ur-ullit na Judio wi iyaawi wi maid pu silfina.
Ifakam ako ta foon pù chongronchan chachi lintog wi ining-ingwan na takuy nan-
awichanchan katuttuwaan.
15 Na taku wi mamfarun somsomòna, uray sinu, maid pu makachachail ta mamfaruy
somsomòna. Ngim na taku wi foon pù mamfarun somsomòna, ya achi pu mamatin
Apudyus, maid mamfarun siya tan pasig lawing na somsomòna.
16 Na anancha, namatichan Apudyus, ngim na oy-oyyooncha, sachin manuttuwaan wi
maid pu pammaticha. Auupilcha ya maid patkoncha ya maid pu akammuchay mangwa
ta ustu.

2

Na Ustuy Mapati
1 Tim. 2:8-12; 3:2-13; 5:1-25

1 Ngim à sia, Tito, masapur itudtuchum na miyamfuruy ta katuttuwaan wi mipangkop
an Apudyus.
2 Ifakam ta aamma ta tingngilonchan pion na long-agcha ya man-annadcha. Masapur
ngongodngochanchay mamatin Apudyus ya mangay-ayat ta asintatakucha. Ya masapur
awad na anus an chicha.

3 Uray akon iinna, ifakam ta am-ammaanchay mangwa ta pion Apudyus. Achicha
malliud ya mansallisallimong. Afus na ustù itudtuchucha.
4 Tudtuchuwanchan fubfufai wi chaan pù marakay ta man-annadcha ya ay-
ayatonchan aassawacha ya aannàcha,
5 ya tingngilonchan lawing wi pion na long-ag. Tudtuchuwancha kò chicha ta achicha
adchon na long-agcha ta foon pù asawacha, ya oyyoonchan fiyangcha ta foroy, ya
sumayaawcha, ya patkonchan asawacha. Sachin oyyooncha ta achi pu maamsiw na
tudtuchun Apudyus.
6 Ifakam ta fabfafaru tingngiloncha kon long-agcha, ya man-annadcha.
7 Ya sia, Tito, pailam wi ustuustun losani oyyoom ta awad suruton na uchum. Ipapatim
ya annacham na itudtuchum.
8 Iyustuustum na itudtuchum ta maid machillawana ta fumain na chachi kumokontra
tan maid ochasanchà mallawinganchan chitau.
9 Ifakam ta sasannilu wi masapur patkonchan apucha ya oyyoonchan losani pion na
apucha, wi maid pu isìcha,
10 ya achicha iyagkaaw wi mangara ta sinuman. Masapur ipailachay mamfarucha ta
mapiyarcha, tan nu amaschin oyyooncha, sachin mampafaru ta somsomò na taku ta
tudtuchun Apudyus wi nanaraknib an chitau.
11 Impailan Apudyus na kaasina wi nasaraknifan na losani taku.
12 Na sachi kaasin Apudyus, itudtuchunan chitau wi masapur miyakay na sinumani
lawingon Apudyus ya sachi lawing wi pipion na long-ag. Itudtuchunay masapur man-
annadtau ya malimpiwtau wi mangwa ta pion Apudyus ta sanay atattakuwantau ta
annay luta,
13 tan sanan mangur-urayantau ta mannamnamaantau wi mangulinan Jesu Cristu wi
maid miyisuwan na kinafaruna. Siyan angatuwani Apudyustau ya siyan nanaraknib an
chitau.
14 Innadchonan long-agnà natoy kapu ta fasfasur wi iningwatau, ta macharusantau
wi maid kafasurantau an siya ad mantakunà chitau wi afus na mamfarù oyyoontau.
15 Itudtuchum na anchanaya ta taku, ya iyusarnun karobfongam wi mansorkag an
chicha. Ipaakammum akon naillachuwancha ta siya oyyoonchan ustu. Am-ammaam
na inyòoyyam ta maid machillawam.

3

Na Ustuy Oyyoon Na Namati
2 Tim. 2:14-26

1 Ifakafakam ta chachi takud asnat ta patkonchan turaycha ya nakasakanachay
mangwa ta sinuy mamfaru.
2 Ifakam ako ta achicha parwingon uray sinumani taku ya achicha asusukob, tan
masapur mansayaawcha ya mamfarucha ta asintatakucha.
3 Tan uray chitau ta sin-arkawan, lawing na oy-oyyoontau tan maid akammutaù
mipangkop an Apudyus. Narukutau ya maid patkontau. Siya ko patpatkantaun pipion
na long-ag ya sinumani maragsakantau. Ad na afigkafigkat pasig lawing ya apos na
awad an chitau, ad lawingon chitau ta uchumi taku tan lawingontau ko chicha.
4 Ngim ipaakammun pu Apudyus na sayaawna ya ayatna ta taku,
5 sinaraknifanà chitau. Foon pù kapu ta kinafarun na iningwataun nanaraknifanan
chitau, tan kapu ta kaasinan chitau. Chinarusanan losani fasurtau, siyan isù asintau
niyanà wi nafaliwan na fiyagtaù mamfaru, tan finaliwan na Ispiritun Apudyus na
somsomòtau.
6 Kapu ta sachi iningwan Jesus, inadchon Apudyus na Ispiritunan chitaù makarong-ag.
7 Kapu ta kaasin Apudyus, nifilangtaù maid fasurtaun siya, ya makafingaytau ta
mannaynayuni fiyag wi namnamaontau. Tuttuwan anchanayay mitudtuchu.
8 Siyan ipapatim wi mangitudtuchu ta anchanaya ta chachi namatin Apudyus, ta am-
ammaanchay mangwa ta ustu ya mamfaru. Anchanayan mamfarù oyyoon, ya misilfi ta
taku.
9 Man-awicham na is-isì wi maid kutùna ya kinapatog na achakchakrancha ya susukob
ya is-isì mipangkop ta lintog na Judio, tan maid pu ifachang na amaschi, ya maid silfina
losan.
10 Na sinuy manachail ta timpuyugyu, omoranyu, ad nu achina pu iwarang, omoranyu
asin. Ad nu issiyàona wi achina pu iwarang, paryawonyu.
11 Tan maila wi nar-us lummuwam na kinatangkinna, wi uray à siya, aagkammuwo-
nan fasurna.

12 Nu foon pù Artemas na faunò an sia, Tikico na faunò, siyan umaaliayun saon ad
aschi Nicopolis, tan simsimmòu wi aschin ingkawà ta sanay akilid.
13 Fadngam cha Zenas ya Apolos ta lumigwatanchay mamfiyasi, ta awad na losani
masapurcha.
14 Tudtuchuwam na fufuruntau ta am-ammaanchay mangwa ta ustu ya mamfaru, ya
fadnganchan makasapur à fachang, tan kattoi masapur wi awad silfin na mafiyakancha.
15 Chiani losan ad asna, pakumustaonnì sia. Pakumustaom ako chachi fufuruntauy
namatid asnat. Sapay kuma ta fadngan Apudyus chiayu losan.

Na Surat Pablo An Filemon

1 Saon à Pablo wi nifarud kapu ta mangitudtuchuwà ta mamatiyan an Jesu Cristu.
Anna kod asnà Timoteo wi sunudtau.
Annayan suratnin siay furuni Filemon wi ay-ayatonni, wi sia kon osay mangitudtuchu
ta ukud Apudyus.
2 Ad na annayay surat, mipaw-it akon Apia wi sunudni ko ya Arkipo wi furunni wi
fumachafachang ta iwaar wi mipangkop an Jesu Cristu; ya chiayu losan wi mamati wi
maamuamung ad asnati foroyyu.
3 Na iluwarù, ta fadngan chiayu losan an Amatauy Apudyus ya Apu Jesu Cristu ya
farfaruwoncha kon somsomòyu.

Na Ayat Filemon Ya Pammatina
Col. 1:4

4 Na losani mangiluwaruwà an siay sunuchi Filemon, manyamanà an Apudyus
5 kapu ta chongrò na pammatim an Apu Jesus ya ayatnu ta losani takun Apudyus.
6 Iluwaruwà akò sia ta mangifagfag-am ta uchum mipangkop ta pammatitau, ta
machog-achog-an na maawatanyu mipangkop ta losani mamfaru wi maatod an chitau
kapu ta namatiyantaun Jesu Cristu.
7 Sunud, naragsakanà ya masorkag na somsomòu kapu ta pinag-ayatnu ta mamatid
asnat. Ad siya kon masorsorkakancha.

Na Chawat Pablo An Filemon

8 Siyan kapu ta pammatitaun Cristu, wi sachin nansunuchanta, mafalini naturochà wi
mangipapiliti mampàwa ta anchanayan sia.
9 Ngim kapu ta man-asiay-ayatanta, un-unnoy na mampangpangaasiyà an sia. À saoni
Pablo wi narakay wi nifafarud ta sana kapu ta mangitudtuchuwà ta mamatiyan an Jesu
Cristu,
10 awad na chawatò an sia mipangkop an Onesimo wi ummawid wi sanilum. Tan na
sana, imfilang-ù Onesimo à anàu, tan namatin Jesu Cristu ta nantudtuchuwà ta sanay
nifafalluchà.
11 Na sin-arkawan, maid sunung na annay takun sia, ngim ta sana achun sunungnan
sia ya uray akon saon.
12 Siyan mangulinò à siya an sia, uray mansikab na somsomòu ta lumayawanan saon.
13 Tan piò kuma wi ingkaw an saon, ta fadnganà saon à isù long-agnu wi fumachang
ta sanay nifafalluchà kapu ta mangitudtuchuwà ta Mamfaruy Chamag.
14 Ngim foon pù ipapilit-u nu achim pu itay-u, tan mampatungachà an sia nu
fumachang-a. Tan na piò, marpu kay ta uwami somsomò.
15 Na fanag nin na ummawichanà sin-aitan, ta nu mangulin, iingkaw an sià ing-
ingkana.
16 Ad ta sana, foon pu kà sanilu, tan kapu ta namatiyana, namfalin à sunudtau wi
ay-ayatontau. Isag-u patkan à siya, ad sinchumallu kon sia tan foon pu kà sanilum ta
sana tan mansunud-ayu ko kapu ta namatiyanan Apu Jesu Cristu.
17 Siyan nu ifilangnù saon à tuttuway furunnu, ipailam na ayatnun siya wi isù saon
na umali.
18 Ad nu awad iningwanà lawing an sia winnu awad utangnan sia, ifilangnù utang-u
ta uray saon na mamayad.
19 Saoni Pablo, imà na nangiyug-is ta annaya, wi fayachà losan na utangnan sia.
Ngim achim anani isarfod-u na mangipaspasmoà an sia ta utangnu kon saon wi siyan
nasaraknifam an Apudyus, tan nu maichà foon nin à namatia.
20 Siyan, sunud, oyyoom kuman annay chawatò mipakapun Jesu Cristu, ta
maragsakanà ya mas-oman na somsomòu, tan mansunudta mipakapun Jesu Cristu.
21 Na manuratà an sia, sikurachuwò wi foon pu kà afus na annay chawat-un oyyoom,
tan akammù wi ad-achun oyyoom.
22 Ad na osa koy ifakà: mangisakanaayù kuwartù ingkawà, tan namnamaò wi
songfatan Apudyus na luwaruyu ad miparufusà, siyan foon à mafayag ad umaliyà ad
asnat.
23 Anna kò Epafras wi furun-uy nifafarud ako kapu ta pammatinan Jesu Cristu,
pakumustaona chiayud asnat.
24 Isun akon anchanay uchumi fufuruni mangitudtuchu ta ukud Apudyus ad asna, wi
cha Marcos, Aristarco, Demas ya Lucas, losancha pakumustaon à chiayud asnat.

25 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Apu Jesu Cristu.

Na Niyug-is Ta Chachi Mamati Wi Hebreo

Jesu Cristun Nangipaakammu Ta Ukud Apudyus
Juan 1:1-18

1 Na awi, kanayun Apudyus ipaakammun ukudna ta chachi profetasna wi nan-ob-ofot
na inyòoyyanay nangipaakammun chicha ta chichan mangifaka ta chachi aapputauy
Judio.
2 Ngim na sanay anungus na sinuman, à Jesu Cristu wi mismuy Anànan nangipaakam-
mun chitau ta ukudna. À Jesu Cristu, siyan chinutukan Apudyus wi nangwa ta lufung,
ya siya kon nangipiyarana wi mangin-uwa ta losani ingkaw.
3 Ad siya kon mangil-antau ta kinafarun Apudyus wi maid miyisuwana ya siya
kon issuissun na kina-Apudyus Apudyus. Ya siya kon manitingngil ta lufung kapu ta
mannakafalin na ukudna. Finayachana ad na kachusaan na fasurtauy taku, nangulin
ad langit ad tummùchu ta machiwawan Apudyus wi angatuwani Ali.

Nangatngatù Jesu Cristu Nu Aangheles

4 Siyan naaawwatan wi nangatngatù Jesu Cristu nu aangheles, ta nangwanaan
Apudyus an Jesus à Anàna, siyan mangil-an wi napatpatog na ngachanna nu aangheles.
5 Tan maid nangifagfag-an Apudyus ta uray sinumani anghelnà amasna,
“Sian anàu, tan na sana ilawag-u wi saon na Amam.”
Ad maid pu ko anghel à nangwanaan Apudyus ta amasna,
“Man-amaà an siya, ad siyan man-anàu.”
6 Ngim chanchani pun na mangipaaliyan Apudyus ta Anànay machaychayaw ta lufung,
imfakana kon mipangkop ta Anàna,
“Losani aangheles Apudyus, masapur mampalintumongchan siya.”
7 Ad imfakan ako Apudyus na mipangkop ta aangheles,
“Chachi aangheles-u, chichan sanilù wi fafàunò. Ad na mampàwaà ta oyyooncha,
mafalini mamfalinò chicha isù puyupuy winnu kilab.”
8 Ngim na ifakan Apudyus ta sachi Anàna, amasna,
“Siay Apudyus, maid pagpag na manturayam à ing-ingkana! Pasig ustu ya malimpiw na
pinagturaynu.
9 Siya pipiom na sinumani mamfaru, ya larawwingom na lawing. Siyan kapu ta amaschi,
à saon wi Apudyusnu, chinutukà sia ya imparagsak-ù sia tan impangatù sià nangatngatu
nu chachi losan wi nan-angatu.”
10 Ad anana ko,
“Na chamchamu, siay Apun nangwa ta annay luta ya uray akon sinumani awad ad
langit.
11 Ad uray nu maumas losan chachi iningwam, achia pun tan iingkaw-à ing-ingkana.
Ngim chachi iningwam, chumatong na pumallosancha wi isun na pumallosan na luput.
12 Kupinom chichà isù kunsur ad masukatanchà mamfarù isun na mansukatan ta luput.
Ngim à sia, maid mamfarfaliwam tan sissiyaà ing-ingkana, wi uray à atawwotawwon,
maid pagpag na mafiyakam.”
13 Ya maid pu ko imfakan Apudyus ta uray sinuy anghelnà isun na amasna,
“Tumùchua ta annay achayawan wi apot ta chiwawan-u ingkanà ipaafak-u na losani
afusurnu ta isù papattayam ta ikim chicha.”
14 Maid pu amaschì imfakan Apudyus ta uray sinuy anghelna, tan na aangheles, chicha
kan sanilun Apudyus wi mansilfin siya tan fafàunona chichà fumachang ta chachi takuy
masaraknifan.

2

Na Masaraknifan Na Taku

1 Siyan nu amaschin kinangatun Jesu Cristu, sin-umisag wi masapur ipapatitau wi
mamangchon ta losani nar-ustau chingngor ta achitau maliwatan na pammatitau.
2 Isun na lintog Apudyus wi impaakammun na aangheles ta aapputau ta awi wi
tuttuwa, ad sinumani summurngasing, sikurachuy nachusà insikun na sinurngasingna.
3 Siyan nu amaschin nàwa mipangkop ta imfakan na anghel, sin-umamod na
machusaan nu achitau pun atinguron na tuttuway masaraknifan wi Jesu Cristun mismuy
nangifaka. Tan à Apu Jesu Cristu, siyan chamuy nangipaakammu ta masaraknifantau,
ad na chachi nanangngor an siya chicha kon nangipaakammun chitau ta katuttuwaana.

4 Ad uray à Apudyus, tinàchorana kon katuttuwaan na sachi ta nangwaana ta
nansabsafali wi singyar ya nangkarakarasi wi kaskaschaaw. Ad inadchana kon takù
karobfongancha wi narpu ta Ispirituna, ad na pinag-atodna ta sachi karobfongan,
insikun ta karobfongan na masin-oosa.

Na Sumaraknib An Chitau

5 Na sachi ipaakammunin chiayu, siyan mipangkop ta chachi manturay ta faruy lutà
tapin na padcha. Ad foon pù aangheles na piniyar Apudyus à manturay, tan taku.
6 Tan sachin anan na osay niyug-is ta ukud Apudyus wi anana,
"Apudyus, sinun mangisilfiyam ta taku wi sosom-om à chicha?
Tam-ako fiyangon chicha wi takucha kay?
7 Iningwam chichà nafabfafa nu aangheles, ngim foon à iingkaw ad impangatum à
chicha wi isun na kinangatun na ali wi farfaru ya machaychayaw.
8 Tan impaturaynun chichan losani iningwam ta luta."
Sachin niyug-is, ad kapu ta imfafagkan Apudyus wi maid achin na taku iturayan, siyan
maawatantau wi sikurachuy chumtong na amaschi wi mangiturayancha ta losan. Ngim
na katuttuwaana, chaan pù mipachas na sachi tan ingkana ta sana, maid pun innilataù
takù mangituray ta losani iningwan Apudyus.
9 Ngim awad na osay nangipachas ta sachi, siyà Jesus. Tan à siya, namfalin takù sin-
aitan wi nafabfafa nu aangheles. Nàwan sachi mipakapu kay ta achakun Apudyus an
chitauy taku ta mafalini matoy à fayad na fasur na losani taku. Ad na sana, kapu ta
nangadchana ta long-agnà maparpalikatan ya matoy, nipangatù siya wi machaychayaw.
10 À Apudyus wi nangipàwa ta asinchuwan à machayawana, piona wi ad-adchuwan
na mamfalin à anàna ta makafingaycha ko ta kinachayawna. Siyan ustu ya nalimpiw
na nangiparufusana ta mapalikatan Jesus à màwaan chanat. Tan na napalikatan Jesus,
sachin mail-an na isag wi kinafaruna wi maid machillawana, ad siyan marpuwan na
masaraknifantau.
11 Siyan à Jesus na nanarus ta fasurtau.
Siyan an chitauy nacharusan na fasurna wi Jesus na nanarus, os-osàan na Amatau
losan. Ad siyan foon à mafain à Jesus wi mangifilang an chitaù susunudna.
12 Ananan Apudyus,
"Ipachamag-un mipangkop an sia ta anchanayay susunud-u, ya ikankantà akon chayaw-
un sia ta miyamungà an chicha."
13 Ad anana ko, "À Apudyus na afusi patiyò." Ya anana ko, "Annaà ta anchanay an-ananà
Apudyus wi impurangnan saon."
14 Chachi an-ananà wi ukuchon Jesus, chitauy taku wi annan long-agnay mafalin
matoy. Ad sachin nangar-an Jesus ta long-agnay isun na long-agtau ta mafalin ako
matoy. Sachin iningwana, ta na matayana, siyan mangafakanan Satan wi siyan puun
na matayan na taku ya misinaanchan Apudyus.
15 Ad na nangafakanan Satan, sachi kon nangaanana ta ogyattau wi matoy, tan
nanipud ta niyanaantau isù finafarud Satan à chitau tan umoogyattau wi matoy.
16 Siyan naaagkammuwan wi losan na iningwan Jesus, foon à mamachangana ta
aangheles ngim mamachanganan chitauy taku wi nifilang à kanà Abraham.
17 Ad sachin kasapuran Jesus wi mamfalin à takuy isutauy mifilang à susunudna, ta
lìnaona kon losani lìnaontauy taku. Siyan na sana, siyan asayaawan wi Angatuwani
Pachi wi amfakaontaun Apudyus, ya managpati wi manàchor an chitau tan siyan
namayad ta fasurtauy taku ta mapakawantau.
18 Ad kapu ta pinachasnan likat na taku ta namadpachasan Satan an siya makafasuron,
siyan akammunan oyyoonay mamachang ta sinumani padpachason Satan awison.

3

Nangatngatù Jesus Nu Moses

1 Siyan, susunud-un Cristu wi chinutukan Apudyus à mantakuna, somsom-onyù Jesus
wi puun na pammatitau, tan siyan finaun Apudyus à Angatuwani Pachì amfakaontau.
2 Ad à Jesus, mapipiyyar tan tungtungparonà Apudyus wi namiyar an siya, wi isun
akon kinapiyar Moses wi nangwa ta losani nipiyar an siya. À Moses, napiyar wi mansilfi
ta chachi aapputau ta awi wi naawakan à aforoy Apudyus.
3 Ngim nangatngatù Jesus nu Moses, wi na aligna, napatpatog na takuy nangkakaob
nu sachi foroy wi kinaobna.
4 Tan na losani foroy, sikurachuy awad na nangwa. Ngim na nangwa ta losan, à
Apudyus.

5 Isun Moses, wi tuttuway managpati wi sanilun Apudyus tan impapatinay tinungpar
losan na pàwan Apudyus mipangkop ta mangayyuwanana ta chachi naawakan à takuna.
Tan à Moses, pinanoknokanan impaakammun Apudyus wi màwà tapin na padcha.
6 Isun ako Jesus, tan managpati ko, ngim foon à sanilù siya tan mismuy Anà Apudyus,
wi impapatinan mangayyuwananan chitauy mifilang ta faryan Apudyus. Tan aforoy
chitaun Apudyus nu ipapatitaun pammatitau wi achitau pun iwarang na namnamataun
Jesu Cristu, wi sachi kon chayawtau.

Na Man-illongan Na Takun Apudyus

7 Siyan na oyyoontau, tungparontaun sachi niyug-is wi intudtuchun na Ispiritun
Apudyus wi anana,
"Na sanay mangngoranyu ta ifakan Apudyus an chiayu,
8 achiyu turachon na kinatangkin na aappuyu ta awi ta iningkawancha ta ikaw wi achi
pu mailiyan, wi sinurngasingchà Apudyus.
9 Tan uray nu inniilachan namadfachangan Apudyus an chicha ta unog na opatpuruy
tawon, kassiyay padpachasoncha nu katuttuwaan na inukudna.
10 Ad sachin ummog-otan Apudyus an chicha, ad anana, 'Kanayun safalin somsomòcha
ya achicha pu patkon na piò wi pàwan chicha.'
11 Siyan na ummog-otan Apudyus, insapatana anani, 'Achì pu parufusan chicha wi umoy
ta ikaw wi insasagkanà à umillongancha kuma!' "
12 Siyan, susunud wi mamati, an-annachanyu ta maid an chiayun lawing na
somsomònay umisì wi mamtog an Apudyus. Tan na lisortan na amaschi wi somsomò,
man-awichanà Apudyus wi natatakù ing-ingkana.
13 Tan na oyyoonyu kuma, man-asisorkag-ayù afigkafigkat ingkanà pagpag na
mafiyakanyu, ta maid pu kuma maturtulliyanyu makafasuran wi amaschin mallukiyan
na tumangkinan na somsomòyu.
14 Tan sikurachuy mitatappitau losan an Jesu Cristu nu ipapatitauy mangituruy ta
ustuy pammatitau ingkanà anungus na padcha.
15 Annaya kon intudtuchun na ukud Apudyus, wi anana,
"Na sanay mangngoranyu ta ifakan Apudyus an chiayu, achiyu turachon na kinatangkin
na aappuyu ta awi wi sinurngasingchà Apudyus."
16 Siyan somsom-onyu, nu sinun chachi nangngor ta imfakan Apudyus ad sinurngas-
ingcha. Maid uchum nu achi afus na chachi aapputau ta awi wi impuyut Moses ta
nangilayawanan chichad Egipto.
17 Ya sinu kon ummog-otan Apudyus ta unog na opatpuruy tawon nu achi afus chachi
fummasurfasur, ad nan-ootoycha kapu ta fasurcha!
18 Ad sinu kon chachi takuy nangisapataan Apudyus, wi achina pu chicha iparnò ta
sachi lutay man-illongancha kuma, nu achi afus chachi aapputau wi achi pu pumtog?
19 Siyan maawatantau wi kapu ta sachi achicha pu mamtokan ta imfakan Apudyus,
sachin achicha pu niparnoan ta sachi mamfaruy luta.

4

1 Ngim uray nu amaschi, kassiyay ingkaw na sachi impustan Apudyus wi makaillongan
an siya. Siyan masapur wi an-annachantau ta maid pu achin chitau makarnò.
2 Tan à chitau, chingngortau met na Mamfaruy Chamag, wi isun akon nangngoran
chachi aapputau ta awi. Ngim maid silfin na nangngorancha tan achicha pu pinati.
3 Ngim kapu ta namatiyantau, sachin miparnoantau ta sachi man-illongan wi
impustan Apudyus. Ngim na mipangkop ta chachi achi pu mamati, annayan niyug-is wi
ukud Apudyus, wi anana,
"Ummog-otà mipangkop ta achicha pu namatiyan, siyan insapatà wi achì pu parnoon
chichà makaillong an saon!"
Sachin imfakan Apudyus, uray illausna insasagkananan sachi man-illongan nanipud ta
nangwaana ta lufung.
4 Tan annaya kon niyug-is ta ukud Apudyus, mipangkop ta miyapituy padcha wi
nan-illongana: "Na miyapituy padcha, nan-illong à Apudyus tan limpasnan losani
iningwana."
5 Ngim uray nu narpas na sachi iningwanay man-illongan, imfakana kon mipangkop ta
chachi aapputau: "Achì pu parnoon chichà makaillong an saon."
6 Tan uray chichingngorchan sachi Mamfaruy Chamag, achicha pu pinati, ad sachin
achicha pun lumnoan. Ngim annan uchumi taku wi mafalin wi lumnò.
7 Ad na maakammuwana, imfakan Apudyus wi awad na asintau makaillongan an siya,
ad na sachi padcha wi ukuchona, inawakanà "Sana." Ad lummaus pun na achuy tawon

nanipud ta nangwanaan Apudyus wi achi pun chachi aapputau makaillong an siya,
impaiyug-isnan amasnan David, wi illaus-u ko imfakan chiayu:
"Na sanay padcha, nu chongronyun ifakan Apudyus, achiyu patangkinon na uruyu."
8 Ad sachin mangawatantau, wi na sachi lutay nangipuyutan Josue ta aapputau, foon
pù sachin man-illongan wi impustan Apudyus tan na asini timpu, imfakan Apudyus wi
awad na safali wi man-illongan.
9 Siyan akammutau wi awad na chaan wi man-illongan wi nisasagkanà para ta takun
Apudyus wi isun na nan-illongana ta sachi miyapituy padcha.
10 Ad chachi makaillong an Apudyus, sachin ummillongana ta oy-oyyoona wi isun na
nan-illongan Apudyus ta iningwana.
11 Ad siyan ipapatitau oyyoon na makarnoantau ta sachi iillongan, tapnu maid pu osan
chitaù miyisu ta chachi aapputau ta awi wi foon pù pintogchan ukud Apudyus, siyan
achicha pu nakarnò.
12 Na ukud Apudyus, chakor na karobfongana wi mangipaila ta losani awad an chitauy
taku. Tan na ukudna, natadtachom nu sabli wi nansupang na ngarabna. Tan chuutonan
somsomòtau, ad fuslitanan losani nitataruy somsomò, tan uray sinuy achi pu maila wi
kakara ya puranun na somsomò, mafuslitan losan.
13 Siyan uray sinumani awad, maid pu makaitaru an Apudyus tan nipapallang na losan
ta atana. Ad siya kon manongfatantau ta losani iningwatau ya uray simsimmòtau.

À Jesus Na Angatuwani Pachi

14 Siyan, ipapatitauy mamangchon ta pammatitau, tan à Jesus wi Anà Apudyus, siyan
Angatuwani Pachitau wi ummoy an Apudyus ad langit wi mangiparang an chitau ta
sangwanana.
15 Tan na sachi Angatuwani Pachitau, maawatana kon losani kinakapsuttau, tan na
losani oy-oyyoon Satan à masailuwantauy fumasur, napachasana ko losan, ngim à siya,
achi pu fumasfasur.
16 Siyan masorkagtau kumay malluwaru an Apudyus wi manangngaasi, ad sachin
mangchasantau ta sayaawna ya fachangna ta sinuy kasapurantau.

5

1 Mipangkop ta angatuwani papachin na Judio, machutukan na osà pinakarong-ag
na losani asintatakuna an Apudyus. Ad siyan napiliyan wi mangichatun ta sinumani
michatun an Apudyus kapu ta fasur na taku.
2 Ad kapu ta taku ko kà siya, mafalin akoy anusana losan na maillachuwan na
asintatakuna ya ait na akammucha.
3 Ad kapu ta kinakapsutna ko, ya naillachuwana, siyan foon yakà tab-unanan fasur
na takun mangichatunana ta ichatunna, tan masapur wi awad akon ichatunnà manab-
unna ko ta uwanay fasur.
4 Maid pu takù itanungna chutukan na uwanay long-ag ta sachi machayawi saad wi
angatuwani pachi, tan à Apudyus yakan manutuk, wi isun na nanutukanan Aaron ta
awi.
5 Ad isuna kon Cristu, tan foon à siyan nangipachayaw ta long-agnà mamfalini
angatuwani pachi, tan Apudyus na nanutuk an siya, ta nangwanaanan siya,
"Sian Anàu; ad annay ipaakammù ta taku wi saon na Amam."
6 Ad awad akon osay niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
"Pilliyà sià mampachì ing-ingkana, wi isun na kinapachin Melkisedec."
7 Na iningkawan Jesus ad asnay luta, ummakaag ya nalluruwa ta nalluwaruwanan
Apudyus, tan siya kan makasaraknib an Jesus ta matayana. Ad chingngor ako Apudyus
na luwaruna, tan isurut Jesus na somsomòna ta sinuy pion Apudyus.
8 Tan uray nu Anà Apudyus à siya, inacharnan mamtokanan Apudyus ta namparpa-
likatana.
9 Siyan sachin nifasaran na kinanongnongna, ad na sana siyan puun na mannaynayuni
masaraknifan na losani mamatin siya.
10 Ad imfafagkan ako Apudyus wi siyan ustuy angatuwani pachi wi na kinapachina,
isun Melkisedec.

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mangiwarang Ta Pammaticha

11 Achun piò wi ifakan chiayu mipangkop ta annay fanag, ngim nalikat à isuplikar an
chiayu tan isù amnutan na somsomòyu wi achiyu pu maawatan.
12 Tan uray nu nafayag na namatiyanyu, wi orogyu kumay mantudtuchu ta uchum ta
sana, chiayu kon masapur wi asin matudtuchuwan ta chachi puun na ukud Apudyus.
Tan isuayù an-ananà wi sumussusu, wi achiayu pu makakog-ar ta man-amnuti maan.

13 Sinumani manun-ud afus ta tudtuchuy mipangkop an Apudyus wi mallasù
maawatan, isun à anà wi kurang à somsomò. Ad na miyalikanchà an-ananà, chaancha
pù ilasin na mipangkop ta mamfaru ya lawing.
14 Na miyalikan na chummakor wi mangan à man-amnut à maan, chachi mangawat
ya mamtog ta naunog wi tudtuchuy mipangkop an Apudyus, wi foon à kurang na
mangaawatcha tan inakammuchay mangilasin ta mansafaliyan na ustu ya lawing.

6

1 Siyan foon pu kà iingkawtau ta chamuy tudtuchu ta namatiyanyu wi nangifafawiyan
ta lawing, ya oyyoon wi mamatin Apudyus, masapur wi ad-acharontaun chachi naunog
wi tudtuchuy mipangkop an Jesu Cristu à pumigsaan na pammatitau.
2 Na chamuy namatiyanyu, inacharyun mipangkop ta funyag, ya mangipatayan ta
ima ta chachi iluwaruwan, ya uray na umuliyan na natoy matakuwan ya manguisan
Apudyus ta takuy achi pu mamatì ing-ingkana. Losan na amaschi, inachar-achartau,
siyan foon kumà isassassaradtau.
3 Ad na oyyoontau kuma nu iparufus Apudyus, acharontaun uchumi pumigsaan na
pammatitau.
4 Tan nu awad takù man-awichanan pammatina, achi pu mafalin wi asin mangulin
an Jesu Cristu. Tan na chamuy namatiyana, narawakan met na somsomòna, ad
napachasanan chakor wi sayaaw Apudyus, ya uray na karobfongan na Ispiritun
Apudyus.
5 Ad napachasana kon kinafarun na ukud Apudyus ya mannakafalin Jesu Cristu wi
miparang à tapin na padcha.
6 Siyan na amaschi wi taku, nu man-awichanan pammatina, achi pu mafalin wi asin
mamfafawi ya mansakung an Jesu Cristu, tan imfafainnan Anà Apudyus ta sangwanan
na taku, ad isù kakaraonay asin mangilansan siya ta kros.
7 Iyalig-un piò wi ifaka. Na mangiyalikà an chitauy taku, luta. Nu mauchauchanan na
luta ad ipatufunan mamfaruy murmura wi annan silfina, sachin finchisyun Apudyus ta
sachi luta.
8 Ngim nu langrangkinit yakan ipatufun na sachi luta, maid pu silfina. Ad maid pu
uchum à lisortana nu achin Apudyus ifallù maskob.
9 Ngim uray nu amasnan ukuchò, susunud, maid chanag-u mipangkop an chiayu tan
sikurachuwà wi nagkasan na pammatiyu ta masaraknifanyu.
10 Ad nalimpiw kò Apudyus, siyan foon pù maliwatanan chachi ining-ingwayù
machayawana ya ayatyun siya, wi impailayu ta namadngafadnganyu ta chachi
susunudtau wi mamati. Tan nanipud ta chamuna ya uray ingkana ta sana, sachin oy-
oyyoonyu.
11 Siyan na piò kuma, waschi osan chiayu ipapatina oognan na namnamana ingkanà
mangulinan Jesus, ta awatonyu losan na namnamaonyun Apudyus.
12 Ya achiayu ko mappog, tan na oyyoonyu kuma, turachonyun iningwan chachi
uchum, wi kapu ta pammaticha, inan-anusanchay manguullay ta mangadchan Apudyus
ta sachi impustanan chicha.

Sikurachun Impustan Apudyus

13 Somsom-ontaun nangipustaan Apudyus an Abraham, wi insapatanay oyyoonan
sachi impustana. Ad kapu ta maid pu nangatngatù mansapataana, intanungna kan long-
ogna nansapataan
14 wi ananan Abraham, “Kattoi finchisyunà sià chakoran ya pakanaò sià ad-
adchuwan.”
15 Ad à Abraham, inan-anusanay nanguullay ta sachi ingkanà tummuttuwan sachi
impustan Apudyus.
16 Nu mansapatan osay taku, usaronan ngachan na osay nangatngatu nu siyà mansap-
ataana. Ad sachin mangipail-ana wi oyyoonan impustana ya siya kon mapagpakan na
lillili.
17 Ad amaschi kon oyyoon Apudyus tan piona wi masikurachun na takun mipangkop
ta katuttuwaan na impustanan chicha, siyan insapatanà manuttuwaancha wi achi pu
mabmab-os na puranuna ya sachi impustana.
18 Siyan, kapu ta maid turtullin Apudyus ya foon pù mafarfaliwan na sachi impustana,
siyan chitauy mamatin siyà masaraknifantau, masorkagtau kuma mipangkop ta
namnamatau tan sikurachuy awatontau.

19 Ad na sachi namnamatau, siyan mangipungod ta pammatitau ta achitau pu
manchuwachuwa. Ad illusutna kò chitau ta sachi forchà à linumnoantaud langit ta
ustuy awachan Apudyus
20 wi sachin namangpanguwan Jesus wi pinakarong-agtaù umoy manàchor an chitaun
Apudyus. Tan à Jesus, siyan angatuwani pachitaù ing-ingkana, wi na kinapachina, isun
Melkisedec ta awi.

7

Na Kinapachin Melkisedec

1 À Melkisedec, siyan Ali ad Salem ta awi, ya pachi wi pinakarong-ag na taku an
Apudyus wi Angatuwan. Ad na sachi nangulinan Abraham wi ummoy nakakufat ta
opati Ali, inafot Melkisedec à siya ad fininchisyunana.
2 Ad à Abraham, inadchonan Melkisedec na pagkapurun na losani naaracha ta
afusurcha. À Melkisedec, na osay mining na ngachanna, "Ali wi Maid Fasurnan
Apudyus." Ad kapu ko ta siyan Alid Salem, naawakan à "Ali wi Mampatarna ta Taku,"
wi sachi kon osay mining na ngachanna, tan na mining na Salem, "Tarna."
3 Maid pu niyug-is à mipangkop ta amana ya inana ya uray akon aappuna. Ya maid
ako niyug-is ta niyanaana ya natayana. Siyan isù pachì siyà ing-ingkana, wi miyalig an
Jesu Cristuy Anà Apudyus wi maid lukin na natakuwana ya maid ako pagpagna.
4 Mamàilan kinangatun Melkisedec, tan uray à Abraham wi narpuwantauy Judio,
inadchonan Melkisedec na pagkapurun na naaracha ta chachi inafakcha.
5 Na illintog Apudyus mipangkop ta pagkapuru, afus yakan chachi kanà Levi wi
pachì annan karobfongancha wi mangawat ta pagkapurun na akinJudiocha, uray man-
iisuchay kanà Abraham.
6 Ngim safali an Melkisedec, tan uray foon pù kanà Levi, inawatna ko kan pagkapurun
Abraham ad fininchisyunanà Abraham wi siyan nangipustaan Apudyus ta sachi
impustana.
7 Ad akammutau wi na takuy fuminchisyun, nangatngatù siya nu takuy finchisyunana.
8 Ya losani papachi wi kanà Levi, wi mangawat ta pagkapurun na taku, matoycha
ko kay tan takucha. Ngim à Melkisedec wi nangawat ta sachi pagkapurun Abraham,
asififiyag à siya tan sachin niyug-is wi ukud Apudyus.
9 Ad na nangadchan Abraham ta sachi pagkapuru, isù nakafayad akò Levi, wi kanàna
kuman ustuy mangawat ta pagkapurun na akinJudiocha.
10 Tan na nansib-atancha Abraham an Melkisedec, chaan pù miyanà à Levi, siyan isù
iningkaw à Levi ta long-ag apunay Abraham ta sachi timpu.

Na Kinapachin Jesus, Isun Na Kinapachin Melkisedec

11 Na papachi wi kanà Levi, chichan mangiturung ta Lintog wi inyug-is Moses ta takud
Israel. Ngim nu umanay na kinapachichà mangaan ta fasur, foon pu kumà masapur wi
miparoswan safali wi pachi wi isun na kinapachin Melkisedec, wi foon pu kò isun na
kinapachin Aaron wi kanà Levi.
12 Ngim kapu ta sinukatan Apudyus na kinapachin na mampachi, kapilitani masapur
masukatan akon lintog wi iturungcha.
13-14 Ad losan na anchanayay mifaka, maid uchum à miturungana nu achi afus à
Aputauy Jesu Cristu wi siyan sukat losan na uchumi papachi. Ad à siya, foon pu kò kanà
Levi tan naaagkammuwan wi kanà Juda. Ad sachin mail-ana wi niwalin na chamuy
turag, tan maid pu imfakan Moses à awad mampachi ta chachi kanà Juda ya maid ako
mampadpachì kanà Juda.
15 Ad narawag wi sinukatan Apudyus na màwa, tan imparoswanan safali wi pachi wi
isun na kinapachin Melkisedec.
16 Ad na nampachiyana, foon à kapu ta tawidna ta nginkanà wi sikud wi achawiyan-
cha, tan nampachì siya kapu ta mannakafalinna tan achi pu mapagpag na mafiyakana.
17 Tan na niyug-is wi ukud Apudyus wi mipangkop an siya, anana, "Mampachià ing-
ingkana wi isun na kinapachin Melkisedec wi maid pagpagna."
18 Ya sachin niwalinan na chachaani lintog, tan napagpag na misilfiyana ad kurang
na karobfongana wi mamiyag ta taku.
19 Tan maid karobfongan na Lintog Moses wi mampafaru ta taku. Ngim na sana,
annan namnamaontau tan napatpatog na iningwan Apudyus wi siyan mitapiyantaun
siya.
20 Ya awad na sapatan Apudyus. Maid pu amaschì insapatana ta nallukiyan na uchum
nampachiyan,

21 ngim na nallukiyan Jesus nampachiyan, amasnan insapatan Apudyus, wi ananan siya,
“Saoni Apudyus, isapatà wi sian pachì ing-ingkana, ad foon pù mafalin wi mafaliwan
na imfakà.”
22 Siyan kapilitani à Jesus na mamfatayantau wi un-unnoy na annay inturag Apudyus
ta taku nu sachi sikud wi inturagna.
23 Chachi kanà Levi, achuchay nansùnusùnub nampachi ngim napagpag na nam-
pachiyancha nu matoycha.
24 Ngim à Jesus, kakassiyan kinapachina tan maid pagpag na fiyagna.
25 Ad sachin karobfongana ta sana ya uray à ing-ingkana wi manaraknib ta losani
mansakung an Apudyus mipakapun siya. Tan à Jesus, iingkaw à ing-ingkana ta
sangwanan Apudyus wi manatàchor an chicha.
26 Siyan à Jesu Cristun Angatuwani Pachi wi masapurtaù mangiparang an chitaun
Apudyus. Tan à siya, naapudyusan wi maid pu fasurna ya maid pu ko illachuna,
tan maid pu arwingana wi isutauy managfasur. Ad maid pu ko miyisuwan na
nipangatuwanad langit wi ingkawan Apudyus.
27 À Jesus, foon pun à isun chachi uchumi angatuwani papachin na Judio, wi finikati
masapur wi awad na ichatunchà manab-un ta fasurcha achichaot ichatun na michatun
à manab-un ta fasur losan na taku. Ngim à Jesus, namingsan yakan nangichatunana ta
long-agna, ad umanay na sachì ing-ingkanà fayad na losani fasur na taku.
28 Na takuy nachutukan à angatuwani papachi ta matungparan na Lintog Moses,
takucha kay wi sikuchi managfasur. Ngim na insapatan Apudyus, wi ummun-unud
ta Lintog, chinutukanà Angatuwani Pachin Anàna wi maid purus fasurnà ing-ingkana.

8

À Jesus Na Angatuwani Pachitau

1 Na puntus na losani annay ukuchò, awad na osay Angatuwani Pachitau wi
mangiprisintar an chitaun Apudyus. Ad à siya, tumutùchu ta machiwawan Apudyus
ad langit wi makaturay an siya.
2 Ad mansilfì Jesu Cristù angatuwani pachi ta sachi ustuy ikaw Apudyus ad langit, wi
Apudyus na nangwa wi foon pù isun na Templod asnay luta wi takun nangwa.
3 Na fiyang na losani angatuwani pachin chitauy Judio, napiyarchay mangichatun ta
sinuy michatun an Apudyus ya losani maatod an siya. Ad isuna kon Jesus, tan kapu ta
siyan Angatuwani Pachitau, kapilitan wi masapur awad akon ichatunnan Apudyus.
4 Nu awad à Jesus ad asnay luta ta sana, foon à mafalin mampachi tan anchanan
papachi wi nar-us napiyar wi mangichatun ta sinumani illintog Moses wi michatun an
Apudyus.
5 Ngim à chicha, alig yakan losani oy-oyyooncha wi isù angingiwan na katuttuwaan wi
awad ad langit wi ikaw Apudyus. Tan isun na sachi kamfas wi sikay wi chanchani pu wi
kaofon Moses à fumroyan kuma Apudyus, anan Apudyus an siya, “Ammaam turachon
losan na itchuran na sachi tuttuwa wi impailà an sia ta iningkawam ta sachi filig.”
6 Ngim na sana, napatpatog na mampachiyan Jesus nu nampachiyan chachi ummuna,
tan à Jesus siyan mangiparang ta adchatuy turag Apudyus ta chachi takuna. Ya un-unnoy
na adchatuy turag Apudyus nu sachi ummunay turagna, tan simfumarun kinafarun na
impustana ta adchatuy turagna.
7 Somsom-onyuna, tan nu umanay na sachi chamuy inturag Apudyus à masaraknifan-
tau, foon pu kumà masapur wi awad asinna iturag.
8 Ngim inakammun Apudyus na kinakapsut na taku wi lawing nu achicha pu
makasurut ta sachi lintog wi ummunay niturag, ad sachin nangifag-ana wi,
“Chumatong na padchay makaturakà ta chachi kanà Israel ya kanà Juda.
9 Foon pù isun na sachi ummunay inturag-u ta chachi aappucha ta awi ta nangilayawà
an chichad Egipto. Tan foon pù tinungparchan sachi inturag-u, siyan nan-awichà
chicha.
10 Ngim na isukat-u iturag ta chachi kanà Israel, amasna. À tapin na padcha, imurà
na tudtuchù ta somsomòcha ta siyan tungparoncha. Ad siyan saon na man-
apudyuscha ya chicha kon mantakù.
11 Ad siyan foon à masapur wi awad na mantudtuchu ta asintatakuna winnu mangifakan
chichà mangakammuwanchan saoni Apudyus, tan uray na afafaani taku ya
angatuwan, akammuwonà losan.
12 Ad na sachi koy timpu, pakawanò na losani fasurcha ya achì pu sosom-on na lawingi
iningwacha.”

13 Na nangifag-an Apudyus ta adchatuy turag, sachin namagpakana ta ummunay
inturagna, tan narpas na nisilfiyana. Ad akammutau koy sinumani narpas na
misilfiyana, miwalin à ing-ingkana.

9

Na Chachaan Ya Adchatuy Pinagchaychayaw An Apudyus

1 Na sachi ummunay turag Apudyus wi siyan lintog wi inyug-is Moses, iningkaw na
urchin na pinagchaychayaw na taku an Apudyus, ya iningkaw akon foroy wi iningwachà
manchaychayawancha.
2 Ad na sachi foroy, kamfas wi chuwan kuwartuna. Na osay kuwartu, nginachananchà
"Machayawi Kuwartu," wi ingkawan na silaw ya lamisaan wi mipatayan na tinapoy wi
michatun an Apudyus. Ya nakurtinaan na sawangna.
3 Ad na miyagway kuwartu, nginachananchà "Achayawani Kuwartun Apudyus."
4 Ad na ingkaw ta sachi kuwartu, falituk wi altar wi sosogkan à insenso. Ad
iningkaw na kasun wi natab-unan à falituk, wi ananchay "Foroy na Turag," wi sachi kon
iningkawan na fanga wi falituk wi naigkaan na aiti manna wi aannon na aappucha, ya
iningkawan akon sur-ud Aaron wi tummufu ta atattakuna, ya chuway fatu wi niyug-isan
na illintog Apudyus.
5 Ad na ngatuwon na kasun, iningkaw na chuway sinantataku wi isù anghel, wi
chichan mail-an na kinachayaw Apudyus. Ad nafifitfit na payàcha wi inichunganan
lafaw na kasun wi anancha koy siyan mangaanan Apudyus ta fasur, tan sachin
nawarsiyan à charan na sinumani nichatun an Apudyus. Ngim foon pù siyan isuplikar-u
losan ta sana.
6 Sachin naurnusan losan na sinumani awad ta foroy wi manaychayawan na taku an
Apudyus. Ngim afus yakan sachi machupar wi kawartù lumnoan na chachi papachi ta
finikat wi mangwa ta fiyangcha.
7 Tan maid pu makarnò ta sachi miyagway kuwartu nu achi afus na angatuwani
pachi, ad mamingsan yakay ta sintawon na lumnoana, wi masapur wi awad illònà charà
ichatunnan Apudyus à manab-unna ta fasurna ya fasur akon asintatakuna wi foon pù
akammunay fumasurfasurcha.
8 Siyan losan na anchachiyay màmàwa, alig ako wi usaron na Ispiritun Apudyus à
mangiparawag an chitau, wi foon à mafafarang na lumnoan na taku misanguwan an
Apudyus kapu ta urchin na sachi machupar wi kuwartu.
9 Ad siyan miyalikan na màmàwa ta sana, ta itudtuchunan chitau wi uray nu am-an
na animar wi ischaon à manayawan an Apudyus, ya uray sinun ichatunnan siya, issiyay
mangkurang à macharusan na fasurnà fumaruwan na somsomòna.
10 Tan losan chachi màwà manayawanchan Apudyus, nampatingka kay ta annay long-
ag ad asnay luta, tan mipangkop ta maan, mainum ya chachi karasi wi oyyoon wi
manguras ta kaisawchan Apudyus. Ngim natungpar kay chachi ingkana ta nangwaan
Apudyus à sukatna.
11 Ad nar-us ummalì Cristu wi siyan Angatuwani Pachi wi mangiparang an chitaun
Apudyus, ad mipakapun siya, un-unnoy tan mafadngantau. Tan à siya, linumnò ta
sachi tuttuway foroy Apudyus ad langit wi mangwa ta fiyang na angatuwani pachi,
ad simfumarun sachi nu lumnoan ta kamfasi sikay ad asnay luta wi taku kan nangwa.
12 Ad na iningwan Cristu, namingsan linumnò ta Achayawani Kuwartun Apudyus ad
langit. Ad na inawitna ichatun an Apudyus, foon à charan na karching winnu faka,
tan mismuy charana wi sachin imfayadna ta fasurtau, ad umanay à masaraknifantaù
ing-ingkana.
13 Siyan somsom-ontaun kinapatog na sachi nàwa. Na intudtuchun na lintog, nu
napaniyaw na taku an Apudyus, masapur ipartiyanà karching winnu faka ad pùwonan
ikaw na faka. Ad nu iwarsin pachin charan na chachi animar ta taku, ya iwaiwànan
chapur an siya, sachin nacharusan na napaniyawanan Apudyus.
14 Siyan nu umanay na charan na animar à manarus ta napaniyawan na long-ag,
sinchumallun karobfongan na charan Cristu wi mangaan ta fasurtau! Tan à Cristu wi
maid pu fasurna, kapu ta fachang na mannaynayuni Ispiritun Apudyus innadchonan
long-agnà michatun an Apudyus à fayad na fasurtau. Ad na charana, charusanan
somsomòtau, ta mamfarun mansilfiyantaun Apudyus wi matatakù ing-ingkana.
15 Ad siyan à Cristun amfakaon na adchatuy turag Apudyus ta taku, tapnu losani nam-
falinon Apudyus à an-ananàna, mafalin wi tawichonchan mannaynayuni impustana.
Mafalini tawichoncha tan iningkaw na natoy à nacharusan na fasurcha wi iningwacha
ta chaampunan na annay adchatuy turag màwaan.

16 Iyalig-un tawid, tan nu awad takù tawichonchan làsunna, masapur awad manut-
tuwaan wi natoy tuwan ngin-uwa achiwot mafingay ta chachi manawid.
17 Tan mipangkop ta mipatawid ta turag, achi pu màwa ingkanà matoy na ngin-uwa,
ad sachin màwaana.
18 Isun na chamuy turag Apudyus, wi achi pu màwan sachi ingkanà awad charà
manuttuwaan wi awad na natoy.
19 Tan na nàwa ta awi, impakaawat Moses losan na lintog Apudyus ta chachi taku
wi kanà Israel. Sachi ad chinanumanan charan na karching ya laki wi faka. Sachi ad
impaawnan mancharaaki chutchut na pannilu ta pingin na charus wi ananchay hisop,
ad inusarnay nangiwarsi ta nachanumani chara ta nibruy niyug-isan na Lintog, ya losan
akoy taku ta sachi.
20 Ad na nangiwarsiyana, anana ko, “Na annayay chara matuttuwaan na turag
Apudyus wi illintognay masapur tungparonyu.”
21 Sachi ad, winarsiyan ako Moses à charan sachi kamfasi sikay wi manchaychayawan-
chan Apudyus, ya uray na losani mausar ta manchayawancha.
22 Tan na niyug-is ta Lintog, itudtuchuna wi chara afus na macharusan na losani
sinuman ya charay mifùfù afus na mapakawanan na fasur.

Na Nichatunan Jesu Cristun Macharusan Na Fasur

23 Losan chachi mausur à manayawan an Apudyus ad asnay luta, isucha kà
angingiwan na katuttuwaan wi sikuchi awad ad langit. Ad na nawarsiyan à charan na
animar wi nichatun an Apudyus, siyan macharusan na napaniyawanchan siya. Ngim
na chachi katuttuwaan wi awad ad langit, achi pu umanay na charan yakan animar tan
masapur na charan na napatpatog wi chatun.
24 Tan na linumnoan Cristu, foon à kamfas wi iningwan na taku, tan na linumnoana
katuttuwaan ad langit wi ikaw Apudyus. Tan na awad ad asnay luta, angingiwan yakan
katuttuwaan wi awad ad langit. Ad à Cristu, awad ako ta sana ta sangwanan Apudyus
à mangiparang an chitau losan.
25 Siyan à Cristu, foon à isun na uchumi angatuwani papachi wi tinawoni illòchan
charan na animar ta sachi Achayawani Kuwartun Apudyus, tan foon pù isassassarad
Cristu wi mangichatun ta charana.
26 Tan nu tinawoni ichatunnan charana, masapur koy misassassarad na matayana,
nanipud ta lukin na nàwaan na annay luta. Ngim foon à amaschi, tan na sanay
nganngnanin anungus na lufung, namingsan à Cristu ummalid asnay luta wi nangichatun
ta long-agnan Apudyus à fayad na fasur na losani takù ing-ingkana.
27 Tan isutauy taku, wi naaagkammuwan wi mamingsan yakan matayantau achitau-
wot makuis.
28 Ad isun ako Cristu, wi namingsan yakan natayanà macharusan na fasur na losani
taku. Ad asin ako umali, ngim foon pù mipangkop ta fasur na umalina asikasuwon, tan
umali wi mangara ta losani manguullay an siya.

10

1 Na Lintog Moses, alig wi isù angingiwan na mamfaru wi chaan pun à mipachas.
Tan na matungparan na sachi lintog, wi tinawoni isarasarad manchatun à animar an
Apudyus, achi pu umanay à mangaan ta fasur na takuy manayaw an siya.
2 Tan nu umanay na sachì maaanan na fasur na takuy manayaw an siya, foon pu
kumà masapur wi misarasarad na manchatunancha ta mat-op kuman somsomòcha wi
napakawancha, ad umanay kuman sachì ichatuchatuncha.
3 Ngim na katuttuwaan, foon pù aanon na sachin fasurcha, tan losan chachi
ichatunchan Apudyus, siyan mangipaspasmò an chicha ta fumasufasurancha.
4 Tan achi pu mafalin wi umanay na charan na faka ya karching à mangaan ta fasur.
5 Ad sachin nangifag-an Cristun Apudyus ta chanchanina umaliyan ad asnay luta, wi
anana,
“Foon pù animar wi michatuchatun an sian anapom, ya isun akon chachi uchumi
adchoadchoncha. Siyan sachin namfarfalinam an saon à taku ta awad orognà
michatun an sia.
6 Tan achia pu mat-op ta chachi animar wi sogkosogkoncha ya chachi uchumi
ichatuchatunchà manab-uncha ta fasur.
7 Siyan annaà, Apudyus, wi mamparang wi mangwa ta mat-opam tan siyan nar-us niyug-
is ta awi ta sachi Lintognuy mipangkop an saon.”
8 Sachin anan Cristun Apudyus, wi foon à chachi michatun wi animar ya chachi uchum
wi michatun an siya na anapona, ya foon pu kò chachi sogkonchan mat-opana, ya uray

chachi uchumi ichatuchatunchà manab-un ta fasur. Sachin anana, uray nilintog na
amaschi wi masapur oyyoon.
9 Pinarotlotanan sachi ta nangwanaana, “Annaà, Apudyus, wi mamparang wi mangwa
ta mat-opam.” Ad sachin nangiwalinan Apudyus ta losani ummunay nilintog wi
mipangkop ta michatun an siya ad insukatnan michatunan Cristu.
10 Ad kapu ta siya iningwan Jesu Cristun pion Apudyus à mat-opana, sachi kon naaanan
na fasurtau, tan na sachi namingsani nangichatunana ta long-agna, umanay ta losani
takù ing-ingkana wi foon pù misarad.
11 Losan na papachi wi mansilfi ta lintog, finikati isarasaradcha wi manchatun à
animar an Apudyus. Ngim foon pù mafalin wi aanon na sachin fasur na taku.
12 Ngim à Cristu, namingsan yakan nangichatunana ta long-agnan Apudyus à
mamayadna ta fasur, ad umanay na sachì ing-ingkana. Ad limpasna pun na sachi,
ummoy tummùchu ta apot ta chiwanan Apudyus à machayawana.
13 Ad sachin man-uullayana ingkanà maafak losan na afusurna.
14 Siyan kapu ta sachi namingsani nangichatunan Jesu Cristu ta long-agna, siyan
maid fasfasurtau an Apudyus à ing-ingkana, losantauy nacharusan na fasurna kapu
ta namatiyantaun siya.
15 Ad na Ispiritun Apudyus, tàchorana kon katuttuwaana, tan na niyug-is ta imfakana,
anana,
16 “Sanan adchatuy iturag-un chicha, wi à tapin na padcha, imurà na tudtuchù ta
somsomòcha ta maragsakanchay mamati.”
17 Ya pinarotlotanan sachi ta nangwanaana,
“Ad foon pù sosom-ò na fasurcha ya chachi lawing wi iningwacha.”
18 Siyan nu sachin oyyoon Apudyus wi mamakawan ta fasur, maid uchum à masapur
michatun an siyà maaanan na fasur tan narpas losan.

Tumurodtau Wi Mansakung An Apudyus

19 Siyan, susunud, kapu ta natayan Jesus wi nifùfù na charana, mafalin ta sanan
lumnoantau ta sachi Achayawani Kuwartun Apudyus.
20 Mafalin na sachi tan na nangichatunan Jesu Cristu ta long-agna ta natayana, isù
kinissaynan sachi namoforchà ta lumnoan ta ikaw Apudyus. Ad sachin faruy ayontauy
umoy an Apudyus makafiyag à ing-ingkana.
21 Ad na sana awad na pachitauy mannakafalin wi mangayyuwan ta losani takun
Apudyus.
22 Ad siyan mangaaw-as na somsomòtaun Apudyus wi maid pu sinsinan à somsomò
ya maid pu ko chuwachuwan na mamatiyantaun siya. Tan sikurachuy chinarusan Jesus
losan na lawing wi lummamut ta somsomòtau, wi isù nawarsiyan ta charan Jesus ya
isù nauullasantau ko ta mampor-asi chanum.
23 Siyan oognantaun namnamaontaun Apudyus ta maid pu chuwachuwan na
somsomò, tan à Apudyus, mapipiyyar wi mangwa ta losani impustana.
24 Ya anapontaun in-inontauy mangipapigsa ta mangayatan na waschi osa ta furunna,
ya man-asisorkagtau wi mangwa ta mamfaru.
25 Ya achitau pu ko iyakay wi maamuamung manayaw an Apudyus, ta achitau pu
turachon na oy-oyyoon na uchum. Tan na oyyoontau, man-asisorkagtau ta pumigsan
pammatitau, sinchumallu tan akammutau wi machanchanin mangulinan na Aputauy
Jesu Cristu.
26 Ngim an-annachanyu, tan na takuy nangawat ta katuttuwaan à masaraknifana, ad
kakar-onay fumasufasur, maid uchum à michatun à maaanan na sachi fasurna.
27 Ad maid ako uchum à namnamana nu achi afus na kaog-ogyati manusaan Apudyus
an siya. Tan itungun Apudyus losan na sumurngasing an siya ta sachi kaog-ogyati apuy.
28 Siyan somsom-ontau, tan na takuy sumurngasing ta Lintog Moses, nu awad turu
winnu chuwà mangiyistiku ta summurngasingana, masintinsiyaan à otoy.
29 Ad sin-umamod akon machusaan na takuy ilayosanan Anà Apudyus ya man-ay-
ayamanan charana wi siyan tummuttuwaan na adchatuy turag Apudyus à fayad na
fasur na losani taku. Ya insurtuwona kon Ispiritun Apudyus wi siyan mangipakaawat ta
mipangkop ta sayaaw Apudyus an chitau. Siyan sin-umamod na machusaan na amaschi,
30 tan naaawwatantau nu sinun nangwanan ta annaya wi, “Saon na mangifaros, siyan
chusaò losan chachi mangwà lawing.” Ad anana ko, “Kuison Apudyus na takuna.”
31 Siyan naaawwatan wi tuttuway kaog-ogyat na mallàam wi taku ta chusan na
natatakuy Apudyus!

32 Somsom-onyun achawiyanyu ta chamchamun na namatiyanyu, tan na sachi timpu
wi narawakan na somsomòyu, inan-anusanyun amochi likat ngim foon pù naab-afak-
ayu,
33 uray kanayun-ayu nain-insurtu ya naparpalikatan ta sangwanan na achuy taku. Ya
uray nu foon pù chiayun mismuy napalikatan, nitapiayu ko kay ta fufurunyuy namati
wi naamaschi.
34 Ya inachakuwanyu kon chachi fufurunyuy mamati wi nafafarud. Ad pilloschan
ùuwayu ngim isuna koy naragsak-ayu. Siya, tan inaagkammuyu wi awad na napatpatog
wi ùuwayu wi mannaynayun ad langit wi maid pu makapros.
35 Siyan achiayu kuma ngumaya tan chakor na kunkunayu.
36 Ya masapur kuma wi man-anus-ayu ta siya kay oyyoonyun pion Apudyus, à mangar-
anyu ta sachi impustanan chitau.
37 Tan awad na niyug-is ta ukudna, wi anana,
"Foon pù iingkaw ad ummalin sachi uullayonyu, tan sikurachuy umali, foon à
iyawniawnina.
38 Ad na takù, wi nacharusan na fasurcha kapu ta mamatiyancha, chichan makafiyag
an saon. Ngim nu awad osà man-awichanà saon, achiyà pu mas-ot an siya."
39 Ngim à chitau, foon pù isutaun chachi man-awichanchà Apudyus ad sikurachuy
mifallucha, tan à chitauy mangipapati ta pammatitau, sikurachuy masaraknifantau.

11

Pammati Wi Maturad

1 Sinun pammati? Na pammati, manikurachuwantau wi mangawat ta sinumani
namnamaontau, ya maid chuwachuwatau ta losani imfakan Apudyus wi foon pù maila.
2 Isun chachi taku ta awi, wi kapu ta pammaticha, sachin nangipafaruwan Apudyus
an chicha.
3 Ad à chitau ko, kapu ta namatiyantau maawatantau wi katuttuwaan na inukud
Apudyus, wi kumminga kay ad nàwan sinuman. Ad losani maila, narpu losan ta achi
pu maila.
4 À Abel ta awi, kapu ta pammatina ustuustun inchatunnan Apudyus wi foon pù
isun na iningwan na sunudnay Cain. Ad kapu ko ta pammatina, sachin nangifilangan
Apudyus an siyà mamfaruy taku, wi siya nail-anan nangapufaran Apudyus ta sachi
inchatunna. Siyan uray natoy à Abel, isù issiyay tudtudtuchuwan chitau mipakapu ta
pammatina.
5 Isun ako Enoc, wi mipakapu ko ta pammatina innaran Apudyus à siyad langit wi
asififiyag. Ad uray inanaanap na takù siya, maid inchasancha tan innaran Apudyus.
Ad niyug-is ta ukud Apudyus wi na chaan pun Apudyus mangar-an an Enoc, inunanà
Apudyus inay-ayu.
6 Ad tuttuway maid pu takù makaay-ayun Apudyus nu maid pammatina. Tan uray
sinumani maryad wi mitapin Apudyus, masapur patiyona wi tuttuway awad à Apudyus,
ya patiyona ko wi ipaakammun Apudyus na kina-Apudyusnan siya.
7 Ad akò Noe, wi kapu ta pammatina tinungparnan imfakan Apudyus mipangkop ta
sachi mapasamak ta marungay wi padcha uray maid pu inilanà manuttuwaana. Ad
sachin namatiyanan Apudyus ad nangwà papur à masaraknifanchay simfaryan. Ad
kapu ta pammatina, siyan nangifilangan Apudyus an siyà maid fasurnan siya, ad sachi
kon nail-an na machusaan na asintatakuna tan maid pammaticha.
8 À Abraham ako, kapu kay ta pammatina, pintognan imfakan Apudyus an siya
wi ummoy finumroy ta safali wi luta wi impustan Apudyus à ipatawidnan siya. Ad
narnigwat wi maid inakammuna nu sinun mamay-an Apudyus an siya.
9 Ad chummatong pun, kapu ta pammatina iningkaw ta sachi uray nu kaili tan siyan
lutay impustan Apudyus wi ipatawidnan siya. Iningkaw yakay ta sikay wi isù kaili, ad
isun akon iningwan na anànay Isaac ya uray na apunay Jacob wi losancha makafingay
ta sachi impustan Apudyus wi ipatawidnan chicha.
10 Tan à Abraham, ninamnamanay fumroy ta sachi mannaynayuni foroy wi nanadnad
na nisaachana tan Apudyus na nangwa.
11 Ad mipakapu ko ta pammatin Abraham, nafalin wi ummanàchan Sara wi man-
asawa, wi uray nu narakarakaycha tan piniyar Abraham à Apudyus wi oyyoonan
impustana.
12 Ad uray isag narakarakay à Abraham, ummad-adchuwan na kanàna wi maid pu
makafilang tan isun na aachun na fituwon ta langit winnu aachun na kallis ta tarantag
na fayfay.

13 Na anchanayay taku, nan-ootoycha wi maid pu nangila ta tummuttuwaan chachi impustan Apudyus ta atattakuwancha. Ngim issiyay achicha pun inwarang ta pammaticha,
tan inaagkammucha wi ochasanchà tapin na padcha. Ad sachin mangamfuruyancha wi
mangilicha kay ad asnay luta.
14 Sinumani mangamfuruy ta amaschi, wi mangilicha kay ad asnay luta, sachin
mangilawakancha wi awad na safali wi lutay namnamaoncha fumroyan.
15 Foon à som-osom-onchan sachi lutay tinaynancha, tan nu sachin pioncha, nangulin-
cha kuma.
16 Ngim na namnamaonchay fumroyan siyan sachi farfaruy ingkawanchad langit. Ad
kapu ta amaschin somsomòcha, foon pù mafain à Apudyus uray siyan Apudyuscha, tan
insasagkananan foroychad langit.
17 À Abraham, impustan Apudyus wi pakanaonà siyà ad-adchuwan. Ngim na
afabfarun na anànay Isaac, iningkaw na namadpachasan Apudyus an Abraham, wi kapu
ta pammatina, maid isìnay mangtoy ta anànà ichatunnan Apudyus,
18 uray nar-us Apudyus impustan siya, “Mipakapun Isaac, umad-adchuwan na
kanànu.”
19 Ngim inaagkammun Abraham wi annan karobfongan Apudyus wi mangipauli
manaku ta natoy. Ad tuttuway isù natoy akò Isaac ad impaulin Apudyus à siya tinaku,
tan foon à inisì Abraham wi mangichatun ta anànan siya.
20 Ad à Isaac, kapu ta pammatina wi oyyoon Apudyus na impustana, imfinchisyunna
ta an-ananànay Jacob an Esau na adchon Apudyus an chichà tapin na padcha.
21 Ad akò Jacob, kapu ta pammatina wi tumuttuwan inukud Apudyus, fininchisyunana
kon chachi chuway apuna wi anà Jose, ta sachi chanchaniyana matayan. Na
nangwaanana ta sachi, ummawil ta sur-udna ad chinaychayawnà Apudyus.
22 Isun ako Jose, wi kapu ta pammatina wi oyyoon Apudyus losan na imfakana,
sachin nangifag-ana ta susunudna wi chumatong na timpuy mangilayawan Apudyus
ta kanàchad Egipto. Akin-ottoyon à siya ta sachi nangukuchana, ya imfakana kon
mipangkop ta miyatunan na tung-arna nu chumatong na milayawancha.
23 Ad mipakapu ko ta pammatin chachi chachakkor Moses, naturodchay nangitaru ta
anàchay abfufùnag ta unog na turuy furan, wi maid ogyatcha ta sachi illintog na Ali,
tan innilachay mamfarun sachi anà.
24 Ad mipakapu ko ta pammatin Moses ta chummakrana, inisìnan manganaan na sachi
nanarkon an siya wi anà na Ali wi Faraon.
25 Tan un-unnoyonan mitapi makaliglikat ta chachi asintatakunay takun Apudyus
nu man-awichanà chicha tan siyan fumasurana. Tan inaagkammuna wi na
makakankanasana, foon à mannaynayun.
26 Tan na somsomò Moses, un-unnoyonay maam-amsiw kapu ta namnamana ta sachi
impustan Apudyus wi ipaalina, wi Cristu, nu mangin-uwaana ta uray losani kinafaknang
ad Egipto. Tan na sisimmò Moses, awad na ipakunkunan Apudyus à tapin na padcha.
27 Siyan kapu ta pammatina, lummayaw à Moses ad Egipto wi maid ogyatna ta og-ot
na Ali. Ad uray nalikat, impapatina tinaynan ad Egipto tan isù innilanan achi pu maila,
wi siyà Apudyus.
28 Ad kapu ko ta pammatina ta imfakan Apudyus, imfilinna ta kailiyanay Judio ta
warsiyanchà charan na pannilun liwangan na foforoycha, ta nu umalin Anghel na Otoy,
achicha pu michoka ta mangtoyana ta panguruy an-ananà wi lallaraid Egipto. Ad sachin
nallukiyan na fiyasta wi mipangkop ta nallausan na anghel.
29 Ad mipakapu ko ta pammatin chachi kanà Israel, finallasiwchan sachi fayfay wi
nangachanan à “Mancharaag” wi napor-à na chanum ad innoychan kawana wi namag-
anan. Ngim chachi iyEgipto wi nanogchog an chicha, naanudcha losan tan asin nan-
amung na chanum ta chumormangancha.
30 Ad uray akon chachi nangufat ta ilid Jerico, wi mipakapu kay ta pammaticha,
nikur-ub na finatuy arad ta sachi ili ta niyapituy padchan na nanadchadcharanancha
nallìwolìwosan na chachi kanà Israel.
31 Ad mipakapu ko ta pammitin Rahab wi puta ta sachi ili, foon à nitapi napatoy ta
napatayan chachi kailiyana wi foon à mamati. Tan à siya, minangilinan chachi finaun
Moses à mansiput ta sachi ili ta umawidcha.
32 Ad-adchuwan yakaychi! Umanay chachì mangawatanyu mipangkop ta pammati,
tan kumurang na timpu nu ipongpongan isturyaon na mipangkop ta pammatin na
uchum wi isun cha Gideon, ancha Barak, Samson, Jefte, David, Samuel ya chachi uchumi
profetas.

33 Tan mipakapu ta pammaticha, inafakchan losani kinufatchay ili. Ad mipakapu ta
pammatin na uchum, nalilimpiwchay nanturay, siyan inawatchan impustan Apudyus.
Ad na uchum ako, inafakchan kaog-ogyati layun ta achicha pu makàtoy an chicha.
34 Na uchum ako, foon à naat-atungan ta nitunguwancha ta amochi apuy. Na uchum,
illisichan napatoyancha ta sabli. Uray nakapsut na uchum, naadchanchà kinaoschor
kapu ta pammaticha. Ad tummurod na uchum wi makakufat, ad inafakchan chachi
afusurcha.
35 Ad iningkaw akon uchumi fubfufai, wi kapu ta pammaticha, nipauli natakun
aforoycha wi natoy. Nàwa losan chachi mipakapu ta pammatichan Apudyus.
Ngim iningkaw akon uchum, wi isunay mipakapu ko ta pammaticha, nachòmaancha
ya naparpalikatancha ingkanà natayancha, tan achicha pu man-awichan à Apudyus
uray sachin milufusancha nu siyan oyyooncha, tan un-unnoyonchan mipauliyancha
matakuwan an Apudyus.
36 Ad na uchum, naam-amsiwcha ya naab-abchoycha, ad na uchum, nakachilaancha
ya naifarudcha.
37 Mansabsafalin natayancha, tan napisong na uchum, napatoy na uchum ta sabli,
ad narakachi nan-agwan long-ag na uchum. Ad kummapus na uchum mipakapu ko
ta pammaticha, wi uglit na pannilu ya karching na illuputcha. Ya achun iningwan na
takun chichà naparpalikatancha.
38 Napilitchay mallillilliwos ta filfilig ya uchumi ikaw wi maid pu takù ingkaw,
ya lilliyang na finumroyancha. Sachin nàwa ta chachi mamatin Apudyus tan maid
filangcha ya silficha ta takuy uchum, ngim na katuttuwaan, isagcha misilfin Apudyus.
39 Losan na amaschi wi namati ta awi, uray inapufaran Apudyus na pammaticha, foon
à maatod an chichan sachi impustan Apudyus wi adchona.
40 Tan iningkaw na illausna pinuranu wi un-unnoy wi paran chitau losan wi takuna.
Ad sachin manguullayan chachi namangpangun chitau, ta makauwacha ko ta sachi
farfaruy maatod an chitau.

12

À Apudyus wi Amatau

1 À chitau, isù nalìwostau ta ad-adchuwan wi napigsan pammaticha. Siyan masapur
iyakaytaun sinumani manipod ta pammatitau, ya uray chachi fasur wi illuwam na long-
ag, tapnu mafalintauy mangwa ta sinumani pàwan Apudyus, wi isutaù makatodtodchà.
2 Ya ipapatitau koy mamammò an Jesus wi siyan puun na pammatitau ya siya kon
pumigsaana. Siyan turachontaun somsomòna, tan à siya, inanusanan losani likat, uray
na sachi afafain wi natayana ta kros, tan sisimmòna kan lisortana wi lumagsakana. Ad
na sana, nipachayaw à Jesus tan tumutùchu ta apot ta chiwawan Apudyus ad langit wi
manturay.
3 Siyan somsom-ontaun nangan-anusan Jesus ta amochi likat wi iningwan chachi
managfasur an siya, ta achitau pu ngumaya winnu iyakay na pammatitau nu
mapalikatantau.
4 Tan na katuttuwaana, maid pun met napatoy an chiayù nangipapatì achi pu mangwà
fumasurana.
5 Naliwatanyu lawan tudtuchun Apudyus ta losani awakanà an-ananàna, à ma-
sorkakantau losan? Tan anana,
“Anàu, somsom-om kuman mandisiplinaà an sia, ya achia ko ngumaya nu omorà sia.
6 Tan à saoni Apudyus, disiplinaò losan na ay-ayatò, ya chusaò akon losani imfilang-ù
anàu à fumaruwancha.”
7 Siyan anusanyun likat na immammansun Apudyus à madisiplinaanyu. Tan na
manlikatanyu, sachin mangipaila wi imfilang Apudyus chiayù anàna, tan maid pu anà
à achin na amana mansuwan à madisiplinaana.
8 Tan nu achina pù chiayu mansuwan à madisiplinaanyu, foon pù tuttuway anà
chiayu ad safalin nangin-anà an chiayu, tan losan na tuttuway an-ananà Apudyus,
madisiplinaancha.
9 Isun na aammataud asnay luta, tan na afan-ogtau, mansuwan chitaù madisi-
plinaantau ad lispituwontau met à chicha. Siyan sinchumallu kumay akseptarontaun
pinagdisiplinan Amataud langit ta makafiyagtaun siya!
10 Tan na aammataud asnay luta, sin-aitan yakan nandisiplinaanchan chitau, ad
namfaruwoncha. Ngim nu Apudyus na mandisiplinan chitau tuttuway fumaruwantau,
tan mafalintauy mitapi ta kinafarunay ustuustu.

11 Na timpuy madisiplinaantau, isù lawingontau tan mansikab. Ngim nu ammatau
somsom-on, ilasintaun kinafarun na nadisiplinaantau tan na ifungana maturnusan na
somsomò ya mamfaruy mafiyakan.

Tudtuchu Ya Warning

12 Siyan achiayu ngumaya, ya papigsaonyun pammatiyu.
13 Ad ipapatiyu oyyoon na ustu, tapnu masorkag chachi uchum wi kummapsut na
pammaticha, ta pumigsan pammaticha nu ilanchà chiayu wi foon pù am-amchonyun
kinakapsutcha.
14 Pachasonyu ta mampatingkaan na kafailanyu na makatimpuyukanyu ta losani taku
nu mafalin. Ya pachasonyu koy mangwa ta sinuy mamfaruwon Apudyus, tan maid pu
mitapin siyà achi pu mangwa ta mamfaruwona.
15 Masapur an-annachanyu ko ta maid osan chiayù mallawing ta fachang Apudyus.
Ya ilanyu ko ta achiyu un-unnoyon na lawing, tan na lisortan na sachi, isù ochot wi
chumachail, ya ad-adchuwan akon mitaurung.
16 Ad ilanyu ko ta maid mangatod ta long-agna ta sinumani foon pù karobfonganay
maadchan, ya achiyu ko fafarangon ta patkan Apudyus wi isun na iningwan Esau. Tan
à Esau, insukatnà sin-umoan na sachi karobfongan na panguruy anà.
17 Ad akammuyu ko wi napannos pun, piona ko kay wi finchisyunan amana, ngim
achi pu mafalin, uray nalluruway nangifafawi, tan nilaus wi nàwa, ad achi pu mafalin
wi mipagkulin na sinuy nar-us nàwa.
18 Susunud, na manaychayawantaun Apudyus ta sanay timpu, foon à kaog-ogyat wi
isun na inyòoyyan na aapputau ta awi wi na ummachaniyanchan siyad Sinai, iningkaw
na kummilakilab wi apuy ya sachi pangot ya afulingotan ya fummali ko.
19 Ad iningkaw akon kingan na pupu ya chingngorcha kon osay kumminga. Ad
chachi aapputau wi nangngor ta kingana, naam-amod na ogyatcha siyan inàarùcha
ta okakonay asin kuminga,
20 tan achicha pu makàwa ta sachi imfakana wi, “Sinumani mangsod ta annay filig,
uray animar, masapur mapisong ingkanà matoy.”
21 Ad kapu ta isag kaog-ogyat na sachì nangil-ancha, uray akò Moses, namilpilpil ta
ogyatna.
22 Ngim safali an chitau ta sana, tan maid kaog-ogyat na umachaniyantaun Apudyus
wi manaychayaw an siyay natatakù ing-ingkana. Tan na miyalikana, isù ummoytau ta
Filig wi Sion wi awachan na faruy ili wi Jerusalem wi awad ad langit, wi ingkawan akon
alifulifuy aangheles.
23 Ad isù mitatappitau ko ta sachi lagsak na aammungan na losani an-ananà Apudyus,
wi nililistan ngachanchad langit, ya awad akon losani nan-ootoy wi namati, wi imfilang
Apudyus à maid fasurchan siya. Ya mitatappitau kon Apudyus wi siyan manguis ta
atakutaku.
24 Ad mitatappitau kon Jesus wi siyan nangiprisintar ta adchatuy turag Apudyus ta
masaraknifantau, tan isù nawarsiyantau ta charana à nanarusana ta fasurtau. Siyan
simfumarun inturung na charana wi foon pù isun na charan Abel wi man-imus à
farosna.
25 Siyan an-annachanyu ta ammayu chongron à Apudyus, achiyu ision nu siyan man-
ukud an chiayu. Tan somsom-onyuna, chachi aapputau ta awi, kapu ta achicha pu
chongron na imfakan Moses, chinusan Apudyus chicha. À Moses, taku kay ad asnay
luta, siyan sin-umamod na machusaantau nu foon pù chongrontaun ifakan Apudyus wi
nailangitan.
26 Tan na awid aschi Sinai, nanitad asnay luta ta kummingaana. Ngim impustana koy
asinna manitaon, ad foon pù afus na annay lutà manyukayug tan uray akod langit.
27 Ad na anan na nangifag-an Apudyus wi asinna chitaon na asinchuwan, yagyakonan
losani iningwana ta maaan losan na foon à mannaynayun, ta chachi mannaynayun
yakan mataynan wi chicha kan achi pu mafalin wi mayagyag.
28 Siyan, susunud, manyamantaun Apudyus tan intatappinà chitau ta mannaynayuni
manturayana wi achi pu mafalin wi miyukayug. Ya imanmantaun pinagchayawtaun
siyà mamparagsakantaun siya ya iyafaintau kò siya ya lispituwontaù siya.
29 Tan à Apudyus wi chaychayawontau, sin-umamod na pinagchusana nu amochi
apuy.

13

Na Inyòoyyatauy Mangiparagsak An Apudyus

1 Iturturuyyun man-asiay-ayatanyu, tan mansusunud-ayu losan an Cristu.

2 Ad achiyu ko ilisiyan wi mammangili ta farangnay takuy uray foon à ag-akammuyu,
tan awad na uchumi nammangili wi achicha pun illasin wi aangheles na minangilicha.
3 Ya achiyu ko maliwatan chachi susunudtau wi nifafarud, ta fadnganyu chicha wi isù
nitapiayu nifarud an chicha. Ya uray akon chachi maparpalikatan, som-osom-onyu ko
chicha wi isù makaliglikat-ayu.
4 Losan-ayu, masapur akoy iyafainyun man-as-asaw-anyu wi maid sumurngasing ta
inadchon Apudyus wi karobfongan na man-asawa. Tan à Apudyus, chuchussaonan
sinumani makachagchakas ya sinumani makaààwa.
5 An-annachanyu ko ta foon à pilak yakan patpatkanyu ta annay atattakuwanyu,
mapnok-ayu kuma ta awad an chiayu. Tan na anan Apudyus an chitau, “Achì pu
taytaynan chiayu, ya achì pu ko chiayu man-awichan.”
6 Siyan masorkagtau kuma wi mammammò mangwanani,
“À Apudyus na fumadfachang an saon, siyan achiyà pu umogyat ta uray sinuy
mapasamak.”
7 Achiyu maliwatan chachi sikud wi nangipangpangun chiayu ta chamu, wi chichan
nangitudtuchun chiayu ta ukud Apudyus. Somsom-onyun lisortan na imfibfiyagcha, ta
turachonyu kuman impappaticha.
8 Tan achi pu mamfarfaliw à Jesu Cristu, siyan na somsomòna ta sin-arkawan, sachi
kon somsomòna ta sana ya uray à ing-ingkana.
9 Ad ilanyu ko ta achiayu maawis ta mansabsafali wi tudtuchu à maallilawan na
pammatiyu. Ya masapur maawatanyu ko wi na mangipapigsa ta pammatitau siyan
fachang Apudyus wi foon pù mamtokan ta ngilin mipangkop ta maan, tan maid pu takù
mafadngan na pammatina mipakapu kay ta nanungparana ta amaschi wi ngilin.
10 Chitauy mamatin Jesu Cristu, akammutau wi siyan nichatun à fayad na fasurtau.
Ngim chachi manungtungpar ta lintog Moses mipangkop ta manchatunan, achicha pu
mitapin chitau.
11 Na oyyoon na angatuwani pachin na Judio, iyoynan charan na animar ta sachi
Achayawani Kuwartun Apudyus ad inchatunnan siyà manab-un ta fasur na taku. Ad na
long-ag na sinumani inchatunna, maiyoy ta lasin na ili ta siyan mangkofancha.
12 Siyan à Jesus, na miyalikan na sachi nànàwa, linsinchà siya ta ili à patoyoncha wi
sachin nifùfuan na charanà macharusan na fasur na taku.
13 Siyan masapur ako sursurutontaù Jesu Cristu wi isù nitapitau narsin wi milàamtau
ta nifafainana.
14 Tan maid pu ustù iingkawantau ta annay luta, tan na namnamaontau kay siyan
makabroyantaun Apudyus à tapin na padcha.
15 Ad na isù ichatuchatuntaun Apudyus ta sanan manyamanantaun siya mipakapun
Jesu Cristu, wi amaschin ustuy oyyoon na losani mangiyistikun Jesus à Apuna.
16 Ad achitau pu ko maliwatan wi mangwà mamfaru ta fufuruntau, ya fafadngantau
kon chachi makasapur à fachang, tan amaschin isù chatuntaun Apudyus wi makaay-
ayun siya.
17 Tungparonyun tudtuchun na chachi pangpanguyu ya patkonyu ko chicha, tan
chichan piniyar Apudyus wi mangayyuwan ta pammatiyù pumigsaana. Ipapatichan
oyyooncha tan akammucha wi masapur sufalitanchan Apudyus na losani nipiyar an
chicha. Siyan nu patkonyu chicha, maragsakanchay mangwa ta fiyangcha, ngim nu
achiyu pu patiyon chicha, ngumayacha ta iwaarcha, ad foon pù amaschin fumaruwanyu.
18 Susunud, iturturuyyu ko kuma wi mangiluwarun chiani, tan ingkana ta sana nanat-
op na somsomòni wi ustun oy-oyyoonni, ad maid uchum à pionni wi oyyoon nu achi
afus na mamfaru.
19 Ad na chawatò akon chiayu, ta ipapatiyu koy mangiluwarun saon ta foon à mafayag
ad mangulinonà an Apudyus an chiayu.

Manayawanan Apudyus

20 À Apudyus, siyan nangipauli nanakun Aputauy Jesus. Ad à Jesus, siyan angatuwan
ta losani isù pastor wi mangayyuwan ta mamati, tan innadchonan long-agna wi matoy,
wi na nifùfuan na charana, sachin tummuttuwaan na adchatuy turag Apudyus à ing-
ingkana. Ad na iluwarù an Apudyus wi puun na turnus,
21 ta adchonan chiayun losani masapuryu ta makàwaayu ta piona, ya fadngana
kò chiayu losan wi mangwa ta sinumani mangiparagsak an siya wi maid uchum à
marpuwan na fachangna nu achi afus à Jesu Cristu. Siyan chaychayawontaù Cristù
ing-ingkana. Amen!

Na Anungus Na Ifakana

22 Susunud, ipangpangngaasiyu ta inanaagyun annay tudtuchù an chiayù masorkakan
na somsomòyu, uray nu ait na annay insurat-un chiayu.
23 Ad na osa koy piò wi ipaakammun chiayu, mipangkop an Timoteo wi sunudtau, tan
niparufus à siya ta farud. Ad nu foon à mafayag na chumatnganad asna, furnanà saon
wi umalid asnat mangilan chiayu.
24 Pakumustaonyu ad losan chachi mangipangpangun chiayud asnat, ya losan akoy
takun Apudyus ad asnat. Losan akoy anchanayay susunudtaud asna wi iyItalia,
pakumustaoncha kò chiayu.
25 Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Apudyus.

Na Surat Jaime

1 Saon à Jaime wi mansilfin Apudyus ya Apu Jesu Cristu. Annayan surat-un chiayuy
takun Apudyus wi niwartà ta arutaruta. Farfaruayu kuma losan.

Achiayu Manchuwachuwa Mipangkop An Apudyus
Rom. 5:3-5; 2 Cor. 12:9-10; 1 Ped. 1:6-9

2 Susunud, nu umchas na mangkarakarasi wi mapalikatanyu, achiyu anan wi lawing
na amaschi, tan kattoi fumaruwanyu.
3 Tan akammutau wi nu anusantaun liglikat, siyan pumigsaan na pammatitau.
4 Siyan masapur an-anusantaun sinumani likat, ta pumigpigsan pammatitau ta maid
mangkurangantau wi mangwa ta losani pion Apudyus.
5 Ad nu awad osan chiayù foon pù akammunan ustuy oyyoona, masapur iluwarunan
Apudyus ta ipaspasmònan ustu, tan à Apudyus, liblin mangadchana ta taku ta
chawatcha wi achi pu mapapog.
6 Ngim na manchawat, masapur patiyona wi adchon Apudyus na chawatona, ya
foon pu kumà manchuwachuwa. Tan na takuy manchuwachuwa, isù challuyun wi
mangulliullinon na fidfid.
7-8 Na takuy amaschi, wi mamfalifaliw na somsomòna ta losani oyyoona, achina pu
kuma namnamaoni awad na adchon Apudyus an siya, tan maid.

Na Mamparagsak Ta Kapus Ya Faknang
1 Tim. 6:6-10, 17-19

9 Chiayuy kakapus wi mamati, maragsak-ayu kuma tan imfilang Apudyus chiayu.
10 Ad uray chiayuy fafaknang wi mamati, maragsak-ayu kuma nu awad mangipafafan
chiayu kapu ta pammatiyu tan foon pù kinafaknangyun mangifilangan Apudyus an
chiayu. Tan na kinafaknang, isù sabsafung wi sin-aitan ad naryawcha ad narangu.
11 Tan nu uminit à napigsa, maryaw na mura ad mayagyag na sabsafungcha, ad naaan
na kinafaruna. Amaschi kon màwa ta faknang ta mangasikasuwana ta kinafaknangna.

Na Maawisan Ya Maturtulliyan Na Taku
1 Cor. 10:13; 2 Tim. 2:22-23

12 Maragsak na mamati wi mangipapati ta pammatina uray sinumani liglikat wi
mipachas, tan nu ilasatnan chachi padpachas an siya, makunkunaan à mannaynayuni
fiyag wi sachin impustan Apudyus à adchona ta losani mangay-ayat an siya.
13 Ngim nu awad takù maawis wi fumasur kapu ta likat, achi pu mafalini ananay à
Apudyus na nangawis an siyà nakafasurana. Tan à Apudyus, achi pu mafalini maawis
wi fumasur, ad achina pu ko awison makafasuron na taku.
14 Tan na mangawis ta taku wi fumasur, pipion na long-agna wi foon pu kumà mafalin
wi màwa.
15 Ad nu pasinsiyaona oyyoon na lawing wi pion na long-agna, sachin fasur, ad siya
lisortanan misinaanan Apudyus à ing-ingkana.
16 Siyan, susunud wi ay-ayatò, achiayu maturtulliyan wi mangipafasur an Apudyus!
17 Tan à Apudyus wi awad ad langit, siyan puun na losani mamfaru ya ustu wi
maatod an chitau. Ya siya kon nangwa ta losani mammuiyat ad langit. Ngim uray
nu mamfarfaliw na chachi iningwana, achi pu mafaliwan à Apudyus.
18 Isun na naryachanan chitau nanganaan ta namatiyantau ta ukudnay katuttuwaan,
siyan chitauy inanànan apatkan ta losani iningwana.

Masapur Patkontaun Chongrontauy Ukud Apudyus
Luc. 6:46-49

19 Susunud-u wi ay-ayatò, sosom-onyun annaya! Masapur alistutauy manchongor
ngim achitau aw-away wi man-ukud, ya nalikat kuman umog-otantau.
20 Tan na og-ot, lingalingona kan mangwaantau ta pion Apudyus wi mamfaru.
21 Siyan aanonyun losani lawing wi awad ta somsomòyu ya losani lawing wi
niluwamanyu, ya adchonyun long-agyun Apudyus ad patiyonyun ukudna ta maimura
ta somsomòyu, ad sachin masaraknifanyu.
22 Achiyu turtulliyan na long-agyu wi chochongronyu kan ukud Apudyus à otom, tan
masapur oyyoonyun imfakana.
23 Tan na takuy manchongor kay ta ukud Apudyus ad foon à patkona, miyalig à osay
mallachawan.
24 Itotollongnà siya ngim lumayaw ad naliwatanan itchurana.

25 Siyan na oyyoonyu kuma, ipapatiyuy mangachar ta filin Apudyus ta an-annachanyu
ya achiyu maliwatan na chingngoryu, ta oyyoonyun imfakana. Ad na takuy mangwa ta
amaschi, finchisyunan Apudyus à siya tan na filin Apudyus, sachin mangilisi an chitau
ta fasur.
26 Sinumani takuy mangwanani tungparonan pion Apudyus ngim achina pu tingngilon
na tupòna, siya turtulliyanan long-agna tan maid pu silfin na mangwanaanay mamati
à siya.
27 Tan na takuy ifilang Amatauy Apudyus à mamfaru wi tuttuway manungpar ta
piona, siyan takuy mangwa ta isun na manayaaw ta kakapus wi nafaru ya ulila nu
awad likatcha, ad foon pù turachonan lawingi oyyoon na takud asnay luta wi maid
akammuchan Apudyus.

2

Man-iisuwontaun Losani Taku
Rom. 12:3-5; 14:1-23

1 Susunud, kapu ta namatiyanyun Jesu Cristu wi Aputauy afaruwan, masapur maid
amiliyanyù taku.
2 Na aligna, nu maarus-ayu manchaychayaw an Apudyus, ya lumnò na chuway larai.
Na osa, mamfarun silupna ya nansingsing à falituk, ad na osa, kapus, wi nakiskissay na
luputna.
3 Nu asikasuwonyun sachi mamfarun luputna wi patùchuwonyù siya ta afaruwan, ad
ananyu ta kapus wi "Umagsad-a kay ta anchi winnu mallagkang-a ta sanat,"
4 siyan amiliyanyun taku, ad lawing na insossomsomòyu tan mangamiliayu.
5 Chongronyu, susunud-uy ay-ayatò! Chinutukan Apudyus na kakapus wi taku à
mapigsan pammatichan siya, tan mitapicha ta manturayana wi sachin impustana ta
losani mangay-ayat an siya.
6 Ngim à chiayu, insurtuwonyun kakapus! Tuttuway akammuyu wi chana faknangi
taku, chichan mangilayus an chiayu, ya chichan mangicharum an chiayu!
7 Ya chicha kon mangifaka ta lawing mipangkop an Jesu Cristu wi ummapuwanyu.
8 Siyan nu tungparonyun sachi apatkani lintog Apudyus wi anana, "Ay-ayatonyun
losani taku à isun na mangayatanyu ta long-agyu," sachin mangwaanyu ta ustu.
9 Ngim nu amiliyanyun taku kapu ta kinasasaadcha, siyan makafasuranyu tan
surngasingonyun lintog Apudyus.
10 Uray nu osa kan surngasingonyu wi lintog Apudyus, isù surngasingonyun losani
lintog.
11 Tan à Apudyus wi nangilintog wi, "Achiayu makachagchakas," anana ko, "Achiayu
pumatoy." Siyan uray nu foon à nakachagchakas-ayu, nu pumatoy-ayù taku, sinurngas-
ingyun losani lintog Apudyus.
12 Ngim nu tungparonyun pion Apudyus, sachin milisiyanyu ta kinasaniluyu ta fasur,
ad sachi kon lintog wi ikuis Apudyus an chitaù tapin na padcha. Siyan an-annachanyun
oyyoonyu ya ukuchonyu.
13 Tan à Apudyus, maid pu achakuna ta takuy achi pu umachaku ta asintatakuna.
Ngim sinumani umachaku ta uchum, achakuwan ako Apudyus à siya ta manguisana ta
taku.

Na Mail-an Na Tuttuway Pammati
Juan 15:1-5; 1 Juan 3:18

14 Susunud, nu awad mangwanani namati nun Apu Jesu Cristu, ngim maid oyyoonà
mangipail-ana ta pammatina, maid silfina tan na mangwanaana kay wi namati, foon pù
umanay à masaraknifana.
15 Na aligna: nu awad sunudtaù mamatì makasapur à luputna ya anona,
16 maid silfina nu anan an siya wi, "Sapay kuma ta finchisyunan Apudyus à sia! Achia
machanakan mipangkop ta kasapuram." Tan maid silfin na amaschì ukud nu achiyu pu
fadngan à siya wi mangatod ta masapurna.
17 Amaschin pammati wi nu tupò yakay wi maid oyyoon à fungana, maid silfina.
18 Ngim nu awad mangwanay, "Saon, umanay na pammatì an Apudyus à mitapiyà an
siya." Ngim na osa, anana, "Umanay na mangwaà ta mamfaru ta asintatakù à mitapiyà
an Apudyus." Ngim na songfat-u ta amaschi, "In-inon na mangipail-am ta pammatim nu
achim pu oyyoon na mamfaru ta asintatakum? Tan na mampail-antau ta pammatitau,
siyan mangwaantau ta mamfaru."

19 Nu anan na osa wi nanapnok ta namatiyana wi os-osàan à Apudyus, ustun sanat.
Ngim foon pù umanay na sachì masaraknifan, tan uray na aran, isuna koy tuttuwaoncha,
ya mamayogpogcha ta ogyatchan siya.
20 Maid pu akammun na takuy man-ukud à amaschi! Siyan isarad-u ifaka wi maid pu
silfin na pammati nu achina pu oyyoon na mamfaru.
21 Isun Abraham wi aputau ta awi. Sinun nangifilangan Apudyus an siyà maid fasurna
nu foon à nangwaana ta imfakan Apudyus wi paichatunnan anànay Isaac.
22 Ad sachin mangil-antau wi nantimpuyug na pammatina ta iningwana, tan na
matuttuwaana wi tuttuway namati, na nangwaana ta imfakan Apudyus an siya.
23 Ad sachi kon tummuttuwaan na niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, "Pinatin
Abraham à Apudyus, siyan imfilang Apudyus à siyà mamfaru." Ad sachin naawakan
Abraham à furun Apudyus.
24 Siyan maawatantau wi foon à umanay na mangifag-antau kay wi namatin Apudyus,
tan na takuy ifilang Apudyus à mamfaru, siyan mangwa ta imfakana, wi foon pu kà afus
na tupòna.
25 Isun akò Rahab wi puta ta awi. Tan imfilang Apudyus à siyà mamfaru kapu
ta iningwana wi imparnònan chachi finaun Josue à mansiput, ya illigligna chicha ta
achicha pu machòmaan ta lummayawancha.
26 Na long-ag wi maid angosna, maid pu silfina tan natoy. Isun akon pammati,
tan nu awad mangwanani namatin Apudyus, ngim maid pu oyyoonà matuttuwaan na
inukudna, maid pu silfin na inukudna siyan isu kò nanattoy.

3

Na Matingngilan Na Tupò
Ef. 4:29; Tito 3:2

1 Susunud, achiyu kuma kamkaman wi mamfalin mangitudtuchu ta ukud Apudyus,
tan am-amod na kachusaancha nu masaw-àcha.
2 Losantau fumasur tan masaw-àtau ta oyyoontau ta simfofotang. Ngim nu awad
takù matingngilnan tupòna wi achina pu ug-ugkuchon na lawing, matingngilna kon
long-agna ta maid fumasurana.
3 Isun na kàiti aka wi maigka ta tupò na afayu wi siyan mamtokana ta sinuy pion wi
mangipàyan.
4 Isun akon papur, tan uray napigsan fidfid, umoy ta sinuy pion na mammamaki wi
ayona kapu kay ta kàiti tabra wi awad ta chot-ar na papur.
5 Amaschin tupòtau, tan uray kàit, chakor na karobfongana.
Ya isun akon kàkàit à asiling, tan nu kumngot, mafalini sogkonan ar-arawway kinufat!
6 Na tupòtau, isun akon apuy tan maid achina chachailon, tan siyan narpuwan na
losani makafasuran na taku, wi sachi kon mamparwing ta mafiyakan, ya Satan na
narpuwan na kinarawing na tupò.
7 Na taku, mafalini man-amucha. Ad tuttuway annan nan-amu ta uchumi man-àachap
wi ingkaw ta kinufat ya sissiwit, uray na urog ya sinumani ingkaw ta fayfay.
8 Ngim uray nu amaschi, maid pu osà takù nakaamu ta tupòna, tan achi pu matingngil,
tan man-ukud à lawing à isù ochot wi umtoy.
9 Ad na tupò wi usaron na takù manayaw an Amatauy Apudyus, siya kon usaroncha
wi mangarawag ta asintatakutau wi iningwan Apudyus à issuissuna.
10 Osa kan tupò, ngim ifoswaynan chayaw ya ifoswayna kon arawag. Susunud, foon
pu kumà màwan amaschi!
11 Na aligna, awad innilayù chagsì manschisan lumoswan mallin-ong ya mangkikibrò?
12 Maid tan achi pu mafalini lumoswan mallin-ong nu siya lumosloswan mangkikibrò.
Isuna koy maid pu faruù à mamungà kayàit, ya isuna koy maid pu iwoy à mamungà
faruù.

Laing Wi Marpun Apudyus
1 Cor. 1:18-31; 2:6-16

13 Nu awad takù mangwanani naraing ya nanakman, masapur ipafafanan long-agna
wi mangwa ta mamfaru tan sachin manuttuwaan ta nanakmana ya kinaraingna.
14 Ngim nu aposan, wi long-agna kan som-osom-ona, achi pu kuma mampachayaw wi
mangwanani nanakman ya naraing, tan maid katuttuwaana.
15 Tan na laing wi amaschi, foon à Apudyus na narpuwana, tan narpu kay ta somsomò
na taku ya Satan.
16 Siyan nu awad takù kakassachi wi aposan ya nakakom, maid pu timpuyugcha tan
pasig lawing na oy-oyyooncha.

17 Ngim na laing wi marpun Apudyus, nacharus tan patarnaonan somsomò,
sumayaaw ya umanus na taku, manangngaasi ya losan mamfarun oyyoon na taku ya
foon à mangamili ya mamàpail-on.
18 Siyan nu man-asitimpuyug-ayu ya patimpuyukonyu kon uchum, isù imurayun tarna
ad losan mamfarun ifungana.

4

Na Machachailan Na Timpuyugtauy Mamati
Rom. 6:6-14, 19

1 Tamakon uchum an chiayu mansusukob ya man-is-isì? Amaschiayu tan waschi osa
oyyoona kan sinumani pion na long-agna.
2 Ad kapu ta achiayu pu makaara ta pionyuy uwaon, siyan somsom-onyuy uray
pumatoy-ayu à mangar-anyu. Annan aposyu tan achiayu pu makaara, ad sachin
makasugkanyu ya makais-isianyu. Ngim na katuttuwaan, achiayu pu makaara ta pionyu
tan foon à chawatonyun Apudyus.
3 Ngim uray nu awad chawatonyu, foon pù adchon Apudyus tan lawing na pangkopyuy
manawat, tan maragsakan yakan long-agyu.
4 Foon pù managpatiayu tan achiyu pu iyafain na pammatiyun Apudyus. Tan foon pù
maawatanyu wi nu miyamfuruy-ayu ta oy-oyyoon na takud asnay luta wi lawing, achi
pu mafalin wi miyamfuruy-ayun Apudyus, tan oyyoonyu kan long-agyù afusurna. Tan
sinumani miyamfuruy ta oy-oyyoon na takud asnay luta, fusuronà Apudyus.
5 Achiyu anan wi maid silfin na niyug-is wi ukud Apudyus, wi anana, “Na pipion na
Ispiritun Apudyus wi nakarong-ag an chitau, afus yakà Apudyus à ay-ayatontau.”
6 Tan na kaasin Apudyus wi innadchonan chitau, chakor na fachangna tan mafalini
afakontaun lawing wi sikuchi pipion na long-ag. Tan anan na niyug-is wi ukud Apudyus,
“Achakuwan Apudyus na takuy mangipafafa ta long-agna, ngim lawingonan takuy
mamadpachayaw.”
7 Siyan masapur wi Apudyus yakan tungtungparonyu. Tan nu achiyu pu tungtung-
paron à Satan, taynanà chiayu.
8 Mansakung-ayun Apudyus, ta sakungon chiayu. Chiayuy fumasfasur, ifafawiyun
fasfasuryu! Ya chiayu koy manchuwachuwa, mangkogngonyun somsomòyu an
Apudyus!
9 Sumauy-ayu kuma ta fasuryu ya man-ifil-ayu kapu ta fumasufasuranyu, ya
sukatanyun amangyù chomchom ya lagsakyù sauy!
10 Tan nu ipafafayun long-agyu an Apudyus, ipangatunà chiayu.

Achitau Kuma Karkuruwon Na Fasur Na Susunudtau
Mat. 7:1-5; Rom. 14

11 Susunud, achiayu man-asiliud, tan na malliud ta furunna winnu mangarkuru ta
kinarawingna, isuna koy liuchonan Lintog Apudyus tan kuisona nu sinun patiyona ya
foon. Nu amaschiyonyu, foon à mantungpar-ayu ta Lintog, tan chiayun manguis nu
sinun matungpar.
12 Ngim achi pu mafalin na amaschi, tan Apudyus na afusi mangifaka ta lintog
ya siya ko kan afusi manguis. Tan siyan afusi annan karobfongana wi manaku ya
mangtoy. Siyan chitauy taku, maid pu karobfongantau wi mangarkuru ta kinarawing
na asintatakutau.

Lawingon Apudyus Na Mamadpachayaw
Mat. 6:34

13 Chongronyuna, chiayuy mamadpachayaw wi mangwanani, “Amasnan oyyoonni:
Ing-ani ta sana winnu fikat ta safalì ili mangamusantì sintawon ta umad-achun pilakni.”
14 Akammuyun màwà fikat? Foon! Tan na annay fiyagtau, isù asuk wi sin-aitan ad
maumas.
15 Siyan na ananyu kuma, “Nu iparufus Apudyus, matatakutau ta ung-ungwatau ta
oyyoontau.”
16 Ngim à chiayu, naillachuayu, tan mamadpachayaw-ayu.
17 Siyan achiyu maliwatan wi sinumani mangakammu ta ustuy masurut, ngim achina
pu oyyoon, nakafasur.

5

Tudtuchun Apudyus Ta Fafaknang
1 Tim. 6:6-10, 17-19

1 Awad akon ifakà an chiayuy fafaknang! Man-ifil-ayu ya manchomchom-ayu kapu ta
amochi likat wi màwan chiayù tapin na padcha!
2 Maumas na kinafaknangyu! Anon na atain luputyu!
3 Maratiyan na falitukyu ya pilakyu. Ad na lati, siyan mamanoknok wi foon à ustun
nangusaranyu ta kinafaknangyu. Siyan chusaon Apudyus chiayu tan sinonsosonsonyu
kan kinafaknangyu ta sanay anungus na timpu,
4 ya foon à inadchonyun ustuy labfun na chachi mallabfuwonyu ta lutayu. Ad na lilin
na chachi nallabfuwonyu, chingngor Apudyus wi Mannakafalin.
5 À chiayu, naram-ay na fiyagyu ad asnay luta ta sana wi maid achi awad an chiayu,
ngim impapunoryun long-agyu wi misakanà chusaon Apudyus.
6 Impafasuryun chachi maid fasurna ya pinatoyyù chicha wi maid in-inonchay
mangikimaun an chiayu.

Masapur Man-anustau
Luc. 24:25-26

7 Ngim à chiayu, susunud, man-anus-ayu losan uray sinun màwan chiayu, ingkanà
mangulin à Apu Jesu Cristu. Isun na manganusan na mannarun mangurayan ta uchan
à mammur-ana ya mangurayana ta mamkasan na murana achinaot apiton,
8 amaschi kuman manganusantau mangurayan ta mangulinan Apu Jesu Cristu. Siyan
masorkagtau kuma tan chanchanin mangulinanad asnay luta.
9 Susunud, achiayu man-asiliud, ta achin Apudyus chiayu chusaon, tan chanchanin
manguisana ta taku.
10 Somsom-onyun chachi profetas ta awi wi imfaunnà nangifagfaka ta filinna, ta
turachonyun nangan-anusancha ta losani nàwan chicha.
11 Chachi profetas ta awi, anantauy nakasatcha ta sana tan inan-anusanchan likat
ad achicha pu nampasugnod. Chingngoryun mipangkop ta nanganusan Job ta likat
ta sin-umawi ya naminchisyunan Apudyus an siya ta anungusna. Tan à Apudyus,
manangngaasi ya manang-ayat ta taku.
12 Susunud, nu mantuturag-ayu, achiayu umisapata an Apudyus ya uray sinumani
awad ta annay luta, tan umanay na ananyuy “Oo” nu tuttuwa, winnu “Foon” nu foon.
Amaschin oyyoonyu ta achiayu pu machusa an Apudyus.

Masapur Malluwarutau

13 Nu kaspangalikan awad osà maliglikatan an chiayu, malluwaru kuma an Apudyus.
Na naragsak akon chiayu, ikankantanan chayawnan Apudyus.
14 Ad nu awad nasakit an chiayu, paayagna kuman chachi pangpangun na mamati ta
umoycha iluwaruwan à siya ya lankancha kò siya ta ngachan Apu Jesu Cristu.
15 Ad kapu ta luwarucha wi piyaronchà Apudyus, maaan na sakitna, tan aanon
Apudyus ya pakawanona kon fasurna.
16 Siyan man-asipudnuayu losan ta fasuryu ya man-asiluwaruayu ta paimfakon
Apudyus chiayu. Tan napigsan luwarun na mamatin Apudyus, tan patkon ako Apudyus
na luwarucha.
17 Isun Elias wi profeta ta awi. Isutau ko wi taku, ad impapatinay nangiluwarun
Apudyus ta achi umud-uchan, ad tuttuway foon pù ummuchan ta unog na turuy tawon
ya kogwa.
18 Sachi ad asin nalluwaru ta umuchan, ad tuttuway ummuchan, ad asin tummufun
murmura ta annay luta.
19 Susunud, sosom-onyun annaya, wi nu awad osan chiayù man-awichanan pammati-
nan Apudyus, ya awad ako osà mangawis an siya ta mamfafawi, ad nansakung an
Apudyus,
20 siyan nanaku ta sachi nakafasur ta achi pu mifallu, ya uray nu achun fasurna,
pakawanon Apudyus losan.

Na Chamuy Surat Pedro

1 Saon à Pedro wi osay apostoles Jesu Cristu, ad annayan surat-un chiayuy napipilliyan
à mantakun Apudyus wi niwaras ta il-ili ta chachi provinsiyad Ponto, Galacia, Capadocia,
Asia ya Bitinia.
2 Pinipilliyan chiayun Apudyus wi Ama à tumuttuwaan na simsimmòna. Ad
namfalinon na Ispiritunà chiayù naapudyusani taku à mamtokanyun Jesu Cristu ya
macharusanyu kapu ta nifùfuan na charana.
Sapay kuma ta fadngan chiayu losan an Apudyus ya farfaruwona kon somsomòyu.

Na Sikurachuy Namnamatau
2 Tes. 2:13-17; Jaime 1:2-8; 1 Ped. 4:12-13

3 Manyamantaun Apudyus wi Aman Aputauy Jesu Cristu! Tan kapu ta sachi amochi
sayaawna, niyanàtaun siyà mafaliwan na mafiyakantau kapu ta ummuliyan Jesu Cristu
natakuwan. Ad sachin manikurachuwantau ta sachi namnamaontau
4 wi makauwa ta losani inchulin Apudyus ad langit wi para an chitauy takuna. Na
nangichulinanad langit, ta maid pu makachachail ya achi pu ko lumawing ya achi pun
mamfarfaliw à ing-ingkana.
5 Man-uwatau losan chachi, chitauy mamiyar ta mannakafalin Apudyus wi man-
gayyuwan an chitau ingkanà mangipail-ana ta lisortan na manaraknifanan chitau ta
anungus na padcha.
6 Siyan kapilitani lumagsak-ayu met, uray nu mansikab na somsomòyù sin-aitan ta
maparpalikatanyu ta sana wi achuy likat.
7 Tan na achuy likat wi mipachasyu, sachin mail-an na katuttuwaan na pammatiyu.
Tan ilanyu, uray falituk wi para kay ta annay luta, maapuyan tapnu mail-an na
kinafalitukna. Ad napatpatog na pammatiyu nu falituk, ad na mapalikatan ako ta likat
sachin mail-an na katuttuwaana. Ad kapu ta tuttuway pammatiyu, siyan machayaw-ayu
ya mipangatuayu ko ta mangulinan Jesu Cristu.
8 Ad à Jesu Cristu, uray nu chaanyu pu ilan à siya, ay-ayatonyu ko kà siya, ad uray foon
pù ilanyù siya ta sana, mamatiayun siya. Siyan amod na lagsakyu wi maid miyisuwana.
9 Tan na lisortan na pammatiyu masaraknifanyu wi sachin pangkop na namatiyanyun
Cristu.
10 Ad chachi profetas Apudyus ta awi, uray nu chichan nangifakà mipangkop
ta masaraknifantau, innonongnongcha inuna inachar-achar na mipangkop ta annay
masaraknifan ta maaawwatancha achichaot ifakan mangadchan Apudyus an chiayu.
11 Inanaanapcha nu sinun ustuy timpun na màwaana ya in-inon akon milasinana.
Tan na Ispiritun Cristu wi iningkaw an chicha, impaakammunan mapalikatan Cristu wi
siyan ifaun Apudyus ya uray akon michayawana.
12 Sachi ad nipaakammu kon chicha wi foon pù timpuchan màwaana tan màwa ta
annayay timputau. Ad tuttuway nàwan chiayu ta sana tan sachin fokas na Mamfaruy
Chamag wi chingngoryu ta nangitudtuchuwan chachi takuy finadngan na Ispiritun
Apudyus wi siyan nifaun ad asnay luta wi narpud langit. Ad nu mafalin, uray chachi
aangheles pioncha koy mangachar ta mipangkop ta anchanayay fanag.

Na Mamfaruwon Apudyus Wi Mafiyakan
Rom. 12; 1 Cor. 3:16-17

13 Siyan chaachaanonyu ta somsomòyu, ya man-annad-ayu ko. Ya oognanyu kan
namnamaontau wi mamfaruwan Apudyus an chitau ta mangulinan Jesu Cristu.
14 An-ananà chiayun Apudyus, siyan masapur patkonyù siya wi achiyu parufusan na
maawisan na somsomòyu wi asin mangwa ta chachi lawing wi piniyayu iningwa ta
chaanyu pù nangakammuwan ta katuttuwaan.
15 Ad na oyyoonyu kuma afus na mamfaruwon Apudyus tan sikud wi mamfarù
Apudyus wi namili an chiayu.
16 Tan niyug-is ta ukud Apudyus wi, “Maid pu fasur-u, ad surutonà kuma.”
17 Siya awakanyù Apudyus à Amayu ta malluwaruwanyun siya, siyan masapur
iyafainyù siya ta sanay mafiyakanyud asnay luta, tan maid laksikona ta manguisana
ta atakutaku tan adchona ta waschi osa na miyunud wi iningwana.
18 Tan akammuyu kon kinapatog na fayad na nasaraknifanyu ta chachi achawiyan wi
tinawidyu ta aappuyu wi maid ifachangnan chiayu. Ad na insubfutnan chiayu, foon à
pilak winnu falituk wi màway mafaliwan na kinapatogcha,

19 tan na insubfutna, apatkan wi charan Cristu wi nifùfù ta natayana. À siya, isù
pannilu wi maid purus lufiktuna wi ichatunchan Apudyus, tan maid pun osà fasurna.
20 Nanipud ta chaampunan na lufung màwaan, simsimmò Apudyus wi sachin màwa,
ad nàwa ta sanay timputau à fumaruwantau losan.
21 Ad kapu ta iningwan Jesu Cristu, piyaronyù Apudyus wi nangipaulin siya nanaku
ta natayana, ya nangipachayaw akon siya. Ad siyan pangkop na pammatiyun Apudyus
ya namnamayu kon siya.
22 Ad ako, kapu ta namtokanyu ta katuttuwaan, nacharusan na somsomòyu wi sachin
puun na ustuy mangay-ayatanyu ta susunudyuy mamati. Siyan na ifakà, papigsaonyun
man-asiay-ayatanyu ta losani somsomòyu wi foon pu kà tupòyu,
23 tan na namatiyanyu ta ukud Apudyus, wi mannaynayuni katuttuwaan ya asifififyag,
asin-ayu niyanà, ngim foon pù isun na niyanaan na taku wi matoy, tan niyanàayu an
Apudyus wi achi pu matmatoy à ing-ingkana.
24 Isun na niyug-is wi ukudna, wi anana,
“Na losani taku, isucha kà charus wi mallasù maryaw ad natoy, ad na kinafarucha ko,
isun yakà tabfà na charus, wi nu maryaw na charus, mayakayag akon tabfàna ad
maid.
25 Ngim na inukud Apudyus, sachin iingkaw à ing-ingkana.”
Ad na sachi ukud Apudyus, siyan Mamfaruy Chamag wi nipagngor an chiayu.

2

Na Niyalikan Jesu Cristù Fatu Wi Asifififyag
Mat. 21:42; Rom. 9:33; 10:11; 1 Cor. 3:10-17

1 Siyan, kapu ta niyanàayun Apudyus masapur iwarangyun losani lawing. Siyan achi
pu kuma mafalin wi awad na turtulli ya ag-akinfafaru an chiayu ya uray akon apos ya
lawingi ug-ugkud ta asintatakuyu.
2 Tan na oyyoonyu kuma, isun na maryachan na àiyanà wi sumususu, siyan isun
kuman maryachanyu wi mangad-achar ta ukud Apudyus à pumigsaan na pammatiyu
ingkanà mitapiyanyun siya ta anungus na padcha,
3 tan nar-usyu linìna na kinafarun Apudyus.
4 Siyan adchonyun long-agyun Apu Jesu Cristu wi puun na mannaynayuni fiyag. Ad na
miyalikana, siyan isun na fatu wi inwalin na mantuping tan maid silfina, ngim piniliyan
Apudyus à apatkan tan siyan mamon-ad.
5 Siyan kapu ta tinakun Apudyus chiayu, adchonyun long-agyun siyà isù fatu wi
mausar ta mangwaana ta foroynà machayawana. Ad namfalinon ako Apudyus chiayù
isù pachi wi mansilfin siya wi na ichatunyun siyan yaman ya chayaw. Ad akseptaron
ako Apudyus na sachi oyyoonyu, kapu ta iningwan Jesu Cristu.
6 Tan na niyug-is wi ukud Apudyus mipangkop an Jesu Cristu, anana,
“Awad na piniliyà wi iparoswà ad Sion wi siyan isù apatkani fatu tan siyan mipon-ad.
Ad sinumani mamatin siya, maid mifafainanà ing-ingkana.”
7 An chiayuy mamati, isag napatog na sachi naawakan à fatu. Ngim na chachi achi pu
mamati, safali, tan chichan tummuttuwaan na sachi niyug-is wi anana,
“Na fatu wi inwalin chachi mangkaob ta foroy, wi ananchay maid silfina, sachin
namfalin apatkan wi namon-ad.”
8 Ad na osa koy niyug-is, anana,
“Sana kon fatuy misufuan na takù milus-ufancha.”
Ngim na misufuancha, achicha pu mamati ta ukud Apudyus, wi sachin màwan chicha.
9 Ngim chitau, chitaun pilliyan Ali wi Apudyus à man-anàna ya mampachina wi
mansilfin siya. Ad chinarusana kò chitaù milasinantau ta chachi uchum à mantakuna.
Siyan chitau wi sikuchi iningkaw ta pangot ta chamu, inatunna chitau ta kaskaschaaw
wi lawagna, ta chitaun mangiwarawag ta kinafarun na iningwanay machaychayaw.
10 Na sin-arkawan, foon pù takun Apudyus chitau, ad maid pu ko akammutau ta
sayaawna. Ngim na sana wi nantakunà chitau, inakammutau kon sayaawna.

Na Oyyoon Wi Mansilfi An Apudyus
Rom. 13:1-7; Tito 3:1-11

11 Susunud, isutaù fisita wi foon à manakus ta annay luta tan langit na ustuy
fumroyantau! Siyan masapur achiyu oyyoon na lawing wi sikuchi pipion na long-ag
tan chichan manachail ta pammatitau.
12 Ya laramanyun oyyoonyu ta takuy achi pu mamati ta uray nu ipafasurchan lawing
an chiayu, nu mamàilan mamfaru wi oyyoonyu, sachin mapilitancha wi manayaw an
Apudyus ta umaliyana manguisan ta atakutaku.

13 À machayawan Apu Jesu Cristu, masapur patkontau kon losani manturay. Siyan
masapur patkonyun angatuwani turay,
14 ya uray akon chachi fifinnachur wi piniyarnà manusa ta chachi mangwà lawing ya
manayaw ako ta chachi mangwa ta ustu.
15 Tan na pion Apudyus siya kay oyyoonyun mamfaru à kuminoan chachi man-
ukuukud à lawing wi maid akammuchan Apudyus.
16 Inaan Apudyus na kinasaniluyu ta fasur maid nginsanilun chiayu. Ngim achiyu ko
mallasunchì mangwaanyu ta sinumani lawing, ngim ipailayu ta mafiyakanyu wi chiayun
sanilun Apudyus ta mangwaanyu ta piona.
17 Masapur lispituwonyun losani taku, ya ay-ayatonyun losani susunudyuy mamati.
Ya masapur iyafainyù Apudyus, ya lispituwonyu kon turayyu.

Turachonyun Kinaanus Cristu Ta Nampalikatana
Ef. 6:5-8; Col. 3:22-25; 1 Juan 3:13-18

18 Chiayuy sasannilu, masapur patkonyun ifakan na ap-apuyu ya lispituwonyu ko
chicha wi foon pu kà afus na ap-apu wi naanus ya mansayaaw tan uray akon chachi
nan-auyung.
19 Tan mamfaruwon Apudyus na takuy mangan-anus ta mapalikatana uray foon
à orognay mapalikatan, wi na mangan-anusana mipakapu kay ta mammammoanan
Apudyus.
20 Tan maid pu takù machayaw kapu ta nanganusana ta napalikatana nu tuttuway
nangwà lawing. Ngim uray nu oyyoonyun ustu ya palikatan chiayu, nu anusanyu sachin
mamfaruwan Apudyus an chiayu.
21 Tan sachin nangayakan Apudyus an chiayuy mamati wi anusanyun liglikat. Tan
uray à Cristu, inan-anusanay napalikatan mipakapun chiayu ad siyan impailanan
manurachanyu ta nangan-anusana.
22 Tan à Cristu, maid purus fasurna, ya maid inug-ugkudnà turtulli.
23 Ad na sachi koy nangin-insurtuwanchan siya maid pu ko insongsongfatnà lawing.
Ad na namarpalikatancha kon siya foon pu kò sinufalitana tan siya kay piniyarnà
Apudyus wi nalimpiw wi Kuis.
24 À Cristu, finuudnan losani fasurtau ta natayana ta kros ta awad in-inontauy
mamagpag ta fumasurantau ya ta makàwatau ko ta sinuy mamfaruwona. Tan na
nasukatana, sachin nangipafaruwan Apudyus an chitau.
25 Tan na chamu, isutaù natarà wi pannilu. Ngim na sana, inyulin chitau an Jesu Cristu
wi siyan Pastortau ya mangayyuwan an chiayu.

3

Na Tudtuchun Pedro Ta Man-asawa
Ef. 5:21-33; Col. 3:12-19; 1 Tim. 2:8-15

1 An chiayu koy naasaw-an wi fubfufai, masapur ipafafayun long-agyu ta aassawayu
ta nu kaspangalikan awad na uchum an chichà chaan pu mamati ta ukud Apudyus,
mamaticha nin nu ilanchan mamfaruy achawiyanyu. Siyan foon à masapur na
manudtuchuwanyun chicha,
2 tan iillanchan kinafarun na achawiyanyu ya pinaglispituyu, ad sachin maawisancha.
3 Ya foon pu kò mangigkaanyu ta ang-angkayun mangipaila ta kinamagkityuy fubfufai,
ya uray akon chachi manakaysayanyu ta fuùyu.
4 Tan na mangipaila ta tuttuway kinamagkityu siyan mangimanmananyu ta oy-
oyyoonyu wi isun na anusyu ya annadyu, tan sachin mannaynayuni kinafaru wi patkan
Apudyus.
5 Ad sachi kon iningwan chachi namati wi fubfufai ta awi ta mangipail-ancha ta
kinamagkitcha, tan pinatichà Apudyus ad impafafachan long-agcha ta aassawacha.
6 Isun Sara, wi pintognà Abraham wi asawana ad inawakanà siyà ap-apuna. Siyan
uray chiayu ta sana, miyalig-ayù kanà Sara nu oyyoonyun ustu ya foon à maanogyat-
ayu.
7 Ad isuna kon chiayuy naasaw-an wi lallarai. Tan masapur ko wi ayyuwananyun
aassawayu ya man-anus-ayu ya maawatanyu kuman kakangay na fufai, tan naos-
oschor-ayu nu chicha. Ya masapur ko wi lispituwonyu chicha tan makauwacha ko ta
mannaynayuni fiyag. Amaschin oyyoonyu ta maid mataktakan na luwaruyun Apudyus.

Oyyoonyun Ustu Uray Mapalikatanta
1 Cor. 6:1-11; 1 Ped. 4:12-16

8 Na uchumi ifakà an chiayuy mamati, amasna: masapur mantitimpuyukonyun
somsomòyu wi isuayù mismuy mansusunud wi man-asiay-ayat ya man-asisayaaw. Ya
masapur wi waschi osa ipafafanan long-agna ta furunna.
9 Ad nu awad mangwà lawing an chiayu, achiyu sufalitan à lawing. Ya isun akon
ifakachan chiayuy lawing, achiyu ko songfatan à lawing. Ta na oyyoonyu, sufalitanyu
chichà mamfaru, tan sachin namiliyan Apudyus an chiayu, ta oyyoonyun mamfaru à
manawichanyu ko ta mamfaru.
10 Na sachi niyug-is wi ukudna, anana,
"Sinumani maryad wi mamfarun mafiyakana ya maryad akoy lumagsak, masapur
achina pu parufusan na tupòna wi man-ukud à lawing ya achi pu ko manturtulli.
11 Ya masapur man-awichanan lawing ta mamfarun sakungona, ya ipapatina ko wi
manganap ta ustuy pinagfurfurunna ta uchum.
12 Tan à Apudyus, ayyuwananan sinumani mangwa ta mamfaru ya chochongronan
luwarucha. Ngim kuraonan losani mangwa ta lawing."
13 Maid mallawinganchan chiayu nu ipapatiyu wi mangwa ta ustu.
14 Ngim nu kaspangalikan palikatan chiayu, uray mamfarun oyyoonyu, lumagragsak-
ayu ko kay! Achiayu umogyat ta sinuman ya achiayu machanakan,
15 ta siya kay oognanyun nangapuwanyun Cristu ya iyafainyù siya. Ya makasakanaayu
ko wi manongfat ta sinumani mangimus mipangkop ta pammatiyu.
16 Ngim masapur am-ammaanyù mail-an na lispituyun chicha. Ya an-annachanyu ko
ta maid mitatarù lawing ta somsomòyu. Tan nu amaschi, mafain chachi mangifakà
lawing ta mamfaruy oyyoonyu mipakapu ta pammatiyun Cristu.
17 Tan un-unnoy nu mapalikatantau ta mangwaantau ta mamfaru, nu sachin pion
Apudyus, nu mapalikatantau kapu ta mangwaantau ta lawing.
18 Isun Jesu Cristu wi maid purus fasurna, ngim mipakapun chitauy managfasur,
naparpalikatan ingkanan natayanà namayachana ta fasurtau. Ad umanay na sachì ing-
ingkanà mangiyayanan chitaun Apudyus. Ngim uray pinatoychan long-agna, natattaku
met na alichodwana.
19 Ad na alichodwana, ummoy nantudtuchu ta chachi nifafarud wi alichodwan
20 na chachi nan-ootoy ta awi wi chichan chachi achi pu mamatin Apudyus ta timpun
Noe. Inuullay Apudyus na mamatiyancha ta unog na sachi timpun na nangwaan Noe
ta papur, ngim na afusi nasaraknifan yakay ta sachi timpuy nalitapan na luta warucha
kay.
21 Ad na miyalikan na nasaraknifancha ta chanum, isun na funyag wi mangipaila ta
masaraknifantau ta manguisan Apudyus. Ngim foon pù maurasan na kaisaw na long-
ag na ukuchona à makasaraknib an chitau, tan na manchawatantau an Apudyus ta
urasanan fasurtau. Tan na tummuttuwaan na masaraknifantau siyan ummuliyan Jesu
Cristu natakuwan ta natayana.
22 Ad ummuli pù Jesu Cristu nataku, ummod langit wi awachana ta sana ta apot
ta machiwawan Apudyus iturayanan losani aangheles ya losani turay ya losan akoy
mannakafalin wi nailangitan.

4

Na Puntus Na Likat
2 Cor. 5:14-21

1 À Cristu, napalikatan ta sachi nafiyakana ad asnay luta, siyan uray chiayu, masapur
papigsaonyu kon somsomòyu wi isun na pinagsomsomòna tan amaschi kon màwan
chiayu. Tan na mapalikatan na long-ag, sachin maaanan na maryachan wi fumasur.
2 Siyan nanipud ta sana ya ingkanà matayanyu, masapur ipapatiyu wi mangwa ta
pion Apudyus wi foon pù sikuchi maryachan na long-ag ta lawing.
3 Foon pu kumà turachonyun oy-oyyoon chachi maid pammatina wi isun na
iningwayu ta sin-arkawan ta chaanyu pu mamatiyan. Tan na sachi, makaààwaayu ya
mansallisallimong ya manlukuruku wi maid linausanyu ta lawingi pipion na long-ag.
Ya afafain akon iningwayu wi nanayaw ta sinan-Apudyus.
4 Ngim na sana, maschaaw na chachi chamuy fufurunyu kapu ta nangiwaranganyuy
mitapin chicha ta mangwaancha ta amaschi. Siyan sachin manginsurtuwanchan chiayu.
5 Ngim achifali tan chumatong na padchay masapur songfatanchan Apudyus na losani
oy-oyyooncha, tan à Apudyus, nakasakana wi manguis ta losani taku wi uray na natoy
ya uray na chaan pun.

6 Siyan sachi kon nipagngoran na Mamfaruy Chamag ta chachi nanattoy, ta uray nu
natoy na long-agcha wi sachin nitawid ta losani taku kapu ta fasur, mafalin wi maatod
an chichan mannaynayuni mafiyakan wi isun na mafiyakan Apudyus.

Na Mangwaan Ta Nipiyar An Chitau
Rom. 12:3-13; 1 Cor. 12:4-11; Ef. 4:11-16

7 Machanchanin mapagpakan na losan siyan masapur imanmanyun oyyoonyu ya
man-annad-ayu ta maid manaktak ta malluwaruwanyu.
8 Ad na patkanyu kuma, masapur isag-ayu man-asiay-ayat, tan na mangay-ayatan ta
furun, sachin foon à mamammoan ta fumasurana.
9 Ya ipaingsayu kuma wi mammangili wi maid ngumuynguytungut an chiayu.
10 Ad kapu ta waschi osa awad na innadchon Apudyus à karobfongana wi maiturung
ta fufurunna, siyan masapur kuma wi mapipiyyar wi mangusar ta sachi à maturungan
na uchum.
11 Siyan na naadchan à karobfongana wi mantudtuchu, masapur itudtuchunan
inug-ugkud Apudyus. Ad na naadchan à karobfongana wi fumachang, masapur ko
fumachafachang à patingkan na karobfongan wi innadchon Apudyus an siya. Amaschin
màwa, ta na losani màwa machaychayaw à Apudyus mipakapun Jesu Cristu. Ta
Apudyus na machaychayaw ya annan mannakafalinnà ing-ingkana. Amen.

Mapalikatan Na Mamati
Rom. 8:17-30; 1 Cor. 4:10-16; 6:1-11; 2 Tim. 3:12-17

12 Fufurun-u wi ay-ayatò, achiayu maschaaw ta amod wi mapalikatanyu, tan amaschin
màwa ta losani mamatin Apudyus à mail-an na katuttuwaan na pammatiyu.
13 Tan na oyyoonyu kuma, lagragsakonyun makalikatanyu ta napalikatan Cristu, tan
na miparangan na machayawana sin-umisag na makaragragsakanyun siya.
14 Siyan lumagsak-ayu nu insurtuwon chiayu kapu ta summurutanyun siya, tan sachin
mangipaila wi awad na machaychayaw wi Ispiritun Apudyus an chiayu.
15 Ngim masapur an-annachanyu ta nu mapalikatan-ayu, foon pu kumà kapu ta
mangwaanyu ta lawing wi isun na pumatoy ya man-akaw ya makafiyang ta foon à
fiyangna.
16 Ngim nu kaspangalikan palikatan chiayu kapu ta namatiyanyun Cristu, achiayu
mafain ngim manyaman-ayun Apudyus kapu ta niyamunganyun siya.
17 Chummatong na timpuy mangilukiyan Apudyus wi manguis ta taku, wi na oyyoona,
mamanguwonan takuna. Ad nu uray chitauy mamati kuisona, sin-umamod na màwa
ta chachi achi pu mamati ta Mamfaruy Chamag wi narpun siya!
18 Tan awad na niyug-is wi ukud Apudyus wi anana,
"Nu nalikat na masaraknifan na mamfaruy taku, sin-umamod na màwa ta chachi
mangwà lawing wi maid somsomòchan Apudyus!"
19 Siyan chiayuy maparpalikatan kapu ta sachin pion Apudyus, ipapatiyuy mangwa ta
ustu ya ipurangyu kon long-agyun Apudyus wi kattoi mapipiyyar, tan siyan nangwan
chitau.

5

Na Tudtuchun Pedro Ta Mangipangpangu
Fili. 2:1-18

1 Annaya kon tudtuchù an chiayuy mangipangpangu ta mamatid asnat. Ya karobfongà
wi manudtuchun chiayu tan saoni sunudyu, wi osay mangipangpangu ko, innilà na
napalikatan Cristu, ad ako, milàamà ako ta machayawana wi miparangana. Siyan na
itudtuchù an chiayu,
2 masapur ayyuwananyun chachi mamati wi ipangpanguyu wi isù pannilun Apudyus,
wi na mangwaanyu ta fiyangyu, foon kumà masapur maipapilit-ayu ngim mipakapu
kay ta ayatyu. Ad ako, foon pu kumà pilak na pangkopyu ngim kapu kay ta pionyuy
mansilfin Apudyus.
3 Ya achiayu ko mammancharmanchar ta chachi nipiyar an chiayu, ta siya oyyoonyun
long-agyù ustuy turachoncha.
4 Amaschin oyyoonyu ta nu mangulin à Apu Jesus wi isù Angatuwani Pastor, adchonan
napatog wi kunkunayu wi machaychayaw ya mannaynayun.
5 Ad na tudtuchù akon chiayuy fabfafaru, masapur ifafayun somsomòyu ta chachi
ummun-una nu chiayu. Ya masapur ko wi waschi osa ipafafanan long-agna ta furunna
kanayun, tan na niyug-is wi ukud Apudyus, anana, "Kuraon Apudyus na mangipangatu
ta long-agna, ngim farfaruwonan mangipafafa ta long-agna."

6 Siyan mampafafaayun Apudyus wi mannakafalin ta ikadna wi mangipangatu an
chiayu nu chumtong na ustuy timpuna.
7 Ya ipiyaryun losani problemayun siya tan siyan mangay-ayyuwan an chiayu.
8 Mansasagkanaayu kuma ya man-annad-ayu, tan na afusuryu wi Satan, isù layun wi
nafangit ya mallifalifas wi man-inap à anona, tan pionay manachail an chitau.
9 Siyan papigsaonyun pammatiyu ta umisìayu ta iyawisna. Tan akammuyu wi
na losani susunudyuy mamati ta arutaruta, man-iisun maliglikatancha wi isun akon
liglikatyu.
10 Ngim foon pù iingkaw na malikatanyu, tan à Apudyus wi masmasayaaw, fadnganà
chiayu ya pafaruwona ya papigsaonan pammatiyu ta achiayu pu maafak an Satan.
Tan à Apudyus siyan namilin chiayù mitapi ta mannaynayuni machayawana kapu ta
niyamunganyun Cristu.
11 Siyan machaychayaw à ing-ingkana wi maid mapagpakan na mannakafalinna.
Amen!

Na Nampakumustaan Pedro Ta Taku

12 Na annay aiti surat-un chiayu, impaiyug-is-un Silas wi ifilang-ù napipiyyar wi sunud.
Ad na kakarà wi manurat an chiayu, masorkag kuman somsomòyu ya mangiyistikuwà
ta katuttuwaan wi fachang Apudyus ya sayaawna. Siyan oognanyu chachi.
13 Na anchanayay mamatid asnay ili wi isù Babilonia, wi chinutukan ako Apudyus à
mantakuna, losancha pakumustaon à chiayud asnat. Ya uray akò Marcos wi ifilang-ù
anàu, pakumustaona kò chiayu.
14 Man-asipailaayuy mansusunud ta ayatyu.
Iluwarù ta farfaruwon Apudyus na somsomòyu losan wi mamatin Cristu.

Na Niyagway Surat Pedro

1 Saon à Simon Pedro wi osay apostoles Jesu Cristu wi mansilfin siya.
Annayan surat-un chiayu losan wi mamati, wi kapu ta kinanongnong Jesu Cristu
wi Apudyustau wi nanaraknib an chitau, naatod an chiayun pammatiyu wi isun akon
pammatini.
2 Umad-achu kuman mafadngantau ya fumaruwan na somsomòtau kapu ta naawatan-
taun mipangkop an Apudyus ya Jesus wi Aputau.

Na Oyyoon Na Mamati
Gal. 5:22-25

3 À Apudyus, kapu ta mannakafalinna innadchonan chitaun losani masapurtau wi
mangwa ta losani piona ta annay mafiyakantau. Ya awad akon karobfongantau
wi mangwa tan akammutaù Jesu Cristu wi nangayag an chitaù makafingay ta
kinachayawna ya kinafaruna.
4 Ad na nangadchan Apudyus ta chachi napatpatog ya man-afaruy impustanan chitau,
mafalini makauwatau ta sachi nikakangay an siya, ya ta awad ako mangar-antau ta
karobfongan wi mangilisi ta chachi lawing wi pipion na long-ag wi manachail ta taku.
5 Siyan kapu ta sachin iningwan Apudyus an chitau, achitau pu kay mat-op ta
namatiyantau, tan masapur ipapatitau wi mangwa ta ustuy achawiyan ta annay
mamatiyantau. Ad kapu ta achitau pu ko mat-op ta kinafarun na oyyoontau, masapur
ko wi ipapatitauy mangachar ta ukud Apudyus ta maawatantaun mipangkop an siya.
6 Ad achitau pu ko mat-op ta sachi, tan masapur koy tingngilon na long-ag. Ad achitau
pu ko mat-op ta annad, tan masapur kon anus ta anusantaun sinumani likattau. Ad
achitau pu ko mat-op ta anus, ta turachontau kon nikakangay an Apudyus.
7 Ya foon pu kò umanay chachi, tan masapur koy ifilangtaun losani mamatì susunudtau
ta mangay-ayatantaun chicha. Ad foon pu kò afuschi, ta ipapatitau koy mangipaila ta
ayattau ta uray sinuy taku.
8 Siyan nu wachawad chachin chitau, pumigpigsa ya umachun fungan na namatiyan-
taun Aputauy Jesu Cristu.
9 Ngim sinumani mangwanan wi mamati ngim achina pu patkon chachi, isù nakurap
tan naliwatana wi nacharusan na fasurna ta laus.
10 Siyan, susunud, ipapatitau wi mangwa ta pion Apudyus ta awad tumuttuwaan
na namiliyanan chitau. Tan nu oyyoontau chachi, kapilitani achi pu miyafut na
pammatitaun siyà ing-ingkana.
11 Ad pipion ako Apudyus wi mangiparnò an chitau ta mitapitau ta mannaynayuni
Manturayan Aputauy Jesu Cristu wi nanaraknib an chitau.
12 Kanayun-u ipaspasmò na anchanayan chiayu, uray inaagkammuyu ya uray nimuran
katuttuwaan an chiayu,
13 tan na somsomòu, ustu met nu ipasmopasmòun chiayu ta sanay atattakù.
14 Tan akammù wi chanchanin matayà tan sachin imfafagkan Aputauy Jesu Cristu wi
màwan saon.
15 Siyan pachasò ta mampatingkaan na karobfongà wi mangifaka ta amaschin chiayu
ta uray nu matoyà kanayunyu sosom-on.

Istikuwanchan Kinachayaw Cristu
Mat. 17:1-8; 1 Juan 1:1-4

16 Na losani intudtuchunin chiayu mipangkop ta mannakafalin na Aputauy Jesu
Cristu ya mangulinana, foon pu kà ining-ingwan na taku, tan innilan na atanin sachi
summilingan na kinaapudyusna.
17 Tan iniingkaw-ani ta sachi nangipachayawan Apudyus wi Amanan siya, wi sachin
nangipail-ana ta kinangatuna. Ad chingngorni kon imfakan na sachi Angatuwan wi
Apudyus ta nangifag-ana wi, “Sanan ay-ayatoi anàu wi mangay-ayu an saon!”
18 Kattoi chingngornin sachi wi kinga wi narpud langit ta sachi timpuy iningkawannin
Cristu ta sachi filig wi ananchay naapudyusan.
19 Siyan kapu ta sachi chingngorni ya innilani, ummisag na nanikurachuwanni ta
katuttuwaan na inyug-is chachi profetas ta awi mipangkop an Jesu Cristu. Siyan
mamfaru nu asikasuwonyu kon chachi inyug-ischa, tan chichan isù silaw wi manisillaw
ta pangot ingkanà mafikatan na Padcha ya lumoswaan na amfikaton, wi na miyalikan
na sachi, mangulinan Jesu Cristu.

20 Ngim kattoi masapur maawatanyu wi maid pu takù mafalini maawatanan pion
na farangnay niyug-is wi ukud Apudyus wi ifaka nu foon pù ipakaawat na Ispiritun
Apudyus an siya.
21 Tan na losani niyug-is wi ukud Apudyus, maid pun narpu ta somsomò na taku tan
narpuchan Apudyus, wi intudtuchun na Ispirituna ta nangiyug-isan chachi profetas.

2

Chachi Akinsusuru
1 Tim. 1:3-11; 4:1-5; 6:3-10; 2 Tim. 4:3-5; Juda 8-13

1 Ad iningkaw na uchumi sinanprofetas ta awi wi namparang wi mangwanan wi
profetascha nun Apudyus. Ad amaschi ko ta sana, tan lumoswa kon uchumi akinsusuru
wi itudtuchuchan chumachail wi foon à katuttuwaan. Ad achicha pu awaton à Jesu
Cristù Apucha wi siyan nanubfut an chitau, ad sachin mangawatancha ta machanatong
wi machusaancha.
2 Ngim uray amaschi, achun sumurut an chicha wi makàwa ko ta chachi lawingi
oyyooncha. Ad mipakapun chicha, achun man-ukud à lawing ta katuttuwaan
mipangkop an Jesu Cristu.
3 Ad kapu ko ta mangkamkamcha, maid achicha ipachatù itudtuchuchan chiayù
mangar-anchà pilak. Ngim nar-us nifafagkan machusaancha ya nafayaki insasagkanan
Apudyus na sachi.
4 Machuchusacha, tan sosom-onyu, wi uray chachi aangheles wi fummasur ta isag awi,
foon à pinakawan Apudyus chicha ngim imfalluna chichad infierno wi nakachilaancha
ta sachi fulingotan à manguullayancha ta sachi Padchay Manguisan Apudyus ta losan.
5 Ya uray akon chachi isag lawingi taku ta awi ta timpun Noe, foon pu kò pinakawan
Apudyus chicha ta fummasurancha, tan linitapnan luta ad naanudcha losan. Siyan afus
yakan warù nasaraknifan wi cha Noe wi simfaryan, tan à Noe siya kan nangitudtuchu
ta mamfaruwon Apudyus.
6 Ad isuna kon nàwa ta chachi ili wi Sodom ya Gomorra wi singkob Apudyus ta
nanusaana ta fasfasur na losani takud aschi, ad amaschin ingwan Apudyus ta awad
mangisamparana ta machusaan na losani achi pu mamatin siya.
7 Ngim na nanogkana ta chachi ili, sinaraknifanà Lot tan siyan mamfaruy taku wi
lawing na somsomònay nangiila ta amochi linuruku wi ining-ingwan chachi kailiyana.
8 À Lot, nakaili kon chicha, ad finikati malifulifuk na somsomòna kapu ta lawingi
oy-oyyooncha wi iillana ya chongchongrona.
9 Siyan na iningwan Apudyus an chicha losan, sachin manuttuwaantau wi akammu-
nay manaraknib ta takuy mangapudyus ta sinumani malikatancha, ya akammuna koy
mangisakana ta machusaan na takuy achi pu mamati ta marungayi anungus na padcha
wi Manguisana ta losan,
10 sinchumallun chusan na chachi niluwami manurut ta pipion na long-agcha ya
natangsit wi maid lispituwoncha.

Chachi akinsusuru, natangsitcha ya naturod wi mallastug ya maid lispitucha ta uray
chachi machaychayaw ad langit wi awad na mannakafalincha.
11 Ngim chachi aangheles wi isag chakchakor na karobfongancha nu chachi akin-
susuru, maid ifakachà kafasuranchan Apudyus.
12 Ngim chachi akinsusuru, isuchà kaog-ogyati atap wi ayam wi niyanàchà
machòmaan ya mapatoy. Ya maid purus faincha, ya sinumani achicha pu maawatan
sachin insurtuwoncha. Siyan na mamfanakancha, mifallucha
13 à mangchasancha ta kaog-ogyati manlikatancha tan sachin ing-ingwacha. À chicha,
kankanasonchay mangwa ta uray sinuy afafain wi pipion na long-agcha, uray arkaw
winnu sangwanan na taku. Siya oyyoonchan mifafainanyu nu miyamungcha wi makaan
an chiayu, ad kankanasoncha kon manurtulliyanchan chiayu.
14 Ad nu ilanchan fubfufai maid safalì somsom-oncha nu achi afus na mangar-anchan
chicha tan foon pù mat-opchay fumasurfasur. Ya naraingcha koy mangawis ta chachi
narakan maawisancha. Ya nimumuran kamkam ta somsomòcha. Siyan chuchussaon
Apudyus chicha!
15 Inwarangchan ustuy mapati ad safali kon tinun-udcha ingkanà maid mapuutancha
ta ustu. Siyan isuchà Balaam wi anà Beor ta awi, wi uray sinumani lawing iningwana
ta awad aranà pilak.
16 Ngim pinakingan Apudyus na afayuna wi nangomor an siya, ad sachin nangi-
warangana wi nangwa ta sachi kinarukuna.

17 Miyalig na chachi akinsusuru ta nadchù wi fufun, ya isucha kò mifalifali wi lifuu wi
maid pu silfina tan maid pun uchanna. Siyan insasagkanan Apudyus na machusaancha
ta lukar wi isag afulingotan.
18 Siya ipaspas-archa kon ug-ugkuchoncha wi maid pun ifachangna. Ad na
kinasilibcha ko, siya usaronchan lawingi pipion na long-ag à mangawischa ta chachi
malluki mangiwarang ta fumasurancha tapnu mangulincha ta sachi inwarangcha.
19 Tan siya itudtuchuchan uray sinumani mitapin chicha miparufuscha nu wi mangwa
ta sinuy pipion na long-agcha. Ngim na katuttuwaana, chicha kon sanilun na lawing,
tan achicha pu makaiwarang ta sachi illuwam na long-agcha wi manachail an chicha.
Tan tuttuway sinumani oy-oyyoon wi achi pu maiwarang, sachi kon nginsanilun siya.
20 Sinumani takuy namatin Aputauy Jesu Cristu wi Sumaraknib ad inwarangnan
chachi lawing wi manachail ta taku, ad inulina kon sachi inwarangna, sin-umamod
na kinarawingna nu chamuna.
21 Nu naawatanan mamfaruwon Apudyus, ya sin-aitan ad nan-awichanan sachi
nitudtuchun siya, un-unnoy nu foon pu kumà naawatana.
22 Siyan tumuttuwaan na sachi mifaka wi ananchay, “Na asu, asinna anon na inyutana;
ad na naamos wi forò, asin malludludchurud ta piyò.”

3

Na Nipusta Ta Mangulinan Apu Jesus
Apost. 1:11; 1 Tes. 5:1-11; Heb. 9:28

1 Fufurun-u wi ay-ayatò, annayan pigwan na surat-un chiayu. Na pangkop-uy
mangisurat ta chuway surat, ipaspasmòu kuman chiayun chachi nar-usyu inachar ta
mimura kuma ta somsomòyu.
2 Tan piò wi achiyu pu maliwatan na intudtuchun chachi profetas Apudyus ta awi ya
chachi filin Apu Jesu Cristu, wi Sumaraknib, wi intudtuchun chachi apostolesnan chiayu.
3 Ad masapur koy maawatanyu wi nu chanchani chumtong na anungus na padcha,
lumoswan uchumi taku wi maid safalì mammanchar an chicha nu achi afus na pipion
na long-agcha. Ad am-amangoncha kò chiayu wi anani,
4 “Annat, amin! Foon ayà impustanay mangulin? Ad sinun awachana? Nanipud
ta timpun na iyaawi, ya uray ingkana ta sana, issiyan asinchuwan wi isun akon
chamchamun na annay luta!”
5 Chachi man-ukud à amaschi, am-amchonchay achi pu mamati ta sachi iningwan
Apudyus ta chamchamu wi nan-ukud yakay ad nàwan langit ya annay luta. Tan
inyukudnay nangwa ta annay luta wi chanum na inyusarna ya chanum akon nanakuna
ta losani nataku.
6 Ad chanum akon nanlitap wi nanachail losan ta annay luta ta nanusaana ta taku.
7 Ad isuna kon sana, tan inukud Apudyus wi nar-usna insasagkanan langit ya luta wi
asin machachail. Ad apuy na usarona wi manachail à manguisana ya manusaana an
chichay achi pu mamatin siya.
8 Fufurun-uy ay-ayatò, achiyu kuma maliwatan wi na somsomò Apudyus, man-
isuwonan osay padcha ta sillifuy tawon! Ad na sillifuy tawon, isù osa kay padcha an
Apudyus.
9 Siyan foon pù maanù Apudyus wi mangwa ta imfakana wi siyan mammammoan
na uchum. Tan an-anusanay manguullay ta mamfafawiyan na takù mansakungancha
kuman siya, tan lawingonay mifallun uray os-osàan, tan siya pionan mamfafawi kuman
losan.
10 Ngim na mangulinan Apu Jesu Cristu, foon pù maakammuwan na taku tan
na miyalikana, isun na inyòoyyan na man-akaw wi foon pù maakammuwan ad
chinumtong! Ad na mangulinana ko, maumas na langit wi amod na asana tan maskob
losan na mailad langit ya asnay luta ya losani ingkaw, tan maumas losan.
11 Siyan kapu ta sachin màwa ta losani maila ta langit ya annay luta, sinun ustuy
oyyoontauy mataku ta sana nù? Masapur ipapatitau kay wi manuntun-ud ta pion
Apudyus wi afus à siyan man-ap-apu ta somsomòtau.
12 Ya losan na annay man-uullayantau ta sachi Padchan Apudyus, kumakottau ko
wi mangwa ta piona ta foon kumà mafayag ad chummatong. Na sachi Padcha, siyan
maskofan na losani ingkaw ta langit, ad marunaw ta apuy na asinchuwan.
13 Ngim chitau, urayontaun sachi impustan Apudyus wi faruy luta ya langit à
ingkawantau wi afus na mamfarù ingkaw wi maid pu lawing.

14 Siyan, fufurun, ipapatiyu wi mangwa ta pion Apudyus ta sanay manguullayanyu ta
sachi Padcha, ta nu chumatong, ochasan chiayu wi nacharus ya natarnan somsomòyu
wi maid nitatarù fasur.
15 Ya maawatanyu kuma wi na mangiyaw-awniyan Aputau ta mangulinana ta
wayaanan mamatiyan na losan à masaraknifancha, wi sachin inug-ugkud na sunudtauy
Pablo ta nanuratanan chiayu, ta nangifag-ana ta intudtuchun Apudyus an siya.
16 Tan sachin imfakana ta losani suratna ta nangifag-ana mipangkop ta mangulinan
Jesu Cristu. Ngim awad na uchumi insuratna wi mansikab à maawatan na chachi
ignoranti wi mallasun maawisan na somsomòcha. Ad safaliyonchan mining na uchumi
ukud Apudyus à turtulli. Ad siyan oyyoonchà machusaanchà ing-ingkana.
17 Ngim chiayuy fufurun-u, nar-us nifafagkan sachi, siyan an-annachanyu ta achiayu
masilifan ta sursurun na chachi arwingani taku, ta achiyu man-awichan na ustuy
sursurutonyu.
18 Tan na oyyoonyu kuma, ipapatiyu wi mangachar-achar mipangkop an Jesu Cristu
wi Aputau wi Sumaraknib, ta machog-achog-an akon maawatanyu mipangkop ta
fachangnan chitau. Siyan afusi machaychayaw, ta sana ya à ing-ingkana! Amen.

Na Chamuy Surat Juan

Na Ukud Wi Tumaku
2 Ped. 1:16-18

1 Na sachi iniingkaw ta chamchamun na nàwaan na losan, wi chichingngornin
ukudna ya inniilani, wi innonongnongni ya inagpachanni, siyan isurat-un chiayu. Siyan
nangatod an chitau ta ukud wi mampafiyag ta takù mannaynayun.
2 Tan lummoswa pù siya innilani, siyan na sana istikuwanni siya ad ipaakammunin
chiayun sachi wi matatakù ing-ingkana, wi siya kan nakafiyag an Apudyus ta
chaampunan na luta màwaan, ad lummoswa ad nipaakammun chiani.
3 Siyan na sachi innilani ya chingngorni, ipaakammuni kon chiayu ta mitapiayu kon
chiani ta mantitimpuyukannin Apudyus wi Ama ya anànay Jesu Cristu.
4 Siyan na annay manuratà an chiayu, ta maam-amod na maragsakantau.

À Apudyus Isù Silaw
Juan 1:4; 8:12; 9:5; 12:46; Rom. 3:10-20

5 Na ukud wi chingngornin Jesus, wi ipaakammuni kon chiayu, amasna: À Apudyus
siyan silaw ya maid pu pangot an siya tan maid pu ait à kinarawingna.
6 Siyan nu awad an chitaun mangwanan wi nakatimpuyug an Apudyus ngim lawing
na oy-oyyoona wi miyalig à pangot, matuli tan foon à man-amfuruy na imfibfiyagna ta
katuttuwaan.
7 Ngim nu mamfarun oy-oyyoontau tan narawakantau, wi isun Apudyus wi niyalig à
silaw tan pasig mamfaru, siyan mantitimpuyugtau ko ta uchumi mamati, ad na charan
Jesus wi anà Apudyus, wi nifùfù ta natayana, charucharusanà chitau ta losani fasurtau.
8 Nu anantau wi maid fasurtau, turtulliyantau kan long-agtau tan foon pù akammu-
taun katuttuwaan.
9 Ngim nu ipudnutaun Apudyus na fasurtau, pakawanona ya charusanà chitau ta
losani lawing wi iningwatau. Tan à siya, nalimpiw ya mapipiyyar, siyan tungparonan
impustana.
10 Ngim nu awad mangwanan an chitau wi maid anu fasurna, turtulliyanà Apudyus,
ya foon à ukudnan tungparona.

2

À Jesu Cristun Manàchor An Chitau
Jaime 2:14-19

1 Na pangkop-u wi manurat an chiayuy an-ananàu, ta achiayu kuma fumasur. Ngim
nu awad osà mamatin Jesus à nakafasur, mafalini pakawanon Apudyus tan awad na
manàchor an chitau ta sangwanan Apudyus wi Ama, wi siyà Jesu Cristu wi maid fasurnà
ait.
2 Siyan ustuy nangichatun ta fiyagna ta mafalini pakawanon Apudyus na fasurtau, ad
foon pu kà fasurtau afus tan fasur na losani taku ko.
3 Sachin manikurachuwantau wi akammutaù siya, nu siya tungtungparontaun sinuy
imfilin Apudyus an chitau.
4 Nu awad mangwanan wi akammuna nù Apudyus, ngim foon pù tungtungparonan
sinuy imfilin Apudyus an chitau, manturtulli tan foon pù inawatnan katuttuwaan.
5 Sinumani manungpar ta imfilin Apudyus, ipailanay niyustuustun ayatnan Apudyus.
Na mangakammuwantau wi mititipuntaun Apudyus, amasna:
6 sinumani mangwanan wi nitimpuyug an Apudyus, masapur turachonan achawiyan
Jesu Cristu ta iningkawanad asnay luta.

Na Adchatuy Lintog
Juan 13:34-35

7 Susunud wi ay-ayatò, na annayay filin wi isurat-un chiayu, foon à adchachatu tan
sikuchi filin wi inaagkammuyu nanipud ta chamchamun na namatiyanyu. Na sikuchi
filin, awad ta ukud Apudyus wi nar-usyu chingngor.
8 Ngim uray anantauy sikuchi filin, adchachatun annay filin wi isurat-un chiayu, tan
nanàila ta imfibfiyag Jesus ya uray an chiayu. Akammù na anna tan annay maumas na
pangot ya annay larawwakan na tuttuway silaw na somsomòyu.
9 Nu awad mangwanan wi inaagkammuna nù Apudyus, ngim isilonan sunudnay
mamati, kassiyay pangot na iniingkawana uray ta sana.

10 Ngim na mangay-ayat ta sunudnay mamati, ustuustun oy-oyyoona wi narawakan
na somsomòna, ya maid oyyoonà makafasuran na uchum.
11 Ngim na mangiisil ta sunudnay mamati, pangot na ingkawana tan foon pù
akammuna nu sinun ustuustu. Ad foon pù maawatanan mangiturungana ta sachi
lawingi oy-oyyoona, tan ipalit na sachi isù pangot na mangakammuwana ta ustuustu.
12 Annay manuratà an chiayuy an-ananàu, tan pinakawan Apudyus na fasuryu
mipakapun Cristu.
13 Anna koy manuratà an chiayuy aamma, tan akammuyù Jesu Cristu wi iniingkaw
uray ta chaampunan na losan màwaan. Ya chiayu koy fabfafaru, anna koy manuratà
an chiayu tan inafakyun sachi arwingan wi Satan.
14 Manuratà akon chiayuy an-ananàu, tan inaagkammuyù Apudyus wi Ama. Ma-
nuratà akon chiayuy aamma, tan inaagkammuyù siya wi sikud wi iniingkaw ta uray
na chamchamun na losan. Ya suratà ako chiayuy fabfafaru, tan napigsan pammatiyu
ya akammuyuy mangiturung ta Ukud Apudyus ta imfibfiyagyu, ya inafakyu kon sachi
anwingan wi Satan.
15 Achiyu ay-ayaton na nailufungan ya lawingi achawiyan na takuy foon pù
mangakammun Apudyus. Nu awad mangay-ayat ta amaschi, foon pù siya ay-ayatonà
Apudyus.
16 Tan na losani nailufungan, foon à narpun Apudyus, tan chichan lawing wi sikuchi
pion na long-agtau, ad amaschin iillan na takù talikakayancha ya ipaspas-archa. Ngim
losan chachi, narpu ta lawingi somsomò na takuy foon pù mangakammun Apudyus.
17 Ngim losan chachi nailufungan, mapapog ya uray na losani tartalikakayan na taku.
Ngim sinumani mangwamangwa ta pion Apudyus, siyan makafiyag à ing-ingkana.

Na Afusur Cristu
2 Tes. 2:1-12

18 An-ananàu wi ay-ayatò, chanchanin pagpag na lufung! Ad chingngoryu met wi à
tapin na padcha, lumoswan sinan-Cristu wi siyan Afusur Cristu, ad nar-us lummoswan
achuy amaschi wi afusurna. Ad sachin manuttuwaantau wi chanchanin pagpag na
lufung.
19 Na anchanay taku wi afusur Cristu, summinacha wi narpuchan chitau, ngim
na katuttuwaana foon pù niyamfuruy na somsomòchan chitau. Tan nu tuttuway
niyamfuruy na somsomòchan chitau, niyaamungcha kuman chitau, ngim summinacha
ta maaagkammuwan wi foon pù miyamfuruychan chitauy mamati.
20 Ngim chiayu, innadchon Cristun Ispiritun Apudyus an chiayu, siyan naawatanyun
katuttuwaan.
21 Siyan annay manuratà an chiayu, foon pù kapu ta maid pu akammuyu ta
katuttuwaan ngim kapu ta sikurachuwò wi akammuyu, ya akammuyu wi maid tulì
marpu ta katuttuwaan.
22 Sinumani mangwanan wi foon pù Jesus na Cristu wi impustan Apudyus wi umali,
siyan isag matuli. Tan na mangwanan ta amaschi, siyan Afusur Cristu tan isulibnà
Apudyus ya uray à Anàna.
23 Tan sinumani foon pù mangifilang an Jesus à Anà Apudyus, maid pun mitipunanan
Apudyus wi Ama. Ngim sinumani mangifilang an Jesus à Anà Apudyus, mitipun an
Apudyus wi Ama.
24 Siyan chiayu, ipapatiyun chingngoryu wi nitudtuchun chiayu nanipud ta cham-
chamun na namatiyanyu. Tan nu ipapatiyu oognan chachi, mititipun na somsomòyun
Apudyus wi Ama ya Anànay Jesu Cristu.
25 Ad na impustan Jesus an chitau, makafiyagtaù ing-ingkana.
26 Na mangisuratà ta amasnan chiayu, tan anchanat na mamadpachas wi manurtullin
chiayu.
27 Ngim chiayu, kapu ta innadchon Cristun chiayun Ispiritunà makarong-ag, siyan
makaawat-ayu ta katuttuwaan ad siyan foon pù masapuryun awad mangitudtuchun
chiayu tan siya mangitudtuchun chiayun Ispirituna. Na itudtuchuna, pasig tuttuwa wi
maid turtulli. Siyan ipapatiyu kumay tungparon na itudtuchun na Ispiritun Apudyus ta
mititipun na somsomòyun Cristu.
28 Siyan, chiayuy an-ananàu, ilanyun mititipunan na somsomòyun Jesus ta nu
mangulin à siyà tapin na padcha, achitau pu umogyat wi mangafot an Jesus ya maid
mafainantaun siya.
29 Kapu ta inaagkammuyu wi mamfarù Jesus wi maid fasurna, siyan mangakam-
muwanyu wi nu awad takù siya oy-oyyoonan mamfaru ya ustu, siya kon anà Apudyus.

3

An-ananà Apudyus

1 Somsom-onyun amochi ayat Amatauy Apudyus an chitau, wi imfilang chitaù
anàna, ad tuttuway anànà chitau. Ngim na kaachuwan wi taku ta lufung, foon pù
maawatanchan manganaan Apudyus an chitau tan foon à akammuchà Apudyus.
2 Fufurun-uy ay-ayatò, tuttuway anà chitaun Apudyus ta sana. Ya uray chaan pu
maakammuwan na mamfarfalinan na long-agtaù tapin na padcha, akammutau wi
miyisutaun Jesu Cristu ta mangulinana, tan ilantaù siyay ustuustu.
3 Siyan sinumani mannamnama wi miyisun Cristu, masapur macharucharusan na
somsomòna ya oyyoona ta achi pu fumasur, wi isun Jesu Cristu wi maid fasurna.
4 Sinumani fumasurfasur, sumurngasing ta lintog Apudyus tan sumurngasing na fasur
ta lintog Apudyus.
5 Ad akammuyu wi na nampail-an Jesus wi ummalid asnay luta, ta aanonan fasur na
taku. À Jesus, maid pu fasurnà uray ait.
6 Ad kapilitani sinumani nititipun na somsomònan siya, foon à fumasur. Ngim na
kassiyay fumasurfasur, maid akammunan Jesus ya foon pù namatin siya.
7 An-ananàu, ilanyu ta achiayu kuma maturtulliyan! Na sinumani mamfaru ya ustun
oy-oyyoona, mamfarù siya wi isun ako Jesu Cristu.
8 Ngim na fumasurfasur, takun Satan à siya tan is-isuwonà Satan wi sikud wi pasig
lawing na oy-oyyoona nanipud ta chamchamun na sinuman. Ad na pangkop na nampail-
an na Anà Apudyus ad asnay luta, manachail-ana ta losani oy-oyyoon Satan.
9 Sinumani inanà Apudyus, foon pù mafalini fumasurfasur tan awad an siyan kina-
Apudyus Apudyus. Siyan kapu ta Apudyus na amana, iwarangna kumay fumasurfasur.
10 Annayan mangakammuwan ta mangkarasiyan na an-ananà Apudyus ya an-ananà
Satan: sinumani lawing na oy-oyyoona ya maid ayatna ta sunudnay mamati, foon à anà
Apudyus.

Masapur Man-asiay-ayattau
1 Cor. 13; 1 Ped. 2:20-25

11 Amasnan tudtuchu wi chingngortau nanipud ta chamchamun na namatiyantau:
masapur man-asiay-ayattau.
12 Siyan masapur achitau pu turachon na iningwan Cain wi inuwan Satan ad
pinatoynan sunudnay Abel. Na namatayan Cain ta sunudna, tan lawing naining-
ingwana ad mamfarun ining-ingwan na sunudna, ad sachin naapsana.
13 Siyan, susunud, achiayu maschaaw nu kuraon chiayu ta takuy foon pù mamati.
14 Na sin-arkawan, nisinataun Apudyus, ngim sanan mangakammuwantau wi
makafiyagtaun siyà ing-ingkana. Na mangakammuwantau, ay-ayatontaun susunudtau.
Ngim na foon pù mangay-ayat ta sunudna, kassiyay nisisinan Apudyus.
15 Ad sinumani mangiisil ta sunudna, isù pumappatoy. Ad akammutau wi na
pumappatoy, achi pu maatod an siyan mannaynayuni fiyag.
16 Amasnan mangakammuwantau ta tuttuway ayat: na iningwan Jesu Cristu wi
natoy mipakapun chitau. Siyan an chitau ko, amaschi kuman ayattau ko wi masapur
adchontau kon long-agtau mipakapu ta susunudtau, uray siyan iyatoytau!
17 Nu awad takù annan mafalinna ad iillanan sunudnay makurangan ta ifiyagna, ad
achina pu achakuwan, siyan mangakammuwantau wi maid pun ayatnan Apudyus.
18 An-ananàu, foon pu kumà ukud yakan mangwanaantau wi ay-ayatontaun uchum,
tan masapur ipailataun tuttuway ayat ta inyòoyyatauy fumachang an chicha.

Masorkag Na Takuy Mamiyar An Apudyus

19 Sanan mangakammuwantau wi tuttuway Apudyus na ngin-uwan chitau, ad siyan
foon à umogyattauy misangun siya ta mangkuisana.
20 Siyan uray somsomòtaun mamafasur an chitau, chakchakor na karobfongan
Apudyus nu somsomòtau, ya manangngaasì siya.
21 Siyan, susunud wi ay-ayatò, nu foon à pafasuron chitau ta somsomòtau, kattoi
turochantauy mangifakan Apudyus ta losani chawatontau.
22 Ya adchonan sinumani chawatontaun siya tan tungtungparontaun filinnan chitau
ya siya oy-oyyoontaun mamparagsak an siya.
23 Na filin Apudyus an chitau, amasna: masapur patiyontaun Anànay Jesu Cristu ya
man-asiay-ayattau, wi siya kon filin Cristu an chitau.
24 Sinumani mamtog ta filin Apudyus, nitimpuyugchan Apudyus. Ad na mangakam-
muwantau wi nititipun à Apudyus an chitau, kapu ta Ispirituna wi innadchonay
makarong-ag an chitau.

4

Na Tuttuway Ispiritun Apudyus Ya Na Foon

1 Susunud, achitau pu losan tuttuwaon na losani mangwanani awad anun Ispiritun
Apudyus an chicha. Ngim panoknokanyu yan nu tuttuway Apudyus na narpuwan
na ifagfakacha winnu safali. Tan ummachun takud asnay luta wi sinanprofetas, wi
ananchay Ispiritun Apudyus anun nangipatudtuchun chicha.
2 Amasnan mangakammuwanyu nu tuttuway Ispiritun Apudyus na mangipatudtuchu
ta osay taku: Nu ifakanay namfalin à Jesu Cristu taku ad ummalid asnay luta, siyan osay
nakarong-akan na Ispiritun Apudyus.
3 Ngim nu isionchay ummalì Jesus wi namfalin taku, foon à siya nakarong-ag
na Ispiritun Apudyus an chicha, tan amaschin somsomò na sachi Afusur Cristu wi
chingngoryu wi lumoswa, ad awad ta sana ta annay lufung.
4 Ngim à chiayuy an-ananàu, inuwan Apudyus à chiayu ad inafakyun anchanay
sinanprofetas. Inafakyu chicha tan na Ispiritun Apudyus wi awad an chiayu, napigpigsa
nu Satan wi awad ta anchanay nailufungan.
5 Na anchanay sinanprofetas, siya ug-ugkuchonchan mipangkop ta nailufungan ad
inanaag akon takuy nailufungan tan amaschin sikud wi somsomòcha.
6 Ngim kapu ta uwan chitaun Apudyus, inanaag chitau ta sinumani mangakammun
Apudyus, ngim foon pù chongron chitau ta chachi foon pù takun Apudyus. Ad sachin
mangakammuwantau ta mangkarasiyan na takuy nitimpuyug ta Ispiritun Apudyus wi
katuttuwaan na achawiyana, ta takuy nitimpuyug an Satan wi turtullin achawiyana.

Na Ayat Apudyus An Chitau
1 Cor. 13

7 Susunud-u wi ay-ayatò, iturturuytaun man-asiay-ayatantau, tan na mangay-
ayatantau ta taku, tungtungparontaun oy-oyyoon Apudyus. Siyan na sinumani tuttuway
mangay-ayat ta susunudna, siyan anà Apudyus ya akammunà siya.
8 Ngim sinumani maid pun ayatna ta taku, foon à akammunà Apudyus tan à Apudyus,
sikud wi ay-ayatonan taku.
9 Amasnan nangipail-an Apudyus ta kinaayatna ta taku: na nangifaunana ta os-osàani
anàna ta annay lufung ta awad in-inontauy makafiyag à ing-ingkana kapu ta iningwan
Jesus à paran chitau.
10 Amasnan tuttuway ayat: foon pù pinag-ayattaun Apudyus ngim pinag-ayat Apudyus
an chitaun nangifaunanan Anàna ta matoy ta awad mamakawanan Apudyus an chitau
ta fasurtau.
11 Susunud, nu amaschin pinag-ayat Apudyus an chitau, amaschi kuma kon man-asiay-
ayatantau.
12 Maid pu takù nangilan Apudyus; ngim nu man-asiay-ayattau siyan mitipunan
Apudyus an chitau ad ay-ayatontaun takù isun na pinag-ayat Apudyus ta taku.
13 Na manikurachuwantau wi nakatimpuyugtaun Apudyus: innadchonan Ispiritunà
makarong-ag an chitau.
14 Ad à chiani, innilanì Jesus, siyan istikuwanni wi imfaun Amatauy Apudyus na Anànà
manaraknib ta taku ta lufung.
15 Ad sinumani mangiyistiku wi Anà Apudyus à Jesus, nantimpuyugchan Apudyus.
16 Ad sachin nangakammuwantau ya namiyarantau ta ayat Apudyus an chitau.

Nisisikud wi ay-ayaton Apudyus na taku. Siyan nu ay-ayatontaun fufuruntau,
makatimpuyugtaun Apudyus.
17 Ad chogchog-antaun ayattaun Apudyus ingkanà miyustuustu tapnu achitau pun
umogyat nu timpun na manguisan Apudyus ta atakutaku, tan man-amfuruy na
imfibfiyagtau ta imfibfiyag Jesus ta iningkawanad asnay luta.
18 Nu ustuustun pinag-ayattaun Apudyus, kapilitani achitau pu umogyat an siya, tan
na amochi ayat, siyan mangaan ta ogyat. Tan na narpuwan na ogyat, manomsom-an ta
machusaan an Apudyus. Siyan sinumani umogyat, kapilitan wi chaan à miyustuustun
mangayatanan Apudyus.
19 Man-ay-ayattau tan inay-ayat Apudyus chitau inuna.
20 Ngim nu awad mangwanan wi ay-ayatona nù Apudyus, ngim inisilnan sunudna,
matuli. Tan nu achina pu ay-ayaton na sunudnay mamàila, in-inona koy mangayat an
Apudyus wi achi pu maila.
21 Sanan imfilin Cristun chitau: sinumani mangay-ayat an Apudyus, masapur ay-
ayatona kon susunudna.

5

Na Mangafakantau Ta Kinarawing Na Annay Lufung

1 Sinumani mamati wi Jesus na Cristu wi impustan Apudyus wi umali, anà Apudyus.
Ya sinumani mangay-ayat ta nan-aman na an-ananà, kapilitan wi ay-ayatona kon an-
ananà wi inanàna.
2 Na mangakammuwantau wi tuttuway ay-ayatontaun an-ananà Apudyus, na mangay-
ayatantaun Apudyus ya manungparantau ta filinna.
3 Tan na manungparantau ta filin Apudyus, siyan mangayatantaun siya. Ad foon pu
kò nalikat na manungparantau ta filinna,
4 tan losantauy inanà Apudyus, annan karobfongantau wi mangafak ta kinarawing
na annay lufung. Ad na mangafakantau ta amaschi, maid uchum nu achi afus na
mamatiyantau wi Jesus na Cristu.
5 Na afusi makaafak ta kinarawing na annay lufung, afus na takuy mamati wi Jesus
na Anà Apudyus.

Na Mangistiku An Jesu Cristu

6 À Jesu Cristu, siyan ummalid asnay luta wi narpun Apudyus, ad na manuttuwaantau
wi siyan Cristu wi Anà Apudyus, na nafunyakana ta chanum ya nifùfuan na charana ta
natayana ta kros. Tan foon à afus na nafunyakanà manuttuwaantaun siya, tan natayana
ko wi sachin nifùfuan na charana. Ad na Ispiritun Apudyus wi puun na katuttuwaan,
tatàchorana wi tuttuwa.
7 Siyan turuchay mangistiku wi tuttuwan mipangkop an Jesus:
8 na osa, na Ispiritun Apudyus; na miyagwa, na nafunyakana ta chanum; ad na
miyatlu, na nifùfuan na charana ta natayana. Siyan turucha, ngim man-iisun ifakacha
wi à Jesus, siyan Anà Apudyus.
9 Tuttuwaontaun istikun na farangnay taku nu awad istikuwancha, ngim napatpatog
na manuttuwaantau ta sinumani istikuwan Apudyus, tan na inyistikuna, mipangkop an
Jesus, wi siyan anàna.
10 Sinumani tuttuway mamati ta Anà Apudyus, foon à manchuwachuwan somsomòna
wi tuttuwan nangistikuwan Apudyus mipangkop ta Anàna. Ngim na takuy achi pu
mamati ta imfakan Apudyus, turtulliyanà Apudyus, tan achina pu tuttuwaon na istikun
Apudyus mipangkop ta Anàna.
11 Annayan inistikun Apudyus: innadchonan chitaun makafiyakantaù ing-ingkana, wi
na annay mannaynayuni fiyag, narpu ta iningwan na Anànay Jesus.
12 Siyan sinumani mititipun ta Anà Apudyus, makafiyag à ing-ingkana. Ngim na
sinumani foon à mititipun ta Anà Apudyus, achi pu makafiyag à ing-ingkana.

Mipangkop Ta Mannaynayuni Mafiyakan

13 Na mangisuratà ta annayan chiayuy namati ta Anà Apudyus, ta masikurachuyu wi
makafiyag-ayù ing-ingkana.
14 Ad siyan maturodtau wi manchawat an Apudyus tan namnamaontau wi chongro-
nan ifakatau nu miyamfuruy ta piona.
15 Ya kapu ta namnamaontau wi chongron Apudyus na ifakataun siya, masikurachutau
ko wi adchonan chawatontau.
16 Nu awad ilanyù nakafasuran na osay sunudyuy mamati, wi foon pù misiyananan
Apudyus, iluwaruwanyù siyan Apudyus ta pakawanona, ad makafiyakon Apudyus à ing-
ingkana. Ngim awad akon makafasuran wi na lisortana, misiyanan an Apudyus, siyan
foon pù ifakà wi masapur iluwaruwanyun amaschi wi takù mapakawanana.
17 Losani lawing wi oyyoon na taku, fasur. Ngim uray awad makafasuran à achin pun
Apudyus pakawanon, awad akon fasur wi foon à manturung ta misiyanan na nakafasur
an Apudyus.
18 Akammutau met wi foon à fumasurfasur na tuttuway inanà Apudyus, tan na sachi
sikud wi Anàna, siyan manitingngil an chicha ta achi pù Satan makachachail an chicha.
19 Akammutau met wi Apudyus na ngin-uwan chitau, uray nu siya turay ta takuy
nailufungan à Satan wi arwingan.
20 Akammutau ko wi ummalin Anà Apudyus ad asnay luta, ad impakaawatna kon
chitaun katuttuwaan tapnu akammuwontaun tuttuway Apudyus. Ad nitimpuyugtau ta
tuttuway Apudyus tan nititipuntau ta Anànay Jesu Cristu. Na sachi os-osàani Apudyus,
siyan tuttuway Apudyus, ya siya kan narpuwan na makafiyakantaù ing-ingkana.
21 An-ananàu, masapur man-annad-ayu ta losani sinan-Apudyus.

Na Niyagway Surat Juan

1 Saoni pangrakayonyuy mamati, annay manuratà an siay ina wi pinipilliyan Apudyus
ya an-ananànu wi ay-ayatò ako. Ad foon pu kò afusà à mangay-ayat an chiayu tan ay-
ayaton chiayu ko ta losani mangakammu ta katuttuwaan mipangkop an Jesu Cristu.
2 Ad na sachi katuttuwaan, manakus iingkaw an chitaù ing-ingkana.
3 Na chawatò an Amatauy Apudyus ya Anànay Jesu Cristu, ta fadngan chitau ya
achakuwan chitau ya farfaruwoncha kon somsomòtau losan, ta akammuwontaun
katuttuwaan ya man-asiay-ayattau.

Mipangkop Ta Katuttuwaan Ya Ayatyu

4 Isakà naragsakan tan mailà wi siya wowotwotan na uchumi an-ananànun katut-
tuwaan wi sachin pion Amatauy Apudyus an chitau.
5 Ad sachin mangifag-à an sia ta man-asiay-ayattau. Ad foon à adchatuy filin na annay
ifakà, tan sikuchi imfilin Apudyus an chitau ta chamun na namatiyantaun siya.
6 Na mangipail-antau ta ayattaun Apudyus, siyan mamtokantau ta imfilinna. Ad
na sachi imfilinna wi chichingngortau nanipud ta chamun na namatiyantau, ananay
masapur man-asiay-ayattau.
7 Ad-adchuwan na takuy lummoswa wi mantudtuchù turtulli ta sana wi ananchay
foon pù tuttuway namfalin takù Jesu Cristu wi ummali. Na amaschi wi manturtulli,
Afusur Cristu.
8 Siyan man-annad-ayu ta payan na nan-ungaranyu ta aminonyu aran na kunkunayuy
insasagkanan Apudyus ad langit.
9 Sinumani manafali ta intudtuchun Jesu Cristu, maid à Apudyus an siya. Ngim na
mamangchon ta intudtuchuna, iingkaw à Amatauy Apudyus ya Anànay Jesu Cristun
siya.
10 Siyan nu awad umalì safalin itudtuchuna, achiyu mangiliyon à siya ta foroyyu, ya
achiyu furfurnon à siya.
11 Tan nu sinun mammangili ta amaschi, isù fadnganà siya ta lawingi oy-oyyoona.

Na Anungus Na Isurat Juan

12 Ad-adchuwan kuman piò wi ifakan chiayu, ngim lawingò wi mangisurat tan un-
unnoy nu achitau man-uukuchan nu umaliyà. Siyan piò kumay umalì fisitaon chiayu
tapnu maragsaktau nu man-asiilatau.
13 Na anchanayay an-ananà na sunudnuy piniliyan ako Apudyus, pakumustaoncha kò
chiayud asnat.

Na Niyatluy Surat Juan

1 Saoni pangrakayonyuy mamati, annay manuratà an sia, Gayo wi tuttuway ay-ayatò.
2 Sunud, sapay kuma ta farfarua ya pumigsa kon long-agnù isun na kinapigsan na
pammatim.
3 Isakà naragsakan ta ummaliyan chachi uchumi susunudtauy mamati tan is-
isturyaonchay ipapatim wi mangchon ta katuttuwaan mipangkop an Apudyus wi
sursurutom.
4 Maid uchum à mamparagsak an saon nu achi afus na mangngorà ta manusullutan
na an-ananàu ta katuttuwaan.

Naichayaw À Gayo

5 Sunud, mamfarun achawiyam tan mangimangiliyom ya fadngafadngam chachi
susunudtauy mamati uray nu kailicha.
6 Tan chummatong na uchum ad asna wi nanchawos ad foroyyu ad inisturyachan chi-
ani wi maamuamung ad asnan inyàayatnun chicha. Siyan mamfaru nu fadngafadngam
chicha ta mamfiyasiyancha tan sachin machayawan Apudyus.
7 Tan maid uchum à pangkopchay mamfiyasi nu achi afus na mangiwarawakancha ta
mipangkop an Jesu Cristu. Ya foon pù manchawatchà fachang ta chachi achi pu mamati.
8 Siyan chitauy mamati, masapur fadngantau chicha, tan sachin isù mitapiyantau ta
iwaarcha wi mangiwarawag ta katuttuwaan.

Mipangkop An Diotrefes Ya Demetrio

9 Iningkaw na insurat-un chiayuy maamuamung ad asnat, ngim à Diotrefes, isù
asigsikuru tan foon pù patkona, tan na piona, siyan màwà pangpanguyu.
10 Siyan nu umaliyà, ifakà losan na ining-ingwanay lawing, tan amod na liudnan
chiani ya turtulliyanà chiani! Ya foon pu kò afuschi, tan foon pu kò mangiliyonan
chachi susunud wi mamati, ya foon pu kò pamangilina ta uchum, ya chachi maryad
mammangili ta uchum, paryawona ta kimungyu!
11 Siay sunud wi ay-ayatò, achim turachon na lawing, ngim siya turachom na mamfaru.
Tan sinumani mangwà mamfaru, Apudyus na ngin-uwan siya. Ngim na mangwà lawing,
maid akammunan Apudyus.
12 Losan mamfarun ifakachay mipangkop an Demetrio, tan na manuttuwaan ta
kinafaruna, siya turturachonan katuttuwaan. Ya uray chiani, tàchoranni kò siya, ya
akammuyu wi tuttuwa losan na ukuchonni.

Na Anungus Na Isurat Juan

13 Achu kuman ifakà an sia, ngim lawingò wi mangisurat tan un-unnoy nu achita
man-ukuchan.
14 Siyan mamfaru nu foon à mafayag ad umalì fisitaon sia achitaot man-ug-ugkud.
15 Sapay kuma ta patarnaon Apudyus na somsomònu. Losan na fufurunnud asna,
pakumustaonchà sia. Pakumustaom ad akon chachi fufuruntaud asnat.

Na Surat Juda

1 Saon à Juda wi osay sanilun Jesu Cristu ya sunud Jaime. Annayan surat-un chiayu
losan wi inayakan Apudyus. À Apudyus wi Ama, ay-ayaton chiayu ya fafantayan chiayu
kon Jesu Cristu.
2 Iluwaruwà chiayu, ta chogchog-an Apudyus na sayaawnan chiayu, ya farfaruwonan
somsomòyu, ya maaawwatanyun kinapigsan na ayatnan chiayu.

Na Oy-oyyoon Na Akinsusuru
Rom. 16:17-19; 1 Tim. 1:3-11; 2 Tim. 3:1-9; 2 Ped. 2

3 Susunud wi ay-ayatò, manuratà kuman chiayu mipangkop ta nasaraknifantau. Ngim
siya kasapuran na manudtuchuwà an chiayu ta ipapatiyuy tàchoran na pinatitau wi
sachin innadchon Apudyus ta takuna, wi foon pù mafalin wi machog-an na sachi.
4 Itudtuchù na sachi tan annat na akinsusuru wi niyas-aslang an chiayu wi maid
ustù pammatichan Apudyus, ngim foon pù illasinyù chicha. Tan farfaliwanchan
katuttuwaan mipangkop ta manayaawan Apudyus ta mamakawanana ta fasfasur na
taku, wi ananchay uray nu farangnay linurukun oy-oyyoon, foon pu nù machusata tan
pakawanon chitau ko kan Apudyus. Ad na osa ko, man-awichanchà Jesu Cristu, wi os-
osàani Aputau, wi siya kon afusi surutontau. Ngim na takuy kakassachi, nar-us niyug-is
ta sin-arkawan wi machuchussacha.
5 Uray nu inaagkammuyun mipangkop ta nànàwa ta awi, asin-u ipaspasmò an
chiayù manomsom-anyu. Isun na nangilayawan Apudyus ta losani kanà Israel wi
namparpalikat ad Egipto, tan uray sinaraknifanà chicha ta sachi, intoynan uchum tan
foon pù patiyonchà siya.
6 Somsom-onyu kon chachi uchumi aangheles Apudyus, wi kapu ta foon pù oog-
nanchan fiyangchad langit ngim tinaynanchan ustuy ikawcha, siyan imfarud Apudyus
chicha ta mannaynayuni fafalluchan wi fulingotan ingkanà machauman na padchay
kaog-ogyat wi makuisan na losan.
7 Somsom-onyu kon chachi takud Sodom ya Gomorra ya chachi uchumi nampalìwos
wi il-ili, tan na kinarawing na fasfasurcha, isun akon kinarawing na fasur na chachi
aangheles. Tan sillumawing na iningwacha wi nakachagchakasancha ta isuchay lallarai.
Siyan singkob Apudyus chichà mansamparantau ta inyòoyyanay manusa ta managfasur
ta ikaw na mannaynayuni apuy.
8 Isun akon anchanayay akinsusuru wi miyamuamung an chiayu, tan amaschi kon
oy-oyyoonchà makafasuran na long-agcha, wi in-inponcha nu. Foon pu kò patkonchan
chachi nangatngatu nu chicha, ya in-insurtuwoncha kon chachi machaychayaw wi
aangheles Apudyus.
9 Uray na pangpangun na aangheles wi Miguel, maid met iningwanà amaschi. Tan
uray na nansukofanchan Satan mipangkop ta sinun mangara ta long-ag Moses, achi pù
Miguel ummifakà kachusaan Satan à mainsurtuwana, tan anana kay wi, “Ikad Apudyus
wi mangomor an sia!”
10 Ngim na anchanayay taku, safali tan nu awad foon pù maawatancha, farang yakan
ifakachay uminsurtu. Isuchà naatap wi ayam wi uray sinuy pionchay oyyoon, siyan
oyyooncha. Ad sanan mifalluwancha.
11 Kakkaasin anchanay taku tan kaog-ogyat na machusaancha, tan tinuradchan
kinarawing Cain ta awi. Ad mipangkop ako ta pilak, tinuradchan nakafasuran Balaam
ta awi. Ad is-isuwoncha kò Core wi isun na nanurngasinganan Moses ta awi, siyan
machuchussacha kò isun na nachusaan Core.
12 Na anchanay taku, maid pu iyafainchan chiayu ya uray à Apudyus, tan maid uchum
à somsom-oncha nu achi afus na pion na long-agcha. Tan nu miyamungchan chiayu ta
mangananyu ta Manomsom-anyun Cristu, isuchà chumimò. Maid pu ko silficha tan
miyaligcha ta lifuu wi mipoyapoyaaw yakay ngim maid uchanna. Ya miyaligcha ko
ta im-imong wi achi pu mamunga, uray nu imfubfunga, siyan nafag-ut na amaschi wi
imong ad narangu, ad isù mamigwacha matoy.
13 Miyaligcha ta kaog-ogyati challuyun ta fayfay, tan chachi kafafain wi oy-oyyooncha,
isù mallarafurab ta kinarawingcha. Ad miyaligcha ko ta fituwon wi naaliwog. Siyan
insasagkanan Apudyus na ingkawanchay afulingotan à kachusaanchà ing-ingkana.
14 À Enoc wi miyanomi lunap ta kanà Adam, impadtuna ta awin kachusaan na amaschi
wi taku, wi anana, “Ilanyu, tan umalì Apudyus wi awitonan alifulifuy aanghelesna.

15 Umalina kuison na losani takud luta, ad chusaona losan chicha kapu ta losani lawing
wi ining-ingwacha ya inukuukudchay summurngasing an siya.”
16 Na anchanay taku ko, maid achicha ukuchon ya amuyuwan ya ililililichan
mafiyakancha. Ad siya surutonchan farangnay lawingi som-osom-oncha. Mamaspasib-
otcha, ya ay-ayuwonchan uchum à màwaan na sinuy pioncha.
17 Siyan, susunud, sosom-onyun imfakan chachi apostoles Jesu Cristu wi Aputau.
18 Tan anancha, “Nu chumtong na anungus na timpu, lumoswan uchumi mangam-
amang an chiayuy mamati, wi maid uchum à patkancha nu achi afus na lawing wi
pipion na long-agcha.”
19 Na anchanay taku, mangwachà mansusubkan na uchumi mamati ta maid
mantitimpuyukancha. Siya kay oy-oyyoonchan nailufungan tan maid Ispiritun Apudyus
an chicha.
20 Ngim an chiayu, susunud, na oyyoontau kuma, ipapatitau wi man-asipapigsa
ta pammatitau wi intudtuchun Apudyus. Ya iparufustaun mamadngan na Ispiritun
Apudyus ta malluwaruwantau.
21 Ya som-osom-ontau kon namfasarantau wi ayat Apudyus, ta annay manguullayan-
tau ta mangadchan Aputauy Jesu Cristu ta mannaynayuni fiyag, wi siyan adchona kapu
ta achakunan chitau.
22 Achakuwanyun chachi uchum wi manchuwachuwa ta pammaticha ta masorkagcha.
23 Ya chachi uchum wi chaan pù mamati, tudtuchuwanyu chicha, ta nu mamaticha
isù sinaraknifanyù chicha ta apuy. Ya chachi uchum wi kassiyan fumasufasurancha,
achakuwanyu kò chicha ngim an-annachanyu ta achiayu miyamfuruy ta lawingi oy-
oyyooncha.

Machayawan Apudyus

24 Manyamantaun Apudyus tan annan karobfongana wi mamangchon an chitau
ta achitau fumasur, ya anna kon karobfongana wi mangiparang an chitau ta sachi
achayawan wi sangwananna wi maid mapafasurantaun siya. Siyan maid pu miyisuwan
na lagsaktau.
25 Maid pu isun Apudyus wi siya kan afusi tuttuway Apudyus, siyan chayawontaù
siya wi afusi nakasaraknib an chitau kapu ta iningwan Jesu Cristu wi Aputau. Ad siyan
angatuwan wi maid pu miyisuwan na kinafaruna ya mannakafalinna. Siyan mangituray
ta sinuman, nanipud ta chamchamu ingkana ta sana, ya à ing-ingkana! Amen.

Na Nipaakammun Juan Wi Màwà Tapin Na Padcha

1 Na annayay nibru, mipangkop ta impaiyakammun Apudyus an Jesu Cristu wi màwa
ta marungayi padcha. Impaakammun Jesu Cristu inuna ta mafalini maawatan na losani
mansilfin siya na màwà tapin na padcha. Na anchanaya losan, foon pù mafayag ad
màwa. Na nangipaakammuwan Jesu Cristu ta anchanayan Juan wi osay mansilfin siya,
finaunnan anghelnà mangifaka.
2 Ad à Juan, imfakana kon losani innilana ya chingngorna. Siyan na annayay nibru,
siyan nangifag-ana ta ukud Apudyus wi tinàchoran ako Jesu Cristu.
3 Siyan maragsak na takuy mamfasa ta annaya ta sangwanan na uchum, ya maragsak
akon losani manchongor nu patkonchan ifagfakana, tan foon pù mafayag ad màwa losan
na annaya!

Na Nanuratan Juan Ta Chachi Mamati Ta Pituy Ili

4 À saoni Juan, annayan isurat-un chiayuy mamati wi maamuamung ta pituy ili ta
provinsiyay Asia.

À Apudyus, sikud wi iniingkaw uray ta chamchamun na asinchuwan, ya kanayun
ingkaw, uray ta sana ya ingkanà ing-ingkana. Siyan sapay kuma ta fafadngan chitau
losan ya patarnaona kon somsomòtau losan an Apudyus, ya Ispirituna ko wi pituy karasi
na karobfongana, wi kanayun ingkaw ta sangwanan Apudyus wi turay,
5 ya Jesu Cristu wi managpati wi mangipaakammu ta ifakan Apudyus. À Jesu Cristu,
siyan nangipangpangu ta umuliyan matakuwan na natoy, ya siya kon alin na losani
turay ad asnay lufung.

Ad à Jesu Cristu, amod na ayatnan chitau, ad na natayana nifùfù na charanà
nangilufusanan chitau, tan isù imfafarud chitau ta fasur,
6 ya intapinà chitau ta manturayana, ya namfalinona kò chitau pachi wi mansilfin
Amanay Apudyus. Siyan chaychayawontaù Jesu Cristu wi angatuwan ya mannakafalin
wi manturay à ing-ingkana! Amen.
7 Somsom-onyun annaya, wi asin umalì Jesu Cristu wi mangkakawa ta lifuu, ad maid
pu takù achi pu mangilan siya, tan uray chachi nanuyù an siya ta nangtoyancha.
Losani taku ta arutaruta, mamayogpogcha losan ta ogyatcha ta umaliyana tan sachin
machusaancha. Ad sikurachuy màwan anchanayà!
8 “Saon na lugrukin na losan ya saon akon anungus na losan,” anan Apudyus wi
mannakafalin, tan sikud wi iniingkaw ta lugrukin na losan ya awad ako ta sana ya
iingkaw akò ing-ingkana.

Na Nampail-an Cristu An Juan

9 Saoni Juan wi sunudyu, furun-ù chiayu wi mangan-anus ta maliglikatantau kapu
ta namatiyantaun Jesu Cristu, ya furun-u ko chiayu ta mitapiyantau ta Manturayan
Apudyus, uray awachà ta sana ad Patmos wi osay ili wi nangkakawa ta fayfay. Impaaliyà
ad asna kapu ta nangiwarawakà ta ukud Apudyus ya katuttuwaan wi impaakammun
Jesus an saon.
10 Na osay Chumingku, iningkaw na impain-inop na Ispiritun Apudyus an saon, ad
iningkaw na chingngor-u wi chakor wi kinga wi isù kingan na pupu wi nitutuptup ta
odchokà.
11 Ad ananan saon, “Isuratnu losan na mipaila ya mipagngor an sia, ta ipaw-itnu ta
chachi mamati wi maamuamung ta chachi pituy ili wi Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira,
Sardis, Filadelfia ya Laodicea.”
12 Nantuwiliyà wi mangila ta sachi makaug-ugkud an saon, ad innilà na pituy
papattayan à silaw, wi pasig falituk.
13 Ad iningkaw na osay nangkakawa wi isù taku, wi manlagragkoykoy na luputna ya
nararatan na far-uungnà falituk.
14 Ad na fuùna, putilaan wi isù kapos. Na atana ko, isù kumilakilab wi apuy.
15 Ad na chapanna ko, sumilisiling wi isù kantar wi nabsar. Ad na kingana, isù akasaas
na lumuyluy-ud wi chanum.
16 Ad na imanay chiwawan, inoognanan pituy fituwon. Ad na tupòna, lummoswan
osay tachomani sabli wi nansupang na ngarabna. Ad na fosarna ko, sumiling wi isun
na siling na init na apigsana.

17 Ad na sachi nangil-à an siya, nalitwachà ta sangwanana wi isuwà à natoy ta amochi
ogyat-u. Sachi ad, inognanà saon ta imanay chiwawan, ad anana, “Achia umogyat! Tan
saon na lugrukin na losan, ya saon akon anungus na losan.
18 Saon à Apudyus wi maid matayana! Pinarufusà na long-ag-ù mapatoy, ad ta sana
achiyà pu matmatoy. Saon na nginfiyang ta matoy ya anna kon karobfongà ta ikaw na
natoy.
19 “Siyan isuratnun losani mipailan sia, wi màwa ta sana, ya chachi màwà tapin na
padcha.
20 Na mipangkop ta anchanayay pituy fituwon wi iillam ta chiwawani imà, ya
anchanayay pituy papattayan à silaw, wi falituk, amasnan miningcha wi maid
nangakammu. Na pituy fituwon, chichan miyalikan na pituy mangayyuwan ta chachi
pituy ili. Ad na pituy papattayan à silaw, chichan miyalikan na takuy mamati ta chachi
pituy ili.”

2

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Efeso

1 Ad anana, “Isuratnun annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid Efeso:
“Saon à Jesu Cristu wi mamangchon ta pituy fituwon, ya saon akon mangkakawa ta
pituy papattayan à silaw, wi falituk. Annayan ifakà an chiayu.
2 Akammù na losani oy-oyyoonyu; akammù na mangan-anusanyuy man-iw-iwaar
ta patingkan na lobfongyu. Akammù akon mallawinganyu ta lawingi taku, ya
panoknokanyu kon katuttuwaan na chachi mangwanani apostolescha, ad inakammuyu
wi tuliyancha.
3 Tuttuway naanus-ayu, ya naparpalikatan-ayu kapu ta pammatiyun saon wi achiyu
pu inwarang.
4 “Mamfaru met losan chanat, ngim awad akon lawingò an chiayu, tan kummapsut
na mangay-ayatanyun saon ya uray na susunudyu, wi foon pù isun na chamuna wi
napigsan ayatyu.
5 Somsom-onyu kuman ayatyu ta chamu, ta mamfafawiayu ad uliyonyun sachi
chamuy iningwayu. Tan nu achiayu pun, umalì aanon chiayu ta iwarangyuy mansilfi à
isù silaw ta ikawyu.
6 Ngim awad akon osay mamfaruwò an chiayu, tan kattoi lawrawingonyun oy-oyyoon
chachi Nicolaita wi isun akon mallawingà.
7 “Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu losan wi
mamati ta ailiili!
“Ad chachi takuy achi pu paafak ta lawing, parufusà na makaanancha ta fungan na
ayu wi awad ad langit ta ikaw Apudyus, wi sachi kon mangatod ta mannaynayuni fiyag.”

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Esmirna

8 Anana ko, “Isuratnu kon annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid Esmirna:
“Saon na lugrukin na losan ya anungus akon losan, ya saon akon sachi natoy wi
ummuli nataku. Ad annayan ifakà an chiayu.
9 Akammù losan na maparpalikatanyu ya kinakapusyu. Ngim na katuttuwaan,
fafaknang-ayud langit kapu ta pammatiyun saon. Ad akammù akon lawingi ifag-
fakachan chiayu wi mangwanani takun anu Apudyus chicha kapu ta kina-Judiocha,
ngim foon tan chichan takun Satan!
10 Siyan na ifakà an chiayu, achiayu umogyat ta sinumani liglikat wi umchas an chiayu.
Tan à Satan, pachasonay mangaan ta pammatiyu wi mangwà mifaruchanyuy uchum.
Ngim simpuru kay padchan maparpalikatanyu ad sachi. Siyan oognanyun pammatiyun
saon, uray siyan iyatoyyu, ad kunkunaà chiayù tapin na padchà mannaynayuni fiyag.
11 “Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu losan
wi mamati ta ailiili!
“Ad chachi takuy achi pu paafak ta lawing, achicha pu mitapi ta kachusaan wi
maawakan à pigwan na matayan.”

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Pergamo

12 Anana ko, “Isuratnu kon annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid
Pergamo:
“Saon na mamangchon ta tachomani sabli wi nansupang na ngarabna. Ad annayan
ifakà an chiayu.

13 Akammù na ikawyu wi isù finumroyan Satan tan siyan turay ad asnat. Ngim
akammù wi ay-ayatonà an chiayu tan foon à nan-awichanyun pammatiyu uray na nang-
toyan na kailiyanyu ta sunudyuy Antipas wi osay mangipapakat wi nangipaakammu ta
mipangkop an saon.
14 "Ngim anna ko kan uchumi lawingò mipangkop an chiayu, wi na osa, awad na
uchum an chiayu wi manursurut ta intudtuchun Balaam ta awi, wi siya, tinudtuchuwanà
Balak à mangawis ta chachi kanà Israel ta fummasurancha. Tan intudtuchunan
manganan ta sachi nichatun ta sinan-Apudyus, ya mangwaan na lallarai ya fubfufai
ta linuruku.
15 Ya isuna koy awad na uchum an chiayu wi manursurut ta tudtuchun chachi
Nicolaita.
16 Siyan ifafawiyun fasuryu! Tan nu achiyu pun, umalì chusaon chachi taku wi usarò
na ukud-u wi niyalig à sabli wi lumoswa ta tupòu.
17 "Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu losan
wi mamati ta ailiili!
"Ad chachi takuy achi pu paafak ta lawing, adchò an chichan maan wi awad ad langit.
Ya adchò ako ta waschi osan mamputilà wi fatu wi niyug-isan na faruy ngachan, wi maid
pu uchum à nangakammu nu achi afus na maadchana."

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Tiatira

18 Anana ko, "Isuratnu kon annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid Tiatira:
"Saon na Anà Apudyus, wi na atà, isù kumilakilab wi apuy, ad na chapan-u ko,
sumilisiling wi isù kantar wi nabsar. Ad annayan ifakà an chiayu.
19 Akammù losan na oy-oyyoonyu ya kinapigsan na ayatyu ya kinapiyaryu, ya
mangipapatiyanyu wi mansilfin saon, ya mangan-anusanyu ta uray sinumani likat.
Akammù ako wi ummad-achun oyyoonyuy mamfaru ta sana nu iningwayu ta chamun
na namatiyanyu.
20 "Ngim anna kon osay lawingò mipangkop an chiayu, tan parufusanyun man-
tudtuchuwan na osay akinsusuru wi isun Jezebel, wi mangwanani profetan anu
Apudyus, ad sikapana chachi mansilfin saon à fumasurancha. Tan itudtuchunan
mangwaan na lallarai ya fubfufai ta linuruku, ya manganancha ta maan wi nichatun ta
sinan-Apudyus.
21 Winayaà na mamfafawiyana, ngim achi pun tan linawingnay mangiwarang ta
akaisawan wi oy-oyyoona.
22 Siyan oyyoò na amochi masakitana wi maid miyisuwana ta achi pu makafangon
ta katli, ad isun akon màwa ta chachi nakarukun siya. Siyan amod na mamalikatà an
chicha losan nu achicha pu ifafawi ya iwarang na chachi lawingi oy-oyyooncha.
23 Ad ako, otyò losan chachi sumurut an siya ta awad mangakammuwan na losani
mamati ta ailiili wi à saon, akammù na losani somsomò ya pion na taku. Ad adchò akon
sufalit na oy-oyyoon na losani taku, wi mamfaru winnu lawing.
24 "Ngim na uchum an chiayud asnati Tiatira, wi foon pù nanurut ta tudtuchun na
sachi fufai ya foon pu kò inacharyu chachi ananchay naunog wi tudtuchun Satan, maid
uchum à ifakà an chiayù maam-amchan na likatyu.
25 Tan na ifakà yakay an chiayu, oognanyun pammatiyu ingkanà umaliyà.
26-28 "Ad chachi taku wi achi pu paafak ta lawing, wi ipapatichay mangwa ta piò
ingkanà matayancha, chichan mangipatawichà ta isun na kinapigsan na amfikaton, ya
adchò akon chichan mannakafalincha wi manturay ta arutaruta wi isun na nangadchan
Ama ta mannakafalin-u ko wi manturay. Ya manturayò ako chicha wi amod na
inyòoyyacha wi maid pu makaafak an chicha, ad na losani achi pu mapyu, machusacha
wi isuchà fanga wi machiwin ad nabnabtà.
29 "Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu losan
wi mamati ta ailiili!"

3

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Sardis

1 Anana ko, "Isuratnu kon annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid Sardis:
"Saon na niyamungan na Ispiritun Apudyus wi pituy karasin karobfongana. Ya saon
akon mamangchon ta pituy fituwon. Ad annayan ifakà an chiayu. Akammù losan na
oy-oyyoonyu, ya akammù ako wi nanchinamag wi makafiyag-ayun Apudyus. Ngim na
katuttuwaan, isù nanattoy-ayun siya tan tupòyu kan ikaw na pammatiyu!
2 Ya isuayu kò nasusuyop, siyan fumangon-ayu ta papigsaonyun sanati aiti pammatiyu
ta achi miyungus. Tan mailà wi chaan pù miyustuustun Apudyus na oy-oyyoonyu.

3 Siyan somsom-onyu chachi nitudtuchun chiayu wi chingngoryu ta chamu, ta sachin
patiyonyu ad ifafawiyun fasuryu. Tan nu achiyu pu faliwan chachi, umalì chusaon
chiayu wi achiyu pu mapuutan wi isun na umaliyan na osay man-akaw.
4 "Ngim awad na uchum an chiayud asnati Sardis wi foon pù nitapi ta fummasuran na
kaachuwan, wi isù foon pù namansaan na luputcha. Siyan masilupanchà mamputilà ya
mifuruncha kon saon à tapin na padcha tan annan karobfongancha kapu ta kinaustun
na pammaticha.
5 "Ad chachi taku wi mangafak ta lawing, isuna koy masilupanchà mamputilà. Ya foon
pù aanò na ngachancha ta sachi nibruy nilistaan na ngadngachan na losani makafiyag
an Apudyus à ing-ingkana, tan siyan ifakà ta sangwanan Ama, ya chachi aanghelesna,
wi chichan takù.
6 "Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu losan wi
mamati ta ailiili!"

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Filadelfia

7 Anana ko, "Isuratnu kon annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid Filadelfia:
"Saon à Jesus wi naapudyusan ya katuttuwaan. Saon akon mamangchon ta turfì na
Manturayan Apudyus ad langit wi niyalig à foroy David. Siyan nu saon na mangib-at
ta onob, maid pu makaiyonob. Ad nu saon na mangiyonob, maid pu ko makaib-at. Ad
annayan ifakà an chiayu.
8 "Akammù na losani oy-oyyoonyu, ya akammù ako wi ait yakan kinapigsayu. Ngim
achifali tan impapatiyuy nanursurut ta losani tudtuchù ya achiyu pù saon nan-awichan.
Siyan isù niwayang na liwangan an chiayu wi maid pu makaiyonob.
9 "Siyan mailayun oyyoò ta chachi takuy nanturtulli wi mangwanani Judiocha nu
wi takun Apudyus ngim foon tan takun Satan chicha. Siyan awad na oyyoò an
chichà mampalintumongancha ta sangwananyù manayawanchan chiayu, ad siyan
mangilasinancha wi ay-ayatò chiayu.
10 Ad kapu ta pintogyun sachi imfakà wi anusanyun likat, sasallaknifà chiayu ta
amochi likat wi mipachas ta losani takuy foon pù mamatid asnay lutà mail-an na
kinatatakun na losani taku.
11 "Chanchanin mangulinà, siyan oognanyun pammatiyun saon ta maid pu makapros
ta kunkunayu wi mannaynayuni mafiyakanyun Apudyus.
12 Ad sinumani takuy achi pu paafak ta lawing, ipuistù chicha ta Templon Apudyus à
ing-ingkana. Ad imarkà akon chichan ngachan Apudyus ya ngachan akon ilina wi faruy
Jerusalem, wi mipatukad wi marpun Apudyus ad langit. Ya imarkà akon chichan faruy
ngachan-u.
13 "Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu wi
mamati ta ailiili!"

Na Mitudtuchu Ta Chachi Mamatid Laodicea

14 Anana ko, "Isuratnu kon annaya ta sachi mangayyuwan ta chachi mamatid
Laodicea:
"Saon na nangachanan à Tuttuwa ya Mapipiyyar tan saon na mangipaakammu ta
katuttuwaan mipangkop an Apudyus. Ya saon akon narpuwan na losani iningwan
Apudyus. Ad annayan ifakà an chiayu.
15 Akammù na losani oy-oyyoonyu, wi maid pu manturungan na pammatiyu tan
isuayù nan-amungan na man-atung ya mantakaliyong. Siyan piò wi lìnaon kuman
kinaatungyu winnu kinatakaliyongyu!
16 Ngim kapu ta isuayù nan-amungan na man-atung ya mantakaliyong, isù sumraayun
saon, siyan itubfà chiayu!
17 Siya ananyun maid mangkuranganyu, tan wachawad anun losani masapuryu, ad
na somsomòyu, fafaknang-ayu losan. Ngim foon pù akammuyu wi na katuttuwaan,
chiayun akapusan ya kakkaasi tan isuayù nafofodchangan ya nakurap.
18 Siyan na ifakà an chiayu, saon kuman mangar-anyu ta napungsan wi falituk wi siyan
ustuy pammati, tan sachin isù tuttuway fumaknanganyu. Ya saon akon mangar-anyu ta
putilaani luput ta masilupan-ayu tapnu maaan na mafainanyu wi nafofodchangan. Ad
mangaraayu kon saon ta akas à maakasan na kurapyu ta makailaayu asin.
19 Losani takuy ay-ayatò, omorà ya disiplinaò chicha. Siyan sosom-onyun annayay
itudtuchù ad ifafawiyun fasfasuryu.
20 "Chongronyuna! Tan annaà wi isù sumisiad ta sangwanan na somsomòyu wi
mangkongkokongkong. Ad sinumani mangngor an saon ya ib-atanan somsomòna ad
parnoonà, mamfurfurun-ani wi isù man-ufungan na chuway taku.

21 “Ad losani achi pu paafak ta lawing, ichapat-u chicha patùchuwon an saon wi
makaturay wi isun na iningwan Ama an saon ta nangafakà an Satan.
22 “Manchongor-ayu kuma ta losani ifagfakan na Ispiritun Apudyus an chiayu losan
wi mamati ta ailiili!”
Na anchanaya losan, impaisurat Jesu Cristun saon.

4

Na Machayawan Na Sachi Tumutùchu Wi Manturay Ad Langit

1 Narpas pun na sachi, nantangachà ad langit ad nipailan saon na osay liwangan wi
naiib-at. Ad asin-u ko chingngor na kingan na sachi chamuy nakaug-ugkud an saon wi
isù pupun kingana. Ad anana, “Waynusna ta ipailà an sian masapur mapasamak à tapin
na padcha.”
2 Sachi ad, nan-ipangatuwà ta Ispiritun Apudyus ad langit. Ad innilà na umaachuy ta
parangkan na Ali.
3 Ad na itchuran na sachi tummutùchu, musilingan wi isun na musiling na
chachi man-anginay fatu wi ananchay haspe ya karnelia. Ad nalìwos akon sachi
tummutùchuwanà afungar wi isun na siling wi fatu wi ananchay esmerelda.
4 Ad iningkaw akon chuwampuru ya opati aachuyani nampalìwos ta sachi osay
parangka wi tummutùchuwan na chuwampuru ya opati mangipangpangu. Ad
nasilupanchà mamputilà ya nakoronaanchà falituk.
5 Ad iningkaw akon marpu ta sachi tummutùchuwan Ali wi sumsumlit wi ilat ya
kichuur na ichur. Ad na sangwanana ko, iningkaw na pituy silaw wi kumilakilab, wi
chichan pituy karasin na karobfongan na Ispiritun Apudyus.
6 Ad na sangwanan akon sachi tummutùchuwana, iningkaw na lin-ongan wi fayfay
wi isù mail-an na sarming.
Ad iningkaw akon nampalìwos ta tummutùchuwan Ali wi opati parsuwa wi losan
atan ochogcha ya uray akon fuwwangancha.
7 Na osa, isù layon na itchurana, ad na miyagwa, isù faka. Ad na miyatlu, isù fosar na
takun fosarna, ad na miyapat, isù manitit wi tumattattayap.
8 Ad losan chachi opat, sin-onnom na payàcha wi losan ako ata, ya uray na long-agcha.
Ad padchaoncha ya lafiyoncha mangkantakanta wi maid pu umillongan na kankantacha
wi anancha,
“Maid pu miyisuwan na kinafarun na Aputauy Apudyus wi
Mannakafalin, tan siyan afaruwan. À siya,
iniingkaw ta lugrukin na asinchuwan, ya awad ako
ta sana, ya iingkaw akò ing-ingkana.”
9 Ad chachi opati parsuwa, siya ikankantachan kinafarun na sachi tumutùchuy
Ali, ya chaychayawoncha ya manyamayamanchan siyay natatakù ing-ingkana. Ad na
mangkankantaancha,
10 mampalintumong na chachi chuwampuru ya opati mangipangpangu ta sangwanan
na sachi tumutùchu ta manayawanchan siyay natatakù ing-ingkana. Ad inigkachan
koronacha ta sangwanana, ad ananchay mangkankanta,
11 “Apuni wi Apudyus, karobfongam
wi machayaw kapu ta kinafarum ya mannakafalinnu,
tan sian nangwa ta asinchuwan. Ad kapu ta ayatnu,
siyan nàwaan ya natakuwan na losan.”

5

Na Pannilu Ya Sachi Naruruut Wi Papil

1 Ad iningkaw akon innilà wi naruruut wi papil wi inoognan na sachi tumutùchu ta
chiwawani imana. Ad na sachi papil, namfinisà naug-isan ya nangampitun taodna.
2 Ad iningkaw akon innilà wi osay oschorani anghel wi chinakornan kinganay
mangwanani, “Sinun awad karobfonganay mangobfad ya mangukrad ta annayay naruut
wi papil?”
3 Ngim maid pu nginlobfong mangukrad ta sachi naruruut wi papil, uray ta chachi
ingkaw ad langit ya ad asnay luta, ya uray akon losani nan-ootoy.
4 Ad nalluruwaà tan maid pu nàchasan à nginlobfong.
5 Ngim anan na osa ta chachi mangipangpangu an saon, “Akay, achia malluwa, tan
anchiyan naawakan à Layon wi siyan nangatuy kanà David, wi kanà ako Juda. Ad
inafaknà Satan ad siyan nginlobfong wi mangib-at ta sachi papil wi nangampitun taodna,
siyan ukrachona ad fasaona.”

6 Sachi ad innilà na Pannilu wi summisiad ta nangkawaan na chachi mangipangpangu
ya uùchuwan Ali wi linìwos na chachi opati parsuwa. Ad na sachi Pannilu, mamàilan
pilat ta natayana. Nasàkuchan à pitu ya pitu kon atana wi chichan miyalikan na pituy
karobfongan na Ispiritun Apudyus wi nifaun ta losani lukar ad asnay luta.
7 Sachi ad ummachanin sachi Pannilu ta sachi tumutùchuy Ali wi nangara ta naruruuti
papil wi inoognana ta chiwawani imana.
8 Ad innarana pun na papil, nampalintumong losan chachi opati parsuwa ya chachi
chuwampuru ya opati mangipangpangu ta sangwananay manayaw an siya. Ad losan
chachi mangipangpangu nanangchon à isù kitara ya chuyug wi falituk wi nanapnù
fangfanguy insenso, wi miyalikan na luwarun na losani takun Apudyus.
9 Ad kinantachan faruy kanta wi anancha,
“Sia kan afusi nginlobfong wi mangara ta naruruut
wi papil wi nangampitun taodna,
ya sia kan annan karobfonganay mangib-at ya mamasa,
tan sian napatoy wi nifùfù na charam.
Ad sachin imfayadnu ta taku
ta mafalini mantakun Apudyus chicha.
Ad losan chachi sinubfutnu,
narpucha ta losani aapuapuun na taku
ta ailiili ta arutaruta
ya awad akon narpu ta losani
mansabsafali wi ug-ugkud.
10 Ad intapim ako chicha ta manturayam,
ya namfalinom ako chichà
pachi wi mansilfin Apudyus.
Siyan chichan manturay ad asnay lutà
tapin na padcha.”
11 Ad nantollongà pun, chingngor-un kingan na ad-adchuwani aangheles wi achi pu
mafilang tan alifulifucha, wi naag-agsad wi linìwoscha chachi opati parsuwa ya chachi
mangipangpangu ya sachi tumutùchuwan Ali.
12 Ad chinakorchay mangkankanta wi anancha,
“Na annayay Pannilu wi napatoy,
siyan afusi annan karobfonganay mipangatu ya machayaw,
ya maid pu miyisuwan na kinafaknangna ya kinaraingna
ya uray mannakafalinna ya kinafaruna.”
13 Sachi ad chingngor-u kon nangkankantaan na losani parsuwa, wi ingkaw ad langit
ya asnay luta, ya losani ingkaw ta fayfay, ya losan akoy ingkaw ta awachan na nan-ootoy.
Ad losancha makakankanta wi anancha,
“À siyay tumutùchuy Ali ya sachi Pannilu,
machaychayawchà ing-ingkana ya mifakafakan
kinafarucha ya kinangatucha
ya mannakafalinchà ing-ingkana.”
14 Ad anan chachi opati parsuwa, “Amen!” Ad nampalintumong chachi mangipang-
pangu wi manayaw.

6

Na Naobfachan Na Nangampituy Taod

1 Sachi ad innilà na Pannilu wi nangobfad ta sachi pituy taod ta naruruut wi papil. Ad
na nangobfachana ta chamuy taod, chingngor-un kingan na osa ta chachi opati parsuwa
wi isù ichur na ingkigkingana, wi anana, “Waynu!”
2 Ad innilà na osay mamputilà wi afayu wi lummoswa. Ad iningkaw na nangaabfayu
wi nanangchon à pana wi umoyna ikufat. Sachi ad naadchan à siyà korona, ad
lummigwat wi umoy makakufat ta losani afusurna wi siyan mangaafak.
3 Sachi ad inobfad akon sachi Pannilun miyagway taod, ad chingngor-u kon kingan na
miyagway parsuwa wi anana, “Waynu!”
4 Ad lummoswa kon mancharaaki afayu. Ad na nangaabfayu, naadchan à chakor à
sabli ya mannakafalin à manachail ta timpuyug na takud asnay luta ta mampipinnatoy
na atakutaku.
5 Sachi ad inobfad akon sachi Pannilun miyatluy taod, ad chingngor-u kon kingan
na sachi miyatluy parsuwa wi anana, “Waynu!” Ad na nangil-à, lummoswan osay
mangngititi afayu, wi na nangaabfayu, inoognanan kikilluwan.

6 Ad chingngor-un isù kinga wi narpu ta iningkawan na opati isù aangheles, wi anana,
“Maingkin annay luta, ad na nginan na osay kiluy finayu, pasar na labfu ta osay padcha,
wi isun akon nginan na turuy kiluy kaaw. Ngim achi pu ngumatun nginan na fayas ya
lanog.”
7 Sachi ad inobfad akon Pannilun miyapati taod, ad chingngor-u kon kingan na sachi
miyapati parsuwa wi anana, “Waynu!”
8 Ad innilà akon lummosway osay afayu wi na chutchutna, isù kummukupas na
purawna, ad na ngachan na nangaabfayu, Otoy. Ad nitun-ud na sachi nangachanan
à Hades wi ingkawan na natoy. Ad naadchanchà karobfongan wi mamatoy ta nan-
apatan na takud asnay luta wi na màwaana, mapatoy ta kufat na uchum, ya matoy na
uchum à ingki, ya matoy na uchum à sakit, ya patoyon na tanan wi animar na uchum.
9 Sachi ad, inobfad na Pannilun miyalimay taod, ad innilà na chukun na altar
wi mampùwapùwancha ta michatun an Apudyus. Ad innilà na alichodwan chachi
takuy napatoy kapu ta nangiwarawakancha ta ukud Apudyus ya nanistikuwancha ta
katuttuwaana.
10 Ad impoawcha anani, “Siay Apudyus wi Mannakafalin, wi maid pu miyisuwan na
kinafarum ya mapipiyyar wi mangwa ta imfakam, annan sarudsuchonnin sia. Siyan
maanun manguisam ta takud asnay luta wi foon pù mamati, wi manusaam an chicha
kapu ta namatoyanchan chiani?”
11 Sachi ad, naadchancha losan à mamputilà à luput, ad imfakan Apudyus ta man-
illongcha yan ingkanà man-od-ochas losan na mapatoy wi fufurunchay mansilfi kon
Apudyus, wi isun akon napatoyancha.
12 Sachi ad inobfad akon Pannilun miyanomi taod. Ad nanità napigsa, ya ngummitit
na init wi isun na angititani luput. Ya chummaraag akon furan wi isù acharaag na chara.
13 Ad na losani fituwon, nayakayagcha wi maodchag ta luta wi isun na mayakayakan
na fungan na imong nu mafali.
14 Ad na langit, naumas wi isun na maruutan na papil. Ya losani filfilig ya lutay
nangkawa ta fayfay, naatuncha losan ta sikuchi ikawcha.
15 Sachi ad ummawid na atakutaku wi nitapi kon aaliali ya losani turay ta arutaruta
ya uray akon losani ap-apun na asurchasurchachu ya losani fafaknang, ya uray chachi
ooschor ya chachi nasaachan ya chachi maid pu saadcha. Losancha ummawid wi
ummoycha ta filfilig nantaru ta lidliyang ya chopchopras.
16 Ad pin-awanchan filfilig ya chopchopras wi iningkawancha, wi anancha, “Mat-
ob-ayuy filfilig ya chopchopras ta matab-unan-ani ta achi chiani kuma ilan ta sachi
tumutùchuy Alid langit, ya achini pu kuma malìnan manusaan na sachi Pannilu an
chiani!
17 Tan annay chumatong na amochi umog-otancha. Ad sanan manusaancha ta
atakutakud asnay luta, wi maid osà makailigtas.”

7

Na 144,000 Wi Kanà Israel

1 Narpas pun losan chachi, innilà akon opati aangheles wi sumisiad ta opati chugyun
na luta. Ad totoppaponchan fidfid ta achi pu mafudfuchan na uray sinumani lukar ad
asnay luta ya fayfay ya uray sinuy karasi wi ayu.
2 Chichan aangheles wi piniyar Apudyus à mannakafalini manyam-an ta luta ya fayfay.
Ad iningkaw akon osay anghel wi innilà wi narpu ta sumingitan na init, wi inoognanan
markan na natatakuy Apudyus. Ad nampoaw ta chachi opati aangheles,
3 wi anana, “Achiyu yam-anon na luta ya fayfay ya im-imong ingkanà mamarkaan na
ichay na losani mansilfin Apudyus.”
4 Ad chingngor-u kon filang na chachi namarkaan na ichaycha, ad ummoychà 144,000
wi narpucha losan ta kanà na chachi simpuru ya chuway anà Israel.
5-8 Tan ummoy à simpuru ya chuway lifun namarkaan ta waschi osay apuun na chachi
simpuru ya chuway kanà Israel. Siyan simpuru ya chuway lifun namarkaan ta kanà
Juda, ya uray akon kanà Ruben ya kanà ako Gad ya Aser, Neftali, Manases, Simeon,
Levi, Isacar, Zabulon, Jose ya Benjamin.

Na Ad-adchuwani Achi Pu Mafilang

9 Sachi ad asinà nantollong ad innilà na ad-adchuwani taku wi maid pu makafilang ta
kaachucha! Maid ako achicha narpuwan, wi wachawad na narpu ta losani apuupuun
na taku ta arutaruta ya ailiili wi awad na losani karasin na ug-ugkud. Ad losancha
summisiad ta sangwanan na sachi tumutùchuy Ali ya sachi Pannilu, wi nasilupancha
losan à mamputilà ya nanangchoncha losan à pingin na iyug à manayawanchan chicha.

10 Ad chinakorchan kingacha losan wi anancha, “Ta machaychayaw à Apudyustau, wi
tumutùchuy Alitau, ya sachi Pannilu, tan maid uchum à nanaraknib an chitau nu achi
afus à chicha.”
11 Sachi ad na losani aangheles, naag-agsadcha linìwos na tumutùchuy Ali ya chachi
mangipangpangu ya chachi opati isù aangheles, ad nampalintumongcha losan wi
manayaw akon Apudyus,
12 wi anancha, “Annayan katuttuwaan! Siay Apudyus, karobfongam wi machay-
chayaw tan sian angatuwan ya karaingan, ya anna kon mannakafalinnu tan maid
achi pu mafalin an sia. Siyan manyaman-anin sia ya chaychayawonnì sià ing-ingkana!
Amen!”
13 Sachi ad anan na osa an saon ta chachi mangipangpangu wi nansarudsud,
“Akammum nu sinun chachi nasilupan à mamputilà, ya nu sinun narpuwancha?”
14 Ad summongfatà, “Maid akammù, Apu, ngim akammum.”
Ad anana kon saon, “Chichan takuy namati wi naparpalikatan ad luta. Ad
sinàsaanchan luputcha ta charan na sachi Pannilu, wi siyan miyalig à naurasan na
fasurcha.
15 Ad sachin awachancha ta sangwanan Apudyus wi tumutùchuy Ali, wi mansilfin siya
ta Templona ta pinadcha ya linafi. Ad à Apudyus wi tumutùchuy Ali, kanayun iingkaw
an chicha.
16 Ad achicha pu mafitfitil à ing-ingkana, ya maid pu ko mauwawancha, ya achicha
pu asin mainitan ya malingtan.
17 Tan na sachi Pannilu wi ingkaw ta tumutùchuwan na Ali, siyan isù pastorcha wi
mangayyuwan an chicha, ad siyan mangipuyut an chicha ta ikaw na mainum wi chagsi
wi mangatod ta mannaynayuni fiyag. Ad punasan ako Apudyus na losani luwacha ta
maid asincha sumauyan.”

8

Na Naobfachan Na Miyapituy Taod Na Sachi Naruruuti Papil

1 Na nangobfachan na Pannilu ta miyapituy taod na sachi naruruuti papil, kumminò
na losani ingkaw ad langit ta umoy à kogwan na osay uras.
2 Sachi ad innilà na pituy aangheles wi sumisiad ta sangwanan Apudyus, ad
naadchancha nasin-ossà pupu.
3 Sachi ad chummatong akon osay anghel wi nanangchon ta chuyug wi falituk wi
maigkaan na fangfanguy insenso. Ad ummoy summiad ta sangwanan na finalituk wi
altar wi awad ta sangwanan na tumutùchuwan na Ali. Ad naatod an siyan achuy insenso
à ichokana ta luwarun na losani takun Apudyus, à ichatunna ta altar.
4 Ad na asuk na nap-u wi insenso, nilauk ta luwarun na takun Apudyus ad ngummatu
losan wi narpu ta sachi inoognan na anghel wi summisiad ta sangwanan Apudyus.
5 Sachi ad pinnun na sachi anghel na chuyug à fara wi innarana ta altar, ad
inwakawagnad asnay luta. Ad nangichur, ya nangilailat ya nanita.

Na Pituy Pupu

6 Sachi ad, chachi pituy aangheles, nansakanacha wi mangipakinga ta pupucha.
7 Sachi ad, impakingan na ummunay anghel na pupuna, ad nauchanan na lutà chararu
ya apuy wi nacharaan. Ad naskob na nan-atluwan na annay luta ya nan-atluwan na
losani imong wi nitapi kon losani achi pu naranguy charus.
8 Sachi ad impakingan na miyagway anghel na pupuna, ad iningkaw na isù chakorani
filig wi kumilakilab wi nitop-ar ta fayfay. Ad na nan-atluwan na fayfay, namfarfalin
chara.
9 Ad natoy na nan-atluwan na losani ingkaw ta fayfay, ya nilumnod akon nan-atluwan
na losani papur ta fayfay.
10 Sachi ad impakingan na miyatluy anghel na pupuna, ad naodchag na osay chakor
wi fituwon wi kummilakilab, wi isù pinatud, ad nipisuk ta nan-atluwan na losani
chawwang ya chagsi ta luta.
11 Na sachi fituwon, nangachanan à “Paitan.” Ad pinaitanan losani chanum wi
nipisukana, ad natoy na achuy taku ta nanginumancha ta sachi pummaiti chanum.
12 Sachi ad impakingan akon miyapati anghel na pupuna, ad naabchoy na nan-atluwan
na init ya nan-atluwan na furan ya uray nan-atluwan na losani fituwon. Siyan namfalin
pangot na nan-atluwan na padcha ya maid pu ko sorag ta nan-atluwan na lafi.
13 Sachi ad innilà akon osay manitit wi tumattattayap, ad impoawna anani, “Kakkaasin
losani takuy foon pù mamati wi ingkaw ta luta ta mamupuwan chachi turuy aangheles
wi nanganungus!”

9

1 Sachi ad impakingan akon miyalimay anghel na pupuna, ad innilà na osay anghel
wi isù fituwon wi narpud langit wi naodchag ta luta. Ad naatod an siyan turfì na onob
na sachi fitu wi maid pagpag na acharomna.
2 Ad inib-atnan sachi fitu, ad lummoswan amochi asuk wi isun na asuk na chakor wi
sokob, ad fummulingot na luta tan sinar-iwan na amochi asuk na init.
3 Sachi ad, iningkaw akon illoswan na sachi asuk, wi isù chuchun wi sinum-op ta luta,
ad naadchanchà karobfongan wi umtob à isun na otob na kayyaman.
4 Ad nifakan chicha wi achicha an-anuwon na charus ya ay-ayu ya uray sinumani
mura, ta siya kay obfanchan takuy maid markan Apudyus ta ichaycha.
5 Ngim foon pù naparufusan na chachi chuchun wi mangtoy ta taku, ta palikatancha
kay chicha ta unog na limay furan, wi na sikab na maparpalikatancha, isun na obfan
na kayyaman.
6 Ad na sachi limay furan, anapon na takun matayancha, ngim achicha pu makàwa,
tan uray pionchay matoy, achicha pu maparufusan.
7 Na itchuran na chachi chuchun, isuchà afayu wi nisasagkana wi umoy makakufat.
Ya isù nampayunguscha kò falituk wi koronan na ali. Ad na fosarcha, isù fosar na taku.
8 Ad na fuùcha ko, anchu wi isun na fuù na fufai. Ad na fafacha, isù fafan na layon.
9 Ad na far-uungcha, natab-unan à isù aka wi manapar an chicha. Ad nu tumayapcha,
umasaasacha wi isun na umasaan na achuy kalisa wi itodtodchà na afayuy umoy
makakufat.
10 Ad naipusancha ko ya nasìlochanchà isun na saung na kayyaman. Ad na ipuscha
kon ingkawan na karobfonganchay mamparpalikat ta takù limay furan.
11 Ya awad akon alichay mangituray an chicha, wi siyan sachi anghel wi nginfantay ta
sachi fitu wi maid pagpag na acharomna. Na ngachanna ta ukud na Hebreo, Abaddon,
ad ta ukud na Griego, Apolion, wi na miningna, “Manyayam-an.”
12 Sachin napasamakan na chamuy kaog-ogyati likat, ngim awad akon chuway chaan
pù chumatong.
13 Sachi ad impakingan akon miyanomi anghel na pupuna, ad chingngor-u kon kinga
wi isù narpu ta opati chugyun na sachi altar wi falituk wi ingkaw ta sangwanan Apudyus.
14 Ad na sachi kinga, imfakana ta sachi miyanomi anghel wi nanangchon ta pupu,
“Obfachom na chachi opati aangheles wi nafafarud ta ikaw na chakor wi chawwang wi
Eufrates!”
15 Sachi ad naobfad na sachi opati aangheles, wi nisasagkanacha wi nanguullay ta
sachi mismuy uras ya padcha ya furan ya tawon ta patoyonchan nan-atluwan na losani
takud asnay luta.
16 Ad nipaila kon saon na susurchachuy naab-afayuwan, ad nifakan saon na filangcha
wi ummoychà chuwangkasut wi milyun.
17 Ad amasnan nangil-à ta chachi naab-afayuwan. Nagtapan na far-uungcha isù aka,
wi isun na faran na apuy, ya fatuy ananchay safiro, ya asupli na mail-ana. Ad na urun
na afayucha, isù urun na layon, ya lumosloswa ta tupòchan apuy ya asuk ya kumilakilab
wi asupli.
18 Ad kapu ta chachi turuy karasi wi lummoswa ta tupò na afayu, siyan nangtoy ta
nan-atluwan na losani takud asnay luta.
19 Tan na karobfongan na chachi afayu wi umtoy, iningkaw ta tupòcha ya uray ipuscha,
wi na ipuscha, isù urog wi nauruwan wi mangtob ta taku.
20 Ngim chachi nar-usani takuy foon pù napatoy ta amaschi, issiyay achicha pu
iwarang na lawingi oy-oyyooncha, tan foon pù inwarangchay manayaw ta aran ya
sinumani sinan-apudyus wi ing-ingwacha ta falituk ya pilak ya kambang ya fatu ya
ayu, wi achi pu makaila ya makachongor ya makachadcharan.
21 Ad na anchanay taku, foon pu kò imfafawichan pummatoyancha ya nanchawaancha
ya nansarumangkaancha, ya nan-akawancha ya linurukuchay mipangkop ta lallarai ya
fubfufai, tan inturuturuycha.

10

Na Kàiti Papil Wi Inoognan Na Osay Anghel

1 Sachi ad, innilà akon osay anghel wi oschoran wi nan-osog wi narpud langit wi
nalilibfuuwan ya nampayungus à afungar. Ad na fosarna, isù init na silingna, ad na
ikina, isù natutuud wi kilab na apuy.
2 Ad inoognana kon kagkàiti papil wi naiib-at. Ad kinuschana ta chiwawani ikinan
fayfay ya kinuschana ta chuwiki wi ikinan luta.

3 Ad nampoaw à chakoran, wi isù ngorngor na layon. Ad summongfat na pituy ichur.
4 Ad narpas pun na kichuur na ichur, ilukì kuma wi mangiyug-is ta imfakacha. Ngim
na sachi, chingngor-un osay kummingad langit wi mangipalit, anana, “Achim iyug-is na
sachi kingan na pituy ichur tan achi pu mipaakammuchi.”
5 Sachi ad, na anghel wi innilà wi nansasakkakang summisiad ta fayfay ya luta, intay-
agnan imanay chiwawan
6 wi nangisapatan Apudyus wi matatakù ing-ingkana, ya siyan nangwa ta langit ya luta
ya uray fayfay, ya losani ingkaw an chicha. Ad insapatan na anghel wi anana, “Maid
asin mauray, tan chanchanin màwaana,
7 tan na mamupuwan na miyapituy anghel, sachin mangamputan Apudyus ta losani
chaan pù maakammuwan wi puranuna, wi sachin imfakana ta chachi profetas wi
nansilfin siya ta sin-arkawan.”
8 Sachi ad asin kummingan sachi man-ukud ad langit, ad ananan saon wi, “Ing-a aran
na sachi kagkàiti papil wi naiib-at wi oognan na sachi anghel wi nansasakkakang ta
fayfay ya luta.”
9 Siyan ummoy-u ta sachi anghel chinawat na sachi papil, ad ananan saon, “Annaya,
aram ad inannu. Maisan ta tupònu wi isù chilu, ngim pasikafonan fuwangnu.”
10 Ad innarà na sachi kagkàiti papil wi inoognana ad innan-u. Ad tuttuway maisan ta
tupòu wi isù chilu. Ngim inùmun-u pun, pinasikabnan fuwang-u.
11 Sachi ad nifakan saon wi, “Masapur wi ipaakammum akon imfakan Apudyus wi
màwa ta losani turay ya losani taku ta ailiili wi mansabsafalin ukudcha.”

11

Na Chuway Tistikun Apudyus

1 Sachi ad, naatod an saon na osay paraisong wi isù sur-ud, ad anan na sachi nangatod
an saon wi, “Ing-a isongon na Templon Apudyus wi mitapi kon altar. Ad filangom akon
takuschi wi manaychayaw an siya ta Templo.
2 Ngim achim itapi isongon na lasin na Templo tan sachin isù nipurang ta chachi
takuy foon pù takun Apudyus. Ad miparufuschay mangsod ta sachi naapudyusani ili wi
Jerusalem ta unog na opatpuru ya chuway furan.
3 Ngim na sachi timpuy 1,260 wi padcha, ifaun-un chuway tistikù wi umoy mangi-
paakammu ta pion Apudyus wi paakammu. Ad na maam-amchan na somsomòcha kapu
ta fasfasur na taku, mansisillupchà saku.”
4 Na chuway tistiku, chichan miyalikan na sachi chuway ayuy olivo ya chuway silaw,
wi imfakafakan na profetas ta awi, wi awad ta sangwanan Apudyus wi Apun na losani
luta.
5 Ad nu awad mangipachas wi mangan-anun chicha, lumoswan apuy ta tupòcha wi
mam-un chicha, ad siyan matayan na sinumani mangipachas wi mangan-anun chicha.
6 Ad awad akon karobfongancha wi mamagpag ta uchan ta achi pu umud-uchan
ta unog na mangipagngorancha ta ukud Apudyus. Ya isun akon losani chanum,
tan karobfongancha koy mamfarfalinon na chanum à chara. Ya karobfongancha wi
mamalikat ta taku ta uray sinumani likat wi insikun ta pioncha.
7 Ngim nu marpas na mangipagngorancha ta ipagngorcha, sachin lomoswaan na isag
kaog-ogyat wi isù atap wi animar wi marpu ta sachi fituy maid pagpag na acharomna,
ad kufatonà chicha. Ad afakonà chicha ad pinatoyna chicha.
8 Ad na lachagcha, mifafannat ta arsan na sachi chakor wi ili wi nilansaan na Apucha.
Na mangiyalikancha ta sachi ili, isù Sodoma winnu Egipto, kapu ta lawingi nànàwa ta
sachi ili.
9 Ad umoy à turuy padcha ya kogwan mamufuyyaan na taku ta lachagcha wi achicha
pu parufusan na milobnancha. Siyan maid achi namuyà takuy marpu ta ailiili ta
arutaruta ya losani karasi wi ug-ugkud an chicha.
10 Ad maragsakan na takuy foon pù mamatid asnay luta ta natayan na chachi
chuwa. Siyan mallagragsakcha ya man-asiatodchà atodcha kapu ta amochi lagsakcha ta
natayancha, tan na chachi chuwa, profetas Apudyus wi isagcha nu pinalikatan na takud
asnay luta.
11 Ngim lumaus pun na turuy padcha ya kogwa ta sachi, asin Apudyus takuwon à
chicha ad fumangoncha ad maid miyisuwan na ogyat na chachi mamufuya.
12 Ad na sachi, awad na chongron na chachi chuwa, wi chakor wi kinga wi
marpud langit, ad ananan chicha, “Wayyusna!” Ad na mangiil-an na losani afusurcha,
mipangatucha ta lifuud langit.

13 Ad na sachi ko, machanità napigsa ad mayam-an na man-asimpuruwan na sachi
ili, ad matoy na pitunlifuy taku. Ad na uchumi takuy mafun-an, isagcha umogyat siyan
chayawonchan kinangatun Apudyus ad langit.
14 Ad amaschin màwaan na miyagway kaog-ogyati likat. Ngim sumarunun miyatlu!

Na Miyapituy Pupu

15 Narpas pun losan chachi, impakingan na miyapituy anghel na pupuna, ad
chingngor-un achuy kummingà chakoran ad langit wi anancha, "Manipud ta sana, maid
uchum à manturay ta losani taku nu achi afus na Aputauy Apudyus ya sachi impaalinad
asnay luta wi Cristu, ad siyan manturay à ing-ingkana!"
16 Ad na chachi chuwampuru ya opati mangipangpangu wi tumutùchu ta sangwanan
Apudyus, nampalintumongcha losan wi manaychayaw an siya,
17 wi anancha,
"Apuni wi Apudyus wi Mannakafalin,
wi iniingkaw uray ta chamchamun na sinuman
ya uray ta sana ya à ing-ingkana,
manyaman-anin sia tan impailam na mannakafalinnu
ad illukim wi manturay!
18 Ad maid pu miyisuwan na og-ot
na chachi foon pù takum
tan annay chinumtong na manusaam an chicha,
wi siya kon manguisam ta natoy.
Ad chinumtong akon manachailam
ta losani manachail ad asnay luta
kapu ta kinarawingcha!
Ad sana kon mangunkunaam ta losani nansilfin sia,
wi profetasnu,
ya losan akoy takum wi nangiyafain an sia,
uray chachi nafafa ya nan-angatu."
19 Sachi ad innilà wi naanib-at na Templon Apudyus ad langit, ad mamàilan kasun wi
naigkaan na chachi niyug-isan na turag Apudyus ta awi. Na sachi koy timpu, nangilailat
ya nangichur-ichur à chakor, ya nanita ko, ad ummuchan à chararu.

12

Na Fufai Ya Kaog-ogyati Dragon

1 Sachi ad iningkaw na nipailad langit wi isag kaskaschaaw wi singyar. Iningkaw na
osay fufai wi summisiad ta furan, ya nasilupan à isun na siling na init, ya nampayungus
à korona à simpuru ya chuway fituwon.
2 Akin-annaon à siya, siyan nantuking ta amochi sikab na mangkumutana.
3 Sachi ad iningkaw na nipaila ta langit wi osay kaskaschaawi singyar wi na sachi,
kaog-ogyati dragon wi mancharaag na long-agna ya pitun uruna ya simpurun sàkudna.
Ya losani uruna, napayungusan à koronan na ali.
4 Ad inabchoyna ipusnan nan-atluwan na losani fituwon ta langit ad siyan
nayagyakancha ta luta. Ad ummoy ta sangwanan na sachi fufai wi akin-annaon, ta
anonan anàna nu fumùnag.
5 Ngim ummanà pun na fufai, wi larain inyanàna, naiyawid naiyoy an Apudyus
ta tumutùchuwana, tan siyan mangituray ta arutarutà tapin na padcha, wi istriktun
pinagturayna.
6 Ad na sachi fufai, ummawid ta filig wi ummoy ta lukar wi insasagkanan Apudyus à
mantaruwana, wi mangayyuwananan siyà unog na 1,260 wi padcha.
7 Sachi ad finumtak na kufat ad langit. Ad à Miguel wi ap-apun na aangheles,
impangunan uchumi aangheles wi mangufat ta sachi dragon. Ad na sachi dragon ya
aanghelesna ko, nakakufatchan chicha,
8 ngim naafakcha losan, siyan maid pu karobfonganchay ingkaw ad langit.
9 Siyan niparyaw na sachi kaog-ogyati dragon, ya nifallucha losan ta aanghelesnad
asnay luta. Na sachi dragon, siyan urog ta awi wi ap-apun na aran, wi Satan ako kay,
wi siyan nanurtulli ta atakutakud asnay luta.
10 Sachi ad chingngor-un chakor wi kingad langit, wi anana, "Sanan tumuttuwaan
na manaraknifan Apudyus ta taku, tan sanan mangipail-ana ta mannakafalinnay
manturay! Ya sana kon mangipail-an na sachi imfaunnay Cristu ta karobfongana!
Tan naafak na ap-apun na aran ad niparyaw ad langit, wi siyan nangipafasurfasur ta
susunudtaun Apudyus ta pinadcha ya linafi.

11 Ngim chachi susunudtau, inafakchà siya kapu ta nifùfuan na charan na sachi
Pannilu, ya kapu ko ta nangistikuwancha ta mipangkop ta sachi Pannilu, uray sachin
inyotoycha wi foon pù pinatkanchan fiyagcha.
12 Siyan losantauy annad asnay langit, lumagsaktau tan niparyaw à Satan! Ngim
kakkaasi losan chachi awad ad luta ya fayfay tan sachin nifalluwan Satan. Ad amod
na og-otna tan akammunay ait na timpunay mangwa ta pionay oyyooni lawing."
13 Sachi ad wi illasin na dragon wi niparyaw ya nifallu ta luta, chinogchognan sachi
fufai wi nangiyanà ta sachi anà wi larai.
14 Ngim na sachi fufai, naadchan à chuwà payà wi isun na payà na chakor wi manitit
ta tumayap umawid ta sachi filig wi sachin maayyuwananà unog na turuy tawon ya
kogwa, ta foon pù ochasan na sachi urog wi dragon ako kay.
15 Siyan na dragon, inyutanan isù chawwang wi chanum à manlitapna ta manganudna
ta sachi fufai.
16 Ngim nafadngan na fufai, tan nantaang na luta ad narun-ug losan na sachi chanum
wi narpu ta tupò na dragon.
17 Sachi ad naam-amod na og-ot na dragon ta sachi fufai, wi maid miyisuwan na
og-otna, siyan ummoyna kinufat na uchumi an-ananàna, wi chichan losani namtog ta
imfakan Apudyus ya nangipapati wi mamangchon ta katuttuwaan wi intudtuchun Jesus.
18 Sachi ad, ummoy na sachi dragon ta tarantag na fayfay umaagsad man-uullay.

13

Na Kaog-ogyati Animar Wi Narpu Ta Fayfay

1 Sachi ad iningkaw na innilà wi lummoswa ta fayfay wi isag kaog-ogyat wi animar.
Pitun uruna ya simpuru kon sàkudna. Ad losani sàkudna, annan koronana, ad na losani
ichayna, naug-isan à ngadngachan Apudyus.
2 Ad na itchuran na sachi kaog-ogyati animar, isù leopardo. Ad na ikina, isù ikin
na bear, ad na tupòna, isù tupò na layon. Ad inadchon na dragon ta sachi animar na
mannakafalinna ya manturayana ya chakor wi karobfongana.
3 Na osay urun na sachi kaog-ogyati animar, iningkaw na fikadna wi inyatoyna, ngim
napilatan ad asin nataku. Ad sachin naschaawan na losani takud asnay luta ya sachi
kon losancha summurutan an siya.
4 Ad chinaychayawcha losan na dragon kapu ta nangadchana ta karobfongana ta sachi
kaog-ogyati animar. Ad chinaychayawcha kon sachi kaog-ogyati animar wi anancha,
"Maid miyisuwan na sanati animar! Maid pu nginlobfong makakufat an siya!"
5 Ad na sachi kaog-ogyati animar, naparufusan wi tumangsit ya manginsurtun
Apudyus, ya naparufusan akoy manturay ta unog na opatpuru ya chuway furan.
6 Siyan illukinay mangin-insurtun Apudyus ya uray na mipangkop ta ngachanna ya
foroynad langit ya losan chachi ingkaw ad aschi.
7 Ad naparufusan à mangufat ta takun Apudyus à mangafakanan chicha, ad naadchan
akò wayana wi mangituray ta losani taku ta ailiili ta arutaruta wi maid mar-usan ta
losani mangkarakarasi wi ukud.
8 Siyan losani takud asnay luta chayawonchà siya, wi naraksig yakan chachi takuy
nilistan ngachancha ta nibrun na Panniluy napatoy. Tan nanipud ta chamchamun
na sinuman, nar-us nilista ta sachi nibrun angachangachan na losani maadchan à
mannaynayun à mafiyakan an Apudyus.
9 Masapur chongronyuna, nu naingaan-ayu!
10 Chachi takuy naikasat wi mifarud, mifarudcha met laing! Ad chachi naikasat
wi mapatoy à sabli, mapatoychà sabli! Siyan chitauy takun Apudyus, masapur
papigsaontaun pammatitau ya an-anusantaun sinumani mapasamak an chitau.

Na Kaog-ogyati Animar Wi Narpu Ta Luta

11 Sachi ad iningkaw akon innilà wi osay kaog-ogyati animar wi lummoswa ta luta.
Chuwan sàkudna wi isù sàkud na ikaw na pannilu, ngim na kingana, kaog-ogyat wi isù
kingan na dragon.
12 Ad na losani karobfongan na sachi ummunay animar, wachawad ako ta sachi
niyagwa, tan siyan isù pinakarong-agna. Ad ipapilitna pachayaw ta losani takud asnay
luta na sachi osay animar wi napilatan na fikadna.
13 Ad na sachi niyagway animar, impailanan mampataag wi kaskaschaaw, tan
impaodchagnan apuy wi marpud langit à mangil-an na losani taku.
14 Siyan tinurtulliyanan losani takud asnay luta ta nangwaana ta kaskaschaaw kapu
ta karobfongan na sachi ummunay animar. Ad na sachi miyagway animar, nampàwa ta
takù sinan-animar à isun na sachi osay animar wi nafikachan ta sabli ngim nataku.

15 Ad imparufus ako Apudyus wi man-angngoson na sachi miyagwa na sachi sinan-
animar ta mafalini makakinga ya mafalinna koy otyon na sinumani foon pù manayaw
an siya.
16 Ad ako, na sachi miyagway animar, pinilitnan losani taku wi mamarkaan na
ichaycha winnu chiwawani imachà markan na sachi ummunay animar. Siyan
namarkaan na losani taku wi nasaachan ya chachi maid saadcha, ya uray fafaknang
ya kakapus, ya uray sasannilu ya chachi foon à sasannilu.
17 Tan nu sinun foon pù mamarkaan à ngachan na sachi ummunay animar, winnu
numeron na ngachanna, foon à mafalini man-ingina ya mangnginà farangna.
18 Afus chachi nanakmani takù makaawat ta annaya. Siyan nu sinun naraing,
ilasinnan miyalikan na sachi numeron na ummunay animar, tan na sachi numero, siya
miningnan ngachan na osay taku, wi na numerona, 666.

14

Na Pannilu Ya Takunay 144,000

1 Sachi ad wi nantollongà, iningkaw na Pannilu wi summisiad ta Filig wi Sion. Ad
iningkaw akon niyamung an siya wi takuy 144,000, wi naug-isan na ichaychà ngachan
na Pannilu ya ngachan na Amana.
2 Ad chingngor-u kon chakorani kinga wi narpud langit wi isù akasaas na lumuyluy-
ud wi chanum ya isu kò kichuur na ichur, ngim isu kò kingan na ad-adchuwani
mangkitkitara.
3 Ad chachi takuy 144,000, sinasakungchan sachi tumutùchuy Ali ya chachi opati isù
aangheles ya chachi koy mangipangpangu. Ya kankantaonchan adchatuy kanta wi maid
uchum à mangakammu nu achi afus chachi 144,000, tan chichan sinubfut na Pannilu ta
iningkawanchad luta.
4 Na anchanay taku, maid tuwa nakafasurancha mipangkop ta fufai, tan chichan takuy
mamfaru. Mituntun-udcha ta Pannilu ta sinuy umayana, tan chicha chachi nafayachan
na fasurcha wi isù inlasin Apudyus chicha ta uchumi taku ta chichan umunay mamati,
wi isù michatunchan Apudyus ya sachi Pannilu.
5 Ya maid anu nanturtulliyancha ya maid pu ko mapafasuranchan Apudyus.

Na Impachamag Na Turuy Anghel

6 Sachi ad, innilà akon osay anghel wi tumattattayap ta ngatu, wi mangiwarawag ta
losani taku ta Mamfaruy Chamag wi achi pu mabmab-os à ing-ingkana. Ad iwarawagna
ta losani karasin na taku ta ailiili ta arutaruta wi mangkarakarasin ukudcha.
7 Ad chinakornan kingana, “Iyafainyù Apudyus, ya chayawonyun kinangatuna, tan
annay chumtong na manguisana ta atakutaku! Siyan chaychayawonyù siya, tan siyan
nangwa ta asinchuwan wi uray langit ya luta ya uray akon fayfay ya losani chusì!”
8 Sachi ad iningkaw akon miyagway anghel wi ummun-unud, wi anana, “Kattoi
nayam-an na sachi machamchamag wi ili wi Babilonia à machusaana! Tan chachi
takuschi, isù impainumcha ta losani taku na sachi isù mampiyay fayascha, wi sachin
miyalikan na nangawisancha ta atakutakuy mangwa ta lawingi ining-ingwacha.”
9 Sachi ad iningkaw akon miyatluy anghel wi nitun-ud ta chachi chuwa, ad chinakorna
kon kinganay anana, “Sinumani manaychayaw ta sachi kaog-ogyati animar ya sachi
sinan-animarna, ya sinumani impamarkanan ichaycha winnu imana ta ngachanna,
10 sikurachuy ipainum ako Apudyus an chichan paitani fayasnay natasa wi maid
laukna, wi sachin miyalikan na amochi og-otna! Tan palikatan Apudyus chicha losan à
apuy ya kumilab wi asupli, ad fufuyyaon na aangheles Apudyus ya sachi Pannilu.
11 Ad na sachi apuy wi mamalikat an chicha, maid pu matayana tan kumilakilab à ing-
ingkana wi maid pu miwarangan na asukna. Ad maid purus kumin-an na likatcha tan
pinadcha ya linafi wi maliligkatancha, tan chicha chachi nanayaw ta sachi kaog-ogyati
animar ya sachi sinan-animar ya chicha kon namarkaan akò ngachan na sachi animar.”
12 Ngim chiayuy takun Apudyus, wi nanungpar ta imfakana ya mamati kon Jesus,
masapur papigsaonyun pammatiyu ta achiayu maawis, uray sinun mapasamak an
chiayu.
13 Napannos ad, chingngor-u kon kingad langit, ad ananan saon, “Iyug-isnun
anchanaya: Manipud ta sana, maragsak na losani mamatin Aputau nu matoycha!”
Ad anan akon Ispiritun Apudyus wi nanachun, “Oo, tuttuwa wi maragsakcha, tan na
matayancha sachin man-illongancha ta nalikati iwaarcha, ad sachi kon mangar-ancha
ta kunkunan na mamfaruy iningwacha.”

Na Maapitan Na Achi Pu Mamati, Wi Miyalig À Mura Ta Annay Luta

14 Nantollongà pun, iningkaw na innilà wi putilaani lifuu, ad iningkaw akon
tummutùchu ta lafawna wi isù taku wi napayungusan à falituk wi karonan na ali ya
nanangchon à tachomani lilit.
15 Sachi ad innilà akon osay anghel wi lummoswa wi narpu ta sachi Templod langit, ad
pin-awanan sachi tummutùchu ta lafaw na lifuu, "Ikapasnun sanati lilitnu ta kapasom
na luta, tan chummatong na ustuy inyàapit, tan isù nar-umi ani na luta!"
16 Siyan na sachi tummutùchu ta lifuu, inkapasnan lilitna ad inapitna losan na ani ta
luta.
17 Sachi ad iningkaw akon innilà wi osay anghel wi lummoswa ko wi narpu ta sachi
Templod langit, ad nanangchon akò tachomani lilit.
18 Sachi ad lummoswa kon osay anghel wi narpu ta altar, wi sosogkan ta michatun
an Apudyus. Na sachi anghel, siyan nginfiyang ta apuy. Ad pin-awana kon sachi osay
nanangchon à tachomani lilit, "Làkacham na sanati isù wakar wi mura wi ananchay
grapes ta luta tan nar-umcha losan!"
19 Siyan na sachi anghel, inlàkadnan lilitna ta luta ad inaranan losani fungan na
grapes, ad pinonponna ta chakor wi astan Apudyus, wi sachin alig na amochi og-otnay
manusa ta takud asnay luta.
20 Ad na ikaw na astan na grapes, lasin na ili. Ad chara na lummoswa ta sachi
astan, ad linitapnan nasuruk à turungkasut ya chuwampuruy kilometro na aanchuna,
wi maagsachan na arofongna.

15

Na Pituy Aangheles Wi Mangipachas Ta Anungus Na Likat

1 Sin-aitan ad, iningkaw akon osay nipailad langit wi isag mampataag wi singyar wi
màwà tapin na padcha, tan iningkaw na pituy aangheles wi nangchon ta manganungus
wi pituy likat wi mipachas ad asnay luta, wi chichan liglikat ta pagpag na manusaan
Apudyus ta taku.
2 Sachi ad innilà na isù mammusmussiling wi fayfay, wi naaslangan à apuy. Ad innilà
akon chachi nangafak ta sachi kaog-ogyati animar kapu ta ummisianchay manayaw
an siya ya ta sachi sinan-animar wi issuissuna, wi losancha ko foon à nampamarka ta
numeron na ngachanna. Ad ummaagsadcha ta tarantag na fayfay wi nanangchonchà
isù kitara wi innadchon Apudyus an chicha.
3 Ad kinankantacha kon kantan Moses wi nansilfin Apudyus ta awi, wi sachi kon
kantan na Pannilu. Amasnan kinantacha:
"Siay Apu wi Apudyus wi Mannakafalin,
maid pu miyisuwan na losani iningwam
wi isag kaskaschaaw!
Siay Alin na losani taku ta arutaruta,
isag nalimpiw ya pasig tuttuwan losani achawiyam!
4 Maid pu achi umogyat an sia ta sana, Apu!
Ya maid pu ko achi mangipudnu ta kinangatum,
tan maid pu miyisuwan na kinafarum.
Siyan na losani taku ta arutaruta,
umalicha losan wi manaychayaw an sia
tan naawatancha losan wi ustuustun
losani oy-oyyoom."
5 Napannos ad, innilà akoy naib-at na Templod langit, ad mamàilan sachi Kachayawani
Kuwartun Apudyus ta charòna.
6 Sachi ad lummawa chachi pituy aangheles ta sachi Templo wi nanangchon ta chachi
pituy liglikat. Ad losancha nasilupan à putilaan wi pumopor-as, ya nafofod na far-
uungchà falituk.
7 Sachi ad ummoy na osa ta chachi opati isù aangheles ad sinin-ossana inadchon ta
chachi pituy aangheles na chuyug wi falituk wi nanapnù og-ot Apudyus wi matatakù
ing-ingkana.
8 Ad kapu ta kinafarun Apudyus ya mannakafalinna, losan asuk na charom na
Templo, ad maid pu makarnò ingkanà marpas na pituy likat wi ipachas na chachi pituy
aangheles.

16

Na Pituy Chuyug Wi Nanapnù Og-ot Apudyus

1 Napapannos ad, chingngor-u kon chakor wi kinga wi narpu ta Templo wi nan-ukud
ta chachi pituy aangheles, anana, “Choowot ing-ayu isiyat ta lutan anchanati likat wi
awad ta pituy chuyugyu, wi og-ot Apudyus ta taku.”

2 Sachi ad ummoy na ummunay anghel insiyat ta lutan sachi iningkaw ta chuyugna.
Ad losan chachi namarkaan ta markan na kaog-ogyati animar ya nanaychayaw ako ta
sachi sinan-animar wi isuna, nakakatorcha losan à man-akub wi kakator wi amod na
sikabna.

3 Sachi ad ummoy akon miyagway anghel insiyat ta fayfay na iningkaw ta chuyugna,
ad na sachi chanum namfalin isù charan na natoy, ad na losani man-àachap ta fayfay,
natoy.

4 Sachi ad ummoy akon miyatluy anghel insiyat ta losani chawwang ya chagsi na
iningkaw ta chuyugna. Ad namfarfalin na chanum à chara.

5 Ad na sachi, chingngor-un imfakan na anghel wi nginfiyang ta chanum, wi anana,
“Apudyus wi maid pu miyisuwan na kinafarum, wi sikuchi iniingkaw ta chamchamun
na sinuman ya iingkaw-a kò ing-ingkana, kattoi nalimpiw ya ustuustun pinagchusam ta
taku!

6 Tan pinatoychan chachi takum ya chachi profetasnu wi isu kò insiyatchan characha.
Ad sachin mangipainumam an chicha ta chara ta sanà sufalit na iningwacha!”

7 Sachi ad chingngor-u kon summongfat wi narpu ta altar, wi anana, “Oo, Apu, siay
Apudyus wi Mannakafalin, ustuustu ya nalimpiw tuwan pinagchusam ta taku!”

8 Sachi ad ummoy akon miyapati anghel insiyat na iningkaw ta chuyugna ta init. Ad
naam-amod pummigsan atungna wi maatungan na taku.

9 Ad uray nu naatungancha, ar-arwakanchà Apudyus wi mannakafalin ta losani likat,
ad foon pù iwarangchay fumasurfasur ya foon pù chayawonchan kinangatun Apudyus.

10 Sachi ad ummoy akon miyalimay anghel insiyat na iningkaw ta chuyugna ta
tummutùchuwan na sachi manturay wi kaog-ogyati animar. Ad fummulingot isag na
losani iturayana, ad obfan na takun chilacha ta likatcha.

11 Ngim maid pu nangifafawi an chicha ta lawingi oy-oyyooncha, ad ar-arwakanchà
Apudyus ad langit kapu ta sikab na long-agcha ya kakatorcha.

12 Sachi ad ummoy akon miyanomi anghel insiyat na iningkaw ta chuyugna ta
chakor wi chawwang wi nangachanan à Eufrates. Ad nadchù na sachi chawwang à
mamfallasiwan na nan-angatuy ali wi marpu ta sumingitan na init.

13 Ad sachin nangil-à ta turuy aran wi isù tukak na itchuracha. Na osa, lummoswa ta
tupò na sachi dragon, ad na osa, lummoswa ta sachi kaog-ogyati animar, ad na miyatlu,
lummoswa ta tupò na sachi sinanprofetas wi pinakarong-ag na sachi animar.

14 Na chachi turuy aran Satan, makàwachà kaskaschaaw, ad umoycha aruson na losani
ali ta arutaruta ta losancha kufaton à Apudyus wi Mannakafalin. Ngim na sachi padcha,
siyan mangafakan Apudyus ta losani afusurna.

15-16 Na lukar wi nangarusan na chachi aran an chicha, siyan ananchay Armagedon
ta Hinebreo wi ukud. Ad sachin mangifag-an Jesu Cristu wi, “Tantanchaakanyun
annayay ifakà, tan maid pu apuutanyù mangulinà tan isun na inyòoyyan na man-aakaw
wi achi pu maakammuwan ad nachanatong! Siyan maragsak na takuy nakasakana
wi manguullay an saon, wi isun na nansisillup wi achi pu masusuyop, tan foon pù
màchasan wi namfofodchang à mifafainana.”

17 Sachi ad ummoy na miyapituy anghel insiyat na iningkaw ta chuyugna ta poyaaw.
Ad iningkaw na chakorani kinga wi narpu ta tummutùchuwan Apudyus ta Templo, wi
anana, “Nakangput!”

18 Ad nangilailat ya iningkaw na umatiatiung-ung ya kichuur na ichur, ya amod wi
chita wi maid miyisuwana nanipud ta nàwaan na taku ta annay luta. Maid miyisuwan
na apigsana!

19 Ad nan-atlu napotpotlà na nachamchamag wi ili wi Babilonia, ad nachachail
losan na chachakkor wi ili ta arutaruta. Ad simsimmò Apudyus ad Babilonia wi
nachamchamag wi ili ta nanusaana wi isù impainumnan natasay fayasnay paitan wi
maid nafun-an uray sintodtod kapu ta amod wi og-otna.

20 Ad nilumnod na losani lutay nangkawaon na fayfay, ad nan-un-unapnap na losani
filfilig.

21 Ad ummuchan à nan-achakkor à chararu wi umoy à limay puruy kilu na achagson
na osa, ad naodchagcha ta taku. Ad ar-arwakan na takù Apudyus kapu ta kaog-ogyati
chararu ya amod wi likat.

17

Na Nachamchamag Wi Puta Wi Nangaabfayu Ta Kaog-ogyati Animar

1 Sachi ad ummatam an saon na osa ta chachi pituy aangheles wi nachuychuyukan,
ad anana, “Waynu, ta inyà ipaila na manusaan Apudyus ta chachi taku ta ili wi achani
ta achuy chawwang, wi miyalig na sachi ili ta fufai wi machamchamag na kinaputana.
2 Na sachi fufai, isù insuyopnan losani ali ta annay luta, ad nakafasurcha losan an siya.
Ad na losani takuy foon pù mamatid asnay luta, isuchà nasalimong ta nanginumancha
ta fayasna wi ipaipainumna.”
3 Sachi ad tiningngilà ta Ispiritun Apudyus ad inyoyà ta anghel ta fogfokaw. Ad sachin
nangil-à ta osay fufai wi nangaabfayu ta osay manchilaag wi kaog-ogyati animar wi pitun
uruna ya simpurun sàkudna. Ad naug-isan losan na long-agnà ngadngachan Apudyus.
4 Ad na sachi fufai, nakasilup à silup na ali wi manchilaag ya mallinsi wi
natayutayunan à falituk, perlas ya nanginginay fatu wi sumilap. Ad nanangchon à
falituk à tasa wi nanapnù afafain wi lisortan na lawingi oy-oyyoona.
5 Ad iningkaw na niyug-is ta ichayna wi ngachan wi chaan à maakammuwan na
miningna, wi ananay, “Na nachamchamag wi ili wi Babilonia, siyan ina losan na puta
ya nallukiyan na losani afafain wi màmàwa ta annay lufung.”
6 Ad na nangil-à ta sachi fufai, isù nasalimong ta charan na takun Apudyus wi napatoy
kapu ta pammatichan Jesus.

Siyan na nangil-à ta sachi fufai, naschaawà.

7 Ad anan na anghel an saon, “Taako maschaaw? Chongrom ta ifakà na miyalikan
na sachi fufai ya sachi kaog-ogyati animar wi nangaabfayuwana, wi pitun uruna ya
simpurun sàkudna.
8 Na sachi kaog-ogyati animar, asifififyag ta annay luta ta sin-arkawan ngim maid ta
sana. Ngim asin lumoswà tapin na padcha ta sachi fitu wi maid pagpag na acharomna.
Ad losan na taku ta annay luta wi foon à nilistan ngachanna ta sachi nibru nanipud
ta chamchamun na annay luta wi nilistaan na losani maadchan à mannaynayun à
fiyag, maschaawchay mangila ta sachi kaog-ogyati animar nu asin lumoswa. Ngim na
lumoswaana, mifallu ko ad infierno.
9 “Isù nalikatnà maawatan, ta ikad na nanakmani takuy makaawat ta anna. Tan na
pituy uru, miyalig ta pituy filig wi tummutùchuwan na sachi fufai, ya miyalig ako ta
pituy ali:
10 na lima an chicha, napapog na nanturayancha, ad na miyanom, siyan turay ta sana.
Ad na miyapitu, chaan à chumtong na manturayana. Ngim nu chumtong, sin-akitan
yakan manturayana.
11 Ad na sachi kaog-ogyati animar wi iningkaw ta sin-arkawan ngim maid ta sana,
siyan miyawaruy Ali wi misukat ta chachi pitu, ad mifallu.
12 “Ad na miyalikan na simpuruy sàkud, chichan simpuruy ali wi chaan à chumtong
na manturayancha. Ngim nu chumtong na karobfonganchay manturay, makaturaycha
ta sachi kaog-ogyati animar à sin-aitan wi isun yakà osay uras na manturayancha.
13 Ngim na chachi simpuru, man-iisun puntilyacha ad impurangchan mannakafalin-
cha ya lobfongcha ta sachi animar,
14 ta man-ossaancha wi mangufat ta sachi Pannilu. Ngim na Pannilu, ya chachi
napipiyyar wi chinutukanà mamatin siya, afakoncha chicha tan siyan Apun na losani
ap-apu ya Alin na losani ali.”
15 Sachi ad anan akon sachi anghel an saon, “Na miyalikan na innilami achuy
chawwang wi achani ta tummutùchuwan na sachi puta, chichan aapuapuun na taku
ta ailiili ya arutaruta wi wachawad na losani karasin na ug-ugkud.
16 Ad na chachi innilam wi simpuruy sàkud ya kaog-ogyati animar, chumtong na
mallawingancha ta sachi fufai, ad losancha aran na ùuwana ya fochangancha kò siya.
Ad anoncha kon fokas na long-agna ad sogkonchan mafun-an.
17 Na mangwaancha losan ta amaschi, tan Apudyus na nangipaspasmò ta nantitim-
puyukan na sachi simpuru ya nangipurangancha ta mannakafalincha ta sachi kaog-
ogyati animar à manturay, ta mituruy na puranun Apudyus ya tumuttuwaan na losani
imfakana wi màwa.
18 “Na miyalikan na sachi fufai wi innilam, siyan machamchamag wi ili wi mangituray
ta losani turay ta annay luta.”

18

Na Mayam-anan Na Ilid Babilonia

1 Narpas ad na sachi, innilà na osay anghel wi nan-osog wi narpud langit. Ad chakor
na karobfongana ya malinangan na luta ta silingna.
2 Ad impoawna anani, “Nachusa ta sana ya losan nayam-an na sachi machamchamag
wi ilid Babilonia! Ad namfalini iniliyan na aran ya nanùfutan akon losani kaisaw wi
sissiwit wi larawwingontau.
3 Tan na sachi ili, inawisnan losani taku ta ailiilid asnay lutà sumurut ta kinarawingna,
tan isù impainumnan paitani fayasna ta losani takù masalimngancha losan. Ad na aaliali
ta luta, isù nakachagchakaschan siya tan sinurutchan achawiyana wi foon pù achawiyan
Apudyus. Ad na losani manlakrakud asnay luta, fummaknangcha tan naamiamin na
nanginginay lakucha wi usarona ta lumagsakanay lawing!”
4 Sachi ad, iningkaw akon kinga wi chingngor-u wi narpud langit, wi anana,
“Chiayuy takù, lumayaw-ayu ta sanati ili
ta achiayu makafasur ta fasurna
ya achiayu ko mitapi ta machusaana!
5 Tan na fasurna, isun na angatun na langit
na naponponancha.
Ad achin pu Apudyus maliwatan
na kinarawing na oy-oyyoona.
6 Siyan na màwan siya,
manchublin losani ining-ingwanay lawing ta uchum
à sufalit na iningwana.
Ad na sachi paitani impainumna ta uchum,
manchubli kon paitnà mipainum akon siya.
7 Tan na isag wi nallamram-ayana
ya nangipachayawana ta long-agna,
siya kon isun na manlikatana ya manchomchomana.
Tan anana ta somsomòna,
‘Isuwà à turay wi foon à nafaru,
siyan maid mipadpachas an saon
à isun na likat na mafaru!’
8 Ad kapu ta sachi, machigsan wi mipachas
na akarakarasi wi likat an siya,
tan masakit, manomchom ya maingki,
ya maskob ako, tan à Apudyus wi manusan siya,
mannakafalini Apu.”
9 Sachi ad losani turay ta annay luta wi nakachagchakas ya nakaramram-ay ta sachi
ili wi niyalig ta puta, ifilancha ya ichomchomcha nu ilanchan asuk na maskofana.
10 Ad umaadchayangcha tan umogyatchà mitapicha ta machusaana. Ad anancha,
“Aynga! Kakkaasin sachi nachamchamag wi ili wi Babilonia! Osay uras yakan
nachusaana ad maid!”
11 Ad uray ako chachi mallakraku ta arutaruta, ifilancha ya ichomchomchan sachi ili,
tan maid mangngina ta lakucha.
12 Siyan maid mangngina ta lakuchay falituk ancha kantar ya nanginginay fatu ya
perlas. Ya maid ako mangngina ta nanginginay karasin na luput wi man-achilaag, man-
aputilà ya man-alinsi. Ya maid ako mangngina ta man-afafaru ya man-afafangu wi ayu,
ya sinumani nàwa ta saung na elefante ya nan-anginay ayu ya kambang ya aka ya
man-afafaruy fatu.
13 Ad maid ako mangngina ta lakuchay akarakarasi wi mampafangu ta maan ya isun
chachi fangfangu wi insenso, mirra ya uchum. Maid ako mangngina ta lakuchay fayas,
lanog, arina, pakoy ancha faka, pannilu, afayu ya kalisa. Ya maid ako mangngina ta
ilakuchay taku wi inginachà mansanilu.
14 Ad chachi mallakraku, anancha ta sachi ili, “Losan chachi mamfaruy fanfanag
wi patpatkam à mallamram-ayam, mummaid. Ya losani kinafaknangnu ya kinafarum,
mummaid ako. Ad uray nu sinun oyyoom, foon à makaulià ing-ingkana!”
15 Ad chachi mallakraku wi fummaknang ta sachi ili, umaadchayangcha tan umogy-
atchà mitaurungcha ta kachusaana. Asiiifilcha ya asichochomchomcha anani,
16 “Aynga! Kakkaasin sachi nachamchamag wi ili, tan isù fufai wi nansilup à
kanginaani luput wi mallilinsi ya manchilaag wi natayutayunan à falituk, perlas ya
nanginginay fatu!
17 Ngim afus yakan osay uras ad mummaid na losani kinafaknangna!”
Uray chachi mammanihu ta papur ya chachi man-iiwaar ta papur ya uray losani man-
iiwaar ta fayfay, ya chachi mamfifiyasi ta papur, ummaadchayangcha losan

18 wi man-oottap ta asuk na naskofana. Ad impoawcha, “Maid pu miyisuwan na sachi
ili!”
19 Ad chinapuranchan urucha ta amochi somsomòcha ta sachi ili, ad nan-ifilcha
ya nanomchomcha anani, “Aynga! Kakkaasin sachi nachamchamag wi ili, tan na
kinafaknangna, siyan fummaknangan na losani annan papurna! Ad afus yakan osay
uras ad mummaid losan na kinafaknangna!”
20 Ngim à chiayuy awad ad langit, lumagsak-ayu ta nayam-anana! Ya uray chiayuy
takun Apudyus ya apostolesna ya profetasna, lumagsak-ayu losan tan imfaros Apudyus
na ining-ingwanan chiayu ta nanusaana ta sachi ili!
21 Ad iningkaw na osay oschorani anghel wi nan-itang-oynan chakorani fatu ad intop-
arna ta fayfay, ad anana, “Amaschin màwa ta anchi machamchamag wi ili wi Babilonia
ta mayam-anana. Ad maid asin mail-il-anà ing-ingkana.
22 Ad na sachi ili, maid asincha mangmangngoran à mangkankanta, mangitkitara ya
chachi manungali ya managkaypu ya kingan na pupu! Ya maid ako isun na mamfosar
ya man-afor, ya maid asin magngor à kingan na kiskisan!
23 Ya maid asin mailà lawag na silaw ya maid ako asin magngor à kingan na
mallaragsak wi mangkasar. Ad uray chachi nallakraku ta sachi ili, wi chichan
afaknangan ta annay luta, sachi kon nachusaancha! Ya sachi kon nachusaan na losani
isun na mansasarumangka tan linukupchan losani taku ta annay luta!”
24 Nachusan sachi ili wi Babilonia tan siyan namatayancha ta profetas Apudyus ya
uchumi takuna, ya uray sinumani takuy napatoy ta annay luta, napatoycha losan kapu
ta sachi ili.

19

1 Sachi ad chingngor-un ngonot wi isù kingan na ad-adchuwani takud langit,
wi anancha, “Chayawontaù Apudyus! Siyan afusi makasaraknib ta taku ya siyan
mannakafalin ya afaruwan!
2 Katuttuwaan ya nalimpiw na pinagkuisna ta taku! Chinusanan sachi fufai wi
nachamchamag na kinaputana, wi siyan nangawis ta losani taku ta annay lutà mitapi
makafasur ta fasurna. Ya chinusanà siya kapu ta namatoyana ta chachi nansilfin
Apudyus.”
3 Ad anancha koy nangipoaw, “Chayawontaù Apudyus, tan kumilakilab ya umasuasuk
à ing-ingkana na sachi nachamchamag wi ili à kachusaana!”
4 Ad na chuwampuru ya opati mangipangpangu ya chachi opati parsuwa, nampalin-
tumongcha losani manayaw an Apudyus wi tumutùchu wi manturay, ad anancha, “Oo,
tuttuwa! Ta afus à Apudyus à machaychayaw!”

Na Mangkasaran Na Pannilu

5 Sachi ad chingngor-u kon kinga wi narpu ta tummutùchuwan Apudyus, wi anana,
“Chaychayawonyun Apudyustau, losan-ayuy mansilfin siya ya losani mangiyafain an
siya, uray nangatu winnu nafafa, chayawonyu losan à Apudyus!”
6 Ad na sachi, chingngor-u kon ngonot wi isù kingan na ad-adchuwani taku,
wi isù akasaas na lumuyluy-ud wi chanum ya isù kichuur na ichur, wi anancha,
“Chaychayawontaù Apudyus, tan siyan afus à mannakafalin wi Aputau ya manturay
ta losan!
7 Maay-ayatantau ya maragsaktau ya chaychayawontaù siya wi angatuwan! Tan na
sana, inumchas na timpuy mangkasaran na Pannilu, ya nansasagkana kon sachi asaw-
ona,
8 tan naatod an siyan farfaruy silup wi putilaan wi maid purus mansana.” (Na
miyalikan na sachi silup, chachi mamfaruy ining-ingwan na takun Apudyus.)
9 Sachi ad anan na anghel an saon, “Iyug-isnun annaya: Maragsak na chachi naimfitar
ta kasar na Pannilu.” Ad anana ko, “Katuttuwaanchi tan mismuy imfakan Apudyus.”
10 Ad nampalintumongà wi nanayaw ta sachi anghel, ngim anana, “Achim à saon
chayawon! Afus à Apudyus à chayawom wi maid safali, tan osaà akoy mansilfin
Apudyus wi isun sia ya chachi fufurunyu, wi oognantau losan na katuttuwaan wi
intudtuchun Jesus. À Apudyus na chayawom!”
Tan na katuttuwaani intudtuchun Jesus, siyan impakaawat na profetas.

Na Nangafakan Na Nangaabfayu Ta Puraw Wi Afayu

11 Sachi ad innilà wi niwanit ad langit ad lummoswan osay puraw wi afayu.
Ad na nangaabfayu, nangachanan à “Managpati ya Katuttuwaan,” tan nalimpiw na
pinagkuisna ya mangufatana ta akufatna.

12 Ad na atana, isù kilab na apuy. Ya ad-adchuwan na koronan na ali ta uruna. Ad
naug-isan na long-agnà ngachan wi maid mangakammu ta miningna nu achi afus à siya.
13 Ad charachara na silupna. Ad na iyawagchan siyay ngachan, “Na Ukud Apudyus.”
14 Ad na losani surchachud langit, mituntun-udchan siya wi nakasilupchà putilaan ya
nakaafayuchà puraw à afayu.
15 Ad à siya, awad na lummoswa ta tupòna wi tachomani sabli wi iyafakna ta losani
taku ta aturaturay wi foon à mamatin siya. Ad iturayana chicha, wi isag istriktun
inyòoyyana wi maid makaafak an siya. Tan à Apudyus wi Mannakafalin, ipailana kon
pinagchusana ta taku wi isun na mamposposan na astan ta astona.
16 Ad naug-isan na silupna ya urpunà osay ngachan wi “Alin na losani ali ya Ap-apun
na losani ap-apu.”
17 Sachi ad innilà na osay anghel wi umaagsad ta init. Ad pin-awanan losani sissiwit
wi asitatayap ad ngatu, wi anana, “Wayyu, man-ooan-ayu ta annay chakor wi partiyon
Apudyus!
18 Wayyu, anonyun lachag na chachi tuturay ya susurchachu ya kakapitancha ko, ya
chachi afayu ya nangaabfayu, ya losani taku uray nangangatu ya nafafa ya uray chachi
nasaachan ya chachi maid saadna!”
19 Sachi ad innilà akon sachi kaog-ogyati animar wi nitapin siyan losani turay ta
annay luta ya susurchachucha. Ad naaruscha losan nan-am-amung ta kufatonchan sachi
nangaabfayu ta puraw wi afayu ya chachi susurchachuna.
20 Ngim nachòmaan na sachi kaog-ogyati animar ya uray na sachi sinanprofeta wi
pinakarong-agna wi nangwanangwa ta kaskaschaaw à insallutna ta losani taku wi
namarkaan à markan na sachi animar ya losan akoy takuy manaychayaw ta sachi sinan-
animar wi isuna. Ad na nachòmaancha, nitop-archa wi asifififyag ta sachi isù fayfay wi
apuy wi kumilakilab wi asupli.
21 Ad na losani susurchachucha, napatoycha losan ta sabli wi lummoswa ta tupò na
sachi nangaabfayu ta puraw wi afayu. Ad inibsug losan chachi sissiwit na lachagcha.

20

Na Sillifuy Tawon

1 Sachi ad innilà akon osay anghel wi nan-osog wi narpud langit wi inoognanan chakor
wi kachila ya turfì na sachi fitu wi maid pagpag na acharomna.
2-3 Ad chinpapnan dragon, wi urog ta awi wi ananchay Satan, ad kinachilaanà siya. Ad
imfallun na anghel à siya ta sachi fitu, ad inchaigna ya ingkanchachuna ta maid asinna
manallutan ta takud asnay luta ingkanà lumafas na sillifuy tawon. Ad nu marpas na
sillifuy tawon, masapur asin miparufus ngim sin-aitan yakay.
4 Sachi ad innilà na uchumi aachuyan na ali ya chachi tummutùchu wi naadchanchà
karobfongan à mangkuis. Ad innilà akon alichodwan chachi napatoy kapu ta
nangiwarawakancha ta ukud Apudyus ya katuttuwaan mipangkop an Jesus. Tan achicha
pu chinayaw na sachi kaog-ogyati animar ya sinan-animar wi issuissuna, ya achicha
pu impamarkan ichaycha ya imacha ta markana. Siyan losancha ummuli nataku ad
nakaturaycha an Jesu Cristu ta sachi sillifuy tawon.
5 Ad sachin chamuy umuliyan na natoy matakuwan. Ngim na uchumi natoy, achicha
pu umuli mataku ingkanà marpas na sillifuy tawon.
6 Maragsakan chachi takuy mitapi ta chamuy umuliyan na taku matakuwan, ya
mafinchisyunancha ko, tan foon à mitapicha ta likat na miyagway matayan. Ad à chicha
ko, mansilfichà isù pachi an Apudyus ya Jesu Cristu, ya makaturaycha kon siyà sillifuy
tawon.

Na Maafakan Satan Ya Mifalluwana

7 Ad nu marpas na sachi sillifuy tawon, miparufus à Satan ta nifaruchana,
8 ad umoyna sallutan na losani taku ta luta. Ad man-am-amungona chicha losan, wi
maawakanchà Gog ya Magog, ad isakanana chichà makakufat, wi maid makafilang ta
aachucha tan isù aachun na kallis ta tarantag na fayfay.
9 Ad innilà wi niwarascha losan ta annay luta, ad inaliumchan kummampuwan na
takun Apudyus ya uray sachi ili wi isagna ay-ayaton. Ngim na sachi, iningkaw na apuy
wi narpud langit ad naskobcha losan.
10 Sachi ad à Satan wi nanallut an chicha, nifallu ta sachi amochi apuy wi kumilakilab
wi asupli wi nifalluwan akon sachi kaog-ogyati animar ya sachi pinakarong-agna wi
sinanprofeta. Ad mapalikatancha ta pinadcha ya linafi à ing-ingkana.

Na Anungus Na Makuisan Na Taku

11 Sachi ad innilà akon chakor ya puraw wi tutùchuwan na Ali wi iningkaw akon
tummutùchu. Ad nammaag wi naumas na annay luta ya langit wi maid asin mail-ila.
12-13 Sachi ad innilà akon losani nan-ootoy wi taku wi nipasangu ta sachi tummutùchu,
wi wachawad na nangangatu ya nafafa ya uray ako chachi nan-ootoy ta fayfay, tan
lummoswacha losan, ya uray akon losani nan-ootoy wi iningkaw ad Hades wi ikaw na
natoy. Ad sachi wi ummaagsadcha ta sangwanan na sachi tummutùchu, naib-at na
chachi nibru wi niyug-isan na losani iningwan na taku. Ad naib-at akon osay nibru
wi nilistaan na ngadngachan na losani makafiyag an Apudyus à ing-ingkana. Sachi ad
nakuis losan chachi ummuli nataku, wi nifasar ta iningwacha ta atattakucha, wi niyug-is
ta chachi nibru.
14 Sachi ad, losan chachi natoy wi narpud Hades, nifallucha ta sachi apuy wi
kumilakilab wi isù fayfay. Na sachi fayfay wi apuy, sachin pigwan na matayan wi siyan
misinaan an Apudyus à ing-ingkana.
15 Tan sinumani taku wi maid ngachanna ta sachi nibru wi nilistaan na losani
makafiyag an Apudyus, chichan nifallu ta sachi apuy wi isù fayfay.

21

Na Faruy Luta Ya Langit

1 Sachi ad innilà na faruy langit ya faruy luta, wi naumas na sachi chamuy langit ya
luta ya uray fayfay.
2 Ad innilà akon chumòoray ilin Apudyus wi narpun siyad langit, wi àooyyay
Jerusalem. Ad na kinafarun na sachi ili, isù kinamagkit na osay fufai wi nansilup à
mamfaruy silup wi para ta mangkasarana.
3 Ad chingngor-un chakor wi kinga wi narpu ta tummutùchuwan Ali wi anana,
“Inumchas na makaaforoyan Apudyus ta taku, ad na sana, mantakuna chicha. Iingkaw
à Apudyus an chicha ad siyan afus à Apudyuschà chaychayawoncha.
4 Ad punasanan losani luwacha. Ad maid asin matoy ya maid asin manomchom
ya man-ifil ya maid asin malikatan, tan losani napasamak an chicha ta chamuy luta,
mummaid losan.”
5 Sachi ad anan na sachi tumutùchu wi manturay, “Na sana, sukatà losan chachi
chamuy iningwà ta fumarun asinchuwan!” Ad anana kon saon, “Iyug-isnun anchanay
inukud-u, tan tuttuwa ya mapipiyyar.”
6 Ad anana ko, “Narpas losan! À saoni nangukud ta anna, saon na nallukiyan
na sinuman ya saon akon anungus na losan, tan saon na nangiluki ya mamapog ta
asinchuwan. Siyan sinumani mauwaw, painumà ta chanum wi marpu ta chagsi wi
fumiyag à mannaynayun, wi foon à mamfayachò.
7 Ad ipatawid-u losan na anchanaya ta simumani achi pu paafak an Satan, ya
mamfalinò akò siya anàu ta saon na man-Apudyusna.
8 Ngim safalin mipatawid ta chachi mangiparufus an Satan à mangafak an chicha, wi
isun na chachi nan-awichanchan pammaticha, ya chachi maid pammatichan saon, ya
chachi nangwà afafain, ya pumappatoy ya chachi makaààwa ta foon à asawacha, ya
chachi isun na mansasarumangka, chachi manayaw ta sinan-Apudyus, ya manturtulli.
Tan losani aammaschi, mifallucha ta sachi fayfay wi apuy wi kumilakilab wi asupli, wi
sachin ananchay pigwan na matayan.”

Na Faruy Jerusalem Wi Marpud Langit

9 Sachi ad ummalin saon na osa ta chachi pituy aangheles wi nangisiyat ta iningkaw
ta sachi pituy chuyug wi nanapnù anungus na liglikat, ad anana, “Waynu ta ipailà an
sia na chachi takun na Pannilu wi niyalig à Asawana.”
10 Sachi ad tiningngilà ta Ispiritun Apudyus, ad isù inyoyà ta anghel ta tuktuk
na tànangani filig. Ad impailanan saon na ilin Apudyus wi faruy Jerusalem wi
chumòchòora wi narpun Apudyus ad langit.
11 Ad sumilap na sachi ili ta kinafarun Apudyus wi isù sarming. Na kinasilapna, isun
na silap na nanginay fatu wi ananchay jasper.
12 Ad naarad na sachi ilì tànangan wi tuping, wi nasawaran à chuwan liwanganna wi
nakuwarchaan akò nasawaran à chuwà aangheles. Ad na sachi liwanganna, niyug-isan
akon ngachan chachi nasawaran à chuway an-ananà Israel wi nginkanà ta losani Judio.
13 Ad na liwanganna, turun awad ta apot ta sumingitan na init, ya turu kon awad ta
apot ta masiutan na init, ya turu kon awad ta apot ta chaya ya turun awad ta apot ta
lakud.
14 Ad na sachi arad, nasawaran à chuwa kon pon-adna wi niyug-isan na ngachan
chachi nasawaran à chuway apostoles na sachi Pannilu.

15 Na sachi anghel wi nakaukud an saon, nanangchon à falituk à paraisong wi
iyisongna ta sachi ili ya aradna ya liwanganna.
16 Na sachi ili, man-iisun aanchuna ya achakorna ya atànangna. Ad na nangisngan
na anghel ta sachi ili, ummoy à chuway lifu ya opat kasuti kilometron aanchuna wi isun
akon achakorna ya uray na atànangna.
17 Ad inisongna kon aradna, ad na atànangna, nasuruk à onompuru ya onomi metro.
18 Ad na sachi ili, losan falituk ad musilingan wi isù sarming. Ad na aradnay tuping,
losan jasper, wi nanginay fatu.
19 Ad na pon-adnay nasawaran à chuwa, naar-arkusan losan à akarakarasi wi
nanginay fatu. Na namon-ad, fatuy jasper; na misùnub, fatuy safiro; na miyatlu, fatuy
kalsedonia; na miyapat, fatuy esmeralda;
20 na miyalima, sardonika; na miyanom, karnelia; na miyapitu, krisolito; na
miyawaru, berilo; na miyasiyam, topasio; na miyasimpuru, krisoprasio; na miyasawar
à osa, hasinto; ad na miyasawar à chuwa, amatista.
21 Ad na liwangan wi nasawaran à chuwa, sin-ossay chachakkor wi perlas. Ad na arsa
ta sachi ili, falituk wi napungsan wi isù musiling na sarming.
22 Ngim maid templò innilà ta sachi ili, tan iingkaw à Apudyus wi Mannakafalin wi
Ap-apu ya sachi Pannilu, wi chichan isù templo wi machaychayaw.
23 Na sachi ili, foon à masapurnan init ya furan à silawna tan masilawan ta linang wi
kachayawan Apudyus ya linang na Pannilu.
24 Ad losan na taku ta lufung, masilawancha ta linang na sachi ili, ad na losani ali ta
luta, iyoychan kinafaknangcha ta sachi ili.
25 Ad chachi liwanganna, miwawayyang wi foon pù miyoonnob tan maid pu
lumafiyanad aschi.
26 Ad losan akon kinafaknang ya chayaw na arutaruta, maiyoycha losan ta sachi ili.
27 Ngim achi pu mafalini lumnò na sinumani mangwà lawing wi isun na manturtulli ya
mangwà afafain. Tan na afusi lumnò, chachi nilistan ngachancha ta nibrun na Pannilu
wi nilistaan na losani ingkaw an Apudyus à ing-ingkana.

22

1 Ad impailan akon anghel an saon na chawwang wi na chanumnay lin-ongan,
fumiyag. Na sachi chawwang, lummoswa ta tumutùchuwan Apudyus ya sachi Pannilu.
2 Ad umayus ta kawan na arsa ta sachi ili. Ad na nampaikid ta sachi chawwang, awad
na imong wi mamiyag ta taku, wi finurani mamkas. Ad na tufucha, usaroncha iyakas
ta losani taku ta ailiili.
3 Ya maid ako màchasan ta sachi ilì uray sinuy lawingon Apudyus.

Afus à Apudyus ya sachi Pannilu à manturay ta sachi ili, ad na losani mansilfin
Apudyus, chaychayawonchà siya.
4 Ilancha kon fosarna ya maug-isan akon ichaychà ngachanna.
5 Ya maid asin lumafiyana siyan foon à masapurchan silaw ya init, tan Apudyus wi
Apu na silawcha. Ya isuchà ali wi manturay à ing-ingkana wi maid pagpagna.

Na Mangulinan Jesus

6 Sachi ad anan na anghel an saon, “Tuttuwan losani naifakan sia ya sikurachuy
màwa, tan à Aputauy Apudyus wi nangatod ta Ispirituna ta chachi profetasna, siya
kon nangifaun an saoni anghelnà mangipaakammun chiayuy mansilfin siya ta losani
masapur màwa wi foon à mafayag ad màwa.”
7 Ad anan ako Jesus, “Chongronyuna, tan foon à mafayag ad mangulinà! Maragsak na
losani mamtog ta losani niyug-is ta annay nibru!”
8 Saoni Juan na nangngor ya nangila ta anchanaya losan. Ad narpas ad wi chingngor-u
ya innilà losan, nampalintumongà ta sangwanan na sachi anghel wi nanayaw an siya.
9 Ngim ingkimaunà saon, anana, “Achim amasnaton, tan osaà akoy mansilfin Apudyus
wi isun sia ya chachi koy fufurunnuy profetas ya uray losani mamtog ta niyug-is ta annay
nibru. Siyan à Apudyus na afusi chayawom!”
10 Ad anana kon saon, “Achim ilummong na inyug-isnu ta sanati nibru wi im-
paakammù an sia, tan chanchanin màwaancha.
11 Ad na sachi timpu, losani mangwà lawing, uray ituruycha oyyoon, isun akon
mangwà afafain, iturturuycha ko. Ngim na losani mangwà mamfaru ya mangwa ta
sinumani pion Apudyus, iturturuycha ko oyyoon.”
12 “Chongronyuna!” anan ako Jesus. “Foon à mafayag ad mangulinà! Ad awitò na
ikunkunà ta losani taku wi sufalit na losani ining-ingwacha.

13 Saon na nallukiyan na sinuman ya saon akon anungus na losan, tan saon na
nangiluki ya mamapog ta asinchuwan.”
14 Naragsak na losani manàsasàsà ta silupcha tan annan karobfonganchay mangan ta
fungan na imong wi mamiyag ta taku ya karobfonganchay lumnò ta sachi farfaruy ili.
15 Ngim achi pu mafalini makarnò na chachi mangwamangwà afafain, ya chachi
isun na mansasarumangka, ya makaààwa ta foon à asawacha, ya pumappatoy, ya
chachi manayaw ta sinan-Apudyus, ya uray chachi manturtulli ta ug-ugkudcha ya oy-
oyyooncha. Siyan maid pu makarnò ta amaschi ta sachi farfaruy ili.
16 Ad anan ako Jesus, “Saon à Jesus wi nangifaun ta anghel-ù mangifaka ta anchanayan
chiayuy mamati wi maamuamung ta ailiili. Mismuy kanaà an David, ya saon akon
maawakan à amfikaton.”
17 “Wayyusna!” anan na Ispiritun Apudyus ya chachi miyalig à asawan na Pannilu.
“Oo, wayyu losan,” anan akon losani mangngor ta annaya.
Umaliayu kuma, losan-ayuy nauwaw, tan sinumani maryad, uminum ta chanum wi
fumiyag wi maid fayachana.
18 À saoni Juan, warningà chiayu losan wi mangngor ta impaakammù ta annay nibru
wi màwà tapin na padcha, tan nu awad manoka ta annayay niyug-is ta nibru, chogchog-
an Apudyus na chusana wi siyan nifaka ta annay nibru.
19 Ad sinumani aananan uray sinuman ta anchanayay niyug-is, aanon ako Apudyus
na fingayna ta fungan na imong wi fumiyag, ya aanona kon karobfonganay lumnò ta
Ilin Apudyus wi nifaka ta annay nibru.
20 À Jesus wi nangipaakammu ta anchanaya losan, anana ko, “Tuttuway foon à
mafayag ad mangulinà!”
Ad anà ako, “Oo, mangulin-a, Apu Jesus!”
21 Na chawat-u, ta fadngan chitau losan an Apu Jesus.